

भूङ्कार

रेडियो नेपालको वार्षिक मुख्यपत्र
वर्ष ७२, चैत्र २०७९

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति

रेडियो नेपाल

सञ्चालक समिति

कृष्णबहादुर राउत

अध्यक्ष

आनन्द कापले

सदस्य

सीताराम पोखरेल

सदस्य

बुद्धिबहादुर के.सी.

सदस्य-सचिव

सल्लाहकार
बुद्धिबहादुर केजी.
(कार्यकारी निर्देशक)
स्वगेह्द स्वत्री
(नायव कार्यकारी निर्देशक)
चल्दभुषण लाल दास
(नायव कार्यकारी निर्देशक)
कृष्णचल्द पीडेल
(नायव कार्यकारी निर्देशक)
संयोजक
रमेश पौडेल
(कार्यक्रम महाशास्त्रा प्रमुख)
प्रधान सम्पादक
ताराप्रसाद वर्स्ती
बजार व्यवस्थापन
व्यापार महाशास्त्रा, रेडियो त्रिपाल
प्रकाशक
रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति
रेडियो त्रिपाल
डिजाइन / ले-आउट
सिल्ककाली डेस्कटप
मुद्रक
सिल्ककाली अफसेट प्रेस ग्रा.लि.
पुतली सडक, काठमाडौं।

भङ्गार

सम्पादकीय

नेपाली रेडियोको जननी रेडियो नेपाल आजदेखि ७३औं वर्षमा प्रवेश गरेको सुखद अवसरमा हाम्रा समस्त आदरणीय श्रोताहरूमा हार्दिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछौं । २००७ सालको जनक्रान्तिसँगै ०७ साल चैत २० गते विधिवत् रूपमा जन्मिएको रेडियो नेपालले विभिन्न कालखण्डमा भएका राजनीतिक आन्दोलनपश्चात् आएको परिवर्तनलाई आत्मसात गर्दै वर्तमानमा सूचना, समाचार र मनोरञ्जनको माध्यमबाट नेपाल र नेपालीलाई सेवा प्रदान गरिरहेको छ । अहिले रेडियो नेपाल आम नेपाली नागरिकसम्म सूचना र समाचारको पहुँच अभिवृद्धिका लागि आफ्नो प्रसारण पहुँच वृद्धितर्फ तीव्र रूपमा अघि बढिरहेको छ । प्रसारण पहुँच वृद्धिसँगै सीमान्तकृत नागरिकका आवजहरू सरकारसम्म पुन्याउने र सरकारको नीति तथा कार्यक्रमलाई सो तहका नागरिकसम्म पुन्याउन एउटा सेतुको जिम्मेवारी पनि रेडियो नेपालले निर्वाह गरिरहनुपर्ने अवस्था छ । त्यसैले रेडियो नेपालले मुलुकका सबै नागरिकको चाहना र आवश्यकता पहिचान गर्दै प्रसारण सामग्रीको तर्जुमा गर्नु आवश्यक छ । सबै किसिमका समाचार तथा कार्यक्रमको अन्तर्वस्तुमा ती वर्गको सहभागिता बढाएर मुलुककमा अझै पनि विद्यमान जातीय विभेद तथा छुवाछुत र लैङ्गिक असमानता न्यूनीकरण गर्दै समावेशी संस्कृतिको प्रवर्द्धन गर्न प्रसारण सामग्री मार्फत नागरिकको सेवामा लागिरहनु पर्दछ । यसतर्फ रेडियो नेपाल सचेत पनि रहेको छ भन्ने कुरामा विश्वास दिलाउँछौं ।

आज रेडियो नेपालले मुलुकमा बोलिने २१ भाषामा समाचार र २० भाषामा कार्यक्रम प्रसारण गर्दै रहेको छ र सम्पूर्ण नागरिकसम्म आफ्नो प्रसारण पहुँच पुन्याउन मिडियम वेभ तथा एफएम फिक्वयन्सीहरू ९८, १०० र १०३ मा देशभर रहेका ३० वटा रेडियो नेपालका रिले एफएम स्टेसनहरू अनि रेडियो नेपाल अनलाइन न्यूज पोर्टल, रेडियो नेपाल ओटिटि एप, रेडियो नेपाल मोबाइल एप र युट्युब च्यानल मार्फत विविध स्वाद र ढाँचामा प्रसारण सामग्रीहरू नागरिक समक्ष प्रस्तुत गरिरहेको छ । अझ परिस्कृत र परिमार्जित हुँदै रेडियो नेपालले यस कार्यलाई निरन्तर अघि बढाइरहने छ ।

रेडियो नेपाल सार्वजनिक चासो र हितका लागि कार्य गर्न प्रतिबद्ध छ र निकट भविष्यमै संरचनागतरूपमै सार्वजनिक सेवा प्रसारक बन्ने तरखरमा पनि छ । संसदमा विचाराधीन रहेको सार्वजनिक सेवा प्रसारण विधेयक चाँडै पारित भई कानुन बन्नेछ भन्नेमा रेडियो नेपालकर्मीहरू विश्वस्त छन् । रेडियो नेपालकर्मीहरू चनाखो पनि हुनुपर्ने छ किनकि सार्वजनिक सेवा प्रसारकको रूपमा विकसित हुने तरखरमा रहेको रेडियो नेपालले आफ्ना कार्यक्रम तथा समाचारमा गर्नुपर्ने सुधार एवम् रेडियो नेपालको आन्तरिक पुनर्संरचना गर्नमा सदैव सचेत रहनुपर्ने अवस्था छ ।

हाम्रा समस्त आदरणीय श्रोताहरू र रेडियो नेपालका शुभचिन्तकहरूका सुभाव र सल्लाहलाई सधैं शिरोपर गरिरहने कुरामा रेडियो नेपाल प्रतिबद्ध रहेको कुरा पनि रेडियो नेपालको मुख्यपत्र भङ्गार मार्फत विश्वास दिलाउँछौं । यस अवसरमा समस्त आदरणीय श्रोताहरूको उत्तरोत्तर प्रगतिको लागि शुभकामना व्यक्त गर्दछौं । सङ्गसँगै आउँदै गरेको नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसरमा सम्पूर्ण आदरणीय श्रोताहरू र सम्पूर्ण नेपालीहरूमा हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना ।

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

७३औं
वार्षिकोत्तम

भूक्तार

राष्ट्रपति

राष्ट्रपति भवन
महाराजगञ्ज, काठमाडौं, नेपाल ।

शुभकामना

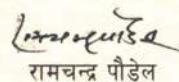
नेपालको प्रसारण इतिहासको अग्रणी संस्था रेडियो नेपाल ७२ वर्ष पूरा गरेर ७३ औं वर्षमा प्रवेश गरेको सुखद् अवसरमा रेडियो नेपाल परिवारलाई हार्दिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछु । यो अवसरमा रेडियो नेपालका संस्थापक तारिणीप्रसाद कोइरालाको योगदानको स्मरण गर्दछु ।

'यो प्रजातन्त्र नेपाल रेडियोको आवाज हो' भन्ने आवाज २००७ साल चैत्र २० गतेबाट नेपाली आकाशमा रेडियो ध्वनी तरङ्गित भएको थियो । नेपालमा प्रजातन्त्रको अभ्युदयसँगै 'रेडियो नेपाल' को स्थापना भएको हो । देशका हरेक परिवर्तनमा सबैभन्दा नजिकको साक्षी र संवाहककारुपमा यो संस्थाले दिएको योगदान सराहनीय छ । देशका हरेक संस्थाले निर्वाह गर्ने भूमिकाले नै संविधान र शासन व्यवस्थाको अभ्यासमा प्रभावित पार्ने गर्दछ । निष्पक्षता, तटस्थता तथा विधिको पालनामा सबै नेपाली प्रतिवद्ध रहेमा देशलाई उन्नत र समुन्नत बनाउन सकिन्द्ध भन्ने कुरामा म विश्वस्त छु ।

देशको राष्ट्रिय प्रसारणको दायित्व बोकेको रेडियो नेपालको आफ्नो जिम्मेवारीको साथै चुनौती पनि छन् । 'राष्ट्रिय रेडियो-राष्ट्रको सञ्चार' लाई सार्थकता दिन देशका कुना कुनामा प्रसारणको पहुँच सहज रूपमा पुऱ्याउनुनै अहिलेको आवश्यकता हो । नेपालको प्रसारण पत्रकारितामा रेडियो नेपाललाई एउटा पाठशालाको रूपमा समेत लिन सकिन्द्ध । जन-जनको आवाज प्रसारण हुने रेडियो नेपालले मुलुकमा प्राकृतिक विपत् र महामारीका बेलामा सत्यसत्य सूचना प्रवाह गरी खेलेको भूमिका सराहनीय छ भने आगामी दिनमासमेत यो राष्ट्रिय जिम्मेवारीलाई अझै खरो रूपमा निर्वाह गर्नेछ भन्ने मैले विश्वास लिएको छु ।

सूचना प्रविधि तथा इन्टरनेटको विकासले अहिलेको आमसञ्चारमाध्यममा थपिएको चुनौतिसँगै यसलाई अवसरका रूपमा उपयोग गरी रेडियो नेपालजस्ता आमसञ्चार माध्यमले मुलुकले अंगिकार गरेको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई संस्थागत गर्न अहम् भूमिका खेल सक्नेछ । सीमित स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग गरेर आफूलाई आधुनिक समय अनुसार रेडियो नेपालले प्रतिस्पर्धी र अझै व्यावसायिक बनाउनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु । रेडियो नेपालबाट प्रकाशित हुदै आएको झडिकार मार्फत देश, विदेशका सबै नेपालीमा पुनः हार्दिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।

रामचन्द्र पौडेल

मिति : २०७९/१२/१४

७३ औं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्कार

काठमाडौं, नेपाल

प्रधानमन्त्री

शुभकामना

जहाँनियाँ राणाशासनको अन्त्य र प्रजातन्त्रको स्थापनासँगै स्थापित रेडियो नेपालको ७३ औं स्थापना दिवसको सुखद अवसरमा रेडियो नेपालमा कार्यरत सम्पूर्ण सञ्चारकर्मीहरू एवं कर्मचारीहरूका साथै समस्त स्रोताहरूमा हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

रेडियो प्रशारणको अग्रणी सञ्चारमाध्यमका रूपमा भूमिका निर्वाह गर्दै आएको रेडियो नेपालले बदलिँदौ राजनीतिक परिस्थिति एवं सामाजिक रूपान्तरणको जनआकांक्षाअनुरूप आफूलाई उभ्याउदै आएको छ । केन्द्रीय र प्रादेशिक प्रशारणको माध्यमबाट परिवर्तित सन्दर्भका नीतिगत, कानूनी, व्यवस्थापकीय उपलब्धिहरू जनताको घरघरमा पुऱ्याउन रेडियो नेपालले खेलेको भूमिका महत्वपूर्ण छ । देशको बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुसांस्कृतिक विशेषता र संविधानको मर्म एवं भावनाअनुरूप रेडियो नेपालले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको प्रतिबिम्बका रूपमा जुन कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेको छ, त्यसबाट सिंगो देशलाई एकतावद्ध गर्न योगदान पुऱ्याएको छ, सकारात्मक सञ्चार सम्प्रेषण गर्न सफल भएको छ ।

रेडियोहरूको लगानी र स्वामित्व तथा प्रशारण क्षमताका आधारमा स्पष्ट वर्गीकरण गरी सामुदायिक, व्यावसायिक र स्थानीय रेडियोसम्बन्धी नीतिगत र कानूनी व्यवस्था गरिनुका साथै रेडियोको दिगो विकास र रेडियोकर्मीहरूको पेशागत एवं क्षमता विकासका लागि प्रभावकारी कार्यक्रम तय गर्ने, मिडिया विकास कोषलाई थप प्रभावकारी बनाई पत्रकारहरूका लागि आवश्यक उपकरण खरिदमा दिइने अनुदान बढाउन एवं सञ्चारमैत्री नीति तथा कानुन निर्माण गरी सञ्चारकर्मीका आधारभूत मुद्दा सम्बोधन गर्न सरकार प्रतिवद्ध छ ।

सामाजिक न्याय, सुशासन र समृद्धिको लक्ष्य हासिल गर्न एवं बदलिएको व्यवस्थाअनुरूप जनताको अवस्था बदल्ने स्रकारी प्रयासमा रेडियो नेपालको भूमिका थप प्रभावकारी हुने विश्वाससहित ७३ औं वार्षिकोत्सवका अवसरमा रेडियो नेपालका श्रोता, शुभेच्छुक र रेडियो नेपाल परिवारप्रति फेरि एकपटक हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु, धन्यवाद ।

चैत्र ८ २०७९

पुष्पकमल दाहाल "प्रचण्ड"

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्तार

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय

मा. रेखा शर्मा

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्री
प.ख.: ००७५/०८०
टी.नं.: १५०

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल

मिति: २०६३/१२/१५

सूचना, शिक्षा, मनोरञ्जन र अभिप्रेरणामार्फत आम जनतालाई जागृत गराउँदै आएको प्रसारणको जननी रेडियो नेपाल आजदेखि ७३ औं वर्षमा प्रवेश गर्दैछ। यस ऐतिहासिक अवसरमा प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष रूपमा साथ सहयोग पुर्याउनु हुने यस संस्थामा कार्यरत रेडियोकर्मी, कर्मचारी, कवि, कलाकार, प्राविधिक तथा विषय विज्ञलगायत समस्त श्रोतामा हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दैछ।

२००७ सालको क्रान्तिदृष्टा र तत्कालीन क्रान्तिकारी योद्धाहरूको युगीन आवाजको रूपमा उदाएको रेडियो नेपालको आफै गौरवमय इतिहास छ। बदलिएको राजनीतिक परिवृश्य, सूचना प्रविधिमा आएको अभूतपूर्व परिवर्तन र नेपाली जनतामा जागृत चेतनाको उभारलाई आत्मसात गर्दै जनताको सूचना र मनोरञ्जनको हकलाई थप स्थापित गर्न आज पनि रेडियो नेपालको दायित्व उत्तिकै सान्दर्भिक रहेको छ।

२१ भाषामा समाचार, २० भाषामा कार्यक्रम एवं समयसापेक्ष गीत/सङ्गीतका साथ आम जनताको घरदैलोमा गुज्जने रेडियो नेपाल समावेशी नेपालको साझा चौतारीको रूपमा स्थापित छ। नेपाली रेडियोहरूको मानक संस्था बन्दै आएको रेडियो नेपालबाट प्रसारित मातृ भाषाका समाचार तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता अद्ययन गरी आगामी दिनमा थप भाषामा कार्यक्रम र समाचार प्रसारण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउनुपर्ने देखिन्छ।

नेपाली स्रोताका स्मृतिमा रेडियो नेपालका अनेकखाले प्रभाव छन्। अहिले पनि देशभरि र खासगरी ग्रामीण क्षेत्रका आम जनताको घरघरमा, मेलापात र गोठालो जाँदाको साथी रेडियो नेपाल नै बले गरेको छ। टेलिभिजन र इन्टरनेटको पहुँचभन्दा बाहिरका स्रोतालाई सूचना र मनोरञ्जन दिने मात्र होइन, इन्टरनेटको पहुँचमा रहेका स्रोतालाई क्षणक्षणमा अनलाइन पोर्टलमार्फत सूचित गर्ने काम पनि रेडियो नेपालले गरिरहेको छ। रेडियो नेपाल गाउँ-सहरका स्रोताको सूचना र मनोरञ्जनको सर्वैभन्दा भरपर्दो माध्यमको रूपमा स्थापित भइरहनु हामा लागि गौरवको विषय हो।

हिमाल, पहाड र तराईको भौगोलिक विविधतालाई आत्मसात गर्दै बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक र बहुसांस्कृतिक मुलुकको मूल्यबोधसहित रेडियो नेपालले मन र माटोलाई जोइन अझै प्रभावकारी कार्यक्रम उत्पादनमा जोड दिनु आवश्यक छ। कला, साहित्य, गीत/सङ्गीत, भाषा, संस्कृति, ज्ञान, विज्ञान तथा सूचना प्रविधिको खोज, विकास र विस्तारलाई थप प्रवर्द्धन गर्नु रेडियो नेपालको अभिष्ट बन्नुपर्छ।

जनयुद्ध, जनआन्दोलन, मधेश/थरहट आन्दोलन लगायत तमाम खाले संघर्षको फलस्वरूप नेपालमा ठूलो राजनीतिक परिवर्तन आएको छ। लोकतन्त्र, संरीयता, गणतन्त्र, धर्मनिरपेक्षता र समावेशी, समानुपातिक प्रतिनिधित्व आजका हामा ऐतिहासिक उपलब्धि हुन्। यी उपलब्धिको रक्षा र विकास गर्दै राजनीतिक परिवर्तनको

७३ औं वार्षिकोत्सव

फोन नं.: ९७७-४२९९५५५५, ४२९९६४०, ४२९९७०९ (कार्यालय), प्यासक्स नं.: ९७७-१-४२९९६००

रेडियो नेपालको मुख्यभूत्र

भूक्कार

जगमा जनताको जीवनमा परिवर्तन ल्याउनु चाहतमा भूक्कार कार्यान्वयनका हामीले धेरै जनपक्षीय र प्रगतिशील कानुन बनाएका छौं तर यहाँका कार्यान्वयनले तीव्रता लिन सकिरहेको छैन।

हेरेक क्षेत्रमा अर्थपूर्ण समावेशी सहभागिता, पैचिक सम्पत्तिमा छोराछोरीको समान अधिकार, सम्पत्तिमा दम्पत्तिको समान अधिकार, जातीय लगायत विभिन्नखाले सामाजिक छुवाछुतको समूल अन्त्यसहित अनेक कुप्रथावाट नेपाली समाजलाई मुक्त गर्ने सबालमा हामीले कानुनमा स्पष्ट व्यवस्था गरेका छौं। नेपाली समाजको अग्रगामी रूपान्तरणका लागि यी महत्वपूर्ण संवैधानिक र कानुनी व्यवस्थालाई पूर्ण कार्यान्वयनमा लैजान घरघरमा सचेतनाको आवश्यकता छ। त्यसका लागि रेडियो नेपालसहित आम सञ्चारका माध्यमहरूले अभियानकै रूपमा कार्यक्रम उत्पादन र प्रसारणमा जोड दिनुपर्छ।

१५ औं पञ्चवर्षीय योजनाको अन्त्यसम्म नेपाल सरकारले देशका सम्पूर्ण भूभागमा रेडियो प्रसारण पहुँच पुर्याउने नीति लिएको छ। जसअनुसार यो वर्ष मात्रै पाँचथरको सिलौटी ढाँडा, पर्वतको दुर्लुङ्गोट र दाढको चौपडामा नयाँ एफ.एम. रिले स्टेशन स्थापना गरेसंगै देशभरी ३० बटा एफ.एम. रिले स्टेशनमार्फत प्रसारण पहुँच विस्तार गरिएको छ। यसका अतिरिक्त मिडियम बेब स्टेशन, डिजिटल माध्यममा रेडियो नेपाल एस्स र इन्टरनेट अनलाइनमार्फत पनि आफ्नो प्रसारण सेवा विस्तार गर्दै लगिएको छ। अब देशको शतप्रतिशत भूभागमा रेडियो नेपालको प्रसारण पहुँच विस्तार गर्ने लक्ष्य प्राप्तिका लागि जुट्न आवश्यक छ।

आजको प्रतिस्पर्धी युगमा रेडियो नेपालले समय सुहाउँदो नविनतम प्रविधि उपयोग गर्दै अझ निष्पक्ष, तथ्यपूर्ण, विश्वसनीय र भरपर्दो समाचार तथा थप समावेशी र जनपक्षीय कार्यक्रम उत्पादन र प्रसारणमा जोड दिनु आवश्यक छ। बदलिदो समय, प्रतिस्पर्धा र राष्ट्रिय दायित्व समेतलाई हेरेर रेडियो नेपालले आफ्ना कार्यक्रम, समाचार तथा प्रसारण सामग्रीहरूलाई अझ उपयोगी बनाउनु परेको छ। यसका लागि हरतरहले सघाउन सरकार तयार छ।

विगत वर्षहरूदेखि नै सार्वजनिक प्रसारण अनुरूपका सामग्रीहरू प्रसार गर्दै आएको स्मरण गर्दै आगामी दिनमा रेडियो नेपाललाई सार्वजनिक प्रसारणमा रूपान्तरण गर्न कानुन निर्माणको काम भइरहेको छ। रेडियो नेपाल सार्वजनिक प्रसारणमा रूपान्तरण भएपछि यसमा जनताको पहुँच र स्वामित्व थप स्थापित हुने अपेक्षा गरिएको छ। सार्वजनिक प्रसारणमा रूपान्तरणका लागि रेडियो नेपालका सबै सञ्चारकर्मी, प्राविधिक अन्य कर्मचारी र व्यवस्थापनको भूमिका पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण हुनेछ।

अन्त्यमा, रेडियो नेपालको ७३ औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा हालसम्म प्राप्त साथ, सहयोग र सद्वावका लागि समस्त श्रोतागण र सरोकारबालाप्रति आभार व्यक्त गर्दै रेडियो नेपालको थप प्रगतिका लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

२०७९ चैत्र १४

Ram

रेखा शर्मा

मन्त्री

रेखा शर्मा
मन्त्री

२

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय

प.सं.

च.नं.

सिंहदरबार, काठमाडौं

शुभकामना

आफ्नो स्थापनाको ७३ औं वर्षमा प्रवेश गरेको अवसरमा सर्वप्रथम रेडियो नेपाल परिवार, स्रोता, शुभेच्छुक एवं सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूमा हार्दिक बधाई तथा शुभकामना द्यक्त गर्दछु। नेपालको प्रसारण क्षेत्रको जननी रेडियो नेपालले आधुनिक इतिहासका सबै कालखण्डको साथीको रूपमा विगत ७२ वर्षदेखि रेडियो कार्यक्रम, समाचार तथा मनोरञ्जन सामग्री प्रसारण गर्दै आइरहेको छ। नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम अनुरूप बढीभन्दा बढी स्रोतामाङ्ग तथ्यपरक सूचना र समाचार पुऱ्याउन रेडियो नेपालले गरेको प्रयास सराहनीय छ। आगामी दिनमा रेडियो नेपालले आफ्नो प्रसारण सेवालाई अझ बढी परिष्कृत बनाउँदै सम्पूर्ण स्रोताको पहिलो रोजाइको रूपमा स्थापित हुन सकोस् भन्ने शुभकामना द्यक्त गर्दछु।

स्थापना कालदेखि नै सार्वजनिक महत्त्वका विषयलाई प्रायमिकता दिँदै रेडियो नेपालले सार्वजनिक प्रसारण संस्थामा हुनुपर्ने विशेषता अनुरूपका कार्यक्रम तथा समाचार प्रसारण गर्ने गरेको छ। देशभर ९१ प्रतिशतभन्दा बढी जनसङ्ख्यामा पुगेको रेडियो नेपालले नियमित कार्यक्रमका साथै गीत सङ्गीत क्षेत्रका नवप्रतिभाहरूलाई स्थापित हुने अवसर सिर्जना गरेको तथा गीत सङ्गीत क्षेत्रका विभिन्न विधामा प्रतियोगितात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरी सर्जक एवं कलाकारहरूलाई प्रोत्साहन समेत गरेको छ। नेपालमा बोलिने विभिन्न २१ भाषामा समाचार र २० भाषामा विविध कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको रेडियो नेपालले अल्पसङ्ख्यक, पिछडिएका, आदिवासी, जनजातिसहित सबै नेपालीको रुचि र माग अनुरूपका प्रसारण सामग्रीका माध्यमबाट समाज परिवर्तनमा समेत सकारात्मक भूमिका खेलेको छ।

सूचना प्रविधिको यस युगमा आफूलाई थप व्यावसायिक बनाउनका लागि रेडियो नेपालमा रहेका पुराना गीत सङ्गीत तथा श्रव्य सामग्रीहरूलाई डिजिटल प्लेटफर्ममा राखी बजारीकरण माफत् थप आय आर्जन गर्दै नेपाली गीत सङ्गीतलाई विश्व समक्ष पुऱ्याउनु जस्ती छ। यसैगरी आफ्नो प्रसारणको आवधिक रूपमा प्रभावकारिता अध्ययन र स्रोत सर्वेक्षण समेत गर्दै आएको रेडियो नेपालले आगामी दिनमा थप भाषामा समाचार र स्तरीय कार्यक्रम प्रसारण गर्नेतर्फ पनि ध्यान पुऱ्याउनु आवश्यक छ। यस सन्दर्भमा आफ्नो प्रसारण पहुँच बढ़ गर्न डिजिटल प्रसारण प्रविधिको समेत प्रयोगलाई बढाबा दिँदै प्रतिस्पर्धी रेडियो प्रसारक बन्न रेडियो नेपाल सक्षम हुनेछ भन्ने मेरो विश्वास छ।

अन्त्यमा, नेपालको पहिलो रेडियो - रेडियो नेपाल आफ्नो स्थापनाको ७३ औं वर्षमा प्रवेश गरेको यस सुखद अवसरमा रेडियो नेपाललाई प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग पुऱ्याउनुहुने सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रसहित सम्पूर्ण आदरणीय स्रोतालाई पुनः एकपटक शुभकामना दिँदै रेडियो नेपालको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दछु।

धन्यवाद !

२०७४ साल १० अक्टूबर
कृष्ण बहादुर राउत **सचिव**
सचिव

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय

एवं

अध्यक्ष, रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति

७३ औं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यभूत्र

भूक्तार

रेडियो नेपालको वार्षिक गतिविधि २०७९

बुद्धिबहादुर के.सी.
कार्यकारी निर्देशक

“आधुनिक नेपालको समावेशी आवाज” को मूल नारा बोकेको रेडियो नेपाल आजदेखि ७२औं वर्ष पूरा गरी ७३औं वर्षमा प्रवेश गर्दैछ। रेडियो नेपाललाई आजको अवस्थासम्म ल्याइपुन्याउन सहयोग गर्नुहुने तमाम आदरणीय श्रोता, नेपाल सरकार र विभिन्न मन्त्रालयहरू, विभागहरू, सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयहरू र निजी संघसंस्थाहरू लगायत विज्ञापन एजेन्सी एवं विज्ञापनदाता सहित सरोकारवाला सबैप्रति हार्टिक आभार व्यक्त गर्दैछु।

संसारमा आएको नवीनतम प्रविधिहरूको उपयोग गर्दै “राष्ट्रिय रेडियो राष्ट्रको सञ्चार” रेडियो नेपालले आफ्नो समाचार/कार्यक्रम र प्रसारण प्राविधिमा समयानुकूल परिमार्जन गर्दै आफूलाई अब्बल प्रसारण संस्थाको रूपमा अगाडि बढाउँदै लगेको छ भन्ने हाम्रो विश्वास छ। यसै सन्दर्भमा वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार २०७९ वैशाखदेखि २०७९ चैत्र १५ सम्म रेडियो नेपालले सम्पन्न गरेका मुख्य मुख्य उपलब्धिहरूको सङ्क्षिप्त चर्चा गर्दैछु।

प्रविधि तर्फ :

विगत वर्षहरूदेखि नै रेडियो नेपालले आफ्नो प्रसारण भूसतही र डिजिटल दुवै प्रविधिमा सञ्चालन गरिरहेको कारण रेडियो नेपाल, नेपालभित्र र विदेशका जुनसुकै ठाउँमा पनि सुन्न सकिन्छ। हाल रेडियो नेपालले मिडियम वेभ, एफ.एम. र डिजिटल प्रविधि मार्फत आफ्ना सेवाहरू सञ्चालन गरिरहेकोछ। डिजिटल प्रविधिमा रेडियो नेपाल एप्स, ओ.टी.टी., न्युज पोर्टल र सोसल मिडिया मार्फत आफ्नो प्रसारणलाई विश्वभरि फैलाएको छ। यसै वर्षदेखि डि.आर. एम. प्रविधिमा पनि रेडियो नेपालले आफ्नो प्रसारण सञ्चालन गर्ने तयारी गरिसकेको छ। श्रोताको रोजाइ र सुलभ प्रविधिका कारण नेपालमा एफ.एम. रेडियोहरूको लोकप्रियता बढदो छ। यसै तथ्यलाई मनन् गरी रेडियो नेपालले एफ.एम. ब्याण्डमा देशभरि आफ्नो प्रसारण पहुँच वृद्धि गर्दै लैजाने लक्ष्य लिएको छ। एफ.एम./ए.एम. को डिजिटल प्रविधिमा रूपान्तरणका लागि आवश्यक अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य पनि अन्तिम चरणमा पुगेको छ।

१५औं पञ्चवर्षीय योजनासम्मार्फत रेडियो प्रसारणको पहुँच शतप्रतिशत भूभागमा पुन्याउने नेपाल सरकारको नीति अनुरूप हरेक वर्ष रेडियो नेपालले प्रसारण पहुँच वृद्धि गर्दै लगेको छ। जस अनुसार यस वर्ष गण्डकी प्रदेश पर्वत जिल्लाको दुर्लुडकोट, कोशी प्रदेश पाँचथर जिल्लाको सिलौटीडाँडा र लुम्बिनी प्रदेश दाढ जिल्लाको चौपट्टामा एफ.एम. रिले स्टेशन मार्फत प्रसारण आरम्भ गरी प्रसारण पहुँच वृद्धिको योजनालाई निरन्तरता दिएको छ। नयाँ स्थापना भएका

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१५औं वार्षिकोत्तम

भूक्तार

यी एफ.एम. रिले स्टेसनहरूसहित रेडियो नेपालका एफ.एम. रिले स्टेसनहरूको सङ्ख्या ३० पुगेको छ। रेडियो नेपालको प्रसारण पहुँच वृद्धिका लागि यसै वर्ष प्रादेशिक प्रसारण कार्यालय सुर्खेतको स्टुडियोसहित कर्णाली प्रदेशका हर्रे चम्मेरे सुर्खेत, जुम्ला, कालीकोट र डोल्पाका एफ.एम. स्टेसनहरूसहित सुदूरपश्चिमको दार्चुला र बझाड तथा कोशी प्रदेशअन्तर्गतको एफ.एम. रिले स्टेसन इलामको स्तरोन्नति गरिएको छ। स्तरोन्नति गर्ने ऋम्भै प्रसारण लिङ्ग (आइ.पि.कनेक्टिभिटी) तर्फ २१ वटा स्टेसनहरूमा वैकल्पिक ओ.एफ.एल. लिङ्गको स्थापना गर्ने कार्य भैरहेको छ। प्रसारण पहुँच वृद्धि गर्ने सिलसिलामा रेडियो नेपालले हालसम्म करिब ९२ प्रतिशत जनसङ्ख्यालाई आफ्नो सेवा दिई आङ्ग्रहेको छ।

यसरी नै रेडियो नेपालका संस्थापक तारिणीप्रसाद कोइरालाले प्रसारण क्षेत्रमा पुन्याउनु भएको योगदानको उच्च कदर गर्दै रेडियो प्रसारण क्षेत्रलाई थप विस्तार र समय सापेक्ष कार्यक्रमहरू मार्फत पूर्व क्षेत्रमा प्रचलित गीत सङ्गीत, कला, साहित्य, संस्कृति आदिको संरक्षण एवं खोज अध्ययन र अनुसन्धान मार्फत रेडियो नेपालको कार्य क्षेत्रलाई विस्तार गर्न विराटनगर महानगरपालिका वार्ड नं. ४ स्थित खार्जीचोकमा तारिणीप्रसाद कोइराला स्मृति सञ्चारग्राममा स्टुडियो सञ्चालन भई रेकर्डिङ्ग कार्य प्रारम्भ भएको छ। साथै रेडियो प्रसारण केन्द्रको इतिहास र तारिणीप्रसाद कोइरालाको जीवनीमा आधारित डकुमेन्ट्री (वृत्तचित्र) निर्माण गर्न समझौता भई कार्य प्रारम्भ भएको छ। रेडियो नेपाल र विराटनगर महानगरपालिकाबिच भएको आपसी समझदारी अनुरूप तारिणीप्रसाद कोइराला स्मृति सञ्चारग्रामको नाममा जग्गा हस्तान्तरणको लागि विराटनगर महानगरपालिकाले आवश्यक प्रकृया थालनी गरेको छ।

प्रसारण सामग्री तर्फ :

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापनासँगै देशमा आएको परिवर्तनलाई सम्बोधन गर्न तथा रेडियो नेपालको प्रसारण शैलीमा सुधार गर्न यस वर्षको वैश्वाखमा रेडियो नेपाल प्रसारण निर्देशिका तथा शैली पुस्तक २०७९ प्रकाशित भई लागु भैसकेको छ। रेडियो नेपालबाट प्रसारित समाचार/कार्यक्रमहरूको श्रोता मार्फत मूल्याङ्कन गर्ने/गराउने उद्देश्यले श्रोता सर्वेक्षण गर्ने कार्य पनि सम्पन्न भएको छ। **Nepal Media Survey 2022** मा रेडियो नेपालका समाचार, कार्यक्रम लगायत प्रसारण सामग्रीहरूको लोकप्रियतासहित आगामी दिनमा गर्नुपर्ने सुधारसहितको सर्वेक्षण प्रतिवेदन प्रकाशन भइसकेको छ। यसैगरी रेडियो नेपालबाट प्रसारित २१ भाषाका समाचार र २० भाषाका कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता अध्ययन गरी रेडियो नेपालको समावेशी प्रसारण: प्रभावकारिता अध्ययन २०७९ प्रतिवेदन पनि प्रकाशन भैसकेको छ जसबाट प्रसारित भाषाहरूको वर्तमान अवस्था, प्रदेशगत/विषयगत नतिजा आदिको विश्लेषण गर्ने र आगामी दिनमा प्रसारित भाषाहरूको प्रस्तुति, विषयवस्तु र उपयोगितामा थप सुधार ल्याउन सहज भएको छ। यस्तै प्रतिवेदन मार्फत रेडियो नेपालको समावेशी प्रसारणको अवस्थाको बारेमा पनि यथार्थ चित्र प्रस्तुत भएको छ। नेपाल सरकारले निकट भविष्यमा रेडियो नेपाल र नेपाल टेलिमिजनलाई पुनर्संरचना गरी सार्वजनिक सेवा प्रसारण संस्था बनाउने नीति लिएको हुँदा रेडियो नेपालले सोही नीति अनुरूपका सार्वजनिक

७३ औं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूङ्कार

प्रसारणका विषयवस्तु केन्द्रित समाचार/कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिँदै आएको छ ।

श्रोताको रोजाङ्ग नै प्रसारण संस्थाको पहिलो छनौट हुने भएकोले यसै वर्षदेखि प्रारम्भ गरिएका नयाँ रेडियो कार्यक्रमहरूमा हाँगो जीवन, सिलसिला, समसामयिक विषयमा कुराकानी र सिने संसार छन् भने फरक प्रसङ्ग र मेचीकाली कार्यक्रम पुनः सञ्चालन गरिएको छ । गत वर्षदेखिका अन्य कार्यक्रमहरूले पनि निरन्तरता पाएकै छन् । रेडियो नेपालले आफ्ना समाचार/कार्यक्रमहरू मार्फत सबै वर्ग, लिङ्ग, क्षेत्र, भूगोल आदिका विषयवस्तुलाई सम्बोधन गर्दै आएकोले पनि रेडियो नेपाललाई घरघरको आवाज, समावेशी आवाज भनेर चिनिन्छ । रेडियो नेपालमा रहेका गीत/सङ्गीत र अन्य श्रव्य सामग्रीहरूको चिरकाल पर्यन्त संरक्षण/सम्बर्द्धन गरी ओ.टी.टी. एप्स मार्फत बजारीकरण गरी थप आच आर्जन गर्ने उद्देश्यका साथ सफ्टवेयर मार्फत डिजिटाइजेशन र आर्काइभिङ सिष्टम सञ्चालन भइरहेको छ । डिजिटाइजेशन र मेटाडाटा तयार भएका अडियो सामग्रीहरूलाई रेडियो नेपालको दैनिक प्रसारणमा प्रयोग गर्ने गरी व्यवस्था पनि मिलाइएको छ । संघीयताको मर्म अनुरूप रेडियो नेपालका सातै प्रदेशहरूबाट दिउँसो ०२:१५ देखि बेलुकी ०६:०० बजेसम्म प्रसारण हुने प्रादेशिक कार्यक्रम/समाचारहरूले पनि प्रादेशिक र स्थानीय जनसरोकारका मुद्दाहरूलाई उजागर गरिरहेको छ भन्ने हाम्रो विश्वास छ । यी बाहेक रेडियो नेपालले पर्व विशेष र नेपाल सरकारका नीति तथा कार्यक्रम साथै ‘मिट द प्रेस’ जस्ता सार्वजनिक महत्त्वका अन्य अवसरहरूमा प्रत्यक्ष प्रसारण गरी आम जनतालाई सूचनाको हकको प्रत्याभूति पनि गराउँदै आएको छ ।

गीत सङ्गीतको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले रेडियो नेपालले विगत वर्षहरूमा भै यसवर्ष पनि गीत सङ्गीत प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तयारी र नवकलाकारहरूको स्वर परीक्षा सम्पन्न गरिसकेको छ जसबाट गीत सङ्गीतप्रति चाख राख्ने नवप्रतिभाहरूलाई प्रोत्साहन मिल्नुका अतिरिक्त गीत सङ्गीतको श्रीवृद्धिमा योगदान पनि पुग्न सकेको छ । यस बाहेक यसै वर्ष अखित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको ३२औं स्थापना दिवसको अवसर पारेर “भष्टाचार नियन्त्रण, सुशासन र सदाचार” सम्बन्धी सचेतनामूलक राष्ट्रव्यापी खुल्ला लोकगीत प्रतियोगिता” आयोजना गरी लोकगीत सङ्गीतका प्रतिभाहरूलाई स्थापित हुन सहयोग गर्नुका साथै समाजमा लोकगीतका माध्यमबाट भष्टाचार नियन्त्रण, सुशासन र सदाचारसम्बन्धी जनचेतना फैलाउन पनि यथाशक्य सघाउ पुगेको छ ।

वृत्ति विकास तर्फ :

गत वर्षदेखि रेडियो नेपालमा सञ्चालन भएको जनशक्ति व्यवस्थापन अन्तर्गत लोक सेवा आयोग मार्फत सबै प्रकृया पूरा गरी २९ जना नयाँ जनशक्ति खुल्ला प्रतियोगिताबाट र १८ जना स्थायी कर्मचारीको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाबाट बढुवा भएको छ जसबाट संस्थालाई प्राविधिक तथा प्रशासनिक जनशक्ति अभावको समस्या समाधान भई संस्थागत कार्यमा सहजता आएको छ । रेडियो नेपालको संगठन संरचनालाई चुस्त, दुरुस्त र समयानुकूल बनाउन स्थायी दरबन्दी नभएका २६ वटा एफ. रिले स्टेसनहरू र दुई प्रादेशिक प्रसारण कार्यालयहरू समेतमा स्थायी दरबन्दी कायम गर्ने गरी यस वर्ष नयाँ संगठन संरचना (O & M) प्रस्ताव गरी सञ्चालक समितिमा पेश भएको छ ।

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

३२औं स्थापना

भूङ्कार

रेडियो नेपालले आफ्ना जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गरी प्रसारणमा प्रभावकारिता ल्याउन नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (स्टाफ कलेज) बाट प्राप्त Executive Development Programme एकजनालाई, Advanced Course on Management and Development (ACMD) तालिम ५ जनालाई र Professional Course on Management and Development (PCMD) तालिम ३ जनालाई उपलब्ध गराएको छ । यसैगरी ABU Digital Broadcasting Symposium 2023 र ABU 59th General Conference & Associated Meetings मा रेडियो नेपालले सहभागिता जनाई ABU Engineering Award समेत प्राप्त गरेको छ । त्यस्तै All India Radio र Radio Nepal बिच कार्यक्रम आदान प्रदान, कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि तालिम तथा प्राविधिक सहयोग आदान प्रदान लगायतका विषयमा आपसी समझदारी हुने कार्यक्रम पनि अन्तिम चरणमा पुगेको छ । यसका अतिरिक्त यसै तर्ष Regional Meeting on Gender and Evaluation Programme, Nepal Advocacy Training and Strategic Planning, OTT Thumbnail Designing, Graphics and Video Editing for OTT, Advanced Public Procurement Management, Account Software Training, Training Course on Radio Programme Production and Transmission Technology for Developing Countries, बेरुजु व्यवस्थापन क्षमता विकास कार्यक्रम, विज्ञापन बजारसम्बन्धी जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम जस्ता तालिममा सहभागिता जनाई कार्यरत कर्मचारीहरूको ज्ञान, सिप र क्षमता अभिवृद्धि गर्न पहल गरेको छ ।

रेडियो नेपाललाई आत्मनिर्भर र व्यावसायिक बनाउन विगत वर्षहरूदेखि नै रेडियो नेपालको व्यापार महाशाखा क्रियाशील छ जसले रेडियो नेपालको आय आर्जनलाई बढाउन व्यापार निर्देशिकाको आधारमा विभिन्न संघसंस्था, सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालयहरूसँग सम्झक गरी विज्ञापन, कार्यक्रम तथा सन्देशहरू सम्झौत गर्ने ऋममा हालसम्म केन्द्रीय कार्यालय र प्रादेशिक प्रसारण कार्यालयहरूबाट र विविध गरी करिब १० करोड आम्दानी भएको छ । विगत वर्षहरूदेखि प्रदान गर्दै आएको दीर्घसेवा पदक यो वर्ष २९ जना स्थायी कर्मचारीहरूले प्राप्त गर्नुभएको छ जसबाट रेडियो नेपालको सेवामा समर्पित २५ वर्ष दीर्घसेवा गरिसक्नुभएका कर्मचारी वर्गलाई थप हौसला प्राप्त भएको छ । हरेक वार्षिकोत्सवमा प्रदान गरिने पदक तथा पुरस्कारलाई व्यवस्थित र नीतिगत बनाउन दीर्घसेवा पदक तथा पुरस्कार वितरणसम्बन्धी कार्यविधि, २०७९ निर्माण गरी सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत गरी लागु गरिएको छ । संस्थामा उत्कृष्ट कार्य सम्पादन गर्न प्रेरित हुने वातावरण सृजना गर्न नगद पुरस्कारसहित उत्कृष्ट स्थानीय सम्बाददाता र उत्कृष्ट कर्मचारी पुरस्कार तथा उत्कृष्ट रेडियो स्टेसन सम्मान यो वर्ष पनि उपलब्ध भएको छ । अतिरिक्त क्रियाकलाप अन्तर्गत वार्षिकोत्सवको अवसरमा स्वास्थ्य शिविर, योग शिविर, हाजिरी जवाफ प्रतियोगीता, आन्तरिक कविता प्रतियोगिता लगायतका कार्यक्रमहरू पनि सम्पन्न भएका छन् जसले कर्मचारीको शारीरिक, मानसिक र सेवेगात्मक विकासमा सधाउ पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । यसै गरी नेपाली गीतसङ्गीत तथा रेडियो प्रसारण क्षेत्रमा अतुलनीय योगदान दिएका व्यक्तित्वहरूलाई रेडियो नेपालले २०७४ सालदेखि रेडियो नेपाल राष्ट्रिय संस्टान सम्मान प्रदान गर्दै आएकोमा यस वर्ष पनि २ जना संष्टालाई

७३औं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यभूत्र

भूक्तार

ताम्रपत्रसहित नगद रु. ५१०००/- का दरले सम्मान गर्ने कार्यक्रम रहेको सहर्ष जानकारी गराउँदछु । यस कार्यले रेडियो नेपालको ख्याति वृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउने व्यक्तित्वको कदर हुन गई समग्र प्रसारण क्षेत्रको गरिमा वृद्धि भएको छ भन्ने हाम्रो विश्वास छ ।

विगत वर्षहरूमा भै राष्ट्रब्यापी आधुनिक सङ्गीत प्रतियोगिताका अतिरिक्त यस वर्ष शास्त्रीय सङ्गीत सम्मेलन पनि सञ्चालन गरिएको छ, जसबाट देशभरिका नवप्रतिभाहरूले आफ्नो उत्कृष्ट साङ्गीतिक प्रस्तुति दिनुभई नगद पुरस्कार र प्रशंसापत्रसहित विजयी हुने र गीत सङ्गीतको क्षेत्रमा आफूलाई स्थापित गर्ने सुनौलो अवसरसमेत प्राप्त गरिसक्नुभएको छ । रेडियो नेपालले विगत वर्षहरूदेखि नै सञ्चालन गर्दै आएका यस्ता साङ्गीतिक कार्यक्रमबाट गीतसङ्गीतप्रेमी कलाकारहरूले मौका पाउनुका साथै नेपाली गीत सङ्गीतको संवर्द्धन र प्रवर्द्धनमा पनि थप मद्दत पुग्ने रेडियो नेपालको ठम्याइ छ ।

अन्त्यमा,

नेपाल सरकारले रेडियो नेपाल र नेपाल टेलिभिजनलाई सार्वजनिक प्रसारण संस्थामा रूपान्तरण गर्ने नीति लिए अनुरूप रेडियो नेपालले श्रोताको आवश्यकता र राज्यको नीति अनुरूप सही सूचना, समाचार तथा जनचेतनामूलक, शिक्षाप्रद र मतनोरञ्जनप्रद कार्यक्रमहरू उत्पादन गरी सार्वजनिक महत्त्वका विषयमा प्रसारण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिई आएको छ । सार्वजनिक प्रसारण उन्मुख रेडियो नेपाल सूचना, समाचार र मतनोरञ्जनको पर्यायवाची नै बनेको छ । यसलाई सबै सरोकारवाला, कलाकार, बुद्धिजीवी, राजनीतिज्ञ तथा तमाम रेडियोप्रेमी श्रोतावर्गबाट आवश्यक सहयोग प्राप्त हुने नै छ । भविष्यमा रेडियो नेपालको प्रसारण पहुँचलाई विस्तारगरी कार्यक्रम/समाचारलाई थप प्रभावकारी र समाज उपयोगी बनाउँदै समग्र रेडियो नेपालको प्रसारणलाई श्रोताको रुचि, इच्छा र आवश्यकता अनुरूप सञ्चालन गर्दै लैजाने प्रतिबद्धतासहित पुनः एकपटक सरोकारवाला सबैप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । नमस्कार ।

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भर्कार

~सामग्री सूचि~

सम्झनाका केही पानाहरु ~भोग्यप्रसाद शाह	१४
रेडियो नेपालसँगका आफ्ना केही सम्झना ~महेशप्रसाद अधिकारी	३३
रेडियो नेपालको कथा ~यादव खरेल	५८
कर्म गर तर देश काल विचार गर ~धृव थपा	७१
The Wonderful Years of Broadcasting ~ Michael Chand	८७
मेरो रेडियो अनुभव ~ तीर्थ भण्डारी	१०५
रेडियो नेपालसँग मेरो चार दशक ~ धनेन्द्र विमल क्षेत्री	१२१
रेडियो र म ~ दामोदर अधिकारी	१३९
सम्झनामा रेडियो नेपाल ~ सूर्यकुमारी पन्त	१४७
आरोह अवरोह ~ पाण्डव सुनुवार	१५९
अन्तर्वस्तु अन्तर्यः सन्दर्भ रेडियो आमसञ्चार माध्यमको ~ उपेन्द्र अर्याल	१७१
स्टुडियो नं. ६ - रेडियो नेपाल ~ मदनदास श्रेष्ठ	१८४
रेडियो नेपाल : अनुभवका उतार चढाव ~ बुलु मुकारुड	१९९
ज्येष्ठ नागरिकप्रतिको दायित्व र रेडियो कार्यक्रम ~ छत्र प्रधान	२१३
३७ वर्ष माइक्रोफोन माया ~ श्रीराम पुडासैनी	२२१
रेडियो नेपाल: विगत र वर्तमान ~ पुष्करराज गौतम	२२५
सन्त शिरोमणि : आचार्यश्री खेमराज केशवशरण ~ प्रेमप्रसाद भट्टराई	२४२
विशेष कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण २०७९ ~ टंकनाथ खनाल	२४६
रेडियो नेपालको प्रसारण तालिका ~	२५४

७३ओं वार्षिकोत्सव

भर्कारमा प्रकाशित लेख / रचना लेखकका निजी विचार हुन्।

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूज्ञार

सम्झनाका केही पानाहरू

(तत्कालीन प्रसार विभाग, केही वर्ष रेडियो प्रसार सेवा विकास समितिमा परिणत भएपछि समेत, रेडियो नेपालमा लामो समय का. मु. महानिर्देशक भई कार्य गर्नुभएका स्व. भोग्यप्रसाद शाह समाचार प्रमुख, निर्देशक लगायत विभिन्न भूमिकामा रेडियो नेपालको उन्नयनमा क्रियाशील रहनुभयो। 'सम्झनाका केही

भोग्यप्रसाद शाह पानाहरू' आलेख 'भोग्यप्रसाद शाह अभिनन्दनग्रन्थ, २०५७ बाट जस्ताको त्यस्तै सामार गरिएको हो। - प्रधानसम्पादक।)

प्रस्तावना

मलाई रेडियो नेपाल र प्रसारणसम्बन्धी आफ्ना अनुभव तथा विचार लेख्न अनुरोध गरियो। धेरै वर्ष प्रसारणसेवामा रहँदा धेरै साधारण तथा असाधारण अवस्था तथा घटनाहरू बेहोनु स्वाभाविक हो। तर ती सबै अवसरहरूको लेखाजोखा गर्न सकिन्न पनि। हुन त दैनिक रोजनामा लेख्ने गरेको भए मलाई ती अवसरहरूमध्ये उल्लेख गर्न योग्यका बारे सविस्तार वर्णन गर्न सकिन्थ्यो होला, तर त्यसो गर्ने नगरिएकोले बुढेसकालको स्मरणशक्तिले भ्याएसम्म केही कोर्ने प्रयास गरेको छु। मेरा धेरै हितैषी मित्रजनहरूले प्रसारणक्षेत्रमा धेरै लामो अवधिसम्म मेरो संलग्नता रहेकोले केही सस्मरणग्रन्थ लेख्ने आग्रह गरेका थिए। हाल यस कार्यमा मलाई प्रोत्साहन गर्नेहरूमा हरि मञ्जुश्री, जीवनचन्द्र कोइराला र मेरी श्रीमती सगुन शाह हुन्। कतिपय विषयहरूमा सहयोग गर्नेमा मेरा निकट सम्बन्धी विनायक शाह हुन्। अन्य कतिपय हितैषी र आत्मजनहरूको सल्लाह, सुभाव र विशिष्ट व्यक्तिहरूको मप्रति रहेको सद्भावना र व्यक्त विचारहरू मेरो नाउँमा निस्कने भनिएको अभिनन्दन ग्रन्थमा समावेश भएकै होलान्। म उहाँहरू सबैप्रति कृतज्ञतापूर्ण आभार व्यक्त गर्दछु र सबैको प्रोत्साहन र सहयोगका लागि धन्यवाद चढाउँछु।

आजको रेडियो नेपाल

रेडियो नेपालको वर्तमान अवस्था विकसित एवं परिपूर्ण रहेको छ। निश्चित रूपमा यो दक्षिण एसियाको एक प्रभावशाली प्रसारणसंस्थाका रूपमा पुगेको छ। सुरुको एक अति न्यूनतम शक्तिको अवस्थाबाट आजको यस परिवेशमा पुग्न रेडियो नेपालले विकासका ऋममा अनेक खुइकिला पार गर्नुपरेको थियो। जुन बेला यसको सुरुवात भएको थियो, त्यस बेला यसका सामुन्ने अभावैअभाव थिए, ज्ञान तथा अनुभवको अभाव र प्राविधिक उपकरणहरूको अभाव। नगण्य उपकरण र कोरा ज्ञानका भरमा रडियो प्रसारणजस्तो कार्य सुरु गर्नु एक बहुतै साहसिलो एवं चुनौतीपूर्ण प्रयास थियो। यो प्रजातान्त्रिक उत्साह र लहरका साथै यसको प्रारम्भ गर्न तम्सेका युवाशक्तिका साथै

भृक्तार

स्व्यातिप्राप्त कवि, नाटककार, लेखक, कलाकार एवं पत्रकारहरूको लगन, उत्साह र कडा परिश्रमको प्रतिफल थियो ।

सुरुको लगन र परिश्रमलाई कायमै राखी विभिन्न अवधिमा रेडियो नेपालको विकासक्रम जारी नै राखियो । फलस्वरूप आज रेडियो नेपाल एक विकसित एवं प्रभावकारी माध्यमका रूपमा रहेको छ । यसको पहुँच विस्तार भएको छ । भरपर्दो मिडियमबेम प्रणालीबाट प्रसारण भएबाट सर्वसाधारण श्रोताहरू लाभान्वित हुन पुगेका छन् ।

रेडियो नेपालको स्थापना

सम्वत् २००७ साल फागुन ७ गते नेपाल अधिराज्य राणाकालीन एकतन्त्रीय शासन पद्धतिवाट मुक्त भई बहुदलीय पद्धतिअन्तर्गत प्रजातान्त्रिक शासन-व्यवस्था लागु भएको ढेढ महिना नवित्रै २००७ साल चैत्र २० गते रेडियो नेपालको स्थापना गरिएको थियो । यो एक बहुतै कठिन र चुनौतीयुक्त कदम भए तापनि देशको अखण्डता, नयाँ शासन पद्धति र जनतालाई सुसूचित गराउने एक अपरिहार्य कदम थियो । देशवासीहरू, खास गरी देशका कुनाकाप्चाहरूमा निवास गर्ने अबोध नरनारीहरूका बीच प्रजातन्त्रको शङ्खनाद गर्ने अभिभारा रेडियो नेपाललाई सुमिइयो । देशमा प्रजातन्त्रका लागि अगुवाइ गर्ने नेताहरू खास गरी तत्कालीन गृहमन्त्री विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाको अग्रसरतामा रेडियो प्रसारण प्रारम्भ गर्ने यो अभियान सुरु भएको थियो । रेडियो प्रसारण सुरु गर्ने अभिभारा विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाका आफ्नै भाड तारिणीप्रसाद कोइराला, जसले प्रजातन्त्रको स्थापनाका लागि भएको जनक्रान्तिका बखत प्रजातान्त्रिक रेडियो नेपाल भन्ने क्रान्तिकारी रेडियो स्टेसन स्थापना गरी क्रान्तिको गतिविधि प्रसार गर्नुहुन्थ्यो, लाई सुमिइयो । भनिन्छ रेडियो प्रसारण सुरु गर्नुअगाडि ऋद्धिबहादुर मल्लको जोरगणेश प्रेस र नाटककार बालकृष्ण समको निवासमा परामर्श बैठकहरू भएका थिए । ती बैठकहरूमा बालकृष्ण सम, तारिणीप्रसाद कोइराला, प्रथम नेपाल दैनिक 'आवाज' का प्रधान सम्पादक कविवर सिद्धिचरण श्रेष्ठ, सम्पादक मुरारिकृष्ण शर्मा, प्रसिद्ध अभिनेता (नाटक) कृष्णप्रसाद रिमाल, मल्लबन्धुहरू गोविन्दबहादुर मल्ल, समरबहादुर मल्ल र हिमतबहादुर मल्ल आदिको सक्रिय सहभागिता रहेको थियो । यसैगरी अन्य कतिपय सङ्गीतकार, कलाकार तथा साहित्यकारहरूको सल्लाह तथा सुझावहरूका साथै सक्रिय योगदान मिलेको थियो ।

हुन त नेपालमा रेडियो प्रसारण श्री ३ पञ्चशमशेर ज. ब. रा. को पालामा २००३ सालमा नै प्रारम्भ भई धेरै वर्ष चालु भएको थियो भनिन्छ । त्यस बेलाका इन्जिनियर काशीराज पाण्डेको प्राविधिक रेखदेखमा चलेको उक्त रेडियो स्टेसनलाई नेपाल ब्रोडकास्टिङ भनिने र यो प्रत्येक दिन आधा घण्टा मात्र चल्ने गर्दथ्यो । उक्त स्टेसनको प्रसारण मैले पनि यदाकदा सुन्ने गरेको थिएँ । श्री ३ मोहनशमशेर जङ्गबहादुर राणाका पालामा यो प्रसारण प्रायः बन्दजस्तै भएको थियो । पछि २००७ सालको जनक्रान्तिको अन्ततिर यसलाई पुनः प्रयोगमा ल्याउने प्रयत्न गरियो तर विफल भयो । श्री ३ मोहन नेपालमा 'मोहन आकाशवाणी' का नामले केही जिल्लाहरूमा वायरलेस कम्युनिकेसन स्थापना गर्न सफल भएका थिए । साथै उनी नेपालमा पूर्णरूपको रेडियो स्टेसन

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

खोल्ने तरखरमा पनि थिए। यो कुरा उनले अर्डर गरी झिकाएको ५ किलोवाटको सर्टिवेम र २५० वाटको मिडियमवेभका ट्रान्समिटरहरूबाट स्पष्ट हुन आउँछ। ऋन्तिकालमा श्री ३ मोहनले चलाउन लगाएको रेडियो स्टेसन पनि विफल भयो। २००३ सालदेखि २००७ सालसम्म यदाकदा चल्ने गरेको रेडियो प्रसारण एक प्रयोगात्मक (टेस्ट ट्रान्समिसन) भएकोले यसको औपचारिकतालाई स्वीकार्न सकिंदैन। तर प्रसारणजस्तो कठिन काम गर्न त्यस बेलाका इन्जिनियर काशीराज पाण्डेलाई नेपालमा प्रसारणक्षेत्रमा काम गर्ने एक अगुज नै थिए भन्न सकिन्छ। त्यसै गरी जनक्रान्तिका बेला विराटनगरबाट प्रजातन्त्र नेपाल रेडियो भनेर एक रेडियो स्टेसनले ऋन्तिको समाचारका साथै जनक्रान्तिमा साथ दिन जनतालाई आवान गर्दै विविध सामग्री प्रसार गर्ने गर्दथ्यो। ऋन्ति सफल भएपछि यो स्टेसन पनि बन्द भयो। कसै-कसैले त्यही ऋन्तिकारी रेडियो स्टेसनलाई निरन्तरता दिई रेडियो नेपालको स्थापना भएको पनि भन्दछन्। तर त्यो होइन। सरकारी औपचारिकता पाई २००७ साल चैत्र २० गते सुरु भएको 'नेपाल रडियो' पछि 'रेडियो नेपाल' भनिएको नै नेपालमा विधिवत् स्थापना भएको रेडियो स्टेसन हो।

रेडियो नेपालको प्रारम्भिक अवस्था

२००८ साल आषाढ महिनामा कौतुहलवश रेडियो नेपाल हेर्ने इच्छा भई एक दिन बिहान प्रसारण समयमा म त्यहाँ पुगें। राणा प्रधानमन्त्रीको परिवारका केटाकटीहरूलाई पठन-पाठन गराउने दुई तल्ले भवनको भुइंतल्लाको एक कोठामा प्रवेश गर्ने अनुमति पाएँ। त्यो नै एक मात्र प्रसारणकक्ष (स्टुडियो) थियो। त्यहाँ वरिपरि कलाकार, समाचारवाचक, उद्घोषक र अन्य केही व्यक्तिहरू बसेको र एक कोठाको बाकसमित्र हार्मोनियम राखेर (हार्मोनियमको चर्को आवाजले गायक-गायिकाको स्वरलाई नदबाओस् भनेर) बजाइएको र त्यसमाथि राखिएको माइकअगाडि बसेर एक व्यक्ति गाइरहेको, अगलबगल बसेका बायकलाकारहरूले ताल तथा अन्य बाययन्त्र बजाई साथ दिइरहेको देखेँ। कोठाको पश्चिमपट्टि एक टेबलअगाडि तारिणीप्रसाद कोइराला, प्रकाशमान सिंह प्रधान र मधुसूदन देवकोटा बसिरहेका थिए। सोको जानकारी त्यहीं बस्ताबस्तै थाहा पाइयो। पछि उनै व्यक्तिहरूबाट पत्रोत्तर तारिणीप्रसाद कोइरालाबाट र नेपाली तथा अङ्ग्रेजी समाचार ऋमणः प्रकाशमान सिंह प्रधान र मधुसूदन देवकोटाबाट वाचन गरिएको देख्न र सुन्न पाइयो। त्यस प्रसारणकक्षबाट बाहिर निस्की पश्चिमपट्टि रहेको ठूलो हलको पश्चिमपट्टैकै एक कुनाको बीचमा एक ट्रान्समिटरका साथै अन्य उपकरणहरू रहेको र त्यहींबाट बाहिर प्रसारण (ट्रान्समिट) भइरहेको देखेँ। त्यहाँ बसिरहेका दुई व्यक्तिहरू पूर्वपरिचित थिए। एकजना बढिप्रसाद ठाकुर म २००२ सालमा केही महिना कलकत्ता बस्ता चिनजान भएका र अर्का व्यक्ति आफै ज्ञानेश्वर टोलनिवासी नरहरि राव पाध्या थिए। उनीहरू दुवैजना स्टेसनको प्राविधिक पक्ष हेर्ने प्राविधिज्ञहरू थिए। उनीहरूबाट थाहा लागेअनुसार उक्त ट्रान्समिटर २५० वाटको अत्यन्त सूक्ष्म शक्तिको वायरलेस ट्रान्समिटर तथा त्यो पनि सर्टिवेम प्रणालीको थियो।

ट्रान्समिटिङ कक्षबाट म माथि तथा जमीनतल्लामा रहेका प्रत्येक कोठा हेर्न गएँ। जताततै सङ्गीत गुञ्जायमान भइरहेको मैले पाएँ। कतै लोकगीत गुञ्जिरहेका, कतै बायवादन त कतै

१८ अ०१५ वार्षिकोत्तम

भृङ्कार

आधुनिक गीतको अभ्यास भइरहेका थिए । कलाकारहरू आफ्नो कलाले निकास पाएकोमा ज्यादै उल्लसित र हर्षित थिए । जता हेच्यो उतै लग्न, जाँगर र जोश देखिन्थ्यो । म वातावरणदेखि ज्यादै प्रभावित भएँ ।

रेडियो प्रसारणसम्बन्धी विशेष ज्ञान तथा अनुभव नभए पनि नेपालमा प्रसारणसम्बन्धी क्रियाकलापमा विशेष योगदान गर्ने अग्रजहरूमा तारिणीप्रसाद कोइराला, प्रसिद्ध नाटककार तथा कवि बालकृष्ण सम, कवि सिद्धिचरण श्रेष्ठ हुनुहुन्थ्यो । उहाँहरूको प्रयासमा सक्रिय सहयोग पुऱ्याउनुहुनेहरूमा प्रकाशमान सिंह प्रधान, मधुसूदन देवकोटा, रामिराज्यलक्ष्मी शाह, जनार्दन सम, श्यामदास वैष्णव, राजेन्द्रकुमार गुप्ता, हरि श्रेष्ठ, उस्ताद रामबहादर तण्डुकार, वाद्यशिरोमणि गणेशलाल श्रेष्ठ, गोविन्दलाल रन्जितकार, रत्नदास प्रकाश, नातिकाजी श्रेष्ठ, बद्रिप्रसाद ठाकुर, शिवशङ्कर, शकुन्तला शर्मा, भैरवबहादर थापा, कोइलीदेवी, हरिप्रसाद रिमाल, रामलाल जोशी, हरिबहादुर रन्जितकार, केदारलाल ठाकुर, समरबहादुर मल्ल, हिकमतबहादुर मल्ल, किशोरीदेवी, जनकलाल शर्मा, पञ्चाकाजी शाक्य, कमलावती, पुष्प नेपाली, ज्ञानु खत्री, कान्क्षाबुद्ध, कृष्णनारायण श्रेष्ठ, भाजुरल्न बजाचार्य आदि थिए । सुरुमा काम गर्ने यी व्यक्तिहरू सदैव संस्मरण रहनेछन् ।

रेडियो नेपालमा मेरो संलग्नता

सूचनामूलक, ज्ञानबद्धक र मनोरञ्जनको नवीनतम माध्यमका रूपमा स्थापित रेडियो नेपालले शादियौसम्म कुणित रहेको कला, साहित्य एवं समाचारका क्षेत्रमा एक लहर ल्याइदियो । उत्साह र उमझको वातावरणले ममा पनि त्यहाँ केही गर्न सक्छु कि भन्ने भावना जागृत गराइदियो । मेरो चाहना त्यस बेला पूरा भयो जब मेरा काकाका छोरा सुन्दरप्रसाद शाह र मैले एक गीतिकहानी संयुक्त रूपमा प्रस्तुत गर्ने मौका पायौं । गीतिकहानीका लेखक सुन्दरप्रसाद शाह थिए । त्यस प्रस्तुतिले श्रोतावर्ग र रेडियोका अधिकारीहरूबाट स्यावासी पायो । हाम्रो उत्साह बढ्दै गयो र हामी दुई दाजुभाइले केही समयसम्म यो प्रयास जारी राख्यौं । तर अध्ययनको व्यस्तताले गर्दा सुन्दरप्रसाद शाहले साथ दिन सकेनन्, तर मैले भने एकलैले प्रयास जारी राखें । यदाकदा अरुका कथा-कहानी आदि प्रस्तुत गर्ने मौका पनि मिल्न थाल्यो । स्वेच्छाका रूपमा मेरो सहभागिता हप्ताको दुई-तीन पटक कायम रह्यो । त्यहाँ जागीर खाने मेरो कुनै मनसाच्य थिएन ।

२००८ साल मार्ग महिनाको अन्त्यतिर एक बिहान नीरविक्रम प्यासी र म डाइरेक्टर तारिणीप्रसाद कोइरालाको कोठामा बसिरहेका थियौं । त्यहाँ एक व्यक्ति (हाल नाम याद भएन) भित्र पसेर भने – “डाइरेक्टरसाहेब ! म आजै दिउँसोदेखि आउन नसक्ने भएँ । मलाई जिल्ला नगर्ई नहुने भयो । फर्क्ने निश्चित छैन । कोही व्यक्तिलाई अहाउनुपर्ला । म बिदा पाऊँ ।” कोइरालाले ‘नगर्ई नहुने भए तपाईँ जानोस्, दिउँसोको लागि म व्यवस्था मिलाउला’ भन्नुभयो । ती व्यक्ति गङ्गाकेपछि मतिर फर्कर श्री कोइरालाले ‘शाहजी ! म दिउँसोको उद्घोषणको काम तपाई़लाई सुम्पन चाहन्छु । तपाई़ त्यो काम गर्न सक्नु पनि हुन्छ, कसो ?’ भन्नुभयो । मैले हुन्न भन्न पनि सकिन र भन्नै “यहाँको त्यही विचार छ भने म आजैदेखि त्यो काम गर्छु ।” यसरी अप्रत्याशित र अनपेक्षित रूपमा मैले रेडियो नेपालमा काम पाएँ । मौखिक अनुमतिमुताबिक म काम गर्दै गर्दै तर नियुक्तिपत्र पाएको थिइन ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्षण

आकस्मिक घटना

मैले काम गर्दै गरेको एक महिना पनि भएको थिएन, भखै बामे सर्व लागेको रेडियो नेपालका लागि एक सङ्कट आइपन्यो । त्यो थियो रेडियो स्टेसन स्थापना गर्नमा प्रमुख भूमिका खेल्ने अग्रज (पायोनियर) तारिणीप्रसाद कोइरालालाई त्यस बेलाको मातृकाप्रसाद कोइरालाको सरकारले स्पेन्ड गरिदियो । यसले गर्दा रेडियो नेपालका कर्मचारीवर्गमा केही विचलन ल्याइदियो । केही दिन रेडियोका कर्मचारीवर्गमा असामज्जस्यताको वातावरण छायो । केही कर्मचारीहरूले तारिणीप्रसाद कोइरालालाई नै रेडियो डाइरेक्टरमा पुनः नियुक्त गराउन प्रयत्न गरेका पनि थिए, तर त्यो विफल भयो । केही अवधिसम्म तारिणीप्रसाद कोइरालालाई स्पेन्डमा राखी आखिर सेवानिवृत्त गराइयो । तारिणीप्रसाद कोइरालालाई बर्खास्त गर्नुमा अरु कुनै कारण नभई राजनीतिक कारण नै प्रमुख थियो भन्ने त्यस बेला सबैले अड्कल गरेका पनि थिए । यसैबीच अर्को व्यवस्था नभएसम्मका लागि केही महिना प्रचार विभागका तत्कालीन एडिसनल डाइरेक्टर भवानी भिक्षु र केही दिनसम्म रेडियो नेपालमा कार्यरत एसिस्टेन्ट डाइरेक्टर श्रीमती रशिमराज्यलक्ष्मीदेवी शाहबाट डाइरेक्टरको काम-कार्यभार सम्पादन भएको थियो ।

अनिश्चितताको वातावरणका बीच मेरा नियुक्ति अनिर्णित रह्यो, तर लाए-अछाएको काम मैले जारी नै राखौं । दिउँसोको उद्घोषणाको कामका अतिरिक्त तारिणीप्रसाद कोइरालाले मलाई राख्नुभएको पत्रोत्तरको काम पनि मलाई सुमिएको थियो । तारिणीप्रसाद कोइरालाको जस्तो गरी चलाउन नसके तापनि ‘नवीन’ नामबाट पत्रोत्तर कार्यक्रम पनि चलाइ नै रहै ।

नयाँ डाइरेक्टरको व्यवस्था

२००९ सालको प्रारम्भसँगै रेडियो नेपालका लागि नयाँ डाइरेक्टरको नियुक्ति भयो । उहाँ हुनुहुन्थ्यो देवेन्द्रराज उपाध्याय । उहाँ यसअघि अल इण्डिया रेडियोमा गोखाली प्रोग्रामका सञ्चालक हुनुहुन्थ्यो । नयाँ डाइरेक्टरको नियुक्तिका साथै केही महिनादेखि चालु अनिश्चितताको वातावरण स्वतः समाप्त भयो ।

रेडियो समाचार-प्रसारणमा मेरो संलग्नता

२००९ सालको सुरुतिर त्यस बेलाका निर्देशक देवेन्द्रराज उपाध्यायले मलाई मासिक पारिश्रमिक पाउने करारसेवाअन्तर्गत समाचारावाचन गर्नेतर्फ लगाउनुभयो । केही दिनको पूर्व अभ्यासपछि मैले नेपाली भाषामा समाचार पढ्ने अनुमति पाएँ । पहिलो पटक समाचार पढ्ने अवसर साँझको प्रसारणमा पन्यो । त्यस बेलाको चलनअनुसार सम्पादक मुरारिकृष्ण शर्माले एक-एक पाना गरी समाचारको प्रति दिई गरे र मैले पढ्दै गएँ । यसै क्रममा एक अर्को पानाका केही अंश पढेपछि मैले पहिले नै पढिसकेको पाना फेरि दोहोरिएको थाहा पाएँ र त्यो कुरा सम्पादकलाई मसिनो स्वरमा भने । श्री शर्माले गल्ती भएको स्वीकार गरी जिब्रो काडे । मैले माफी मार्ग र अर्को समाचार पढ्दै गएँ । यस घटनाले मलाई समाचार-प्रसारणजस्तो गहन जिम्मेवारीपूर्ण वाचनको अवधिभर एकाग्र मनस्थिति (Presence of mind) राख्नुपर्ने सबक सिकायो । केही समयपछि सम्पादकले एक-एक

भृङ्कार

पाना दिने र प्रसारकले वाचन गर्दै जाने चलन हटाइयो र प्रसारकले समाचारका सम्पूर्ण प्रतिहरू प्राथमिकताका आधारमा मिलाई साथै लाने प्रथा चलाइयो ।

समाचारशाखामा काम गर्न थालेपछि अन्य कार्यक्रम आदिमा कहिलेकाहीं भाग लिने बाहेक समाचार सम्पादन, लेखन, वाचन र आवश्यकता अनुसार समाचार सङ्कलन गर्ने अवसर पनि मिलाई मिल्यो । बेला-बेलामा हुने सभा, समारोह तथा विशेष अवसरमा आयोजना हुने उत्सव आदिको समाचार-सङ्कलन गरी समाचार-प्रसारणमा समावेश गर्ने गरिन्थ्यो ।

२००९ सालदेखि २०१८ सालसम्मको अवधि मेरो व्यावसायिक जीवनका लागि अति महत्वपूर्ण तथा परिश्रमपूर्ण रह्यो । मैले आफ्नो वृत्तिविकासको क्षेत्रमा अघि बढ्न शैक्षिक योग्यता वृद्धि गर्ने र व्यावसायिक सीप विकास गर्ने अवसर पाएँ । सर्वप्रथम शैक्षिक योग्यता वृद्धि गर्ने सिलसिलामा दुई वर्ष स्कूलमा पढाई त्यसको सिफारिसमा पटना विश्वविद्यालयबाट परीक्षा दिई आई. ए. पास गरेँ । त्यसपछि बी. ए. को पढाइ त्रिचन्द्र कलेजमा पढी २०१६ सालमा भएको त्रिभुवन विश्वविद्यालयको पहिलो पटक भएको परीक्षामा सम्मिलित भई बी. ए. पास गरेँ ।

२०१४ सालमा निजामती सेवा ऐन तथा निजामती सेवा नियमावली अन्तर्गत कामदार कर्मचारीहरूको पदस्थापना नियमित गर्न लोकसेवा आयोगबाट डोर आई परीक्षा लिँदा मैले पनि त्यसमा सम्मिलित हुने अवसर पाएँ । नतिजा प्रकाशित भएअनुसार मलाई राजपत्रअन्डित प्रथम श्रेणीको पद उपसम्पादक तथा समाचार प्रसारको पदमा मिलान गरियो । यसरी म नियमित सेवामा नियुक्त भएँ ।

समाचार-प्रसारणजस्तो जिम्मेवारीपूर्ण कार्यमा संलग्न गराएर मलाई अगाडि बढ्न प्रोत्साहन दिनुहुने देवेन्द्रराज उपाध्यायप्रति म धेरै आभारी छु । उहाँजस्ता मिलनसार र विविध विषयका जानकार व्यक्तित्वबाट धेरै जाने मौका पाएँ । २०१५ सालको आखिरीतिर श्री उपाध्याय भ्रमणका लागि संयुक्तराज्य अमेरिका जानुभयो तर फर्केर फेरि रेडियो नेपाल आउनुभएन । उहाँको पदस्थापना अन्यत्रै भयो । श्री उपाध्यायको अनुपस्थितिमा सुरेन्द्रराज शर्माले प्रचार विभागका साथै रेडियो नेपालका पनि निर्देशक भई काम गर्नुभयो । पछि १६ सालको पुनर्गठनमा प्रचार विभाग र रेडियो नेपालको निर्देशक भई काम गर्ने अभिभारा सुरेन्द्रराज शर्मामै निहित रह्यो ।

२००९ सालदेखि नै समाचारशाखाको पूर्ण जिम्मेवारी प्रधान सम्पादक प्रकाशमान सिंह प्रधानमा रहेको थियो । उहाँको निर्देशनमा मैले धेरै वर्षसम्म काम गर्ने अवसर पाएँ । समाचारशाखामा काम गर्ने हामी सम्पूर्ण कर्मचारीहरू एक-आपसमा सहयोगी भावना लिएर काम गर्थ्यौ । मीठो र ओजदार स्वरका धनी समाचार पढ्ने शैली र शब्दविन्यास, उच्चारण तथा विरामचिन्ह आदिको प्रयोगमा ज्यादै निपुण प्रकाशमान सिंह प्रधानको अनुकरण गर्नमा मैले कुनै कमी राखिन । उहाँको जस्तै प्रसिद्धि मैले पाइन, तापनि जो सकेको योगदान गरेँ । त्यसैमा म सन्तुष्ट छु ।

७३औं वार्षिकोत्सव

भूरुक्कार

संसदीय रेडियो सम्वाददाता हुँदै

२०१५ साल फागुन ७ गते प्रारम्भ भई विभिन्न मितिमा सम्पन्न संसदीय आमनिर्वाचनको परिणाम प्रकाशित भएपछि संसदको प्रथम अधिवेशनका लागि पूर्ण तयारी हुन लाग्यो । यसै सिलसिलामा संसदको समाचार-सङ्कलन गरी रेडियो नेपालबाट प्रसार गर्ने सम्वाददाता भई काम गर्न मलाई नियुक्त गरियो । विगतमा सल्लाहकारसभाको समाचार-सङ्कलन गर्ने कार्य गरिसकेको र बेला-बखत सभा, समारोह आदिको समाचार-सङ्कलन गर्ने अनुभवको आधारमा मलाई यो नयाँ कार्यभार सुम्पेको कुरा त्यस बेला रेडियो नेपालका निर्देशक सुरेद्राज शर्माले मलाई बताउनुभयो । त्यसताका म बी. ए. को परीक्षामा सम्मिलित हुने तयारीमा थिएँ । तापनि मैले यो कार्यका लागि अभिभारा लिएँ । संसदका दुवै सदनको समाचार-सङ्कलन एकै व्यक्तिबाट सम्भव नहुने भएकोले प्रतिनिधिसभाको जिम्मा ममा पन्चो र महासभाको समाचार सङ्कलन गोरखापत्रका कर्मचारीद्वय शिवप्रसाद शर्मा र पुण्यरत्न बजाचार्यलाई सुमिहियो र तिनले ल्याएका समाचार रामोसँग हेरी रेडियो नेपालबाट प्रसार गराउने र यसरी सङ्कलन गरिएका दुवै सदनको समाचार गोरखापत्रमा समेत प्रकाशित गराउने निर्णय गरियो ।

एकात्तर्फ संसदको समाचार-सङ्कलनजस्तो महत्त्वपूर्ण अभिभारा ग्रहण गर्न पाएकोमा गर्व गर्नु स्वाभाविक नै हो तर अर्कोतर्फ यत्रो जिम्मेवारीपूर्ण कार्य सम्पन्न गर्नमा सतर्कता अपनाउनुपर्ने ठूलो चुनौती पनि थियो । सल्लाहकारसभाको रिपोर्टिङ गरिसकेर केही संसदीय अभ्यास भइसकेको र पहिला संसदको सत्र सुरु हुन पर्याप्त समयअगाडि नै मलाई यो काम गर्ने अभिभारा सुम्पेकोले संसदीय रिपोर्टिङ गर्नेबारेका पुस्तक-पत्रपत्रिका अध्ययन गर्ने मौका पाएँ । यसका लागि मैले बृटिस संसदबारेका पुस्तक र त्यस बेला भारतीय संसदको सत्र चलिरहेको हुँदा भारतीय पत्रपत्रिकामा एकाशित संसद-समाचार अध्ययन गर्ने मौका पाएँ । तिनबाट मैले राम्रै ज्ञान हासिल गरौ ।

स्व. श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्रबाट आह्वान गरिबक्सेमुताविक २०१६ साल आषाढ १६ गते रातिको ११:४५ बजे पहिलो संसदको पहिलो अधिवेशन प्रारम्भ भयो । यसभन्दा अगाडि श्री ५ बाट राति ११:३० बजे नवगठित मन्त्रिमण्डलको घोषणा गरिबक्सैदै विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाको प्रधानमन्त्रित्वमा गठित मन्त्रिमण्डलका सदस्यहरूलाई पद तथा गोपनीयताको शपथ गराइबक्सेको थियो ।

प्रतिनिधिसभाको समाचार-सङ्कलन गरी रेडियो नेपालबाट प्रसारित गर्ने र सोही समाचार गोरखापत्रमा प्रकाशित गर्ने गरिन थालियो । यस्तै गरी संसदको माथिल्लो सदन महासभाको गठन भएपछि त्यहाँको समाचार गोरखापत्रका प्रतिनिधिहरूबाट सङ्कलन गरी प्रसार तथा प्रकाशित गर्न थालियो ।

प्रतिनिधिसभाको सभामुखको पदमा नेपालको संविधानमा प्रतिनिधिसभाको सदस्य नरहेको व्यक्ति पनि सभामुख हुन सक्ने व्यवस्था भएअनुसार कृष्णप्रसाद भट्टराई सभामुखको पदमा र उपसभामुखको पदमा महेन्द्रनारायण निधि निर्विरोध निर्वाचित हुनुभएको थियो । यसै गरी

भूक्तार

महासभाको अध्यक्ष पदमा डम्बरबहादुर सिंह तथा उपाध्यक्ष पदमा श्रीमती कमल राणा निर्वाचित हुनुभएको थियो । दुवै सदनको गठनविधि पूरा भएपछि संसदको दुवै सदनको प्रथम अधिवेशन सुचारुरूपले सञ्चालन हुन थालेको थियो ।

छुट्टाप्छु है सभाभवनको व्यवस्था हुन नसकेकाले राणाकालीन ज्यालरी बैठकमा नै बिहान र अपरान्ह गरी दुवै सदनको बैठक एकै स्थानमा हुने व्यवस्था भएको थियो । महासभाको बिहान र प्रतिनिधिसभाको बैठक अपरान्ह १ बजेपछि हुने गर्दथ्यो । प्रतिनिधिसभाको समाचार सङ्कलनको जिम्मा ममा परेकोले र कुनै सहायकको व्यवस्था नभएकोले मैले बहुतै सावधानीपूर्वक समाचार सङ्कलन गर्नुपर्ने स्थिति थियो । मेरो रिपोर्टिङमा कतै कुनै गल्ती भएन, यो नै मेरा लागि गर्वको कुरा भयो ।

प्रथम सत्रको दौरान एक पटकको प्रतिनिधिसभासम्बन्धी समाचारमा गल्ती भयो भनी गृहमन्त्री (रेडियो नेपाल र प्रचार विभागसमेत उहाँकै मातहतमा थिए) सूर्यप्रसाद उपाध्यायले एक दिन बिहान फोनबाट मलाई ‘के समाचार लेख्नु र पढ्नुभयो, त्यसको प्रति लिएर अर्थमन्त्री सुवर्णशमशेर राणाको निवासमा आउनुस्’ भनी आदेश दिनुभयो । म तुरुन्तै सो प्रति लिएर गृहमन्त्रीसमक्ष उपस्थित भएँ । प्रधानमन्त्रीलगायत अन्य वरिष्ठ मन्त्रीहरूको उपस्थितिमा सो समाचारको प्रति लिएर प्रत्येक पड्क्ति आफैले पढ्नुभयो । कतै कुनै गल्ती नभएको देखेपछि ‘मलाई कसैले गल्ती रिपोर्ट दिएछ, होइन रहेछ, समाचार ठीकै रहेछ, तपाईंलाई दुख दिएँ’ भनी गृहमन्त्रीले मलाई बिदा दिनुभयो ।

त्यस्तै अर्को एक गल्ती भयो तर मेरो अनुपस्थितिमा मेरा एक सहयोगीबाट । अति आवश्यकता परी मैले बिदा लिएको दिन थियो । ती व्यक्ति सो दिनको कार्यक्रम लिई अन्यत्र लागेछन् । बैठक बसी पाँचै मिनेटमा स्थगित भएछ । पछि ती व्यक्ति फर्केर आउँदा बैठक सकिएको र पत्रकारदीर्घामा पनि कोही नभएकोले अन्दाजको भर्मा कार्यक्रममुताविकको समाचार प्रेषित गरिदिए । सो समाचार एक पटक प्रसारित पनि भयो, तर पछि गल्ती भएकोमा माफी माग्नुपरेको थियो । यस्तो किसिमको गल्ती अक्सर हेलचेक्रयाङ्गबाट हुने गर्दछ । मेरो गल्ती त थिएन, तर निर्देशक सुरेन्द्रराज शर्माले मलाई सतर्क गराउनुभएको थियो ।

समाचार सङ्कलनका सन्दर्भमा एउटा अलि महत्वको गल्ती संसदको दोस्रो सत्रअन्तर्गत महासभामा २०१७ साल १६ र १७ गते भएका बैठकबाट थियो । उक्त दिनहरूका समाचार सङ्कलन गर्ने गोरखापत्रका सम्बाददाताले ती खबरलाई समाचारमा समावेश गरेनछन् । त्यो समाचार थियो मुस्ताङमा चिनियाँ सैनिकहरूबाट नेपाल प्रवेश गरी नेपाली सैनिकहरूमाथि गोली चलाएको बारेको । गृहमन्त्रीले सोबारे सङ्क्षिप्तमा केही बोल्नुभएको र विस्तृत विवरणको खबरको प्रतीक्षामा रहेको कुरा बताउनुभएको रहेछ । सो समाचार प्रसारण हुँदा गृहमन्त्री सूर्यप्रसाद उपाध्याय ज्यादै रिसाउनुभयो । ती दुवै दिन प्रतिनिधिसभाको बैठक बसेको थिएन । मलाई सोधनी भयो । मैले महासभाको समाचार सङ्कलन नगर्ने भएकोले अनभिज्ञता प्रकट गरेँ । आषाढ १८, २०१७ का दिन सगरमाथा सम्बाद समितिबाट ती समाचार लिएर प्रसार गरियो । मुस्ताङकाण्डबारे कुनै समाचार नछुटोस् भनी हामी सबै सम्बन्धित व्यक्तिहरूलाई सतर्क पारियो । सदनमा विरोधीपक्षका सासदहरू र

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

सरकारपक्षका सांसदहरूले पनि मुस्ताङ्घटनाबारे विस्तृत जानकारी पाउन प्रधानमन्त्री विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालालाई आग्रह गरे । श्री कोइरालाले पनि यस घटनाबारे दुई सरकारहरूका प्रधानमन्त्रीहरूबीच कूटनीतिक स्तरमा पत्र आदानप्रदान भइरहेको जनाउँदै स्पष्ट भएपछि जानकारी गराउने आश्वासन दिनुभयो । प्रधानमन्त्रीले प्रतिनिधिसभामा केही दिनपछि दिनुहुने महत्त्वपूर्ण वक्तव्य र यससम्बन्धी अन्य गतिविधिको समाचार सङ्कलनमा कमी नआओस् भनी प्रचार विभाग र रेडियो नेपालका सम्बन्धितहरूलाई सचेत गराइयो । यसै सन्दर्भमा समाचारचित्र (न्युज रिल) फिल्मका लागि बम्बै जाने भएका प्रधान सम्पादक तथा कन्ट्रोलर प्रकाशमान सिंह प्रधान र सम्पादक मुरारिकृष्ण शर्माको यात्रा पछि सारियो ।

प्रतिनिधिसभामा प्रधानमन्त्री विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाले मुस्ताङ्घटनाबारे वक्तव्य दिनुहुने दिन तोकियो । त्यस दिन अपराह्न दर्शकदीर्घा मात्र खचाखच भरिएको होइन, पत्रकार पनि उतिकै भरिएका थिए । त्यस दिन प्रधानमन्त्रीले दिनुभएको भाषण ज्यादै सारगर्भित र महत्त्वपूर्ण थियो । यस ऋममा उहाँले दुई देशका प्रधानमन्त्रीहरूबीच घटनाका बारे पत्रहरू आदानप्रदान भएको उल्लेख गर्दै चिनियाँ प्रधानमन्त्री चाउ एन लाईले घटनाप्रति दुख व्यक्त गर्दै माफीसमेत माग्नुभएको कुरा सुनाउनुभयो र मैत्रीपूर्ण र सद्भावनापूर्ण रूपमा समस्या सुलिखएको कुरा बताउनुभयो ।

त्यस दिनको महत्त्वपूर्ण समाचार लेरक्ता ज्यादै सावधानी अपनाएँ र कुनै कुरा नछुटोस् भनी ज्यादै सतर्क रहेँ । त्यो दिन साँझ रेडियो नेपालमा समाचारको समय व्यतीत भइसकेकोले भोलिपल्ट मात्र त्यो समाचार प्रसार हुने भयो । त्यस दिन बिहान समाचार प्रसार हुनुअगाडि डाइरेक्टर सुरेन्द्रराज शर्माले समाचारको प्रति चेक गर्नुभयो र ठीक छ, राम्रो लेख्नुभएछ भन्नुभयो । त्यसैअनुरूप समाचार प्रसार भयो । साँझपस सुरेन्द्रराज शर्माले मलाई बोलाई हिजोको मुस्ताङ्घटकाण्डबारेको प्रधानमन्त्रीको वक्तव्यको समाचार राम्ररी लेख्नुभएकोमा प्रधानमन्त्रीले धन्यवाद दिनुभएको छ भनी सुनाउनुभयो । मलाई आफ्नो कामप्रति सन्तोष लाएयो । केही दिनपछि निर्देशक सुरेन्द्रराज शर्माले मलाई संसद परिसरभित्र गृहमन्त्रीको कोठामा लिएर जानुभयो । त्यहाँ गृहमन्त्रीले मलाई ‘तपाईंले कति पढनुभएको छ ?’ भनी सोध्नुभयो । मैले गत साल बी. ए. पास गरेको कुरा निवेदन गरेपछि ‘तपाईंको योग्यता पनि पुग्दो रहेछ, तपाईंले राम्रो काम गर्नुभएकोमा प्रधानमन्त्री पनि खुसी हुनुहुन्छ, हामी तपाईंको पदोन्नति गराउँछौ भन्नुभयो । ‘मन्त्रीज्यूको कृपा’ भनी म आफ्नो काममा आएँ ।

भाद्र महिनाको एक दिन गृहमन्त्रीले बोलाई केही प्राविधिक कठिनाइले गर्दा अहिले तपाईंलाई रु. १४०/- को बदला रु. १७५/- तलवमा पदसमेत मिलान गरी उपसम्पादकबाट सहायक सम्पादक भन्ने गरी मिलाइएको छ, सचिवले राजपत्राङ्कित तृतीयमा मिलान गर्न नमिल्ने भनेकोले अहिले यो व्यवस्था गरिएको हो, चाँडै पदोन्नति गर्दै, धन्दा नमान्नुहोस् भन्नुभयो ।

मेरो कामबाट प्रभावित भएर मेरो अनुनय-विनयविना नै पदोन्नतिमा चासो राख्नुहुने नेताहरूपति म आभारी छु । निश्चय नै मैले राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीमा पदोन्नति पाएँ । यसको सूचना मैले माघको आखिरीतिर मात्र पाएँ जसमा २०१७ पौष १ गतेदेखि लागु हुने गरी भन्ने उल्लेख थियो ।

प्रसङ्गवश म पहिलो संसदका दुई सत्रावसान हुन्जेलसम्म संसद-भवनको पत्रकारदीर्घामा

भृक्तार

कार्यरत हुने हामी केही पत्रकारहरूका बारे भन्न चाहन्छु । सधैजसो उपस्थित भई समाचार-सङ्कलन गर्नेहरूमा भैरव रिसाल, श्रीकण्ठ शर्मा, ऋषभ शर्मा, रुद्रलाल मुल्मी, केशव भुराई, भरत बस्नेत र मथियौं । हामीहरू परस्पर सहयोग गर्ने गथ्यौं । त्यसो त यदाकदा केही विदेशी र केही स्वदेशी पत्रकारहरू उपस्थित हुने पनि गर्दथे ।

रेडियो नेपालको विभिन्न ओहदामा रहेंदा

२०१७ सालको अन्तितिरदेखि मेरो सरकारी जीवनयात्राको क्रममा विभिन्न महत्वपूर्ण ओहदाको कार्यभार सम्हाल्नु रह्यो । यस क्रममा २०१७ साल चैत्र २० गतेदेखि २०२३ साल कार्तिकसम्म समाचारशाखाको प्रमुखमा, २०२३ साल कार्तिकदेखि २०२४ कार्तिकसम्म रेडियो नेपाल प्रसार विभागको उपनिर्देशक, २०२४ कार्तिकदेखि २०२५ जेठ २९ सम्म कायममुकायम महानिर्देशक र २०२५ जेठ ३० गतेदेखि २०२८ आश्विन २८ सम्म निर्देशकमा रहें । करीब ६ वर्ष रेडियो नेपालबाट अलग भएर करीब ३ वर्ष सूचना विभाग, ३ वर्ष ३ महिना केन्द्रीय सेवा विभागमा कार्यरत रही फेरि २०३४ साल आश्विन १९ गतेदेखि प्रसार विभाग रेडियो नेपालमा का. मु. महानिर्देशक भई आएँ । ९ वर्ष ९ महिना प्रसार विभाग रेडियो नेपालमा कार्यरत रही २०४४ साल आषाढ १५ गते मैले अवकाश ग्रहण गरेको हुँ । मैले सेवा गर्न सुरु गरेको लघु रेडियो नेपाल एक सुविधासम्पन्न र प्रभावशाली रेडियो नेपाल देख्न पाएकोमा त्यसको विकास र विस्तारको क्रममा केही योगदान गर्ने अवसर पाएकोमा मैले आफूलाई बहुतै गौरवशाली ठाँनेको छु ।

रेडियो प्रसारणको विकास र विस्तारको क्रममा मिडियमवेभ प्रणालीसम्बन्धी योजनामा मैले विशेष प्रयत्न गरेको थिएँ । यसका लागि प्रारम्भिक चरणको वार्ताका लागि मैले जापानको १० दिने यात्रा गर्नुपरेको थियो । त्यस अवसरमा मैले यो योजनालाई सफलीभूत पार्ने प्रयासस्वरूप सम्बन्धित जापानी योजनाहरूमा प्राथमिकता दिलाउन विशेष अनुरोध गरेको थिएँ । आखिर २०३६ सालमा प्रथम पटक जापानी विशेषज्ञहरूको टोली आई नेपाली टोली र जापानी टोलीबीच प्रारम्भिक चरणको वार्ता भएको थियो । विभिन्न चरणमा विशेषज्ञहरू आई २०३८ सालमा प्रारम्भिक हस्ताक्षर भइसकेपछि त्यहाँ दुई देशका सरकारी पक्षबीच सम्झौता सम्पन्न भएको हो । १५ महिनामा सिंहदरबार परिसरमा एक आधुनिक स्टुडियो भवन, पाटन भैसेपाटीमा १०० किलोवाट मिडियमवेभ ट्रान्समिटिङ स्टेसन र पोखरामा १०० किलोवाट मिडियमवेभ ट्रान्समिटिङ स्टेसन तयार भई प्रसारण सुरु भएको हो । श्री ५ महाराजाधिराज सरकारका बाहुलीबाट उक्त योजनाको समुद्घाटन भएको थियो ।

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाली जनता रेडियो नेपालको सेवाबाट वञ्चित नरहुन् भन्ने सदिच्छा राखिबकिसएनुरूप मिडियमवेभ प्रणालीको पहिलो चरण यसरी नै पूरा भएको हो । दोस्रो चरणको योजना पनि २०४७-४८ मा पूरा भएको छ ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भरक्कार

GROUPSMS ON NET

हजारौं जनसँग डिजिटल रूपमा सहजे जोडिनुस्,

केवल **एक विलक** मा !

10,000 SMS

Rs. 5,000 10 days

5,000 SMS

Rs. 2,500 5 days

2,000 SMS

Rs. 1,000 2 days

(Rates are exclusive of all taxes.)

Steps to Subscribe the offer

- ① Login to: <https://groupsms.ntc.net.np> & fill all the fields.
- ② OTP Verification and agree all the Customer disclaimer.
- ③ Purchase the required Group SMS Pack.
- ④ Upload the Excel file. ⑤ Type the SMS & Send.

राष्ट्रको सञ्चार

ntc.net.np

[@twitter.com/ndcl_nt](https://twitter.com/ndcl_nt)

[@facebook.com/NepalTelecom.NT](https://facebook.com/NepalTelecom.NT)

[@Instagram.com/nepaltelecomofficial](https://Instagram.com/nepaltelecomofficial)

भृक्तार

"Your Reinsurance Partner"

"Symbol of Trust and Security"

नववर्ष २०८० को उपलक्ष्यमा यहाँको सुरक्षा एवं समृद्धिको लागि
हार्दिक मद्दलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड

(नेपाल सरकारको स्वामित्वमा स्थापित)

Nepal Reinsurance Co. Ltd. (Nepal Re.)

(An Undertaking of Nepal Government)

(नेपाल बीमा प्रधिकरणबाट इजाजत प्राप्त)

७३ औं वार्षिकोत्सव

थापाथली, काठमाडौं, नेपाल। फोन नं: ०१-५९७०४०१, ५९७०४०२
ईमेल: nepalre@ntc.net.np वेबसाइट: www.nepalre.com.np

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२५

भूरेकार

DISCOVER AND
EXPERIENCE

MANAKAMANA CABLE CAR

[www.manakamanacablecar.com](http://manakamanacablecar.com) info@manakamanacablecar.com [cablecarmanakamana](https://facebook.com/cablecarmanakamana) [manakamanacablecar](https://instagram.com/manakamanacablecar)

२६

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्तार

गौमुखी गाँउपालिका

प्युठान, लुम्बिनी प्रदेश

नव वर्ष २०८० सालको पूर्वसन्ध्यासाँगै पर्न गएको नेपालकै जेठो प्रसारण संस्था रेडियो नेपालको ७३औं स्थापना दिवसको पुनित अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासीहरूको तर्फबाट हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं। नेपालका ग्रामिण दूरदराजमा रहेका श्रोतासमक्ष समयानुकूल विविध प्रकारका सूचना, सन्देश एवम् मनोरञ्जनको क्षेत्रमा रेडियो नेपालले पुन्याएको योगदान अतुलनीय छ। नेपाली माटोको आवाजको रूपमा देशीभर एकैसाथ गुज्जने राष्ट्रिय प्रसारणको भूमिका आगामी दिनमा थप प्रभावकारी बन्नुपर्ने महसुस हामीले गरेका छौं। यस दिशातर्फ अगाडि बढ्न यस संस्थालाई सफलता मिलोस्। हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना।

७३औं वार्षिकोत्सव

विष्णुकुमार गिरी
अध्यक्ष

महावीर राना
उपाध्यक्ष

खुमबहादुर घर्ती
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूर्जकार

df08j l ufpKflnsf

जस्पुर, प्युठान, लुम्बिनी प्रदेश

df08j l ufpKflnsfs]cfj @)&(<*) sf]xfn; Dd ePsf sf dx_

!= df08j l ufpKflnsfs]pbok/sf xB]ko7fgsf]klz4 tly{yn : juBf/l hfg]df/af6f]hB]ofhgf cg; f/ df08j l - # gofBfpbj l df08j l \$ pbok/sf df/af6f]f: t/p6glt sf d eB/xsf].

@=bf] f]k6s lgj f]rt hgk]t glwx_ s]klnx]gllt tyf sfogmdc]f: f/ df08j l ufpKflnsfleq @## 3/w/ldf : jf: Yo l] df klnx]r/0fdf ePsf] / bf] f]r/0fdf l] dfstf]f/ afB] / xsf]x_ s]t Yof^s ; ^ng h/l / xsf].

#=df08j l - # b]j : yfgdf !% zBf c: ktnfsf]gdf]f sfo{clGtd r/0fdf kuBf].

\$-k15Nnf]l; do Ko7fg nufot df08j l ufpKflnsfs]ko6slo ugtlo : ynsf]kdf df08j l - @ df / xsf]a^Nnfrhl-7hlny ko6g k]4g lgdf]f sfo{clGtd r/0fdf kuBf].

%=g]fnsf]Ps dfq af]k0f /Ho ; ~rfng ePsf]pbok/sf /Ho xfn df08j l uf-kf-) \$ pbok/sf]df P]txf; s ko6slo l]f] lgdf]f sfnl ufpKflnsf]pbok/sf b/af/ u?ofhgf agf0{pbok/sf b/af/sf]; Argf lgdf]f sfo{clGtd r/0fdf kuBf].

^=ufpKflnsfs]k]fx ug]; jfaf/]hg]tfn0; xh_ kdf hfgsf/l bg]p2]on]8lh6n gful/s a8fkq, df]f0n Pk / l8lh6n 18; Kn]afB]; ~rfngdf NofOPsf]5 . ; ylf; jh]bzln tnf0{dllogh/ ub]ufpKflnsfs]sfo{hodf CCTV ; ~rfngdf NofOPsf]5 . ; a]j 8f sf ofho, :jf: Yo r]f, df]j / cfwf/e]t l] Bfnodf 0G6/g] ; jf l] :tf/ ul/ Psf] sd{f/lx_ nf0; dosf]kngf / lgoldt u/0{sfo{ l]fbgd; w/ Nofpgs]f]nflu ufpKflnsf, j 8f sf ofho / :jf: Yo r]fslf l] B'tlo xflh/l h8fg u/l ; ~rfngdf NofOPsf]5 .

&=ufpKflnsfs]k]o]s j 8fdf s]if tyf kzkgfng ; DaGwl ks] : yfgdf ul/Psf]5 .

*=ls; lgsf; l]gf, l]j/0fx_ Ps]s]t k]o]s]kdf Joj: yfgk u/l ls; lgnf0{kxrfg ug]/ /Ho a6 ls; lgnf0{pknkw xg] ; jf; l]w tyf l]sf; ofhgf; E cfa4 ug]s; fg; Hs/0f sfogmdc]Gtu] o; jif# j 6f j 8f sf s]tsn]0{k]ffnldf cfa4 ug]{sfo{m; ~rfng ul/Psf].

(=aRrfn]0{Gofgf]agfpg]d]; g]j lyf; l]6/x]df h8fg ul/Psf].

!=df08j l - @ dsf]f^a / df08j l - % /Dbldf; l] wf; DkGg :jf: Yo r]f, ej g lgdf]f sfo{hfl .

!!=a]s; E ; dGj o u/l k]o]s j 8fdf 6f] a; tldf u0; fdflhs ; ylf eQf l] t/0f ul/Psf].

!@=(c; f]h !* ut]k/bs]clj /n aiff]n]auf/bs]k]flnsfleq /xsf; a]sRrl ; 8sx_ lgdf]f u/l ; H? ul/Psf].

!#-clj /n aiff]n]ubf]auf/bs]vfg]fgl; r]f shf]s]f]lgdf]f sfo{tlj]_kdf ul/Psf].

!\$-clj /n j ifff]sf sf/0f l] :yflkt klx/]lk]8tfn0: yfglo ; /sf/n]tTsf] /xt, Joj: yfgk nufots]sfu u/bsf].

!%-clj /n j ifff]sf sf/0f ePsf]hgwg tyf e]ts l]fltsf]olsg l]j/0f l]k]t Joj: yfgk cgnf0g 8f6f ; ^ng ul/Psf].

!^=ufpKflnsfleq /xsf v/sf 5fgfx_ h]0l] :yflkt ug]/v/sf]5fgf ePsf hgtfn]0{h: tfkftf l] t/0f ul/Psf].

!&=l] B't nf0g ; xh / ; /n u/fpg sfnf]f; ld6/aS; nfuot l] B'tlo ; fd]gx_ l] t/0f ul/Psf].

!*vfg]fgl / l; rf0nf0{k]efj sf/l agfpg kf0kx_ l] t/0f ul/Psf].

!(=cfwf/e]t tx l]glzNs tyf clgj fo; l]glZrt ug]sf nflu l] Bfnox_ df cfj Zos l]lfsx_ s]f]joj :yf ufpKflnsf] u/bsf].

@@=ufpKflnsfleq k]j lwd]f l]l]f]nf0{hB]lbPsf]. ; fy]ufpKflnsfleqsf h]bf/, c; xfo, cz0m l] Bfylh]0{8f6/, O]Ghgo/ k9g 5f]f]oj: yf ul/Psf].

@!=df08j l ySng]ldf g]f clj df rf/sf]lej g lgdf]f sfo{ ? ul/Psf]

@@=ufpKflnsfleq hgtf]sf]; J]nf0h]0{k]efj sf/l agfpg clj Zos hgzlQmkl/rfng u/l hgtfn]0{156f] /tf] ; xh, kf/b]z; jf l]bPsf].

@#=k]f]fgdGql /f]hu/ sfo{mdc]tu] clj /n j ifff]sf/0f l]fltsf]olsg l]j/0f l]k]f]ksS l; rf0shf]/ ; 8s lgdf]f ul/Psf].

नमराज अधिकारी(रोशन) पूर्णप्रसाद कालाथोकी

k]f]V

pk-k]f]V

प्रकाश पाण्डे

k]f]V k]f]; slo clwsf

७३ और वार्षिकोत्तम

भूक्तार

मल्लसानी गाउँपालिका

प्युठान, लुम्बिनी प्रदेश

नव वर्ष २०८० सालको पूर्वसन्ध्यासँगै पर्न गएको नेपालकै जेठो प्रसारण संस्था रेडियो नेपालको ७३औं स्थापना दिवसको पुनित अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासीहरूको तरफबाट हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं। नेपालका ग्रामिण दूरदराजमा रहेका श्रोतासमक्ष समयानुकूल विविध प्रकारका सूचना, सन्देश एवम् मनोरञ्जनको क्षेत्रमा रेडियो नेपालले पुन्याएको योगदान अतुलनीय छ। नेपाली माटोको आवाजको रूपमा देशभर एकैसाथ गुज्जने राष्ट्रिय प्रसारणको भूमिका आगामी दिनमा थप प्रभावकारी बन्नुपर्ने महसुस हामीले गरेका छौं। यस दिशातर्फ अगाडि बढ्न यस संस्थालाई सफलता मिलोस्।

हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना।

७३औं वार्षिकोत्सव

केशबहादुर खड्का
प्रमुख

रमेशकुमार श्रेष्ठ
उप-प्रमुख

महेश के.सी.
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्तार

प्युठान नगरपालिका

प्युठान, लुम्बिनी प्रदेश

७३ औं वार्षिकोत्सव

नव वर्ष २०८० सालको पूर्वसन्ध्यासाँगै पर्न गएको नेपालकै जेठो प्रसारण संस्था रेडियो नेपालको ७३औं स्थापना दिवसको पुनित अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासीहरूको तर्फबाट हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं। नेपालका ग्रामिण दूरदराजमा रहेका श्रोतासमक्ष समयानुकूल विविध प्रकारका सूचना, सन्देश एवम् मनोरञ्जनको क्षेत्रमा रेडियो नेपालले पुन्याएको योगदान अतुलनीय छ। नेपाली माटोको आवाजको रूपमा देशभर एकैसाथ गुज्जने राष्ट्रिय प्रसारणको भूमिका आगामी दिनमा थप प्रभावकारी बन्नुपर्ने महसुस हामीले गरेका छौं। यस दिशातर्फ अगाडि बढ्न यस संस्थालाई सफलता मिलोस्। हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना।

विष्णुबहादुर योगी
प्रमुख

देवेन्द्र वर्मा
उप-प्रमुख

महेशकुमार गुरुङ^१
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

भृक्तार

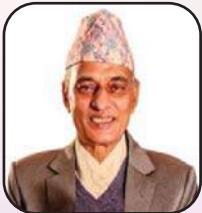

ařj n pkaxtau/kiññI, 'KGbxI
nIDi la kož, a6I n

शुभकामना

नव वर्ष २०८० सालको पूर्वसन्ध्यासँगै पर्न गएको नेपालकै जेठो प्रशारण संस्था रेडियो नेपालको ७३औं स्थापना दिवसको पुनित अवशारमा बुटवलवासी सबै नागरिकहरूको तर्फबाट हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं । नेपालका ग्रामीण दूर दराजमा रहेका श्रोता समक्ष समयानुकूल विविध प्रकारका सूचना, सन्देश एवम् मनोरञ्जनको क्षेत्रमा रेडियो नेपालले पुन्चायको योगदान अतुलनीय छ । नेपाली माटोको आवाजको रूपमा देशभर एकैसाथ गुन्जने राष्ट्रिय प्रसारणको भूमिका आगामीदिनमा थप प्रभावकारी बन्नुपर्ने महसुश हामीले गरेका छौं । यस दिशातर्फ अगाडि बढ्न यस संस्थालाई सफलता मिलोस् । हार्दिक मंगलमय शुभकामना ।

७३औं वार्षिकोत्सव

vJh/fh kf08f
gu/ kflv

; flj qfbJl cofh
pk-kflvM

6\$/fh kGyl
kflv kžf; Iso clwsEM

भूर्द्धार

ItnfQdf gu/kflnsf ḫ kGbжl nIDagl kþž शुभकामना

नव वर्ष २०८० सालको पूर्वसन्ध्यासँगै पर्न गएको नेपालकै जेठो प्रसारण संस्था रेडियो नेपालको ७३औं स्थापना दिवसको पुनित अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासीहरूको तर्फबाट हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं। नेपालका ग्रामिण दूरदराजमा रहेका श्रोतासमक्ष समयानुकूल विविध प्रकारका सूचना, सन्देश एवम् मनोरञ्जनको क्षेत्रमा रेडियो नेपालले पुन्याएको योगदान अतुलनीय छ। नेपाली माटोको आवाजको रूपमा देशैभर एकैसाथ गुज्जने राष्ट्रिय प्रसारणको भूमिका आगामी दिनमा थप प्रभावकारी बन्नुपर्ने महसुस हामीले गरेका छौं। यस दिशातर्फ अगाडि बढ्न यस संस्थालाई सफलता मिलोस्। हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना।

रामकृष्ण खाँण
gu/ kþv

जगेश्वरदेवी चौधरी
pk-kþvM

नारायण अर्याल
kþv kþf; Iso clwsfM

७३औं वार्षिकोत्तम

केही सम्मना रेडियो नेपालसँगका

रेडियो नेपालसँगको ३३ बर्ष बढीको आफ्नो नोकरीका दौरान धेरै जनासँग सङ्गत गर्ने मौका मिल्यो, धेरै कुरा सिक्कन पाइयो, नोकरी अधि आफूले कहिल्यै नदेखे पनि दिनरात रेडियोबाट सुनिरहेका हस्तीहरूलाई प्रत्यक्ष देख्न पाइयो, मनमनै कल्पनामा बनाएको तस्विरसँग दाँजन पाइयो, कहिल्यै नसुनेको, तापनि सफलतातर्फ फटाफट अधि बढिरहेकोहरू पनि देख्न पाइयो, तर यसबिच कुनै दिन पनि यस संस्थामा सितै आइएछ भन्ने मनमा लागेन, आज पर्यन्त त्यो सोच मलाई चाहिं आएको छैन।

महेशप्रसाद अधिकारी

सो बेलादेखि पछिसम्म रेडियो नेपालमा मैले भेटेका, चिनेका, नाम चलेका/नचलेका सबैको सन्तोषीपन हो वा देशमा त्यसबेलाको यौटै मात्र प्रसारण संस्था हुनाको कारणको आकर्षण हो, रेडियो नेपालमा काम गर्ने कुनै पनि कलाकार, गीतकार, सङ्गीतकार, गायक, प्रसारक वा हामी प्राविधिक लगायतबाट त्यस संस्थामा हुनाका कारणले असन्तुष्टि व्यक्त गरेको पाइन। कुनै प्रसङ्गमा आफ्नो असहमति भए तापनि त्यस्ता असन्तुष्टि मेरा समक्ष प्रकट नगरेको मान्न सकिन्छ। तर मेरा मनमा भने त्यस्तो भावना कहिल्यै आएन, र म यसको श्रेय त्यो संस्था रेडियो नेपालको स्वरूपलाई दिन चहिन्छु। यौटै कार्यालयमा नातिकाजी/शिवशंकरजस्ता दिग्गज सङ्गीतकारदेखि दौलतविक्रम बिष्टजस्ता साहित्यकारका साथै झलकमान गन्धर्वजस्ता सारङ्गीवादक अनि नातिचा च्यामेका रूपको पियन मात्र नभै समाचार प्रसारक, उद्घोषक, इन्जिनियरजस्ता विविधतायुक्त सरकारी अड्डा अन्त करै पाइदैन थियो।

आफूसँग सोअै सम्बन्धित नभए तापनि आफ्नो जागिरको सुरुवाती दिनको यौटा घटना यहाँ सम्मन चाहन्छु। रेडियो नेपालको कामको विविधता अनि विशिष्टता दर्शाउने, आफ्नो उपस्थितिमा भएको वार्तालाप यहाँ वर्णन गर्दैछु। जाडोको मौसम थियो, बिहान १० बजेतिर प्रशासकीय भवनमा काम गर्ने कर्मचारीहरू आ-आफ्ना हाजिर जनाएर जम्मा भैसकेका थिए। साधारणतः निर्देशकज्यूका कोठामा अधिल्ला दिनका कामको समीक्षा तथा सो दिनको कामको छलफल गरिने गरेकोमा सो बेला निर्देशकज्यूका साथै ५/७ जना कौशिको घाममा थियौं। अधिल्लो दिन कुनै विदेशी अतिथिको सम्मानमा राजदरबारमा आयोजित कार्यक्रममा नेपाली सङ्गीतको पनि श्रवण गराउने कार्यक्रम रहेछ। यस्ता कामका लागि तोकिएका गायक/सङ्गीतकारलाई जुटाएर माइक्रोफोन सिस्टमसहित कार्यक्रमस्थल पुऱ्याउने काम रेडियो नेपालको रहेछ। अधिल्लो दिनका लागि तोकिएकामध्ये एक गायक रेडियो नेपाल बाहिरका परेछन्। उनलाई सम्पर्क गरेर समयमै पुऱ्याउन सकियो/सकिएन भन्ने छलफल हुँदै थियो। अधिल्लो दिन खटिएका मध्येका सङ्गीतकार द्वय

भूक्तार

सर्वश्री नातिकाजी तथा शिवशंकर आङ्गपुगे उक्त छलफलमा संलग्न हुन । अन्य कुरापछि निर्देशक भोग्यप्रसाद शाहज्यूले अधिल्लो दिनको कार्यक्रम कस्तो भयो तथा सबै विशिष्ट व्यक्तिहरूले कतिको मन पाराउनुभयो भनी सोधनुभयो । जवाफ कुनचाहिँ वरिष्ठ सङ्गीतकारले दिनुभयो सो द्याकै सम्फन सकिनैं तर जवाफ थियो – गानाको कार्यक्रम त राम्रो भयो, अनिपछि ड्रिङ्कसको समयमा हामी पनि सोमा संलग्न रह्यौ । बरुपछि पो ‘तिमीहरूको डाइरेक्टरले कस्तो काम गरिरहेको छ’ भनेर सोधनी भयो । हामीलाई त के भन्ने के भन्ने जस्तो भयो, डाइरेक्टर साहेब, भनेपछि हामीले निर्देशक्यूलाई पुलुक्क हेच्यौ । वहाँलाई त यस्तो प्रसङ्ग साधारण भैसकेको रहेछ क्यार, मुसु मुसु हाँसी मात्र रहनु भयो ।

१. रेडियो नेपालको सेवा प्रवेश

लोक सेवा आयोगबाट भएको सिफारिसको करिब ९ महिनापछि त्यसबेलाको सूचना तथा प्रसार मन्त्रालयबाट नियुक्तिपत्र बुझी बल्ल मिति २०२७/११/१७ मा रेडियो नेपाल प्रवेश गर्ने मौका जुन्यो । सिफारिस भएको थाहा पाएपछि मन्त्रालयमा नियुक्तिको पत्र लिन गएका हामी दुई - म स्वयम् तथा ई. प्रभाकर अधिकारीलाई मन्त्रालयका अधिकृतले विज्ञापनमा मागेको सेवाभन्दा फरक सेवाको पदमा नियुक्ति भए पनि हामीलाई मन्जूर छ भनी निवेदन दिनुपन्यो भन्नुभयो । वहाँले भने अनुसारकै व्यहोराको पत्र लेखी बुझायौ । केही दिनपछि नियुक्ति पाउनुहुनेछ भन्ने आश्वासन पाई बिदा भएका हामी दुई कहिले यो अनि कहिले त्यो गरी पालैपालो बुभन गई नै रह्यौ ।

यसैबिच त्रिभुवन विमानस्थलमा रहेको मौसम विज्ञान बिभागको कार्यालयमा Electronic इन्जिनियरको तत्काल आवश्यकता पर्न गएछ । तुरुन्त सम्पर्क गर्न मलाई खबर आयो । दैनिक ज्यालादारीको रूपमा भए पनि तत्काल पाइने जागिरका लागि तयार भइहालै । भौलिपल्ट पुग्ने बित्तिकै पत्र दिइहाले, काम सुरु भै पनि हाल्यो । यता सूचना तथा प्रसार मन्त्रालयमा दैनिकजसो ताकिता लगाउन हिँडिरहेका प्रभाकरजी चाहिँ केही दिनका लागि आफ्नो घर धादिङ गएका रहेछन् । यसैबिच नियुक्ति पत्र तयार भएको खबर पाउनेबित्तिकै म हाजिर भै हालै । उनीचाहिँ मैले रेडियो नेपालमा काम थालेको केही दिनपछि मात्र हाजिर हुन सके । मैले केही दिन मात्रै भए पनि अगाडि काम गर्न थालेको कारणले लोक सेवा आयोगले म भन्दा अधिल्लो नम्बरमा सिफारिस भएका प्रभाकरजीलाई आफू जुनियर ठहरिने डर भई नै रह्यो, पछिपर्यन्त ।

२. जागिरका सामान्य दिनचर्या

२.१ स्टुडियो भवनका उपकरणको सुसञ्चालन तथा मर्मतको रेखदेख

रेडियो नेपालको स्टुडियोमा खटिएको सुरुका दिनमा चिफ इन्जिनियर श्री कृष्ण बहादुर खत्रीज्यूले अहाउनु भएअनुसार मैले टेक्निकल असिस्टेन्ट श्री केदार लाल ठाकुरज्यूका साथ लागी स्टुडियोका काम कारबाहीबारे सिक्दै जानुपर्ने थियो । सोही बमोजिम उपकरणहरूमा खराबी आएका बेला केदार दाईले सच्चाउनु हुन्थ्यो, मर्मत गर्नु हुन्थ्यो, म वहाँकै साथ रहैदै सिक्दै गर्थै । त्यसबेला देखिने यौटा मूल समस्या उक्त स्टुडियो भवन स्थापनाका बखत बेलायती सहयोगबाट

भूक्तार

प्राप्त EMI कम्पनीको टेप रेकर्डर नै रहने गर्थ्यो । उपकरणको सुसञ्चालनका अतिरिक्त अर्को तथा रमाईलो काम हुन्थ्यो गीत सङ्गीतको रेकर्डिङको काम ।

रेडियो नेपाल यौटै मात्र प्रसारण संस्था रहेको तथा आफ्नो गीत सङ्गीतको रेकर्डिङ गरी जनसमक्ष पुन्याउने काम अन्यत्रबाट नहुने हुँदा सो बेलाका नाम चलेकान/चलेका सबैको आकर्षण त्यहीको Music Recording Studio नै हुने गर्थ्या । तारादेवी, नारायण गोपाल, प्रेमधज, कुमार बस्नेत, अरुणा लामा तथा केहीपछि प्रेमराजा महतजस्ता नाम चलिसकेका गायक/सङ्गीतकारको “डेट” परेको दिनमा विशेष भिडभाड, रौनक रहन्थ्यो । म आफै पनि यस्ता नाम चलेकाहरूको सङ्गीत रेकर्डिङ हेर्न अनि सो काममा खटिएका प्राविधिकहरूको सिप हेर्न सो स्टुडियोमा उपस्थित रहने गर्थ्ये ।

महत्वपूर्ण विषयका सन्देश दिनेगरी रेडियोले नै उत्पादन गर्नुपर्ने तथा अन्य महत्वपूर्ण सन्देश/सङ्गीत केदार दाईले नै रेकर्ड गर्नुहुन्थ्यो श्री लक्ष्मण लोहनीको निर्देशनमा । अन्यथा सो स्टुडियोमा खटिएका प्राविधिकले रेकर्ड गर्ने जिम्मा पाउँथे । सङ्गीत रेकर्डिङमा विभिन्न बाजाहरूको एक आपसको समानुपातिक level को balance मिलाउनुपर्ने, तथा बाजाको अनि गायकको आवाजको पनि balance मिलाउनुपर्ने हुँदा बेलाबखत गायक/सङ्गीतकारले आफूले राम्रो ठहन्याएको रेकर्डिङ्टको माग गर्ने गर्थे । त्यसबेला यसरी माग हुने रेकर्डिङ्टमा धेरै जसो रामवीर मालाकार, मनोहर पाध्ये, सुदन खत्री, वसन्तकेशर पण्डित पर्थ भने पछि अन्य प्राविधिकले पनि आफ्नो सीप बढाउँदै क्रमशः आफ्नो माग बढाउँदै गए । प्राविधिक विशेषबाट आफ्नो रेकर्डिङ होसु भन्ने यस्तो चाहना सङ्गीतमा मात्र सीमित थिएन । नाटकको उत्पादनमा पनि यो क्रम रही नै रह्यो । नाटक निर्देशक श्री हरिप्रसाद रिमाल पनि आफ्नो चाहनाका रेकर्डिङ माग गर्नुहुन्थ्यो ।

२.२ माइक्रोफोन जडान, सञ्चालन

महत्वपूर्ण सभा, सम्मेलन लगायतका राष्ट्रिय महत्वका कार्यक्रम आयोजना हुँदा अनि विदेशी राष्ट्राध्यक्ष/सरकार प्रमुखको सम्मानमा आयोजना हुने राजकीय भोजहरूमा माइक्रोफोन जडान तथा सञ्चालनका कार्यहरू पनि रेडियो नेपालले नै गर्नुपर्ने अवस्था थियो, सो बेला । कार्यक्रमको गरिमा, महत्वअनुसार नै टोली खटिङ्न्थे, सर्वाधिक महत्वका कार्यक्रममा चिफ इन्जिनियर साहेब स्वयम् रहनुहुन्थ्यो भने अन्य कार्यक्रममा यी हरफका लेखकका अतिरिक्त सो टोलीमा पर्ने अन्यमा सामान्यतः टे. अ. केदारबहादुर बस्नेत, टे. अ. सूर्यबहादुर पण्डित आदि रहने गर्थे ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

यसै प्रकारका दुई क्षेत्रीय स्तरका महत्वपूर्ण कार्यहरूमा Public Address System तथा Conference System सञ्चालनमा सलग्न रहने अवसर यस प्रक्रिकारलाई जुटेको थियो । आर्थिक तथा व्यापारिक विषयमा छलफल हुने Solidarity Conference र सार्कस्तरको SAARC SUMMIT जस्ता कार्यक्रमका प्रमुख अतिथिहरू सामान्यतः high profile का रहने हुँदा कार्यक्रममा खटिएका हामी सबै कार्यक्रम सफलताका साथ सम्पन्न नहुन्जेल निकै तनावमा रहन्थ्यौं, निर्विघ्न

भूक्तार

सम्पन्न भएपछि भगवानलाई धन्यवाद ट्रियाउथ्यौं। आफ्नो तर्फबाट पर्याप्त पूर्वतयारी तथा सक्दो हदसम्मको Foolproof arrangement गर्दागर्दै पनि कार्यक्रममा बाधा उत्पन्न हुँदा कार्यक्रम सुरु हुनुअघि भन्दा कैयौं गुणा तनाव पछि झेल्नु परेको घटना अलिपछि प्रस्तुत गर्नेछु।

रेडियो नेपालको नियमित प्रसारणमा कुनै बाधा आइहाल्छ कि भनेर आफूलाई चिन्ता लागिरहने र सोका लागि घर पुग्नेबित्तिकै सधैँ मैले रेडियो बजाइहाल्ने गरेको तथ्य छोराहरूसँगको एक सन्दर्भले हालै मात्र सम्भाउन पुग्यो। पूरै परिवारसहित हामी पूर्वी नेपालको भ्रमणका लागि निस्केका थियौं। जेठो छोरालाई एकपछि अर्को फोन आउन थाल्यो। पहिले दूर सञ्चार संस्थानका कर्मचारीले मोबाइल नेटवर्कमा समस्या आएको, अनि सच्चाउने प्रयासपश्चातर १५/२० मिनेटपछि समाधान भई नेटवर्क सुचारू भैसकेको जानकारी दिए। संस्थानको प्रवक्तासमेत रहेका शोभनले यही विषयबारे काठमाडौंका कार्यालयसँग थप जानकारीका लागि सम्पर्क गरे। त्यसपश्चात् करिब २/३ घण्टासम्म विभिन्न पत्रपत्रिका, प्रसारण संस्था, On-Line मिडियाहरूको प्रश्नको उत्तरमा सोही कुरा दोहो-न्याई नै रहे, गाडीमासँगै रहेका हामी उही बेहोरा पटक पटक सुन्न बाध्य भैरह्यौं। पछि अर्को छोरा अर्चनले सम्भाएपछि याद आयो, करीब २५/३० वर्ष अगाडि प्रसारणमा कुनै बाधा देखिदा यसरी नै प्रेस तथा माथिल्ला अधिकृतलाई बुझाइरहनु पर्थ्यो/सम्भाइरहनुपर्थ्यो। अनि सबैले सम्झे, अफिसबाट फर्की घर पुग्नेबित्तिकै मैले सधैँ रेडियो किन खोल्यै - कुनै कार्यक्रम विशेष सुन्न होइन, महत्वपूर्ण समाचार सुन्न पनि होइन, प्रसारण चालु छ भन्नेमा विश्वस्त हुन रेडियोबाट कुनै आवाज आई नै रहनुपर्थ्यो, प्रसारणका सबै प्राविधिक अवयव चालु हालतमा छन् भनेर।

२.३ प्रत्यक्ष वर्णन

रेडियो नेपालले आफ्ना श्रोता समक्ष प्रस्तुत गर्ने प्रत्यक्ष प्रसारण सुरु सुरुमा राष्ट्र प्रमुख वा सरकार प्रमुखसमेत सामेल हुने महत्वपूर्ण समारोहहरूमा मात्र सीमित हुने हुँदा सामान्यतः ५/६ महिनामा एक पटक मात्र पर्नजान्थ्यो। मुलुकमा अन्य प्रकारका कृयाकलापमा ऋमणः वृद्धि हुँदै जानुका साथै प्रविधिको विकाससँगै प्रत्यक्ष वर्णनको लागि आवश्यक ट्रान्समिटर उपकरणको उपलब्धता बढ़दै गएपछि राष्ट्रिय महत्वका यस्ता कार्यक्रमका साथै खेलकुदको तथा अन्य विविध कार्यक्रमहरूको पनि प्रत्यक्ष वर्णन प्रसार गर्ने कार्यहरू बढ़दै गए। यस्ता प्रसारणहरूमा सुरुका दिनमा संलग्न हुने वर्णनकर्तामा प्रत्यक्ष प्रसारणको विषय हेरी सामान्यतः सर्वश्री नारायण श्रेष्ठ, खगेन्द्र नेपाली, पुरुषोत्तम सापकोटा, ध्रुव थापा, निरोधराज पाण्डे, पाण्डव सुनुवारहरू रहनुहुन्थ्यो भने पछि खेलकुद कार्यक्रमहरूमा नरेश अधिकारी, सिद्धान्तराम जोशीका साथै कार्यक्रमका प्रकृति अनुसार ऋमणः शान्ता श्रेष्ठ, कृष्णा तामाकार, किरण खरेल, कमल प्रधान, हरिश चन्द (माइकल), गौरी के. सी., भारती सिलवालहरूले पनि आफ्ना सिप प्रवर्शन गर्न थाले। प्राविधिक टोलीमा सामान्यतः म आफू स्वयम्, इन्जिनियर रामशरण कार्की, टे. अ. केदारबहादुर बस्नेत तथा सूर्यबहादुर पण्डितमध्येका पर्थ्यौं।

Remote site बाट गरिने प्रसारणकालागि आजका दिनमा टेलिफोनका साथै अन्य विभिन्न प्रकारका उपकरणहरूको उपयोग सहज तथा मान्य हुन थालेपछि सो बेलामा खेलकुद भन्नाले फुटबल मात्र ठानिने गरेकोमा हिजोआज सबै प्रकारका खेलहरूको प्रत्यक्ष्य वर्णन सहज तरिकाले

भूक्तार

हुन थालेको छ । यस्तै यौटा खेलकुद आयोजनाको रेडियो नेपालले प्रत्यक्ष वर्णन गरेकोमा सो कार्यक्रम सकी उपकरणसहितको प्राविधिक टोली काठमाडौंतर्फ फर्कने ऋममा भएको घटना यस पञ्चिकारसँग समेत प्रत्यक्ष रूपले जोडिएको हुँदा सो को विशेष रूपमा उल्लेख गरेको छु ।

तत्कालको कोशी अञ्चलको विराटनगरमा आयोजना भएको राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिताको प्रत्यक्ष वर्णन गर्ने प्राविधिक टोलीमा खटिएकाहरूमा म आफू स्वयम्, टे. अ. हरू ऋमशः केदारबहादुर बस्नेत तथा सूर्यबहादुर पण्डित, अनि Outside Broadcast Van का चालक नरबहादुर थापा थियौं । कार्यक्रमको समुद्रधाटन प्रमुख अतिथिबाट सफलताका साथ सुसम्पन्न भयो, विना कुनै व्यवधान प्रसारण सम्पन्न भएकोमा प्राविधिक टोलीका साथै वर्णनका लागि खटिएका पुरुषोत्तम सापकोटा, ध्रुव थापा र पाण्डव सुनुवार सबैले सन्तोषको सास लियौं, काठमाडौं पुगेर भेट्ने प्रण सहित छुट्टा छुट्टै बाटो लाग्यौं - प्राविधिक टोली आफू आएको प्रसारण उपकरण जडिएको गाडीबाट अनि प्रसारकहरू हवाइजहाजबाट । भोलिपल्ट बिहानै हिँडेका हामी चढेको गाडी १५/२० मिनेटमै अगाडिबाट आइरहेको बससँग जोडले ठक्कर खान पुग्यो, गाडीमा रहेका हामी सबै केही क्षण सायद बेहोस भयौं, स्थानीयले “होसमा आउँदै छन” भन्ने कुरा गरेको अवाजबाट होस आयो । हामी सबैलाई केहीबेर स्थानीय अस्पतालमा राखेर काठमाडौं लगेछन्, त्यहाँ मेरो बेहोसी लामो भएपछि डाक्टरले Head Injury भएको हुँदा Blood Clot खोल्न सर्जरी गर्नुपर्ने निर्णय दिएका रहेछन् । त्यस बेलामा काठमाडौं मा CT Scanning गर्ने उपकरण नै थिएन, अनुमानकै आधारमा टाउको खोल्नुपर्नेमा महानिर्देशक श्री भोग्यप्रसाद शाह र उपनिर्देशक श्री प्रचण्डमान सिंह प्रधान विश्वस्त हुन सक्नु भएनछ र मलाई हवाइजहाजबाट दिल्ली लगिएछ । करिब एक महिनाको उपचारपछि खुट्टादेखि ढाडसम्म प्लास्टरमा बेरिएको मलाई जिउँदै काठमाडौं ल्याए । त्यहाँ CT Scanning पछि head injury नभएको, खुट्टाको र करडको हाड मात्र भाँचिएको निष्कर्षसहित दिल्लीको श्री गंगाराम अस्पतालले डिस्चार्ज गरेछ । कार्यालयको काममा खटिएका बेला यस्तो दुर्घटना भएको कर्मचारीको उपचारका सम्बन्धमा समितिको विनियमावलीमा त्याति बिस्तृत व्यवस्था नभए पनि उपचारका लागि दिल्ली पठाउने निर्णयले नै मेरो ज्यान बचाएको विषयमा म विश्वस्त छु ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

त्यस बेलाको प्रशासकहरूबाट नियमले प्रष्ट व्याख्या नगरेको तर कर्मचारीमैत्री यस्तो निर्णय भएकोबारे मलाई जानकारी छैन, कर्मचारीको हितमा लिङ्गेको यस्तो जोखिमपूर्ण तर कर्मचारीमैत्री निर्णयका लागि म यसै सम्झना मार्फत हाल दिवड्गत भैसक्नु भएका श्री भोग्यप्रसाद शाहज्यू तथा श्री प्रचण्डमान सिंह प्रधानज्यूपूर्ति आफ्नो आभार व्यक्त गर्दछु ।

३. Over the Line or Under the Line ?

रेडियो नेपालमा काम गर्दै जाँदा प्रसारणका प्राविधिक पक्षका साथै कार्यक्रम उत्पादन, प्रसारण तथा समाचारका विषयमा पनि नेपालमा तथा विदेशका विभिन्न तालिम संस्थामा समेत सिक्ने/बुझ्ने मौका मिल्यो । Asia Pacific Broadcasting Union (ABU) ले आयोजना गरेका तालिममा संलग्न हुने मौका मिल्यो । साथै BBC तथा UNICEF ले नेपालमा सञ्चालन गरेका तालिमहरूमा Coordinator का रूपमा भाग लिँदै जाँदा प्रसारणका मूल सिद्धान्त तथा तिनका उपयोगबारे पनि ज्ञान हुँदै गयो ।

भूङ्कार

रेडियो नेपालले त्यस समयसम्म आफ्ना प्रसारण मूल रूपमा सर्टवेभबाट प्रसार गर्ने गरेकोमा आफू संलग्न रही तयार पारेको "भूक्तबद्धिकज्ञभलत या Medium Wave Network in Nepal" कार्यान्वयनका लागि विदेशी सहयोग जुटाउनेतरफ नेपाल सरकारले पहल गर्दै गरेको स्थितिमा प्रसारणका विषयमा आफू यथेष्ठ जानकार रहेकोमा आफूमा पनि निकै विश्वास बढाई गयो । प्रसारणमा प्रत्यक्ष रूपमा नलागे पनि आफूले प्रसारणका विषय बुझेको छु भन्ने बारेमा विश्वस्त थिएँ, अझै पनि छु ।

यसैबिच एक दिन संयुक्तराज्य अमेरिकाको Voice of America (V O A) कि एक नाम चलेकी Producer नेपाल आएकी रहिछन्, मन्त्रालय हुँदै रेडियो नेपालमा आइपुगिछ्न् । महानिर्देशकज्यूले बोलाई उक्त महिलालाई स्टुडियोको भ्रमण गराई रेडियो नेपालका योजनाका बारेमा जानकारी गराउने जिम्मा मलाई दिनुभयो । निज महिलालाई स्टुडियोको भ्रमण गराउँदै त्यसबेलाको संस्थाको योजना Medium Wave Broadcasting Network का विषयमा बताउँदै गर्एँ, प्रसारणका क्षेत्रमा संस्थाले गर्ने लागेको विकासका सम्बन्धमा आफ्नो संस्थाको गैरव बढाउने गरी । त्यसैबेला उनले अप्रत्याशित प्रश्न गरिन, Are You Over the Line, or Under the Line ? म एक छिन त अवाक रहौँ, के भन्ने यो भनेर । मैले तिमो प्रश्न बुझिन भनेपछि उनले बुझाइन्, microphone /camera मा जाने Over the Line हुन्छन्, तर microphone/camera मा नजाने Under the Line मानिन्छन् । तिमि के होउ ? मैले भने, यो परिभाषा अनुसार म Under the Line नै हुँ । त्यस दिनपछि मलाई आभास भयो, मैले प्रसारणका सम्बन्धमा बुझेको कुराको केही महत्व रहेनाछ । कमल प्रधानलाई, कृष्णा ताम्राकारलाई सबैले चिन्दछन्, रामराज पौड्याललाई वा कृष्णबहादुर खत्रीलाई कसले चिन्छ ? अझ यो बबुरो महेशप्रसाद अधिकरीलाई चिन्ने कति नै होलान् ? त्यस दिनदेखि प्रसारणका सैद्धान्तिक विषयमा कुरा गर्न कम गर्एँ, तैपनि यस विधाका मुख्य मुख्य विषयबारे आजकलका धैरै प्रसारक/अन्तर्वार्ताकार भन्दा आफू कम जानकार रहेको भन्ने विषयमा म अझै विश्वस्त छैन ।

आफूलाई तुलै अन्तर्वार्ताकार ठान्ने कति TV/ रेडियो प्रस्तोताले याद राख्ने गरेका छन् कि श्रोतालाई विषय विशेषमा जानकारी दिलाउने उद्देश्य हुनुपर्छ अन्तर्वार्ताको, आफ्नो निहित उद्देश्य विशेष लिई अतिथिको इज्जत उतार्न त हुँदै होइन ! अनि अतिथिको नाम एक पटक बताइङ्गिएर आधा घण्टा लामो जुहारी चलाउने कति प्रस्तोताले विचार गरेको देख्नु भएको छ कि सबै दर्शक/श्रोता प्रस्तोता जस्तै सुरुदेखि नै नरहेका हुन सक्छन् कार्यक्रममा, त्यसैले बिच बिचमा अतिथिको सञ्ज्ञित चिनारी दिनु नै पर्ने हुन्छ, बिचमा छिरेका दर्शक/श्रोताका निम्नित ?

४. रेडियो नेपाल को ५० औँ वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको वार्षिकोत्सव प्रत्येक वर्ष विशेष कार्यक्रमका साथ मनाइने गरेकोमा भन्न यसको स्वर्ण जयन्ती त धुमधामका साथ नमनाउने कुरै भएन । विशेष कार्यक्रमसाथ मनाउने निर्णय भएछ, सो कार्यक्रमको प्रमुख आतिथ्य राष्ट्र प्रमुख श्री ५ महाराजाधिराजबाट हुने पक्का भएछ । स्वर्ण जयन्तीको उद्घाटन कार्यक्रमको रूपरेखा तयार भयो, स्वागत भाषणका अतिरिक्त विशेष कार्यक्रमका रूपमा लघु प्रहसन मञ्चन हुने तय भयो । एक दिनअघि सबै पदाधिकारी बसेर सो दिन मञ्चनका लागि

भृक्तार

तयार गरीएको प्रहसनको अन्तिम रिहर्सल भयो । त्यसमा प्रयोग भएका केही शब्द पनि हटाउने निर्देश भयो । यता विशेष समारोहको प्रत्यक्ष प्रसारणका लागि प्राविधिक रूपमा लिइने कार्ययोजना, अपनाइनुपर्ने सतर्कता तथा तयारीका सम्बन्धमा म आफू निर्देशक रामशरण कार्की, सुदन खत्री, वासुदेव रायमाझी लगायत, अनि जेनरेटर अपरेटर सूर्यधर हाडा समेतका बिच छलफल भयो, कार्यक्रममा विद्युत अवरोधबाट हुन सक्ने बाधाबाट पार पाउन safety का लागि प्रत्यक्ष्य प्रसारण कार्यक्रमभर जेनरेटर नै सञ्चालन गर्ने तथा त्यसबाटै सबै कार्यक्रम चलाउने निर्णय लिइयो । साथै विभिन्न उपकरण सञ्चालन तथा सुपरिवेक्षणका लागि पदाधिकारीहरूलाई तोकियो ।

भोलिपल्ट कार्यक्रमका समयमा एकपछि अर्को प्राविधिक समस्या देखा पर्दै गयो, प्रमुख अतिथि दम्पतीको आगमनपश्चात् मञ्चमा उद्घोषण गरिरहेका पाण्डव सुनुवारले बोलेको कुरा नै सुन्न सकिएन (पछि समीक्षा गर्दा पटक पटक रिहर्सल गर्दा माइकको स्विच OFF पोजिसनमा रहन पुगेछ कि भन्ने निश्कर्षमा पुगियो) । त्यसपछि रेडियो नेपालका अध्यक्षज्यूको मन्त्रव्यका बेलामा सुरुमा केही आवाज नआएपछि उद्घोषिका कोमल वोलीले वक्ताको माइकको स्विच ON गरेपछि मात्र सो मन्त्रव्यका बाँकी अंश प्रसार हुन सक्यो । यति मात्र होइन, अर्का वक्ता माननीय मन्त्रीज्यूको भाषणका ऋममा पनि अवरोध भयो । City Supply मा अवरोधका कारण प्रसारणमा बाधा नपुगेस् भन्ने सोचका साथ कार्यक्रम सञ्चालनका लागि जेनरेटरको प्रयोग भैरहेकोमा जेनरेटर नै बन्द भएछ, यसो भएपछि मञ्चको कार्यक्रम City Supply बाट नै सञ्चालन गरुन्जेल मन्त्रीज्यूको भाषण बिचमा छुट्न गयो । प्रसारणको महत्वका कारण पौरै कार्यक्रम निर्विघ्न सम्पन्न होस् भनी लिइएका सबै सतर्कताका विपरीत एकपछि अर्को त्रुटि हुँदै गयो । अन्य कार्यक्रमका समय कुनै व्यवधान उत्पन्न होला कि भनी लागिरहने डर आफैने कार्यालय परिसरमै भएको यत्रो महत्वपूर्ण कार्यक्रममा उत्पन्न भयो । के कति कारण ले र/वा कसका कारणले यसरी पटक पटक बाधा भैरह्यो भन्नेतर्फ सोच्ने कुरै भएन, प्रसारण सञ्चालन तथा जेनरेटर सञ्चालनका जिम्मा पाएका तथा प्रसारणमा सलग्न सबै कर्मचारीहरू मलिन मुख लगाएर बसिरहे, कार्यक्रम सकियो ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भोलिपल्ट रेडियो नेपालका का. मु. कार्यकारी निर्देशकको जिम्मेवारी पाएका श्री मुकुन्दप्रसाद आचार्यलाई सञ्चार मन्त्रालयमा फिर्ता बोलाइयो, निजको स्थानमा यस पद्धतिकार महेशप्रसाद अधिकारीलाई का. मु. कार्यकारी निर्देशकको जिम्मेवारी दिइयो, अनि स्वर्ण जयन्तीका अवसरमा आयोजित कर्यक्रममा बिजुली आपूर्तिमा आएको अवरोध तथा प्रहसन कार्यक्रम सम्बन्धमा तथ्यगत छानबिन गरी प्रतिवेदन पेशगर्ने जिम्मा मन्त्रालयका सञ्चार विज्ञ श्री तपानाथ शुक्ललाई दिइयो ।

प्रहसन कार्यक्रम र बिजुली आपूर्तिमा उत्पन्न भएको अवरोध सम्बन्धमा छानबिनपछि मन्त्रालय समक्ष पेश भएको सुझावसहितको प्रतिवेदनलाई का. मु. कार्यकारी निर्देशककहाँ मन्त्रालयले आवश्यक कारबाहीका लाग पठाएपछि मूलतः प्रत्यक्ष प्रसारणमा आएको अवरोधका विषयसँग मात्र केन्द्रित रहेको यस पद्धतिकार सो दिन मञ्चन गरिएको प्रहसनका विषयमा समेत जोडिन पुग्यो । ‘२०४ किरा’को सन्दर्भ रहेको यस प्रहसनका पात्र श्री दीपकराज गिरी तथा श्री पूर्णकुमार थापा माथि पनि कारबाही हुन पुग्यो । करार सेवामा कार्यरत गिरीसँगको करार मड्ग भयो, अरूलाई पनि आफू आफू कार्यरत सेवा अनुरूपका सजाय भयो । लामो सेवाको

भूक्तार

ऋममा मेरो निर्णयबाट भएको पहिलो तथा एकमात्र बर्खास्तगीको काम यही नै हुन गयो ।

५. प्रसारण ऐनपछिको रेडियो नेपाल

देशको यौटै मात्र प्रसारण संस्था हुनाको कारण गहन जिम्मेवारी बहन गरिरहेको रेडियो नेपाल नेपाल सरकारको एक विभागका रूपमा रही रहेकोमा प्रसार विभागको स्वरूप एक कार्यटोलीको सङ्क्षिप्त अध्ययन पश्चात २०४१ सालमा अकस्मात परिवर्तन भयो – स्वआर्जनबाट पूर्णरूपमा सञ्चालन हुने एक विकास समितिका रूपमा । उक्त परिवर्तनको मूल उद्देश्य थियो, सीमित रूपमा रहेको रेडियो नेपालको विज्ञापन सेवालाई व्यापक बनाई सोबाट हुने आयलाई कम्तिमा ८/१० दोब्बर बनाउने, विकास समितिका रूपमा स्वशासित संस्था बनेपछि नेपाल सरकारका विभिन्न नियम उपनियमले बाधा नपार्ने हुँदा संस्थाका प्रसारक, कलाकार, प्राविधिक सबैलाई संस्थाले आकर्षक तलब सुविधा दिन बाधा नपर्ने । सिद्धान्ततः सबै कुरा सुनौला थिए, यौटै समस्या के रह्यो भने प्रसारणको समयमा वृद्धि ल्याई विज्ञापनलाई छुट्याउने समय बढाएपछि बढने भनी प्रक्षेपित आयको अड्कको दसांश पनि वृद्धि भएन, हुने लक्षण पनि देखिएन । नेपाल सरकारबाट कुनै आर्थिक सहायता नलिइने गरी तयार गरिएको योजना अनुसारको आम्दानी नहुने भएपछि भैरहेको विज्ञापनको सीमित आयबाट महिना महिनाको विद्युत महसुल बुझाउने वा कर्मचारीलाई तलब दिने भन्ने विषयमै अलमल रह्यो, विभाग हुँदाका बखतको तलब सुविधा भन्दा कैयौं गुणा बढी दिने कुरा त कता हो कता ।

नेपाल सरकारको विकास समिति सरकारी मान्यता तथा संस्कारबाट नै चल्ने कुरामा द्विविधा रहेन । त्यो बेला मुलुकभरीकै विज्ञापनको बजार समेत विकसित भैनसकेको अवस्थामा सञ्चालनमा आइसकेका कान्तिपुर लगायतका निजी F.M. सँग सरकारी कर्मचारीद्वारा चलाइने संस्थाले प्रतिस्पर्धा गरी रेडियो नेपाल आर्थिक रूपमा सक्षम हुने भन्ने चिन्तन नै आधारहीन रहेको तथ्य समयक्रमले प्रमाणित गरीदिइसक्यो । हालका दिनमा नेपाल सरकारले आफै अड्ग मानेर नै होला, वार्षिक रूपमा अनुदान दिन सुरु भै सकेको पाइयो । आफै संस्थाका रूपमा मान्यता पनि दिन नचाहने, देशभर Online Radio का अतिरिक्त पर्याप्त F. M. स्टेशन पनि खुलिसकेको तथा खुल्दै रहेको अवस्थामा सरकारी स्वामित्वको रेडियो नराख्ने नीति लिने हो भने भड्ग गरिदिनु पन्यो, त्रिशङ्कुको यो स्थिति धेरै दिनसम्म राखिरहनु उचित नहोला, बाँकी सरकारको निर्णय । देशको भविष्यकाबारे निर्णय लिने अन्तिम अधिकार सरकारकै हो ।

(लेखक रेडियो नेपालका पूर्व का.मु. कार्यकारी निर्देशक हुन् ।)

०३ और वार्षिकोत्तर

नगराईन नगर, नगरकार्यपालिका धनुषाको अनुरोध

:j R5 vfglkfgl, :j :Yo hlj gsf]cfwf/

- ▶ शुद्ध खानेपानीको सेवन गरौ । शुद्ध खानेपानीको अभावमा बर्सेनि रूपमा हुने गरेको भाडा पाखाला, टाइफाइड, पोलियो, आँक, रगतमासी, कमलपीत, हेपाटाइटिस ‘ए’ हुनबाट जोगौ ।
- ▶ चापाकलको पानीको सेवन गर्दा उमालेर निर्मली करण गरेर सेवन गरौ, खानेपानी सधै घोपेर राखौ, फोहर खानेपानी, फोहर पानी, फोहर खाना र फोहर हातले कहिले पनि खाना नखाओ ।
- ▶ दिशापिसाव गर्दा सधै चर्पीको प्रयोग गरौ। दिशा गरिसकेपछि अनिवार्य रूपमा साबुन पानीले हात मिचि मिचि धोओ । साबुन नभएको खण्डमा खरानिले हाथ धोओ ।
- ▶ फोहर पानि भएको पोखरीमा स्नान नगरौ साथै खाना पकाउने वर्तन पनि नधोओ ।

नगराईन नगर नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

नगराईन, धनुषा
मधेश प्रदेश, (नेपाल)

भूर्कार

हार्दिक शुभकामना ।

नेपाली पत्रकारिता र प्रसारणको क्षेत्रको ज्यौदो इतिहास रेडियो नेपालको ७३ औं स्थापना दिवसको उपलक्ष्यमा सिंगो रेडियो नेपाल परिवारलाई हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दै नयाँ बर्ष २०८० सालको पावन अवसरम सम्पूर्ण अभिभावक, विद्यार्थि, लगायत स्वदेश तथा विदेशमा रहनु भएका समस्त नेपाली आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरूमा सुखास्थ्य, दिर्घायु र सम्मुन्नतिको कामना गर्दै हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

साथै,

बालमैत्री वातावरण जीवनोपयोगी शिक्षा

शैक्षिक गुणस्तरीय हाम्रो प्रतिबद्धता

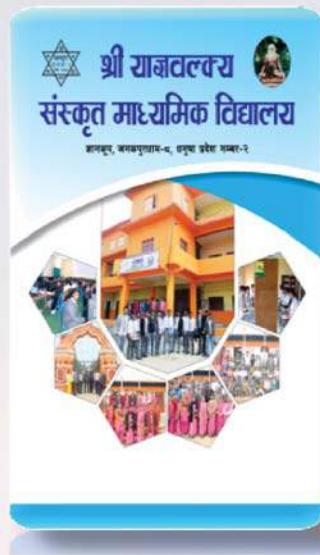
(प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा अनुमति प्राप्त)

विगत ११४ वर्षद्विचिक्षित शिक्षा क्षेत्रमा निरन्तर सेवा पुन्याउँदै आएको यस क्षेत्रकै
शैक्षिक धरोहर

श्री याज्ञवल्क्य संस्कृत माध्यमिक विद्यालय, झानकूप

जनकपुरधाम-८

- शिक्षा विभागबाट यस क्षेत्रकै नमुना विलालयको रूपमा छनौट हुन सफल विद्यालय ।
- बालमैत्री वातावरणको साथै शिशुकक्षाका लागि मापदण्ड अनुसार छुटै व्यवस्था भएको
- कक्षा १ देखि ५ सम्म अंग्रेजी माध्यममा अध्यापन हुने मैथिली, संस्कृत विषय
समेत समावेश गरिएको ।
- कक्षा ६ देखि १० सम्म साधारण विषयको साथै स.संस्कृत विषय पनि अध्यापन हुने ।
- कक्षा १ संस्कृतार्थ साधारण विषयको साथै ज्योतिष, व्यारकण, साहित्य,
कर्मकाण्ड, कम्प्युटरविषयको अध्यापन हुने ।
- कक्षा १ प्राविधिक कम्प्यूटर इन्जिनियरिङ तर्फ (कक्षा १-१२) कम्प्यूटर ओभरसियर
विषयको साथै अतिरिक्त गणित विषय समावेश गरिएको छ ।
- कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान र प्रयोगशाला, संस्कृतालय, स्नेहालय, कम्प्यूटर प्रयोगशाला,
ज्योतिष र साहित्य विषय अध्यापन हुने ।
- भूकम्प प्रतिरोधी भवन, रमणीय बालमैत्री वातावरण, आधुनिक शिक्षण विधि
प्रविधिको उपयोग गरी शिक्षण सहजीकरण गरिने ।
- व्यवस्थित विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय, स्नेहालय, कम्प्यूटर प्रयोगशाला,
इलेक्ट्रोनिक प्रयोगशाला आदि भएको ।
- आधुनिक शिक्षण सहजीकरण विधि श्रव्यदृश्य कक्षा, निरन्तर विद्यार्थी मूल्यांकन,
त्रैमासिक परीक्षा, परियोजना कार्य, अवलोकन भ्रमण ।
- शैक्षिक भ्रमण, स्नेहालय, अतिरिक्त त्रियाकलाप गराई विद्यार्थीको चौतर्फी
विकासमा ध्यान दिईने ।
- अखण्ड रुद्राभिषेक र वेदको अभ्यास हुने गरेको प्रयोगात्मक कर्मकाण्ड प्रशिक्षण ।

संजयकुमार भा

प्रधानाध्यापक

श्री या.सं.मा.ति.

विद्यालय परिवार

भृक्तार

लक्ष्मीनिया गाउँ, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

लक्ष्मीनिया बजार, धनुषा

मधेश प्रदेश, नेपाल

सूचना

यस लक्ष्मीनिया गाउँपालिकालाई क्षयरोग मुक्त पालिका घोषणा गर्नुपर्ने भएकोले तथा क्षयरोगको संक्रमण बढ्दै गएको हुँदा निम्न लक्षण तथा चिन्हहरु देखा परेमा नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क राख्नुहुन अनुरोध छ ।

लक्षणहरु

- * लगातार दुई हप्ता वा सो भन्दा बढी दिनदेखि खोकी लागेमा ।
- * खकारमा रगत देखा परेमा ।
- * साभपख ज्वरो आएमा ।
- * राति सुतेको बेलामा पसिना आएमा ।
- * तौल घट्दै गएमा ।
- * खाना खान मन नलागेमा ।

माथि उल्लेखित लक्षणहरु देखिएमा तपाईलाई क्षयरोग हुन सक्छ ।
त्यसैले बेलैमा सचेत रह्यै र नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा अनिवार्य जाँच गराअै ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

नव वर्ष वि.सं. २०८० सालको उपलक्ष्यमा जनसमुदाय, कर्मचारी, बुद्धिजिवी, पेशाकर्मीहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त
गर्दै उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दछौं

लक्ष्मीनिया गाउँ, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

स्वास्थ्य शाखा, धनुषा

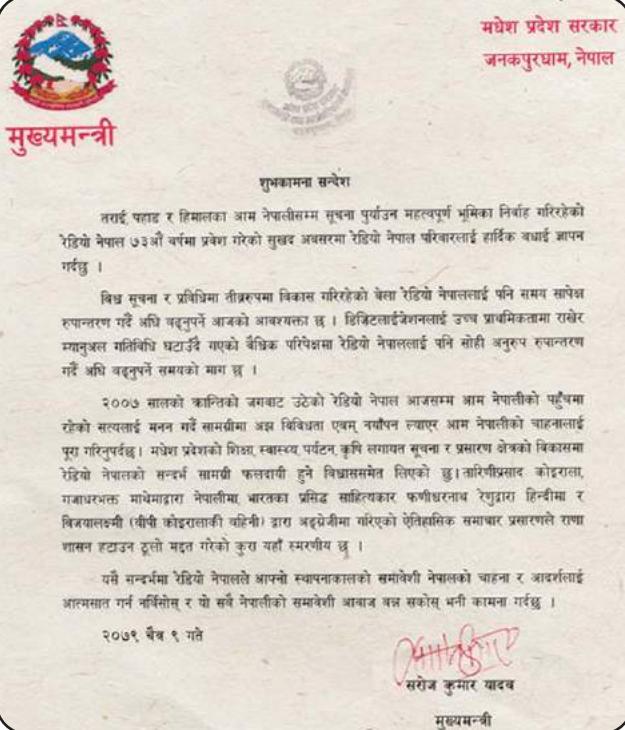
मधेश प्रदेश, नेपाल

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

४३

भूक्कार

६३ औं वार्षिकोत्तम

‘खुद्र खानेपानी, स्वस्थ्य ऊर्जा स्वस्थ्य जीवनको आधार’

- शुद्ध खानेपानीको सेवन गरौ। शुद्ध खानेपानीको अभावमा बर्सेनि रुपमा हुने गरेको भाडा पाखाला, टाइफाइड, पोलियो, आँऊ, सगतमासी, कमलपीत, हेपाटाइटिस ‘ए’ हुन बाट जोगी।
- चापाकलको पानीको सेवन गर्दा उमालेर निर्मली करण गरेर सेवन गरौ, खानेपानी सधै छोपेर राख्नौ, फोहर खानेपानी, फोहर पानी, फोहर खाना र फोहर हातले कहिले पनि खाना नखाउँ।
- गोइठा र दाऊको सकभर प्रयोग नगरौ। गर्नै परे गोबर ग्यासको उत्पादन गरी प्रयोग गरौ।
- गोइठाबाट उत्पन्न हुने मनोक्स्याइड, फोक्सीमा हुने संक्रमण, एलर्जी, स्वास प्रश्वास, दीर्घरोग तथा दमरोग बाट बचौ।
- दिशापिसाव गर्दा सधै चर्पीको प्रयोग गरौ। दिशा गरिसकेपछि अनिवार्य रुपमा साबुन पानीले हात मिचि मिचि धोअौ। साबुन नभएको खण्डमा खरानिले हाथ धोअौ।
- फोहर पनि भएको पोखरीमा स्नान नगरौ साथै खाना पकाउने वर्तन पनि नधोअौ।

मध्येश प्रदेश सरकार
खानेपानी तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय
जनकपुरधाम

भृक्तार

शुभकामना

नेपाली पत्रकारिता र प्रसारणको क्षेत्रको ज्यूँदो इतिहास रेडियो नेपालको ७३औं स्थापना दिवसको उपलक्ष्यमा सिंगो रेडियो नेपाल परिवारलाई हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दै नयाँ बर्ष २०८० सालको पावन अवसरमा समग्र पर्साबासी लगायत स्वदेश तथा विदेशमा रहनु भएका समस्त नेपाली जनहरूमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायु र सम्मुन्नतिको कामना गर्दै हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

माननीय अजयकुमार चौरसिया

प्रतिनिधि सभा सदस्य

पर्सा क्षेत्र नं. २

७३औं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

४५

भूजङ्गार

सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका

मधेश प्रदेश (पर्सा)

ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक इतिहास बोकेको प्रस्वात पारसनाथ मन्दिर पर्सा जिल्लाको मध्य बिन्दु मानिने सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका वडा नं. ४ मा अवस्थित छ । पर्सा जिल्लाको सदरमुकाम बीर गंजबाट करिब १८ कि.मि. पश्चिम गण्डक नहरको किनारमा अवस्थित महुवन गाउँको बिचमा यी मन्दिर अवस्थित छ । पारसनाथ मन्दिरको इतिहास धेरै पुरानो रहेको छ । स्थानीय जनताको अनुसार करिब १२०० वर्ष भन्दा बढी पुरानो यस मन्दिरको इतिहास रहेको छ । करिब ५०० वर्ष अगाडी उक्त मन्दिरको पुजारी श्री भानुनाथले भारतबाट नेपाल आएका जैन धर्मविलम्बीहरुको सहयोगले उक्त मन्दिर निर्माण गरेका हुन् ।

प्राचिन इतिहास बोकेको पारसनाथ मन्दिरकै नामले पर्सा जिल्लाको नामकरण गरिएको हो । यस मन्दिरमा प्रत्येक वर्ष महाशिवात्रीको दिन भव्य मेला लाग्ने गर्दछ । धार्मिक पर्यटकका लागि प्रसिद्ध पारसनाथ मन्दिरमा नेपालको तराई, भारतको बिहार र उत्तर प्रदेशबाट समेत तीर्थयात्रीहरु भगवान श्री पारसनाथ भगवानको दर्शन गर्न र मेला हेर्न आउने गर्दछन् ।

स्थानीय तहको स्थापना पश्चात स्थानीय तहले प्रत्येक वर्ष बजेट विनियोजन गरी ऐतिहासिक पारसनाथ मन्दिरलाई विषेश प्राथमिकतामा राखेर मर्मत सम्भार तथा संरक्षण कार्य गर्दै आएको छ । स्थानीय सरकारले उक्त मन्दिर संरक्षण तथा प्रवर्द्धनको लागि म्हट तयार गरी विस्तृत रूपमा संरक्षण तथा पर्वद्वन्द्व कार्य अगाडी बढाएको छ ।

वर्षमात्र समयमा ग्राचिन तथा पुरातात्विक पारसनाथ मन्दिरको उचित संरक्षण, व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धन गरेर ग्राचिन धार्मिक सम्पदा जोगाउन अति आवश्यक रहेको छ । धार्मिक इतिहास बोकेको ग्राचिन पारसनाथ मन्दिरको संरक्षण, प्रचार प्रसार तथा प्रवर्द्धनमा तिनै तह एकसाथ भएर काम गर्न आवश्यक देखिन्छ । यसले आतंरिक तथा बैदेशिक पर्यटकको आगमनमा वृद्धि गरी धार्मिक प्रवर्द्धनका साथै देशको आर्थिक विकासमा समेत धेरै ठुलो योगदान पुऱ्याउन सक्छ ।

ऐतिहासिक पारसनाथ मन्दिर लगायत यस सखुवा प्रसौनी गाउँपालिकामा अवस्थित विभिन्न धार्मिक तथा प्राकृतिक सम्पदाहरुकी भूमणको लागि सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका हार्दिक अनुरोध गर्दछ ।

जसवन्त यादव
अध्यक्ष

शर्मिला विष्ट महतो
उपाध्यक्ष

७३ औं वार्षिकोत्तम

भर्क्कार

नव वर्ष २०८० सालको पावन अवसरमा बर्दिबास नगरपालिका महोत्तरीवासी लगायत देश विदेशमा रहनु भएका आदरणीय आमा-वुवा, दिदी- बहिनी तथा दाजुभाई लगायत सम्पूर्ण नेपालीहरुमा सुख, शान्ति, समृद्धि, दिर्घायु र उत्तरोत्तर प्रगतिको लागी हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं। साथै, “देशको सम्पूर्ण भाषाभाषीहरुको संचार माध्यम तथा आवाज विहीनहरुको आवाज बन्दै आएको रेडियो नेपाल ७२औं वर्ष पूरा गरी ७३औं वर्षमा प्रवेश गरेको उपलङ्घ्यमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं”।

विगत पाँच वर्षदेखि हामी घर निर्माण लगाय हार्डवेयर सम्बन्धि अन्य सामाग्रीका साथ यहाँहरुको सेवामा समर्पित छौं। तसर्थ यदि यहाँहरु टाइल, मार्बल, ग्रेनाइट, र सेनेटरी सामानको साथै हार्डवेयर सम्बन्धि सामानहरुको खोजीमा हुनुहुन्छ भने अरिहन्त मंगलम ट्रेडिङ प्रा.लि. गैरीडाँडा बर्दिबासलाई अवश्य सम्झनु होला।

**ARIHANT
MANGALAM TRADING**

अरिहन्त मंगलम ट्रेडिङ कम्पनी प्रा.लि.

गैरीडाँडा, बर्दिबास (महोत्तरी)

सम्पर्क: ९८०१६०६६४३

७३औं वार्षिकोत्सव

NS 344 र ISO 9001: 2015 मान्यता प्राप्त

जानकी केवुल

बिजलीको वायर
बरको सरदा

FRLS Multistrand Cables
Fire Retardant Low Smoke Wires

JAS-ANZ | ICS FRIENDLY | FIRE RETARDANT LOW SMOKE

हाम्रा ब्राण्डहरु

होम गार्ड वायर एण्ड केवुल
जानकी केवुल
राईज वायर

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्तार

नव वर्ष २०८० सालको पावन अवसरमा देश विदेशमा रहनु भएका आदरणीय आमाबुवा, दिदी- बहिनी तथा दाजुभाई लगायत सम्पूर्ण नेपालीहरुमा सुख, शान्ति, समृद्धि, दीर्घायु र उत्तरोत्तर प्रगतिको लागी हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

साथै, “देशकी सम्पूर्ण भाषामाझीहरुकी संचार माध्यम तथा आवाज विहीनहरुकी आवाज बन्दै आएको ऐडियो नेपाल ७२औं वर्ष पूरा गरी ७३औं वर्षमा प्रवेश गरेको उपलक्ष्यमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं”।

तपाईं छाँगो सबैको ढक मात्र होटल
होटल रेडक्राउन प्रा. लि.

बर्दिबास, महोत्तरी

के तपाईं सबै व्यवस्था एकै ठाँ भएको गुणस्तरीय र भपर्दो होटलको खोजीमा हुनुहुन्छ ?

यदी हुनुहुन्छ भने अबै चिन्तै लिनु पर्दैन, तपाईं हाँगै शहर बर्दिबास १, महोत्तरीमा रहेको होटल रेडक्राउन तपाईंहरुकै सेवामा समर्पित छ।

यहाँका आकर्षणहरु

- राङ्गो बस्ने व्यवस्था भएको।
- राङ्गो खानाको व्यवस्था रहेको।
- विभिन्न किसिमका सभा, सम्मेलन, सेमिनाका लागि राङ्गो प्रवन्ध भएको।

नागरिक सचितनाका लागि सोनमा गाउँपालिका महोत्तरीकी अनुरोध

- आफ्नो घर आँगन सफा राख्नौ साथै सोनमा गाउँपालिकालाई सफा, स्वच्छ र सुन्दर बनाउने काममा सबै जुटौं।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सडक र सार्वजनिक स्थलमा फोहर नफालौं साथै प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गराउँ।
- संथै शौचालयको प्रयोग गर्ने बानी बसालौं।
- गर्भवती महिलाको कर्तिमा ४ पटक स्वास्थ्यकर्मीबाट गर्भ जाँच गराऊँ,
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई- सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र दर्ता गराऊँ।
- बालवालिकालाई काममा होइन विद्यालय पठाऊँ।
- २० वर्ष नपुगी आफ्ना छोरा, छोरीको विवाह नगराउँ र नगराऊँ।

ऐडियो नेपाल ७२औं वर्ष पूरा गरी ७३औं वर्षमा प्रवेश गरेको शुभ अवसरमा ऐडियो नेपालको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दै, नव वर्ष २०८० को पावन अवसरमा सम्पूर्ण सोनमा गाउँपालिकाबासि लगाय स्वदेश तथा विदेशमा रहनु भएका आदरणीय आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

सोनमा गाउँपालिका स-परिवार

मध्येश प्रदेश (महोत्तरी)

७३औं वार्षिकोत्सव

भृक्तार

हार्दिक शुभकामना

नेपालको संचार क्षेत्रमा अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्दै आएको रेडियो नेपालको ७३ओं वार्षिकोत्सवको सुखद उपलक्ष्यमा निरन्तर संघीय गणतान्त्रिक नेपालको विश्वासनीय रेडियोको रूपमा लोकप्रियताका उच्चतम शिखर प्राप्त गरोस् भन्ने हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

साथै, रेडियो नेपालको ७३ओं वर्षमा प्रवेशको सुखद उपलक्ष्यमा मधेश प्रदेशमा अनुशासित परिवेशमा गुणात्मक शिक्षा प्रति अछाई दशक दैखि समर्पित नेपालको शैक्षिक आकाशको एक उदाहरणीय शैक्षिक प्रतिष्ठानको रूपमा जनस्वीकृत MIT परिवारको तर्फबाट अनन्त शुभेच्छा।

मनोजकुमार साह

(प्राचार्य)

एवं

MIT विद्यालय एवं क्याम्पस परिवार

जनकपुरधाम-४, धनुषा, Phone No : ०८९-४२५०३५, ४२६३७०

Email: mitcampus.jnk@gmail.com Website: www.mitjnk.com

हाम्रा शैक्षिक कार्यक्रमहरू:

1. 0 to Class 10
2. Class 11 & Class 12 (Science/Management)

उच्च शिक्षा तर्फः

1. BBS (T.U.)
2. MBS (T.U.)

MIT CAMPUS

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

७३ओं वार्षिकोत्सव

बटेश्वर गाउँपालिकाको कर्यालय धनुषा, मधेश प्रदेश

गाउँपालिकाको अनुरोध

- बटेश्वर गाउँपालिकालाई पुर्ण सरसफाई युक्त बनाउने अभियानमा आजैबाट सबै जुटौ ।
- दिशा पिसाव शैचालयमा मात्रै गरौं, घर, खानेपानीको धारा, शैचालय सफा राखौं र कुहिने तथा नकुहिने फोहरको व्यवस्थापन गरौं ।
- आर्गनिक खेतीलाई प्राथमिकता दिइ स्वस्थ जीवन बिताओ ।
- घर बनाउदा नक्सा पास गराएर मात्रै बनाओ ।
- चोरी सिकारी गर्नु कानुनी अपराध हो, त्यसैले यस्तो अपराधिक क्रियाकलापमा सँलग्न नबनौ ।
- पसल व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएर मात्रै गर्ने गरौं र समयमै नवीकरण गरौं ।
- उपभोक्ता आचार संहिता पालना गरौं ।
- घरेलु हिँसा विरुद्ध डटेर लडौं, सभ्य समाजको निर्माणमा सहयोग पुऱ्याओ ।
- व्यक्तिगत घटना (जन्म, मृत्यु, बसाई-सराई, सम्बन्ध बिच्छेद) समयमै दर्ता गराओ ।
- बच्चा जन्मिएको १ बर्षभित्र सबै किसिमको खोपहरु लगाओ र रोग लाग्नबाट बचाओ ।
- बच्चाहरुलाई लगाउनु पर्ने खोपहरु स्वास्थ्य संस्थामा पुऱ्याई समयमै लगाउने गरौं ।

७३ औं वार्षिकोत्तम

रामअशिष महतो
अध्यक्ष
बटेश्वर गाउँपालिका

सन्तोषकुमार शर्मा
प्रमुख प्रशुकीय अधिकृत
बटेश्वर गाउँपालिका

फूलकुमारी सिंह
उपाध्यक्ष
बटेश्वर गाउँपालिका

भृक्तार

अर्नमा गाउँपालिकाको कर्यालय मधेश प्रदेश, सिरहा

अर्नमा गाउँपालिका सिरहाको अनुरोध

- * अर्नमा गाउँपालिकालाई समृद्ध गाउँपालिका बनाउने अभियानमा जुटौं।
- * विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर हाओं र भएका विकास संरचनाको संरक्षण गरौं।
- * विकास निर्माण कार्य अवरोध हुने गरी सार्वजनिक जग्गा र बाटोघाटो अतिक्रमण नगरौं।
- * समयमै कर तिरि सभ्य र असल नागरिकको परिचय दिअौं।
- * घर बनाउँदा नक्सा पास गराएर मात्र निर्माण कार्य गरौं।
- * सार्वजनिक सम्पतिको संरक्षण गरौं।
- * व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र दर्ता गर्ने बानी बसालौं।
- * बल विवाह र दाईजो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गरौं।
- * नियमित रूपमा लिनु पर्ने खोपहरु नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा गई समयमै खोप लगाई रोग लाग्नबाट बचौं।
- * आफ्नो गाउँ, घर, टोल तथा वडा सधै सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं।

७३ औं वार्षिकोत्सव

अशोककुमार यादव
अध्यक्ष
अर्नमा गाउँपालिका

कृष्णानन्द सिंह
प्रमुख प्रशुकीय अधिकृत
अर्नमा गाउँपालिका

शोभाकुमारी साह
उपाध्यक्ष
अर्नमा गाउँपालिका

भरकार

शुभकामना

नेपाली पत्रकारिता र प्रसारणको क्षेत्रको ज्युँउदो ईतिहास रेडियो नेपालको ७३औं स्थापना दिवसको उपलक्ष्यमा सिंगो रेडियो नेपाल परिवारलाई हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दै नयाँ बर्ष २०८० सालको पावन अवसरमा वीरगञ्ज महानगरपालिकाले लगायत स्वदेश तथा विदेशमा रहनु भएका समस्त नेपाली जनहरूमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायु र सम्मुन्नतिको कामना गर्दै हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

वीरगञ्ज महानगरपालिकाको कार्यालय
मध्येश प्रदेश, पस्ता

राजेशमान सिंह
नगर प्रमुख
वीरगञ्ज महानगरपालिका, पस्ता

ईम्तीयाज आलम
नगर उप प्रमुख
वीरगञ्ज महानगरपालिका, पस्ता

७३औं वार्षिकोत्तम

भूक्तार

वीरगञ्ज महानगरपालिकाको कार्यालय मधेश प्रदेश, पसा

सूचना

डेंगो भाइरसको संक्रमणबाट बच्ने उपायहरु

सुरक्षित रह्ने
रोकथाम गरी
लियरत्रेण गर्ने

डेंगो रोग डेंगो भाइरसबाट
संक्रमित एकिज जातको
लामखुदेको टोकाईबाट मात्र
सार्वज्ञ ।

योरे मात्र पानी जम्हा भएको
भीडामा पनि यो लामखुदेले
फूल पार्वेच र यसको तृष्णि
विकास दुन्छ ।

डेंगोका मूल्य लक्षणहरु

उच्च
ज्वरी
आउनु

जोरी र
माशपेशीहुँ
बेस्तारी
दुन्छु

ओखाको
गेहूँही
दुन्छु

बेस्तारी
टाउको
दुन्छु

शरीरमा
रातो
बिमिराहक
आउनु

वाक्याकी
लाग्नु वा
चान्ना
दुन्छु

डेंगोका लक्षणहरु देखिएमा के गर्ने ?

स्वास्थ्य संस्थामा
गई विकितसक
या स्वास्थ्यकर्मीको
सल्लाह लिने ।

(* विकितसको सल्लाह नलिईकान खुने पनि औषधी रोकन नगर्ने)

अस्पताल भर्नी दुन
सल्लाह दिएमा
तुरुल्ता भर्नी दुने ।

लामखुदेले फूल पार्न सक्ने संभावित घर गित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरु
र पानी राख्ने भाडाहरु खोजी खोजी सफा गर्ने र लामखुदेको फूल नष्ट गर्ने ।

बीरगञ्ज महानगरपालिका

बीरगञ्ज, पसा, मधेश प्रदेश

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूर्जकान्त

वीरगञ्ज महानगरपालिकाको कार्यालय मधेश प्रदेश, पस्ता

नगरपालिकाकी अनुरोध

- नगरक्षेत्रमा सहरी सुशासन कायम गर्न सम्पूर्ण नगरबासीमा निम्नानुसार कार्यमा सहयोगका लागि हार्दिक अनुरोध गरिए ।
- घर आगन सदैव सफा राख्नौ, वरीपरी फुलबारी बर्जैचा बनाउनौ ।
- सार्वजनिक पार्क तथा बर्जैचामा रहेका फुलबारीको संरक्षण गरौ ।
- फोहोर जथाभावी नफालौ, कुहिने र नकुहिने फोहोर मुट्टापुर मात्र नगरपालीकाको दयाकरमा उपलब्ध गराउनौ ।
- महानगरपालिकाबाट घर नक्सा पास अनुमति लिएर मात्र घर निर्माण गरौ ।
- प्लास्टिकको भोला विक्री तथा प्रयोग नगरौ ।
- सडक क्षेत्रमा पर्ने गरी ढुगा, गिटी, बालुवा, रड, इटा जस्ता निर्माण सामाग्री नराख्नौ ।
- पशुपन्थी छाडा नद्याडौ एवं सडक तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा पर्ने गरी पसल व्यबसाय तथा उद्योग संचालन गरौ ।
- महानगरपालिकाबाट ईजाजत लिएर मात्र नगरक्षेत्रमा पसल व्यबसाय तथा उद्योग संचालन गरौ ।
- पसलमा बिक्री गरिने सामानको मुल्यसुचि सबैले देख्ने ठाउँमा राख्नौ र म्याद नाथेको सामान बिक्री नगरौ ।
- महानगरपालीकालाई बुझाउनुपर्ने कर समयमा बुझाउनौ ।
- महानगरपालीकामा आउनुहुने पाहुनाहरुलाई अतिथि स्तकार र सम्मान गरी पर्यटनमैत्री बाताबरण सिर्जना गरौ ।
- सुख्या चाममा आगलागीको संभावना बढी हुने भएकोले भान्साको कार्य सम्पन्न भएपाइ आगो निभाउनौ, सलाई लाईटर जस्ता आगो लाग्ने बस्तुहरु बच्चाहरुबाट टाढा राख्ने बानी गरौ ।

लक्ष्मीप्रसाद पौडेल
प्रमुख प्रसासकीय अधिकृत

भृक्तार

कुपोषण व्युनिकरणका निमित अपनाउनुपर्ने अत्यावश्यक पोषण कार्यहरू

- * तरकारी, फलफूल तथा खाद्यान्न सकेसम्म मौसम अनुसारको ताजा, आफ्नै घरबारी पोषण बगैचाको उत्पादन तथा जैविक (रासायनिक विषादी प्रयोग नभएको)लाई प्राथमिकता दिनु पर्दछ
- * घरबारी बगैचामा उत्पादन गरेका विभिन्न थरीका पोषणयुक्त खानेकुरा (हरेक बार खाना चार) मिलापर खानको लागी उत्प्रेरीत गर्ने
- * गर्भवती र स्तनपान गराउने महिलाहरूलाई साविकको भन्दा थप पोषिलो र विविध खानेकुराहरू(अन्न, गेडागुडी, पशुपंक्षी जन्य,हरिया सागपात तथा पहेला फलफूल)खान दिने ।
- * रक्तअल्पताबाट रोकथामको लागि पर्याप्त मात्रामा आइरन पाइने खानेकुरा जस्तै: माशा, मासु,कलेजो, दुसा उमारेको गेडागुडी र गाढा हरियो सागपातहरू प्रशस्त खान लगाउनुपर्छ
- * शिशु जन्मेको १ घण्टा भित्रै आमाको दुध चुसाउनु पर्दछ
- * शिशुलाई जन्म देखि ६ महिना सम्म आमाको दुध मात्रै खुवाउनु पर्दछ
- * बालबालिका ६ महिना पुरा भएपछि आमाको दुध सगै बच्चालाई थप पोषिलो खानेकुराहरू अनिवार्य रूपले दिनमा पटक-पटक खुवाई रास्तु पर्छ ।साथसाथै आमाको दूध कम्तिमा पनि २ वर्षसम्म खुवाउनो
- * बालबालिकालाई जङ्ग फुड खान निरुत्साहित गर्ने
- * बिरामी बच्चा बच्चाको खानपान र स्याहारको प्रवर्धन गर्ने ।
- * बच्चालाई भाडापाखाला र अन्य रोग बाट बचाउन सर्सफाईमा ध्यान दिने
- * राष्ट्रिय खोप नीति अनुसार नियमित खोपहरू लगाउने
- * उपयुक्त गर्भाधान समय तथा गर्भान्तर अपनाउने ।

साथै

तेपाल सरकार, कृषि तथा पशुपन्दी विकास मन्त्रालयले स्वाध तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना, आयोजना कल्प्तर इकाई धनुषा मार्फत बाढी प्रभावित ४ वटा गा.पा.हरू (धनुषा जिल्लाको मुख्यापटि मुसहरनिया र धनौजी र महोत्तरी जिल्लाको पिपरा र एकडारा) गाउँपालिकहरूमा स्वाध तथा पोषण सुरक्षा सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ ।यी स्थानहरू स्वाध तथा पोषणको लागि निकै जोखिममा रहेको कुरा यस आयोजनाको बेसलाइन सर्वेक्षणले देखाएको छ । सन् २०२१ मा गरेको उक्त सर्वेक्षण अनुसार गर्भवती तथा सुत्करी महिलाहरूमा सिफारिस गरिएको स्वाध विविधता मा कमी,६-२३ महिनाका बालबालिकाहरूमा सिफारिस गरिएको स्वाध विविधता मा कमी, फलफूल, तरकारी जन्य तथा पशुपन्दीजन्य स्वानाको उपभोग कम देखाएको छ जिसले गर्दा उनीहरूमा न्यून पोषणको जोखिम उच्च देखिए । त्यसै ले यस आयोजना द्वारा पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत गठित पोषण आमा समुहमा आबद्ध सुनौलो हजार दिनका महिला तथा बालबालिकाहरूको पोषण अवस्थामा सुधार गर्नको लागि विभिन्न किसिमको कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ जस्तै:- साना अनुदान कार्यक्रम, (यस अन्तर्गत सर्वोत्तम पिठो पिसानी केढ रासायन,तरकारी स्वैति,मादा पालन,फलफूल स्वैति, हाँस पालन र कुखुरा पालन) घरबारी पोषण बगैचा स्थापना को लागि फलफूलको बिरुवा बितरण,हाँस तथा कुखुरा बितरण, मौसम अनुसारको तरकारीको बितरण), बिदालयका शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूलाई पोषण सम्बन्धी जनवेतनामुलक अभिमुखीकरण,पोषण पाठशाला संचालन जस्ता कार्यक्रमले गर्दा कार्यक्षेत्र भित्रका सुनौलो हजार दिनका महिला तथा बालबालिकाहरूको पोषण अवस्थामा सुधार आएको देखिन्द ।

स्वाध तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजना कल्प्तर इकाई

धनुषा, मधेश प्रदेश (नेपाल)

७३ औं वार्षिकोत्सव

रेडियो तेपालको मुख्यपत्र

भृक्षार

राजविराज नगरपालिकाको अनुरोध

- ✿ राजविराज नगरपालिकालाई पुर्ण सरसफाई युक्त बनाउने अभियानमा आजै वाट सबै जुटै साथै समयमै कर तिरी सभ्य नागरिको परिचय दियो ।
- ✿ जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र दर्ता गराओ ।
- ✿ हरेक बालबालिकाले शिक्षा पाउन उनीहरुको नैसर्गिक अधिकार हो, त्यसैले विद्यालय भर्नागर्न उमेरपुगेका आफना नानीबाबुहरुलाई समयमै विद्यालय पठाओ ।
- ✿ बालश्रम, बालविवाह रोकौं, बालबालिकाको पालन पोषण र शिक्षामा लगानी गराई र राजविराज नगरपालिकालाई बालमैत्री बनाउने अभियानमा सहभागी बनाओ ।
- ✿ घोराघोरीमा भेदभाव नगराई, सबै घोरा घोरीलाई विद्यालय पठाओ ।
- ✿ घरेलू हिंसा विरुद्ध डटेर लडौ, सभ्य सामाज निर्माणमा सहयोग गराई तथा उपभोक्ता आचार संहिता पालना गराई ।
- ✿ घर बनाउँदा नक्सा पास गराएर मात्र निर्माण कार्य गराई ।
- ✿ आ-आफ्नो घर वरिपरि आफै साफा सुग्घर गरि स्वच्छ र शान्त वातावरण कायम गराई ।
- ✿ सडक बाटोको द्वेष द्वेषमा वृक्षारोपन गरि हराभरा नगरपालिका बनाओ ।
- ✿ शहरको सडक पेटी र गल्लीमा दिसा पिसाव नगराई ।
- ✿ चर्पीमा मात्र दिसा पिसाव गर्ने बानी बसालौं ।
- ✿ नियमित रूपमा लिनु पर्ने खोपहरु स्वास्थ्य संस्थाहरुमा बालबच्चालाई लिई समयमा खोप लागाई बाल मृत्यु दर घटाओ ।
- ✿ घर, पसल, सघं संस्था वाट निस्किने फोहर मैला जथाभावी नफालौ, संकलन स्थल, डस्टिवनमा मात्र व्यबस्थित रूपमा फाल्ने गराई ।
- ✿ गर्मी समयमा साँझपख बाहुला भएको लुगा लगाउँ, राती सुत्दा भूलको प्रयोग गराई र मलेरिया, कालाजार डेडगुजस्ता रोगबाट बचौ ।

यस नगरपालिका भित्रका बस्तीको विकास निर्माणका कार्यमा जुदून सम्पुर्ण नगर बासी महानुभावहरुमा आग्रह गर्दै, नव वर्ष २०८० को शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

इसरत पर्वीन
का.बा.नगर प्रमुख

निरजनप्रसाद यादव
नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

राजविराज नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
सप्तरी, मधेश प्रदेश नेपाल

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भृक्तार

किसान सुचिकरण कार्यक्रम कार्यान्वयको लागि अनुरोध ।

कृषि पेशा/व्यवसायमा संलग्न रहेका किसानले तिनै तहका सरकारबाट उपलब्ध हुने अनुदान र सहायता प्राप्त गर्नका लागि र अनुदानलाई व्यवस्थित गर्न संघीय कृषि तथा पशुपन्थी विकास मन्त्रालयद्वारा किसान सूचीकरण व्यवस्थापन प्रणाली कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याएको सम्बन्धित सबैमा जानकारी गराउदृशौ। यस कार्यक्रम अन्तरगत किसानहरुलाई सूचीकृत गरी किसान सूचीकरण संकेत नम्बर दिइन्छ। तिनै तहका सरकारबाट प्रदान गरीने कुनै पनि सेवा प्राप्त गर्न किसान सूचीकरण संकेत नम्बर अनिवार्य गर्ने नीति चाहेँनै लागु हुने भएकोले यस सफ्टवेयर प्रणालीमा सबै किसानहरु यथासिध्ग आवद्ध हुनु जरुरी छ ।

किसान सूचीकरण नम्बर प्राप्त गर्न उक्त सफ्टवेयरमा किसानको संक्षिप्त विवरणहरु प्रविष्ट गर्न कालागि पालिकाहरुले सहजकर्ता परिचालन गरि सकेको वा गर्ने क्रममा रहेको छ । किसानहरुले रेजिस्ट्रेसनका लागि farmer.moald.gov.np/register मा गएर आफ्नो विवरण स्वंम आफै पनि भर्न सक्नेछन् । यस कार्यले किसानको अभिलेख तयार पारी परिचयपत्र मार्फत् किसानको पहिचान स्थापित गराउने लक्ष्य राखिएको छ । तसर्थ सरकारी तहबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधामा पहुंच वढाउन किसान सूचीकरण कार्यक्रमा लाई प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयनको लागि सबै सरोकारबालाहरुलाई अनुरोध छ। यस सम्बन्धि कुनै कठिनाई भएमा आफ्नो पालिका वा नजिकैको सधिय वा प्रादेशिक कृषि, पशुपन्थी तथा मत्स्य सम्बन्धी कार्यालय मार्फत् आवश्यक सहयोग र जानकारी प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

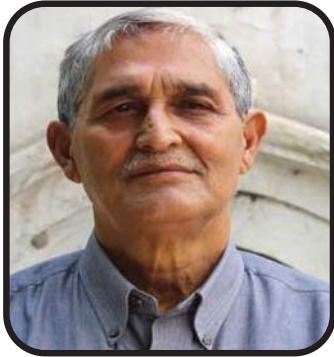

कृषि विकास निदेशनालय
भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
मधेश प्रदेश, जनकपुरधाम

७३औं वार्षिकोत्सव

भूरुक्कार

रेडियो नेपालको कथा

नेपालमा राणाकालको समाप्ति र प्रजातन्त्रको प्रारम्भको उदघोष गर्दै २००७ सालमा स्थापित त्यसबेलाको एकमात्र ऐतिहासिक प्रसारण संस्था हो रेडियो नेपाल। रेडियो नेपालले प्रसारण गरेको समाचारलाई सबैले आधिकारिक र विश्वसनीय ठान्दथे। सबैका घरमा रेडियो सेट हुँदैनथ्यो। रेडियो हुने सबैले रेडियो नेपालको कार्यक्रमहरू निरिराई सुन्ने गर्दथे। मिडियम वेभमा मात्र प्रसारण हुने रेडियो नेपाल काठमाडौं र उपत्यकाका छेउछाउका जिल्लाहरूमा मात्र सुनिन्थ्यो।

यादव खरेल

मैले पनि रेडियो नेपालमा २०१६ सालदेखि झण्डै ८/९ वर्ष सेवा गरैँ। त्यसबेलाको रेडियो नेपाल सिंहदरबार कम्पाउण्डमित्र राणाहरूको पाठशाला घरबाट सञ्चालित हुन्थ्यो। रेडियो नेपालबाट समाचारका साथसाथै विद्यार्थी कार्यक्रम, प्रहरी कार्यक्रम, महिला कार्यक्रम, प्रश्नोत्तर कार्यक्रम, बाल कार्यक्रम, साङ्गीतिक कार्यक्रम, नाटकको कार्यक्रम, कविताको काव्यकुञ्ज कार्यक्रम, वाद्यवादन, रागहरूको गायन आदि विविध कार्यक्रमहरू प्रसारण गरिन्थ्यो। राजाबाट देशवासीका नाममा सम्बोधन गर्ने र राजा सवारी हुने टुँडिखेलको घोडेजात्रा, इन्द्रजात्रा आदि कार्यक्रमहरूको प्रत्यक्ष वर्णन पनि प्रसारित हुन्थ्यो। नेपाली, अङ्ग्रेजी, नेवारी र हिन्दी गरेर चार भाषामा समाचार प्रसारण गरिन्थ्यो। नेपालीमा भोग्यप्रसाद शाह, अङ्ग्रेजीमा महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाका भाइ मधुसुधन देवकोटा, नेवारीमा हरि श्रेष्ठ, कृष्ण ताम्राकार, हिन्दीमा विमल आदिले समाचार वाचन गरेको सम्झन्छु म।

रेडियो नेपालमा गीत गाउन आवाजको परीक्षण अर्थात् भ्वाइस टेस्ट दिनुपर्दथ्यो। यो परीक्षण गर्ने काम नातिकाजीले गर्दथे। भ्वाइस टेस्टमा पास भएपछि मात्रै रेडियो नेपालमा गाउन पाइन्थ्यो। यसरी गाउन पाउनु भनेको ठुलो कुरा थियो। गीत गाउने कलाकारहरूको नाम सूचना बोर्डमा टाँसिएको हुन्थ्यो। झड्कारको प्रकाशनपछि कार्यक्रमको विवरण त्यसैमा छापिन थाल्यो। गीत गाउने कलाकारहरू दुई प्रकारका हुन्थ्ये। एकथरि रेडियो नेपालमै स्थायी जागिर भएका र अर्काथरि बाहिरबाट आएर गाउने। यसरी गाउनेहरूमध्येमा छनौटमा परेकाहरूले गीतको डिस्क रेकर्ड गर्न कलकत्ता जाने मौका पाउथे, रेडियो नेपालकै खर्चमा। मेरो पहिलो गीत ज्ञानबहादुरले २०१८ सालमा ‘आर्यधाटको शून्य चितामाआ ज कोही जल्यो’ गाएका थिए भने कलकत्ता गएर डिस्क रेकर्ड गरिएका गीत महेश पाल्याली र रत्न खड्गीले गाएका तीन गीतहरू थिए। यसरी रेकर्ड गरिएका गीतहरूमध्ये धेरै गीतहरू रेडियो नेपालले बचाएर सङ्घर्षहरूमा लाग्छ मलाई।

रेडियो नेपाल सरस्वतीको मन्दिर थियो भन्दा अतिशयोक्ति नहोला। प्रसारणको व्यापारीकरण भैसकेको थिएन। रेडियो नेपालले दिउँसो फर्मायसी गीतको कार्यक्रम प्रसारण गर्दथ्यो तर उक्त कार्यक्रममा विज्ञापन प्रसारण गर्ने चलन थिएन। धेरै वर्षपछि आएर रत्न रेकर्डिङ संस्थानको गठनपछि पैसा लिएर विज्ञापन सेवाको नाममा प्रसारण सुरु गयो। त्यसको पहिलो दिनको कार्यक्रम मैले सञ्चालन गर्ने मौका पाएको थिएँ। मर किरण खरेलले आलोपालो गरेर उदघोषकको काम गर्दथ्यौँ। रेडियो नेपालले धेरै गायक गायिकाहरू, वाद्यवादकहरू, उदघोषकहरू, नाट्य कलाकारहरूलाई जन्माउने र हुकाउने

भृक्तार

काम गरेको थियो ।

महाराजाधिराज सवारी हुने घोडेजात्रा, इन्द्रजात्राजस्ता कार्यक्रमहरू र राजाको औपचारिक विदेश भ्रमणबाट फर्किदा एयरपोर्टबाट प्रत्यक्ष प्रसारण, रिले गरिन्थ्यो । यसरी प्रसारित हुने कार्यक्रममा उद्घोषकले सबै गतिविधि देखिने तर कार्यक्रमस्थलमा आवाज नपुग्ने ठाउँ खोजेर प्रत्यक्ष प्रसारण गर्नु पर्दथ्यो । एकदिन सहायकको हिसाबले मलाई पनि संलग्न गराइयो । प्रत्यक्ष प्रसारण गर्दा राजपरिवार र विभिन्न मुलुकका राजदूतहरूको सन्दर्भ आउँदा कतै कुनै गलती होला कि भनेर उद्घोषकहरू डराउथे । एकदिन उद्घोषण गरिरहेका भोग्यप्रसाद शाहले माझक मलाई थमाइ दिए । कार्यक्रमको अन्त्यसम्म मैले रनिङ कमेन्ट्री

गरिरहै । भोलिपल्ट नयाँ समाज पत्रिकाले त्यही प्रत्यक्ष प्रसारण बारेमा सम्पादकीय नै लेख्यो, जसमा नाम नलिङ्कन मेरो कामको प्रशंसा गरिएको थियो । रेडियो नेपालमा प्रस्तोताको नाम भन्न दिइदैनथ्यो । त्यसपछि त प्रत्यक्ष वर्णन गर्नुपर्ने कार्यक्रममा रेडियो नेपालले सधै मलाई मौका दिन्थ्यो ।

रेडियो नेपालमा भाइस टेस्ट दिएर पास भएपछि सुरुमा काम गर्दा कालिकास्थानका डिल्लीराज उपतीको सहायक भएर काम गरेको थिए ।

रेडियो नेपालको पुरानो भवन

१९४८मार्च वैष्णवले धेरै कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुभयो । उहाँ रेडियो

नेपालको स्थायी कर्मचारी हुनुहुन्थ्यो । मैले उहाँबाट प्रसारणकलाका धेरै कुराहरू सिक्ने मौका पाए । कवितासम्बन्धी काव्यकुञ्ज कार्यक्रम पनि उहाँले नै सञ्चालन गर्नुहुन्थ्यो । एकदिन मैले उक्त कार्यक्रममा आफ्नो कविता पढौं, जस्तो पहिलो हरफ थियो - 'राजा देखें रङ्ग देखें देखें बेहकमा अधिकार' । कार्यक्रम समाप्त हुनुअगाडि नै रेडियो नेपालमा खैलाबैला मच्चियो । कारण थियो राजाका सचिवको फोन । किन पद्धन दिएको त्यस्तो कविता ? भनेर सोधियो । कसो १९४८मार्चको जागिर गएन ।

त्यसबेला जनार्दन सम, हरिपुरसाद रिमाल, लक्ष्मण लोहनी, उही गोविन्दबहादुर, हरिबहादुर, ज्ञानबहादुर, कोइली देवी, तारा देवी, नातिकाजी, आदि रेडियो नेपालमै काम गर्नुहुन्थ्यो । रेडियो नेपालको सिङ्गेचर द्यून, (शुभारम्भ ध्वनि) हो - शङ्ख बजाएको आवाज । यो शुभारम्भ ध्वनि उस्ताद गोविन्दलाल नेपालीले सिर्जना गर्नुभएको थियो ।

शनिबार बालबालिकाहरूका लागि विशेष दिन हुने गर्दथ्यो । कोरीबाटी गरेर, रामा लुगा लगाएर अभिभावकको साथ लागेर रेडियो नेपालको प्राङ्गणमा मभन्दा अगाडि भाइबैनीहरू पुगिसकेका हुन्थे । चारैतिर उनीहरूबाट धेरिएर म भाइबैनीहरूले ल्याएको गीत, कथा, र कविताका लेखोटहरू जम्मा गर्दथे । यस्ता लेखोटहरू ६०/७० ओटासम्म हुन्थ्यो । त्यसमध्ये छनौटमा पर्नेहरू १५/१६ जनाले मात्रै कार्यक्रममा बोल्ने मौका पाउथे । छनौटमा पर्नेहरूको खुसी र अनुहार हेर्न लायकको हुन्थ्यो । छनौटमा नपर्नेहरूको आँखामा आँसु टलपलाउँथ्यो । स्टुडियोभित्र अटाउने जिति सबै बालबालिकाहरू गोलाकार भएर बस्दथे । प्रथम लहरमा छनौटमा परेकाहरू र त्यसपछिको वृत्तमा छनौटमा नपरेकाहरूले आसन जमाउदथे । भाइबैनीहरूको बिचमा भुण्ड्याइएको माझको अगाडि म बस्दथै । रातो बतीले आँखा तर्नसाथ मेरो उद्घोषणबाट कार्यक्रम सुरु हुन्थ्यो - जय नेपाल ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूर्कार

सबै भाइबहिनीहरूको समुहबाट आवज गुन्जन्न्यो – जय नेपाल। कतैबाट आवज आउछ ‘खायो कपाल’। यो आवज थियो छनौटमा नपरेका भाइको। ६/७ वर्ष बाल कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा २ पटकमात्र यस्तो विद्रोह भएको थियो। अन्यथा भाइबहिनीहरू अनुशासित, मर्यादित थिए। भाइबहिनीहरूले पालैपालो आ–आफनो गीत, कथा, कविता सुनाउथे। म बिचबिचमा उनीहरूलाई उत्साहित गर्न सकारात्मक टिप्पणीहरू गर्दथे। त्यसबेला प्रतिकार्यक्रमको कुल बजेट थियो ६० रुपैयाँ। घटीमा एकरुपैयाँदेखि बढीमा रु.५/- सम्म म भाइबहिनीहरू बिच भागबन्डा लगाउथे। पैसा पाउनेहरूको अनुहार हेर्न लायकको हुन्थ्यो।

एक शनिबार कार्यक्रम समाप्त हुनासाथ राजदरबारबाट फोन आउछ। कर्मचारीहरूबिच खल्लीबल्ली हुन्छ। डर, त्रास र सङ्काउपशङ्का सलबलाउछ – किन आयो दरबारबाट फोन? त्यसबेला राजदरबारबाट फोन आउनु चानचुने कुरा थिएन। राजाका सचिवबाट रहस्य खुल्यो। बालकार्यक्रम सुनेर बसिबक्सेको राजा महेन्द्र सरकारबाट रु ५०० बकस दिइबक्सेको रहेछ एकजना कविता सुनाउने भाइलाई। कविता राष्ट्रिय भावनाको थियो। कविता सुनाउने भाइ र कविता पनि मैले बिर्सिसकैं।

आधा शताब्दीभन्ता अगाडि बालकार्यक्रमका सहभागी भाइबहिनीहरूमध्ये केही अनुहारहरू मेरो सम्झना र समर्कमा अझै पनि आइरहन्छन्। उनीहरूको कर्मले प्राप्त गरेको सफलतालाई देख्दा खुसी लागेर आउछ। त्यसबेला बालकार्यक्रमका सहभागी भाइबहिनीहरूमध्ये पछि गएर राष्ट्रिय स्तरमा ख्याती पाउने केही अनुहारहरू सम्झन्छु म – जस्तै राजेन्द्र थापा, भुवन के. सी., शम्भुजित बास्कोटा, दीपक जड्गम, सन्तोष पन्त, नरहरि आचार्य, कपिल श्रेष्ठ, लक्ष्मी गिरी आदि आदि।

मेरो पहिचान र व्यक्तित्व निर्माणमा रेडियो नेपालको तुलो योगदान छ। म रेडियो नेपालप्रति सधै कृतज्ञ र आभारी छु। केही रमाइला घटनाहरू सुनाउछु – म नेपाली नागरिकता बनाउनका लागि टुँडिखेलको मुखमा अवस्थित अञ्चलाधीश कार्यालय पुगें। त्यहाँ कार्यालयका खरिदारले मैले भरेको फारममा श्री ५ को सरकारको अधिकृतको सिफारिश नभएको भनेर दरखास्त नै दर्ता गर्न मानेन्। म माथिल्लो कोठामा अञ्चलाधीशकहाँ गएँ। लिलाराज बिष्ट अञ्चलाधीश हुनुहुँदो रहेछ। मलाई देख्नेबितिकै उहाँले रेडियो नेपालमा बोल्ने यादव खरेल तपाईँ नै होइन? भनेर सोध्नुभयो। मैले हो भनैँ। नागरिकताका लागि मेरो दरखास्त फारम खरिदारले दर्ता गर्न नमानेको कुरा कारणसहित भनैँ। बिष्टजीले पनि – हो सरकारी नियम नै त्यस्तै छ, सिफारिस त चाहिन्छ भन्नुभयो। परेन के फसाद। मैले बिष्टजीलाई सोधैँ – तपाईँले अधि मलाई चिन्छु भन्नु भएको होइन?

बिष्ट – हो। त्यसो भए तपाईँले नै सिफारिस गरिदिनुहोस् न – मैले अनुरोध गरैँ। बिष्टजीले हाँस्दै मेरो नागरिकता बनाइदिने आदेश दिनुभयो।

रेडियो नेपालले दिएको पहिचानको कारणले नै मैले बेलायत गएर लन्डन विश्वविद्यालयअन्तर्गतको लन्डन फिल्म स्कुलमा चलचित्र निर्माण, निर्देशनको अध्ययन गर्ने मौका पाएँ जस्तो लाएछ मलाई। रेडियो नेपालमा काम गरेको पृष्ठभूमिकै कारणले गर्दा बीबीसी नेपाली सेवाको सुरुवातको बेलामा २ वर्षसम्म उक्त कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने मौका पाएको थिएँ मैले। बेलायतस्थित नेपाली राजदूतावासलाई बीबीसीले रेडियो प्रसारणमा अनुभव प्राप्त नेपाली भेटियो भने खबर गरिदिन अनुरोध गरेको रहेछ। राजदूतावासको प्रथम सचिवले रेडियो प्रसारणमा अनुभव भएको मानिस लन्डनमा उपलब्ध छन् भनेर बीबीसीलाई सूचित गरिदिनुभयो। भोलिपल्टै बीबीसी इस्टर्न सर्भिसका प्रमुखले फोन गर्दै बीबीसी बुस हाउसमा भैट्न अनुरोध गरे। भोलिपल्ट उक्त भेटमा नेपाली कार्यक्रम सञ्चालन गर्न मलाई अनुरोध गरियो। म ब्रिटिश काउन्सिलको स्कलरसिपमा पढ्न गएको हुनाले अन्त काम गर्न नपाउने कुरा भनैँ। मेरो पासपोर्ट मागेर बीबीसीले नै मैले अन्त काम गर्न नपाउने शर्त पासपोर्टमा क्यान्सिल गराएर

भृक्तार

ल्यायो र मैले २ वर्षसम्म बीबीसी नेपाली सेवा सञ्चालन गरौं। त्यसरी काम गर्दा बीबीसीले ब्रिटिश काउन्सिलको स्कलरसिपले दिए जतिकै पैसा मलाई दिन्थ्यो। मेरो अध्ययन समाप्त भएपछि मलाई म नेपाल फर्क्न लाग्दा बीबीसीले बेलायतमै बस्न र स्थायी रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न जोड गन्यो। तर मैले आफ्नो मुलुक छोडेर बेलायतमा बस्न स्वीकार गरिनैं र म नेपाल फर्कै। नेपाली कार्यक्रमको प्रोड्यूसर हेदर बण्ड नेपाल आएर श्याम नेपालीलाई छनौट गरिन् जुन काममा मैले हेदर बेण्डलाई सहयोग गरेको थिएँ।

(लेखक प्रसिद्ध चलचित्रकर्मी, गीतकार तथा अग्रज प्रसारक हुन्।)

कमला नगरपालिका धनुषाको अनुरोध

- ~ २० वर्ष नपुगी आफ्ना छोरा, छोरीको विवाह नगरौं र नगराओं।
- ~ बालश्रम नगरौं र नगराओं, वालवालिकालाई स्कूल पठाऊं।
- ~ नगर क्षेत्रभित्र इजाजत लिएर र नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गरौं।
- ~ समयमै कर तिरी सभ्य नागरिको परिचय दिअौं।
- ~ बालश्रम र बाल विवाह रोकौं, निर्णायक तहमा बालवालिकाको सहभागिता गराओं।
- ~ बालवालिकाको पोषण र शिक्षामा लगानी गरौं।
- ~ घरेलु हिंसा विरुद्ध डटेर लडौं, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गरौं।
- ~ आगलागी तथा बाढीपहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट बच्न समयमै सावधानी अपनाओं।
- ~ नगरपालिका भित्र संचालन गरिने सबै प्रकारका व्यापार व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता गराओं।
- ~ जन्म, मृत्यु, विवाह, वसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यतिगत घटन समयमै दर्ता गराओं।
- ~ आफ्नो घर विरिपरि सफा सुगंधर राखी, स्वच्छ र शान्त वातावरणको निर्माण गरौं।

विशेषज्ञ
यादव
प्रमुख

ओमप्रकाश महतो
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

शिलादेवी मण्डल
उपप्रमुख

कमला नगरपालिका परिवार
धनुषा, मधेश प्रदेश

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

महादेव गाउँपालिका सप्तरीको अनुरोध

- ❖ जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गरी निःशुल्क सेवा लिए।
- ❖ आफ्नो घर, टोल तथा वडा सधै सफा राख्ने।
- ❖ प्लाष्टिकजन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गराई।
- ❖ आफ्नो गाउँपालिकाबाट उपलब्ध हुने निःशुल्क स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराई।
- ❖ विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होआए र भएका विकास संरचनाको संरक्षण गराई।
- ❖ गाउँ सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिए।
- ❖ समयमा नै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिए।
- ❖ बाटोघाटो पुलपुलेसा लगायतका सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगराई।
- ❖ नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गर्ने गराई।

साथै यस गाउँपालिकाबासी आमावुवा, दाजुभाई तथा दिदी वहिनीहरूमा नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौ।

केशवकुमार भट्टा	अर्चनाकुमारी यादव	सुनिलकुमार मण्डल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	उपाध्यक्ष	अध्यक्ष
	एवं	

महादेव गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बथनाहा, सप्तरी, मधेश प्रदेश

भृक्तार

पाखीबास नगरपालिका ८ नं. वडा कार्यालय
मुगा, धनकुटाको जनहितमा जारी सूचना

- ७ जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र दर्ता गराउँ ।
- ८ मालपोत तथा अन्य व्यवसायिक कर समय मै बुझाउँ ।
- ९ दिसाव, पिसाव गर्दा चर्पीको प्रयोग गराउँ ।
- १० घरपालुवा जनावर छाडा नछोडौं ।
- ११ बालश्रमको अन्त्य गर्दै बालअधिकार सुनिश्चित गराउँ ।
- १२ बाल विवाह र दाईजो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गराउँ ।
- १३ वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाउँ ।
- १४ सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गराउँ, विकासको काममा हातेमालो गराउँ ।
- १५ सभ्य र मर्यादित समाजको निर्माणमा अगाडि बढौं ।

हिरामान राई

वडा सचिव

गजेन्द्र बहादुर राई

वडाध्यक्ष

तथा पाखीबास नगरपालिका ८ नं. वडा कार्यालय, परिवार

मुगा, धनकुटा (कोशी प्रदेश, नेपाल)

७३ओं वार्षिकोत्सव

शहरी विकास तथा भवन कार्यालय विराटनगर मोरडको अनुरोध

- १ भवन निर्माण गर्दा गा.पा./न.पा.तथा नेपाल सरकारले तोकेको न्युनतम मापदण्ड पुरा गराउँ ।
- २ इन्जिनियरिङ डइज़, डिजाईन गरी इन्जिनियरिङ सल्लाह बमोजिम मात्र भवन निर्माण गराउँ ।
- ३ भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण गराउँ ।
- ४ भवन संहिताको पूर्ण पालना गराउँ ।
- ५ गुणस्तरीय निर्माण सामग्रीको प्रयोग गराउँ ।
- ६ अनुभवी तालिम प्राप्त डकर्मी, सिकर्मीबाट मात्र भवन निर्माण गराउँ ।
- ७ सरकारी भवनहरूलाई नियमित सर्वत, संभार गरी प्रयोग गराउँ ।
- ८ आफ्नो नगर/शहरलाई सफा, स्वच्छ राखौं ।
- ९ सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमलाई सफल पाराउँ ।

शहरी विकास तथा भवन कार्यालय
विराटनगर, मोरड, कोशी प्रदेश

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूर्जकार

श्री आदर्श बहुमुखी दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लि.

अग्नीसाईर कृष्णसबरन गाउँपालिका वडा नं.-६ महुलीको

शुभकामना

रेडियो नेपाल ७३ औं वर्षमा प्रवेश गरेको शुभ सन्ध्यामा उत्तरोत्तर प्रगतिको शुभकामना, देशका दूरदराज कुना कन्दरामा रहेका जनतालाई रेडियो मार्फत सूचना तथा जानकारीमलक कार्यक्रम प्रसारण गरी नेपाली जनमानसमा सञ्चार सेवाको पहुँच पुऱ्याएकोमा रेडियो नेपाललाई मुरी मुरी शुभकामना व्यक्त गर्दछौं। सहकारी क्षेत्रको उपादेयता र महत्वबारे अभ्य सशक्त कार्यक्रम उत्पादन गरी प्रसारण गर्नुहुन सुभाव दिन चाहन्छौं।

यस सहकारी संस्थाद्वारा उत्पादित स्वच्छ, स्वस्थ तथा गुणस्तरीय दुध तथा दुधजन्य बस्तुहरू ढहो, पनिर, घ्यू, आईसक्रिम आवश्यक परेमा सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गर्दछौं।

यस संस्थाद्वारा सञ्चालित आदर्श माध्यामिक विद्यालयमा आफ्ना बालबालिकाहरूलाई अध्ययन गराई गुणस्तरीय शिक्षा हासिल गरि सहकारीको भावना र मर्म अनुसारको नागरिक उत्पादनमा सहयोग पुऱ्याउनु हुन अनुरोध गर्दछौं।

प्रभुनाथ कोइराला

(व्यवस्थापक)

ओविराम अर्यल

(उपाध्यक्ष)

दिपेन्द्र आचार्य

(अध्यक्ष)

तथा आदर्श बहुमुखी दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था लिमिटेड परिवार

अग्नीसाईर कृष्णसबरन गाउँपालिका

वडा नं.-६ महुली, सप्तरी (सम्पर्क नं.: ९८६२८५०९५०)

सहरी बिकास तथा भवन कार्यालय, धनकुटाको अनुरोध

- ❖ भवन निर्माण गर्दा गा.पा./न.पा. तथा प्रदेश सरकारले तोकेको न्यूनतम मापदण्ड पुरा गर्ने।
- ❖ इन्जिनियरिङ ड्राइव, डिजाईन गरी इन्जिनियरिङ सल्लाह बमोजिम मात्र भवन निर्माण गर्ने।
- ❖ भवन संहिताको पूर्ण पालना गर्ने।
- ❖ भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण गर्ने।
- ❖ गुणस्तरीय निर्माण सामग्रीको प्रयोग गर्ने।
- ❖ अनुभवी तालिम प्राप्त डकर्मी, सिकर्मीबाट मात्र भवन निर्माण गर्ने।
- ❖ सरकारी भवनहरूलाई नियमित मर्मत, संभार गरी प्रयोग गर्ने।
- ❖ आफ्नो नगर/शहरलाई सफा, स्वच्छ राख्ने।

सहरी बिकास तथा भवन कार्यालय

धनकुटा

कोशी प्रदेश, नेपाल

भृङ्कार

“धनकुटा नगर : स्वच्छ सुन्दर समुन्नत शहर”

धनकुटा नगर कार्यपालिकाको नगरवासीमा अनुरोध

१. घर आँगन सैदैब सफा राख्नौं, वरीपरी फुलबारी बगैँचा बनाउँ।
२. सार्वजनिक पार्क तथा बगैँचामा रहेका फुलबारीको संरक्षण गर्नै।
३. फोहोर जथाभावी नफालौं, कुहिने र तकुहिने फोहोर छुट्टाएर मात्र नगरपालिकाको ट्याक्टरमा उपलब्ध गराउँ।
४. नगरपालिकाबाट घर नक्सा पास अनुमति लिएर मात्र घर निर्माण गर्नै।
५. कालो प्लाष्टिकको भोला प्रतिवन्ध गरिएकाले यसको विक्री तथा प्रयोग नगर्नै।
६. सडक क्षेत्रमा पर्नेगरी ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, रड, ईटा जस्ता निर्माण सामाग्री नराख्नौ।
७. पशुपंक्षी छाडा नछाडौं एवम् सडक तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा पर्ने गरी पसल व्यवसाय नगर्नै।
८. नगरपालिकाबाट ईजाजत लिएर मात्र नगर क्षेत्रमा पसल व्यवसाय तथा उद्योग संचालन गर्नै।
९. पसलमा विक्री गरिने सामानको मूल्यसूची सुची सबैले देख्ने ठाउंमा राख्नौ र म्याद नाधेको सामान विक्री नगर्नै।
१०. नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर समयमा नै बुझाउँ।
११. पर्यटकीय नगरमा आउनु हुने पाहुनाहरुलाई अतिथि सत्कार र सम्मान गरी पर्यटनमैत्री बातावरण सिर्जना गर्नै।

७३औं वार्षिकोत्सव

राम बहादुर थापा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

भिमादेवी खनाल

उपप्रमुख

चिन्तन तामाङ

प्रमुख

धनकुटा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, धनकुटा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

भूरङ्गार

सडक डिमिजन जनकपुरको अनुरोध

सडक आर्थिक विकासका लागि देशको मेरुदण्ड भएका कारण निर्माण सम्पन्न भईसकेका सडक संरचनामा प्रतिकूल असर पनें गरी देहायका क्रियाकलापहरु नगरी दिनुहुन अनुरोध छ ।

- ६ सडक अतिक्रमण नगरौं ।
- ७ मादक पदार्थ सेवन गरेर सवारी साधन नचलाउँ ।
- ८ सडक पेटीमा मालसामान, सवारी साधन, निर्माण सामाग्री राखी आवतजावतमा अवरोध नगरौं ।
- ९ सडक छेउछाउमा भएका ट्राफिक चिन्ह हेरेर मात्र सवारी साधन चलाउँ ।
- १० सडक किनारामा जथाभावी पार्किङ नगरौं ।
- ११ सडक आसपासमा मापदण्ड अनुसार मात्र घर तथा संरचना निर्माण गर्ने गरौं ।
- १२ सडक संरचनामा निर्माण गरिएका रेलिङ तथा कर्भस्टोनको संरक्षण गरौं ।
- १३ ट्राफिक नियमको पालना गरौं र
- १४ सडकसँगै लगाईएका फूल तथा रुख विरुद्धाहरु संरक्षण गर्ने सबैको दायित्व भएकाले यसको संरक्षण गरी हरियाली बनाउँ ।

नेपाल सरकार

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय

सडक बिभाग

संघीय सडक सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन कार्यालय

सडक डिमिजन जनकपुर

मुजेलिया, धनुषा, मधेश प्रदेश

६७ औं वार्षिकोत्तम

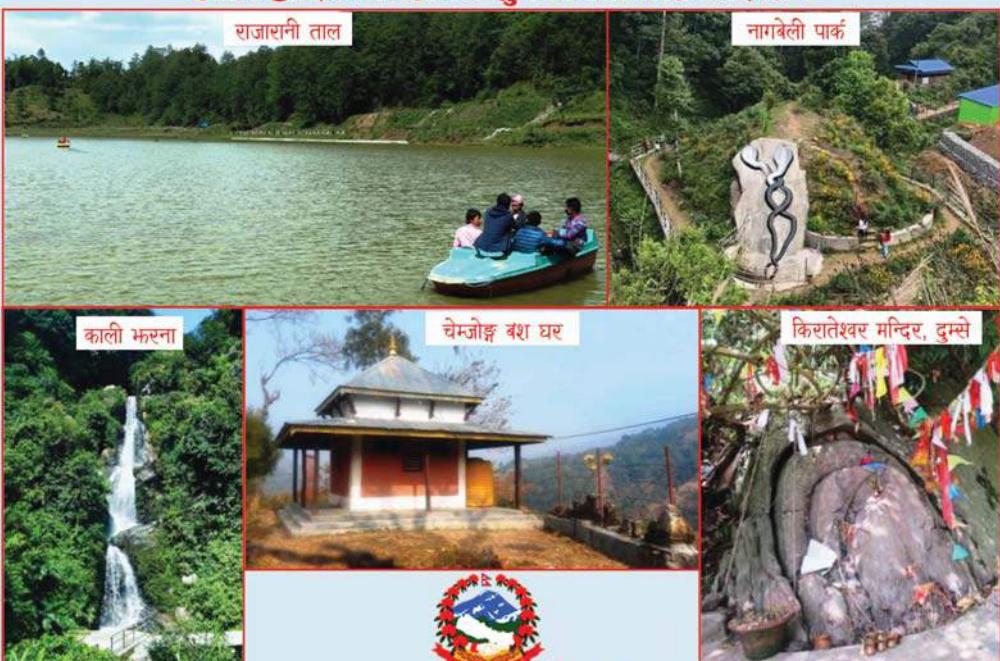
भूक्तार

“मनोरम प्रकृति, पर्यटकीय स्थल चौबिसेको सान
सुशासन सहितको दिगो विकास, हाम्रो साभा अभियान”

चौबिसे गाउँपालिका धनकुटाको अनुरोध

- व्यक्तिगत घटना घटेको ३५ दिनभित्रै दर्ता गर्ने बानी बसालौं ।
➢ गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरूको संरक्षण गराउँ ।
➢ विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होआै, विकासका संरचनाको संरक्षण गराउँ ।
➢ ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई उचित स्याहार सुसार सहित सम्मान गराउँ ।
➢ नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गराउँ ।
➢ खानेपानीका मुदानहरू सदैव सफा राख्नौ, जथाभावी फोहोर तफालौं ।
➢ गर्भवती महिलाले कम्तिमा ४ पटक स्वास्थ्यकर्मीबाट गर्भ जाँच गराओै ।
➢ अर्गानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन बिताऊँ भन्दै

नयाँ वर्ष २०८० सालको उपलक्ष्यमा चौबिसे गाउँपालिकाबासी आमावुगा, दाजुभाई तथा दिदीवहिनीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि एवम् उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

पर्शुराम दाहल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

राजकुमार चेम्जोड लिम्बू

अध्यक्ष

चौबिसे गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, राजारानी, धनकुटा

टंगमाया पाञ्चमि

उपाध्यक्ष

७३औं वार्षिकोत्सव

दुहबी नगरपालिकालाई नमूना नगरपालिका बनाउने अभियानमा सबै जुटौ ।

- दुहबी नगरपालिकालाई पुर्ण सरसफाई युक्त बनाउने अभियानमा आजेवाट सबै जुटौ साथै समयमै कर तिरौ सम्य नागरिको परिचय दिओँ ।
- हरेक बालबालिकाले शिक्षा पाउनु उनिहरको नैसर्गिक अधिकार हो, त्यसेले विद्यालय भर्ना गर्ने उमेर पुगेका आफ्ना नानीबाबुहरूलाई समयमै विद्यालय पठाओँ ।
- बालश्रम, बालबिवाह रोकौं, बालबालिकाको पालनपोशण र शिक्षामा लगानी गरौं र दुहबी नगरपालिकालाई बालमैत्री बनाउने अभियानमा सहमागी बनौं ।
- छोराछोरीमा भेदभाव नगरौं, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाओँ ।
- घरेलु हिंसा विरुद्ध डटेर लडौं, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गरौं तथा उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- नियमित रूपमा लगाउनुपर्ने खोपहरु स्वास्थ्य संस्थामा बच्चालाई लिई समयमै खोप लगाई बाल मृत्युदर घटाओँ ।
- खानेपानीका मुहान, संरचनाहरु सफा र सुरक्षित राख्नौं, आगलागी तथा बाढीपहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपमा सावधानी अपनाओँ ।
- दुहबी न.पा. भित्र सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गरौं ।
- जन्म, मृत्यु विवाह, बसाइसराई र सम्बन्धित जस्ता व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गरौं ।
- आ-आफ्नो घर वरिपरि आफै सफा सुरक्षर गरी स्वच्छ र शान्त वातावरण कायम गरौं ।
- प्रत्येक घरधुरि, संघसस्था, सार्वजनिक स्थानहरूमा चर्पि निर्माण गरी चर्पीमा मात्र दिसापिसाव गरौं ।
- दुहबी न.पा. क्षेत्रलाई पर्यटन प्रवर्धनमा सबै सहभागी होओ तथा अर्गानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वर्थ्य जीवन विताओ ।

वेद नारायण गुरुक्खदार

(नगर प्रमुख)

मेनका पोखरेल (खतारिका)

(नगर उप प्रमुख)

राजकुमार केर्सी

(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

दुहबी नगरपालिकाको कार्यालय

दुहबी, सुनसरी, ९ नं. प्रदेश

भृक्तार

हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिकोका अनुरोध

१. नगरपालिकामा बुक्काउनु पर्ने कर समयमा तै बुक्काई जरिवाना तिर्नबाट बचौ,
२. घर बनाउदा नवसा पास गराएर मात्र निर्माण काये गरौ,
३. बालुवा, गिरीहरु सडक बाटोमा थपारेर बाटो अबरोध नगरौ,
४. गार्ड मैसी चौपायाहरु सडक बाटोमा जथामारी छाडा नछोडौ,
५. आगोजन्य पदार्थहरु जस्तै सलाई, लाईटर बालबालिकाहरुको पहुँचबाट टाढा राखौ,
६. सडक, बाटोको छेउ छेउमा बालबालिकाहरुको पहुँचबाट टाढा राखौ,
७. बर्षीमा मात्र दिसाव गर्ने बासी बसालौ,
८. नगरपालिका को रेलको सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा फोहोर नफाली, नगर सफास्वच्छ
- र हरामरा बनाउने काममा जूँ,
९. बाल विवाह र दाइङो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गरौ,
१०. नियमित रूपमा तिन् पर्ने खोपहर खाली स्थानहरुमा बालबालिकाहरुको पहुँचबाट लिई समयमा खोप लगाई बाल
मन्युदर घटाओ,
११. जम्म, मृत्यु र विवाह जस्ता व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गरौ,
- साथै नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिको लागि हारिंक भगवतमय शुभकामना
व्यक्त गर्दछौ ।

हरी मोहन सुतिलार
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सरिता देवी यादव सिपलिया
उप प्रमुख

विनेन्द्र माइभि
नगर प्रमुख

हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकालाई कार्यालय,

७३औं वार्षिकोत्सव

जहदा गाउँपालिकाको जनहितमा जारी सन्देश

- मिसावट गरिएका, सडेगेलोका तथा अस्वस्थ्यकर खानेकुराहरु खाखाओ ।
- उपभोक्ता हित संरक्षणमा चनाखो बनाउ ।
- छाला भएको मासु नखाओ र विकी वितरणमा समेत निरुत्साहित गरौ ।
- अखाद्य रंग प्रयोग गरेका खाद्य पदार्थहरुको उपयोग बहिष्कार गरौ ।
- छाडा चौपायाको नियन्त्रण गरौ, घरपालुवा चौपायाहरु छाडा नछाडौ ।
- सडक तथा पेटि- किनारमा आवागमनमा अवरोध हुने गरी निर्माण सामारी नराखो तथा व्यापार
व्यवसाय नगरौ ।
- ब्रसोत्रास स्थल, टोलमा व्यवसायिकरूपमा पशुपालन कुखुरा पालन गर्दा छरिष्ठमेकमा असर नपर्ने
गरी पालौ ।
- बालबालिकालाई काममा होइन विद्यालय पठाओ
- बालश्रम शोपणविरुद्ध आचारसंहिता पालना गरौ
- बालश्रम शोपण मुक्त गाउँपालिकाको स्थापना गरौ ।

साथै

यस गाउँपालिका भित्रका बस्तीको विकास निर्माणका कार्यमा जूटन सम्पूर्ण गाउँबाटी महानुभावहरुमा
आयह गरै, नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिका लागि हारिंक भगवतमय
शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

जहदा गाउँपालिकाको कार्यपालिका
कोशी प्रदेश मझारे, मोरड

रेडियो तेपालको मुख्यपत्र

भृङ्गार

रुपनी गाउँपालिका, सप्तरीको अनुरोध

- समयमै कर तिरी सभ्य नागरीको परिचय दिउँ ।
- हरेक बालबालिकाले शिक्षा पाउनु उनिहरुको नैसर्गिक अधिकार हो, त्यसैले विद्यालय भर्ना गर्न उमेर पुगेका नानीबाबुहरुलाई समयमै विद्यालय पठाउँ ।
- छोराछोरीमा भेदभाव नगरौ ।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गरि निःशुल्क सेवा लिउँ ।
- चर्पिमा मात्र दिसा पिसाव गरौ ।
- बाटोको छेउमा वृक्षारोपण गरी हराभरा बनाउँ ।
- बालश्रम शोषणविरुद्ध आचारसंहिता पालना गरौ
- बालश्रम शोषण मुक्त गाउँपालिकाको स्थापना गरौ

साथै नव वर्ष - २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

अरविन्द्र कुमार चौधरी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

श्याम सुन्दर यादव
लेखापाल

दिनेशकुमार यादव
अध्यक्ष

रुपनी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सप्तरी,
मध्येश प्रदेश, नेपाल

“देशको सम्पूर्ण भाषा भाषीहरु को सञ्चार माध्यम तथा आवाज विहिनहरु को आवाज बन्दै आएको रेडियो नेपाल ७२ औ वर्ष पूरा गरी ७३ औ वर्ष मा प्रवेश गरेको उपलक्ष्यमा हार्दिक मंलगमय शुभाकमना व्यक्त गर्दछौ ।”

“महिला पुरुषको संयुक्तप्रयास हुन सबै समुदायको विकास”को मुल नारा लिएर

‘२८ वर्ष देखीनिरन्तर समाजिक सेवामा रहेको यस संस्थाले समाजिक सेवाको विभिन्न क्षेत्रहरुमा सेवा पूऱ्याउदै हाल सप्तरी जिल्लाको विभिन्न गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरुको सामेवारी र ह्याविट्याट नेपालको आर्थिक प्राविधिक सहयोगमा अति गरिव, विपन्न, धरबार विहिन असहाय, भूमिहिनहरुको लागि सामुदायिक आवास निर्माण परियोजना सञ्चालन गरी आवास निर्माणको काममा सहयोग पूऱ्याउदै आइहेको छ भने बेल्ट हंगरहिल्पको सहयोगमा जिल्लाको डाक्नेश्वरी न.पा., विष्णुपुर र राजगढ गाउँपालिकामा समाजिक परिवर्तनको लागि खानेपानी तथा सरसफाई (WASH) सबलीकरण परियोजना अन्तर्गतविभिन्न क्षेत्रमा सहयोग पूऱ्याई समाजिक सेवागाई देश विकासमा समर्तित रहदैआएको छ ।’

श्यामकान्त चौधरी
अध्यक्ष

प्रभु नारायण चौधरी
कार्यकारी सचिव तथा निर्देशक

महुली सामुदायिकविकास केन्द्र, सप्तरी
अग्निसाईर कृष्णासवरण-५, बक्धुवा

भृक्तार

कर्म गर तर देश काल विचार गर

धूव थापा

'कर्म गर तर देश काल विचार गर' भन्ने उत्किलाई जीवनमा प्रयोग गर्नसकेमा मात्रै पनि जीवन जोगाउन सकिन्छ। सिँगौरी खेल्ने गोरुको प्राय सिड भाच्चिएकै हुन्छ - जोधाहा भएर हिँडन नसक्नेले इमान्दारीपूर्वक सिधासाधा भएर जीवन बचाउँदा इज्जत जाँदैन। मैले हाम्रा बुढापाका मानिसहरूका यस्तै सजिला उपायहरूलाई अनुसरण गर्दै रेडियो नेपालमा लगभग चार दशक

बिताएँ सजिलैसँग। समाचार बाहेकका अरु कार्यक्रम सञ्चालन, विज्ञापन र संसद वा त्यसअघि तत्कालीन राष्ट्रिय पञ्चायत चलेका बेला पत्रकार साथीहरूको समूहमा रहेर रिपोर्टिङ आदि काम गरे बापत अतिरिक्त कमाइ हुने भएकोले जीवन सजिलैसँग चल्यो। कहिले विदेशमा तालिम गोष्ठी आदिमा भाग लिन जाने, कहिले राजा र प्रधानमन्त्रीहरूको भ्रमणमा सवारीसाथ जाने तथा कहिले विदेशमा खेलकुदहरू हुँदा रेडियो नेपालको प्रतिनिधि रिपोर्टरको रूपमा जाँदा पनि केही लाभ हुने नै भयो। नयाँ देश र ठाउँ पनि देखिने र नगद केही हातपर्ने हुनाले सानोतिनो गर्जा टार्न सामान्यतया सक्स भएन काम गरूङ्जेल। धेरै अगाडि बद्न नसकेपछि अड्न सक्नुपर्दछ, आतिनु, मातिनु र पातिनु हुँदैन। सबभन्दा महत्वपूर्ण रूपमा सधै मनमा राख्नपर्ने कुराचाहिँ अर्को व्यक्तिसँग आफूलाई दाँजेर आपू कहिल्यै पनि दुखी बन्नुहुँदैन भन्ने मेरो सदासर्वदा मान्यता एवम् जीवनको आधार र आदर्श रहेदै आएको छ। महत्वाकाङ्क्षी व्यक्ति सधै दुखी मात्र होइन ईर्ष्यालु पनि हुन्छ। त्यस्तो स्वभावको प्राणीले अरुलाई होइन आफैलाई हानी पुऱ्याउँछ।

मैले आफ्नाबारे यति लामो कुरा गर्नुको तात्पर्य के भने देशमा जहाँनिया शासनको अन्त्य गरी प्रजातन्त्र स्थापनामा ऐतिहासिक योगदान गर्नु भएर दुई तिहाई बहुमत ल्याएर प्रधानमन्त्री बन्नु भएका विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालालाई उहाँ २०३९ सालमा स्वर्गे हुँदौं हामीले समाचारमा 'पूर्वप्रधानमन्त्री विश्वेश्वरप्रसाद कोइरालाको निधन भयो' भन्नसमेत पाएन् - मेरेको बाधसँग पनि डराउँथे एकथरी मान्छे भनौं या सत्तामा बसेकाहरू। रेडियो नेपालको समाचारबाट नदिएपछि कसैलाई थाहा हुँदैन र सत्तामा आँच आउँदैन भन्ने भ्रममा बाँचेका मान्देहरूको कारण हामीले तिस वर्षसम्म कुणिठत अवस्थामा रहेर कम गर्नुपन्थ्यो। स्वतन्त्र रूपमा पत्रकारिताको शाश्वत सिद्धान्त एवम् मान्यता विपरीतका व्यवहार गर्नुपर्दौ रेडियो नेपालभित्र बसेर काम गर्नुपर्ने हामीहरू खिन्न हुन्थ्यौ। हामीले जति समाचार लुकायौ, छिपायौ र दिन कन्जुस्याई गन्यौ त्यति नै बढी बाहिर समाचार फैलिसकेको हुन्थ्यो। हामी आफ्नो आँखाले देखेको घटनाहरूको पनि समाचार दिन सकैनथ्यौ र ढिलोगरी टाइप छापेर आउने राससको बुलेटिन पर्खेर बस्दा समाचार बासी भैसकेको हुन्थ्यो। यस्तो अस्वाभाविक र जटिल परिस्थिति थियो। समाचारका सम्पादकलाई ठिक बेलामा समाचार दिन रोक्नु नै जघन्य अपराध हो तर किन हो त्यितिबेलाका सम्बन्धित अधिकारीहरू समयमा दिनुपर्ने समाचारहरू नदिनु भनेर रोक्थे। दिए पनि समाचारको मर्म मर्ने एवम् सामान्य श्रोताले सोभै नबुभन्गरी दिनु भन्ने आदेश दिन्थे। केही केही राजनीतिक समाचारको कुरा गरेको हुँ तर अरु सामाजिक, आर्थिक, शैक्षिक आदि विषयका समाचारमा भने खासै हस्तक्षेप भएन मैले काम गर्दा।

७३ औं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्कार

राजाका घोषणा, स्वदेश वा विदेशमा गरेका भाषण, भेटघाट र अन्य औपचारिक समारोहहरू तथा मन्त्रीहरूका भाषण आदि जति बढी दियो उति खुसी हुने बेला भएकोले समाचारको कुनै कमी हुँदैन थियो । दश मिनेटको समाचार बुलेटिनमा आफैले ४५ मिनेटसम्म पनि पढेको थिएँ । रेडियो नेपालको समाचारमा सुरुदेखि नै विशेष क्षमता, गुण र स्वर भएका व्यक्तिहरूले नै काम गरेको देखिन्छ तर स्वतन्त्र रूपमा काम गर्ने वातावरण २०१७ सालदेखि २०४७ सालसम्म बन्न सकेन भन्ने लाग्छ । योग्यता, क्षमता र तालिम प्राप्त जनशक्ति पहिले पनि केही कमी भए जस्तो लाग्दैन । २०३६ सालमा प्रजातन्त्र पुनःस्थापना हुने छाँट देखेका रेडियो नेपालका एकजना शाखा अधिकृत जो कवि पनि थिए, एउटा समारोहमा प्रणतिशील कविता वाचन गरेर घर पुण्डा-नपुण्डा उहाँको जागिर गैसकेको थियो । एकजना अर्का साथीले व्यवस्था विरोधी कसैले छपाउन लागेको पर्चामा शुद्धाशुद्धि हेरिदिनुभएछ । पर्चा छपाएर बाँझ्ने संगसंगै ती मित्रलाई पनि हनुमानढोका खोरमा पन्द्र दिन थुनेर जागिरबाट अवकाश दिइयो । एक जना अड्डेजी समाचारतर्फका साथीले पनि दरबार विरोधी अर्काले छापेको पर्चा बाँडेको आधारमा जागिर गुमाउनुपन्यो । यति नै उदाहरणले पनि रेडियो नेपालमा समाचारमा काम गर्न कति कठिन थियो भनेर सहजै अनुमान लगाउन सकिन्छ ।

बेलायतकी महारानी एलिजावेथ द्वितीयाको आवाज, बोल्ने शैली र स्वरको मधुरता विशेष प्रकारको थियो । उहाँको बोलाइ र पढाइमा सुस्पष्टता, सरलता एवम् माधुर्य पाउन सकिन्छ । यसैगरी नेपालको मुमा बडामहारानी रत्नको बोलीमा पनि त्यस्तै प्रकारको सुस्पष्टता र माधुर्य विध्यमान छ । बेलायतका पूर्वप्रधानमन्त्री टोनी ब्लेयर र अमेरिकाका पूर्वराष्ट्रपति जोन एफ केनेडी, भारतका पूर्वप्रधानमन्त्री इन्दिरा गान्धीको स्वर र बोल्ने शैलीको पनि प्रशंसक हुँ म ।

काम गर्दा कहिले कहिले बडो अप्द्यारोमा पनि परिन्छ । एकपटक नेपालमा माओवादीको गतिविधि चरमोत्कर्षमा पुगेको बेला सेनाले जिल्लामा गरेको कारबाहीमा माओवादीका दुई सय लडाकु मारिए भनेर तत्कालीन गृह राज्यमन्त्रीले मलाई फोन गरेर समाचार टिपाउनुभयो । मैले गृह राज्यमन्त्री जस्तो जिम्मेवार व्यक्तिले टिपाएका समाचार ठिकै होला भन्ने विश्वास गरेर दिउँसो २ बजे नेपाली समाचारमा प्रसारणका लागि पठाइदिएँ । तर यो समाचार जानाजान भम पार्न दिइएको रहेछ । खासमा त्यो घटनामा जम्माजम्मी २ जना मात्र हताहत भएका रहेछन् । त्यस्तो गलत समाचार सुनेर हामी स्थानीय महिला समाचारदाताले मलाई फोन गरेर रुँदै असत्य समाचार प्रसारण भएकोमा अत्यन्तै गहिरो खेद प्रकट गर्नुभयो । मलाई जीवनमा सबभन्दा धेरै लाज लागेको त्यातिबेला हो । मैले तत्काल समाचार टिपाउनै गृह राज्यमन्त्रीलाई फोन गरेर समाचार गलत र अतिरिक्त भएको कुरा सुनाउँदा उहाँ आफै भन्दै हुनुहन्थ्यो – दुई सय जना मारिएकै हो भरे साँझसम्ममा यसको पुस्टि हुन्छ । यस्तो गैरजिम्मेवारपूर्ण टिप्पणी सुनेर यस्ता व्यक्तिको भरमा मैले किन गलत समाचार दिएँ भनेर खिन्न भएँ र अर्को बुलेटिनमा मात्र २ जना मारिएको र पहिलेको समाचार सही नभएको भन्ने जानाइदिएँ । काम गर्दा कहिले कहिले कसैको विश्वास गर्नु पनि पर्छ तर सधै विश्वास गर्न नहुने रहेछ । प्राय राजनैतिक व्यक्तिहरूको बोलीको ठेगान हुँदैन । उनीहरू परिस्थिति अनुसार जे पनि बोल्द्धन र केही परिआउँदा मैले बोलेकै होइन, सञ्चार माध्यमले बढाइचढाई बड्द्याएको भनेर दोष अर्काको थाप्लोमा पन्छाइदिन्छन । भुटो बोल्नु राजनीतिज्ञहरूको संस्कार नै मान्युपर्दछ । चाणक्य नीतिमा पनि राजनैतिक व्यक्ति र व्यापारीहरूले सामान्यतया भुटो बोल्नुलाई आश्चर्य मानिएको देखिदैन तर आम सर्वसाधारणका लागि काम गर्ने पत्रकारहरू भने भुट र अनुमानको भरमा गरिने हल्लाबाट बच्नुपर्दछ ।

एकचोटि तत्कालीन सञ्चार सचिव विष्णुप्रताप शाहले साँझको ७ बजेको समाचारमा दिनको लागि अति महत्त्वपूर्ण समाचार आफै लिएर आउनुभयो । जतिबेला उहाँ चिनिया दूतावासको एक

भूक्तार

पार्टीमा हुनुहुन्थ्यो, उहाँलाई राजदरबारबाट कर्डलेस फोनमा सम्पर्क गरेर तुरुन्तै दरखारमा बोलाएर त्यो समाचार दिएर पठाइएको रहेछ । लगभग चार अड्गुलको सेतो कागजमा लेखिएको समाचार छोटो तर ज्यादै महत्वपूर्ण थियो । साँझको ७ बज्ञ चार/पाँच मिनेट मात्र बाँकी छँदै सचिव शाहले मलाई समाचार कक्षमन्दा बाहिर बोलाएर त्यो सानो खेसामा लेखिएको समाचार हस्तान्तरण गर्नुभयो । त्यसमा न राजदरबारको छाप छ, न कसैको सहीछाप नै छ । हतारमा आएको त्यो समाचारमा ‘श्री ५ अधिराजकुमार धीरेन्द्र वीर विक्रम शाहलाई श्री ५ महाराजधिराजबाट श्री ५ को पदवीबाट हटाइबक्सेको छ’ भन्ने थियो ।

मलाई त्यो समाचार थमाएर सचिव शाह फर्केर जानुभयो । मैले त्यो समाचारलाई बुलेटिनमा सामेल गर्नुअघि एकपटक राजदरबारका पदाधिकारीसंग सोध्न आवश्यक ठानै र फोन घुमाएँ । राजदरबारका सम्बन्धित अधिकारीले ठिक हो भन्ने भएपछि हेडलाइनसहित त्यो समाचार प्रसारण गरियो । समाचार प्रसारण भएको एकछिनपछि सचिव विष्णुप्रताप शाहको फोन आयो । मैले समाचारमा कुनै गल्ती भएछ कि भन्ने ठानै तर कुनै गल्ती भएको होइन रहेछ । उहाँले मलाई एउटा अनौठो प्रश्न गर्नुभयो ‘ध्रुव थापाजी, ल भन्नस म सञ्चार मन्त्रालयको पिउन हुँ कि सचिव?’ मैले हजुर त सचिव हो नि भन्नेबित्तिकै उहाँले याँदै म सचिव भएको भए मलाई विश्वास गर्नुहुन्थ्यो तर म पिउन भएकोले तपाईंले मलाई विश्वास गर्न सक्नुभएन होइन, भन्नुभयो । ‘मैले त्यो समाचार कुनै पियनलाई पठाउन सक्थै तर म आफै आएँ किनभने त्यो समाचार ज्यादै महत्वपूर्ण थियो, कि होइन?’ शाहजी पटक पटक यस्तै गुनासो गर्दै रहनुभयो । मैले उहाँसँग धेरै बोल्न उचित सम्झनै, उहाँको चित दुखाइको भित्री कुरो मैले बुझिहालै । मैले यति भनै कि हजुर दरबारसम्बन्धी कुनै समाचार आउँदा एकपटक संवाद सचिवालयमा सोध्ने चलन अनुसार सोधेको हुँ, हजुरलाई कदाचित् विश्वास नगरेको होइन । मैले जे भनेपनि शाहजीको चित बुझ्ने कुरो थिएन । उहाँको गुनसो थियो – ‘म सचिवजस्तो व्यक्तिलाई आफै भातहतको कर्मचारीले विश्वास गरेन’ । कुरो कै परेछ भने सचिव शाहले प्रमुख संवादसचिव चिरनशमशेर थापालाई मैले समाचार ध्रुव थापालाई जिम्मा लगाएर आएको छु भन्नुभएछ । अनि चिरनशमशेर थापाले हो भर्खर उसले मलाई फोन गरेर सोधेको थियो भन्नुभएछ । बस, सचिव शाहलाई चित दुखाइ भैहालेछ र मसँग फोनमा धेरै लामो कुरा गरेर चित दुखाउनुभयो । मैले क्षमायाचना पनि गरै तर उहाँलाई चित बुझेन । उहाँ मसँग पछि पछि पनि भेट हुँदा ‘ध्रुव थापाजी मलाई विश्वास गर्नुहुन्न’ भनेर सुनाइरहनुहुन्थ्यो । मेरो उहाँलाई अपमान गर्ने र चित दुखाउने मनसाय कदाचित् होइन । उहाँलाई पनि थाहा थियो त्यसबेलाको परिस्थिति तर के गर्नु चित भनेको यस्तो छ कि सानो सानो कुराले पनि दुखिहाल्छ ।

रेडियो भनेको कहीं कतै पत्रपत्रिका नपुग्ने, टेलिभिजन नपुग्ने, चिठिपत्र पुग्न पनि कठिन हुने दूरदराजसम्म एकैसाथ पुग्नसक्ने सरल र छिटो माध्यम हो । पहिलो र दोस्रो विश्वयुद्धमा बीबीसी रेडियोले पुन्याएको अतुलनीय सेवाका लागि अहिलेसम्म उसको लोकप्रियता सधै सम्झना हुन्छ । रेडियो नेपालले पनि राणाकालीन काला दिनहरूपछि नेपाली जनतालाई ज्योति दिने काम गरेकोलाई कसैले बिर्सन सक्दैन । धेरै अगाडिको कुरा के गर्नु, २०७२ सालको महाभूकम्पको बेला अरु सारा सञ्चार व्यवस्था कैयौं दिनसम्म अवरुद्ध भएको समयमा रेडियो नेपाल र यसका रिपोर्टर तथा सम्पादकहरूले पुन्याएको योगदान चिरकालसम्म सम्झरहने विषय हो । त्यसअघि प्रजातन्त्रको पुनःस्थापनापछिका दिनहरू ‘घटना र विचार’ कार्यक्रम मार्फत आम जनतालाई देशको राजनैतिक, सामाजिक र आर्थिक पक्षमा जुन किसिमको काम भयो त्यो आफैमा एक ऐतिहासिक घटना मान्नुपर्छ । घटना र विचार कार्यक्रमका सञ्चालक पुरुषोत्तम दाहाल लगायतका पत्रकार साथीहरू प्रशंसाका पात्र हुनुहुन्छ ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

त्यतिबेला एकदिन दाडको एउटा कुनाको थारु बस्तीमा जाँदा त्यहाँका सर्वसाधारण महिलाले समेत घटना र विचारको प्रशंसा गरेको सुन्दा मलाई गौरवको अनुभव भएको थियो । रेडियो नेपालले यस अवधिको आफ्नो जीवनकालमा नेपाली जनताको हितमा अनगिन्ती राम्रा र प्रशंसनीय काम गरेको छ तर कामको मूल्याङ्कन हुन भने अझै बाँकी छ ।

रेडियो नेपाललाई सरकारले काम अनुसारको माम पनि दिनुपर्दछ । रेडियो नेपाललाई अरु संस्थासँग दाँजेर वा गाँसेर होइन यसको आफ्नै ऐतिहासिक गरिमाको कदर गरेर चिरकालसम्म संरक्षण र संवर्धन गर्दै लैजाने वातावरण सुजना गर्ने जिम्मा सरकारको हो । नेपाली जनताले यसलाई अगाध माया र प्रेम दिएका छन् सुरुदेखि नै । तर देशमा प्रजातन्त्रको शङ्ख फुक्ने रेडियो नेपाललाई प्रारम्भिक कालदेखि नै एउटा सानो प्रशासनिक इकाइको रूपमा मात्र सीमित गरेको देखिन्छ । सरकारको नीति, कार्यक्रम र यावत गतिविधिहरूलाई जनताका घरदैलोसम्म एकैसाथ प्रभावकारी ढड्गले पुऱ्याउने काम गर्दै आएको रेडियो नेपाललाई काम पर्दाको भाँडो जस्तो मात्र गरिएको छ । यसका सञ्चारकर्मीहरू, प्राविधिकहरू तथा रेडियो नेपाललाई जीवन प्रदानगर्ने कलाकारहरूलाई अहिलेसम्म पनि सरकारको तर्फबाट चाहिंदो प्रोत्साहन गरेको पाइँदैन । कलाकारहरू जो सुतेको जनजीवनलाई जागा गराउने शक्ति र सामर्थ्य राख्न, जो जनतालाई गीतसङ्गीतको माध्यमबाट आध्यात्मिक र अन्य विविध प्रकारका मनोरञ्जन प्रदान गर्दछन्, उनीहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने काम भएकै छैन भन्दा हुन्छ । यतिसम्म कि अधिकांश सङ्गीतकार एवम् गायकहरूलाई रेडियो नेपालभित्र प्रवेश गरेर केहीबेर बस्ने ठाउँको बन्दोबस्तुसमेत गरिएको थिएन र छैन । रेडियो नेपालमा नगन्य पैसा वा पारिश्रमिकमा रेकर्ड गरिएका हजारौं कालजयी अनमोल गीत, गजल र भजनहरू अहिले देशभरिका सयौं एफ.एम. स्टेसनहरू तथा टेलिभिजन च्यानहरूबाट प्रसारण भइरहेका छन् र कालजयी कैयौं गीतहरूलाई अहिलेका कलाकारहरूले कपी गरेर गाइरहेका छन् । तर ती कलाकारहरूको स्वर र साधनाको मूल्याङ्कन गर्ने निकाय कतैपनि छैन । विगतमा कैयौं कलाकारहरूले बस्ने ठाउँ नपाएर पानी पर्दा रेडियो नेपाल परिसरको चौरमा भिजेर पनि आफ्ना स्वरहरूमा गीत रेकर्ड गराएका छन् । पैसाको हकमा चिया खान र बसभाडा पनि नपुग्ने पारिश्रमिक पाउँथे तैपनि कलाकारहरूमा उत्साह र जाँगर कति हो कति । अहिले सम्भँदा उहाँहरूपति श्रद्धा एवम् दया जागेर आउँछ । उहाँहरूको लगन र मिहिनेत मैले देखेको छु ।

रेडियो नेपालको समाचारको कुरा गर्दा तारिणीप्रसाद कोइरालालाई पहिलो नेपाली समाचार वाचकका रूपमा लिनुपर्दछ । त्यसपछि उहाँ रेडियो नेपालको प्रथम डाइरेक्टर पनि हो । समाचार वाचनपछि रेडियो नेपालका निर्देशक, महानिर्देशक र सचिव बन्नेहरूमा प्रकाशमान सिंह प्रधान, भोग्यप्रसाद शाह, प्रचण्डमान सिंह प्रधान र तीर्थमान तुलाधरको नाम लिन सकिन्छ । तीर्थमान तुलाधर पछि सचिव र राजदूतसमेत हुनुभयो । रेडियो नेपालको इतिहासमा जति पनि निर्देशक, महानिर्देशक र कार्यकारी निर्देशक भएर आए, ती कसैले पनि रेडियो नेपाललाई आधुनिक रेडियो जस्तो बनाउने काम गर्न सक्नेन् । प्राय सबैजनाले सामान्य प्रशासनका हाकिमजस्तौ गरी समय बिताएर गए । यो कुरा रेडियो नेपालका भवनहरू, स्टुडियोहरूको स्थिति, प्रसारण पहुँच एवम् अन्य भौतिक संरचनाहरू र गतिविधि आदि वर्तमानकै स्थितिलाई सरसरी हेर्दा पनि छर्लडग हुन्छ । बाहिरबाट जति यो ज्लामरस होला भन्ने मानिसहरू सोच्छन् त्यति आजसम्म देख्न सकिन्न । यो सबै किन भयो भन्दा सरकारले रेडियो नेपाललाई आफ्नो प्राथमिकताभित्र राखेको छैन । सरकारले यसलाई सुरुदेखि नै आफ्नो दुनो सोभयाउने प्रचारको माध्यम बनायो तर यसको विकास र संवर्धनमा आवश्यक ध्यान दिएन, दिएको छैन र भविष्यमा दिँदैन पनि । सरकारले यसलाई बँधुवा कमारोको हैसियतमा राखेको छ अझैसम्म पनि । केही वर्ष अगाडिदेखि त यसलाई आफ्ना पार्टीका कार्यकर्ता

७४ अँ वार्षिकोत्तम

भूक्तार

मर्नागर्ने ठाउँ बनाएपछि त भन् रेडियो नेपालको अवस्था चौपट भएको छ । महिनाभरि काम गरेर कर्मचारीले बेलामा तलबसम्म खान पाउँदैनन् अरु सुविधाको त के कुरा ! रेडियो नेपालको सन्दर्भमा सरकारले द्वैध नीति लिएको छ । एकातिर यसलाई सरकारी सञ्चार माध्यम भन्न पनि छोडेको छैन र आफूले चाहे अनुसारको काम लगाउँछ पनि, अर्कोतिर अत्यन्त न्यून अनुदान दिएर कमाएर खानु पनि भन्छ । त्यसैले रेडियो नेपाल कस्तो न होला भनेर बाहिरबाट हेर्नजाने व्यक्ति त्यसको सरसफाइदेखि अन्य भौतिक सुविधाहरूको चरम गरिरबीको अवस्था देखेर निराश भएर फर्किन्छन् । नेपालमा रेडियोको अणुणी संस्था रेडियो नेपालको स्टुडियोहरूलाई अहिले एउटा साधारण एफ.एम.को स्टुडियोसँगसमेत दाँजन नसकिने दयनीय अवस्थामा देख्न सकिन्छ । रेडियो नेपालको समाचार कक्ष कस्तो हुनुपर्छ, यतातिर के कसैले ध्यान दिएको छ ? सायद छैन होला, पटकै छैन होला । बिसौ वर्षसम्म भुइँको कार्पेट फेरिदैन र कोठाका भित्ताहरूमा रङ्गरोगन गरिदैन । शौचालयहरू पनि अस्तव्यस्त र दुर्गम्भित अवस्थामा, हिजो पनि त्यस्तै थिए र आज पनि त्यस्तै छन् । रेडियो नेपालको यो रूप एवम् भद्रापन श्रोताले नदेख्ने हुनाले इज्जत बचेको छ । पोहोरसाल चैत २० गते वार्षिक दिवसका अवसरमा मलाई निम्ता थियो । मैले समाचारका एक मित्रलाई सोधै – समाचारका कोठाहरूमा के रङ्ग लायो ? कार्पेट फेरियो ? उत्तर पाएँ – छैन । त्यसपछि म गड्नै । यसपालि पनि निम्ता आउला तर अवस्था त्यस्तै रहेछ भने निम्ता आएपनि म जान्नै । २०५७ सालमा म बोर्ड सदस्य (सञ्चालक समिति सदस्य) एवम् समाचार प्रमुख भएको बेलामा गरेको रङ्गरोगन र फेरेको कार्पेट अहिले कस्तो भयो होला, मेरो चित काटिन्छ । त्यसैले म यसपालि पनि वार्षिकोत्सवमा निम्ता आएर जान मन लागे पनि जान्नै ।

अब अरु कुरा छोडेर एकछिन विगततिर लाग्छु । म २०२६ सालतिर रेडियो नेपालमा जागिरे पत्रकारको रूपमा प्रवैश गर्दा रेडियो नेपालको स्थितिमा केही सुधार भएजस्तो देखिन्थ्यो । राणाका बालबच्चा पढाउने स्कूल भवनबाट सुरु भएको रेडियो प्रसारण २०२३ सालमा अमेरिकी सहयोगमा निर्माण भएको नयाँ स्टुडियो र ट्रान्समिटर भवनको माथिल्लो भागमा दक्षिणतर्फ लाइब्रेरी र उत्तरतर्फ समाचार कक्ष रहेका थिए । भुई तलामा अगाडिपछि ट्रान्समिटर कक्ष सञ्चालनमा थियो भने बाँकी पाँचवटा कोठाहरू गीत रेकर्डिङ गर्ने र कार्यक्रम सञ्चालन, नाटक, अन्तर्वार्ता, विज्ञापन आदि रेकर्ड गर्न प्रयोग गरिन्थ्यो । खासगरी २ वटा स्टुडियो चाहिं समाचार पदन प्रयोग गरिन्थ्यो । दुईतले सो भवनको दोस्रो अर्थात माथिल्लो तलाको उत्तरतिरको लामो कोठामा अङ्ग्रेजी ‘टी’ आकार बनाएर दुई कक्ष राखिएका थिए जहाँ अङ्ग्रेजी र नेपाली समाचारका सम्पूर्ण काम सम्पन्न हुन्थ्यो ।

रेडियो नेपाललाई सहयोग गर्ने देश र संस्थाहरू:

- ❖ रेडियो नेपाललाई २०२३ सालमा अमेरिकी सहयोग अन्तर्गत आधुनिक स्टुडियो तथा ट्रान्समिटरसहितिको दुईतले भवन बनेपछि माथिल्लो तलामा अर्को तर्फ टैप लाइब्रेरी स्थापना गरिएको हो ।
- ❖ जापान अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग नियोग जाइकाको आर्थिक एवम् भौतिक सहयोगमा २०४९ सालमा सिंहदरबारस्थित केन्द्रमा अत्याधुनिक मिडियम वेभका उपकरणसहितको भव्य भवन निर्माण र तत्कालीन पाँचै विकास क्षेत्रहरूमा मिडियम वेभका स्टुडियोसहितका ट्रान्समिटरहरू उपलब्ध भएका हुन् ।
- ❖ यसैगरी जापान सरकारले प्राविधिकहरूका लागि छात्रवृत्तिसमेत उपलब्ध गराएको थियो । रेडियो नेपालका प्राविधिक, समाचार एवम् कार्यक्रम सञ्चालकहरूलाई बीबीसी विश्वसेवा,

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

भवाइस अफ जर्मनी (झवेचे वेले), भवाइस अफ अमेरिका, रेडियो अष्ट्रेलिया, रेडियो नेदरल्यान्ड्स आदिले छात्रवृति उपलब्ध गराएर तालिम दिएका छन्।

रेडियो नेपालको जीवनमा एउटा यस्तो समय पनि आयो जुनबेला केही मानिसहरू रेडियो नेपालको अब आवश्यकता नै छैन र निजी क्षेत्रका एफ.एम. र टेलिभिजनहरू नै देशका लागि पर्याप्त छन् भन्न थालेका थिए। पञ्चायत ढलेर बहुतलीय व्यवस्था आउनेबित्तिकै केही पत्रकारिता क्षेत्रमै लागेका मानिसहरू पनि सरकारद्वारा सञ्चालित गोरखापत्र, रेडियो नेपाल र रा.स.स. जस्ता सञ्चारका माध्यमहरूलाई कर्क नजरले हेर्न मात्र होइन यिनलाई सिध्याङ्गिएमा फरक पर्दैन भन्दै हिँड्ने गरेका आफ्नै कानले सुनेको हुँ। एकजना त्यतिबेलाका नाम चलेका पत्रकारले एक समारोहमा बोल्न्दा सबै रेडियो सुन्नु तर रेडियो नेपाल नसुन्न सम्म भने। तर त्यो समारोहमा उनी बोल्न्दै गर्दा अलि ढिलोगरी उपस्थित मलाई मञ्चमा देखेपछि तत्काल उनले आफ्नो भनाई फिर्ता लिएजस्तो गरी भाका फेरेर बोले। हुनसक्थ्यो त्यतिबेला रेडियो नेपालको मुख्य कार्यालय सिंहदरबार परिसरभित्र नभएर बाहिर अन्त कर्तै भैदिएको भए छालाजुता कारखाना, भूकुटी कागज कारखाना, हरिसिद्धि इंटा टायल कारखाना कौडीको भाउमा बेचिएजस्तै यो पनि बेचिने थियो कि ! गोरखापत्रलाई बेच्न त एकथरीले पछिसम्म पनि भरमग्दुर कोसिस गरेका थिए। तर आम जनताको चासो एवम् सद्भाव र माचाका कारण त्यस किसिमका अवाञ्छित तत्वहरू पाखा लाग्दै गए। अनि अहिले रा.स.स., गोरखापत्र र रेडियो नेपाल नयाँ कलेवर, शक्ति र सामर्थ्य एवम् समयानुकूल बन्दै अगाडि बढेको देख्वा मलाई आनन्द लाग्छ।

म भन्ने गर्थ – गोरखापत्र केवल एक सूचनाको माध्यम मात्र होइन, यो त नेपाली मात्रको इतिहास, धर्म, संस्कृति एवम् संस्कार बोकेको विशाल सङ्ग्रहालय हो। त्यस्तै रेडियो नेपालको गौरवशाली इतिहास र योगदानबारे शब्दमा व्याख्या गर्न सम्भव छैन। रेडियो नेपालले आफ्नो जन्मकाल २००७ सालदेखि नै केवल समाचार, सूचना र जानकारी मात्रै दिएन, देशमा भएको संस्कृति, कला, साहित्य, लोकगीत लगायत अन्य गीतसङ्गीतको उन्नयनमा समेत यसको योगदानबारे भनिसाध्य छैन। यसले नेपालीलाई चेतनाले बनायो, राष्ट्रिय भावना जगायो, राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा घटेका अनेकौं घटनाहरूबारे जानकारी गरायो। गीतसङ्गीत, लोकगीत, नाटक, कथा, कविता हरतरहले मनोरञ्जनकासाथ स्वदेश र प्रवासमा रहेका सम्पूर्ण नेपालीलाई भाषिक हिसाबले समेत एक सूत्रमा बाँधे काम गन्यो लगभग एकलै सात सालदेखि चालिस सालसम्म।

२०४७ सालमा नेपालमा टेलिभिजन स्थापना भएपछि अब रेडियोको आयु सकियो, यसको महत्त्व छैन, आवश्यकता छैन भन्ने बुद्धिजीविदेखि सर्वसाधारणसम्म पनि भेटिन्थ्यो। तर त्यसो भएन, एफ.एम. रेडियो स्टेसनहरू तीव्र गतिमा खुल्दै गए, टेलिभिजन च्यानलहरू थपिदै गए तथा सयौँको सङ्ग्रह्यामा रेडियो र टेलिभिजन च्यानलहरूको सङ्ग्रह्या अझ बढ्दै गएको छ। जसरी पत्रपत्रिकाको विकल्प रेडियो होइन, त्यसरी नै रेडियोको विकल्प टेलिभिजन होइन र वर्तमान अवस्थामा यी तीनवटै माध्यमहरूको विकल्प अनलाईन सेवा आदि पनि होइन। यी सबैको आ-आफ्नो अस्तित्व, महत्ता र विशेषता छ। यी माध्यमहरूलाई एक अर्कोसँग मिसाएर – गाभेर कुनै काम बन्दैन। यिनलाई आ-आफ्नै क्षेत्रमा विकास गर्ने तथा अगाडि बढ्ने वातावरण बनाई दिनुपर्दछ। तबमात्र देशमा सबै प्रकारका सञ्चार माध्यमहरूले आम श्रोता एवम् दर्शकको रुचि र आवश्यकता अनुसार काम गर्न सक्छन्।

रेडियो नेपालको हकमा यो सरकारी सञ्चार माध्यम हो। यसका आफ्नै विशेषता, मूल्य र मान्यता

१३ अौ वार्षिकोत्तम

भृक्तार

छन् । पहिलेको दाँजोमा अहिले रेडियो नेपाललाई काम गर्न धेरै खुकुलो र स्वतन्त्रता छ तापनि यसले परिआँदा सरकारलाई सहयोग गर्नेपर्ने दायित्व पनि छ । यसले केही नियम र अनुशासन पालन गर्नुपर्दछ । जस्तो कुनै घटना र विषयलाई आधार बनाएर सरकारको वा कुनै सरकारी निकायबाटै टीकाटिप्पणी गर्दा विशेष होसियारी अपनाउनु आवश्यक छ । ऐउटा कुनै परिस्थिति, घटना वा विषयलाई आधार बनाएर सरकार कमजोर भयो, बलियो भयो, भ्रष्ट भयो भन्नेजस्ता प्रसङ्ग विशेषण जोडेर समाचार दिन वा टिप्पणी गर्न मिल्दैन । त्यसो गर्ने छुट निजी सञ्चार माध्यमहरूलाई हुनसक्छ, त्यो उनीहरूको जिम्मेवारीको कुरा हो । सरकारले सरकारी सञ्चार माध्यमलाई किन संरक्षण र अनुदान आदि दिन्छ, काम गर्दा त्यो कुरालाई हेक्का राख्नुपर्दछ । सारांशमा स्वतन्त्रता भनेको स्वच्छन्तता होइन भनेर बुभदा अझ स्पष्ट होइन्छ ।

(लेखक रेडियो नेपालका पूर्व सञ्चालक समिति सदस्य एवम् समाचार महाशाखाका पूर्वप्रमुख,
समाचार वाचक/सम्पादक हुन् ।)

समाजसेवी बलबहादुर बस्नेत को अनुरोध

- विद्यालयमा अध्यापन गराइदै आएका पाठ्यपुस्तक र तिनलाई मार्ग निर्देश गर्ने पाठ्यक्रम समयानुकूल बनाउदै लैजानुपर्ने अवस्था सुन्नना भएको छ । राज्यले प्रत्येक कक्षा र तहका विद्यार्थीहरूको तहगत उद्देश्य निर्धारण गरेपनि त्यसमा कक्षगत र तहगत रूपमा जति कक्षा उतिर्ण गरेपनि निजि जिवनमा गर्न सक्ने कामको विवरण तथ गर्न सकेको छैन । विद्यार्थीहरूमा प्रविधिको भरपुर प्रयोग हुने पाठ्यसामग्रीहरूको निर्माण गरि सिकाई उपलब्धिलाई उच्चतम बनाउन जरुरी छ ।
 - विश्वमा बढौदै गएको आर्थिक संकट ले हाम्रो देशलाई पनि प्रभाव पारेको छ भने देशमा बढौदै गएको भ्रष्टचारले देशमा आर्थिक संकट तरफ गाइरहेको छ त्यसलाई समानधान गर्ने सबैले बोलेमा सोचौ ।
 - बालश्रम, बालविचाह रोक्नौ ।
 - छोराछारीमा भेदभाव नगरी ।
- साथै आदरणीय आमावृवा दाजु भाई तथा दिरी बहिनीहरूमा नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु

बलबहादुर बस्नेत समाजसेवी

रतुवामाई समाज विराटनगर वरिष्ठ उपाध्यक्ष
प्रध्यानाध्यापक आधारभुत विचालय ख्यारवना, कटहरी ४

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूर्जकार

धरान उपमहानगरपालिका वडा नं. १० कार्यालयको वडावासीमा अनुरोध

- ❖ चाडबाडमा फजुल खर्च नगरौं ।
- ❖ सार्वजनिक स्थलमा मादक पदार्थ सेवन नगरौं ।
- ❖ सार्वजनिक स्थलमा होहल्ला तथा भै भगडा नगरौं ।
- ❖ खाद्याल्ल तथा पेय पदार्थ खरिद गर्दा उत्पादन मिति हेरी खरिद गर्ने बानी बसालौं ।
- ❖ डेढगु रोग निवारणको लागि आफ्नो घर अँगन सफा राखौं, भुल टागेर सुन्ने बानी बसालौं ।
- ❖ मादक पदार्थ सेवनगरी सवारी साधन नचलाउौं, दुर्घटना हुनबाट आफु पनि बचौं र अरुलाई पनि बचाउँ ।
- ❖ समाजमा असर पर्ने खालका गतिविधिहरु नगरौं ।
- ❖ असल र सभ्य नागरिकको पहिचान दिउँ ।

नयाँ वर्ष २०८० सालको उपलक्ष्यमा देश तथा विदेशमा रहनुभएका सम्पूर्ण आमा वुवा दाजुभाई तथा दिदीविहिनी, आफ्नतजन तथा शुभियन्तकहरु साथै धरान उपमहानगरपालिका वडा नं. १० वासी सम्पूर्ण महानुभावहरुमा सुख, शान्ति, सुखास्थ्य तथा उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

वडा आध्यक्ष : विवेक राई

वडा सदस्यहरु: फुर्दिकी शोर्पा, अरुणा सुन्दास, कृष्णबहादुर राई, समशेर वर्देवा
एवं धरान उपमहानगरपालिका १० नम्बर वडा कार्यालय परिवार
धरान सुनसरी ।

१६ औं वार्षिकोत्तम

“समृद्ध कमल हाम्रो सरोकार”

कमल गाउँपालिका भाषापाको गाउँपालिकाबासीमा अनुरोध

- व्यक्तिगत घटना घटेको ३५ दिन भित्र निःशुल्क दर्ता गराओ ।
- आफ्नो घर, टोल तथा वडा सधै सफा राखौं ।
- गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराउ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरुको सरसफाई तथा संरक्षण गराउ ।
- जथाभावी फोहोर नफालौ तोकिएको स्थानमा मात्र फोहोर फाल्ने बानी बसालौं ।
- समृद्ध गाउँपालिका बनाउने अभियानमा सहकार्य र साभेदारी गराउ ।
- अर्गानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउँ ।
- विकास निमार्णका कार्यमा जनसहभागिता जुटाओ, भएका संरचनाको संरक्षण गराउ ।

नयाँ वर्ष २०८० को उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण गाउँबासी आमावुवा, दाजुभाई तथा दिदीविहिनीहरुहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

राजकुमार शाक्य प्रभिला न्यौपाने हुकुम सिं राई

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत उपाध्यक्ष अध्यक्ष

एवं कमल गाउँपालिका,

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, भाषा, (कोशी प्रदेश)

भृक्तार

“शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार : छथर जोरपाटी दिगो विकासको आधार”

छथर जोरपाटी गाउँपालिका धनकुटाको अनुरोध

- व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र निःशुल्क दर्ता गराउँ।
- गाउँपालिकामा बुझाउनु पर्ने कर समयमा नै बुझाई जरिबाना तिर्नबाट बचाउँ।
- घर बनाउँदा नक्सा पास गराएर मात्र निर्माण कार्य गराउँ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरूको प्रचारप्रसार तथा संरक्षण गराउँ।
- आफ्नो घर टोल तथा वडा सधै सफा राखाउँ।
- खाद्यान्त तथा पेय पदार्थ खरिद गर्दा उत्पादन मिति हेरी खरिद गर्ने बानी बसाउँ।
- जेष्ठ नागरिकहरूलाई उचित स्थाहार सुसार सहित सम्मान गराउँ।

मन्दै नयाँ वर्ष २०८० सालको उपलक्ष्यमा छथरजोरपाटी गाउँपालिकाबासी आमाबुवा, दाजुभाई तथा दिदीवहिनीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि एवं उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

जितमान जिमी

(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

गिता गुरुङ खेवा

(उपाध्यक्ष)

छत्रबहादुर सुब्बा

(अध्यक्ष)

एवं छथर जोरपाटी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, धनकुटा

७३औं वार्षिकोत्सव

धनकुटा उद्योग बाणिज्य संघ, धनकुटाको अनुरोध

धनकुटा उद्योग बाणिज्य संघमा आवङ्ग सम्पूर्ण सदस्य महानुभावहरूले आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नविकरण यथाशिष्ट गर्नु हुनका साथै उद्योग बाणिज्य संघको सदस्य नवन्नु भएका उद्योगी, व्यवसायीहरूलाई समय मै सदस्य वन्नु हुन अनुरोध गर्दछौं।

नयाँ वर्ष २०८० सालको उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण उद्योगी व्यवसायी, व्यापारी, दाजुभाई, दिदीवहिनी, आमाबुबा तथा शुभचिन्तक महानुभावहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि एवं उत्तरोत्तर प्रगतिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दै

रुपेश श्रेष्ठ रामबहादुर गोङ्गा तामाङ मनकुमारी तितुङ “तारा” बिजय सन्तोषी राई
(कोषाध्यक्ष) (महासचिव) (बरिष्ठ उपाध्यक्ष) (अध्यक्ष)

धनकुटा उद्योग बाणिज्य संघ, धनकुटा

फोन नं.- ०२६-५२२०९९

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

७९

भूरेका

“चुरेको माटो चुरेलाई, सफा पानी सबैलाई ”

चुरेको परिचयः

तराई र पहाडको बीचमा पूर्व-पश्चिम फैलिएर रहेको पहाड नै चुरे पहाड हो । यसलाई शिवालिक वा सब-हिमालय पनि भनिन्छ । यसको पूर्व-पश्चिम लम्बाई ८०० कि. मि. रहेको छ । उत्तर दक्षिण चौडाइ १० देखि ५० कि. मि. रहेको छ । यसको उत्पत्ति साडे १ करोड देखि १० लाख बर्ष अगाडिको समय बीच भएको मानिन्छ । यो विश्वको कलिलो/कमलो पहाड हो यो पहाड बलौटे ढुङ्गा, माटे ढुङ्गा र कहलोमेरेटले बनेको एवं *sedimentary rock* पाइन्छ । ३७ वटा जिल्लाको केही भाग ओगटेको छ । कुल क्षेत्रफलको १२.७८ प्रतिशत भू-भाग यसले ओगटेको छ । देशको आधा भन्दा ज्यादा जनसंख्या चुरेसँग जोडिएका छन् ।

चुरे-तराई मध्येश संरक्षणका प्रयासहरू :

- ❖ चौथो पञ्चवर्षीय योजनामा चुरे संरक्षण सम्बन्धी उल्लेख भएको
- ❖ दशौं पञ्चवर्षीय योजनामा तराई भूपरिधिको अवधारणा अंगिकार भई चुरे क्षेत्रको कार्यक्रम रणनीति तयार भएको
- ❖ आ. व. २०६६/०६७ देखि राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम शुरु भएको
- ❖ २०७१ आषाढ २ गते राष्ट्रपति चुरे तराई मध्येश संरक्षण विकास समिति गठन
- ❖ २०७१/०७२ : राष्ट्रिय गैरवको आयोजनाको रूपमा अंगिकार
- ❖ २०७४/०७५ सम्म *Line Agency* मार्फत कार्यक्रम संचालन हुँदै आएको
- ❖ २०७४ जेठ ४ गते चुरे तराई मध्येश संरक्षण तथा व्यवस्थापन गुरुयोजना (२०७४) स्वीकृत
- ❖ आ.व. ०७४/७६ मा स्थानीय तह मार्फत कार्यक्रम संचालन
- ❖ आ.व. ०७६/०७७ बाट ५ वटा कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई स्थापना भै कार्यक्रम संचालन हुँदै आएको ।

राष्ट्रपति चुरे-तराई मध्येश संरक्षण विकास समितिबाट सञ्चालन हुँदै आएका कार्यक्रमहरूः

- ❖ गल्छी पहिरो खहरे रोकथाम (माथिलो तटीय तथा तल्लो तटीय क्षेत्रहरूमा) ।
- ❖ नदी तथा खोला स्थिरकरण तथा व्यवस्थापन (टटबन्ध निर्माण) र बायो-इञ्जिनीयरिङ कार्य तल्लो तटीय क्षेत्रहरूमा ।
- ❖ भूमिगत जल पुनःभरण तथा सतह मूनिको पानी उपयोग (पोखरी निर्माण आदि) (चुरे तथा भावर क्षेत्रमा)
- ❖ सिमसार संरक्षण तथा व्यवस्थापन र सौन्दर्यकरण
- ❖ बर्षादिको पानी सङ्कलन भण्डारण (रेन वाटर हार्डिंग ढ्याम)
- ❖ वृक्षरोपण
- ❖ हट स्पोट निर्माण
- ❖ पर्याप्यटन प्रवर्द्धन
- ❖ हरित पेटिका निर्माण
- ❖ भिरालो जमिनमा फलफुल खेती

नेपाल सरकार

राष्ट्रपति चुरे-तराई मध्येश संरक्षण विकास समिति

कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई, सलकपुर, मोरड

भृक्तार

खडक नगरपालिका सप्तरीको अनुरोध

१. नगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने कर समयमा नै बुझाई जरिबाना तिर्नबाट बच्चौं।
२. घर बनाउदा नक्सा पास गराएर मात्र निर्माण कार्य गर्ने।
३. बालुवा, गिरीहरु सडक वाटोमा थपारेर बाटो अवरोध नगरी।
४. गाई भैसी चौपायाहरु सडक वाटोमा जथाभाबी छाडा नछोडौं।
५. आगोजन्य पदार्थहरु जस्तै सलाई, लाईटर बालबालिकाहरुको पहुँचबाट टाढा राख्नौं।
६. अगर्निक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन बिताऊं।
७. सडक, बाटोको छेउ छेउमा बृक्षारोपण गरि हराभरा नगरपालिका बनाऊं।
८. चर्पीमा मात्र दिसापि साव गर्ने बानी बसालौं।
९. बाल बिचाह र बाईंजो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गर्नै।
१०. नियमित रूपमा लिनु पर्ने खोपहरु स्वास्थ्य संस्थाहरुमा बालबच्चा लाई लिई समयमा खोप लगाई बाल मल्युदर घटाउनी।

११. जन्म, मृत्यु र बिचाह जस्ता व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गर्नै।
साथै नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

हरन्द्रकुमार श्रेष्ठ
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

रिता चौधरी
उपप्रमुख

जय प्रकाश चौधरी
नगर प्रमुख

खडक नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
(सप्तरी, मधेश प्रदेश नेपाल)

कंचनरूप नगरपालिका कंचनपुर, सप्तरीको अनुरोध

- बालबालिका लाई काममा होइन विद्यालय पठाऊं,
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेको सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा फोहोर नफालौं, नगर सफास्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुटौं,
- सडने र नसडने फोहोर छुट्याई नसडने फोहोर मात्र निष्काशन गरौं, सडने फोहोर आफै व्यवस्थापन गरौं,
- आफ्नो घर बरपर विरुद्ध रोपी हरियाली बनाऊं
- बालुवा, गिरीहरु सडक वाटोमा अवरोध नगरौं।
- सडक, बाटोको छेउ छेउमा बृक्षारोपण गरि हराभरा नगरपालिका बनाऊं।
- चर्पीमा मात्र दिसापि साव गर्ने बानी बसालौं।
- गर्मी समयमा साँझपख बाहुला भएको लुगा लगाऊ, राती सुत्दा भूलको प्रयोग गरौं र मलेरिया, कालाजार, डेंगो जस्ता रोगहरुबाट बच्चौं।

साथै यस नगरपालिका भित्रका वस्तीको विकास निर्माणका कार्यमा जुट्न सम्पूर्ण नगरवासी महानुभावहरुमा आग्रह गर्दै, नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

कञ्चनरूप नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कंचनपुर, सप्तरी
(मधेश प्रदेश, नेपाल)

७३औं वार्षिकोत्सव

रेडियो तेपालको मुख्यपत्र

भूक्तार

सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना, सप्तरीको अनुरोध

१. राष्ट्रिय भवन निर्माण संहिता २०८० को अधिकतम प्रयोग गरौ ; सुरक्षित जीवनयापनको महश्स गरौ,
 २. सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रममा सहभागी होओ, फूसको छाना विस्थापित गरौ,
 ३. यस आयोजना कार्यालयको कार्यक्षेत्रहरु कमश सप्तरी, सिरहा र उदयपुर जिल्लाहरु स्वच्छ, सफा र हरियाली निर्माण गरौ ; सम्भ र शिक्षितको परिचय दिँँ ।
- साथै नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

सचिन्द्र कुमार देव
सि.डि.ई. / आयोजना प्रमुख

६७ औं वार्षिकोत्तम

सप्तकोशी नगरपालिकाको अनुरोध

१. नगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने कर समयमा नै बुझाई जरिवाना तिनबाट वचौं,
 २. घर बनाउंदा नक्सा पास गराएर मात्र निर्माण कार्य गरौ,
 ३. बालुवा, गिरीहरु सडक बाटोमा थुपारेर बाटो अवरोध नगरौ,
 ४. गाई भैसी चौपायाहरु सडक बाटोमा जयाभावी छाडा नछोडौ,
 ५. आयोजन्य पदार्थहरु जस्तै सलाई, लाईटर बालबालिकाहरुको पहुचबाट टाढा राखौ,
 ६. अर्गानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन विताऊ,
 ७. सडक, बाटोको छेउ छेउमा वृक्षारोपण गरि हरामरा नगरपालिका बनाओ,
 ८. चर्पीमा मात्र दिसा पिसाव गर्ने बानी बसालौ,
 ९. बाल विवाह र दाइजो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गरौ,
 १०. नियमित रूपमा लिनु पर्ने खोपहरु स्वास्थ्य स्थानमा बालबच्चालाई लिई समयमा खोप लगाई बाल मृत्युदर घटाओ,
 ११. जन्म, मृत्यु र विवाह जस्ता व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गरौ,
- साथै नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

रामदेव चौधरी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

रिता कुमारी चौधरी
उप मेयर

किशनप्रसाद ठक्काल
मेयर

सप्तकोशी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
(सप्तरी मधेश प्रदेश, नेपाल)

भूङ्कार

Hotel Management मा प्रदेश Topper देखि नेपाल Topper सम्म ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय द्वारा २०७९ सालमा सन्चालित **BHM 1st Semester** को Final परीक्षामा 3.92 GPA प्राप्त गरी **BHM** मा नेपाल द्वितीय बन्न सफल बन्न सफल हाम्रा विद्यार्थी **Karuna Rai** लाई हार्डिंक बधाई साथै उज्वल भविश्यको शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

गणनगान थ्रेछ
कायाकम संयोजक
BHM

डम्बर कुमार तुम्बापो
क्याम्पस प्रमुख

ज्ञानेश्वर महा
अध्यक्ष

UN COLLEGE
Dharan-16, Annapurna Line
www.uncollege.edu.np

025-574877
025-574104
9827356166
9852056874

७३औं वार्षिकोत्सव

थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका सोलुखुम्बुको अनुरोध ।

- व्यक्तिगत घटना घटेको ३५ दिन भित्र अनिवार्य रूपमा निःशुल्क दर्ता गरौ ।
- बाटोघाटो पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगरौ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरूको प्रचार-प्रसार तथा संरक्षण गरौ ।
- गर्भवती महिलाले किम्तमा ४ पटक स्वास्थ्यकर्मीबाट गर्भ जाँच गराओ ।
- स्वानेपानीका मुहानहरू सदैव सफा राखौ, जथाभावी फोहोर नफालौ ।
- समयमा नै कर तिरौ, असल नागरिकको परिचय दिअौ ।
- सार्वजनिक पार्क तथा बग्चामा रहेका फुलबारीको संरक्षण गरौ ।
- प्लाइटिकजन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गरौ ।
- अगर्निक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वरूप जीवन विताउँ ।

gofj if{@*) ; fnsf]zè cj ; /df yh^a bwsf]l uspksflnsf jf; l cfdj jf,
bfh[el0 tyf lbblj lxglx?df ; V, zflgt, ; d[4 Pjf p0/1/ kpltsf nflu xflb§ dundo
zèsfdgf JoQmub5fj)

cl; d /f0{

अध्यक्ष

; latf /f0{

उपाध्यक्ष

vl/wg /f0{

नि.प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

८३

भूरङ्गार

महालक्ष्मी नगरपालिका धनकुटाको अनुरोध

“महालक्ष्मी नगर सम्बूद्धिको आधार : कृषि, व्यापार, पर्यटन र पूर्वाधार”

- बाटोघाटो पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगरौं।
- आफ्नो घर औगन, टोल तथा बडा सधै सफा राख्नौं।
- सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्नौं।
- व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने बानी बसालौं।
- समयमै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ।
- नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गर्नौं।
- जेष्ठ नागरिकहरूलाई उचित स्थाहार सुसार सहित सम्मान गर्नौं।
- नगरपालिकाभित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरूको संरक्षण गर्नौं भन्दै नयाँ वर्ष २०८० सालको सुखद अवसरमा महालक्ष्मी नगरपालिकाबासी आमा वुवा, दाजु भाई तथा दिवि वहिनीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि र उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

नागेश्वर मन्दिर, लेखुग्या

झरना, लेखुग्या

रुद्राक्ष स्तम्भ

निलकण्ठ विशेषज्ञ मञ्जुकुमारी कार्की अधिकारी धुग्राज राया
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत उपप्रमुख नगर प्रमुख
एवं महालक्ष्मी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, जीतपुर, धनकुटा।

“सहिदभूमिको समृद्धि : शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र कृषि”

सहिदभूमि गाउँपालिका धनकुटाको अनुरोध

- बाटोघाटो पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगरौं।
- आफ्नो घर औगन, टोल तथा बडा सधै सफा राख्नौं।
- सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्नौं।
- व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने बानी बसालौं।
- समयमै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ।
- नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गर्नौं।
- जेष्ठ नागरिकहरूलाई उचित स्थाहार सुसार सहित सम्मान गर्नौं।
- नगरपालिकाभित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरूको संरक्षण गर्नौं भन्दै नयाँ वर्ष २०८० सालको सुखद अवसरमा सहिदभूमि गाउँपालिकाबासी आमा वुवा, दाजु भाई तथा दिवि वहिनीहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धि र उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

खोकु शिर्ताङ्ग हत्याकापडका सहिदहरू

सहिद स्मारक पार्क

रसिलो, गुलियो सुन्तला

नविन कार्की रत्नश्वरी राई मनोज राई
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत उपाध्यक्ष अध्यक्ष
एवं सहिदभूमि गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, पिप्ले, धनकुटा।

भृक्तार

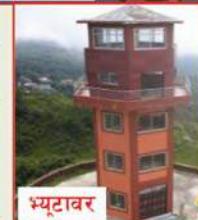
“पाखीबासको दृष्टि : शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन, कृषि ”

पाखीबास नगरपालिका धनकुटाको अनुरोध

- बाटोघाटो पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगरौं
- व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र दर्ता गरी निःशुल्क सेवा लिएँ ।
- आफ्नो घर औँगन, टोल तथा बडा सधै सफा राखौं ।
- नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गरौं ।
- नगर सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिको परिचय दिएँ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण गरौं ।
- जथाभावी फोहोर नफालौं तोकिएको स्थानमा मात्र फोहोर फाल्ने बानी बसालौं ।
- नगरपालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गरौं ।
भन्दै नयाँ वर्ष २०८० सालको सुखद अवसरमा पाखीबास नगरपालिकाबासी आमावुवा, दाजुभाई तथा दिदिविहीरुमा सुख, शान्ति, समृद्धि र उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

सिमसार ताल

भूटावर

गोखर्बहादुर तामाङ

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नम्रता देउजा गौतम

उपप्रमुख

ज्ञानबहादुर गुरुङ

नगर प्रमुख

एवं पाखीबास नगरपालिका,

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, पाखीबास, धनकुटा ।

७३औं वार्षिकोत्सव

साँगुरीगढी गाउँपालिका धनकुटाको अनुरोध

- बाटोघाटो पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगरौं ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरूको प्रचारप्रसार तथा संरक्षण गरौं ।
- आफ्नो घरको खेर जाने सामग्रीलाई बाटो तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा नफालौं ।
- गर्भवती महिलाले कम्तिमा ४ पटक स्वास्थ्यकर्मीबाट गर्भ जाँच गराउँ ।
- खानेपानीका मुहानहरू सदैव सफा राखौं, जथाभावी फोहोर नफालौं ।
- जन्मदर्ता, विवाह दर्ता, बसाई सराई र मृत्यु दर्ता अनिवार्य रूपमा गरौं ।
- सार्वजनिक पार्क तथा बाँगचामा रहेका फुलबारीको संरक्षण गरौं ।
- समयमा नै कर तिरौं, असल नागरिकको परिचय दिएँ ।
- प्लाष्टिकजन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गरौं ।
- अगार्निक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउँ ।
भन्दै नयाँ वर्ष २०८० सालको सुखद अवसरमा साँगुरीगढी गाउँपालिकाबासी आमावुवा, दाजुभाई तथा दिदिविहीरुमा सुख, शान्ति, समृद्धि र उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

मेडेटार बजार

मनोजकुमार ठाकुर

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

जितेन्द्र राई

अध्यक्ष

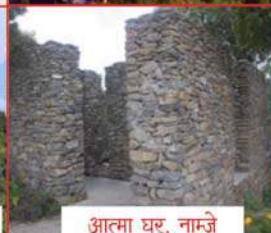
मुना राई

उपाध्यक्ष

एवं साँगुरीगढी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, मेडेटार, धनकुटा ।

चाल्स प्लाइन्ट

आत्मा घर, नाम्जे

भूर्जकार

अरुण गाउँपालिका भोजपुरको अनुयोध

- ❖ अरुण गाउँपालिकामा रहेका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको भ्रमण अवलोकन गरी पर्यटन प्रबढ्दन गराई ।
- ❖ गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराई ।
- ❖ विकास निर्माणका कार्यमा अग्रसर होआए र भएका विकास संरचनाहरूको संरक्षण गराई ।
- ❖ चैत्र बैशाखको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाइटर जस्ता आगो बाल्ने सामाग्रीहरू बालबालिकाहरूले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराई ।
- ❖ समयमै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिआई ।
- ❖ जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराआई ।

अरुण गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, भोजपुर
कोशी प्रदेश

जिल्ला अस्पताल धनकुटाको अनुयोध

प्रसुती तथा स्त्रीरोग सम्बन्धी विशेषज्ञ डाक्टरबाट जिल्ला अस्पताल धनकुटामा सामान्य प्रसुती सेवा सहित शल्यक्रिया मार्फत बच्चा जन्माउने, आड खस्ने, पाठेघरको समस्या तथा पाठेघर निकाल्ने, पिसाव चुहिने र कस्मेटिक गाईनोकोलोजी सम्बन्धी सेवा उपलब्ध भईरहेकाले यस्ता

स्वास्थ्य समस्या भोगिरहनु भएका आमा, दिदी, वहिनीहरूले जिल्ला अस्पताल धनकुटामा सम्पर्क गरी सम्पूर्ण सेवाहरू लिनुहुन अनुरोध छ ।

साथै जिल्ला अस्पतालबाट प्रदान गरिने अन्य नियमित स्वास्थ्य सेवाहरू पनि उपलब्ध भईरहेको जानकारी गराउदै नयाँ वर्ष २०८० सालको उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण सेवाग्राही महानुभावहरूमा सुस्वास्थ्य, दिर्घायु तथा उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

डा. अमिताभ ठाकुर

प्रसुती तथा स्त्री रोग विशेषज्ञ
मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट एवं प्रमुख,
जिल्ला अस्पताल धनकुटा परिवार, धनकुटा

निरेन तामाङ

अध्यक्ष
अस्पताल विकास समिति
जिल्ला अस्पताल, धनकुटा

The Wonderful Years of Broadcasting

"Radio Nepal is in my bloodstream, it's convoluted wires are my nervous system and my radio friends my bodily organs."

The year was 1972. That year was a year of blessing for me for I was inducted to the team of my career as a radio journalist at Radio Nepal.

In those strict years of the one-party Panchayat System, getting a job anywhere was considered to be very lucky and rewarding and getting a chance to work at Nepal's only radio station then also meant a successful "cracking of a hard nut" and overcoming the bureaucratic passages as it was the norm of the day.

My entry, though a nemesis at the beginning to prepare myself in order to become a "radio man" and the adrenaline of working concept at Radio Nepal, the state visit of the late President of former Yugoslavia (now Serbia) Marshall Josip Broz Tito and Madam Tito in the early 70s was a "blessing in disguise" in helping me gain a rewarding entry into Radio Nepal.

In the early 70s, I had already started working as an announcer and commentator in English language at the then Rastriya Naachghar. My job was to explain in English about the cultural programme being presented on the said day to the tourist audience.

This is how it all began!

A cultural programme was slated in honour of Marshal Tito and Madam Tito with Their Late Majesties King Birendra Bir Bikram Shah Dev and Queen Aishwarya Rajya Laxmi Devi Shah as hosts at the then Royal Nepal Academy. I was "on cloud nine" when I got the message that I would be the Master of Ceremony of that royal programme.

On the day of the programme, I was quite nervous because that was supposed to be an open stage announcement as the entire programme was supposed to be conducted with the stage curtains open all throughout the programme.

Despite the vortex of some nervousness all went well. Amidst loud applauses and congratulatory hand shakes and shoulder tappings around on the stage, the royal guests were whisked away after the show.

MICHAEL CHAND

मुक्तार

Then someone walked up to the stage and handed a small chit over to me. The paper read: "Please see me at Radio Nepal at 10.00 a. m. tomorrow!" Signed: Ram Raj Poudyal, Director General Radio Nepal.

My joy knew no bounds and the next day I went to see DG Poudyal. There were many people in his room. I entered the room with a very formal greeting. To this DG Poudyal said in a raised voice: "Here is the future phenomenon of Radio Nepal!" He went on: "No voice test needed. I have already tested him yesterday!" (by this he meant the royal show).

I am very glad even today that I was "tapped" and I did not have to go around begging for jobs.

Sad and melancholic are the ones who become victims of their own fate and the happiest and the proudest are those who rule the world with his/her virtues, talents, skills and endurance in life.

My entry into Radio Nepal got me involved in a whole gamut of the then administrative machinery which was not an easy task to comprehend and to cope with. Somehow, my English knowledge backed me up and kept me always afloat when many were "sinking" everyday due to their poor academic and low level of intelligence and weaknesses that marred their ability to perform in public. This remarkable entry into Radio Nepal became my epoch-making media career in successive years.

Gradually, I got exposed to the people in the newsroom and other departments with earlier names such as the then Chief Editor of the News Desk late Prachanda Man Singh Pradhan who in later years even became the Executive Director of Radio Nepal, senior desk editors and broadcasters like Dhruba Thapa, Krishna Tamrakar, Kamal Pradhan, Gauri K. C., Narayan Bhakta Shrestha, Tirtha Bhandari, Madalasa Singh, late Dhruba Kumar Deuja, late Durga Nath Sharma, Shyam Bahadur K.C., Rama Singh, late Pravin Giri, Sharad Raj Joshi, Lalit Chhetri, Jyoti Shrestha, Bina Gurung, Bharati Silwal, Manju Karki, Siwani Rana, Rajendra Sharma, Gopal Chitrakar, Rabi Raj Sharma, Rabi Raj Adhikari, Prabin Man Tuladhar, Sunita Sharma, Siddhantaram Joshi, Shailendra Rana, Bijay Pant, Prabin Man Tuladhar, Sudarshan Shrestha, Shraddha Shah and in later years my two daughters Sheela Chand and Sheetal Chand. I might have forgotten to mention some elite names here! My apologies!

Oh! No! Some names I must by all means do justice to for they were my very close radio associates whose names I gladly mention here: Gopal Basnet, Sushil Koirala, Harisharan Lamichhane, Gopal Thakur, Ravi Khadka, Dilli Bahadur Basnet, Padma Raj Karki, Hari Sharma, late Hari Shrestha, Maya Giri, Sanjeeta Verma and many others.

This list of names looks like taking an attendance in a school register. No! This is not true. It seeks to explicitly explain a radio society then with those fine and amicable people who worked together, interacted together and exchanged their views on various common issues

of the day. No Internet, no Facebook, no YouTube and no mobile phones like today. Still, life went on and everyone was satisfied with what he/she had. Everyone had time for each other. Politics of the said day did not bother us much at all except for some who squabbled around for their petty political differences and objectives.

My engagement also with the External Service Programme of Radio Nepal (1972-1974) got me to work under people like Narendra Raj Pandey and Bindu Dhoj Adhikari who were the bellwethers of the English Programme Department then. Working with them was very ideal and fruitful in the sense that I was gaining innovative knowledge and learning the intricacies of programme production from them day by day.

NEWS MONITORING

The nemesis and apprehension that stood earlier in my way when I was facing the challenges of Radio broadcasting before gradually subsided and time was demanding more dedication and diligence and preparedness from me to work with ease and comfort.

With the experience and aptitude in radio broadcasting gaining momentum day by day, better chances came for intensifying the media career with the addition of new programmes such "Guest In Studio"- a programme that saw me interviewing many foreign dignitaries and ministers from Europe, Asia and the USA.

Time and again I left the Newsroom with a tape recorder and a microphone in order to talk to various heads of state, heads of government during their visits to Nepal.

I spoke to the former US Secretary of State Dr. Henry Kissinger around 1973 at Soaltee Hotel, former President of Bangladesh General Mohammed Ershad, former Prime Minister of Singapore Lee Kwan Yew, former Prime Minister of India Chandra Shekhar and former US Secretary of State Collin Powell just to name a few. Some then government ministers of Nepal also followed suit.

७३ औं वार्षिकोत्सव

The real test of broadcasting for all of us came during the coronation of His Late Majesty King Birendra Bir Bikram Shah Dev on 24th February 1975. The running commentary in English I did together with fellow-broadcasters of the Nepali News Department at that time was yet another opportunity to put my radio experiences to test. That epoch-making running commentary in English is remembered by the elite listeners even today. We all were so glad that we were given the onerous task to accomplish the historical coronation with large numbers of foreign dignitaries attending the event through media coverage.

Among the most noticeable person attending the coronation was the South African Dr. Christiaan Bernhard who created sensation in medical history and stunned the world by

मुक्तार

successfully performing the world's first human-to-human heart transplant in 1967. Gauri K. C. and I interviewed him at Soaltee Hotel Kathmandu and apart from many things Dr. Bernhard said this of heart in the course of the interview: "It is infinitely better to transplant heart than to bury it to be devoured by worms!"

The greatest satisfaction for human mind and the raison d'être of his/her being amidst intense popularity is something that many aspire for.

By 1974, I was already in the "Volksmund" (popularity) and my access to all offices, organisations and ministries was not denied. In other words, I was holding a "green card" in order to gain access everywhere.

This is the kind of success and recognition one normally dreams of in his or her service career.

Then came the year 1976 when Radio Nepal sent me on deputation to Cologne, Germany under a Staff Exchange Programme between Radio Nepal and the Deutsche Welle (Voice of Germany). I spent the years 1976 till 1979 working as an Editor and Broadcaster in the „Asien-English Dienst“ (Asian English Department), the first Nepali ever to work under that programme with foreign colleagues. It was an hilarious experience to work with them.

While in Germany with added responsibilities, Deutsche Welle frequently sent me on programme missions to Bonn (then Capital of the Federal Republic of Germany/FRG) in order to interview German politicians, the most notable and conspicuous being the interview with the then Chief Minister of Rheinland Palatinate (Federal State) Johannes Rau who in later years even became the President of the Federal Republic of Germany. Nepali politicians including ministers during their visits to Germany too were in constant touch for interviews.

My return from Germany to Nepal in 1979 had already put me in the list of elite news editors and broadcasters at Radio Nepal.

Missions and opportunities like these never come too often. If you forget to "strike the iron while it is still hot" you will be a person of lost opportunities and future.

I always believed in "Karma".

Influenced by the great teachings of Gita I never looked back, instead I proceeded further in pursuit of success and satisfaction. Ever since then I was completely blessed by God in every step of my life by helping me become a highly-prized English News Editor and Newscaster over Radio Nepal.

My popularity as Master of Ceremonies in Kathmandu too can never be forgotten.

I was never a God myself rather I was looking in obeisance to Him and always praying Him to guide me through the obstacles of life further. He blessed me in all aspects of broadcasting and I started to feel radio in my bloodstream, its convoluted wires my nervous system and my friends as bodily organs that helped me understand how broadcasting can change your

७३ और वार्षिकोत्सव

whole life.

Apart from reading news: "This is Radio Nepal! The news read by Harish Chand!" My attention was now drawn towards some music programmes. As a result, in 1982 "Musical Hour" went on air every Saturday from 12.00 noon NST till 1.00 p. m. NST in order to cater to the interests of youngsters of the day. The programme was "by the people, to the people and for the people". It was so well-received by the listeners that it ran live for almost nine years with youngsters taking part in the programme as "Title Holders".

In later years, I started to smell something foul among some Nepali programme producers who were eying at the prime time of the "Musical Hour". As a result, the management with my consent reduced the programme time by 30 minutes.

My support to the reduction of airtime for the programme was hellbent on enabling Radio Nepal to make some much-needed finances through Nepali programmes.

Despite the compromises I made on the timing of the programme some unscrupulous Nepali programmers were even pushing themselves hard through to eliminate the music programme completely.

When the Executive Director Late Shailendra Raj Sharma took over the reins of Radio Nepal, a request was made by him asking me to run the "Musical Hour" again as he and his family members were the ardent fans of the programme. He also believed that the departure of the musical programme was mainly affecting the sentiments of the younger generation and depriving them of their interest in their most-cherished programme such as the Musical Hour.

As a result, a 30-minute "Music Mania" went on air for three more years (1992-1995) with unabated enthusiasm.

Gradually, I experienced that an inevitable change was taking place in radio broadcasting and elsewhere with the heralding of FMs and digital technology.

Understandably, the entire spectrum of technological advancement in Nepal was all set to drastically change everything. I decided then to go and thus I resigned from Radio Nepal in 2004.

After retirement there was a lull in everything.

Active broadcasting began to hibernate giving way to passive broadcasting by virtue of interviews, talk programmes and radio training programmes here and there.

I had no regrets during my long radio service career because I got everything I needed e. g. a satisfying job status with official trips abroad from time to time including then royal entourages, sound earnings, beautiful wife Bhulan Thapa (Chand) who is the first actress of the Nepali silver screen and three loveliest daughters, Sheela Chand, Sheetal Chand and Shirush Chand and an ideal house to live in.

७३ औं वार्षिकोत्सव

मुक्तार

The only regrets are that those great seniors and echelons of Radio Nepal and my mentors like respected Ram Raj Poudyal, Bhogya Prasad Shah, Krishna Bahadur Khatri, Prachanda Man Singh Pradhan, Shailendra Raj Sharma are no more there, except one former Executive Director Mukunda Prasad Acharya whom I meet time and again and interact with him on the bygone days of Radio Nepal. It was Director Acharya who even defied all odds and gave my two daughters jobs as sub-editors and broadcasters about whom I have mentioned above already.

In fact everybody at Radio Nepal had a role to play in the making of Michael Chand (Harish Chand).

Here, please kindly allow me to clarify the frequently-asked question about my two names: Michael Chand and Harish Chand!

A very simple answer. The Management of Radio Nepal had requested me then to use a Nepali name while going on air with English news bulletins.

Hence, I used my astrological name "Harish Chand". The name "Harish Chand" was a temporary one and Michael D. Chand Thakuri my officially-registered name. The name "Harish Chand" faded away immediately after I left Radio Nepal in 2004.

Whatever the bright side of radio career had been, working under the strenuous and rigid Panchayat System was not an easy one. I won't call it draconian laws but still the regime itself was too severe to digest at times when there was no freedom of speech at all. People would not dare to speak out their minds because the fates of those going or working in contravention to the directives of the then "Command Centre" were not a happy one.

Losing a job in such circumstances would even ruin their hard-earned career and finding a new job in the same category was almost impossible. So, the kind of fear we inherited from the then Panchayat Regime was intense.

Judging by the extreme political doctrine and pressure on the working discipline in the administration in those years, everything was turning into a blessing in disguise in terms of becoming "extremely careful" and vigilant at work and in other matters. Most of us were turned into martinets (disciplinarians) in our work.

The raison d'être of the Panchayat Regime then was gradually turning into an instructor of working discipline among the people and, as such, they were in constant fear of committing mistakes in any form or the other. One would become a professional if that fear was overcome. Hence, people became devoted to their daily jobs and, believe me, they were gradually gaining new heights of working mechanism which is no more possible today.

However, we feel extremely proud to have seen the past and present in terms of our job experiences; the slow world in our times and the fast one as we gradually grew up to see it today.

१३ अौ वार्षिकोत्सव

भृक्ता॒र

Added much to my success as a broadcaster was also the 3rd Summit Conference of the South Asian Association for Regional Cooperation held in Kathmandu in 1987. We did a running commentary in English with much appreciation and applause. It was also an occasion to interact with various delegates of SAARC countries.

On the sidelines of the formation of SAARC in December 1985 the member states also decided on exchanging radio and television programmes on a regular basis. This led to the formation of SAARC Audio Visual Exchange better known as SAVE. Since there was a shortage of professional manpower for producing such programmes in English on a regular basis, I was assigned both by Radio Nepal and Nepal Television to do the job. Oh! Lucky me!

In addition to that, I was also a media member of the entourage of His Majesty King Gyanendra Bir Bikram Shah Dev and Her Majesty Queen Komal Rajya Lakshmi Devi Shah at the invitation of the then President of the Republic of India K. R. Narayanan in 2002.

After the introduction of the so-called Multi-Party System in 1993 the workforce of the then Panchayat System turned into "square pegs in a round hole" because the discipline and the working style of the past failed due to the chaotic working conditions and new "bulls running amok" in all directions of the working methods or doctrine without control. Assiduous (hard-working) people, as a result, were neglected and blandished (coaxed) in the so-called Multi Party System in order to fulfill their selfish objectives.

We all are now reeling under some kind of lawlessness and indiscipline in the country. No wonder the former Communications Secretary and later Chief Election Commissioner Late Bishnu Pratap Shah told me this once; "Michael babu! Ever since this so-called Multi-Party System was introduced in Nepal, the intellectuals and the educated now are of no value at all!"

I regret that the Panchayat regime is gone already but our manners discipline and conviviality learnt then are still in us. The lessons learnt in those strict years are constantly following us even today.

Those wonderful years of radio broadcasting in Nepal will never return. It is now history and no one can put a "reverse gear" to it. A cogent atmosphere is no more there.

Finally worth mentioning is the fact that by virtue of professional practice I was also able to directly translate important Nepali news into English while on air.

Hence...

Long live Radio Nepal!

Long live those wonderful years of broadcasting!

My pledge:

I shall always remain indebted to this beatific radio profession.

मरकार

Laurels:

In recognition of my long-standing contribution to Radio Nepal as an English News Editor and Broadcaster His Late Majesty King Birendra Bir Bikram Shah Dev conferred the Gorkha Dakshin Bahu 4th Class) upon me in 2053 B. S. (1997).

The next was the "Verdienstmedaille des Verdienstordens der Bundesrepublik Deutschland" (Federal Order of Merit) awarded to me by the former President of the Federal Republic of Germany Horst Köhler in 2008. The award was given to me in recognition of my long-standing promotion of German language in Nepal!

The credit for this German Medal of Honour goes to Radio Nepal for it was Radio Nepal that sent me first to Germany where I also learnt the German language, later to become the German Language Instructor and even Director of Goethe Zentrum Kathmandu.

My recent visit to Radio Nepal after 19 years of my departure earned many nostalgic moments as old memories of my engagement then came meandering with moist eyes as Programmer Rama Dhungana interviewed me and Madam Bhuwan Thapa Chand in the very studio in which I used to conduct my interviews then.

A successful and honest media career is extremely cumbersome but being presumptuous towards others is not difficult. The management and people like Ramesh Poudel and Tara Prasad Wosti and others are still there who are meticulously working hard to holding the front for further progress and prosperity of Radio Nepal.

So here is the record!

-Radio Nepal 33 years of active service.

-As German Language Instructor

Goethe Institute Kathmandu and Goethe Zentrum Kathmandu (GZK)

33 years of parallel service.

I do not regret that I worked at Radio Nepal only under a temporary contract all throughout my radio career.

I had always said this: "Even if Radio Nepal gave me Nrs.10.- a month I would not leave it at all!".....and what Radio Nepal gave me is beyond anybody's dream today!

Therefore:

"Ask not what Radio Nepal gave to me, ask what I gave to Radio Nepal!"

(The writer is a Retd. Senior News Editor and Broadcaster of Radio Nepal English News.)

भृक्तार

बिष्णुपुर गाउँपालिका सप्तरीको गाउँपालिकाबासीमा अनुरोध

- ❖ आफ्नो घर, टोल तथा वडा सधै सफा राख्नौं ।
- ❖ जथाभावी फोहोर नफालौं तोकिएको स्थानमा मात्र फोहोर फाल्ने बानी बसालौं ।
- ❖ नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गर्नौं ।
- ❖ पसल, व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएर मात्रै गर्ने गर्नौं र समयमै बार्षिक नविकरण गर्नौं ।
- ❖ समृद्ध गाउँपालिका बनाउने अभियानमा सहकार्य र साझेदारी गर्नौं ।
- ❖ गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गर्नौं ।
- ❖ गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरूको सरसफाई तथा संरक्षण गर्नौं ।
- ❖ व्यक्तिगत घटना घटेको ३५ दिन भित्र निःशुल्क दर्ता गराओौं ।

रमेशप्रसाद यादव

(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

रेणुकुमारी यादव

(उपाध्यक्ष)

उमेश प्रसाद यादव

(अध्यक्ष)

एवं विष्णुपुर गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सप्तरी, मधेश प्रदेश, नेपाल

७३ औं वार्षिकोत्सव

तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका, तिलाठी सप्तरीको अनुरोध

- ❖ सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गर्नौं ।
- ❖ आफ्नो घर आँगन टोलवस्ती सधै सफा र हराभरा राख्नौं ।
- ❖ नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गर्नौं ।
- ❖ घर नजिक थ्रेसर सञ्चालन नगरी घरदेखि टाढा चौर वा खेतमा सञ्चालन गर्ने गर्नौं र आगलागीबाट सचेत होनौं ।
- ❖ गर्भवती महिलाहरूले अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गर्नौं ।
- ❖ आगलागीका घटना हुन नदिन घर बाहिर चुल्हो बाल्ने कार्य नगर्नौं ।
- ❖ बालविवाह कानूनी अपराध हो, त्यसैले बालविवाह नगर्नौं, नगराओौं ।
- ❖ ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मानका साथ उचित स्पाहार सुसार गर्नौं ।
- ❖ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराख्नौं ।
- ❖ पसल व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गर्नौं र समय मै बार्षिक नविकरण गर्नौं ।
- ❖ आफ्नो घर वरपर रुख विरुद्धा रोपी, हरियाली र सुन्दर नगर बनाओौं ।

नयाँ वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति, समृद्धिका लागि

हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दैछौं ।

सुरेन्द्रकुमार यादव

(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

फुल कुमारी साह

(उपाध्यक्ष)

अरुण कुमार मण्डल

(अध्यक्ष)

एवं तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, तिलाठी, सप्तरी, मधेश प्रदेश, नेपाल

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्तार

खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय डिभिजन नं.१ सप्तरीको अनुरोध

- ❖ खानेपानी शुद्धिकरणका कुनै एक विधि अपनाई सधै स्वच्छ सफा पानी आउने पानीको प्रयोग गराँ।
- ❖ फिल्टर गरेर वा उमालेर (कम्तिमा १५ मिनेट उमाले) पिउने गराँ।
- ❖ क्लोरिन भोल (पियुस वाटर गार्ड राखेको ३० मिनेट पछि मात्र प्रयोग गर्ने)।
- ❖ घामले पानी शुद्धिकरण गरेर (पारदर्शी प्लाष्टिक बोटलमा पानी भरेर पारिलो घाममा एक दिन भरी राख्ने)।
- ❖ व्यक्तिगत र घरायसी बातावरणीय सरसफाईमा नियमित ध्यान दियाँ।
- ❖ खानेपानीका स्रोतहरूको संरक्षणका लागि हातेमालो गराँ।
- ❖ मुहान वरिपरि बोट विरुवा रोपौ।
- ❖ खानेपानी आयोजनाका मेन र शाखाका पाईप लाईनहरूलाई ९० से.मी.जमिन मूनी पुरेर (गाडेर) मात्र प्रयोग गराँ।
- ❖ पाईप लाईन टुटफुट वा ब्लोक भएमा समयमै मर्मत संभार गराँ।
- ❖ धारामा टुटी लगाई पानीको सहि प्रयोग गराँ।
- ❖ खेर गएको पानीलाई करेसाबारी बनाई प्रयोग गराँ।

मधेस प्रदेश सरकार

खानेपानी तथा उर्जा विकास मन्त्रालय

खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं. १. सप्तरी

९६ औं वार्षिकोत्तम

वेलका नगरपालिका उद्योगपुरको अनुरोध

१. नगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने कर समयमा नै बुझाई जरिवाना तिर्नबाट बच्नौ,
 २. घर बनाउँदा नक्सा पास गराएर मात्र निर्माण कार्य गराँ,
 ३. बालवा, गिरीहरु सडक बाटोमा थुपारेर बाटो अवरोध नगराँ,
 ४. गाई भैसी चौपायाहरु सडक बाटोमा जथाभावी छाडा नछोडौ,
 ५. आगोजन्य पदार्थहरु जस्तै सलाई, लाईटर बालबालिकाहरूको पहुँचबाट टाढा राख्नौ,
 ६. अगर्निक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन विताउँ,
 ७. सडक, बाटोको छेउ छेउमा वक्षारोपण गरि हराभरा नगरपालिका बनाओौ,
 ८. चर्पीमा मात्र दिसा पिसाव गर्ने बानी बसालौ,
 ९. बाल विवाह र दाईजो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गरी,
 १०. नियमित रूपमा लिनु पर्ने खोपहरु स्वास्थ्य संस्थाहरूमा बालबच्चा लाई लिई समयमा खोप लगाई बाल मृत्युदर घटाओौ,
 ११. जन्म, मृत्यु र विवाह जस्ता व्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गराँ।
- साथै नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौ।

वेलका नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
उदयपुर, कोशी प्रदेश नेपाल)

भृक्तार

शहरी विकास तथा भवन कार्यालय, सप्तरीको अनुरोध

- ❖ भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण गराई ।
- ❖ भवन निर्माण गर्दा गा.पा./न.पा. तथा नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम मापदण्ड पुरा गराई ।
- ❖ इन्जिनियरिङ ड्राइवर, डिजाईन गरी इन्जिनियरिङ सल्लाह बमोजिम मात्र भवन निर्माण गराई ।
- ❖ भवन संहिताको पूर्ण पालना गराई ।
- ❖ गुणस्तरीय निर्माण सामग्रीको प्रयोग गराई ।
- ❖ अनुभवी तालिम प्राप्त डुकर्मी, सिकर्मीबाट मात्र भवन निर्माण गराई ।
- ❖ सरकारी भवनहरूलाई नियमित मरमत, संभार गरी प्रयोग गराई ।
- ❖ आफ्नो नगर/शहरलाई सफा, स्वच्छ राख्नौ ।

शहरी विकास तथा भवन कार्यालय

राजविराज, सप्तरी
(मधेश प्रदेश, नेपाल)

७३ औं वार्षिकोत्सव

आग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका, सप्तरीको अनुरोध

- ❖ जन्म, मृत्यु, विवाह, वसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गरी निःशुल्क सेवा लिईन् ।
- ❖ आफ्नो घर टोल तथा बडा सधैं सफा राख्नौ ।
- ❖ प्लाष्टिकजन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गराई ।
- ❖ आफ्नो गाउँपालिकाबाट उपलब्ध हुने निःशुल्क स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराई ।
- ❖ विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होओं र भएका विकास संरचनाको संरक्षण गराई ।
- ❖ गाउँ सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दियै ।
- ❖ बाटोघाटो पुलपुलेसा लगायतका सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगराई ।
- ❖ नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गर्ने गराई ।

साथै यस गाउँपालिकाबासी आमावुवा, दाजुभाई तथा दिदीवहिनीहरूमा नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

गिमप्रसाद पराजुली

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कल्पना कुमारी चौधरी

उपाध्यक्ष

दिनानाथ चौधरी

अध्यक्ष

एवं अग्निसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सप्तरी, मधेश प्रदेश

रेडियो नेपालको मुख्यभूत्र

भूरुलाला

लिम्चुडबुड गाउँपालिका उदयपुरको अनुरोध ।

- व्यक्तिगत घटना घटेको ३५ दिन भित्र निःशुल्क दर्ता गराओ ।
- आँनो घर, टोल तथा वडा सधै सफा राख्नौ ।
- गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थावाट उपलब्ध हुने स्नास्थ्य सेवाको उपभोग गरौ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरूको सरसफाई तथा संरक्षण गरौ ।
- जथाभावी फोहोर नफालौ तोकिएको स्थानमा मात्र फोहोर फाल्ने बानी बसालौ ।
- समृद्ध गाउँपालिका बनाउने अभियानमा सहकार्य र साझेदारी गरौ ।
- अर्गानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउ
- विकास निमार्णका कार्यमा जनसहभागिता जुटाउने भएका संरचनाको संरक्षण गरौ ।
- सार्वजनिक सम्पतीको संरक्षण गरौ ।

gofJ if{@)*) Sf]pknlodf ; Dk0f{InDr^a^ ufpkfnsf jf; l cfdf jjf,
bfhlef0{tyf lbblyxglx?x?df xlbS dundo zesfdgf JoQmub5f}.

dJh/ Sdf/ /f0{

अध्यक्ष

kiknfn /f0{

उपाध्यक्ष

ofygb/fh u?E

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

एवं

**लिम्चुडबुड गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय परिवार
उदयपुर कोशी प्रदेश नेपाल ।**

२०७५ अौ वार्षिकोत्तम

मौलापुर नगरपालिका रौतहटको अनुरोध ।

- नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा फोहोर नफालौ, नगरलाई सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुटौ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशु चौपाया छाडा नछाडौ ।
- व्यक्तिगत घटना घटेको ३५ दिन भित्र निःशुल्क दर्ता गराओ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थावाट उपलब्ध हुने स्नास्थ्य सेवाको उपभोग गरौ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरूको सरसफाई तथा संरक्षण गरौ ।
- विकास निमार्णका कार्यमा जनसहभागिता जुटाउने, भएका संरचनाको संरक्षण गरौ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूलाई उचित स्याहार सुशार सहित सम्मान गरौ ।
- नक्सा पास गराएर मात्र पक्की घर निर्माण गरौ ।
- आफ्ना वालवालिकाहरूलाई अनिवार्य विद्यालय पढाउने
- सुख्ता मौसममा आगलागीका घटना धेरै हुने हुदा, सलाई, लाइटर जस्त आगो बाल्ने सामग्रीहरू वालवालिकाहरूले नमेट्ने ठाउँमा रास्ने गरौ

gofJ if{@)*) Sf]pknlodf ; Dk0f{dfjifk/ gu/kfnsf jf; l cfdf jjf, bfhlef0{
tyf lbblyxglx?x?df xlbS dundo zesfdgf JoQmub5f}.

l/gfsdf/l ; fx

नगरप्रमुख

gu/kfnsf jf; l cfdf jjf, bfhlef0{
tyf lbblyxglx?x?df xlbS dundo zesfdgf JoQmub5f}.

उपाध्यक्ष

/fdata'k/ fb ; fx

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

एवं

**मौलापुर नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
रौतहट मधेश प्रदेश नेपाल**

भृक्तार

देवानगर्ज गाउँपालिका सुनसरीको अनुरोध ।

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गरी निःशुल्क सेवा लिएँ
- आँनो घर, टोल तथा वडा सधै सफा राखौं
- समयमा नै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दियौं
- नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गर्ने गरौं
- बालुवा, गिटीहरू सडक बाटोमा थुपारेर बाटो अवरोध नगरौं
- आगोजन्य पदार्थहरू जस्तै सलाई, लाईटर बालवालिकाहरूको पहुँचबाट टाढा राखौं
- गर्मी समयमा साँझपख बाहुला भएको लुगा लगाऊ, राती सुन्दर भूलको प्रयोग गरौं र मलेरिया, कालाजार, डेढगु जस्ता रोगहरूबाट बचौं,
- सडक बाटोमा जथाभावी चौपायाहरू छाडा नछाडौं
- आफ्नो गाउँको विकासमा सधै अग्रसर होओ
- ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई उचित स्याहार शुसार र सम्मान गरौं
- ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सार्वजनिक सम्पदाको संरक्षण गरौं ।

देवानगर्ज गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
 सुनसरी, कोशी प्रदेश नेपाल

७३ औं वार्षिकोत्सव

हरिनगर गाउँपालिका सुनसरीको अनुरोध

- आफ्नो घर आगन, टोलबस्ती तथा वडा सधै सफा राखौं
- प्लाष्टिकजन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गरौं
- पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मै वार्षिक नविकरण गरौं
- विकास निर्माणको कार्यमा हातेमालो गरी अग्रसर होओ
- ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई उचित स्याहार शुसार र सम्मान गरौं
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका स्नास्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्नास्य सेवाको सबैले उपभोग गरौं
- आगोजन्य पदार्थहरू जस्तै सलाई, लाईटर बालवालिकाहरूको पहुँचबाट टाढा राखौं
- नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गर्ने गरौं
- समयै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिइ
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गरी निःशुल्क सेवा लिएँ

हरिनगर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
 हरिनगर सुनसरी कोशी प्रदेश नेपाल

रेडियो तेपालको मुख्यभूत्र

भूरङ्गार

“समुन्नत सम्पदा दिगो पूर्वाधार, समृद्ध कनकाईको मूल आधार”

कनकाई नगरपालिकाको नगरबासीमा अनुरोध

- बाल विवाहलाई निरुत्साहित गरी जेष्ठ नागरिक, बालबालिका र दिर्घरोगीहरूलाई बिशेष ख्याल गरौ,
- आफ्नो घरको खेर जाने सामग्रीलाई बाटो तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा नफालौं,
- फुटपाथ तथा सडक क्षेत्राधिकार भित्र कुनै निर्माण तथा व्यवसायिक सामाग्री नराखौं,
- जथाभावी फोहोर नफालौं तोकिएको स्थानमा मात्र फोहोर फाल्ने बानी बसालौं,
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराउँ,
- नगर सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं,
- बजारमा जथाभावी चौपाया र पशुपंक्षी नछाडौं,
- समयै राजश्व (कर) तिनै बानी बसालौं,
- बैदेशिक रोजगारीमा जाँदा आवश्यक सूचना प्राप्त गरेर मात्र जाओैं,
- प्राकृतिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, पौराणिक सम्पदाहरूको संरक्षण गर्दै आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटनको प्रबद्धन गरौं।

भृक्तार

“कृषि पर्यटन सहितको पूर्ण पूर्वाधार, समृद्ध केराबारी हास्प्रो आधार”

केराबारी गाउँपालिकाको अनुरोध

- यस गाउँपालिका क्षेत्रमा भवन तथा कुनै किसिमको भौतिक संरचना निर्माण गर्नु भन्दा पहिले अनिवार्य रूपमा गाउँ कार्यपालिकाको इजाजत लिने गराँ।
- फुटपाथ तथा सडक क्षेत्राधिकार भित्र कुनै निर्माण तथा व्यवसायिक सामग्री नराखाँ।
- घर, पसल, संघ संस्थावाट निस्कने फोहोर मैला जथाभावी नफालाँ, संकलन स्थल, डस्टिवनमा मात्र व्यबस्थित रूपमा फाल्ने गराँ।
- नगर सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिओ।
- नियमानुसार व्यबसाय दर्ता गरेर मात्र गाउँपालिका क्षेत्रमा व्यबसाय संचालन गर्ने गराँ।
- समयमा नै राजश्व (कर) तिर्ने बानी बसालाँ।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध बिच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र दर्ता गराओ।
- सडक पेटीमा कुनै किसिमको ठेला तथा व्यापार व्यवसाय घुम्ती पसल संचालन नगराँ।
- केराबारी गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका लागि आफूले सकेको योगदान गराँ।

७३औं वार्षिकोत्सव

केराबारी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
केराबारी, मोरड
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

भूरुक्तार

“कृषि पर्यटन र सास्कृतिक पूर्वाधार, टेम्केमैयुड विकासको आधार”

टेम्केमैयुड गाउँपालिका भोजपुरको अनुयोध

- ❖ पदयात्राको माध्यामद्वारा यस गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको अवलोकन गराँ।
- ❖ व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्रै दर्ता गराँ।
- ❖ आफ्नो गाउँ टोल तथा वडा सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिँ।
- ❖ विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होअँ र भएका विकास संरचनाको संरक्षण गराँ।
- ❖ समयै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिँ।
- ❖ सार्वजनिक सम्पत्तीको संरक्षण गराँ।
- ❖ वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाअँ।
- ❖ समृद्ध गाउँपालिकाको अभियानमा सहकार्य र साझेदारी गराँ।

टेम्केमैयुड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
 अन्तपूर्ण, भोजपुर
 (कोशी प्रदेश, नेपाल)

१०६ औं वार्षिकोत्तम

भोक्राहु नरसिंह गाउँपालिका चिरौली सुनसरीको अनुयोध

- ❖ व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्रै दर्ता गर्ने बानी बसालाँ।
- ❖ आफ्नो गाउँ सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिँ।
- ❖ प्लाष्टिकजन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गराँ।
- ❖ विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होअँ र भएका विकास संरचनाको संरक्षण गराँ।
- ❖ बालथ्रमको अन्त्य गर्दै बालअधिकार सुनिश्चित गराँ।
- ❖ समय मैं कर तिर्ने बानी बसालाँ।
- ❖ सार्वजनिक सम्पत्तीको संरक्षण गराँ।
- ❖ वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाअँ।
- ❖ बाल विवाह र दाईजो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गराँ।
- ❖ समृद्ध गाउँपालिकाको अभियानमा सहकार्य र साझेदारी गराँ।

भोक्राहु नरसिंह गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
चिरौली, सुनसरी
 (कोशी प्रदेश, नेपाल)

१०२

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भृङ्कार

दमक नगरपालिका भाषाको अनुयोध

- ❖ दमक नगरपालिकालाई सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुटौं।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा फोहोर नफालौं, नगर सफा राख्दौं।
- ❖ प्लाष्टिक जथाभावी नफालौं, प्लाष्टिकमुक्त नगर बनाउने अभियानमा सहयोग गर्दौं।
- ❖ आफ्नो घर वरपर विरुवा रोपी हरियाली बनाओ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशु चौपाया नछाडौं।
- ❖ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराख्दौं, व्यापार व्यवसाय नगरौं।
- ❖ नगरपालिकाबाट इजाजत लिएर मात्र घर निर्माण गर्दौं।
- ❖ पसल व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गर्दौं र समय मै वार्षिक नविकरण गर्दौं।
- ❖ बालबालिकालाई काममा होइन, विद्यालय पठाओ।

दमक नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, दमक, भाषा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

७३औं वार्षिकोत्सव

“समृद्ध नगर सुखी नगरबासी”

लेटाङ नगरपालिकाको अनुयोध

- ❖ बालबालिकालाई काममा होइन, विद्यालय पठाओ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा फोहोर नफालौं, नगर सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुटौं।
- ❖ सडने र नसडने फोहोर छुट्याई नसडने फोहोर मात्र निष्काशन गर्दौं, सडने फोहोर आफै व्यवस्थापन गर्दौं।
- ❖ आफ्नो घर वरपर विरुवा रोपी हरियाली बनाओ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशु चौपाया नछाडौं।
- ❖ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराख्दौं, व्यापार व्यवसाय नगरौं।
- ❖ नगरपालिकाबाट इजाजत लिएर मात्र घर निर्माण गर्दौं।
- ❖ व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने गर्दौं र समयमै कर (राजश्व) तिरौं।

लेटाङ नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, लेटाङ, मोरड
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

भूर्डार

उल्लिखित नगरपालिकाको जरुरी सूचना

- ७ यस नगर क्षेत्रमा भवन (घर) तथा कुनै किसिमको भौतिक संरचना निर्माण गर्नु भन्दा अगाडी अनिवार्य रूपमा नगरपालिकाको इजाजत लिनु पर्नेछ ।
- ८ नगर क्षेत्रमा कुनै पनि बाटो चलनचल्तीमा ल्याउदा नगर सडक क्षेत्र अधिकारको मापदण्ड अनुसार हुनु पर्नेछ ।
- ९ घर, पसल, फोहोर मैला जथाभाबी नफाली संकलन स्थल, डस्टिनेशन मात्र व्यबस्थित रूपमा फाल्नु हुन अनुरोध छ ।
- १० नगरपालिकामा नियमानुसार व्यवसाय दर्ता गरेर मात्र नगर क्षेत्रमा व्यवसाय संचालन गर्नुहुन अनुरोध छ ।
- ११ जन्म, मृत्यु, बसाईसराई र विवाह दर्ता जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्नुहुन र समयमा नै कर (राजश्व) तिर्नु हुन पनि अनुरोध छ ।

उल्लिखित नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
उल्लिखित मोरड
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

१०६ औं वार्षिकोत्तम

“गर्वले तिरौ कर, पारौ समुन्नत पथरी शनिश्चरे नगर”

पथरी शनिश्चरे नगरपालिकाको अनुरोध

- ❖ आफ्नो घर टोल तथा बडा सधै सफा राख्नौ ।
- ❖ प्लाष्टिकजन्य फोहोर उचित व्यवस्थापन गर्नौ ।
- ❖ नक्सा पास गराएर मात्र पक्की घर निर्माण गर्नौ ।
- ❖ जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराओ ।
- ❖ नगरपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूवाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गर्नौ ।
- ❖ विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होओ र भएका विकास संरचनाको संरक्षण गर्नौ ।
- ❖ सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशु चौपाया नछाड्नौ ।
- ❖ जेष्ठ नागरिकहरूलाई उचित स्पाहार सुसार र सम्मान गर्नौ ।

पथरी शनिश्चरे नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
पथरी, मोरड
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

मेरो रेडियो अनुभव

तीर्थ भण्डारी

१०/११ वर्षको उमेरदेखि नै म रेडियो नेपालको 'बालवाटिका' कार्यक्रममा जाने गर्दथैं। रेडियोबाट बोल्न भनेपछि हुरुकक हुन्थैं म। मेरो तुलो सोखको विषय हो - रेडियो। नेपाली आमसञ्चारको जगतमा विद्युतीय सञ्चार माध्यम भन्जु रेडियो नेपाल मात्रै थियो त्यसबेला। २०१४-१५ सालतिर जब म बालवाटिका कार्यक्रममा जान्थै त्यसबेला रेडियोका दाजु अर्थात बाल कार्यक्रमका सञ्चालक ईश्वरीप्रसाद श्रेष्ठ हुनुहुन्थ्यो। साहै मिठो र स्पष्ट स्वर थियो उहाँको। उहाँपछि यादव खरेल, प्रोफेसर डी.पी. नेपाली र किरण खरेलले पनि बाल कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभयो। उहाँहरू सबैजसोले नै मलाई केही न केही रचना पाठ गर्ने अवसर दिनुभयो। कहिले कथा-कहानी, कहिले कविता त कहिले हास्य चुटकिला।

बालवाटिका कार्यक्रमका मेरा उसबेलाका सहकर्मी साथीहरूमा कर्णजड्ग थापा, मधुकर बस्नेत र जगन्नाथ तिमिल्सिनाहरू थिए। उनीहरूको अमिट सम्झना मेरो मनमा सदा रहेको छ। उनीहरू पछि गएर रेडियो नेपालका कुनै न कुनै कार्यक्रमका सञ्चालक बने।

त्यसबेला रेडियो खुबै सुन्ने गर्थै म। रेडियो नेपालका अतिरिक्त अल इन्डिया रेडियोको समाचार पनि सुन्ने गर्थै। अल इन्डियाका समाचार वाचकमा अशोक बाजपेयी र देवकीनन्दन पाण्डे मेरो निकै मनपर्ने समाचार वाचक हुन्। आकाशवाणीको पञ्चरङ्गी कार्यक्रम 'विविध भारती', रेडियो सिलोनको व्यापारिक कार्यक्रम, बीबीसी लन्डन र भवाइव अफ अमेरिकाका रेडियो कार्यक्रमहरूसम्म पनि सुन्न भ्याउँथै म।

त्यसबेला मानिसहरूका घरमा तुला तुला काठका बाकसजस्ता रेडियो सेट हुन्थै। छतमा तामाका नाड्गा तार तानेर वा कोठामा तामाका जालीजस्ता तारहरूतानेर एरियल राख्नुपर्थ्यो। रेडियो सेटमित्र ५/६ ओटा बिजुलीका चिमजस्ता भल्भहरू हुन्थै। ती मध्ये एउटा पनि जल्यो भने रेडियो बजैनथ्यो। २०२५ सालतिर, मेरो घरमा भएको एकमात्र रेडियोको भल्भ जल्ले बज्ञ छाड्यो। बनाउन भनी रेडियो इन्जिनियरकहाँ पुच्याउँदा त्यही रेडियो सेटको अर्थात त्यही ब्रान्डको भल्भ चाहिन्थ्यो। त्यो नपाएसम्म रेडियो बन्द। त्यसबेलाका चल्तीका ब्रान्डहरूमा फिलिप्स, फिल्को, मर्फी, बुश, टेस्ला, इको, जेनिथ, ग्रुन्डिग आदि थिए। मेरो घरमा ५ भल्भको टेस्ला थियो। त्यसको एउटा भल्भ जल्ले बज्ञ छाडेको थियो। बजारमा खोज्दा त्यो भल्भ पाउन सकिएन।

त्यसैताका, रेडियो नेपालमा समाचार उप-सम्पादक र वाचकहरू - ३ जना नेपाली समाचारमा र ३ जना अड्गेजी समाचारमा चाहिएको भन्ने सूचना रेडियो नेपालबाटे प्रसारण भैरहको रहेछ। आफ्नो घरमा रहेको एकमात्र रेडियो पनि बिघ्रेर नबज्ने भैदिँदा मलाई त्यो सूचनाको पनि जानकारी थिएन। काठमाडौं सहरको मुटु न्युरोडको प्रशिद्ध पिपलबोटसँगै भूगोल पार्कको छेउमा नगरपालिकाले भाडामा लगाएको घरमा तल्लो तलामा स्वस्तिक स्टोर नामको सुटिड शार्टिङ कपडा पसल थियो भने माथिल्लो तलामा इन्दिरा रेष्टुराँ युवाहरूमाझ निकै लोकप्रिय

७३औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

थियो - चल्तीको थियो । त्यहाँ बसेर चिया चमेना गर्नु भनेको आधुनिक भएको र हुनेखाने घरानाको भएजस्तो देखाउने कुरा हुन्थ्यो । त्यो दिन म पनि आफ्ना ३-४ जना साथीहरूसहित त्यहाँ चियापानको लागि गएको थिएँ । उता अर्को टेबुलमा किरण खरेलदाइ, गोपाल योञ्जन र नगेन्द्र थापा बस्नुभएको रहेछ । किरणदाइसँग पुरानो चिनजान भएकोले उहाँले इसारा गरेर मलाई आफूतिर बोलाउनुभयो । उहाँले रेडियो नेपालको समाचारमा काम गर्ने होइन त ? के छ विचार भनेए सोझुभयो । मैले खाली छ र दाइ भनेए सोधैं । उहाँले ३ जना नेपाली समाचारमा र ३ जना अड्ग्रेजी समाचारमा चाहिएको कुरा रेडियो नेपालबाट प्रसारण भइरहेकोले अविलम्ब त्यहाँ गएर बुझन सल्लाह दिनुभयो । म भोलिपल्टै निवेदन र योग्याताको प्रमाणपत्रहरूका प्रतिलिपिसहित रेडियो नेपाल पुगेर सोधपुछ गर्ने र निवेदन दर्ता गर्ने । एकहप्तापछि स्वर परीक्षाका लागि मलाई बोलाहट भयो ।

म रेडियो नेपालको समाचार निकै सुन्ने गर्थे । त्यही शैली र पारामा अभ्यास गर्थे - घरैमा । फलस्वरूप म स्वर परीक्षामा उत्तीर्ण भएँ । स्वर परीक्षामा उत्तीर्ण भएका सबैलाई एक हप्तापछि हुने लिखित परीक्षामा सहभागी हुन भनियो । जम्मा १३ जना स्वर परीक्षामा उत्तीर्ण भएका थिए । लिखित परीक्षामा पनि म सहजै दोस्रो स्थानमा उत्तीर्ण भएँ । अब मौखिक अन्तर्वार्ताका लागि एकहप्तापछि आउनु भन्ने सूचना दिइयो ।

६३ औं वार्षिकोत्तम

मौखिक अन्तर्वार्ता लिन महानिर्देशक प्रकाशमान सिंह प्रधान, उपनिर्देशक भोग्यप्रसाद शाह र समाचार शाखाका निर्देशक प्रचण्डमान सिंह प्रधान बस्नुभएको थियो । ऋमैसँग अन्तर्वार्ताका लागि नाम बोलाउनेमा कृष्णा ताम्राकार र रञ्जना शर्मा हुनुहुन्थ्यो । बडो उत्सुकतापूर्वक र रमाइलो वातावरणमा मौखिक अन्तर्वार्ता दिइयो । त्यसमा पनि म दोस्रो स्थानमै उत्तीर्ण भएछु भन्ने कुरा मलाई पछि मात्रै थाहा भयो । पहिलो स्थानमा नारायणभक्त श्रेष्ठ र तेस्रो स्थानमा माधव सिंदेल छानिनुभएको थियो ।

केही दिनपछि, एकदिन साँझमा म सदाभै साथीहरूसँग न्युरोडतिर धुम्न गएको थिएँ । राति ८ बजेतिर घर फर्कै । मेरा ठुल्दाजु सीताराम भण्डारीले मलाई रेडियो नेपालबाट फोन आएको र तुरुन्त त्यहाँ गएर प्रचण्डमान सिंहलाई भेट्नु भन्ने कुरा सुनाउनुभयो । मेरो हर्षको सीमा रहेन । म खुसी हुँदै तत्कालै सिंहदरबारस्थित रेडियो नेपाल भवन पुर्णे र समाचार शाखामा प्रचण्डमान सिंहलाई भट्टै । उहाँले मलाई भोलि दिउँसो २ बजे रेडियो नेपालमा आएर भेट्न भन्नुभयो । त्यही बेला नियुक्तिपत्र लिनु अनि भोलि साँझदेखि नै काममा आउनु भन्नुभयो । म पनि सहर्ष स्वीकारोकिं दिई घर फर्किएँ । भालिपल्ट साढे एक बजे नै म रेडियो नेपालको समाचार शाखा पुर्णे । मेरो उत्सुकताको सीमा नै थिएन । तर म रेडियो नेपालको समाचार शाखामा पुग्दा कोही पनि थिएन - शून्य । त्यो कक्षको बिचमा ठुलो टेबुल र त्यसको वरिपरि मेचहरू राखिएका थिए । सबै मेचहरू खाली थिए । २ बजेसम्मा कोही आउने आशा र उत्सुकतासाथ म त्यहाँ बसिरहैँ । २ बज्यो, कोही आएन । सवा २ बज्यो, समाचार कक्षमा कसैको पतो छैन ।

त्यसताका साढे २ बजे रेडियो नेपालबाट राष्ट्रिय समाचार बुलेटिन प्रसारण हुने गर्दथ्यो । म आतिएँ, के गरौं कसो गरौंको मनस्थितिमा थिएँ म । त्यहाँबाट निस्केर कतै जाने, कसलाई भन्ने मलाई केही थाहा थिएन । फेरि समय पनि पर्याप्त थिएन । यताउति गर्दागर्दै साढे २ बज्यो । अब राष्ट्रिय समाचार प्रसारण नै नहुने, खाली जाने अवस्था थियो । मैले टेबुलको २-३ ओटा घर्ग तानेर हेरै, एउटामा बिहान साढे आठ बजे प्रसारण भएका समाचारहरूको चाड रहेछ । मैले तिनीहरू सरसरी पढ्न थालै । स्टुडियो समाचार कक्षमन्दा तल थियो, तल स्टुडियोमा समाचार प्रसारणको उद्घोषण भयो । समाचारको सङ्केत धुन (सिंगेचर ट्युन) बज्न थाल्यो । तर समाचार शाखामा

भृक्तार

कोही पनि आइपुगेन । म बिहानको समाचारका चाड लिएर टौडैं तल स्टुडियोतिर र ठिक समयमा समाचार वाचन गर्न थालै - 'यो रेडियो नेपाल हो, अब तीर्थ भण्डारीबाट समाचार सुन्नुस' ।

न निर्देशन छ, न तालिम न त रेडियोको समाचार प्रसारण गर्ने तौरतरिकाबारे कुनै ब्रिफिङ । तैपनि मैले रेडियो नेपालको समाचार बुलेटिनको प्रसारण खाली जान दिइन र काम चलाएँ - म एकलो, नयाँ नियुक्तिपत्र समेत नपाइसकेको मानिसबाट । अहिले त्यो दिन सम्झदा पनि जिउ सिरिझङ भएर आउँछ ।

त्यसपछि सवा ३ बजेसम्म पनि कोही नआएपछि म घर फर्किदै थिएँ । सिंहदरबारको मूल ढोकामा पूऱ्टा प्रचण्डमान सर मोटरबाइकमा ढोकाबाट भित्र पस्टै हुनुहुन्थ्यो । मैले नमस्कार गरै । उहाँले पनि बाइक रोकर मलाई पछाडि बस्न भन्नुभयो र उहाँसँगै म पुनः रेडियो नेपाल पुगौँ । भखरैको मेरो समाचार वाचन उहाँले घरैमा सुन्नुभएको रहेछ । 'ठिक छ, राम्रो छ' भन्ने उहाँको प्रतिक्रिया थियो । त्यसपछि दराजबाट निकालेँ उहाँले मेरो नियुक्तिपत्र पनि दिनुभयो । यस्तो रहयो रेडियो नेपालको समाचार शाखामा प्रवेशको मेरो पहिलो दिन ।

मेरो पद, राजपत्र अनड्कित प्रथम श्रेणी अर्थात ना.सु. सरहको थियो । मलाई पद र पैसाको भन्दा आफ्नो सोखको विषय भएकोले सो काममा आकर्षित भएको थिएँ । मेरो मासिक तलब रु.२२५/- थियो । त्यसबेलाको रु.२२५/- भनेको एकतोला सुन बराबरको हुन्थ्यो अर्थात हरेक महिना मैले आफ्नो तलबबाट एकतोला सुन किन्न सक्थै । त्यो बेलाको ना.सु.को आर्थिकस्तर बराबर अहिलेका ना.सु.लाई तलब दिने हो भने एक लाख बढी रुपैयाँ मासिक तलब हुनुपर्दछ ।

२०३० साल जेठ २८ गतेको कुरो हो, भारत निर्वासनमा रहेर नेपालको पञ्चायती शासन सत्ताविरोधी गतिविधि गरिरहेका नेपाली कांग्रेसका केही कार्यकर्ताहरूले विराटनगरबाट नेपाल राष्ट्र बैंकको नगद रकम लिएर काठमाडौंका लागि उडेको शाही नेपाल वायु सेवाको दिविनअटर जहाजलाई अपहरण गरी भारतको फारवेशगञ्ज पुऱ्याएका थिए । नेपाली विमान अपहरणको सायद त्यो नै पहिलो घटना थियो । त्यो घटनापछि काठमाडौंमा निकै गाइँगुँडै चलेको थियो । यो सम्बन्धी समाचार अहिलेको जस्तो आफ्नो संवाददाताबाट अथवा राष्ट्रिय समाचार समिति (रा.स.स.) बाट प्राप्त हुनासाथ आवश्यक सम्पादन गरेर प्रसारण गर्ने पाइँदैनथ्यो । कुनै पनि महत्वपूर्ण समाचार सिधै राजदरबारको संवाद सचिवालयबाट आउनेगर्थ्यो अथवा उताबाट फोनमा टिपाइन्थ्यो र कुनै पनि शब्द यताउता नगरी जस्ताको त्यस्तै प्रसारण गर्नु भन्ने आदेश हुन्थ्यो - जनजिब्रोको सरल शब्दहरूमा र समाचारको शैलीमा पुनर्लेखन गर्ने अथवा सम्पादन गर्ने अधिकार हामीलाई हुँदैनथ्यो ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

साँझ ७ बजेको समाचार वाचन गर्ने जिम्मा मेरै थियो । ७ बज्यो, स्टुडियोमा समाचारको धुन बज्न थाल्यो । बल्ल दरबारबाट फोनमा विमान अपहरणसम्बन्धी समाचार टिपाउन थालियो । प्रधान सम्पादक प्रचण्डमान सरले एक पेज समाचार टिपिसकेपछि मलाई दिएर तल स्टुडियोमा गएर समाचार वाचन सुरु गरिहाल्न र यससम्बन्धी थप समाचार केही बेरपछि पुनः सुन्न सक्नुहुनेछ भन्दै गर्नु भन्नुभयो । किनभने समाचारको समय ५ मिनेट गैसकेको थियो । स्टुडियोमा दोहोँन्याइ तेहन्याइ सिङ्गेचर द्युनको रेकर्ड बज्दै थियो । म हतार हतार स्टुडियोमा पुगौँ र सुरुमै अपहरणसम्बन्धी समाचार वाचन गर्न थालै । एक पेज एकैषिनमा वाचन गरिसकियो । त्यसपछि अन्य समाचारहरू सुनाउन थालै । केही बेरमै समाचार शाखाबाट अर्को पेज आइपुग्यो । मैले 'अब विमान अपहरणसम्बन्धी थप समाचार' भनेर वाचन गर्न थालै । त्यो पेज पनि पाँडेसकियो । फेरि केही बेरमा अर्को पेज प्राप्त भयो । पुनः त्यसैगरी अर्को पेज पढियो । यसरी ३ पटक गरी विमान अपहरणसम्बन्धी समाचार वाचन गरेको घटना मेरो लागि नौलो थियो ।

भूक्तार

यस्तै अदालतका आदेश र निर्णयहरूमा पनि भाषा मिलाउने, पहिले आफूले बुझ्ने अनि सर्वसाधारणले बुझ्ने भाषामा पुनर्लेखन गर्न वा सम्पादन गर्न पाइदैनथ्यो । जस्तो प्राप्त भएको छ त्यसमा एक शब्द पनि फरक नपारी जस्ताको त्यस्तै प्रसारण गर्नु भन्ने आदेश हुन्थ्यो । अदालतका कतिपय आदेश वा फैसलाका वाक्यहरू मलाई आफैलाई समेत बुझ्न कठिन हुन्थ्यो भने श्रोतालाई कसरी बुझाउँला भन्ने कठिनाइको सामना गर्नुपर्ने हुन्थ्यो मैले । त्यस्तै कतिपय मन्त्रीहरूका लामा लामा भाषणहरू पनि एक शब्द पनि नचलाई पूर्ण पाठ प्रसारण गर्नु भन्ने आदेश आउने गर्थे । १० मिनेटको समाचारको समय हुन्थ्यो तर आधा घन्टासम्म समाचार वाचन गर्दा पनि सकिदैनथ्यो कहिलेकाही । हामीले आफ्नो भाषा र शैलीमा समाचार सम्पादन गर्ने र अनुवाद गर्ने भनेको रा.स.स. को बुलेटिनमा प्राप्त समाचार र मनिटरिङ शाखाबाट अङ्ग्रेजीमा प्राप्त हुने विदेशी समाचार मात्र हुन् । यसरी पञ्चायतकालमा समाचारमा काम गर्दा पूर्ण स्वतन्त्रता वा व्यावसायिक कौशल देखाउने वातावरण थिएन ।

मेरो कार्यकालमा पूर्वप्रधानमन्त्री मनमोहन अधिकारी तथा लौहपुरुष, सर्वमान्य नेता गणेशमान सिंहको स्वर्गारोहणको समाचार पनि बिहान ७ बजे र ९ बजेको समाचार बुलेटिनमा मैले नै पहिलो वाचन गरेको थिएँ । नेपाल प्रेस इन्टिच्युटको ‘पत्रकारिता’ पुस्तकमा सो समाचारको पूर्ण पाठ पनि प्रकाशित छ ।

मलाई स्वर्गीय राजा महेन्द्रदेखि राजा वीरेन्द्रको कार्यकालमा राष्ट्रिय पञ्चायत र पछि प्रतिनिधि सभा (संसद) मा पनि सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा हुने सम्बोधन र अर्थमन्त्रीद्वारा प्रस्तुत हुने बजेट भाषणका अवसरहरूमा सभामुख्यको आशन नजिकैबाट प्रत्यक्ष प्रसारण गर्ने अवसरहरू मिलेको थियो । त्यसैगरी राजा ज्ञानेन्द्रको कार्यकालमा पनि उल्लिखित अवसरहरूका प्रत्यक्ष प्रसारणमा सहभागी बन्ने मौका मिलेको थियो ।

२०४६ सालको राजनीतिक परिवर्तनपछि रेडियो नेपालबाट नेवारी (नेपालभाषा) र हिन्दी भाषामा पुनः समाचार प्रसारण सुरु गर्नु भन्ने मन्त्रिपरिषद्को निर्णय र आदेशपछि समाचारमा काम गर्नसक्ने जनशक्तिको अभाव खटकियो । विज्ञापन गरेर सक्षम र योग्य मानिस लिन कम्तीमा १ महिना लाग्ने थियो । विज्ञापन प्रकाशित गर्नु, आवेदन दिन समय दिनु, स्वर परीक्षा, लिखित परीक्षा र अन्तर्वर्ता इत्यादिको प्रक्रिया पूरा गर्नुपर्ने थियो । तत्काल ती भाषाहरूमा समाचार प्रसारण गर्नुपर्ने वाध्यतावश रेडियो नेपालको समाचार शाखामा उपलब्ध जनशक्तिबाटै योग्य व्यक्तिको खोजी भयो । म असन नजिकै कमलाक्षीको बासिन्दा भएको हुँदा मलाई नेवारी (नेपाल) भाषामा काम गर्न भनियो । तर कामचलाउ बोल्नसक्ने हुँदैमा रेडियोबाट नेवारीमा समाचार प्रसारण गर्नसक्ने औँट ममा भएन । अनि हिन्दीमा काम गर्न भनियो र २-४ थान समाचार वाचन गर्न लगाइयो-स्टुडियोबाट माझकोफोनमा । मलाई पनि हिन्दीमा सकिन्छ भन्ने आत्मविश्वास थियो र मैले सकारै । त्यसपछि २ वर्षजति मैले हिन्दी समाचारमा काम गरै । नेपालीमा प्रसारण भएका सम्पूर्ण समाचार हिन्दीमा अनुवाद गर्नुपर्ने र प्रसारण पनि गर्नुपर्ने जिम्मेवारी मेरो लगायत मेरा सहकर्मीहरूको थियो । सुरुमा मेरा सहकर्मीहरूमा ज्ञानुवाकर पौडेल, माया गिरी, रचना सिंह र सुशीला रायमाझीहरू हुनुहुन्थ्यो । हिन्दी र नेवारीमा समाचार बिहान ९ बजे र बेलुकी अङ्ग्रेजी समाचारपछि ८.३० बजे प्रसारण हुने गर्दथ्यो ।

हिन्दीमा काम गर्न त थालियो तर रेडियोबाट प्रसारण हुने समाचारमा भाषागत गल्ती नहोस, भाषा शुद्ध हुनुपर्छ । हिन्दी भाषाका विद्वान, साहित्यकारहरूले पनि सुन्धन । हाम्रो हिन्दी उच्चारण सुनेर कतै उनीहरूले आलोचना गर्न नपाउन भन्ने मलाई चिन्ता भइरहन्थ्यो । त्यो बेला

६३ अ० वार्षिकोत्तम

भर्कार

कार्यकारी निर्देशक जैनेन्द्र जीवन हुनुहुन्थ्यो । मैले उहाँलाई आफ्नो चिन्ता अवगत गराएँ । हामीले लेखेका, अनुवाद गरेका समाचार एकजना हिन्दी भाषाका पण्डित विद्वानलाई देखाएर शुद्धाशुद्धि मिलाई प्रसारण गर्ने व्यवस्था हुनुपर्यो, नत्र लाज हुन्छ । हाम्रो आफ्नो भाषा त होइन भनेपछि उहाँले त्यस्तो व्यक्ति को हुन सक्छ, एकपल्ट भेटौं र कुरा गराई भन्नुभयो । मैले त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा हिन्दी भाषा शाखा प्रमुख कृष्णचन्द्र मिश्रसिंग भेटेर सधाउन अनुरोध गर्इ । उहाँले सवारी सुविधा पाए ठिकै छ भनी स्वीकार गर्नुभयो र बिहान रेडियो नेपाल आएर हामीलाई सहयोग गर्न थाल्नुभयो । त्यसपछि हामीमा पनि शुद्ध हिन्दी भाषामा समाचार प्रसारण गरिरहेका छौं भन्ने आत्मविश्वासको अनिवृद्धि भयो । केही पछि हिन्दी समाचारमा गुलाब खेतानले पनि काम गर्नुभयो ।

रेडियो नेपालमा काम गर्दा मैले समाचारका अतिरिक्त, सामयिक चर्चा, अन्तर्वार्ता तथा रिपोर्टिङको काम पनि गर्इ । ३-४ वटा मेरा रचना (गीत) पनि हरिबहादुर र रत्नबहादुरको सङ्गीतमा रेकर्ड भएका थिए त्यतिबेला र बज्ने पनि गर्थे । मैले ३-४ वटा रेडियो नाटक पनि लेखेको थिएँ र हप्तिसाद रिमालको निर्देशनमा ती नाटक रेकर्ड भई पटक पटक प्रसारण भएका पनि थिए । अहिले ती नाटक र गीतहरूको पत्तो छैन, सायद हराए ।

मैले कलेजमा पढदा अड्ग्रेजी साहित्य पढेको हुँ । जोफी चसर, जोन मिल्टन, विलियम शेक्सपियर, औस्कार वाइल्ड, जोन कीट्स, चाल्स डिकेनस, लर्ड बाइरनजस्ता प्रसिद्ध कवि लेखकहरूको भूमि इङ्गल्याण्ड त एउटा पावन भूमि नै हो भन्ने विचार त्यसैबेलादेखि मेरो मनमा रहेको र त्यहाँ त एकपल्ट जसरी पनि पुग्नुपर्दछ भन्ने उत्कण्ठा पनि जागेको हो । रेडियो नेपाल समाचारमा काम गर्न थालेपछि यो विचार भन् सुदृढ भएको थियो । मेरा सहकर्मी मित्र मणि राणाको सहयोगमा म वि.सं. २०३२/३३ मा बीबीसी लन्डन पुगें । त्यहाँ पुगदा मेरो हर्षको सीमा थिएन । केही वर्ष मैले बीबीसीको नेपाली सेवामा मणि राणाको सहयोगीको रूपमा काम गर्ने र सिक्ने मौका पाएँ ।

त्यहाँ विभिन्न समाचार एजेन्सीहरूबाट प्राप्त विश्वभिरिका समाचारलाई तिनको महत्वका आधारमा केलाएर तिनीहरूको सत्यता र विश्वसनीयतालाई आफ्नै सोत र संवाददाताहरूबाट जाँचबुझ गराएर सत्यता प्रमाणित भएपछि मात्र आफ्नो बुलेटिनमा छापी सबै भाषाका समाचार कक्षमा वितरण गरिन्थ्यो । बीबीसीको वाह्यसेवामा त्यो बेला विश्वका विभिन्न ४० भाषाहरूमा कार्यक्रम प्रसारण हुने गर्दथ्यो । नेपालीमा सुरुमा १५ मिनेटको कार्यक्रम हप्तामा ३ दिन (३ पटक) प्रसारण हुन्थ्यो भन्ने पछि यो कार्यक्रमको समय बढाएर आधा घण्टाको हप्तामा ३ दिन प्रसारण गर्न थालियो । आजकाल नेपाली भाषाको कार्यक्रम दैनिक आधा घण्टा प्रसारण गरिन्छ । बीबीसीको अनुभव र बेलायतको यात्रापछि मैले आफ्नो सपना पूरा भएको अनुभव गरेको छु । अस्तु ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

(लेखक रेडियो नेपालका पूर्व समाचार सम्पादक/प्रसारक हुन् ।)

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१०९

भूर्द्धार

मेचीनगर नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, भ्रापाको आयोजना संचालन उपभोक्ता समितिहरूलाई अनुरोध

क. उपभोक्ता समितिले आयोजना सम्झौता गर्न आउदा नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नुपर्ने कागजातहरू

१. उपभोक्ता समितिको योजना सम्झौताको लागि व्य्होरा खुलेको निवेदन ।
२. सम्बन्धित बडाको बडाअध्यक्ष वा सदस्यको रोहबरमा उपभोक्ता समिति गठन गर्दा बसेको आम भेलाको निर्णय प्रतिलिपि ।
३. सम्बन्धित बडाकार्यालयको योजना सम्झौताका लागि सिफारिस पत्र ।
४. उपभोक्ता समितिको सम्झौताको लागि जिम्मेवार पदाधिकारी तोकिएको उपभोक्ता समितिको निर्णय प्रतिलिपि ।
५. उपभोक्ता समितिका सदस्यहरूको नेपाली नागरिकता प्रमाण-पत्रको फोटोकपी ।
६. पूर्वाधार निर्माण सम्बन्धमा प्राविधिक शाखाबाट तयार भएको आयोजनाको लागत अनुमान / इस्टमेट ।
७. योजना संचालन हुनु पूर्वको अवस्था भल्कै गरी योजना स्थलको फोटो ।
८. उपभोक्ता समितिको छाप ।

ख. योजना सम्झौता भएपछि उपभोक्ता समितिले के के गर्नुपर्छ ?

१. योजना स्थलमा तोकिएको विवरण खुलेको आयोजनाको सूचनापाटी अनिवार्य राख्नुपर्छ ।
२. उपभोक्ता समितिले योजना सम्झौता भए पश्चात योजना संचालन गर्न शुरू गर्नुपर्छ ।
३. बैंक खाता संचालनको हकमा भने कुन बैंकमा खाता संचालन गर्न हो सोही बैंकमा समितिका अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतबाट खाता संचालन गर्न बैंकको निर्णय प्रतिलिपि र खाता संचालनको लागि व्य्होरा खुलेको निवेदन नगरपालिकामा पेश गर्नुपर्छ ।
४. योजना वा कार्यक्रम संचालनको क्रममा काम गरिरहेको, बैंक बसिरहेको आदि अवस्था भल्कै फोटोहरू समेत पेश गर्नुपर्नेछ ।

ग. रनिड बिलको आधारमा रकम माग गर्दा के के कागजातहरू पेश गर्नुपर्छ ?

१. सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले रनिड बिल माग गरेको छाप सहितको निवेदन पत्र ।
२. आयोजनाको रनिड बिल माग गर्नुपर्ने कारण सहितको उपभोक्ता समितिको बैंकको निर्णय प्रतिलिपि ।
३. रनिड बिल बमोजिमको रकम माग गर्न सम्बन्धित बडा कार्यालयको सिफारिसको प्रतिलिपि
४. उत्त अवधिसम्म भए गरेको प्राविधिक मुल्याङ्कन (रनिड बिल) ।
५. योजनामा भए गरेको कार्यक्रम तस्विर / फोटो ।

घ. आयोजना सम्पन्न भएपछि अन्तिम भुक्तानी लिन एवं फरफारक गर्नको लागि के के कागजातहरू पेश गर्नुपर्छ?

१. उपभोक्ता समितिले आयोजना सम्पन्न गरी सार्वजनिक परिक्षण गरेको कागज र समितिको निर्णय राखी रकम भुक्तानीको लागि माग गरेको छाप सहितको निवेदन पत्र ।
२. सम्बन्धित बडा समितिहाट अनुगमन गरेको निर्णय सहित बडा कार्यालयको आयोजना वा कार्यक्रम सम्पन्न भएको व्य्होरा सहितको भुक्तानीको लागि गरेको सिफारिस पत्र ।
३. उपभोक्ता समिति बैंकको निर्णयको प्रतिलिपि (कार्य सम्पन्न) भएकाले भुक्तानीको लागि माग गर्ने भनिएको आयोजनामा भएको अस्तानी खर्चहरूको विवरण उल्लेख गरी उपभोक्ता भेलाबाट आस्तानी र खर्च अनुमोदन गरेको निर्णय ।
४. प्राविधिक मुल्याङ्कन, नापी किताब एवम् कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन ।
५. बिल, भरपाइहरू र डोर हाजिरी फारम बडा अध्यक्ष वा निजले तोकेको पदाधिकारीबाट प्रमाणित गराई पेश गर्नुपर्नेछ ।
६. आयोजना सुरु हुनुभन्दा अगाडीको, आयोजना संचालन भएको अवस्थाको र आयोजना सम्पन्न थप भए पश्चातको तस्विर / फोटो ।

मेचीनगर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, भ्रापा
कोशी प्रदेश, नेपाल

भृक्तार

पशुपालक कृषकबर्गमा अनुयोध

१. नजिकको पशु सेवा प्रवाह गर्ने निकायहरूसंग सम्पर्क, समन्वय गरी गाई भैसीलाई खोरेत रोग विरुद्धको खोप, भेडाबाखालाई पी.पी.आर. रोग विरुद्धको खोप र बंगुरलाई स्वाईन फिभर रोग विरुद्धको खोप लगाई आफ्ना पशुबस्तुलाई संक्रामक रोगबाट बचाउँ।
२. सन्तुलित एवं गुणस्तरीय पशु आहाराको लागि साइलेज, हे, टि.एम.आर. तथा एजोला प्रविधिको उपयोग सहित बाहै महिना हरियो घाँस खुवाउने प्रवन्ध मिलाई पशुपन्थीजन्य पदार्थको उत्पादन लागत घटाउँ।
३. पशु नश्ल सुधारका लागि गाई, भैसी, बाखा र बंगुरमा कृत्रिम गभाधान गराई पशुहरूको उत्पादकत्व एवं उत्पादनमा बढ़ि गरी आय आर्जन बढाउँ।
४. व्यवसायिक गाई, भैसी, बाखा पालन तथा दुध र मासुजन्य पदार्थको प्रशोधन एवं विविधकरणमा नविनतम असल अभ्यासहरू अवलम्बन गरी गुणस्तरीय शुद्ध, स्वच्छ र स्वस्थ उत्पादनहरूको सुनिश्चितता गराउँ।
५. जलवायू मैत्री निम्न पशुपालनका असल अभ्यासहरू अवलम्बन गरी दुध र मासुको उत्पादन एवं उत्पादकत्व बढाउँ।
 - क) बधुवा गाईभैसी, बाखापालन प्रणाली। ख) घाँसमा आधारित पशुपालन अभ्यास।
 - ग) डाल घाँसको सम्वर्द्धन र उपयोग। घ) गोबर पिसाव (मलमुत्र) को बैज्ञानिक व्यवस्थापन।
 - ड) सुधारिएको गोठ तथा खोरको प्रयोग। च) सन्तुलित एवं गुणस्तरीय पशु आहाराको साइलेज, हे आदीको उपयोग।

मेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विभाग केन्द्र

कोशी प्रदेश, इनरुवा, सुनसरी
सम्पर्क नं.: ०२५५६५९६२

७३ औं वार्षिकोत्सव

“स्वास्थ्य, पूर्वाधार, लघुउद्यम र कृषिमा क्रान्ति, समृद्ध र सुशासनयुक्त बुद्धशान्ति”

बुद्धशान्ति गाउँपालिका क्षापाको अनुयोध

- ❖ गाउँपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराउँ।
- ❖ विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होअौं र भएका विकास संरचनाहरूको संरक्षण गराउँ।
- ❖ सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशुचौपाया नछाडाउँ।
- ❖ आफ्नो घर वरपर, टोल तथा बजार पूर्ण रूपमा सफा राखाउँ।
- ❖ चैत्र बैशाखको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाइटर जस्ता आगो बाल्ने सामग्रीहरू बालबालिकाहरूले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराउँ।
- ❖ खाना पकाईसकेपछि आगो रास्तो संग निभाओ, खाना पकाउने घाँस प्रयोग कर्ताले चुलो, रेगुलेटर तथा लाईटर आदि समय समयमा निरीक्षण गराउँ।
- ❖ आगलागीका घटना भएमा दमकल, सुरक्षाकर्मी र सञ्चार माध्यममा खबर गराउँ।
- ❖ गर्मी समयमा साँझपछ बाहुला भएको लुगा लगाऊ, राती सुन्दा भूलको प्रयोग गराउँ र मलेरिया, कालाजार, डेढूगी जस्ता रोगहरूबाट बचाउँ।
- ❖ समयमै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं।
- ❖ जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराउँ।

बुद्धशान्ति गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, भाषा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

रेडियो नेपालको मुख्यभूत्र

भूर्कार

“सुन्दर समुन्नत गाउँ, घर, शहर धमदिवी नगरपालिकाको रहर”

धमदिवी नगरपालिका संखुवासभाको अनुरोध

- ५ बजार, सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा फोहोर नफालौं, नगर सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुटौं।
- ६ आफ्नो घर वरपर विरुद्धा रोपी हरियाली बनाउँ।
- ७ नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशु चौपाया नछाडौं।
- ८ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखौं।
- ९ घर तथा अन्य भौतिक संरचना निर्माण गर्दा नगरपालिकाको मापदण्ड अनुसार नक्सा पास गरी निर्माण कार्य गराँ।
- १० जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराउँ, समयमा नै कर तिर्ने बानी बसालौं।

धमदिवी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, संखुवासभा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

१०६ औं वार्षिकोत्तम

“कृषि, पर्यटन र व्यापार, सुरक्षित समृद्ध नगरको आधार”

चैनपुर नगरपालिकाको कार्यालय संखुवासभाको अनुरोध

१. चैनपुर नगरपालिकालाई सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुटौं।
२. नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा फोहोर नफालौं।
३. आफ्नो घर वरपर विरुद्धा रोपी हरियाली बनाउँ।
४. नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशु चौपाया नछाडौं।
५. सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखौं, व्यापार व्यवसाय नगराँ।
६. नगरपालिकाबाट इजाजत लिएर मात्र घर निर्माण गराँ।
७. पसल व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गराँ र समयमै वार्षिक नविकरण गराँ।
८. बालबालिकालाई काममा होइन, विद्यालय पठाउँ।

चैनपुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, चैनपुर संखुवासभा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

भृक्तार

“नतिजामुखी प्रशासन, समृद्ध र सुशासन”

बाहुदर्शी गाउँपालिका भाषापाको अनुयोध

- ❖ विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होअौं र भएका विकास संरचनाहरूको संरक्षण गराईं।
- ❖ आफ्नो घर वरपर, टोल तथा बजार पूर्ण रूपमा सफा राखाईं।
- ❖ चैत्र बैशाखको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाइटर जस्ता आगो बाल्ने सामाग्रीहरु बालबालिकाहरूले नभेद्ने ठाउँमा राख्ने गराईं।
- ❖ खाना पकाईसकेपछि आगो राम्रो संग निभाओ, खाना पकाउने ग्याँस प्रयोग कर्ताले चुल्हो, रेगुलेटर तथा लाईटर आदि समय समयमा निरिक्षण गराईं।
- ❖ आगलागीका घटना भएमा दमकल, सुरक्षाकर्मी र सञ्चार माध्यममा खबर गराईं।
- ❖ गर्मी समयमा सॉफ्टपख बाहुला भएको लुगा लगाऊ, राती सुत्दा भूलको प्रयोग गराईं र मलेरिया, कालाजार, डेढ्गी जस्ता रोगहरूबाट बचाईं।
- ❖ समयमै कर (राजशव) तिर्ने बानी बसालौं, सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं।
- ❖ जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराअौं।
- ❖ गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराईं।

बाहुदर्शी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, भाषा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

“शिक्षा, कृषि, उद्योग र पुर्वाधार, समृद्ध कटहरीको मुल आधार”

कटहरी गाउँपालिका मोरडको अनुयोध

- ❖ व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्रै दर्ता गर्ने गराईं, समय मै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं।
- ❖ आफ्नो घर, टोल तथा बडा सधै सफा राखी, सभ्य नागरिक बनाई।
- ❖ प्लाष्टिकजन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गराईं।
- ❖ बालश्रमको अन्त्य गर्दै बालअधिकार सुनिश्चित गराईं।
- ❖ सार्वजनिक सम्पत्तीको संरक्षण गराईं, वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाअौं।
- ❖ बाल विवाह र दाईजो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गराईं।

मन्दै नवबर्ष २०८० सालको पावन अवसरमा

सम्पूर्ण गाउँबासी दाजु भाइ दिदी बहिनीहरूमा हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

रोहिणी आचार्य

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सीतादेवी राजबंशी

उपाध्यक्ष

देवराज चौधरी

अध्यक्ष

कटहरी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, कटहरी, मोरड
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

७३ औं वार्षिकोत्सव

भृक्षार

“पूर्वी क्षेत्रको व्यापारिक द्वार, शान्ति र समृद्धि सहितको भद्रपुर नगर”

भद्रपुर नगरपालिका भाषाको नगरबासीमा अनुरोध

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराउँ।
- चैत्र, बैशाखको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदौं, सलाई, लाइटर जस्ता आगो बाल्ने सामग्रीहरु बालबालिकाहरूले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराँ।
- आगलागीका घटना भएमा दमकल लगायत सुरक्षाकर्मीलाई खबर गराँ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा फोहोर नफालौं, नगर सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुटाँ।
- सडने र नसडने फोहोर छुट्याई नसडने फोहोर मात्र निष्काशन गराँ, सडने फोहोर आफै व्यवस्थापन गराँ।
- नगरपालिका क्षेत्र रहेका सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशु चौपाया नछाडाँ।
- सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखाँ, व्यापार व्यवसाय नगराँ।
- नगरपालिकाबाट इजाजत लिएर मात्र घर निर्माण गराँ।
- समयमै कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिँ।

भद्रपुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, भाषा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

६७ औं वार्षिकोत्तम

“उद्योग, व्यापार, कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारमा अभिवृद्धि, बित्तमोड नगरको विकास र सुशासन सहितको समृद्धि”

बित्तमोड नगरपालिका भाषाको नगरबासीमा अनुरोध

- बालबालिकालाई काममा होइन, विद्यालय पठाउँ।
- समय मैं कर तिर्ने बानी बसालौं।
- बजार तथा सार्वजनिक महत्वका स्थानहरूलाई सफा राखी सुन्दर नगरको रूपमा परिचय दिँ।
- सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा फोहोर नफालौं, नगर सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुटाँ।
- आफ्नो घर वरपर विरुद्धा रोपी हरियाली बनाउँ।
- नगरपालिका क्षेत्र रहेका सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशु चौपाया नछाडाँ।
- सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखाँ।
- घर तथा अन्य भौतिक संरचना निर्माण गर्दा नगरपालिको मापदण्ड अनुसार नक्सा पास गरी निर्माण कार्य गराँ।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराउँ।

बित्तमोड नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, बित्तमोड, भाषा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

भृक्तार

रोड गाउँपालिका इलामको अनुरोध

- १, रोड गाउँपालिकामा रहेका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको भ्रमण अवलोकन गरी पर्यटन प्रबढ्दन गराई ।
- २, गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराई ।
- ३, विकास निर्माणका कार्यमा अग्रसर होअौं र भएका विकास संरचनाहरूको संरक्षण गराई ।
- ४, आफ्नो घर वरपर, टोल तथा बजार पूर्ण रूपमा सफा राख्नै ।
- ५, चैत्र बैशाखको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाईटर जस्ता आगो बाल्ले सामाग्रीहरू बालबालिकाहरूले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराई ।
- ६, खाना पकाईसकेपछि आगो राम्रो संग निभाअौ, खाना पकाउने ग्यास प्रयोगकर्ताले चुल्हो, रेगुलेटर तथा लाईटर आदि समय समयमा निरीक्षण गराई ।
- ७, समय मैं कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं ।
- ८, जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराअौ ।

रोड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, इलाम
 (कोशी प्रदेश, नेपाल)

७३ औं वार्षिकोत्सव

मिकलाजुड गाउँपालिका मोरडको अनुरोध

- ❖ यस गाउँपालिकाको विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होअौं र भएका विकास संरचनाहरूको संरक्षण गराई ।
- ❖ सडक बाटोहरूमा आफ्ना पशु चौपाया नछाडौं ।
- ❖ आफ्नो घर वरपर, टोल तथा बजार पूर्ण रूपमा सफा राख्नै ।
- ❖ चैत्र बैशाखको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाईटर जस्ता आगो बाल्ले सामाग्रीहरू बालबालिकाहरूले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराई ।
- ❖ खाना पकाईसकेपछि आगो राम्रोसंग निभाअौ, खाना पकाउने ग्यांस प्रयोग कर्ताले चुल्हो, रेगुलेटर तथा लाईटर आदि समय समयमा निरीक्षण गराई ।
- ❖ गर्मी समयमा साँझपख बाहुला भएको लुगा लगाऊ, राती सुन्दा भूलको प्रयोग गराई र मलेरिया, कालाजार, डेढगी जस्ता रोगहरूबाट बच्नै ।
- ❖ समय मैं कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं ।
- ❖ जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराअौ ।

मिकलाजुड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, मधुमल्ला, मोरड
 (कोशी प्रदेश, नेपाल)

भूर्जकान्त

“समृद्ध स्वादबारी नगर”

खाँडबारी नगरपालिका संखुवासभाको अनुरोध

- ५ खाँडबारी नगर नेपालका प्रमुख समृद्ध शहरहरु मध्येमा सुन्दर र विविध सांस्कृतिक विविधत भएको शहर हो त्यसैले यहाँ रहेका सांस्कृतिक विविधताको संरक्षण र सम्बर्द्धन गराँ।
- ६ नगरपालिका क्षेत्रमा घर तथा कुनै किसिमको भौतिक संरचना निर्माण गर्नु भन्दा अगाडी अनिवार्य रूपमा नगरपालिकाको इजाजत लिने गराँ।
- ७ घर, पसलबाट निस्कने फोहोर मैला जथाभाबी नफालौ, संकलन स्थल, डस्टिवनमा मात्र व्यवस्थित रूपमा फाल्ने गराँ।
- ८ नगरपालिकामा नियमानुसार दर्ता गरेर मात्र नगर क्षेत्रमा व्यबसाय संचालन गर्ने गराँ।
- ९ जन्म, मृत्यु, बसाईसराई र विवाह दर्ता जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र दर्ता गर्नुहुन र समयमा नै कर (राजश्व) तिर्नु हुन पनि अनुरोध छ।
- १० गर्मीको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाइटर जस्ता आगो बाल्ने सामग्रीहरु बालबालिकाहरूले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराँ।

खाँडबारी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, संखुवासभा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

१०६ औं वार्षिकोत्तम

लालीगुराँस नगरपालिका तेहथुमको नगरबासीमा अनुरोध

१. लालीगुराँस नगरपालिका नेपाल सरकारबाट घोषित मध्य पहाडी लोकमार्ग अन्तर्राष्ट्रिय १० वटानयाँ शहर मध्येको एक हो। यो नगरपालिकामा प्राकृतिक तथा भौगोलिक दृष्टिले अति रमणीय पर्यटकीय स्थलहरु रहेका छन् त्यसैले यस नगरमा रहेका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरुको संरक्षण गराँ।
२. नगरपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराँ।
३. विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होआँ र भएका विकास संरचनाहरुको संरक्षण गराँ।
४. आफ्नो घर वरपर, टोल तथा नगर पूर्ण रूपमा सफा राख्नौ, समयमै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिआँ।
५. चैत्र दैशाखिको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाइटर जस्ता आगो बाल्ने सामग्रीहरु बालबालिकाहरूले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराँ।
६. खाना पकाईसकेपछि आगो राम्रोसंग निभाओँ, खाना पकाउने ग्याँस प्रयोग कर्ताले चुल्हो, रेगुलेटर तथा लाईटर आदि समय समयमा निरीक्षण गराँ।
७. जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराओँ।

लालीगुराँस नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, बसन्तपुर, तेहथुम
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

भृक्तार

“हल्दीबारीको दृष्टि, कृषि र पर्यटन मार्फत समृद्धि”

हल्दीबारी गाउँपालिका भाषाको अनुयोध

- व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्रै दर्ता गर्ने गराँ, समय मैं कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिआँ।
- आफ्नो घर, टोल तथा वडा सधै सफा राख्बौ, प्लाष्टिकजन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गराँ।
- बालश्रमको अन्त्य गर्दै बालअधिकार सुनिश्चित गराँ।
- सार्वजनिक सम्पतीको संरक्षण गराँ, वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाओ।
- बाल विवाह र दाईजो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गराँ।
- विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होओ र भएका विकास संरचनाहरूको संरक्षण गराँ।
- गर्मीको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाइटर जस्ता आगो बाल्ने सामाग्रीहरू बालबालिकाहरूले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराँ।

हल्दीबारी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, भाषा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

७३औं वार्षिकोत्सव

चुलाचुली गाउँपालिका इलामको अनुयोध

- गर्मीको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाइटर जस्ता आगो बाल्ने सामाग्रीहरू बालबालिकाहरूले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराँ।
- आफ्नो घर, टोल तथा वडा सधै सफा राख्बौ, प्लाष्टिकजन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गराँ।
- सार्वजनिक सम्पतीको संरक्षण गराँ, वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाओ।
- बाल विवाह र दाईजो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गराँ।
- विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होओ र भएका विकास संरचनाहरूको संरक्षण गराँ।
- व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्रै दर्ता गर्ने गराँ, समय मैं कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिआँ।
- जेठ नागरिक, बालबालिका र दिघरोगीहरूलाई विशेष ख्याल गराँ।

चुलाचुली गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, इलाम
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

भूङ्कार

रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिक उत्सवको उपलक्ष्ययमा रेडियो नेपालप्रति शुभकामना

सुरक्षित पानी स्वस्थ्य जिन्दगानी, सधैँ छोपी राखौं खानेपानी,
फोहर पानी रोगको खानी, प्रयोग गरौं सुरक्षित पानी

- पकाइसकेको खाना तथा शुद्धिकरण गरेको पानीलाई राम्रोसँग छोपेर राखौं।
- आफूले प्रयोग गर्ने पानीको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न आवश्यकता अनुसार नियमित रूपमा पानीको परीक्षण गर्ने गरौं।
- क्लोरिन चककी प्रयोग गर्दा १ लिटर, ५ लिटर १० लिटरमा राख्ने पाइने हुँदा एकीन गरी चककी पानीमा घोलौं। कम्तीमा आधा घण्टापछि प्रयोग गरौं।

आयोजना प्रमुख तथा

संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना
धनगढी, कैलाली

७३औं वार्षिकोत्सव

अर्जुनधारा नगरपालिका भाषाको जनहितमा जारी सन्देश

१. अर्जुनधारा नगरपालिकालाई सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुटौं।
२. नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा फोहोर नफालौं।
३. प्लाष्टिक जथाभावी नफालौं, प्लाष्टिकमुक्त नगर बनाउने अभियानमा सहयोग गरौं।
- ४ व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्रै दर्ता गर्ने गरौं, समय मैं कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं।
- ५ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखौं, व्यापार व्यवसाय नगरौं, नगरपालिकाबाट इजाजत लिएर मात्र घर निर्माण गरौं।
- ६ पसल व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मैं वार्षिक नविकरण गरौं।
- ७ अर्जुनधारा नगरपालिकामा पर्ने कोशी प्रदेशको प्रसिद्ध तिर्थस्थल अर्जुनधारा धामको संरक्षण र विकासमा सबैले योगदान गरौं।

अर्जुनधारा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, अर्जुनधारा, भाषा
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

भृक्तार

के.आई सिंह गाउँपालिकावासीहरूमा अनुरोध

- के.आई. सिंह गाउँपालिकालाई सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउने काममा जुट्टौं ।
- आफ्नो घर आँगन सर्वै सफा राख्नौं ।
- स्थानीयस्तरमै रोजगारीको सिर्जना गरी समृद्ध गाउँपालिका बनाउने अभियानमा हातेमालो गर्नौं ।
- गाउँपालिकामा रहेका धार्मिकस्थलहरूको संरक्षण, संवर्धन र प्रचारप्रसार गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक भित्राई गाउँपालिकाको आर्थिक समुद्धिमा सहभागी बन्नौं ।
- गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार, व्यवसाय गाउँपालिकामा दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गरी जरीबानावाट बच्नौं ।
- व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने बानी बसालौं ।
- आफ्नो घर वरपर विरुद्ध रोपी हरियाली बनाउँ ।
- बालबालिकालाई काममा होइन विद्यालय पठाउँ भन्दै नयाँ वर्ष २०८०को सम्पूर्ण के.आई. सिंह गाउँपालिकावासीहरूमा मङ्गलमय शुभक्रमना व्यक्त गर्दछौं ।

लोकेन्द्र शाही

अध्यक्ष

सुरज बहादुर परियार

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिना देवी बिष्ट

उपाध्यक्ष

के.आई. सिंह गाउँपालिका परिवार, डोटी

७३ औं वार्षिकोत्सव

नवदुर्गा गाउँपालिका डडेल्धुराको अनुरोध

- समयमै बुझाउनु पर्ने कर बुझाई राज्य निर्माणमा सहयोग गर्नौं ।
 - व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने बानी बसालौं ।
 - गाँउ सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ । घर आँगन सफा राख्नौं, चर्पीमा मात्रै दिसापिसाब गर्नौं ।
 - प्लाइस्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गर्नौं ।
 - सार्वजनिक सम्पतिको संरक्षण गर्नौं । समृद्ध गाउँपालिका अभियानमा सहकार्य र साझेदारी गर्नौं ।
 - बालश्रमको अन्त्य गर्ने बालअधिकार सुनिश्चित गर्नौं ।
 - घरेलु हिंसाविरुद्ध डटेर लड्ठौं, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गर्नौं ।
 - बालबालिकाहरूलाई लगाउनुपर्ने खोप बच्चालाई स्वाध्य संस्था लगी नियमित रूपमा समयमै लगाई बालमृत्यूदर घटाउँ ।
 - बालविवाह, बहुविवाह, छाउपडीजस्ता कुप्रथा रोकन सबै लागी पर्नौं ।
 - वातावरण जोगाउन रूख रोपी हरियाली बढाउँ ।
 - अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन बिताउँ ।
 - छोराछोरीमा भेदभाव नगर्नौं, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाउँ ।
- विकास निर्माणका कार्यहरूमा जनसहभागिता बढाउँ । सामाजिक विसङ्गति र विकृतिको अन्त्य गर्नौं ।

लक्ष्मी प्रसाद अवस्थी

अध्यक्ष

निर्मला कुमारी बोगटी

उपाध्यक्ष

रवि कुमार चौधरी

नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नवदुर्गा गाउँपालिकाको कार्यालय परिवार

मणिलेक, डडेल्धुरा

रेडियो नेपालको मुख्यभूपत्र

११९

भूर्कार

साँफेबगर नगरपालिका अध्यामको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विचेष्टदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने।
- महिनावारी (छाउपडी कुप्रथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गर्ने। यस अवस्थाका महिला तथा किशोरिलाई पौष्टिक स्वानेकुरा दिओ।
- नियमित गर्भ परीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याँ। स्वास्थ्य संस्थामा मात्रै सुल्केरी होओ।
- आफ्नो गाउँ सफा र स्वच्छ रास्वी सम्य नागरिकको परिचय दिओ।
- आफ्नो घर, टोल तथा वडा सधैँ सफा रास्वै।
- प्लाइटिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गर्ने।
- नगरपालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गर्ने।
- नगरपालिकालाई बालमैत्री र पोषणयुक्त नगरपालिका बनाउन सबैले सहयोग गर्ने।
- महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्ना ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गर्ने।
- शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर भविष्य निर्माणका लागि सचेत बनौ।
- बाटोघाटो, पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगर्ने।
- पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै कारोबार गर्ने, समयमै कर तिरी सम्य नागरिकको परिचय दिओ।
- नक्सा पास गराएर मात्रै घर निर्माण गर्ने। भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माणमा जोड दिओ।
- विकास निर्माणका कार्यमा जनसहमागिता बढाउदै गुणस्तरीय र पारदर्शी निर्माणमा अग्रसर होओ, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्ने।
- नगरका खपतड, वैद्यनाथ, नैनी, भितुगा, जिमराडी लगायतको भ्रमण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने।

साथै रेडियो नेपालको ७३ औं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासी आमा, बुवा, ढाङुभाइ तथा दिल्लीबिनीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा दीघयुको कामना गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

“सुन्दर समृद्ध साँफेबगर : बनाऊँ राष्ट्रकै नमुना नगर”

राजेन्द्र बहादुर कुंवर

नगरपालिका

शिव बहादुर कुंवर (शिलोज)

उपप्रमुख

लक्ष्मी प्रसाद शर्मा

नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

साँफेबगर नगरपालिका परिवार

अछाम सुदूरपश्चिम

रेडियो नेपालसँग मेरो चार दशक (वि.सं. २०३५ असोज-वि.सं. २०७४ असार)

धनेन्द्र विमल क्षेत्री

उमेरले जति जति आफ्नो गणितीय हिसाब थप्दै लग्दो रहेछ, त्यतिनै जिन्दगीले अनुभव र अनुभूतिका पन्नाहरूलाई भर्दै लाने रहेछ। थाहा छैन, यो ऋमले कहाँसम्म, कहिलेसम्म निरन्तरता पाइरहने हो। म आज यस आलेखमा मेरो जीवनको त्यो महत्वपूर्ण अनि उपलब्धिपूर्ण पाटोलाई उजागर गर्ने कोशिस गर्दैछु, जसले मलाई साधारण धनेन्द्रबाट धनेन्द्र विमल बनाउनमा अहम् भूमिका निर्वाह गरेको छ, जसको भरोसा, आड, र समन्वयको कारण मैले जीवनमा उल्लेख्य सफलता हासिल गर्न सकेको छु। मलाई त्यही उपलब्धि दिलाउने कर्मस्थल हो रेडियो नेपाल - जहाँ मैले मेरो किशोरावस्था, यौवनावस्था, अनि वयस्क वर्षहरू बिताएँ, समग्रमा भन्नुपर्दा रेडियो नेपाल मेरो सम्पूर्ण हो। यहाँ मैले मेरो रेडियो नेपालसँगको सम्बन्धलाई ३ चरणमा उल्लेख गर्ने प्रयास गरेको छु।

१. प्रवेश वरण

वास्तवमा भन्नुपर्दा रेडियो नेपालमा मेरो प्रवेश कुनै योजनाबद्ध तवरले भएको थिएन। मेरो पिता स्व. विश्वनाथ विमलको रेडियो नेपालको समाचारवाचक पदमा कार्यरत रहेकै अवस्थामा २०३४ सालमा असामयिक निधन हुन पुणेको थियो। पिताको देहावसान पश्चात् बुबाको अति मिल्नुहुने तत्कालीन निर्देशक स्व. भाग्यप्रसाद शाह र समाचार प्रमुख प्रचण्डमान सिंह प्रधानले मघरको जेठो छोरा भएको हुँदा घरमा केही आर्थिक सहायता पूँगेस भनी रेडियो नेपालमा जागिर खाने अवसर दिलाइदिनु भएको थियो। त्यातिक्षेर मैले भख्नैरे एस.एल.सी. उत्तीर्ण गरेको थिएँ, यसैले मलाई वहाँहरूले करार सेवामा नियुक्त गरिदिनु भएको थियो। यसरी नियुक्ति पाएपछि मैले सुरुमा त प्रशासन शाखाको दर्ता चलानीमा केही समय काम गरे, त्यसपछि मेरो कलेजको समय दिउँसो भएकोले रात्रिकालीन सेवामा काम गर्नेगरी टेप लाइब्रेरीमा खटाई दिनुभयो। साँझको इयुटी टेप लाइब्रेरीमा गर्दा सजिलै लागेको थियो किनकि ७:३० बजेपछि घर जान पाइन्थ्यो। यसको पनि एउटा कारण थियो, त्यस बेलामा सवा आठ बजेदेखि ९ बजेसम्म बाह्य सेवा भनेर कार्यक्रम सञ्चालन हुने र ९ बजेपछि विज्ञापन सेवा सञ्चालन हुने गर्दथ्यो। विज्ञापन सेवा तत्कालीन रत्न रेकडिङ संस्थानले सञ्चालन गर्ने गरेकोले त्यसको छुटै व्यवस्थापन थियो भने बाह्य सेवाको गीतहरूको व्यवस्था गरिदिएपछि अरु काम नहुने हुँदा ७:३० बजे काम पूरा भैसक्दथ्यो। यसका अलावा मेरो उमेर सानै भएकोले मेरो बुबाको साथीहरू गौरी के.सी., वीणा गुरुङ, भारती सिलवाल, जो बाह्य सेवाको सञ्चालकहरू हुनुहुन्थ्यो आदिले मप्रति देखाउनु हुने सदाशयताको कारण पनि मलाई अलि सहज भएको थियो। त्यस समयमा भन्नु पर्दा टेप लाइब्रेरी अहिलेको जस्तो व्यवस्थित थिएन, सबै प्रकारका गीतहरू छ्यासमिसे तरिकालै राखिएका थिए र गीत खोजनका लागि तुला तुला ढङ्गा खोतल्नुपर्ने थियो। कुन गीत कहिले प्रसार गर्ने

७३ औं वार्षिकोत्सव

भरक्कार

हो त्यो सबै मासिक रूपमा प्रकाशन हुने भङ्गकारमा प्रकाशित हुने भएकोले त्यसको तयारी पहिले नै भैसकेको हुन्थ्यो । यसका अतिरिक्त विज्ञापन सेवाअन्तर्गत बज्ने गीतहरूको लाइब्रेरीको अलगौ व्यवस्था भएको हुँदा त्यसको व्यवस्थापनमा टेप लाइब्रेरीको कुनै संलग्नता रहेनथियो । यसरी मैले टेप लाइब्रेरीको रात्रिकालीन सेवामै कार्यरत रहेर प्रमाण-पत्र तह उत्तीर्ण गरे । अनि स्नातक तहको लागि त्रिचन्द्र कलेजको रात्रिकक्षामा भर्ना भएपछि म टेप लाइब्रेरीमै दिवा सेवामा काम गर्न थालै । दिवा सेवामा काम सुरु गरेको केही समयपछि आदरणीय स्व. पाण्डव सुनुवार टेप लाइब्रेरीको इन्वार्ज भएर आउनुभयो । अनि वहाँसँग टेप लाइब्रेरीको गीतहरूलाई वर्गीकरण गर्ने, भाषणहरू, महत्वपूर्ण कार्यक्रमहरू, नाटकहरू आदिलाई सुरक्षित राख्नका लागि भिन्नाभिन्न अभिलेखहरूमा उतार गर्ने सल्लाह भयो । यसैबिचमा टेप लाइब्रेरी सुधारको नाममा एउटा योजना पनि दातृ संस्थाको सहायतामा सुरु गरिएको थियो । तर त्यो योजनाका कामहरू बिचमै तुहिन पुग्यो । यसपछि हामीले लोकगीत, आधुनिक गीत, भजन, स्वदेश गान, बाल गीत, शास्त्रीय गायन, शास्त्रीय वादन, चलचित्रका गीत, हिन्दी फिल्मी गीत, हिन्दी गजल, अङ्ग्रेजी गीत, भाषण, शब्दचित्र, वृत्तचित्र, नाटक, फूलबारी (विभिन्न भाषाका गीत), गरी गीत तथा कार्यक्रमहरूको विधाअनुसार टेप लाइब्रेरीमा गीत, सङ्गीत, कार्यक्रम सुरक्षित तवरले सङ्घर्ष गर्ने कार्यको थालनी गन्तौ र त्यो विधिको परिपालना आजसम्म पनि चलिरहेकै छ । दिवा सेवामा काम गर्न थालेपछि मलाई दामोदर अधिकारी, जसलाई हामी दामबुबा भनेर सम्बोधन गर्ने गर्थ्यौ, उहाँले यसो कविता लेखन, पारिश्रमिक आउँछ, तिमीलाई काम लाग्छ भनेर हौस्याउनु भयो किनकि त्यस समयमा रेडियो नेपालमा कविताहरू, लेख रचनाहरू, प्रसार भएपछि प्रतिलेख रचनाको २५ देखि ४० रुपैयाँसम्म पारिश्रमिक दिने चलन थियो र गीतसङ्गीतको हकमा पनि यस्तै किसिमको व्यवस्था रहेको थियो । यसैले मैले पनि दामबुबाले भन्नु भएपछि जानी नजानी २/४ वटा कविता कोई, जुन उहाँले सञ्चालन गर्नुहुने विदेशमा बस्ने नेपालीहरूका लागि कार्यक्रममा प्रसार गरिदिनुभएको थियो ।

त्यसताका रेडियो नेपाल एकमात्र प्रसारण संस्था भएकोले होला यसको क्रेज तुलै थियो, यसैले रेडियो नेपालबाट आफ्नो लेख रचना प्रसार गर्ने, गीत सङ्गीत प्रसार गर्न सबैको होडबाजी नै चल्नेगर्थ्यो । यसै क्रममा स्व. पाण्डव सुनुवार कुशल कार्यक्रम सञ्चालक पनि हुनुहुन्थ्यो र उहाँले त्यस समयमा इन्द्रेणी नामक मनोरञ्जनप्रद कार्यक्रम र श्रोताहरूको जिज्ञासाको जवाफ दिने पत्रउत्तर कार्यक्रम धन लामासँग मिलेर सञ्चालन गर्नुहुन्थ्यो । उहाँसँग टेप लाइब्रेरीमा सहकार्य गर्दागर्दै म वहाँको सहायक भएर कार्यक्रम सञ्चालनमा पनि सहभागी हुनथाले । अनि मलाई पनि कार्यक्रम उत्पादनप्रति रुचि जागृत हुँदै गयो । त्यस समयमा रेडियो नेपालबाट सञ्चालित अन्य कार्यक्रमहरू धार्मिक कार्यक्रम, महिला कार्यक्रम, साहित्य संसार, बाल कार्यक्रम, सुनगाभा, गीतिकथा, नाटक, लगायत फर्माइस कार्यक्रमहरू अति नै लोकप्रिय थिए । यी कार्यक्रमका सञ्चालक सञ्चालिकाहरू, पुरुषोत्तम सापकोटा, सूर्यकुमारी पन्त, शान्ता श्रेष्ठ, यज्ञनिधि दाहाल, वासुदेव मुनाल, निरोधराज पाण्डे, स्व. हरिप्रसाद रिमाल आदिलाई बाहिरबाट श्रोताहरू भेदन लालायीत भएर आएको देख्दा मेरो किशोर मनमा पनि त्यस प्रकारको चर्चा पाउने लोभ जाग्नु स्वभाविकै थियो । यसैले कार्यक्रम निर्माणमा म बिस्तारै अग्सर हुँदै गएको थिए । तर मेरो स्वर माझक योग्य नभएको कारण सञ्चालको हैसियतमा काम गर्न अवसर भने मैले पाइनँ । त्यस समयमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, उद्घोषण गर्न माझक अनुकूल स्वर हुनैपर्ने बाध्यकारी व्यवस्था थियो । उद्घोषणको कुरा गर्दा त्यस समयमा एकजना उद्घोषक हुनुहुन्थ्यो भैरवलाल जोशी जो केही पातलो जिउडालको हुनुहुन्थ्यो । तर वहाँको स्वर गहकिलो थियो । अनि पाण्डव सुनुसार जो अलि मोटो जिउडालको भैकन पनि स्वर भने पातलो किसिमको थियो । जब बाहिरबाट श्रोताहरू रेडियो

६३ औं वार्षिकोत्तम

भूक्तार

नेपाल घुम्न, कार्यक्रम सञ्चालकहरू भेट्न, कलाकारहरू हेर्न आउँथे तब वहाँहरू दुवैजनालाई प्रत्यक्ष देखेर आश्चर्यचित हुने गर्दथे किनकि श्रोताहरूले गहकिलो आवाज पाण्डव सुनुवारको र पातलो आवाज भैरवलाल जोशीको होला भनेर कल्पना गरेका हुँदा रहेछन् । प्रत्यक्ष भेट्दा त्यसको ठिक विपरीत पाएर छक्क परेर गएको अनुभव पनि छ । यसैक्रममा एउटा विदेशी संस्थाले रेडियो नेपालका सञ्चालकहरूको लागि कार्यक्रम उत्पादनसम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरेको थियो र त्यस तालिमको समापनताका सञ्चालकहरूले प्रहसनमा आधारित एउटा कार्यक्रम पञ्चरङ्ग उत्पादन गरेका थिए । जुन त्यस समयमा नौलो प्रयोग पनि थियो र कार्यक्रमको सञ्चालिका हुनुहुन्थ्यो कृष्णा तामाकार । जुन कार्यक्रम केही समय चलेर स्थगित भयो र सो कार्यक्रमबाटै होला मदनकृष्ण श्रेष्ठ, हरिवंश आचार्य, राजपाला हाडा, लगायतका हास्य कलाकारहरूको रेडियो नेपालमा प्रवेश भएको । पछि यही स्वरूपको रसरङ्ग कार्यक्रम प्रसारण गरिएको थियो । यो कार्यक्रम महिनाको अन्तिम शनिबार राति प्रसार हुन्थ्यो र त्यस दिन सबैजना यही कार्यक्रमको प्रतीक्षामा रहने गरेको अनुभव म स्वयम्भुले पनि गरेको थिए । दिउँसो टेप लाइब्रेरीमा काम गर्ने क्रममा नै मेरो उठबस सङ्गीतकार राम थापासँग हुन थालेको थियो र उहाँ लोकगीतको लागि त स्थापित कलाकार भैसक्नु भएको थियो । तर आधुनिक सङ्गीत भने वहाँले भख्वै सुरुवात गर्दै हुनुहुन्थ्यो । उहाँसँगको बसाइमा मलाई पनि गीत लेखनमा अभियुक्त बदन थाल्यो । अनि वहाँकै प्रेरणा र जोडबलले मैले एउटा गीत लेखे, जसलाई वहाँले सङ्गीत भरिदिएर गायक मनोज गुरुङको स्वरमा रेकर्ड गराई दिनुभयो । जसबाट मलाई गीत लेख्ने हौसला बढ्यो र गीत लेख्न थालै । गीत त लेखिन्थ्यो तर त्यस समयमा रेकर्ड गर्ने संस्था रेडियो नेपालमात्र भएकोले रेकर्ड गराउन भने महिनौं दिन कुनूपर्ने बाध्यता थियो ।

वि.सं. २०३९/४० मा प्राविधिक क्षमता विस्तार नभएसम्म रेडियो नेपालको प्रसारण अमेरिकी सरकारबाट सहयोग स्वरूप प्राप्त १०० किलोवाटको सर्टिफिकेट र श्री ५ को सरकारबाट प्राप्त १०० किलोवाटको सर्टिफिकेट र श्री ५ को सरकारबाट मात्र भैरहेको थियो । यसपछि तत्कालीन राजा श्री ५ वीरेन्द्रको जापान भ्रमणका अवसरमा रेडियो नेपालको प्रसारण सेवा विस्तार गर्ने सहयोग सम्झौता सम्पन्न भएपछि वि.सं. २०३९/४० मा पहिलो चरणअन्तर्गत जापान सरकारले काठमाडौंमा सुविधासम्पन्न अत्याधुनिक स्टुडियो भवन र पोखरामा प्रसारण केन्द्रको भवन निर्माणका साथै १०० र १० किलोवाट क्षमताको मिडियम वेम ट्रान्समिटर जडान गरिदिएपछि श्रोताहरूले रेडियो नेपालको प्रसारणलाई स्पष्ट सुन्ने अवसर पाउनु भएको थियो । यसैगरी प्राविधिक क्षमता विस्तारको क्रममा २०४५/४६ तिर धनकुटामा स्टुडियो भवनको निर्माण र धरानमा १०० किलोवाट र १० किलोवाट द्रान्समिटर र प्रसारण भवनको कार्य सम्पन्न गरिएको थियो । यस्तै तेस्रो चरणअन्तर्गत जापान सरकारले २०४६/४७ ताका सुर्खेतमा १०० किलोवाट क्षमताको मिडियम वेम ट्रान्समिटर जडान एवम् प्रसारण भवनको निर्माणका साथै दिपायलमा १० किलोवाटको २ वटा ट्रान्समिटर र प्रसारण भवनको निर्माण गरिदिएको थियो ।

२. दोस्रो चरण

रेडियो नेपाललाई एक स्वायत्त संस्थाको रूपमा विकास गर्नुपर्छ भने धारणाको विकास पञ्चायतकालमै भैसकेको थियो । यसैले तत्कालीन श्री ५ को सरकार, सञ्चार मन्त्रालय, प्रसार विभागअन्तर्गत रहेको रेडियो नेपाललाई विकास समितिमा परिणत गर्ने र यसको संस्थागत विकास गर्ने योजना तय गरी २०४१ साल भदौ १ गतेदेखि रेडियो प्रसार सेवा विकास समितिको रूपमा रेडियो

७३ औं वार्षिकोत्सव

भरक्कार

नेपालले आफ्नो ढाँचा परिवर्तन गन्यो । यसरी स्वरूप परिवर्तन भएपछि कति स्थायी कर्मचारीहरू सरकारी सेवातर्फ नै फर्किनु भयो भने कतिले समितिमा रहेर नै आफ्नो सेवा अघि बढाउनु भयो । समितिमा रूपान्तरित भएपछि अब रेडियो नेपालको काँधमा व्यावसायिकरणतर्फ अग्रसर हुँदै स्व-आर्जनको जिम्मेवारी आइपरेको थियो । यसैले त्यसपश्चात् सबै सरकारी कार्यक्रमहरू पनि प्रसारण शुल्क लिएर प्रसारण गर्न थालिएका थिए भने उत्पादन बापतको पनि शुल्क तय गरिएको थियो । साथसाथै व्यापारिक, औद्योगिक क्षेत्रका मनोरञ्जनात्मक, सूचनामूलक कार्यक्रमहरू पनि निश्चित प्रसारण/उत्पादन शुल्क लिएर प्रसारण गर्न थालिएका थिए । यसका लागि रेडियो नेपालले तत्कालीन रॱ्ण रेकिङ्ग संस्थानलाई व्यापारिक एजेन्सीको रूपमा निजी तथा औद्योगिक क्षेत्रका विज्ञापनहरू/कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न २० प्रतिशत कमिसन प्रदान गर्नेगरी नियुक्त गरेको थियो । सो संस्थानले विज्ञापन एजेन्सीहरूलाई १५ प्रतिशत कमिसन दिने गरेको थियो । तर यो क्रम धैरै समय चलेन र रेडियो नेपालले आपै व्यापार शाखा खडा गरेपछि व्यापारिक कार्यहरू सबै त्यसै शाखाले गर्न थालेको थियो । जसको पहिलो प्रमुख स्व. उत्तमलाल श्रेष्ठ हुनुहुन्थ्यो । यसरी रेडियो नेपाल स्वयम्भूले विज्ञापनहरू प्रसार गर्ने भएपछि मैले पहिलो पटक हाती छाप चप्पलको विज्ञापन लेख्ने अवसर जुरेको थियो, जुन विज्ञापनको उद्घोषणामा गरिएको सम्पादनको सम्भना आज पनि मलाई छ । वास्तवमा उक्त चप्पलको उद्घोषणामा पहिले ‘कुरो एउटै हो नानु’ भन्ने लेखिएको थियो । तर जब त्यो विज्ञापन प्रसार भयो, त्यसमा केही विवाद सिर्जना गरिदिए । अनि व्यापार प्रमुख उत्तमलाल श्रेष्ठले मलाई सच्चाउन भन्नु भएपछि ‘उस्तै उस्तै हो नानु’ भनेर सम्पादन गरिएको थियो । यो विज्ञापन आज एउटा तुक्का नै भएको सुन्दा रमाइलो अनुभव हुने गर्दछ । यसरी नै व्यापार शाखा खडा भएपछि रेडियो नेपालगाट प्रायोजित कार्यक्रमहरू पनि प्रसारण हुन थाले । अनि नेपालमा पहिलो पटक फोन-डुन कार्यक्रमको सुरुवात मेरो संयोजकत्वमा पाण्डव सुनुवार सञ्चालक रहनेगरी भयो, जुन कार्यक्रम अहिलको जस्तो लाइभ नभैकन प्रत्येक शुक्रबार दिउँसो ३.०० बजे रेकर्ड गरेर भोलिपल्ट शनिबार बिहान ११.०० बजे प्रसार गर्ने गरिन्थ्यो । यसपछि नै हो रेडियो नेपालमा प्रायोजित तथा अप्रायोजित मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रमहरू प्रसारण गरिन थालेको ।

यसै क्रममा सुन्दर सुशील सञ्चारी, गोरखकाली गीतिसन्देश, चौतारी, रोधीं, श्रोतामञ्च, रसरङ्ग जस्ता कार्यक्रमहरू प्रसारण हुन थालेका थिए । समितिमा परिणत भएपश्चात् हामी जस्ता करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरू अन्यौलमा नै थियौं, किनकि कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली तयार भएको थिएन । तर पनि केही हुने आशामा सेवारत रहेकै थियौं । यसैबिच देशमा राजनैतिक घटनाक्रमले नयाँ मोड लियो । २०४६ सालको दोस्रो जनआन्दोलनले प्रजातन्त्र पुनःस्थापना गरिदियो । यसपछि भने रेडियो नेपालमा पनि व्यापक परिवर्तन आयो । प्रजातन्त्रपछि जैनेन्द्र जीवन शर्मा कार्यकारी निर्देशकको रूपमा नियुक्त भएर आउनुभयो । रेडियो नेपालमा पञ्चायत व्यवस्थासँग सम्बन्धित गीतहरूका साथै पञ्च शब्द भएका गीतहरू प्रसारणमा रोक लगाइयो । अभ भनौं त्यस्ता गीतहरू सबै थन्काइयो । त्यस प्रकारका गीतहरू प्रसार नहोसु भनेर टेप लाइब्रेरी बढी नै सतर्क रहनुपर्ने अवस्था थियो । हरेक गीत प्रसार हुनुअगाडि सविस्तार सुनेर मात्र प्रसार गर्न पठाइने गरेकौं थियो । प्रजातन्त्रको पुनःस्थापनासँग ‘घटना र विचार’ नामक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पुरुषोत्तम दाहालको संयोजकत्वमा कृष्ण ज्ञवाली (पूर्व सचिव), नवराज गौतम, हरिविनोद अधिकारी र सीता कोइराला आउनुभयो । उहाँहरूलाई कार्यक्रमको लागि सञ्चकेत धुन आवश्यक परेको हुँदा कृष्ण के.सी. जीले मलाई उक्त कार्य गरिदिन भन्नुभयो । मैले टेप लाइब्रेरीमा रहेका Stock Music हरूबाट उपयुक्त हुने एउटा धुन उहाँहरूलाई सुनाएपछि त्यसैलाई प्रयोग गर्ने सल्लाह

भूक्तार

भएबमोजिम घटना र विचारको सङ्केत धुन तयार पारिदिएँ, जुन धुनको प्रयोग आजसम्म भैरहेको नै छ । यसरी घटना र विचारसँग हामी दुई कृष्ण के.सी. र म पनि जोडिन पुग्यौं । अनि रातको ८ बजेसम्म बिना कुनै अतिरिक्त पारिश्रमिक हामीले घटना र विचारको सहायक भएर केही समयसम्म काम पनि गन्यौं ।

३. तेस्रो चरण

रेडियो नेपाल कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली तयार भएपछि २०४९ साल साउन १ गतेदेखि लागु हुनेगरी समितिमा पाँचौ तहमा स्थायी नियुक्ति पाएपछि मेरो जागिरे जीवनको अर्को अध्याय सुरु भएको मैले महसुस गरेको छु किनकि यदि त्यस समयमा स्थायी नियुक्ति नभएको भए अर्को विकल्प खोजनुपर्न बाध्यता उत्पन्न भैसकेको थियो । तर त्यस्तो अवस्था आएन र मेरो जागिरे जीवन रेडियो नेपालमा नै अधि बढ्यो । प्रजातन्त्रको पुनः प्राप्तिपश्चात् लगतै २०४७ साल असार १५ गतेदेखि हिन्दी भाषामा समाचार र नेपाल भाषामा समाचार तथा जीवन दबुः नामक कार्यक्रम पुनः प्रसार गर्न थालिएको थियो । यसभन्दा अधि पञ्चायती सरकारले वि.सं. २०२२ वैशाख १ गतेदेखि ती २ भाषाको समाचार तथा कार्यक्रम प्रसारणमा प्रतिबन्ध लगाएको थियो । देशमा प्रजातान्त्रिक व्यवस्थाअन्तर्गत निर्वाचन सम्पन्न भएपछि कृष्ण के.सी. जीले सांसदहरूसँग नागरिकहरूको गुनासो राख्ने प्लेटफर्मको रूपमा रेडियो नेपाललाई विकसित गर्ने योजना बनाउनु भएपछि हामीले 'सांसद फोनइन' नामक कार्यक्रम सञ्चालन गरेका थियौं । जसमा श्रोताहरूले आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रका सांसदहरूसँग त्यहाँको विकास निर्माणका कार्यहरूलाई लिएर गुनासो, सुभाव राख्ने गर्नुहुन्थ्यो । देशमा बोलिने राष्ट्रिय भाषाहरूलाई ऋमशः स्थान दिँदैलैजाने सरकारको नीति अनुरूप २०४९ साल पुस १७ गतेदेखि मैथिली भाषामा समाचार प्रसारण आरम्भ गरियो भने शैलेन्द्रराज शर्मा कार्यकारी निर्देशक हुनुभएको समयमा ५ विकास क्षेत्रकै प्रसारण केन्द्रहरूबाट पनि कार्यक्रमहरू प्रसार गर्ने वहाँको योजना बमोजिम २०५० सालमा रेडियो नेपालको वार्षिकोत्सवको दिन पारेर चैत २० गतेबाट पाँचौ विकास क्षेत्रका रेडियो नेपालका प्रसारण केन्द्रहरूबाट विभिन्न भाषाका गीतहरू समेतेर सुरुमा करिब १ घण्टा पाँचौ विकास क्षेत्रबाट छुट्टा छुट्टै प्रसारण हुनेगरी क्षेत्रीय प्रसारण प्रारम्भ भयो । २०५१ साल भदौ १ गतेदेखि क्षेत्रीय प्रसारण केन्द्रबाट विभिन्न भाषाहरू तामाङ, राई बान्तवा, लिम्बू गुरुङ, मगर, भोजपुरी, अवधी, पूर्वली थारु, पश्चिमा थारुमा कार्यक्रम तथा समाचारहरू प्रसारण गर्ने थालिएको थियो । यस्तै २०५१ साल चैत्र २० गतेदेखि संस्कृत भाषामा समाचार तथा २०५३ भदौ १ गतेदेखि शेर्पा र उर्दु भाषामा पनि समाचार र कार्यक्रम प्रसार गर्ने परम्परा बसालिएको थियो । यसरी विभिन्न भाषाहरूमा समाचार तथा कार्यक्रम प्रसार गरेर रेडियो नेपालले नेपाल सरकारको नीतिमा सघाऊ त पुन्यायो तर त्यसबाट थपिदैगएको आर्थिक बोझले भने रेडियो नेपाल धराशायी हुनेक्रम पनि बढ्दै गएको महसुस हुँदै गैरहेको थियो । क्षेत्रीय प्रसारण आरम्भ भएपछि त्यसको विस्तार र व्यावसायिकीकरण एवम् सुधारणार्न उद्देश्यले पाण्डव सुनुवारको संयोजकत्वमा म, सरिता भट्ट, कृष्ण कोइराला र अशोक श्रेष्ठसहितको एक टोलीले केन्द्र बाहेक ४ वटै विकास क्षेत्रका स्थानीय प्रसारण केन्द्रहरूको अवलोकन भ्रमण सम्पन्न गरेर त्यसको सुधार र अर्थोपार्जन पाटो समेटिएको एक प्रतिवेदन व्यवस्थापन समक्ष बुझाएका पनि थियौं । तर त्यो प्रतिवेदनले कार्यान्वयन हुने अवसरै पाएन ।

२०५२ सालतिर कार्यकारी निर्देशक शैलेन्द्रराज शर्माको योजना बमोजिम १ किलोवाट क्षमताको एफएम प्रसारण सुरु गर्ने भएपछि त्यसको लागि व्यापारिक अवधारणा तयार गर्ने जिम्मा मलाई पनि दिइएको थियो । जस अनुसार उक्त एफएमलाई आयआर्जनको माध्यम बनाउने लक्ष्यका

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

साथ सुरुमा विभिन्न समय वर्गीकरण गरेर समय बिक्री गर्ने योजना बनाइयो । २०५२ साल कार्तिक ३० गतेबाट परीक्षण प्रसारण सुरु गरेको एफएम काठमाडौंको प्रसारण संयोजनको जिम्मेवारी राजेन्द्र शर्माले लिनुभएको थियो । समय बिक्री गरेर निजी क्षेत्रलाई प्रसारणको जिम्मेवारी दिने उद्देश्यकासाथ २०५२ साल पुस १४ गतेदेखि नियमित प्रसारण आरम्भ गरिएको सो एफएममा क्लासिक एफएम, कान्तिपुर एफएम, इमेज एफएम, म्युजिक नेपाल, एफएम अध्यात्म ज्योती, हिंदू एफएम, गुड नाइट एफएमले विभिन्न समयमा आ-आफ्नो कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरेका थिए, जुन उपत्यकाकासाथै आसपासका क्षेत्रहरूमा अत्यन्तै लोकप्रिय भएका थिए । देशमा एफएमहरूको स्थापनामा ऋमशः बाढी आउनुको श्रेय एफएम काठमाडौंलाई नै जान्छ भन्दा अत्युक्ति नहोला । यसरी एफएम सञ्चालन गरेको पहिलो वर्षमा नै त्यसले रेडियो नेपालको सम्पूर्ण लगानी रकम बराबरको आयआर्जन भएको थियो । अब रेडियो नेपालको प्रतिस्पर्धा आफैले स्थापना गरेको एफएम काठमाडौंसँग हुनथालेको थियो । यसैले केही मनोरन्जनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने लक्ष्य अनुरूप रातिको सेवामा ९:१५ देखि १०.०० बजेसम्म सातैदिन भिन्न भिन्न प्रकृतिका मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिए भने चौतारी र रोधी कार्यक्रम पुनः प्रसारण गर्न सुरु गरिएको थियो । तर विविध कारणवश यी कार्यक्रमहरू लामो समय चल्न सकेनन् ।

यहाँनेर एउटा घटना उल्लेख गर्नेपर्ने हुन्छ, २०५७ सालमा रेडियो नेपालले स्थापनाको स्वर्ण महोत्सव मनाउने तयारी गरिएको थियो, जुन समारोहमा स्व. श्री ५ वीरेन्द्रको पनि सवारी चलाउने योजना बनाइएको थियो । यसैले कार्यक्रमलाई विशेष बनाउने उद्देश्यले विभिन्न साङ्गीतिक कार्यक्रमहरूका साथसाथै एउटा प्रहसनको कार्यक्रम पनि राखिएको थियो – प्रहसनको शीर्षक राखिएको थिएन । तर मुख्य रूपमा ‘२०५ किरा’ भन्ने सन्दर्भ उल्लेख थियो । यो समयमा रेडियो नेपालको कार्यकारी निर्देशक मुकुन्तप्रसाद आचार्य हुनुहुन्थ्यो । उक्त प्रहसन प्रस्तुत गर्ने जिम्मा कलाकारहरू दीपकराज गिरी र पूर्ण थापाको सम्महलाई दिइएको थियो । कार्यक्रम तालिका मुताबिक चैत्र २० गतेका दिन राजारानी लगायत विशिष्ट पाहुनाहरूसमक्ष उक्त प्रहसन मञ्चन गरियो र सबैले प्रशंसा पनि गरे । तर कार्यक्रम सकिएको भोलिपल्ट नै त्यस विषयमा मन्त्रालयबाट सोधखोज गरेर आवश्यक कारवाही गरिएको थियो । कारवाही अनुसार कार्यकारी निर्देशकलाई मन्त्रालय तानिएको थियो भने करार सेवामा कार्यरत दीपकराज गिरीको करार अन्त्य गरिएको थियो । ‘२०५ किरा’ले त्यसबेलाको व्यवस्थापिका संसदको सांसदहरूलाई व्यङ्ग्य प्रहार गरेको भन्ने अर्थ लगाएर त्यस प्रकारको कारवाही गरेको सुन्नमा आएको थियो । हामी प्रजातान्त्रिक व्यवस्थामा त थियौं तर शासकको व्यवहारमा प्रजातान्त्रिक चरित्र नदेखिएको प्रष्ट भएको थियो ।

रेडियो नेपालको जागिरे अवधिमा अर्को सबैभन्दा तुलो र हृदय विदारक घटना २०५९ जेठ १९ गतेको दरबार हत्याकाण्ड थियो । त्यो हत्याकाण्ड भएपछि १३ दिनसम्म समाचार सारांश र शोकधुन मात्र प्रसार गरिएको थियो । जब २०६३ सालको जनआन्दोलन पछि वृहत् शान्ति सम्भौता भई देशमा गणतन्त्रात्मक व्यवस्था लागु भयो, तत्पश्चात् देशमा परिवर्तित व्यवस्था र शान्ति पुनः स्थापनार्थ अनभिन्नसँग एउटा सम्भौता सम्पन्न गरेर विविध कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरियो भने पछि कार्यकारी निर्देशक तपानाथ शुक्लको पहलमा शान्ति कोष सचिवालयसँग सहकार्य गरेर पनि विभिन्न रेडियो कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएका थिए । यसको संयोजनको अभिभारा मलाई दिइएको थियो । शान्ति कोषसँगको सहकार्य गरेर चलाइएको विभिन्न कार्यक्रमहरूमध्ये ‘शान्तिका लागि रेडियो’ नामक कार्यक्रम स्थानीय तहसम्म पुगेर त्यहीका जन प्रतिनिधिहरू, नागरिकहरू, सङ्घसंस्थाका प्रतिनिधिहरू, प्रशासकहरू, प्रहरीहरूसँग प्रत्यक्ष कुराकानीको आधारमा रेकर्ड गरिने भएकोले त्यसले रेडियो नेपालको गुम्दैगएको साख बचाउनमा केही हदसम्म मदत गरेको अनुभव सम्बद्ध सबैले गरेका थिए ।

भूक्तार

वि.सं. २०६८ साल असोज १५ गते रेडियो नेपालको कार्यक्रममा एउटा परिवर्तन आएको थियो । सो दिनदेखि हरेक महिनाको अन्तिम आइतबार प्रत्यक्ष प्रसारण गर्ने तालिकासहित नेपालमै पहिलो पटक 'जनतासँग प्रधानमन्त्री' नामक कार्यक्रम सञ्चालन प्रारम्भ गरिएको थियो । जसको अवधारणा मैले केही समयअगाडि तयार पारेर कार्यकारी निर्देशक तपानाथ शुक्लसमक्ष पेश गरेको थिएँ । त्यस सम्बन्धमा तत्कालीन प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईसमक्ष आवश्यक विचार विमर्श गरेपछात् प्रसारणको तयारी भएको थियो । नवराज लम्साल सञ्चालक र म संयोजक रहेको उक्त कार्यक्रममा जनताहरूले प्रधानमन्त्री समक्ष फोन मार्फत सिधै जिज्ञासा, गुनासो राख्नपाउने भएकोले लोकप्रिय पनि भएको थियो । सो कार्यक्रम डा. बाबुराम भट्टराईज्यूको कार्यकालभरि सञ्चालन भएको थियो । मैले यो कार्यक्रम सञ्चालन हुनुलाई मेरो जीवनको एक उपलब्धिको रूपमा साँचेर राखेको छु ।

रेडियो नेपाललाई सरकारको मातहतभन्दा बाहिर राखेर एक सार्वजनिक प्रसारण संस्थाको रूपमा विकसित गर्नुपर्ने आवाजहरू उठिरहेका थिए भने २०६२/६३ जनआन्दोलन लगतैगठित उच्च स्तरीय मिडिया आयोगले पनि रेडियो नेपाल र नेपाल टेलिभिजनलाई सार्वजनिक सेवा प्रसारणका रूपमा विकसित गर्ने सुझाव दिएको थियो । यसै अनुरूप रेडियो नेपाललाई सार्वजनिक सेवा प्रसारण संस्थाको रूपमा रूपान्तरित गर्न जापान सरकारको सहयोग निकाय जाइकाले २०६९ सालतिर अध्ययन सुरु गरेको थियो । त्यसको लागि रेडियो नेपालमा पनि एक कार्य टोली बनाइएको थियो-जसको एक सदस्य म पनि थिएँ । सोही सम्बन्धमा सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयका प्रतिनिधिहरू लगायत कार्यकारी निर्देशक तपानाथ शुक्ल र म पनि करिब २ हफ्ताको लागि जापान भ्रमणमा गएका थियौं । त्यहाँ रहेका हामीले जापानको प्रसारण संस्था एनएचकेकासाथै अन्य प्रसारण केन्द्रको पनि अध्ययन भ्रमण गरेका थियौं । ती संस्थाहरूमा सार्वजनिक सेवा प्रसारणका लागि अपनाइएका मापदण्डहरू, व्यवस्थाहरूको सरसरी अध्ययन गर्दा पनि हाम्रो देशमा त्यस अनुरूपको सार्वजनिक सेवा प्रसारण संस्थाको कल्पना गर्न कठिन हुने महसुस भएको थियो । किनकि एनएचकेको आर्थिक स्रोत नै रेडियो टिभी लाइन्सेस बापतको रोयल्टी सङ्कलनबाट हुने रहेछ । तर पछिल्लो समयमा आएर उनीहरूलाईसमेत त्यसप्रकारको रोयल्टी सङ्कलन गर्न समस्या उत्पन्न हुँदै गैरहेको हामीलाई बताएका थिए । हामीकहाँ त त्यसरी रोयल्टी सङ्कलन गरेर प्रसारण संस्था सञ्चालन गर्न प्रायः असम्भव नै छ । जे होस, सार्वजनिक सेवा प्रसारण सम्बन्धी बहस त्यसपछि अझ एक कदम अघि बढेको थियो र त्यसैक्रममा मेरो संयोजकत्वमा खगेन्द्र खत्री, श्रीमद्र वाग्ले, नवराज लम्साल र प्रमोट दाहालसहितको समूहले पहिलो पटक रेडियो नेपालको कार्यक्रम तथा समाचार प्रसारण निर्देशिका तयार पारेका थियौं । जुन निर्देशिका सार्वजनिक सेवा प्रसारकको लागि उपयोगी साबित हुने विश्वास छ । सार्वजनिक सेवा प्रसारणको सन्दर्भलाई लिएर नै २०७० सालमा सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालयले सार्वजनिक प्रसारण ऐनको मस्यौदा पनि तयार पारेको थियो भने रेडियो नेपाल र नेपाल टेलिभिजनलाई सार्वजनिक सेवा प्रसारण संस्थामा रूपान्तरण गर्न आवश्यक संस्थागत कानुनी संरचना तयार गर्न एक कार्यटोलीको गठन गरिएको थियो । उक्त कार्यटोलीले दुवै संस्थाको आर्थिक, प्रशासनिक, प्राविधिक, भौतिक लगायत कार्यक्रम तथा समाचारका विषयहरूमा अध्ययन गरेर २०७२ श्रावणमा प्रतिवेदन पनि बुझाएको थियो । तर प्रतिवेदनको कार्यान्वयन प्रक्रिया अघि बद्नै सकेन । एक प्रकारले भन्ने हो भने सार्वजनिक सेवा प्रसारण केवल नारामा सीमित रहयो । त्यसलाई व्यवहारमा उतार्ने चासो सम्बन्धित पक्षहरूबाट देखाइएन । आजको सन्दर्भमा सार्वजनिक सेवाको महत्त्व भन् भन् सार्थक हुँदै गैरहेको छ ।

जागिरे जीवनको करिब करिब अन्तिम वर्ष मेरो जीवनकै सबैभन्दा घातक वर्षको रूपमा

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

अङ्गिकित हुनेगरी मसंग जोडिएको छ । तत्कालीन कार्यकारी निर्देशक सुरेशकुमार कार्कीले म उपर पूर्विग्रही भएर मेरो कुनै एक एफएम प्रसारण संस्थासँग अप्रत्यक्ष संलग्नता रहेको आरोप लगाउदै मलाई २०७३ भदौ १ गतेदेखि लागु हुनेगरी बर्खास्त गरिएको पत्र थमाइदिनुभयो । त्यस समयमा म रेडियो नेपालको एक उच्च तह नायब कार्यकारी निर्देशक पदमा कार्यरत थिएँ र मेरो जागिरे जीवन समाप्त हुन १ वर्ष मात्र बाँकी थियो । यसरी अनायासै हुँटै नभएको आरोपमा मलाई उहाँले बर्खास्त गर्नु भएपछि बाध्य भएर सम्मानित सर्वोच्च अदालतको ढोका ढक्काउन पुगें । जुन कार्यमा मलाई प्रतिष्ठित अधिवक्ता भीमार्जन आचार्यले जसरी सहयोग प्रदान गर्नु भएको छ, त्यसको म आजीवन त्रैणी रहिरहनेछु । करिब डेढ वर्षपछि सम्मानित सर्वोच्च अदालतले उक्त बर्खास्तविरुद्ध मेरो पक्षमा फैसला गरिदिएपछि मेरो सम्बन्ध एक सेवा निवृत्त कर्मचारीको हैसियतले रेडियो नेपालसँग कायम हुन पुग्यो । त्यसपछि विधिवत् रूपमा २०७४ साउन मसान्तबाट मैले रेडियो नेपालबाट अवकाश प्राप्त गरेँ र आज सोही संस्थाको अवकाश प्राप्त कर्मचारी भनेर चिनिएको छु । जय होस्, रेडियो नेपाल !

(लेखक रेडियो नेपालका पूर्व नायब कार्यकारी निर्देशक हुन् ।)

१२६ औं वार्षिकोत्तम

यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमति पत्र, इटहरी सुनसरीमा

दाखिला गर्ने राजश्व रकम अनलाइन प्रणालीबाट निम्न विधि अपनाई भुक्तानी गर्न सकिनेछ ।

- १, महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको Web portal rajaswa.fcgov.np मा User Profile बनाउने र Log in गर्ने,
२. नयाँ भौचर तथार गर्नेमा क्लीक गर्ने,
३. प्रदेश छान्नुहोस्-
४. जिल्ला छानौट गर्नुहोस्-
५. तेस्रो पेजमा रहेको यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमति पत्र सुनसरी इटहरी ३५८०११४०२१ छान्नुहोस् ।
- ६, Next मा Click गर्ने-
 - ❖ रसिद विवरण तर्फ आ.व. कार्यालयको नाम, राजश्व बुझाउने बैंक (नेपाल इन्डेस्ट्रियल बैंक लि. ११००४) यकिन गर्नुहोस् ।
 - ❖ भुक्तानी विवरण तर्फ भुक्तानीकर्ता संकेतमा Applicant ID प्रविष्ट गर्ने, नाम ठेगाना मोबाइल नम्बर राखी शिर्षक विवरण भित्र यस कार्यालयको नाम छानौट गरी विवरणमा राजश्व रकम जम्मा गर्नुको प्रयोजन जस्तै नविकरण, दर्ता, पुन दर्ता अथवा थप दर्ता अथवा नयाँ वर्ता पास के हो Type गर्नु र तिनुपर्ने राजश्व रकम राख्नुहोस् ।
- ७, Next मा Click गर्ने-
 - ❖ Connect IPS मा click गरी रकम भुक्तानीका लागि क्लिक गर्ने—QR code Scan गरी रकम भुक्तानी गर्ने र click after payment मा click गरी रकम भुक्तानी भइसकेका भौचरमा click गर्नुहोस्-
 - ❖ अब कारोबार भइसकेको भुक्तानी विवरणमा click गरी भौचर print गर्ने र अनिवार्य साथमा राखि रसिद लिने लेखा शाखामा सम्पर्क गर्नुहोस् ।
- नोट: आफुले दाखिला गर्नुपर्ने रकम, व्यक्तिको नाम, Applicant id आदि विवरण यकिन गरेर मात्र राजश्व दाखिला गर्नुहोला । घटी/बढि रकम दाखिला भएमा अथवा अन्यत्र खालिला हुन गएमा व्यक्ति स्वयम् जिम्मेवार हुनेछ ।

यातायात व्यवस्था कार्यालय, स.चा.आ.पत्र

इटहरी सुनसरी
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

भृक्तार

रामारोशन गाउँपालिका अछामको अनुरोध

अछाम जिल्लाको पूर्वोत्तरमा पर्ने रामारोशन गाउँपालिकाको माथिल्लो भागमा

समुन्द्री सतहबाट २५४६ मिटरको उचाइमा प्राकृतिक वरदानको रूपमा रहेको रामारोशन ताल क्षेत्र कैलास स्थोलाको मुहानको रूपमा रहेको छ। यहाँ साना तुला गरी १२ वटा तालहरू (बाह्र वण्ड) र १८ वटा रमणीय मैदानहरू (अठार खण्ड) रहेका छन्। स्थानीय भाषामा यसलाई बाह्र वण्ड अठार खण्ड पनि भन्ने चलन छ।

यहाँका रहस्यादा जमिनका फाँटहरू, मनमोहक तालहरू, अनेक धरीका फूलहरू, तालमा पैडिरहेका जलहाँसहरू, राष्ट्रिय पश्चि ढाँफे, मुनाल, चराचुरुड्गी र अन्य दुर्लभ वन्यजन्तुहरू कस्तुरी मृग तथा अन्य विभिन्न जनावरहरूको उपस्थिति नै यस जिल्लाको पर्यटन विकासको स्तम्भ हो।

रामारोशन क्षेत्रमित्र आधा घण्टाको फरकमा रामे र रोशन नामका दुइवटा मैदान रहेका छन्।

७३औं वार्षिकोत्सव

रामारोशनमा कसरी पुऱ्णे ?

१. धनगढी, दिपायल, सफिबगर हुँदै तिमिल्सैनसम्म पक्की सडक भएकाले गाडीमा आउनजान सकिन्छ।
२. काठमाडौं, सुखेत, अछामको विनायक हुँदै मङ्गलसेन, वलीगाउ, शान्तडा हुँदै रामारोशन पुग्न सकिन्छ।
३. सुखेत हुँदै कालीकोटसम्म जाने र त्यहाँबाट हिँडेर रामारोशन पुग्ने।
४. नेपालगञ्ज, सुखेत अछामको विनायकबाट हिँडेर रामारोशन पुग्न सकिन्छ।

मान बहादुर साउंद

सिर्जना बुढा

राम बहादुर भण्डारी

अध्यक्ष

उपाध्यक्ष

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

रामारोशन गाउँपालिका परिवार

अछाम सुदूरपश्चिम

रेडियो नेपालको मुख्यभूत्र

१२९

भूर्जकार

मंगलसेन

नगरपालिका अष्टामको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइंसराइ र सम्बन्ध विचेष्ठदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गरौँ ।
महिनावारी (छाउपडी कृप्रथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गरौँ । यस अवस्थाका महिला तथा किशोरीलाई पौष्टिक स्वानेकुरा दिओँ ।
नियमित गर्भपरीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याउँ । स्वास्थ्य संस्थामा मात्रै सुल्केरी होओँ । सुल्केरी महिलाका लागि स्वास्थ्य संस्था पुग्न नगरले निःशुल्क एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरेको छ ।
आफ्नो गाउँ सफा र स्वच्छ राखी सम्य नागरिकको परिचय दिओँ ।
आफ्नो घर, टोल तथा बडा सर्वैँ सफा राख्नौ ।
प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरौँ ।
नगरपालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गरौँ ।
नगरपालिकालाई बालमैत्री र पोषणयुक्त नगरपालिका बनाउन सबैले सहयोग गरौँ ।
महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आइना ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गरौँ ।
शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर भविष्य निर्माणका लागि सचेत बनौँ ।
बाटोघाटो, पुलपुलेसा, लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आइनो व्यक्तिगत कार्य नगरौँ ।
पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै कारोबार गरौँ, समयमै कर तिरी सम्य नागरिकको परिचय दिओँ ।
नक्सा पास गराएर मात्रै घर निर्माण गरौँ । भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माणमा जोड दिओँ ।
विकास निर्माणका कार्यमा जनसहभागिता बढाउँदै गुणस्तरीय र पारदर्शी निर्माणमा अग्रसर होओँ, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौँ ।
पालिकाका सुरैकोट, मालिका, धुम्रलोचनी, अयाँरको बण्ड, कैलाशमोठ, जिमराडी लगायतको भ्रमण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गरौँ ।

साथै रेडियो नेपालको ७३ औं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसर मा सम्पूर्ण नगरवासी आमा, बुवा, ढाणुभाइ तथा दिल्लीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा दीघायुको कामना गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

“नगर सरकार : जनताको घरघर”

पदम बहादुर बोहरा संगीता रावल सोडारी सकेन्द्र बहादुर सोडारी
अध्यक्ष उपाध्यक्ष निप्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
मंगलसेन नगरपालिका परिवार
अष्टाम सुदूरपश्चिम

भृक्तार

कमलबजार नगरपालिका अध्यामको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विचेछदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराँ ।
- महिनावारी (छाउपडी कुप्रथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गराँ । यस अवस्थाका महिला तथा किशोरीलाई पौष्टिक खानेकुरा दिआँ ।
- नियमित गर्भपरीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याँ । स्वास्थ्य संस्थामा मात्रै सुन्करी होआँ । सुन्करी महिलाका लागि स्वास्थ्य संस्था पुग्न नगरले निःशुल्क एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरेको छ ।
- आफ्नो गाउँ सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिआँ ।
- आफ्नो घर, टोल तथा बडा सधैँ सफा राखाँ ।
- प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गराँ ।
- नगरपालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराँ ।
- नगरपालिकालाई बालमैत्री र पोषणयुक्त नगरपालिका बनाउन सबैले सहयोग गराँ ।
- महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्ना ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गराँ ।
- शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर भविष्य निर्माणका लागि सचेत बनाँ ।
- बाटोघाटो, पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगराँ ।
- पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै करोबार गराँ, समयमै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिआँ ।
- नक्सा पास गराएर मात्रै घर निर्माण गराँ । भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माणमा जोड दिआँ ।
- विकास निर्माणका कार्यमा जनसहभागिता बढाउँदै गुणस्तरीय र पारदर्शी निर्माणमा अग्रसर होआँ, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गराँ ।
- पालिकाका पाँचुली, कमलबजार, जाजरकोट, मनकामना, बण्डाली, लगायतको भ्रमण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गराँ ।

साथै रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को
सुखद अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासी आमा, बुबा, ढाजुभाइ तथा
दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा दीर्घायुको कामना गर्दै
शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

यज्ञ प्रसाद ढकाल
नगरपालिका

शारदा कुमारी विष्ट कुँवर
उपप्रमुख

खडग बहादुर विष्ट
नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कमलबजार नगरपालिका परिवार

अछाम सुदूरपश्चिम

७३औं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१३९

ठकारी गाउँपालिका अछामको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइंसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गरैँ।
 - महिनावारी (छाउपडी कुपथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गरैँ। यस अवस्थाका महिला तथा किशोरीलाई पौष्टिक स्वानेकुरा दिँदौँ।
 - नियमित गर्भपरीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याओँ। स्वास्थ्य संस्थामा मात्रै सुल्केरी होओँ।
 - आफ्नो गाउँ सफा र स्वच्छ राखी सम्य नागरिकको परिचय दिँदौँ।
 - आफ्नो घर, टोल तथा वडा सधैँ सफा राखौँ।
 - प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरैँ।
 - पालिकामित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गरैँ।
 - पालिकालाई बालमैत्री र पोषणयुक्त पालिका बनाउन सबैले सहयोग गरैँ।
 - महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्ना ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गरैँ।
 - शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर मविष्य निर्माणका लागि सचेत बनौँ।
 - बाटोधाटो, पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगरैँ।
 - पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै कारोबार गरैँ, समयमै कर तिरी सम्य नागरिकको परिचय दिँदौँ।
 - नक्सा पास गराएर मात्रै घर निर्माण गरैँ। भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माणमा जोड दिँदौँ।
 - विकास निर्माणका कार्यमा जनसहभागिता बढाउँदै गुणस्तरीय र पारदर्शी निर्माणमा अग्रसर होओँ, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरैँ।
 - पालिकाका जाल्पादेवी, तितौडा, त्रिवेणी बेनीघाट लगायतको भ्रमण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गरैँ।
- साथै रेडियो नेपालको ७३ अँवार्डी वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को सुखब
अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासी आमा, बुवा, द्वाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुखब
शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा ढीघायुको कामना गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दछौँ।

प्रकाश बहादुर साउँद

अध्यक्ष

नेत्रकला देवि शाही

उपाध्यक्ष

टेक नारायण पोखरेल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

ठकारी गाउँपालिका परिवार

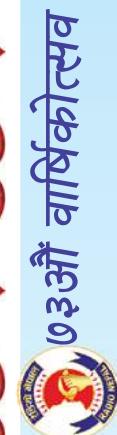
अछाम सुदूरपश्चिम

भृङ्कार

बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका अघामको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विचेष्टदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराँ ।
- महिनावारी (छाउपडी कुप्रथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गराँ । यस अवस्थाका महिला तथा किशोरीलाई पौष्टिक खानेकुरा दिआँ ।
- नियमित गर्भपरीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याओँ । स्वास्थ्य संस्थामा मात्रै सुन्केरी होआँ ।
- आफ्नो गाउँ सफा र स्वच्छ रास्ती सभ्य नागरिकको परिचय दिआँ ।
- आफ्नो घर, टोल तथा बडा सधैं सफा राख्नौ ।
- प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गराँ ।
- पालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराँ ।
- पालिकालाई बालमैत्री र पोषणयुक्त नगरपालिका बनाउन सबैले सहयोग गराँ ।
- महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्ना ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गराँ ।
- शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर भविष्य निर्माणका लागि सचेत बनाँ ।
- बाटोघाटो, पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगराँ ।
- पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै कारोबार गराँ, समयमै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिआँ ।
- नक्सा पास गराएर मात्रै घर निर्माण गराँ । भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माणमा जोड दिआँ ।
- विकास निर्माणका कार्यमा जनसहभागिता बढाउँदै गुणस्तरीय र पारदर्शी निर्माणमा अग्रसर होआँ,
- सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गराँ ।
- पालिकाका जाल्पादेवि, तितौडा, त्रिवेणी लगायतको भ्रमण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गराँ ।

साथै रेडियो नेपालको ७३ओँ वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासी आमा, बुबा, दाजुभाइ तथा दिदीबिहीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा दीर्घायुको कामना गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

टेक बहादुर साउँद
अध्यक्ष

बिन्दु रावल
उपाध्यक्ष

झनक प्रसाद रेग्मी
नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका परिवार
अघाम सुदूरपश्चिम

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१३३

भूर्कार

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयद्वारा

जनहतिमा जारी सूचना-सन्देश

१. हावाहुरीका समयमा आगलागीका घटना हुन नदिई जनधन र वातावरण विनाशबाट रोकाँ ।
२. वर्षायाममा हुने बाढी, पहिरो, झुवानबाट जोगिन जोखिमयुक्त क्षेत्रमा नजाओँ ।
३. प्राकृतिक विपद्भाट सुरक्षित रहन पूर्व तयारी अपनाओँ ।
४. विपद्को जोखिम देखिए सुरक्षा निकाय वा विपद् व्यवस्थापन समितिलाई तत्काल खबर गराँ ।
५. जेष्ठ नागरिक समाजका गैरव हुन्, हेरचाह र सम्मान गराँ ।
६. लागुऔषध दुर्यसनी न्यूनीकरणका लागि जनचेतनामूलक अभियानमा लागौं ।
७. लैडिङ हिंसाको अन्त्यका लागि सबै जुटाँ ।
८. कर तिराँ, समृद्ध प्रदेश निर्माणमा टेवा पुऱ्याओँ ।
९. सूचनाको हक नागरिकको मौलिक हक हो । त्यसैले आफ्नो सरो कारको विषयसँग सम्बन्धित सूचना माग्ने गराँ ।
१०. मादक पदार्थ सेवन गरी सवारी साधन नचलाओँ, दुर्घटनामा आफू पनि बचाँ, अरुलाई पनि बचाओँ ।

६७ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

सामाजिक विकास मन्त्रालयद्वारा जनहतिमा जारी सूचना-सन्देश

औलोबाट बच्न निम्न उपायहरु अपनाओँ

१. सुल्नेबेला भुलको प्रयोग गर्ने ।
२. औलो जाँच गराओ, सम्भावित जोखिमबाट बच्ने ।
३. घर वरिपरि पानी जम्ने खालडा खुल्डी पुर्ने तथा पानी जम्न नदिआँ ।
४. व्यक्तिगत सुरक्षाका लागि लामखुट्टे भगाउन मलम, धुप वा तरल पदार्थको प्रयोग गर्ने ।
५. घरबाहिर निस्कदा हातखुट्टा पूरै छोपिनेगरी कपडा लगाउने गर्ने ।
६. लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्नु नै औलो रोकथामको सर्वोक्तम उपाय हो ।
७. त्यसैले लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्न सम्पूर्ण उपाय अवलम्बन गर्ने ।
८. सरकारी स्वास्थ्य संस्था, हेल्प डेस्कमा औलोको जाँच वा उपचार गराउदा कुनै शुल्क तिनुपर्दैन ।

जानकारीमूलक सूचना-सन्देश

सुदूरपश्चिम प्रदेश समाको स्थापनादेखि हालसम्म प्रदेश समा बैठकबाट ६६ वटा विधेयक पारित भएको सरोकारवाला सबैलाई जानकारी गराउँदछौं ।

साथै, नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसरमा सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी एवम् नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य दीर्घायि एवम् उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

देव बहादुर बोगटी

सचिव

प्रदेश सभा सचिवालय
सुदूरपश्चिम प्रदेश
धनगढी, कैलाली

भूज्ञार

स्वास्थ्य कार्यालय कैलालीद्वारा क्षयरोग रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि जनहितमा जारी सूचना-सन्देश

क्षयरोगका लक्षणहरू

१. दुई साता वा सोभन्दा बढी समयसम्म लगातार खोकी लाग्नु।
२. साँफपस्ख हल्का ज्वरो आउनु, पसिना आउनु, खान मन नलाग्नु, तौल घट्दै जानु र थकाइ लाग्नु।
३. छाती दुख्नु, सास फेर्न गाहो हुनु तथा खकारमा रगत देखापर्नु।

क्षयरोग सङ्क्रमण नियन्त्रणका उपाय

१. खोकदा, हाच्छुँ गर्दा मुख छोपैं, खकारको उचित व्यवस्थापन गरैं।
२. क्षयरोगका विरामीले नियमित औषधीको सेवन गरैं।
३. भिडमाड हुने स्थानमा सधैँ मास्कको प्रयोग गरैं।

७४ वार्षिकोत्तम

सुदूरपश्चिम प्रदेशका धार्मिक एवम् पर्यटकीय क्षेत्रको भ्रमण गरौं,
आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउँ।

यस प्रदेशका धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरू : बडिमालिका बाजुरा, रामारोशन अद्धाम, त्रिपुरासुन्दरी, बैतडी, उग्रतारा मन्दिर डेल्धुरा, मालिकार्जुन दार्चुला, खप्तड क्षेत्र बझाड, शैलेश्वरी ढोटी, बेहडाबाबा, शिवपुरीधाम धनगढी, शुक्लाफाटा र बेदकोट ताल कञ्चनपुर, बेहडाबाबा, चिसापानी क्षेत्र, घोडायोडी ताल कैलाली।

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारबाट यी प्रमुख धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण-संवर्धन, व्यवस्थापन तथा प्रचारप्रसारमा उधोग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय र अन्तर्गतको निकाय प्रदेश पर्यटन विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाइ धनगढी कैलालीबाट विभिन्न कार्यक्रम सहयोग भई आएकाले सरोकारवाला सबै संघसंस्थाले पनि पर्यटकीय क्षेत्रको जगेन्मा टेवा पुऱ्याउँ।

प्रदेश पर्यटन विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाइ धनगढी
सुदूरपश्चिम प्रदेश

भृक्तार

तुमाखाँद गाउँपालिका अछामको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइंसराइ र सम्बन्ध विचेष्टदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराँ ।
- महिनावारी (छाउपडी कुप्रथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गराँ । यस अवस्थाका महिला तथा किशोरीलाई पौष्टिक खानेकुरा दिओँ ।
- नियमित गर्भपरीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याओँ । स्वास्थ्य संस्थामा मात्रै सुल्केरी होओँ ।
- आफ्नो गाउँ सफा र स्वच्छ राख्नी सभ्य नागरिकको परिचय दिओँ ।
- आफ्नो घर, टोल तथा वडा सधैँ सफा राख्नौ ।
- वन जड्गलको संरक्षण गराँ, प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गराँ ।
- पालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहस्वाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराँ ।
- पालिकालाई बालमैत्री र पोषणयुक्त नगरपालिका बनाउन सबैले सहयोग गराँ ।
- महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्ना ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गराँ ।
- शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर भविष्य निर्माणका लागि सचेत बनाँ ।
- बाटोघाटो, पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगराँ ।
- पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै कारोबार गराँ, समयमै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिओँ । कृषि उत्पादनमा जोड दिओँ ।
- नक्सा पास गराएर मात्रै घर निर्माण गराँ । भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माणमा जोड दिओँ ।
- विकास निर्माणका कार्यमा जनसहभागिता बढाउँदै गुणस्तरीय र पारदर्शी निर्माणमा अग्रसर होओँ, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गराँ ।
- पालिकाका तितोडा त्रिपुरेश्वरी, जड्गलघाट, जाल्पादेवी, तितोडा, त्रिवेणी लगायतको भ्रमण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गराँ ।

साथै रेडियो नेपालको ७३ओँ वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासी आमा, बुवा, दाजुभाइ तथा दिदीबिहीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा दीर्घायुको कामना गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

दम्भर विसी
अध्यक्ष

बिमला कुमारी शाही
उपाध्यक्ष

लोक बहादुर शाही
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तुमाखाँद गाउँपालिका परिवार
अछाम, सुदूरपश्चिम

७३ओँ वार्षिकोत्सव

भरक्कार

मेल्लेख गाउँपालिका अध्यामको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराँ ।
- महिनावारी (छाउपडी कुप्रथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गराँ । यस अवस्थाका महिला तथा किशोरीलाई पौष्टिक खानेकुरा दिओँ ।
- नियमित गर्भपरीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याउँ । स्वास्थ्य संस्थामा मात्रै सुल्केरी होउँ ।
- आफ्नो गाउँ सफा र स्वच्छ राख्नी सभ्य नागरिकको परिचय दिओँ ।
- आफ्नो घर, टोल तथा वडा सधैँ सफा राख्नौ ।
- वनजड्गलको संरक्षण गराँ, प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गराँ ।
- पालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराँ ।
- पालिकालाई बालमैत्री र पोषणयुक्त नगरपालिका बनाउन सबैले सहयोग गराँ ।
- महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्ना ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गराँ ।
- शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर भविष्य निर्माणका लागि सचेत बनाँ ।
- बाटोघाटो, पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगराँ ।
- पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै कारोबार गराँ, समयमै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिओँ । कृषि उत्पादनमा जोड दिओँ ।
- नक्सा पास गराएर मात्रै घर निर्माण गराँ । भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माणमा जोड दिओँ ।
- विकास निर्माणका कर्यमा जनसहभागिता बढाउँदै गुणस्तरीय र पारदर्शी निर्माणमा अग्रसर होउँ, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गराँ ।
- पालिकाका विभिन्न पर्यटकीय क्षेत्रको भ्रमण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गराँ ।

साथै रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासी आमा, बुबा, दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा दीर्घायुको कामना गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दछौ ।

“हात्रो रहर : समृद्ध नगर”

जवाला सिंह साउँद
नृप बहादुर खड्का
अध्यक्ष

धूव प्रसाद सापकोटा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
उपाध्यक्ष

मेल्लेख गाउँपालिका परिवार
अछाम, सुदूरपश्चिम

रेडियो र म

दामोदर अधिकारी

२०२२/२३ सालतिर हुनुपर्छ, रेडियो नेपालमा कार्यक्रम सञ्चालक रहनुभएका आदरणीय यादव खरेलले आफ्नो कार्यक्रम 'काव्य-कुञ्ज' मा सहयोगीको रूपमा मलाई भित्र्याउनु भएको । त्यतिबेला रेडियो नेपालको प्रमुख हुनुहुन्थ्यो प्रकाशमान सिंह प्रधान । त्यस्तै मैले सम्झेको अरु सञ्चालकहरू हुनुहुन्थ्यो किरण खरेल, शान्ता श्रेष्ठ, मधुकर बस्नेत, नारायणभक्त श्रेष्ठ, हरिप्रसाद रिमाल, कल्याणी रिमाल, रञ्जना शर्मा । जनक शिक्षा सामग्री केन्द्रको तर्फबाट रेडियोमा छुटै कार्यक्रम चल्थ्यो – त्यसका सञ्चालक हुनुहुन्थ्यो खगेन्द्र नेपाली, कुरेर गर्तौला र दारमित प्रधान । रेडियो नेपालमा प्रवेश गरेको झण्डै ६ महिना सहयोगी सञ्चालकको रूपमै यादव खरेलले सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमहरूमा मैले काम गरे । मैले ६ महिनासम्म काम गर्दा कार्यक्रममा सामग्री कसरी लेर्ख्ने ? अन्तर्वार्ता कसरी लिने ? कार्यक्रम कसरी सञ्चालन गर्ने ? जस्ता यावत कुराहरू यादव खरेलदाङ्गसँग सिक्ने मौका पाएँ । त्यतिन्जेलसम्म मैले रेडियो नेपालमा बोल्ने मौका पाइसकेको थिइनन् । यादवदाङ्ग जहिले पनि दामोदर यसमा सुधार गर, यसमा सुधार गर भन्ने । आफूलाईचाहिँ बोल्नकै हतार । यादवदाङ्गले बिस्तरै काव्य-कुञ्ज कार्यक्रम आंशिक रूपमा सञ्चालन गर्न दिनुभयो । म सस्टाहरूसँग कुराकानी गर्थे । श्यामदास वैष्णव, माधव घिमिरे, वासुशशि, विजयबहादुर मल्ल, ईश्वर वल्लभ, मोहन हिमांशु थापा, भूषि शेरचन, सिद्धिचरण श्रेष्ठ, सत्यमोहन जोशीजस्ता कालजयी सुष्टाहरूसँगको रेडियो वार्तालापले एकातिर ममा शब्द चयनको होसियारी थपियो भने अर्कोतर्फ मेरो क्षितिजले फराकिलो हुने अवसर पायो ।

२०२४ सालको बिचतिर यादव खरेल सिनेमा पद्नको लागि बेलायत जानुभयो । त्यसपछि यादव खरेलले चलाउनु भएका धैरै कार्यक्रमहरूको सञ्चालकको रूपमा मेरो आवाज रेडियोबाट गुञ्जन थाल्यो । रेडियो नेपालमा त्यतिबेला गुञ्जने आवाजहरू सबै प्रत्यक्ष हुन्थ्ये । गीत पनि प्रत्यक्ष गाउनुपर्ने, वाद्यगाटकले बाजा पनि त्यहीं बजाउनुपर्ने । कार्यक्रम सञ्चालकले पनि कार्यक्रम प्रत्यक्षरूपमा सञ्चालन गर्नुपर्ने, रेकर्डिङको व्यवस्थै थिएन ।

रेडियो सञ्चारको एकमात्र निर्विकल्प माध्यम थियो । रेडियो नेपाल राजदरबारदेखि गाउँका कुना कन्दरासम्म पुग्थ्यो । रेडियो नेपालको आवाज गाउँसम्म पुग्ने भएपनि रेडियो घरमा राख्न सिडियो कार्यालयबाट अनुमति लिनुपर्थ्यो । लाइसेन्स नभएको रेडियो जफत हुने मात्रै हैन रेडियो धनीले सजायकोसमेत भागीदार बन्नुपर्थ्यो ।

यादव खरेल बेलायत जानु भएपछि वहाँले चलाउनु भएको बाल कार्यक्रम मैले चलाउने भएँ । बाल कार्यक्रममा भागलिन अहिलेका चर्चित नायक भुवन के.सी., गायक दिपक खरेल, अर्जुन नेपाल, सङ्गीतकार शम्भुजित बास्कोटा लगायत थुपै पछि चर्चित रहेका भाइबैनीहरू आउने गरेको सम्भन्धु । अहिले त भाइबैनीहरू नै बुढा भैसके अनि मैले सबैलाई कसरी सम्भनु ?

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

बाल कार्यक्रम प्रत्यक्ष चल्थ्यो । एकदिन कार्यक्रमको धुनपश्चात् जय नेपाल भनेपछि एउटा भाइले भनिदिनु भो “जय नेपाल-नेपालले खायो कपाल” । प्रत्यक्ष प्रसारण भएकोले भाइको शब्द नेपालभरि गैगयो । मैले गर्नसक्ने केही थिएन, तैपनि भाइबैनीलाई सम्बोधन गर्दै भने “बाबु तिमी अहिले सानै छौ, अहिले नेपालले तिमो कपाल खाँदैन, तर तिमिले रामो पढेनौ, असल बनेनौ, भविष्यमा देशको सेवा गर्न सकेनौ भनेचाहिँ नेपालको टाउको तिमीले दुखाउछौ । टाउको दुखाउनु भनेको टाउको खानु हो । यसैले हामीले रामोसँग पढेर, ज्ञानी भएर नेपाल आमाको मुहार हँसाउनुपर्छ, टाउको दुखाउनुहुँदैन, हो कि हैन ? भाइबैनीहरू” भनेपछि सबै भाइबैनीले “हो” भने – कार्यक्रम सकियो । मैले सजाय स्वरूप ती भाइलाई ३ महिनासम्म बाल कार्यक्रममा बोल्नै दिइनै । ती भाइको गल्तीले गर्दा रेडियो नेपालका डाइरेक्टरदेखि मैलेसम्म गाली सुन्नुपन्यो । रेडियो नेपालका डाइरेक्टरले दरबारका तत्कालीन सचिवसँग क्षमा माग्नुपन्यो ।

यादव खरेलदाइले बाल कार्यक्रम चलाउँदा एकदिन एक बालकले असाध्ये रामो कविता भन्नुभएछ । कार्यक्रम सकिनासाथ राजा महेन्द्रका सचिवले फोन गरेर राजा महेन्द्रलाई कविता असाध्यै मन परेको र राजाबाट कविता भन्ने बालकलाई पाँच सय रुपैयाँ पुरस्कार दिनु भन्ने हुकुम भएकोले पाँचसय रुपैयाँ पठाइदिने कुरा गर्नुभएछ । बालकले पाँच सय रुपैयाँ, पुरस्कार पाए । त्यो बेलाको पाँचसय रुपैयाँ भनेको अहिलेका त लाख रुपैयाँभन्दा पनि बढी हुन्छ होला । मेरो मतलब रेडियो राजादेखि जनताको भुपडीसम्म गुन्जन्न्यो । यसैले रेडियोमा बज्ने आवाजको प्रशंसक अहिलेका चर्चित सिनेमाका नायक, नायिकाभन्दा कम हुँदैनथे ।

मैले रेडियो नेपालमा थुपै कार्यक्रम चलाएँ । छात्र-कार्यक्रम, विदेशमा बस्ने नेपालीहरुका लागि कार्यक्रम, राजनीतिसँग जोडिएको गाँउफर्क कार्यक्रम, भूतपूर्व सैनिक कार्यक्रम, युवक कार्यक्रम, मजदुर कार्यक्रम, जीतिकथा लगायत थुपै कार्यक्रम चलाएँ । यसमा विदेशमा बस्ने नेपालीहरुका लागि कार्यक्रम निकै लोकप्रिय रह्यो । साप्ताहिक रूपमा चल्ने सो कार्यक्रममा स्वदेश र विदेश (त्यातिबेला भारत बाहेक अन्यत्र कामको खोजीमा जाने चलन थिएन) । मा बस्ने श्रोताको ५०/६० चिट्ठीहरू आउने गर्थ्यो । कार्यक्रम निकै लोकप्रिय थियो । कतिपय महिला श्रोताले प्रेमपत्र लेखेर पठाएको देख्दा अहिले पनि मनमा रामाइलो लाग्छ ।

रेडियो नेपालमा बोल्न त्यसै कहाँ पाइन्थ्यो र ? स्वर परीक्षा उत्तिर्ण गरेपछि मात्रै माइक अनुकूल स्वर भएका, प्रष्ट शब्द उच्चारण गर्न जान्ने मानिसले बोल्न पाउथे । मेरो स्वर परीक्षा यादव खरेलले लिनुभएको थियो । पछि त म आफैलाई रेडियो नेपालले स्वर परीक्षा लिने व्यक्तिको रूपमा खटायो । मैले स्वर परीक्षा लिएका रेडियो कार्यक्रम सञ्चालकहरू पुरुषोत्तम सापकोटा, पाण्डव सुनुवार, दुर्गानाथ शर्मा, वासुदेव मुनाल, नवराज लम्साल- पछि रामा र चर्चित सञ्चालकको रूपमा दैशभरि परिचित हुनुभयो ।

रेडियो नेपालले सङ्गठित संस्थाहरूलाई समेत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नदिने नीति लिएपछि नेपाल परिवार नियोजन संघबाट सञ्चालित परिवार नियोजन कार्यक्रमले गाँउघरमा तहल्कै मच्ययो । सन्तान ईश्वरका वरदान हुन् । ईश्वरले दिएको सन्तानलाई जति भएपनि हात थाप्नुपर्छ भन्ने त्यसबेलाको मान्यता विपरीत सन्तान करले हैन रहरले पाउनुपर्छ । सन्तान धेरै हैन २ वटा मात्रै पाउनुपर्छ । २ वटा सन्तान भएपछि परिवार नियोजन गर्नुपर्छ । २ सन्तानको बिचमा जन्मान्तर गराउन परिवार नियोजनको अस्थाई साधन प्रयोग गर्नुपर्छ भन्ने मूल विषयवस्तु बोकेको परिवार नियोजन कार्यक्रमको सञ्चालक मलाई अहिले जस्तो समय भएको र मान्छे चिन्ने भएको भए कतिले मुक्याउथे होला तर धन्न आगज मात्रै चिन्ने, मान्छे नचिन्ने भएकोले कुनै क्षति व्यहोर्नु परेन ।

भृङ्कार

गर्वसाथ भन्नुपर्छ, यही रेडियो कार्यक्रमले नेपालमा परिवार नियोजनलाई स्थापित नै गरिदियो । परिवार नियोजन कार्यक्रममा प्रसारण हुने लघु नाटिकाका निर्देशक एवम् कलाकार स्वर्गीय हरिप्रसाद रिमालले पण्डितको भूमिकामा नाटकमा प्राण नै भर्नुभयो । यस्तै लुरे पात्रको रूपमा स्वर्गीय भैरवलाल जोशी, डल्ली फुपूर्का भूमिकामा कल्याणी रिमाल दिदी अनि आनन्दबाबुको भूमिकामा स्वयम् म लगायत अन्य आवश्यक कलाकारले गर्दा सोमबार र शनिबार बेलुकी परिवार नियोजन कार्यक्रम सुन्नैको लागि घरमा चाँडै कामधन्दा सक्नेसम्मको अवस्था सुजना भयो ।

रेडियो कार्यक्रमकै कुरा गर्दा वन मन्त्रालय, वन विभागले सञ्चालन गरेको वनवाटिका कार्यक्रमको चर्चा नगरे मेरो कार्य अपूरे रहन्छ । वनवाटिका कार्यक्रम वन विभागको अत्यन्तै सीमित बजेटमा सञ्चालन गरिएको कार्यक्रम थियो । बजेट न्यून भएको कारणले स्वर्गीय सरिता भट्ट र म दुईजना मात्रै कार्यक्रम प्रस्तोता थियौं । तर हामी दुईजनाको प्रस्तुति यति सशक्ति थियो कि वनको संरक्षण जस्तो निराश विषयवस्तु बोकेको कार्यक्रम सुन्न श्रोता कुरी बस्थे ।

मैले चलाएको रेडियो नेपालको प्रथम प्रायोजित साङ्गीतिक कार्यक्रम सुन्दर सुशील सङ्गीतको नाम लिएन भने मेरो रेडियो नेपालको यात्रा अपूरे रहन्छ । अहिलेको शब्दमा भन्ने हो भने कार्यक्रम सुपर-झुपर हिट थियो । प्रत्येक शनिबार बिहान ९:३० बजेदेखि १०.०० बजेसम्म सञ्चालन हुने यो कार्यक्रमका पहिलो सञ्चालक दाजु किरण खरेल तथा धनलामा र त्यसपछिका सञ्चालक हामी दुई सरिता भट्ट र मेरो प्रस्तुति कतिसम्म लोकप्रिय थियो भने कार्यक्रमको पोष्ट बक्स नं. २०७४ मा आउने चिह्निपत्रहरू नअटेर हुलाकले छुट्टै भोलामा राखिदिएको हुन्थ्यो । प्रत्येक साता झण्डै ७०० देखि ८०० को हाराहारीमा चिह्निपत्रहरू आउँथे । चिह्निपत्र पढन, छुट्याउन छुट्टै सहयोगीको व्यवस्था गर्नुपर्थ्यो । कार्यक्रमको लोकप्रियताको कुनै लेखाजोसै थिएन ।

रेडियो नेपाल बिहान ६:०० बजे सुरु भएपछि बेलुकी ११:०० बजेसम्म निरन्तर बजिरहन्थ्यो । अनि रेडियो निरन्तर सुन्ने श्रोता पनि थिए । मैले केही समय धार्मिक कार्यक्रम पनि सञ्चालन गरै । त्यसपछि धार्मिक कार्यक्रमको सञ्चालन पुरुषोत्तम सापकोटा, शारदा शर्मा, चण्डिका पौडेलले गर्नुभयो । बेलाबेलामा बज्ञे कर्णप्रिय भजनहरू र खेमराज केशवशरण लगायतका प्रवचनहरूले गर्दा धार्मिक कार्यक्रम निकै लोकप्रिय थियो । स्व. दुर्गानाथ शर्मा, कमल प्रधान, स्व. प्रविण गिरी, कृष्णा ताम्राकारका समाचार वाचन, स्व. यज्ञनिधि दाहालको साहित्य संसार र हामी संस्कृति कार्यक्रम, स्वर्गीय भीमबहादुर थापाको सैनिक कार्यक्रम, आनन्द पुरीको प्रहरी कार्यक्रम, शनिबार १:३० देखि २:०० बजेसम्म प्रसारण हुने स्वर्गीय हरिप्रसाद रिमाल र पछि मदनदास श्रेष्ठद्वारा निर्देशित रेडियो नाटक, स्वर्गीय पाण्डव सुनुवारको फोन-इन, शान्ता श्रेष्ठ र पछाडि सूर्यकुमारी पन्तद्वारा सञ्चालित महिला कार्यक्रम, निरोधराज पाण्डेको गीतिकथा, स्वर्गीय पाण्डव सुनुवार, स्वर्गीय युक्त गुरुङ र बमबहादुर कार्कीको रोधी र चौतारी, केही समय मासिकरूपमा चलको रसरङ्गजस्ता कार्यक्रम रेडियो नेपालको इतिहासमा कालजयी कार्यक्रमहरू हुन् ।

रेडियो नेपाललाई रेडियो नेपाल भनेर चिनाउन म भन्दा अगाडिका पुस्ता स्वर्गीय जनार्दन सम, किशोरी रिमाल, श्यामदास वैष्णव, यादव खरेल, किरण खरेल, त्यस्तै गायक गायिका नातिकाजी, शिवशंकर, कोइलीदेवी, तारादेवी, मिरा राणा लगायत तत्कालीन प्रशासकहरूका साथै हामी भन्दा पछाडिका पुस्ताले दिएको योगदान पनि गरिलो छ ।

पहिला सञ्चारको एक मात्रै माध्यम रहेको (गोरखापत्र पहिलो माध्यम भएतापनि पढे लेखेका मान्छे कम भएको र सीमित मानिसहरूको मात्रै पहुँच रहेको) रेडियो नेपालले अहिलेको अवस्थामा चौतर्फी रूपमा प्रतिस्पर्धा गर्नुपरेको परिषेक्यमा यसलाई थप सशक्त र लोकप्रिय बनाउन

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्कार

जरुरी छ । यसका लागि कि रेडियो नेपाललाई पूर्ण स्वायत्तता दिनुपर्दछ या सरकारले पूर्ण रूपमा यसको स्वामित्व ग्रहणगर्दै आवश्यक सिप, तालिमका साथै पर्याप्त बजेटको व्यवस्था गर्नुपर्छ ।

कमाएर खा पनि भन्ने अनि रेडियोले सबै सरकारले लाएअछाएको काम गर्नुपर्ने भएपछि न त रेडियोले कमाएर खानै सक्छ, न भनेको जस्तो लोकप्रिय नै बन्न सक्छ । रेडियो नेपाल कत्तिको आवश्यक छ भन्ने कुराको प्रमाण त रेडियो नेपालले २०७२ सालको भूकम्पमै दिइसकेको छ । जे होस २०२२ सालदेखि २०६० सालसम्मको रेडियोको जीवनलाई फर्कर हर्दा मलाई गर्वको महसुस हुन्छ । मलाई रेडियो नेपालले चिनायो अनि दामोदर अधिकारी बनायो पनि । यसका लागि म रेडियो नेपाल, मलाई विश्वास गर्ने परिवार नियोजन संघ, नेपाल राष्ट्र बैंक, वन मन्त्रालय, केडिया अर्जनाइजेसन, कृषि विकास बैंक, साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेसन, तत्कालीन प्रशासकहरू, अग्नजहरूका साथै मेरा समकक्षीहरू, प्राविधिक साथीहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । जय रेडियो.....जय रेडियो नेपाल !

अस्तु !

(लेखक रेडियो नेपाल कार्यक्रम महाशाखाका पूर्व उपनिर्देशक एवम् कार्यक्रम सञ्चालक हुन् ।)

१३ औं वार्षिकोत्तम

डिभिजन वन कार्यालय धनगढी, कैलालीको डडेलो नियन्त्रण सम्बन्धी जनचेतनामूलक सूचना-सन्देश

- यो समयमा आगलागी तथा डडेलो लाग्ने जोखिम रहने भएकाले सबै सर्तक रहन्है ।
- हावाहुरी-बतास चलेको बेला जड्गलमा आगो नबालौ ।
- वन क्षेत्रमा कसैले पनि प्रज्वलनशील वस्तु सलाह तथा लाइटरजस्ता वस्तुको सकेसम्म प्रयोग नगरै ।
- डडेलोबाट प्राकृतिक वनसम्पदा जोगाओं, जैविक विविधताको संरक्षण गरै ।
- वस्ती र वन क्षेत्रबिच सम्मावित वन डडेलोबाट बच्न सुरक्षा घेरा बनाओ ।
- अग्नी रेखा/सुरक्षा घेरा समय-समयमा मर्मत र सफा गरै ।
- अग्नी नियन्त्रण, व्यवस्थापन एवम् सरोकारवाला निकाय परिचालन गरी डडेलोबाट वन र वातावरण जोगाओ ।
- वन क्षेत्रमा आगलागी भएको देखेमा सरोकारवाला निकायलाई खबर गरै ।
- वन क्षेत्रमा आगो लगाउनेलाई सजाय र जरिबाना हुने कानुनी व्यवस्था रहेकाले त्यस्तो कार्यमा कोहि नलागौ ।

भूक्तार

चौरपाटी गाउँपालिका अध्यामको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनमित्र दर्ता गरैं।
 - महिनावारी (छाउपडी कुप्रथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गरैं। यस अवस्थाका महिला तथा किशोरीलाई पौष्टिक स्वानेकुरा दिओ। नियमित गर्म परीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याउ।
 - आफ्नो घर, गाउँ, टोल सफा र स्वच्छ रास्वी सम्य नागरिकको परिचय दिओ।
 - प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरैं। रिचार्ज पोखरी तथा पानीका मूलको संरक्षण गरैं।
 - महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्नो ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गरैं।
 - शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर भविष्य निर्माणका लागि सचेत बनौ।
 - बाटोघाटो, पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगरैं।
 - पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै कारोबार गरैं, समयमै कर तिरी सम्य नागरिकको परिचय दिओ।
- साथै रेडियो नेपालको ७३ओं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसरमा सम्पूर्ण गाउँपालिकावासी आमा, बुवा, दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा दीर्घायुको कामना गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दैछौ।

मीम बहादुर साउँदे

अध्यक्ष

सरदेवि खड्का

उपाध्यक्ष

धन बहादुर थापा

निप्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

चौरपाटी गाउँपालिका कार्यालय परिवार

अछाम, सुदूरपश्चिम

मंगलसेन नगरपालिका वडा नम्बर ६ तेसिंगे अध्यामको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनमित्र दर्ता गरैं।
- महिनावारी (छाउपडी कुप्रथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गरैं। यस अवस्थाका महिला तथा किशोरीलाई पौष्टिक स्वानेकुरा दिओ।
- नियमित गर्म परीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याउ। सुत्केरी हुन अस्पताल जाने महिलाका लागि वडाले १५ सय सहयोग गर्दै।
- आफ्नो घर, गाउँ, टोल सफा र स्वच्छ रास्वी सम्य नागरिकको परिचय दिओ।
- प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरैं।
- महिला हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्नो ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गरैं।
- शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर भविष्य निर्माणका लागि सचेत बनौ।
- बाटोघाटो, पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगरैं।
- पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै कारोबार गरैं, समयमै कर तिरी सम्य नागरिकको परिचय दिओ।

साथै रेडियो नेपालको ७३ओं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसरमा सम्पूर्ण वडावासी आमा, बुवा, दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा दीर्घायुको कामना गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दैछौ।

तारा प्रसाद भण्डारी

वडा सचिव

देवेन्द्र प्रसाद भण्डारी

वडा अध्यक्ष

मंगलसेन नगरपालिका वडा नम्बर ६ तेसिंगे परिवार

अछाम, सुदूरपश्चिम

७३ओं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१४३

भूमि व्यवस्था

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयको जानकारीमूलक सूचना-सन्देश

यस भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, सुदूरपश्चिम प्रदेश, धनगढी, कैलालीअन्तर्गतका जिल्लास्थित कृषि ज्ञान केन्द्र र भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रहरू मार्फत आ. व. २०७९/८० मा कृषि व्याजमा अनुदान प्राप्त गर्न निम्नअनुसार प्रक्रिया अपनाउन हुन कृषक, कृषक समूह, कृषि सहकारी, कृषि फर्म, कृषि उद्यमीहरूमा जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

- कृषि ज्ञान केन्द्र वा पशु विज्ञ केन्द्रहरूबाट कार्यक्रमको सूचना प्रकाशन भएपछि आवेदन पेश,
- कार्यालयबाट स्थलगत अनुगमन निरीक्षण गरी प्रस्ताव स्वीकृत गरिने,
- अनुदानग्राहीले आफूलाई पाएकर्पन बैक वा वितिय स्थानबाट कृषि ऋण स्वीकृत गराउने,
- ऋण स्वीकृतको पुस्टिगर्ने कागज ज्ञान केन्द्र वा विज्ञ केन्द्रमा पेश गर्ने,
- अनुदानग्राही र कार्यालयबिच सम्झौता गरिने,
- अनुदानग्राहीले सम्झौताबोजिम व्याज रकम तिरेको आवश्यक कागजातसहित कार्यालयमा व्याज अनुदान रकम माग गर्ने,
- कार्यालयले सम्बन्धित अनुदानग्राहीहरूलाई नियमानुसार उक्त व्याज रकम बैक खाता मार्फत भुक्तानी गर्ने,

नोट

- यस कार्यक्रमअन्तर्गत कृषि कर्जामा बढीमा ८ प्रतिशत अनुदान दिइनेछ र कृषि कर्जाको अधिकतम सीमा रु १ करोडसम्मको हुनेछ ।
- यस कार्यक्रमअन्तर्गत कृषि कर्जा लिई कृषि व्यवसायमा लगानी नारी अन्यत्र लगानी गरेको पाइएमा सम्झौता तत्काल खारेज गरिनेछ ।
- कृषि ज्ञान केन्द्र र पशु सेवा विज्ञ केन्द्र मार्फत भन्सार शुल्कमा ५० प्रतिशत नबढने गरी बढीमा रु १०,००,००० सम्म, विधुत महसुलमा वार्षिक खपत युनिटको बिलबोजम हुन आउने रकमको ५० प्रतिशत वा बढीमा रु १०,००,००० र बाली तथा पशुपक्षीको बिमाको प्रिमियममा निशुल्क र सो भन्दा बढीको प्रिमियमको १० प्रतिशत तिर्ने गरी अनुदान लिन सकिन्छ ।

रेडियो नेपालको ७३औं गार्डिको त्सवको अवसरमा हार्दिक

मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दै नववर्ष २०८० सालको पावन
अवसरमा सम्पूर्ण नेपाली दाजुभाइ तथा दिदिबहिनीहरूमा सुख,
शान्ति, समृद्धि र उत्तरोत्तर प्रगतिका लागि हार्दिक मङ्गलमय

शुकामना व्यक्त गर्दछौं ।

कमलापती भट्ट
कार्यालय प्रमुख

जिल्ला मालपोत कार्यालय परिवार बैतडी

भृक्तार

हँसपुर नगर नगर कार्यपालिका कार्यालयको अनुरोध

- ✿ सुख्खा मौसममा आगलागी हुने संभावना बढि भएकोले खुल्ला ठाउँ, घर, आँगन र बारीमा आगो नबालौं, आगो बाल्दा होसियार रहैं र काम सकिएपछि राम्ररी आगौ निभाउने गरैं ।
- ✿ पेट्रोल, डिजेल, ग्यास, मटितेल जस्ता प्रज्वलनशील पदार्थहरु सुरक्षित स्थानमा राख्नै र होसियारीपुर्वक प्रयोग गरैं ।
- ✿ चुरोटको बलेका ठुटा जथाभावी नफालौं तथा राँको बालेर नहिँडौं ।
- ✿ सलाई, लाइटर जस्ता आगोजन्य पदार्थ बालबालिकाको पहुँचबाट टाढा राख्नै ।
- ✿ आगलागीबाट बच्नकोलागि कसरी र कुन बाटो प्रयोग गरेर भाग्ने सम्बन्धमा अभ्यास गर्नुहोस् ।

हँसपुर नगर नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, बघचौडा
धनुषा, मध्येश प्रदेश

बिरामी हुँदा हुने खर्चलाई कम गर्न आजैबाट स्वास्थ्य बीमा गरैं ।

- * नेपाल सरकार बाट संचालित स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम ५ जना परिवार सम्मको लागी बार्षिक रु. ३,५००/- तथा ५ जना भन्दा बढि भएमा प्रति व्यक्तिको रु. ७००/- का दरले थप्दै जानुपर्ने हुन्थ ।
- * पुचार्हाईभी संक्रमित, कुष्टरोगी, एम.डि.आर, टि.बि., अति अशक्त अपाङ्ग (क) बर्गका रातो कार्ड पाएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक (७० वर्ष पुरा भएको), महिला स्वास्थ्य स्वयं सेबिकाको परिवारलाई यागदान रकममा ५० प्रतिशत छुटको व्यवस्था रहेको थ ।
- * अति बिधि परिवारलाई नेपाल सरकारलेनै निशुल्क अर्थात पूमियम नतिरिने गरी वर्षको एक लाख सम्म बिमा गरिदिनेथ । आफ्नो परिचयपत्र खुल्ने कागजातको आधारमा वडा कार्यालयमा आई सोधपुष्ट गरी बिमाकर्तालाई घरमै बोलाएर बिमा गर्न सक्नु हुनेथ ।
- * सेवाग्राहीले स्वास्थ्य बिमा गरेमा प्रारम्भिक उपचार आफ्नै पालिकाको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, गौशाला र विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवाको लागि राष्ट्रिय बीमा बोर्डसँग आवद्ध भएका अस्पतालहरुमा प्रेषण गरिने व्यवस्था थ ।
- * थप जानकारीको लागि आ-आफ्नो वडाका दर्ता सहयोगी, स्वास्थ्य संस्था वा वडा कार्यालयमा सम्पर्क गर्न सक्नु हुनेथ ।

गौशाला नगर, नगर कार्यपालिका, गौशाला
महोत्तरी, मध्येश प्रदेश

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

जीतपुरसिमरा उप-महानगरपालिका

जीतपुर, बारा

मध्येश प्रदेश, (नेपाल)

जीतपुर सिमरा उप-महानगरपालिकाको अनुरोध

- * जीतपुरसिमरा उप-महानगरपालिकालाई सफा, स्वच्छ, सुन्दर, समुन्नत र हराभरा बनाउने अभियानमा सबै जुटौं।
- * उप-महानगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक र सार्वजनिक स्थलमा जथाभवी फोहर नफालौं, नगर सफा राख्नौं।
- * उप-महानगरपालिका क्षेत्रमित्र रहेका सडक तथा बाटोहरुमा पशुचौपाया छाडा नष्ठाङौं।
- * घरेलु हिंसा बिलद्ध डटेर लडौं र सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग पुऱ्याँ।
- * बच्चा जन्मेको १ वर्ष भित्र सबै खोप लगाऊं र रोग लाग्नबाट बचाऊं।
- * उप-महानगरपालिका क्षेत्रमित्र पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र वार्षिक नविकरण समयमै गराऊं।
- * उप-महानगरपालिकामा रहेको पर्यटकीय स्थलको संरक्षण, समर्झन र प्रचार प्रसार गरी आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटक भित्र्याई जीतपुरसिमरा उप-महानगरपालिकाको आर्थिक समुद्धिमा सहभागी बनौं।

राजन पौडेल

हरिलाल पुरी

भोलाप्रसाद अधिकारी

नगर प्रमुख

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

उप-प्रमुख

१०३ औं वार्षिकोत्तम

बर्दिबास नगर, नगर कार्यपालिका महोत्तरीको अनुरोध

- हाम्रो बर्दिबास राम्रो बर्दिबास अभियानमा हामी सबै एकजुट भएर लागौं।
- नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर समयमै भुक्तान गरी सभ्य नागरिको परिचय दिअौं।
- नगरपालिका भित्र संचालन गरिने सबै प्रकारका व्यपार व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता गराऊं।
- नगर क्षेत्रभित्र इजाजत लिएर र नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गरौं।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, वसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यतिगत घटन ३५ दिन भित्र दर्ता गराऊं।
- बालश्रम नगरौं र नगराओं, वालवालिकालाई स्कूल पठाऊं।
- २० वर्ष नपुगी आफना छोरा, छोरीको विवाह नगरौं र नगराओं।
- एकल महिला, अशक्त, आपाङ्ग, लोपउन्मुख जातजाति, पाँचवर्ष मुनिका बालवालिका र ६८ वर्ष नाथेका जेष्ठ नागरिकहरु आफु बसोबास गरेको बडा कार्यालयमा गङ्गा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि अनुसूचि फारम भरी, दर्ता गरौं र गराऊं र दर्ता भएको अर्को महिना देखि सामाजिक सुरक्षा भक्ता पाऊं।
- घरेलु हिंसा बिलद्ध डटेर लडौं, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गरौं।
- आगलागी तथा बाढीपछिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट बच्न समयमै सावधानी अपनाऊं।
- आफनो घर वरिपरि सफा सुग्घर राखी, स्वच्छ र शान्त वातावरणको निर्माण गरौं।

बर्दिबास नगर, नगर कार्यपालिका स-परिवार

मध्येश प्रदेश, महोत्तरी

सम्झनामा रेडियो नेपाल

प्रजातन्त्रको उदयसँगै २००७ साल चैत २० गते स्थापना भएको नेपालको प्रसारण इतिहासको जननी रेडियो नेपालमा करिब ३ दशक बिताएर अवकाश पाएको १७ वर्षपछि आज म रेडियो नेपालमा बिताएका सम्झनाका क्षणहरूलाई शब्दमा कोर्ने प्रयास गर्दैछु। रेडियो नेपालमा मेरो प्रवेश अनाचासै भएको हो। सुदूरपश्चिमको एउटा दर्गम गाउँ (डोटी जिल्ला, मौवा) को स्थायी बासिन्दा भएपनि शिक्षा दीक्षाको अवसर

पाएको मध्यमवर्गीय परिवारमा म काठमाडौंको वटुटोलमा २००४ सालमा जन्मेकी हुँ। करिब ४ दशक शिक्षा सेवामा बिताउनु भएका मेरा बुबा स्व. चन्द्रदेव ओझा इमान्दार, अनुशासित र कडा शिक्षकको रूपमा कहलिनु भएको थियो। उहाँले दरबार स्कूलमा कक्षा १ देखि १० सम्म अध्ययन गरी वि.सं. १९९४ को S.L.C. मा बोर्ड फष्ट बन्नुभएको थियो। पछि दरबार स्कूलकै शिक्षक प्रधानाध्यापक बन्नुभयो। भिमफेदीको हाइस्कूल र भक्तपुरको श्रीपदम हाइस्कूलमा पनि हेडमास्टर बन्नुभयो। त्यस बखत नेपाल ७ वटा जोनमा विभाजित थियो। जोन नं. ७ (सुदूरपश्चिम), जोन नं. ६ (नेपालगञ्ज) र जोन नं. ३ (काठमाडौं) गरी करिब १० वर्ष ती क्षेत्रका विद्यालय निरीक्षण गर्ने शिक्षा निरीक्षक बनी सेवा गर्नुभयो। पछि शिक्षा मन्त्रालयको उप-सचिव बन्नुभयो। घर परिवर मात्र नभएर टोल छिमेकमासमेत 'मास्टर बाजे' भनेपछि तर्सन्थे। यसै प्रसङ्गमा म रेडियो नेपालमा आएको धेरै वर्षपछि साहित्यकार श्रीधर खनाल अनन्तयात्रीलाई भेटै। बुबाको नाम सुनेपछि उहाँले एउटा लेखको फोटोकपि त्याएर मलाई दिनुभयो। त्यो लेख मिति १७.१.२०५९ (30 April 2002) df 'The Strict Teacher' शीर्षकमा काठमाडौं पोष्टमा छापिएको रहेछ। त्यसपछि उहाँले मलाई गुरु बहिनी भन्न थाल्नुभयो। अक्सर रेडियोमा लेखरचना प्रसारणका लागि लिएर आइरहनुहन्थ्यो उहाँ।

हाम्रो घरमा २००८ सालमा (आमाले भन्नु भएको) नै रेडियोले प्रवेश पाइसकेको थियो – फिलिप रेडियो (Philip Radio) तर परिवारको लागि त्यो पहुँच बाहिर थियो। बुबा आफू पनि बिहान बेलुकी ट्युसन पढाउने र दिउँसो अफिस जानुपर्ने भएकोले निकै कम सुन्नुहन्थ्यो रेडियो। उहाँको अनुपस्थितिमा कसैले रेडियो बजायो भने थाहा पाइहाल्नु हुन्थ्यो र रेडियो बजाउनेले सजाय पनि पाइहाल्थ्यो। रेडियो बजाए नबजाएको थाहा पाउन रेडियो तातो छ छैन, ब्याण्ड परिवर्तन भए नभएको हेर्नुहन्थ्यो। यसको कारण थियो एउटा- केटाकेटीको पढाइ बिग्रन्छ र अर्को- रेडियो बिगार्च्छन् भन्ने। कलेज पढुन्नेलसम्म पनि हामीलाई रेडियो सुन्ने, फिल्म हेर्ने कुरा दुर्लभ प्राय थियो। यी सबै कुराका बाबजूद बुबा हाम्रा प्रथम गुरु, अभिभावक, प्रेरणाका स्रोत सबै हुनुहन्थ्यो। उहाँकै प्रेरणाले म शिक्षक, प्रसारक बन्ने अवसर पाएँ।

रेडियो प्रवेशभन्दा १ दशक अघिदेखि नै म शिक्षण पेशामा थिएँ। वि.सं. २०२३ सालमा म पदमकन्या कलेजमा पढाई थिएँ। दरबार स्कूलको भूँ तलामा खोलिएको प्रौढ स्कूल "नारी ज्ञान मन्दिर" मा १ पिरियड पढाउन थालेको थिएँ। त्यस बापत एक रुपियाँ पच्चिस पैसा पाउथै। महिनामा बढीमा ३० रुपियाँसम्म पुग्थ्यो। कक्षा बिहान थियो। त्यहाँ पढायो, अनि आफू पढन पदमकन्या कलेज पुग्थै म। त्यसबेला ३-४ छोराछोरीका आमालेसमेत दिदी भनेर सम्मान गरेको

७३औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

सुन्दा रमाइलो लाग्थ्यो । त्यसको १ वर्षपछि २०२४ साल फागुन महिनादेखि गणबहालको “नेपाल आदर्श माध्यामिक विद्यालय” मा पूरा समय पढाउने शिक्षक बन्न पुगें । यो ऋम वि.सं. २०४९ साल असोज ३० गतेसम्म रहयो ।

नेपाल आदर्श विद्यालयमा धैरै अधिदेखि शिक्षक रहनुभएका गीतकार गौरी नेवासँग भेट भयो । उहाँ गीतकार भएकोले अक्सर रेडियो नेपाल जाने गर्नुहुन्थ्यो । उहाँ मार्फत नै रेडियोमा महिला कार्यक्रममा सहयोगी आवश्यक रहेको थाहा पाएँ । रेडियोमा म केवल एक पटक पुगेको थिएँ विद्यार्थीहरूलाई बाल कार्यक्रमको हाजिरी जवाफ कार्यक्रममा सहभागी गराउन । गौरी दाइले धैरै पटक निवेदन दिन भन्नुभयो र अन्तिम मितिमा निवेदन दिएँ । स्वर परीक्षा र लिखित परीक्षामा उत्तीर्ण भएँ । २०३४ साल कार्तिक १५ गतेदेखि मासिक पारिश्रमिक (रु.४००) मा नियुक्ति पाएँ । यसै समयमा मलाई अर्को ठाउँबाट पनि कामको लागि बोलाइएको थियो जसको लागि २०२८ सालमा नै ६ महिनाको तालिम पनि लिइसकेको थिएँ । तलब रामो थियो । म दोधारमा परै । बुबासँग सरसल्लाह भयो र रेडियो नेपालमा नै बस्ने निधो गरेँ । त्यसबेला स्कूलमा माध्यामिक कक्षा बिहान र निम्नमाध्यामिकसम्मका कक्षा दिउँसो चल्थ्यो । त्यसैले दिउँसोको समयमा रेडियो नेपालमा काम गर्ने कुनै कठिनाई भएन मलाई । २०४९ साल असोज ३० गतेदेखि रेडियो नेपालको पदमिलान प्रक्रिया पूरा गरी रेडियो प्रसार सेवा विकास समितिको स्थायी कर्मचारी बन्न पुगेँ म ।

मैले रेडियो नेपाल प्रवेश गर्दा डाइरेक्टर भोग्यप्रसाद शाह हुनुहुन्थ्यो । अनि रेडियोमा सर्वप्रथम चिनेको व्यक्ति रामभाई विजयानन्द हुनुहुन्थ्यो – एक हिसाबले हर क्षेत्रमा हर्ताकर्ता । मलाई स्वर परीक्षा गराएर, नियुक्ति पाएपछि महिला कार्यक्रमकी सञ्चालिका शान्ता दिदीसँगको परिचय उहाँले नै गराउनुभयो । रेडियो नेपाल प्रवेश गरेको पहिलो दिन मेरो लागि अविस्मरणीय छ – मड्गलबारको दिन थिएँ । कोही चिनेको थिएन । प्रसारणको ‘प’ थाहा थिएन मलाई । मैले सोचेकी थिएँ लामो समय तालिम लिनुपर्छ होला तर स्टुडियो जान ठिक पर्नुभएकी शान्ता श्रेष्ठ दिदीले मलाई ३ नं. स्टुडियोभित्र लग्नुभयो । कार्यक्रममा परिचय गराउनु भयो । त्यसपछि “तपाईंलाई कुनै परिकार बनाउन आउँछ ?” भनेर सोधनुभयो । मैले आफुले त कहिलै पकाएको थिइनै तर आमाले सुदूरपश्चिमको मास र गहतबाट बन्ने तिहुन “गहतानी डुब्का” पकाएको देखेकी थिएँ, त्यही तरिका बताई दिएँ । त्यो कार्यक्रम रेकर्ड भएको र त्यही दिनमा बजेको मलाई थाहा थिएन । भोलिपल्ट आफन्त साथीहरूबाट थाहा पाएँ । त्यसै दिन महिला कार्यक्रम सकिएको एक छिनपछि एकजना अर्को व्यक्ति आएर थुप्रो चिठीपत्र मेरो हातमा दिनुभयो । “ल यो हेदै गर्नुस् ।” भन्नुभयो । के हो थाहा छैन । सरसरी हेदै थिएँ, उही चिठी दिने व्यक्ति आएर उही ३ नं. स्टुडियोमा लिएर जानुभयो । उहाँले आफ्नो नाम उच्चारण गरेपछि मात्र पाण्डव सुनुवार हुनुहुँदोरहेछ भनेर थाहा पाएँ । कार्यक्रम रेकर्ड सकिएपछि “भरे बेलुकी सुन्नुस्” भन्नुभयो, सुनैं पनि । आफ्नो स्वर रेडियोमा सुनेको यो पहिलो दिन थियो । त्यस समय प्रश्नोत्तर हप्तामा २ दिन मड्गलबार बेलुकी १५ मिनेट र शनिबार बिहान २० मिनेट प्रसार हुन्थ्यो । पाण्डव सुनुवार र मैले धैरै वर्ष प्रश्नोत्तर चलायौ । पाण्डवजीसँग धैरै कार्यक्रममा सहभागी हुन्थैं म – झन्द्रेणी, भरना र झड्कार, स्वास्थ्य र सफाइमा अक्सर सँगै हुन्थ्यैं । मेरो मुख्य भूमिका महिला कार्यक्रममा सहयोगी भएपनि धेरैजसो कार्यक्रममा सघाउथैं । रेडियो बाहिरका प्रायोजित कार्यक्रमहरू जनसङ्ख्या, स्वास्थ्य, वातावरणमा पनि सहभागी बनै । रेडियो शिक्षा शिक्षक तालिम कार्यक्रममा सहकर्मी सरिता भट्टले लामो समय अवसर दिनुभयो । त्यस समय दैनिक प्रसार हुने कार्यक्रममा बाल कार्यक्रम र महिला कार्यक्रम रेकर्ड गर्नुपर्ने हुन्थ्यो । करिब १५ वर्ष महिला कार्यक्रमपछि २ वर्ष बाल कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जिम्मा ममा आयो । २०५१ सालदेखि

६३ अौ वार्षिकोत्तम

भृक्तार

सिपमलक कार्यक्रम 'सिप र सूजना' हप्तामा १ पटक र मझ्गलबार राति ९.५५ देखि ११.०० बजेसम्म साड्गीतिक कार्यक्रम 'त्रिवेणी' सञ्चालन गरेँ। यो क्रम २०६२ सालसम्म रहयो।

धेरै कार्यक्रम सञ्चालन गरेपनि मूलरूपमा म महिला कार्यक्रममा नियुक्त भएँको थिएँ र श्रोतामाझ यही महिला कार्यक्रम सञ्चालिकाकै रूपमा परिचित छु। त्यसैले अब यही कार्यक्रममा केन्द्रित हुन चाहन्छु। मैले २०३४ सालमा रेडियो नेपाल प्रवेश गर्दा महिला कार्यक्रम हप्तामा ६ दिन (शनिबार बाहेक) दिउँसो १.०० बजेदेखि १.३० बजेसम्म प्रसार हुन्थ्यो। यो कार्यक्रममा हप्तामा १५ मिनेट अवधिका २ वटा प्रायोजित कार्यक्रम पनि प्रसार हुन्थ्यो। आइतबार परिवार नियोजन तथा मातृशिशु कल्याण योजनाको 'सासुबुहारी छलफल' र वुधबार महिला प्रशिक्षण केन्द्रको 'गृह विकास' कार्यक्रम। यी बाहेक अरु दिनको कार्यक्रम रेडियो नेपालको आफ्नै हुन्थ्यो। हरेक दिनको तालिका बनाएका थियाँ। महिलालाई उपयोगी हुने लेखरचना, कथा, कविता, गीतिकथा, पोषण, खाद्य चर्चा, स्वास्थ्य चर्चा, पाककला, श्रोताको प्रश्नको उत्तर, अनुरोधका जीतहरू प्रसार हुन्थ्यो। स्वास्थ्य, पोषण, सौन्दर्यसम्बन्धी प्रश्नहरूको उत्तरको लागि सकेसम्म विज्ञलाई बोलाउने गरिन्थ्यो। पहिलो ब्युटी पार्लर खोल्ने कमला श्रेष्ठ, पहिलो सिलाइ प्रशिक्षण केन्द्र खोल्ने सुनिता मलेकू, रोगसम्बन्धी जानकारी दिन डाक्टरहरूसँग अन्तर्वार्ता लिएको क्षण अहिले पनि स्मरणमा ताजै छ। कानुनसम्बन्धी प्रश्न धेरै आउन थालेपछि करिब २ वर्ष कानुनविद् दिनेश अधिकारीसँग महिनाको १ दिन अन्तर्वार्ता पनि लिइएको थियो। पछि ल क्याम्पसमा पढाउने शकुन्तला उप्रेतीसँग पनि केही समय अन्तर्वार्ता लिइयो। पछि सुस महिला न्यायिक सेवाले महिनाको २ पल्ट प्रायोजित कार्यक्रम चलायो। चलाउने जिम्मेवारी मैले नै पाएकी थिएँ। करिब ३ वर्ष चल्यो यो कार्यक्रम। लेखरचना स्तम्भ अनुसारको जुटाउनु पर्थ्यो। चिठीपत्र हप्तामा अत्यधिक प्राप्त भएपनि त्यति स्तरीय हुँदैनथे। त्यसैले पत्रपत्रिका, पुस्तकहरू लेखकहरूलाई अनुरोध गरी मान्यनुपर्थ्यो। कति त भारतीय पत्रपत्रिकाबाट अनुवाद गरेर पनि काम चलाउनुपर्थ्यो। दैनिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने हुँदा भ्याइ नभ्याइ हुने, सयौं पत्र हप्तामा प्राप्त भएपनि खोल्न नभ्याइने, नसकिने। यसमा श्रोताको गुनासो रहन्थ्यो। विशेष र भैपरी आउने अन्य कार्यक्रमले गर्दा समयको ठेगान नहुने। अन्य कार्यालय जस्तो समयसीमा प्रसारणमा नहुने।

दैनिक कार्यक्रम रेकर्ड गर्नेमा बाल कार्यक्रम सञ्चालक वासुदेव मुनाल र म हुन्थ्यौ। स्टुडियोमा चाप बढेपछि रेकर्डका लागि रुटिन बन्यो। निश्चित स्टुडियो र समयमा रेकर्ड गर्नुपर्ने भयो। ज्यादै मिहिनेती र समयको पक्का हुनुहुन्थ्यो सञ्चालक वासुदेव मुनाल। अति मिहिनेती र तिनै सभाका मरम्य ड्युटी इन्वार्ज दामोदर अधिकारी। पछि सबै प्रसार हुने कार्यक्रम सुनेर स्वीकृत गर्ने जिम्मेवारी उहाँले नै सम्हाल्नुभयो। समयको ख्याल नगर्न तर अत्यधिक खट्ने र जुनसुकै समस्याको समाधान गर्ने, परेको बेलामा दिनरात खटिनसक्ने, सबैको सहयोग लिनसक्ने र सबैलाई सहयोग गर्ने विशेष खुबी पाण्डव सुनुवारमा थियो। स्वर परीक्षा पास भएर आएका धेरैले सुरुमा बोल्ने अवसर बाल र महिला कार्यक्रमहरूबाट नै पाउथे। उदाहरणको लागि माया गिरी, इन्दिरा श्रेष्ठ, श्रीप्रधान लगायत धेरैले सुरुमा केही समय महिला कार्यक्रमबाट नै बोल्न सुरु गरे। श्रीप्रधान करिब ३ वर्ष महिला कार्यक्रममा रहेपछि समाचारमा गएकी हुन्। पाण्डव सुनुवार जस्तै हर क्षेत्रमा निपुण र खटिने व्यक्तिमा टेप लाइब्रेरीका धनेन्द्र विमल पनि हुन्। कायोक्रम लेखन, उत्पादन, रेकर्ड गर्ने सामग्री सञ्चालन, सबै क्षेत्रमा उत्तिकै दखल राख्ने। यज्ञनिधि दाहाल र मैले एकै पटक रेडियो प्रवेश गरेका हौं। उहाँ बिहानको साहित्य संसार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुहुन्थ्यो। मलाई मनपर्ने उद्घोषकमा भैरवलाल जोशी, सुशीला राचमाभी, लोकमणि सापकोटा हुनुहुन्थ्यो। त्यसबेला कार्यक्रममा शान्ता श्रेष्ठ, कल्याणी रिमाल, नूपुर भट्टाचार्य दिउँसो थियाँ भने सरिता भट्ट,

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूङ्कार

धन लामा बेलुकीको सेवामा हुनुहुन्थ्यो । पछि धेरै महिलाको प्रवेश भयो – इन्दिरा श्रेष्ठ, कल्पना घिमि, चन्दा बिष्ट, रिता तिमलिसना, जयन्ती राजभण्डारी, रत्न चौधरी, कोमल वली, प्रज्ञा वली, बबिता खनाल, सावित्री शाह, साबु गदाल आदि धेरै आए ।

पुरुषहरूमा हरिप्रसाद रिमाल, दामोदर अधिकारी, पाण्डव सुनुवार, वासुदेव मुनाल, पुरुषोत्तम सापकोटा, निरोधराज पाण्डे, भैरवलाल जोशी, चण्डिका पौडेल, धनेन्द्र विमल, मदनदास श्रेष्ठ, मिठा पराजुली आदि थिए । पछि नवराज लम्साल, रमेश पौडेल, ताराप्रसाद वस्ती, ईश्वर थापा, फणीन्द्र कार्की, माधव घिमि, ललिजन रावल, पूर्ण थापा, दिवाकर शर्मा, नरेश अर्याल, राजन कार्की, राजन भण्डारी, गोकर्ण रेण्मी, भरत बमजन आदि धेरै नयाँपैदीका आए ।

त्यसैगरी धेरै डाइरेक्टरहरूको कार्यकालमा सेवा गर्ने अवसर पाइयो । भोग्यप्रसाद शाह, कृष्णबहादुर खत्री, प्रचण्डमान सिंह प्रधान, जैनेन्द्र जीवन, घनानाथ ओझा, शैलेन्द्रराज शर्मा, तपानाथ शुक्ल, मुकुन्दप्रसाद आचार्य सबैको सहयोग पाइयो । तापनि भोग्यप्रसाद शाह मलाई मनपर्ने डाइरेक्टरमा पर्छन् । कारण हो रेडियो नेपालमा उहाँको लामो कार्यकाल, भद्र व्यक्तित्व र समाचार वाचन गर्ने मिठो स्वर र शैली ।

लामो कार्यकालमा धेरै व्यक्तिहरूसँग परिचित हुने अवसर पाइयो, धेरै श्रोताको माया ममता पाइयो । धेरै साहित्यकार, कलाकार, विभिन्न क्षेत्रका विज्ञहरूसँग, चिकित्सकहरूसँग, श्रोताहरूसँग अन्तर्वर्ता गर्ने, कुराकानी गर्ने अवसर जुट्यो, त्यसमध्ये केही खास छन् । काठको भन्याड चढेर जाने त्यो पुरानो स्टुडियो जहाँ मैले कलाकार जनार्दन समसँग अन्तर्वर्ता लिने अवसर पाएँ । त्यसैगरी साहित्यकार, शिक्षासेवी, समाजसेवी सरदार रुद्रराज पाण्डेज्यूसँग उहाँकै निवास कालिमाटीमा अन्तर्वर्ता लिएको क्षण महत्वपूर्ण ठान्दछु ।

डा. तारानाथ शर्मा (मेरा गुरु), कवि ईश्वर

वल्लभ, मेलवादेवीकी छोरी शान्तिदेवी लगायतसँग अन्तर्वर्ता लिएको लगायत अन्य धेरै सम्झने क्षणहरू छन् । कार्यक्रमलाई नियमित रूपमा लेखरचना पठाएर सहयोग गर्ने धेरै व्यक्तिहरूको नाम अझै बिर्सेको छैन । त्यसमध्ये सुवासचन्द्र ढुङ्गेल पनि एक हुन् – धेरै फर्मायस पठाउने, धेरै गीतिकथा पठाउने गर्नुहुन्थ्यो । गीतिकथा पठाउने अर्को नाम हो बुद्धदेवी लिम्बु । अवकाश पाएको सात वर्षपछि वि.सं. २०६९ मा यिनै बुद्धदेवी लिम्बुको एउटा पत्र आयो । त्यो पनि इजरायलबाट पठाइएको । एक दशकसम्म रेडियोबाट प्रसार भएका गीतिकथाहरू र इजरायल गएपछि आफूले भोगेका अनुभवहरूसहितका जम्मा ९९ वटा गीतिकथाहरूको सङ्ग्रहलाई समेटेर पुस्तक तयार पार्नुभएको रहेछ – ‘आखिर बाँचै पर्दौ रहेछ’ शीर्षक राखेर । त्यो पुस्तकको लागि मन्तव्य लेख्न अनुरोध गरिएको थियो । पुस्तक पढदा अधिकाश गीतिकथा महिला कार्यक्रममा प्रसार भैसकेका थिए । मन्तव्य लेख्न, विमोचनमा गर्एँ । पछि नेपाल आएको अवसरमा घरमा नै आएर उहाँले आभार प्रकट गर्नुभयो । त्यसैगरी २०७८ सालमा महिला पत्रकार तथा लेखिका अमृता लम्सालबाट महिला कार्यक्रमका सम्बन्धमा केही प्रश्नहरू पाएँ । महिला कार्यक्रमको इतिहास साँच्चै भनै भने आफैलाई पनि त्यति थाहा थिएन । ती प्रश्नको उत्तर खोजने त्रिममा २०५६ सालमा रेडियो नेपालको स्वर्ण महोत्सवको अवसरमा विशेष कार्यक्रम तयार पार्ने त्रिममा सङ्कलित रेडियो नेपालको मुख्यपत्र ‘भड्कार’ पत्रिकाका पुराना प्रतिहरू केही भेटौं, अध्ययन गरेँ र महिला कार्यक्रमका तिथि, मिति, साल र कार्यक्रमको शीर्षक सङ्कलन गरेँ । त्यसबाट धेरै कुरा म आफूलाई पनि थाहा भयो । वि.सं.

भृक्तार

२००७ साल चैत २० गते विधिवत् रूपमा स्थापना भएको करिब १ महिनापछि २००८ साल वैशाख २३ गते आइतबार बिहान ९ बजे 'महिला मण्डल' शीर्षकमा पहिलो कार्यक्रम प्रसार भएको कुरा स्वर्ण महोत्सवको अवसरमा प्रसारित 'सिंहावलोकन रेडियो नेपालको' भन्ने विशेष कार्यक्रमबाट जानकारी थियो तापनि अन्य कुरा त्यति थाहा थिएन। 'महिला मण्डल' कार्यक्रम त्यही वर्ष कातिकमा बन्द भयो र पुनः असोजमा सुरु भयो। बिहान र बेलुकीको सेवामा सुरु पनि भयो तर शीर्षक फरक थियो।

मैते

मिति	शीर्षक	समय
२००८ वैशाख २३ गते आइतबार	महिला मण्डल	बिहान ९.००
२००८ असोज २८ गते तुधबार	नारी प्रोग्राम	बिहान ९.१५
२००८ कातिक ४ र ११ गते आइतबार	नारी प्रोग्राम	साँझ ५.३०
२००९ असार ५ गते शनिवार	नारी जगत	साँझ ५.००
२००९ असार ९ गते तुधबार	नारी जगत	दिउसो २.००
२०१६ माघ २० र २७ गते तुधबार	नारी जगत	दिउसो २.००
२०१६ माघ २३ गते शनिवार	नारी जगत	साँझ ४.३०
२०१७ वैशाख १ र ८ गते तुधबार	महिला जगत	दिउसो २.००
२०१७ वैशाख ४ र ११ गते शनिवार	नारी कार्यक्रम	साँझ ५.००
२०१७ साउन ५, ८ र १४ गते शनिवार	नारी जगत	साँझ ५.००
२०१७ साउन ५ र १२ गते तुधबार	महिला जगत	दिउसो २.०० (०१७ मञ्चसिरसम्म यही ऋम छ।)
२०१७ चैत २० पछि हप्तामा १ दिन तुधबार बिहान ९.३० बजे मात्र प्रसारित		
२०१८ असार ७, १४, २१ र २८ गते तुधबार	नारी कार्यक्रम	बिहान ९.३०
२०१८ असार ३, १० र १७ गते शनिवार	महिला जगत	साँझ ५.३०
२०२८ असार १, ८, १५, २२ र २९ गते मञ्चगलबार	नारी कार्यक्रम	बिहान ८.०० बजे (हप्तामा १ पटक मात्र)
२०३३ मञ्चसिर १ गते मञ्चगलबारदेखि हप्तामा ६ पटक (शनिवार बाटेक)	महिला कार्यक्रम	दिउसो १ बजे
यो ऋम रेडियो प्रसार सेवा विकास समितिमा परिणत नहुन्जेल (२०४९ सालसम्म) रह्यो।		

७३औं वार्षिकोत्सव

भूङ्कार

अग्रज दिदी शान्ता श्रेष्ठका अनुसार २०३० सालताका महिला कार्यक्रम दैनिक १ घण्टा प्रसार भएको थियो । पछि २०३३ साल मङ्गसिर १ जेतेदेखि ३० मिनेट प्रसार हुँदै आएको महिला कार्यक्रमको अवधि रेडियो प्रसार सेवा विकास समितिमा परिणत भएपछि एकाएक घट्यो । कहिले हप्तामा ३ पटक, कहिले २ पटक त्यो पनि २० मिनेट अवधिको हुँदै २०५५ सालमा १ दिनमा सीमित बनेको छ । चेलीबेटीको व्यथाबाट सुरु भएको चेलीबेटी कार्यक्रम पछि प्रायोजित बन्यो । इन्दिरा श्रेष्ठ सञ्चालक हुनुहुन्थ्यो । विकास समिति बनेपछि केही प्रायोजित कार्यक्रमहरू बज्ञ थाले । हाम्रो समयमा नउठका महिला सशक्तिकरण, लैड्जिक समानता, महिला हिंसा, चेलीबेटी बेचबिखन जस्ता विषयहरू प्रसार हुन थाले । यो खुसीको कुरा पनि हो । हाम्रो समयमा भन्दा धेरै महिला साक्षरता बढ्दै पनि गयो । श्रीमानले रेडियो सुनेपछि दराजमा ताल्चा मारेर जानुहुन्छ भनेर भन्ने महिला पहिले थिए भने अहिले गाउँघरका महिलाको पहुँच निकै बढेको छ । घर परिवार, खेतीपातीमा व्यस्त रहनुपर्ने भएतापनि प्रविधिको विकासका कारण रेडियो सजिलै सुन्न सक्छन् । तर एउटा कुराको गुनासो पहिले पनि थियो र अहिले पनि छ - त्यो हो, प्रसारण समय । हाम्रो समयमा पनि कार्यक्रम विहान बेलुकी हुनुपन्यो भन्ने सुभाव धेरै पाउथ्यौ । सम्बन्धित ठाउँमा भन्दा हाम्रो गुनासो सुनिएन भनौं विहान बेलुकीको समय प्रायोजित लगायत अन्य कार्यक्रमको चापका कारण महिला कार्यक्रमले प्राथमिकता पाएन र अहिले पनि स्थिति त्यस्तै देखिन्छ । उदाहरणको लागि अहिले पनि महिला सम्बन्धी कार्यक्रम हप्तामा १ दिन दिउँसो बज्दू, जुन धेरैले सुन्न पाउँदैनन् तर तुधबारको 'आजको नारी' धेरैले सुनेको पाइन्छ जसको सञ्चालन चन्दा बिष्टले गर्नुहुन्छ ।

जनसञ्चार्याको आधाभन्दा बढी आकाश ढाक्ने महिलाका लागि पानीका फोका जस्ता निश्चित बजेट हुन्याल केही समय चलेर बन्द हुने विभिन्न सञ्चारसंस्थाबाट सञ्चालित प्रायोजित कार्यक्रमहरू भन्दा रेडियो नेपाल आफैले उत्पादन गरी सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरू बढी उपलब्धिमूलक र प्रभावकारी हुन्छ भन्ने कुरामा म विश्वास गर्छु । त्यसको लागि निश्चित उद्देश्य किटान गरी परिवर्तित समय अनुसार महिलाको सिप विकास हुने, महिला जागरण र सशक्तिकरणमा बल पुन्याउने खालका प्रसारण सामग्री दिनुपर्ने हुन्छ । प्रसार सामग्री अनुरूप विविधता, भाषा शैली, वाचनकला आदिलाई ध्यान दिएर कार्यक्रम उत्पादन गर्न सक्ने सक्षम प्रसारक भएको खण्डमा अझै प्रभावकारी बन्छ । अन्य सञ्चार माध्यमभन्दा अझ अगाडि नै छ रेडियो नेपाल, प्रसारणको जननी नै छ । आफूले अनुभव गरेका कुराहरू व्यक्त गर्ने अवसर दिने रेडियो नेपालप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । रेडियो नेपाल ७२ वर्ष पूरा गरी ७३औं वर्ष प्रवेशको अवसरमा शुभकामना छ ।

(लेखक रेडियो नेपालका पूर्व उपनिर्देशक तथा कार्यक्रम सञ्चालक हुन् ।)

७३औं वार्षिकोत्तम

भृक्तार

लेकवेशी नगरपालिका सुखेतको अनुरोध

- आफ्नो घर टोल तथा बडा संधै सफा राख्नौ ।
- प्लास्टिकजन्य फोहोर उचित व्यवस्थापन गर्नौ ।
- नक्सा पास गराएर मात्र पक्की घर निर्माण गर्नौ ।
- जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र दर्ता गराउँ ।
- विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होअौ र भएका विकास संरचनाको संरक्षण गर्नौ ।
- समयमा नै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिअौ ।

नेपाली पत्रकारिता र सञ्चार क्षेत्रको ज्यूँदो इतिहास रेडियो नेपालको ७३ औँ स्थापना दिवसको उपलक्ष्यमा सिंगेरेडियो नेपाल परिवारलाई हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दै नव वर्ष २०८० सालको पावन अवसरमा लेकवेशी नगर वासी दाजु भाई दिदि बढिनिहरू लगायत स्वदेश तथा विदेशमा रहनु भएका समस्त नेपालीजनगा सुस्वास्थ्य दिर्यायू र समुन्नतीको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

विमला खड्का
नगर प्रमुख

महेन्द्रजड शाही
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

उमेशकुमार पौडेल
नगर प्रमुख

७३ औँ वार्षिकोत्सव

साइपाल गाउँपालिका बम्हाडको अनुरोध

- वन, जडगल, जिडिबुटी, जडगली जीवजन्तुहरूको संरक्षण गर्नौ ।
- हिमाली क्षेत्रमा फोहर नगरौं ।
- आयआर्जन र उद्योग, भेडाबाख्खा पालनमा जोड दिअौं ।
- कुलत र सामाजिक कुरीतिहरू हटाउन सबै जुटौं ।
- पालिकामा बुमाउनु पर्ने राजश्व कर बुमाओौ ।
- सभ्य, सुसंस्कृत नागरिक भएर पालिकाको गौरव बढाओौ र सहमागितामूलक विकासबाट साइपालको मुहार फेरौं ।

मान बहादुर बोहरा
अध्यक्ष

डोल्मा तामाड
उपाध्यक्ष

राधाकृष्ण जोशी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

साइपाल गाउँपालिका कार्यालय परिवार बम्हाड

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१५३

भूक्तार

ग्रामथान गाउँपालिका मोरडको अनुरोध

- आफ्नो घर वरपर, टोल तथा बजार पूर्ण रूपमा सफा राख्नौ,
- प्लाष्टिकजन्य फोहोर उचित व्यवस्थापन गर्ने
- नक्सा पास गराएर मात्र आफ्नो घर निर्माण गर्ने,
- सधै शौचालयको प्रयोग गर्ने बानी बसाल्नौ,
- गर्मी समयमा साँझपरव बाहुला भएको लुगा लगाउ, राती सुत्दा भूलको प्रयोग गर्ने र मले रिया, कालाजार, डेढगु जस्ता रोगहरूबाट बच्नौ,
- समयमै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिउने,
- गर्भवती महिलाले कमितमा ४ पटक स्वास्थ्यकर्मीबाट गर्भजाँच गराओ,
- बाल विवाह र दार्जो प्रथाको अन्त्यका लागि हातेमालो गर्ने
- व्यक्तिगत घटना घटेको ३५ दिन भित्र अनिवार्य रूपमा नि :शुल्क दर्ता गर्ने
- समयमा नै कर तिरौ, असल नागरिकको परिचय दिउने ।

ग्रामथान गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

तेत्रिया, मोरड, कोशी प्रदेश नेपाल

१०६ औं वार्षिकोत्तम

“हामी सबैको रहर : शिक्षित सफा, सुन्दर, सुरक्षित र सक्षम विराटनगर”

विराटनगर महानगरपालिकाको अनुरोध

- महानगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक तथा सार्वजनिक स्थल सफा राख्नौ
- नक्सा पास गराएर मात्र महानगरपालिका क्षेत्रमा घर निर्माण कार्य गर्ने
- छोरा छोरीमा भेदभाव नगरौ, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाउने
- बालश्रम, बालविवाह रोक्नौ, निर्णायक भूमिकामा बालबालिकालाई सहभागि गराओ
- घरेलु हिंसा विरुद्ध डटेर लडौ, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गर्ने
- अर्गानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन बिताउने
- महानगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक तथा बाटोहरूमा पशु चौपाया छाडा नछोडौ
- महानगरपालिकामा रहेका सार्वजनिक सम्पतीको संरक्षण गर्ने
- महानगर भित्र रहेका ऐतिहासिक,धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण र प्रचार प्रसार गर्ने

विराटनगर महानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

विराटनगर, मोरड, कोशी प्रदेश नेपाल

भृक्तार

सायल गाउँपालिका डोटीको अनुरोध

- समयमै बुझाउनु पर्ने कर बुझाई राज्य निर्माणमा सहयोग गराँ ।
 - न्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने बानी बसालाँ ।
 - गाउँ सफा र स्वच्छ रास्तो सभ्य नागरिकको परिचय दिँओ । घर आँगन सफा राख्यौं, चर्पीमा मात्रै दिसापिसाब गराँ ।
 - प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गराँ ।
 - सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गराँ । समृद्ध गाउँपालिका अभियानमा सहकार्य र साभेदारी गराँ ।
 - बाल थ्रमको अन्यगर्देवालअधिकार सुनिश्चित गराँ ।
 - घरेलु हिंसाविरुद्ध डटेर लडाँ, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गराँ ।
 - बालवालिकाहरूलाई लगाउनु पर्ने खोप बच्चालाई स्वाश्य संस्था लगी नियमित रूपमा समयमै लगाई बालमृत्युदर घटाओ ।
 - बालविवाह, बहुविवाह, छाउपडीजस्ता कुप्रथा रोकन सबै लागी पराँ ।
 - वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाओ ।
 - अगर्निक रेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन विताओ ।
 - छोराछोरीमा भेदभाव नगराँ, सबै बालवालिकालाई विद्यालय पठाओ ।
- विकास निर्माणका कार्यहरूमा जनसहभागिता बढाओ । सामाजिक विसङ्गति र विकृतिको अन्त्य गराँ ।

धर्म राज जोशी निर्मला बोहरा ओली

अध्यक्ष

उपाध्यक्ष

कृष्ण भट्ट

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सायल गाउँपालिकाको कार्यालय परिवार डोटी ।

७३औं वार्षिकोत्सव

शिखर नगरपालिकाको अनुरोध

- सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गराँ । समृद्ध नगरपालिका अभियानमा सहकार्य र साभेदारी गराँ । समयमै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिँओ ।
- जन्म, मृत्यु र विवाह जस्ता व्यक्तिगत घटना समयमै आ-आफ्नो बडा कार्यालयहरूमा पुगी दर्ता गराँ ।
- नगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने कर समयमा बुझाई जरिबाना तिर्नबाट बचाँ ।
- जथाभाबी गिट्री, बालुवा उत्त्वन्न नगराँ ।
- चर्पीमा मात्रै दिसापिसाब गर्ने बानी बसालाँ ।
- छाउपडी प्रथा उन्मुलनका लागि सबै लागी पराँ ।
- जेष्ठ नागरिकलाई माया प्रेमका साथै सम्मान गराँ ।
- बालबालिका तथा महिला शिक्षालाई विशेष जोड दिँओ ।
- छोराछोरीविच भेदभाव नगराँ ।
- बालबालिकाको शिक्षामा विशेष जोड दिँओ ।

दिर्घ बहादुर बलायर

सुनिता रावल (जोरा)

पुरुषेतम घिमिरे

नगर प्रमुख

नगरउपप्रमुख

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तथा

शिखर नगरपालिका परिवार, तलकोट, डोटी

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१५५

भूङल

बुँगल नगरपालीका बमाडको अनुरोध

- समयमै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं।
- हरेक बालबालिकाको शिक्षा पाउनु उनीहरूको नैसर्गिक अधिकार हो। त्वसैले विद्यालय भर्ना गर्न उमेर पुगेका आफ्ना नानीबाबुहरूलाई समयमै विद्यालय पठाओ।
- घरेलु हिंसा र समाजमा रहेका अन्य कुपर्थाहरू हटाउन नगरवासी सबै जुटौ।
- पानीका मुहान सबै संरक्षण र सफा सख्तौ।
- पालिकाभित्र सञ्चालन भएका सबै प्रकारका उद्योग व्यावसायहरू नगरपालिकामा दर्ता गरौं।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विछेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै दर्ता गरौं।
- आ-आफ्नो घर आँगन, बाटोघाटो, टोल आफै मिलेर सफा गरी सफा, स्वच्छ र शान्त वातावरण निर्माण गरौं। योजनाहरूको दिगो र प्रभाकारी काम नगरको शान हाप्ने नारा।

जय बहादुर धामी

नगर प्रमुख

धन बहादुर बोहरा

नगर उपप्रमुख

पदमराज उपाध्याय

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तथा

बुँगल नगरपालीका परिवार, बमाड

१९८५ वार्षिकोत्तम

गोदावरी नगरपालिका अतरिया कैलालीको अनुरोध

- डेंगु रोगवाट बच्न विशेष सावधानी अपनाओ, पालना गरौं, राति सुत्ता भुलको प्रयोग गरौं, घरको वरिपरि खाल्डा खुल्डौहरूमा पानी जम्न नदिउँ, पानी जम्मा भएमा खाल्डाहरू पुरिदिउँ।
- समयमै बुझाउनु पर्ने कर बुझाई राज्य निर्माणमा सहयोग गरौं।
- न्यकितगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने बानी बसालौं।
- गाउँ सफा र स्वच्छ रास्ती सभ्य नागरिकको परिचय दिअौं। घर आँगन सफा रास्तौ, चर्पीमा मात्रै दिसापिसाव गरौं।
- प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित न्यवस्थापन गरौं।
- सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं। समृद्ध नगरपालिका अभियानमा सहकार्य र साझेदारी गरौं।
- बालश्रमको अन्त्य गर्दै बालअधिकार सुनिश्चत गरौं।
- घरेलु हिंसाविस्तु डटेर लडौं, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गरौं।
- बालबालिकाहरूलाई लगाउनु पर्ने खोप बच्चालाई स्वाश्य संस्था लगी नियमित रूपमा समयमै लगाई बालमृत्युदर घटाओ।
- बालविवाह, बहुविवाह, छाउपडीजस्ता कुप्रथा रोक्न सबै लागी परौं।
- वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाओ।
- अगर्निक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन बिताओ।
- छोराछोरीमा भेदभाव नगरौं, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाओ।
- विकास निर्माणका कार्यहरूमा जन सहभागीता बढाओ। सामाजिक विसङ्गति र विकृतिको अन्त्य गरौं।
- पशु चौपायहरू जथाभावी छाडा नछोडौ।

बिरेन्द्र भट्ट

नगर प्रमुख

शारदा देवी रोकाया

उप प्रमुख

बसन्त कुमार स्त्री

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

गोदावरी नगरपालिकाको कार्यालय परिवार कैलाली।

भृक्तार

जयपृथ्वी नगरपालिका बम्हाइको अनुरोध

१. सदरमुकाम रहेको चैनपुर बजार क्षेत्रलाई सफा र सम्य शहर बनाउँ।
२. जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइंसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरु समयमै दर्ता गर्ने।
३. आ-आफ्नो घर, आँगन, बाटोघाटो, टोल आफै मिलेर सफा गरी सफा, स्वच्छ र शान्त वातावरण निर्माण गर्ने।
४. सबै योजनाको आमभेला बसौं। अनुगमन गराउँ। सशुसासनमा जोड दिउँ।
५. नगरपालिकाको सन्दर्भमा केही गुनासो, सुभाव, सल्लाह छन् भने खुलेर आफ्ना भनाइ कार्यालयमा आएर राख्नौ।
६. नगरपालिकाभित्र सञ्चालन भएका सबै प्रकारका उद्योग व्यावसायहरु नगरपालिकामा दर्ता गर्ने।
७. सामाजिक कुरीति हटाउँ, सकारात्मक सोचकासाथ केही न केही उधम गरी अगाडी बढौ।
८. जयपृथ्वी नगरपालिकाको परिकल्पना – समृद्ध नगर सुखी नगरवासी हाम्रो चाहना।

चेतराज बजाल

नगर प्रमुख

रतन बहादुर सिंह

उप प्रमुख

अमराज जोशी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

जयपृथ्वी नगरपालिका कार्यालय परिवार डोटी।

७३औं वार्षिकोत्सव

बित्थडचिर गाउँपालिका बम्हाइको अनुरोध

१. जिल्ला भित्रने र बाहिरिने सङ्क बाटोमा पर्ने गाउँपालिका भएकले अवैध वस्तु आयत र नियातमा रोक लगाउँ।
२. मूल सङ्कको छेउछाउमा सङ्क मिचेर घर ठहरा नबनाउँ।
३. बालविवाह हटाउन सबै जुटौं। सामाजिक कुरीति हटाउँ।
४. जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइंसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरु समयमै दर्ता गर्ने।
५. न्यायक समितिमा आउँ। अन्यायमा नवसौं।
६. गाउँपालिकाभित्र सञ्चालन भएका सबै प्रकारका उद्योग व्यावसायहरु पालिकामा दर्ता गर्ने।
७. सम्य, मर्यादित नागरिकको पहिचान दिउँ। पालिकामा नागरिक सहभागीता बढाउँ।
८. छोराछोरीमा भेदभाव नगर्ने।
९. वित्थडचिर गाउँपालिकाको परिकल्पना, अतिविपन्न गरिबी, पिछडा वर्ग, दलित, जोखिममा परेका आर्थिक सामाजिक रूपमा पछाडि परेका नागरिकको रोजगारी, सुखी र समृद्ध गाउँपालिकाको लागि सम्पूर्ण जनताको हातेमालो सहित साझेदारी।

अमरसिंह महर

अध्यक्ष

धालक्ष्मी कुमारी सिंह

उपाध्यक्ष

रमेश बहादुर बिष्ट

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तथा

बित्थडचिर गाउँपालिका परिवार, बम्हाइ

भूर्कार

केदारस्युं गाउँपालिका बमाडको अनुरोध

१. सबै बालबालिका विद्यालयमा पठाऊँ ।
२. नियमित स्वास्थ्य चेकजाँच गरौं, मध्यपान धुम्रपान नगरौं ।
३. देउरा भोता बजारलाई सफा सुन्दर बजार बनाऊँ ।
४. गाउँपालिका भित्र सञ्चालन भएका सबै प्रकारका उद्योग व्यावसायहरू पालिकामा दर्ता गरौं ।
५. जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै दर्ता गरौं ।
६. कर तिरौं र तिर्न लगाऊँ ।
७. योजनामा अनियमिता हुने काममा सबै सजक सचेत बनौं ।
८. प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन, व्यावसायिक कृषि पर्यटन र शहकारी समृद्ध गाउँपालिका निर्माणको लागि युवा स्वरोजगारी विषयक दीर्घकालीन आय आर्जन योजना हाप्रो नारा ।

गणेश बहादुर बोहरा

अध्यक्ष

मनिसा धामी

उपाध्यक्ष

पदमराज उपाध्याय

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

केदारस्युं गाउँपालिका परिवार बमाड

कृषि, शिक्षा, प्रवर्यटन र पूर्वाधार

थलारा गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार

थलारा गाउँपालिका बमाडको अनुरोध

१. थलारा गाउँपालिकाभित्र रहेका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण सम्वर्द्धन गरौं ।
२. सामाजिक कुरीति कुलत हटायौँ । समय खेर नफालाँ, केही न केही उद्यम आयआर्जन हुने काम गरौं ।
३. गाउँपालिकाभित्र सञ्चालन भएका सबै प्रकारका उद्योग व्यावसायहरू पालिकामा दर्ता गरौं ।
४. जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै दर्ता गरौं ।
५. घर, आँगन, बाटो, सडक सफा राखौँ ।
६. सभ्य बनौं र सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ ।
७. पालिकाको सेवा प्रवाहप्रति केही गुनासो प्रतिक्रिया छ भने भेटेर वा टेलिफोन गरेर जानकारी गराऊँ ।

प्रकास बहादुर रोकाया राम बहादुर राखी

अध्यक्ष

सिद्धराज पण्डित

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

थलारा गाउँपालिका कार्यालय परिवार बमाड

आरोह-अवरोह

स्व. पाण्डव सुनुवार

(रेडियो नेपालमा लामो समय काम गरेर कार्यक्रम सञ्चालककारूपमा प्रसिद्धि कमाउनु भएका स्व. पाण्डव सुनुवार कार्यक्रम महाशास्त्राको उपनिर्देशक तथा प्रमुखको भूमिकामा समेत रहेर रेडियो नेपालको उन्नयनमा क्रियाशील रहनुभयो । यो आलेख वहाँले लेख्नु भएको 'रेडियो प्रसारणका आरोह अवरोह' - २०५६ साल चैत्रमा प्रकाशित पुस्तकबाट सामार गरिएको अंश हो ।- प्रधानसम्पादक ।)

जय नेपाल ! ६० तथा ९० मिटर ब्याण्ड सर्टवेम तथा मिडियम वेम ५७६, ६४८, ६८४, ७९२, ८१० र ११४३ किलोहर्जमा यो रेडियो नेपाल हो । यसबेला हाम्रो स्टुडियोको घडीमा बिहानको ठीक ६ बज्यो । अब रेडियो नेपालको बिहानको सेवा प्रारम्भ हुन्छ ।

प्रत्येक बिहान के हिउँद, के वर्षा सधै नै अविरल गतिले नेपाली श्रोताको घर आँगनमा यही वाक्य रेडियो नेपालबाट गुञ्जन्छ । नेपाली घर आँगनमा मात्र नभएर रेडियो नेपाल सुन्नुहुने प्रत्येक श्रोतासँग रेडियो नेपालले यसरी भलाकुसारी गर्न थालेको पनि आज ५० वर्षमा प्रवेश गरेको छ । यसरी रेडियो नेपालले ५० वर्षसम्म आइपुगदा धेरै आरोह-अवरोह पार गरेको छ । थुप्रै कठिनाइको हिउँद वर्षा देखेको छ । कैयौं पौरखी हातहरू र कैयौं सूजनशील मस्तिष्कको समाचोजनबाट आज रेडियो नेपाल यो स्थितिमा आइपुगेको हो । एउटा सानो कोठाबाट सुरु भएको रेडियो प्रसारण आज नेपाल अधिराज्यको ८०% नेपालीलाई आफ्नो प्रसारण सुनाउन समर्थ भएको छ । आज विभिन्न सहुलियत र सुविधायुक्त रेडियो नेपालको विगतको बारेमा सङ्क्षेपमा चर्चा गर्नु यहाँ उचित होला । नेपालको इतिहासलाई पल्टाउँदा नेपालमा रेडियो सेटहरू दोश्रो विश्वयुद्ध अघि नै भित्रिएको देखिन्छ । त्यसताका छिमेकी मुलुकहरू भारत, श्रीलङ्का, लगायत दक्षिण एसियाली मुलुकमा रेडियो प्रसारण प्रारम्भ भैसकेको थियो । नेपालमा पनि भारतीय प्रसारणबाट लाभ उठाउन राणा शासक तथा तिनका भाइभारदारहरूले यो सेट राखेका थिए । दरबारमा, पहुँचवाला व्यक्तिहरूका घरमा ग्रामोफोन सेट, रेडियो सेटहरू भएतापनि सर्वसाधारण जनताहरूले यस्ता उपभोगका वस्तुहरू घरमा राख्न पाउँदैनथिए । एक प्रकारले उनीहरू यस्ता सुविधाबाट वञ्चित थिए ।

बुढापाकाहरूको भनाइ अनुसार विक्रम सम्वत १९८० तिरनै रेडियो सेट नेपालमा भित्रिएको थियो । विश्वयुद्धको बेला नाजीहरूले प्रजातन्त्रवादीहरूको समूह सम्बद्ध शक्ति Allied Forces लाई पेल्दै लगेपछि यो समाचारबाट जनतालाई अनभिज्ञ राख्न तत्कालीन राणा प्रधानमन्त्री श्री ३ जुद्ध शमशेरले सबै रेडियो सेटहरू जफत गरेका थिए । विश्वयुद्धताका नेपाली सैनिकहरू Allied Forces सँग सम्बद्ध थिए । जुद्ध शमशेरले रेडियो सेट जफत गर्नुको मुख्य कारण सैनिकहरूको मनोबल नम्रोस् र सैनिक परिवारमा नैराश्य उत्पन्न नहोस् भन्नका अलावा बाहिरी सञ्चारबाट नेपाली जनतालाई वञ्चित गराउनु नै थियो । श्री ३ जुद्ध शमशेरले प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिएपछि २००२ सालमा पञ्च शमशेर श्री ३ मा आसीन भए । राणा प्रधानमन्त्री पञ्च शमशेर राणाले सुधारवादी बाटो अवलम्बन गरी सर्वसाधारणलाई पनि रेडियो सेट राख्ने अनुमति प्रदान गरे । यसरी २००२ सालपछि सर्वसाधारण नेपाली जनताहरूले पनि रेडियो प्रसारणबाट लाभान्वित हुनुका अतिरिक्त

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

बाहिरी संसारसँग साक्षात्कार हुने अवसर पाए । श्री ३ पञ्च शमशेरको यो सुधारवादी नीतिकै कारण पञ्च शमशेरपछि रोलवाला प्रधानमन्त्री श्री ३ मोहन शमशेरले नेपालमा प्रसारण क्षेत्रलाई सबल बनाउन एउटा ट्रान्समिटर मिकाएका थिए ।

२००७ सालको सफल जनआन्दोलनपछिसम्म यो ट्रान्समिटर कलकत्ता बन्दरगाहमा नै बेवारिसे अवस्थामा रह्यो । पछि २०११ सालमा इन्जिनियर कृष्णबहादुर खत्रीले यो ट्रान्समिटर काठमाडौंमा ल्याएपछि प्रसारण कार्यमा यसको प्रयोग भयो । रेडियो नेपालको विधिवत् स्थापना २००७ साल चैत्र २० गते भएतापनि नेपाली भूमिमा ट्रान्समिटरको माध्यमबाट रेडियो प्रसारण २००७ साल मङ्गसिर २९ गते भएको थियो । २००७ सालको जनक्रान्तिमा सहभागी जनमुक्ति सेनाले राणा सैनिकलाई भोजपुरबाट खेदेपछि उनीहरूले बेतार (Wireless) मा प्रयोग गरिने सानो ट्रान्समिटरबाट भोजपुरमा प्रसारण सुरु गरेका थिए । यो प्रसारण कति सशक्त रह्यो त्यसबारे लेखाजोखा गर्न कठिन भएतापनि भोजपुरबाट यो प्रसारणमा उद्घोषण गर्ने पहिलो व्यक्ति जयन्द्रबहादुर रहेको कुरा स्व. नारदमुनि थुलुडले आफ्नो संस्मरणमा वर्णन गर्नुभएको छ । त्यसो त नेपालमा २००३ सालतिर नै रेडियो प्रसारण आरम्भ भएको भनी कतै कतै उल्लेख पाइन्छ । तत्कालीन श्री ३ महाराज पञ्च शमशेरले भौतिक सुधारहरू गरेका बखत यसो भएको हुनुपर्छ भन्ने अझ्कल गर्न सकिन्छ ।

२००३ सालदेखि २००६ सालसम्म कहिले बन्द गर्ने कहिले चालु गर्नेगरी रेडियोको स्थापना भएको भनाइलाई नकार्न सकिदैन । जनक्रान्तिको बेला मोरड जुट मिललाई आफ्नो कब्जामा लिइसकेपछि मोरड जुट मिलको अतिथि गृहको छिँडीमा क्रान्तिकारी युवकहरू तारिणीप्रसाद कोइराला, कालु सिंह गुरुङ, के एस. लामा र गजाधरभक्त माथेमाले २००६ साल पौष ६ गतेदेखि तत्कालीन राणा सरकारको ५० वाट आउटपुट प्रसारण क्षमता भएको क्रिस्टल कन्ट्रोलयुक्त ट्रान्समिटरबाट रेडियो ध्वनि तरङ्गित गरेका थिए । यस ट्रान्समिटरबाट बिहान ६.०० बजेदेखि ७:०० बजेसम्म, दिउँसो २:०० बजेदेखि ३:०० बजेसम्म र बेलुकी ६:०० देखि ७०० सम्म प्रसारण कार्य गरिन्थ्यो । यो ट्रान्समिटरको माध्यमबाट प्रसारण कार्यको अलावा क्रान्तिकारीबिच आपसी कुराकानी पनि हुने गर्दथ्यो । यी क्रान्तिकारी युवकहरूले समाचार प्रसारणको अलावा जोशपूर्ण क्रान्तिकारी गीत र देशभक्ति गीतहरू प्रसारण गर्दथे । यी गीत प्रसारणका लागि वाद्यवादन र सङ्गीत संयोजनमा कालु सिंह, मणिराम र कृष्णजी हुनुहुन्थ्यो । यी कलाकारको सङ्गीत संयोजनमा स्थानीय कलाकार ज्ञानुदेवी, शान्ति मास्के, शिलु देवीले जोशपूर्ण गीत गाउनुहुन्थ्यो भन्ने कुरा डा. रामविक्रम सिजापतीले “रत्नश्री” साहित्यिक पत्रिका मार्फत रेडियो नेपालका नालीबेली शीर्षकको लेखमा वर्णन गर्नुभएको छ ।

अर्कोतार्फ २००७ साल मङ्गसिर २९ गते भोजपुरबाट सुरु गरिएको प्रसारण कार्यलाई त्यही ट्रान्समिटर ल्याएर विराटनगर जुट मिलमा स्थापना गरी क्रान्तिकारी रेडियोको नामबाट प्रसारणको पुनः थालनी गरिएको थियो भन्ने भनाइ छ । यसका प्रारम्भिक घटनाहरू जे भएतापनि रेडियो नेपालको विधिवत् स्थापना २००७ साल चैत्र २० गते तदनुसार २ अप्रिल १९५१ का दिन भएको थियो । सिंहदरबारस्थित राणाहरूको पाठशालामा एउटा फराकिलो कोठालाई स्टुडियोको रूप दिएर २००७ साल चैत्र २० गते बिहान ८:३० बजे स्व. तारिणीप्रसाद कोइरालको “यो नेपाल रेडियो हो, अब समाचार सुन्नुहोस” भन्ने उद्घोषणबाट रेडियो नेपालको विधिवत् सुरुवात भएको हो । सुरुको उद्घोषण गरेपश्चात् समाचार वाचनको कार्य पनि तारिणीप्रसाद कोइरालाले नै गर्नुभएको थियो । तारिणीप्रसाद कोइरालाले समाचार वाचन गरिसकेपछि साङ्गीतिक कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएको थियो । साङ्गीतिक कार्यक्रमको थालनी हरिप्रसाद रिमालको मिठो कण्ठबाट भएको थियो । त्यसबखत वहाँले “मेरो दिल टुक्रा पारेर” भन्ने शंकर लामिछानेको गीत गाउनुभएको थियो । त्यस अवसरमा अरु

३३ औं वार्षिकोत्तम

भृक्तार

कलाकारहरूले पनि आफ्नो सङ्गीत प्रस्तुत गर्नुभएको थियो, जसमा हरिबहादुर रंजित, समरबहादुर मल्ल, हिमतबहादुर मल्ल, जीवनलाल, कृष्णप्रसाद, गोविन्दप्रसाद तिमल्सिनाले सङ्गीत प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। हरिप्रसाद रिमाल रेडियो नेपालको पहिलो गायक र तारिणीप्रसाद कोइराला पहिलो उद्घोषक मानिनुहन्छ। कार्यक्रम पक्षपट्टि वहाँहरूले मोर्चा सम्हाल्नुभएको थियो भने प्राविधिक पक्षमा स्व. बद्रीप्रसाद ठाकुर (चीफ टेक्निसियन) प्रमुख प्राविधिक र नरहरि राव पाध्येले प्रमुख मेकानिकसको रूपमा कार्य सम्हाल्नुभएको थियो। बिजुलीसम्बन्धी सबै कार्य Electrician को काम स्व. भाजुरल्न बजाचार्यले र जेनरेटरको काम प्रेमले समाल्नुभएको थियो। हाल रेडियो नेपालले स्वर्ण महोत्सव मनाएको अवसरमा त्यसबखत पहिलो स्वर प्रदान गर्नुहुने र प्राविधिक कार्य सम्हाल्नुहुने उपर्युक्त व्यक्तिहरूमा हरिप्रसाद रिमाल मात्र जीवित रहनु भएको छ। स्थापना कालमा योगदान गर्नुहुने यी संस्थापक हस्तीहरू नरहेपनि वहाँहरूका पछिला पिँढीहरूले रेडियो नेपालको सेवामा आफूलाई समर्पित गरेका छन्। बद्रीप्रसाद ठाकुरका वंशजहरूमा हाल यादव ठाकुर र सुदीप ठाकुर, भाजुरल्न बजाचार्यको बंशजमा अमीर बजाचार्य अहिले पनि इन्जिनियरिङ महाशाखा अन्तर्गत कार्यरत हुनुहन्छ। नरहरि राव पाध्येका सन्तातिमा मनोहर पाध्येले केही वर्ष कार्य गरेर राजीनामा दिनुभयो। रेडियो नेपालले हाल सर्टवेम प्रसारणमा १००, १०० वटका दुईवटा ट्रान्समिटर तथा मिडियम वेभ प्रसारणका लागि पाँच विकास क्षेत्रमा १००-१०० किलोवाट क्षमताको कुल ५२० किलोवाट क्षमता भएको ट्रान्समिटरबाट अधिराज्यभरि र अधिराज्य बाहिर आफ्नो सेवा विस्तार गर्दछ, तर पनि २००७ सालमा यसको स्थापना केवल २५० वटा क्षमता भएको ट्रान्समिटरबाट भएको थियो। कुनै पनि कुरोको बीजारोपण हुन मात्र गाछो हुन्छ, त्यसपछि शनै: शनै: त्यसको विकास हुँदै जानु प्राकृतिक नियम नै हो।

रेडियो नेपालको स्थापना हुनुअघि यसको गृहकार्यमा स्व. बालकृष्ण सम र तारिणीप्रसाद कोइरालाले अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्नुभएको थियो। २००७ सालमा रेडियो नेपालको विधिवत स्थापना भएपछि तारिणीप्रसाद कोइराला नै डाइरेक्टर हुनुभयो। रेडियो नेपालको पहिलो डाइरेक्टर स्व. तारिणीप्रसादलाई मान्युपर्दछ। तारिणीप्रसादपाँच भगवानी भिक्षु डाइरेक्टर हुनुभयो। त्यसबखत आन्तरिक व्यवस्थाको कार्य भवानीराज मास्केले सम्हाल्नुभएको थियो। राणाहरूको पाठशालाभवन हाल प्रशासनिक कार्यकालागि प्रयोग गरिएको छ र त्यसैवर्ष बनाइएको यो प्रसारण कक्ष एउटै मात्र थियो, जहाँ ट्रान्समिटर राखिएको थियो। त्यस कक्षलाई हाल रेडियो नेपालको म्युजियम बनाउने योजना छ। सीमित स्रोत र साधनबाट असीमित आवश्यकता पूरा गर्नुपर्ने त्यसबखतको परिपेक्षमा संस्थापक अग्रजहरूले बडो मेहनतका साथ आफ्नो भूमिका निर्वाह गरेका थिए। त्यसबखत रेडियो नेपाल साधन सम्पन्न भएर सञ्चालन भएको थिएन। रेडियोकर्मीहरूको लगन, उत्साह र जाँगरबाट सञ्चालन भएको थियो। नौलो जोश र जाँगर भएका उत्साहीहरूले रेडियो नेपाल हुक्तिनका लागि ठुलो योगदान दिएका छन्।

रेडियो प्रसारण भनेको श्रोताहरूलाई मुल्कमा भइरहेका गतिविधि, संसारमा भइरहेका गतिविधि आदि बारे सुसूचित गर्ने संस्था भएको हुँदा रेडियो नेपालको सुरु प्रसारण पनि समाचारबाट भएको हुनुपर्दछ। यहाँ अघि नै चर्चा गरिसकिएको छ, रेडियो नेपालको पहिलो सौगात समाचार प्रसारणबाट भएको थियो। नेपाली समाचार वाचन तारिणीप्रसाद कोइरालाले गर्नुभएको थियो भने पहिलो अङ्ग्रेजी समाचार प्रसारक मध्यसूदन देवकोटा हुनुभएको कुरा अग्रजहरूले बताएका छन्। समाचार स्रोत शून्य भएको त्यस अवस्थामा विदेशबाट प्रसार हुने समाचारलाई नै समाचारको स्रोतको रूपमा लिनुपर्दथ्यो। विदेशी रेडियो सुनेको भरमा नेपाली समाचार तयार पार्ने अभूतपूर्व कला भएका मुरारीकृष्ण शर्मा रेडियो संवाददाताको काम गर्नुहन्थ्यो। तारिणीप्रसाद कोइरालाले

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूङ्कार

पन्द्र दिनसम्म समाचार वाचन गर्नुभएको थियो । त्यसैबखत एक दिन प्रकाशमान सिंहले समाचार पढ्नुपर्ने भयो । प्रकाशमान सिंहले समाचार वाचन गरेपछि वहाँको चारैतिरबाट प्रशंसा हुनथाल्यो । त्यसपछि तारिणीप्रसाद कोइरालाले अबदेखि प्रकाशजीले नै समाचार पढ्ने भनी समाचार प्रसारणको जिम्मा प्रकाशमान सिंहलाई सुम्पनु भएपछि सिंहले लगातार दुई वर्षसम्म अविरल रूपमा समाचार वाचन गर्नुभएको कुरा सिंह आफ्नो संस्मरणमा सुनाउनुहुन्छ । त्यसैबखतमा नेपालीतर्फ मुरारीकृष्ण शर्मा अड्गेजीतर्फ जीवनाथले समाचार लेख्ने कार्य गर्नुहुन्थ्यो र तीर्थराज तुलाधर वाचन एवम् सम्पादन गर्नुहुन्थ्यो ।

२००८ साल वैशाख १ गतेदेखि अड्गेजी र हिन्दीका अतिरिक्त नेवारी भाषामा पनि समाचार प्रसारण गर्न थालियो । अड्गेजीमा मधुसूदन देवकोटा, हिन्दीमा राजेन्द्रकुमार गुप्ता हुनुहुन्थ्यो । नेवारी भाषामा समाचार प्रसारण गर्ने पहिलो व्यक्ति हरि श्रेष्ठ हुनुहुन्थ्यो । हाल ७८ बसन्त पार गरेर पनि वहाँ तन्नेरी अवस्थामा जस्तै बिहान ९:१५ बजेको नेवारी समाचार वाचन गर्न रेडियो नेपालमा आफ्नो घर भोसीको टोलबाट हिँडेरै आउनुहुन्छ र आफ्नो काम सकेपछि हिँडेरै घरसम्म जानुहुन्छ । रेडियो नेपालले ५० औं वर्षको पहिलो खुदिकलो टेक्नोजेलसम्म प्रारम्भिक कालका अग्रजहरूमध्ये हरि श्रेष्ठले रेडियो नेपालको साथ दिउरहनुभएको छ । वहाँले बिचमा सञ्चार मन्त्रालयअन्तर्गत विभिन्न ठाउँमा खटिएर गएपनि आफ्नो सेवा निवृत जीवन (रिटायर्ड लाइफ)को सेवा रेडियो नेपाललाई नै सुनियनुभएको छ । हाल वहाँ समाचार महाशाखाअन्तर्गत करार सेवामा नेवारी समाचार डेस्कमा कार्यरत हुनुहुन्छ ।

हामी भौतिक पूर्वाधारको कुरा गर्दागर्दै अन्तिरि मोडिन पुगेछौं । रेडियो नेपालको प्रारम्भिक कालमा प्रसारण सुरु गरिएको कोठाको बिचमा Acoustic को हिसाबले एउटा टेबुल त्यसमाथि एउटा माइक्रोफोन राखिएको हुन्थ्यो । टेबुल वरिपरि कार्यक्रम प्रस्तोता, समाचार वाचक र कलाकारहरू रहनुहुन्थ्यो । त्यसैबखत कार्यरत व्यक्तिहरूमा श्यामदास वैष्णव, रश्मीराज्यलक्ष्मी, एलीस राणा, शकुन्तला शर्मा, मुरारीकृष्ण शर्मा, प्रकाशमान सिंह, हरि श्रेष्ठ, राजेन्द्रकुमार गुप्ता अक्सर टेबुल वरिपरि बस्नुहुन्थ्यो । मा. ठाकुर दासले क्यू ल्याम्पको काम अर्थात् बोल्नेबखत सबैलाई चूप रहने सङ्केत र गीत गाउने सङ्केत आदिको काम स्वयम्भूतको रूपमा गर्नुहुन्थ्यो । प्रसारण प्रारम्भ भएपछि मा. ठाकुर दासले क्यू ल्याम्पको कार्य गर्नुहुन्थ्यो भने टेक्निकल कार्य बढिप्रसाद ठाकुरले सम्हाल्नुहुन्थ्यो र प्रसारकहरूले आ-आफ्नो प्रसारण कार्य गर्नुहुन्थ्यो । उद्घोषको उद्घोषणपछि गायक गायिका त्यही माइकबाट गीत सुनाउने कार्य गर्नुहुन्थ्यो । एउटा माइक्रोफोनबाट सबै धनिहरू गायक कलाकारको स्वर, हार्मोनियमको सुर अनि Introduction Music र Interlude Music तवलाका तालका अतिरिक्त आवश्यक अरू प्रयुक्त बाजाहरू बाँसुरी, मुजुरा चाँप, मादल आदिको स्वर सुनाउने कार्य कम कठिनको थिएन होला । तर पनि आफूसँग प्राप्त साधन र सोतगाट यी सबै कार्य सफतापूर्वक सम्पन्न गर्नु त्यसैबखतको चुनौती थियो । तवलाको स्वरलाई हार्मोनियमको स्वरले नथिचोसू भन्नाका खातिर हार्मोनियमको रिडमाथि कपडाले छोपी साबुनको बाकसभित्र हार्मोनियम राखेर पनि गीत गाएको कुरा नातिकाजी बताउनुहुन्छ । भौतिक पक्ष सारै कमजोर अवस्थामा सुरु भएको रेडियो नेपालको प्रारम्भिक कालमा समाचार, गीत, सङ्गीतको अलावा कार्यक्रमतर्फ बाल, छात्र, फौजी, किसान, गीतिकथा, प्रश्नोत्तर, रेडियो नाटक आदि कार्यक्रमहरू प्रसारण भएको पाइन्छ । त्यसैबखत कार्यक्रमको काम जनादेन सम र श्यामदास वैष्णवले सम्हाल्नुभएको थियो । यी कार्यक्रमहरू त्रमैसँग समय समयमा थपिदै आए ।

२००८ साल वैशाख २३ गतेबाट प्रारम्भ भएको नारी कार्यक्रम महिला कार्यक्रमको नामबाट हालसम्म रेडियो नेपालले सञ्चालन गर्दै आएको छ । बिहान, दिउँसो, बेलुकाको सेवा गरेर तीन

भूक्तार

भागमा विभक्त गरी प्रत्येक सभा डेढ घण्टा प्रति सभाका दरले दैनिक ४:३० घण्टाबाट यात्रा थालनी गरेको रेडियो नेपालले हाल सार्वजनिक बिदाको दिनमा १७ घण्टा दैनिक र अरु दिनमा दैनिक १५ घण्टा आफ्नो प्रसारण गर्ने गर्दछ । रेडियो नेपालको प्रारम्भिक कालदेखि नै अनवरत रूपमा हालसम्म सङ्गीतकार एवम् गायक कलाकारहरूको सहयोग प्राप्त भएको छ । सुरुमा समाचार बाहेक अन्य प्रसारण सामग्री पर्याप्त नहुँदा प्रसारणको अवधिभर साथ दिनुभई नेपाली कलाकारहरूले प्रसारण मार्फत् नेपाली सङ्गीतको उत्थानमा योगदान पुऱ्याउनु भएको छ ।

सुरुका दिनहरूमा हरिप्रसाद रिमाल, समरबहादुर मल्ल, हिकमतबहादुर मल्ल, कृष्णप्रसाद, गोविन्दप्रसाद तिम्लिसना, धर्मराज थापा, जीवनलालका बारेमा माथि नै उल्लेख गरिएको छ । वहाँहरूका अलावा त्यसबखत साथ दिने कलाकारहरूमा हरिबहादुर रंजित, उही गोविन्दबहादुर गुरुङ, किशोरीदेवी, कोइलीदेवी माथेमा, नातिकाजी श्रेष्ठ, शिवशंकर मानन्धर, उही गोविन्दलाल नेपाली, रामभाइ बिजयानन्द, ज्ञानु खत्री, लक्ष्मण लोहनी, पुष्प नेपालीहरू हुनुहुन्थ्यो । नेपालको स्वरकिन्नरी मानिनुहुने सुप्रसिद्ध गायिका तारादेवी २००९ सालमा बालकलाकारको रूपमा प्रवेश गर्नु भएको हो । वहाँलाई उ. भैरबबहादुर थापाले बालकलाकारको रूपमा रेडियो नेपालमा प्रवेश गराउनुभएको थियो । तारादेवीले आफ्नो जीवनका थुप्रै अमूल्य समय लगाइ रेडियो नेपालमा आफ्ना सुरिला गीतहरू प्रदान गर्नुभएको छ । स्वयम्भसेवकको रूपमा मा. रत्नदास प्रकाश पनि प्रारम्भिक कालबाट सरिक हुनुभएको थियो । प्रतिभाहरू ऋम्शः रेडियोमा प्रवेश गर्ने ऋम्श २००८ सालमा प्राविधिक तर्फ केदारलाल ठाकुरको प्रवेश भयो । ठाकुरले आफ्नो जीवनकालमा रेडियो रेकर्डिङ्टरफ विशेष गरेर गीत र नाटकमा अभूतपूर्व सफलता प्राप्त गर्नुभयो । रेडियो नेपालमा सेवारत भएको अवस्थामा वहाँ परलोक हुनुभयो ।

२००९ सालमा इन्जिनियर कृष्णबहादुर खत्रीले रेडियो नेपालमा प्रवेश गर्नुभयो । शैक्षिक योग्यता प्राप्त पहिलो इन्जिनियर रेडियो नेपालमा वहाँ नै हुनुहुन्छ । श्री खत्रीको प्रवेशपछि स्टुडियोमा केही परिवर्तन गरियो । प्रयोगमा रहेको स्टुडियोलाई दुई भागमा विभक्त गरी उद्घोषण कक्ष र क्युबिकल रुम (साउण्ड कन्ट्रोल रुम) को निर्माण भयो । पुरानो ढाँचाबाट पहिलो आधुनिक ढर्मामा प्रवेशको ऋम यो नै पहिलो हो भने पनि हुन्छ । रेडियो नेपालले पहिलो दशकदेखि दोस्रो दशकको प्रारम्भिक कालसम्म समाचार, कार्यक्रम र गीत-सङ्गीततर्फ महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल गरेपनि भौतिक सुविधातर्फ खासगरी प्राविधिक पक्षतर्फ त्यति बढी महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल गरेन । सानातिना विकासका कार्यअन्तर्गत भएका सानातिना सुधार बाहेक अरु केही सुधार भएको देखिदैन । मोहन शमशेर जङ्गबहादुर राणा श्री ३ हुँदा विदेशबाट एउटा टान्समिटर भिकाइएको र सो ट्रान्समिटर कलकत्ता बन्दरगाहमा अलपत्र अवस्थामा रहेको कुरा त अघि नै वर्णन गरिसकिएको छ । श्री कृष्णबहादुर खत्री रेडियोमा आउनुभएपछि सो १६० वाटको मिडियम वेम ट्रान्समिटर कलकत्ताबाट काठमाडौंमा ल्याइयो । जावलाखेलस्थित चिडियाखानाको छेउमा एउटा घर र केही जग्गा लिएर सो ट्रान्समिटर जडान गरी २०१० सालदेखि २५० वाटको सटवेम ट्रान्समिटरको अतिरिक्त मिडियम वेमा पनि रेडियो प्रसारण आरम्भ भयो । २०१३ सालमा रेडियो नेपालले ५ किलोवाट क्षमता भएको ट्रान्समिटर जडान गरी प्राविधिक पक्षमा अर्को आयाम थप्यो ।

रेडियो नेपालको कार्यक्रम तथा समाचारतर्फ प्रगतिको ऋम यथावत् रह्यो । श्री तारिणीप्रसाद कोइराला प्रथम निर्देशक भएपनि धेरै अवधिसम्म वहाँले कार्यभार सम्हाल्नु भएन । वहाँ परलोक हुनुभयो । त्यसपछि श्री देवेन्द्रराज उपाध्याय निर्देशक पदमा नियुक्त हुनुभयो । कलाकार गंगादेवी राणालाई रेडियोमा प्रवेश गराउने श्रेय वहाँलाई जान्छ । श्री देवेन्द्रराज उपाध्यायको पालामा रेडियो नेपालको कार्य विभाजन भएको देखिन्छ । २००९ साल चैत्र २० गते रेडियो नेपालको

७३औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

जन्म जयन्तीको अवसरमा रेडियो नेपालमा कार्यक्रम विभाग गठन भयो जसमा जनादन समले कार्यक्रम विभाग सम्हाल्नुभयो । वहाँसँगै श्यामदास वैष्णव, वद्विनाथ श्रेष्ठ, ज्ञानु खत्री, रामभाइ विजयानन्द कार्यक्रम विभागमा रहनुभयो । भवानीराज मास्के, रश्मीराज्यलक्ष्मी, हरिहर घिमिरे, बैकण्ठ सेढाई, यज्ञमेहर, केशवबहादुर श्रेष्ठ, विश्वनाथ खत्री, इन्द्रबहादुर खत्री, कृष्णवीर के सी., जानकीदेवी देवकोटा, कमलराज श्रेष्ठ, केशवराज शर्मा, राधाकृष्ण अमात्य, कृष्णप्रसाद शर्मा, सूर्यदत्त तिमिल्सिना रहेको बोर्डले डाइरेक्टरलाई सरसल्लाह दिने गर्दैथ्यो ।

समाचार विभागको प्रधान सम्पादक प्रकाशमान सिंह प्रधानसँगै मुरारीकृष्ण शर्मा नेपाली समाचारमा कार्य गर्नुहुन्थ्यो । वहाँहरूसँगै यज्ञबहादुर कार्की, शेखर प्रधान (पर्हिले हिन्दी समाचारावाचक), विश्वनाथ विमल, कृष्ण तामाकार, तुलसीनाथ कार्यरत हुनुभयो । अड्डेजी समाचारपटि मधुसूदन देवकोटा, तीर्थराज तुलाधार र सिद्धी शाह हुनुहुन्थ्यो । पछि वीणा राणा पनि सम्मिलित हुनुभयो । नेवारी समाचारतर्फ श्री हरि श्रेष्ठ रहनुभएको थियो । कार्यक्रमलाई आफ्नो सिप र स्वरले सिंगार्नुहुने अग्रजहरूमा फलेन्द्रविक्रम राणा, पूर्ण लामा, गोपालराज पन्त, जनकलाल शर्मा, शान्ता श्रेष्ठ, प्रभा बस्नेत, रश्मीराज्यलक्ष्मी, मीठुदेवी, तारिणीप्रसाद कोइराला, श्यामदास वैष्णव, यज्ञबहादुर कार्की, शकुन्तला शर्मा, सौभाग्य धोभडेल, कमलावती, सावित्री ठाकुर, कल्याणी रिमाल आदिको नाम उल्लेखनीय छ ।

रेडियो नेपालको इतिहासमा उपलब्धिमूलक समय दोस्रो दशकदेखि तेस्रो दशक रहेको कुरा अग्रजहरूले बताएका छन् । दोस्रो दशकसम्मा कला फाँटले तुलो उपलब्धि हासिल गरिसकेको थियो । सङ्गीत केवल हार्मोनियम र तवलामा मात्र सीमित नरही अन्य वाद्ययन्त्रसमेत सङ्गीतभित्र समेटिन पुगिसकेको थियो । वाद्यवादनमा गणेशलाल, आशा गोपाल, गौरी शंकर, कृष्णदत्त मिश्र, शम्भुप्रसाद मिश्र, कालु गुर्जु, पृथ्वीमान गोफले, साहिला काजी, पूर्णप्रसाद मानन्धर, राजभक्त, हर्ष डंगोल, प्रतिमान, इन्द्रलाल श्रेष्ठ, शंकरदास, कुमारलाल, बद्रिभक्त र तुतुभाइ आदिले शास्त्रीय सङ्गीतको अलावा आधुनिक र लोकगीतमा पनि बाद्यवादनमा सधाउनुहुन्थ्यो । त्यसबस्तसम्मा प्रेमध्वज प्रधान, कुमार बस्नेत, कृष्णमान, पन्नाकाजी, ज्ञानबहादुर श्रेष्ठ, फणीन्द्र शमशेर, भीमबहादुर अमात्य, रामकृष्ण खत्री, सुमनकुमार नेपाली, किशोरीदेवी, चन्द्रादेवी, ललितादेवी, गीतादेवी, उमादेवी, चिनियाँ राणा, ज्ञानु राणा आदिको प्रवेश भइसकेको थियो । दोस्रो दशकको उत्तराधितिर नेपालका मूर्धन्य कलाकार स्वरसम्माट नारायण गोपालको पनि प्रवेश भयो । ‘स्वर्गकी रानी मायाकी खानी’ र ‘आँखाको भाका आँखैले’ भन्ने गीतबाट वहाँको सङ्गीतयात्रा सुरु भएको थियो । यहाँनेर ऐउटा कुरा उल्लेख गर्न आवश्यक लाग्यो । स्वरकिन्नरी तारादेवीले पहिलो पटक आफ्नै गुरु उ. भैरबबहादुर थापासँग “तिमी र हामी भेटौला फूलवारीको छेउमा” भन्ने बोलको गीत गाउनुभएको थियो ।

नेपाली सङ्गीत फाँटलाई सिंगार्न प्रवासमा रहेका नेपाली कलाकारहरूले पनि योगदान दिएका छन् । दोस्रो दशकको उत्तराधिमा “नौ लाखे तारा उदाए” भन्ने गीतसहित सुप्रसिद्ध सङ्गीतकार अम्बर गुरुङ “यौवन किन उदास छ” भन्ने गीतबाट सुप्रसिद्ध गायिका अरुणा लामाको पनि रेडियो नेपालमा प्रवेश भइसकेको पाइन्छ । दोस्रो दशकको अन्तिरिक्त २०१९ सालमा कोलम्बोको योजना अन्तर्गत अष्ट्रेलिया सरकारको सहयोगमा अर्को ५ किलोवाट क्षमता भएको सर्ट वेभ ट्रान्समिटरको स्थापना भयो । यही सहयोग अन्तर्गत बाहिरी प्रसारण Outside Broadcasting मा प्रयोग हुने O.B. Van पनि प्राप्त भयो । प्रसारण यन्त्रले सुसज्जित यो भ्यानबाट स्टुडियो बाहिरका अतिरिक्त क्रियाकलापलाई सोझै प्रसारण गर्न सकिने भयो । सुरुको तुलनामा दुईवटा सर्टवेभ ट्रान्समिटर र ऐउटा मिडियम वेभ ट्रान्समिटरबाट प्रसारण कार्य प्रारम्भ भएपछि प्रसारण जगत् केही

६३ औं वार्षिकोत्तम

भूक्तार

मात्रामा बलियो हुन गयो । भौतिक क्षमताको बिस्तारसँगै अरु पक्षको पनि विकास गर्न जरुरी थियो ।

गीत सङ्गीततर्फ २०१६ सालमा सङ्गीत अनुरागी स्व. श्री ५ महेन्द्रबाट रत्न रेकर्डिङ ट्रष्टको स्थापनाले गर्दा स्तरीय गीतहरू नेपालमै डिस्क रेकर्ड हुन थालिसकेको थियो । नभए यसभन्दा अघि डिस्क रेकर्ड गर्न हिन्दुस्थान जानुपर्दथ्यो । ट्रष्टको स्थापनापछि कलाकारहरूले स्तरीय गीत उत्पादन नेपालमै गर्न थालिसकेका थिए भने समाचार प्रसारणतर्फ अरु हस्तीहरू थपिए । यसका अतिरिक्त समाचार सञ्कलन गर्न समाचार मनिटरिङ कक्षको निर्माण भयो । रामकृष्ण गौतम, प्रचण्डमान सिंह प्रधानपछि तीर्थ भण्डारी, ध्रुव थापा, कमल प्रधान नेपाली समाचार वाचनतर्फ र अड्डेजी समाचार वाचनतर्फ गौरी के.सी., मदालासा सिंहको प्रवेशले समाचार प्रसारण सशक्त हुन पुगेको थियो । कार्यक्रम पक्षतर्फ पनि नाटक विधा, गीतिकथा लगायत अरु अरु थ्रैप्स्टरीय कार्यक्रमहरू सुन्दरप्रसाद शाहहरू, हरिपुराद रिमाल, शान्ता श्रेष्ठ, शकुन्तला शर्मा, यादव खरेल, किरण खरेल, दामोदर अधिकारीबाट सञ्चालन भए । ध्रुव के.सी., रामलाल जोशी, शान्ता खड्गी, कल्याणी रिमाल, भैरवलाल जोशीका मिठा र सुमधुर स्वरले उद्घोषण पक्षलाई सशक्त बनाउन सघाउ पुन्यायो ।

भौतिक विकासको उल्लेखनीय वर्ष २०२३ साललाई मान्जुपर्दछ । २०२३ सालमा संयुक्त अधिराज्य, बेलायत र संयुक्तराज्य अमेरिकाको सहयोग उल्लेखनीय छ । श्री ५ को सरकार र संयुक्तराज्य अमेरिकाको संयुक्त लगानीमा सिंहदरबारको रेडियो परिसरमा एउटा आधुनिक स्टुडियो भवनको निर्माण भयो । ६ वटा स्टुडियो कक्ष रहेको सो स्टुडियो भवनलाई हाल प्रसारण भवन “क” नाम राखिएको छ । त्यसैताका श्री ५ को सरकारको लगानीमा ललितपुरको खुमलटारमा १०० रोपनी जग्गामित्र एउटा ट्रान्समिटिङ भवनको निर्माण भयो । संयुक्त अधिराज्य बेलायत सरकारको प्राविधिक सहयोगमा निर्मित भवनमा १० किलोवाटको मिडियम वेब ट्रान्समिटर र १०० किलोवाटको क्षमता भएको सर्टिवेम ट्रान्समिटर जडान भयो । ब्रिटिश सरकारको सहयोगमा सिंहदरबारस्थित स्टुडियोमा सम्पूर्ण प्रसारणका आधुनिक संयन्त्रहरू जडान भए । २०२४ सालमा स्व. श्री ५ महेन्द्र सरकारको बाहुलीबाट खुमलटारमा अवस्थित ट्रान्समिटिङ स्टेशनको समुद्घाटन भएपछि प्रसारण क्षेत्रमा बिस्तारै रेडियो नेपाल सबल बन्यो । यसपछि मिडियम वेब प्रसारणअन्तर्गत उपत्यका बाहिर पनि आफ्नो प्रसारणअन्तर्गत स्वदेश लगायत छिमेकी मुलुकका केही भागमा समेत आफ्नो प्रसारण पुन्याउन रेडियो नेपाल सफल रह्यो । रेडियो नेपालले भौतिक विकास सँगसँगै प्रसारण, समाचार र कार्यक्रममा पनि महत्वपूर्ण परिवर्तन गर्दै ल्याएको थियो ।

सङ्गीत र कार्यक्रमको लागि कार्यक्रम शाखा, समाचार शाखा, इन्जिनियरिङ शाखा गरी तीन बैगलाबैगलै शाखा विभाजन भए । प्रशासन शाखालाई पनि छुटै शाखाको रूप दिइयो । कार्यक्रमतर्फ अड्डेजीमा बाह्यसेवा (External Service) प्रारम्भ भयो । लोकलहरी, सुनगाभा, एक मुटु अनेक ढुकढुकी, गीतिकथा, विदेशमा बस्ने नेपालीहरूका लागि कार्यक्रमको अलावा दैनिक रूपमा धार्मिक कार्यक्रमको थालनी भयो । धार्मिक कार्यक्रमको पहिलो सञ्चालक पुरुषोत्तम सापकोटाले २०२८ सालबाट दैनिक रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुभएको हो । किरण खरेल, दामोदर अधिकारी, सिद्धान्तराम जोशी, मधुकर बस्नेतले रेडियो कार्यक्रममा बोल्ने गरेतापनि उहाँहरू विधिवत् रूपमा २०२६ सालदेखि ज्यालादारी करार सेवामा नियुक्त हुनुभएको हो । २०२७ सालमा धन लामा, निरोधराज पाण्डे, २०२९ सालमा मिठाप्रसाद पराजुली र पाण्डव सुनुवारको प्रवेश भयो । जनशक्तिको दृष्टिकोणले कार्यक्रम शाखा पनि अब मजबुत हुनपुग्यो । इन्जिनियरिङ सेवातर्फ सूर्यबहादुर पण्डित, केदारबहादुर बस्नेत, केदारजंग थापा, औजबहादुर बस्नेत, केदारप्रसाद ठाकुर जस्ता हस्तीहरू दोस्रो दशकमै आइसकनुभएको थियो भने रामवीर मालाकार, मनोहर पाध्ये, सुदन खत्री,

७३औं वार्षिकोत्सव

भूर्जकार

बसन्तकेशर पण्डित, अमृतलाल, राधाकृष्ण खड्का, अशोक श्रेष्ठ, सौभाग्यलाल श्रेष्ठ, रामशरण कार्कीजस्ता पौरखी हात भएका सिपयुक्त व्यक्तित्वहरूको प्रवेश २०३० साल आधि नै भइसकेको थियो। प्राविधिकको रूपमा प्रवेश गर्नुभएका रामशरण कार्की पछि विदेश गएर इन्जिनियरको डिग्री हासिल गरी फर्कनुभयो र हाल वहाँ इन्जिनियरिङ महाशाखाअन्तर्गत निर्देशक पदमा कार्यरत हुनुहुन्छ। यस्तै गरेर रेडियो नेपालको प्रयासका सबै योजनाका सूत्रधार मानिनुहने इन्जिनियरिङ महाशाखाका विष्णुप्रसाद शिवाकोटी, इन्जिनियर महेशप्रसाद अधिकारीको प्रवेश पनि तेस्रो दशकमै भएको हो। त्यतिबेलादेखि महेशप्रसाद अधिकारी अविघिन रूपमा रेडियो नेपालसँग आबद्ध रही हाल नायब कार्यकारी निर्देशकको पदमा आसीन हुनुहुन्छ। इन्जिनियर डिग्री हासील गरी रेडियोमा त्यसबस्त प्रवेश गर्नेहरूमा प्रभाकर शर्मा हाल रेडियो सेवामा हुनुहुन्न। रेडियो नेपालले तेस्रो दशकमै विज्ञापन सेवा प्ररम्भ गरेको थियो। व्यावसायिक रूपमा २०२४ सालमा विज्ञापन सेवा सञ्चालन गर्न उत्तमलाल श्रेष्ठ पहिलो व्यक्ति हुनुहुन्छ।

प्रसारणको क्षेत्रतर्फ तेस्रो दशकमा प्रत्यक्ष प्रसारणले निश्चित गति लिएको देखिन्छ। फुटबल खेल र अन्य महत्वपूर्ण अवसरमा व्यवस्थित (Systematic) तरिकाले प्रत्यक्ष प्रसारण यही दशकबाट भएको हो। नरेश अधिकारी, खगेन्द्र नेपाली, यादव खरेल, किरण खरेल, दामोदर अधिकारीलाई प्रारम्भिक प्रत्यक्ष प्रसारक (Commentator) को रूपमा मान्युपर्दछ। त्यसपछि पुरुषेतम सापकोटा, धुव थापा, पाण्डव सुनुवारले यो मोर्चा सम्हालेर हाल चौथो पिंडीमा सरिता भट्ट, धन लामा, सुशील कोइराला र नवराज लम्सालले यो कार्य सम्हाल्नुभएको छ। विक्रम सम्बतको चौथो दशक ०३०/४० लाई रेडियो नेपालको महत्वपूर्ण उपलब्धिको रूपमा लिनुपर्दछ। रेडियो नेपालको प्राविधिक पक्ष र कार्यक्रम पक्ष दुबैतर्फ यो दशकमा धेरै उपलब्धि हाँसिल भएका छन्।

प्राविधिक पक्षतर्फ २०५३ सालमा १०० किलोवाट क्षमता भएको एउटा अर्को ट्रान्समिटर गरी दुईवटा १००-१०० किलोवाट क्षमताका ट्रान्समिटर जडान भए। यो ट्रान्समिटरको स्थापनाले रेडियो नेपालको सर्टिफिकेट प्रसारण नेपाल बाहिर भारत, चीन, बंगलादेश, पाकिस्तान, भुटान लगायत बर्मासिम्म सुन्न सकिने भयो। रेडियो नेपालमा प्राप्त भएका Reception Report का आधारमा एसियालगायत युरोपेली मुलुकमा पनि रेडियो नेपालको प्रसारण पुगेको देखिन्छ। नेपाली सञ्चार क्षेत्रलाई सशक्त पार्ने, सञ्चार क्षेत्रमा भएका कमीकमजोरीहरूलाई हटाउने अभिप्रायले २०२८ सालमा “विकासको लागि सञ्चार” भन्ने नारा लिएर राष्ट्रिय सञ्चार योजना लागु भइसकेको थियो। राष्ट्रिय सञ्चार योजना लागु भइसकेपछि रेडियो नेपालको प्रसारण क्षेत्रमा पनि सुधार गर्न थालियो। कार्यक्रम तयार पार्दा लक्षित श्रोता, कार्यक्रमबाट हुने उपलब्धी, कार्यक्रमको आवश्यकता आदिबारे स्पष्ट नीति अवलम्बन गरियो। रेडियो प्रसारणको कूल प्रसारणमा ६०% मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रम हुनुपर्ने जस्ता नीति अवलम्बन गरियो। २०२८ साल श्रावण १ गतेबाट राष्ट्रिय सञ्चार योजना लागु भएपछि, रेडियो नेपालमा प्रसारण हुने दैनिक आठ घण्टाको प्रसारणलाई बढाएर दैनिक बाह घण्टा पुऱ्याइयो। रेडियो कार्यक्रमहरूमा हाजिरी जवाफ, इन्ड्रेणी, अतीतका गीत, रसरङ्ग, हाम्रो संस्कृति, रोधी, स्वास्थ्य र सफाइ, रेडियो डाक्टर, झरना र झर्ङाकार, खेलकुद, फूलबारी र चौतारी उल्लेखनीय कार्यक्रममा पर्दछन्।

भृक्तार

शिक्षा स्वास्थ्य कृषि पर्यटन र संस्कृति र पुर्वाधार

समुन्नत दुर्गाथलीको मुल आधार

दुर्गाथली गाउँपालिका बम्हाडको अनुरोध

- गाउँपालिकाभित्रका सबै बालबालिकाको शिक्षा स्वास्थ्यमा पहुँच बढ़ि गर्ने ।
- कुलतमा नफसौं, मदिरा सेवन नगर्ने । पालिकामा बुझाउनु पर्ने कर ट्याक्स बुझाओ ।
- गाउँपालिकाभित्र सञ्चालन भएका सबै प्रकारका उद्योग व्यावसायहरू पालिकामा दर्ता गर्ने ।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै दर्ता गर्ने ।
- बालविवाह, बहुविवाह, जारी तथा छाउपडीजस्ता कुरीति कुसंस्कार हटाओ ।
- नियमित स्कूल पढ्नौं, गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने । असल मानिस बन्नौं ।
- पालिकाप्रति केही असहमति गुनासा छन् भने खुलेर आग्रह पूर्वाग्रह बिना आफ्ना कुरा राख्नौं ।
दिल बहादुर थापा जनक बहादुर दौल्याल देवी प्रशाद जोशी
अध्यक्ष उपाध्यक्ष प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

दुर्गाथली गाउँपालिका कार्यालय परिवार बम्हाड

समृद्ध छान्नाको आधार,
व्यावसायिक कृषि, पर्यटनको र पुर्वाधार

खप्तडछान्ना गाउँपालिका बम्हाडको अनुरोध

- खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्जको फेदमा रहेको हाप्तो गाउँपालिकालाई सुन्दर हरामरा बनाओ ।
- पालिकाभित्र रहेका परम्परागत सामाजिक कुरीति कुसंस्कारहरू हटाओ ।
- व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र गर्ने । साथै अन्य राजश्व कर तिन आनाकानी नगर्ने ।
- बेरोजगार बस्नुभन्दा केही न केही आयआर्जन हुने काम गर्ने । पालिकाको साथ सहयोग मार्गौ ।
- सार्वजनिक कामकाजको लेखाजोखा चुस्त दुरुस्त राख्नौं ।
- स्थानीय उत्पादनमा जोड दिए ।

उत्तम रोकाया

अध्यक्ष

विष्णु कुमार थापा

उपाध्यक्ष

हरि प्रसाद सोती

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

खप्तडछान्ना गाउँपालिका कार्यालय परिवार बम्हाड

७३ औं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१६७

भूर्कार

मष्टावासीको सान, स्थानीय उत्पादनको पहिचान

मष्टा गाउँपालिका बम्हाडको अनुरोध

- सार्वजनिक सम्पत्तिहरूको संरक्षण गर्ने । वन जड्गल जोगाओँ ।
- पलाष्टिक, सिसाहरू जथाभावी नफालौ । धुम्रपान मदिरापान सेवन नगर्ने ।
- ब्योश्वेशी बराबरी समर्फेर माया प्रेम गरी विद्यालय पठाओ । सबै आफ्नो काम कर्तव्यप्रति जिम्मेवार हो ।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै दर्ता गर्ने ।
- सामाजिक कुरीति, कुपर्था हटाओ ।
- गाउँमा आएको स्रोत, साधन, बजेटको सही सदुपयोग गर्ने । सामुहिक हितका लागि जुटौ, आग्रह पुर्वाग्रह प्रतिशोधको भावना त्यागेर सम्य सम्बन्धित भएर जीवन बिताओ ।

ज्ञान बहादुर बोहरा
अध्यक्ष

हर्क धामी
उपाध्यक्ष

अम्मर बहादुर जेठारा
नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मष्टा गाउँपालिका कार्यालय परिवार बम्हाड

दिगो विकास र सुशासनको लहर, तलकोटवासीको रहर

तलकोट गाउँपालिका बम्हाडको अनुरोध

- सार्वजनिक सम्पत्तिहरूको संरक्षण गर्ने ।
- पालिकाले लिएको एक घर एक धारा पूर्ण सरसफाइ गाउँबस्ती बनाउने अधियानमा सबै जुटौ ।
- वडा पालिकामा बुझाउनुपर्ने कर राजश्व बुझाउन आनाकानी नगर्ने ।
- गाउँसमाजमा रहेका सामाजिक कुरीति कुसंस्कार विभेदहरू सबै हटाओ ।
- महिला सशक्तीकरणमा जोड दिओ । आयआर्जन गर्ने, सुखी होओ ।

कलब बहादुर रोकाया
अध्यक्ष

पार्वती भण्डारी
उपाध्यक्ष

सिद्धराज भण्डारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तलकोट गाउँपालिका कार्यालय परिवार बम्हाड

भृक्तार

मौतीक पूर्वाधार, कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, वन र व्यापार
छविस पाठीभेरा गाउँपालिकाको विकासको आधार

छविस पाठीभेरा गाउँपालिका बम्हाडको अनुरोध

- पालिकाभित्र रहेका ऐतिहासिक मठ मन्दिरहरूको संरक्षण संवर्धन गराँ ।
- कुरीति, कुसंस्कार, कुविचारहरू हटाएर सकारात्मक सोचकासाथ जीवन उन्नतिशील बनाओ ।
- गाउँपालिकाभित्र सञ्चालन भएका सबै प्रकारका उद्योग व्यावसायहरू पालिकामा दर्ता गराँ ।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै दर्ता गराँ ।
- पूर्ण सरसफाइ पूर्ण खोप अभियान सफल बनाउन सबै लागौँ ।
- सुशासन प्रवर्द्धनमा हामी सबै लागौँ ।

वसन्त चलाउने

लक्ष्मीमन बोहरा

गगनसिंह ऐडी

अध्यक्ष

उपाध्यक्ष

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

छविस पाठीभेरा गाउँपालिका कार्यालय परिवार बम्हाड

७३ औं वार्षिकोत्सव

सुर्मा गाउँपालिकाको विकासको आधार, शिक्षा, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार

सुर्मा गाउँपालिका बम्हाडको अनुरोध

- जडिबुटीहरूको अनावश्यक दोहन नगराँ ।
- चोरी, सिकारी बन्द गराँ । वन जोगाओ ।
- सार्वजनिक सम्पति, मठ, मन्दिर, तालहरूको संरक्षण गराँ ।
- कुरीति, कुप्रथा हटाओ ।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै दर्ता गराँ ।
- योजनाहरूको पारदर्शिता दिगो काम गराँ ।

स्वडक बहादुर बोहरा रमिला कुमारी मण्डेल पुजारा

अध्यक्ष

उपाध्यक्ष

चक्र प्रशाद जोशी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सुर्मा गाउँपालिका कार्यालय परिवार बम्हाड

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१६९

भृक्षार

वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय कैलालीको सम्पूर्ण उपभोक्ता वर्गमा अनुरोध

- उपभोग्य वस्तु खरिद गर्नुअघि अनिवार्य रूपमा वस्तुको मूल्य, उत्पादकको नाम, ठेगाना, तौल, उत्पादन मिति र उपभोग गर्नसकिने अन्तिम मिति हेर्ने गर्ने । उपभोग मिति नाधेको कुनै पनि खाद्य पदार्थ तथा अन्य वस्तुहरू खरिद नगर्ने ।
- मानव स्वास्थ्यलाई हानी पुऱ्याउनेखालका पदार्थहरूको लेबलमा चेतनामूलक सन्देश, चित्र वा चिन्हको प्रयोग भए-नभएको हेर्ने । वस्तु वा सामान खरिद गर्दा अनिवार्य रूपमा बिल लिने गर्ने ।
- कारोबार स्थलमा साइनबोर्ड, व्यवसाय दर्ता अनुमति प्रमाणपत्र, स्थायी लेखानम्बर, मूल्य अभिवृद्धि कर, वस्तुको मूल्य सूची भए-नभएको अनिवार्य रूपमा हेर्ने ।
- अखाद्य/कमसल उपभोग्य वस्तु वा सेवाको बिक्रीवितरण भएको भेटिएमा स्थानीय तह वा स्थानीय प्रशासन वा वाणिज्य आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय कैलालीमा जानकारी दिएँ ।
- माथि उल्लेखित वस्तुको प्रयोगबाट हानी-नोकसानी भएमा क्षतिपुर्तिका लागि तोकिएको उपभोक्ता अदालत समक्ष उजुरी गर्ने ।

कृषि ज्ञान केन्द्र कैलालीद्वारा किसान वर्गका लागि जानकारीमूलक सूचना-सन्देश

- कृषि ज्ञान केन्द्रमा मार्फत प्राविधिक सेवा, कृषि इन्टर्न सेवा, क्षमता विकास लगायतका विभिन्न सेवा-सुविधा प्रदान गरिनुका साथै किसान लक्षित अनुदानका विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन हुँदै आएको छ ।
- किसान लगायत सरोकारवाला सबैले समयमै ज्ञान केन्द्रमा सम्पर्क गर्ने ।
- खाद्य सुरक्षाका लागि समय सुहाउँदो खेतीबाली लगाओँ ।
- चैते धान खेती विस्तारमा संलग्न किसानहरूलाई बिउबिजन, कृषि यान्त्रिकीकरण, सिँचाइ लगायतमा अनुदान उपलब्ध गराउँदै आएको सम्बन्धित सबैलाई जानकारी गराउँदैँ ।

भृक्तार

अन्तर्वस्तु अन्तर्यः सन्दर्भ रेडियो आमसञ्चार
माध्यमको...

उपेन्द्र अर्याल

कुनैपनि विषयवस्तु आम-सञ्चार वा सञ्चार कार्यक्रममा प्रस्तुत गर्दा अन्तर्य वा अन्तर्वस्तु महत्वपूर्ण हुन्छ । मानवीय चाख र सरोकारका विषय हुन् वा शिक्षा/शिक्षणका सकारात्मक व्यवहार परिवर्तन वा विकास-सञ्चारका लागि – हामीले अन्तर्वस्तुको सही छनौट गर्नसक्यौं भने कार्यक्रम

सुरुचिपूर्ण र लक्ष्यलाई सधाउन सक्ने हुन्छ । कार्यक्रमको शैली-स्वरूप र स्वभाव, समयानुकूल सुहाउदी गरी प्रस्तुत गरिएको अन्तर्वस्तु आमसञ्चार र अन्तर्व्यक्ति सञ्चार दुवै प्रकारका माध्यम र च्यानलहरूमा उपयोगी हुन्छन् । आमसञ्चारको महत्वपूर्ण माध्यम रेडियो प्रसारणका लागि पनि अन्तर्य यही हो । यहाँ रेडियो प्रसारण भन्नाले अधिकांश एफएम प्रविधि समेटिएको यो लेख समकालिक नेपाली परिवेश र सहयात्री सहकर्मी रेडियो प्रसारण माध्यमहरूका लागि सोचिएको हो ।

हिजोआज आमसञ्चार प्रविधिको अकल्पनीय, असाधारण, चरम, द्रुत र विहङ्गम विकासले गर्दा माध्यम, च्यानल, प्लाटफर्म, प्रसारण/रिसिमर, सहभागिता, टाइमजोन, भाषालक्षित क्षेत्रकोबारेमा चलन-चल्तीका परम्परागत माध्यमहरू रेडियो, टिभी, छापा, आमसञ्चारका सोचबाट धैरे फरक भैसकेको छ । सिटिजन जर्नालिज्म, युजर जनेरेटेड कन्टेन्ट, सोसल मिडिया/न्यू मिडिया उबिकुइटी र कन्भर्जेन्स, इन्टरनेट-अनलाइन आदिमा आधारित हुँदै आमसञ्चार प्रविधिको परिभाषा व्याख्या, चित्रण, वर्णन, प्रस्तुति र प्रक्षेपणमा ठुलो अन्तर आइसक्यो । ठुला कम्पुटर, ल्यापटप, टब्लेट हुँदै एन्डोडड र आइओएसजस्ता उपकरणीय अन्तरकासाथै टेल्को, फाइबर-अप्टिकल, स्याटलाइट, ब्लूटूथ/एन्फ्रारेड, बायो-आइडी र रेकिनसन/स्क्यानर, एआई सञ्चार सामग्री र माध्यममा प्रसारण/वितरण र सिर्जनाका लागि सामान्य निर्णायक प्रविधि तत्वको रूपमा उपयोग भइरहेछ । गुणस्तरीय मोबाइल सेल्फोन डिभाइस भएपछि अब सञ्चार/आमसञ्चार सामग्री सिर्जना गर्न करिब करिब पर्याप्त उपकरण भइसकेको अवस्था आइसकेको छ । पोडकास्ट, टेडटक, ब्लग, भ्लग इन्स्टाग्राम पिन्टरेस्ट नेपाली समाजमा अहिलेसम्म व्यापक र चलनचल्तीमा लोकप्रिय नभएता पनि आइटी आइसिटीका विहङ्गम चरम, द्रुत र जादुमयी विकास र वृद्धिले गर्दा एआइ, च्याट जिपिटी (जेनेरेटिभ प्रिटेण्ड ट्रान्सफर्मर) र मेटाभर्ससम्मको अभ्यास र कुराकानी भइरहेछ ।

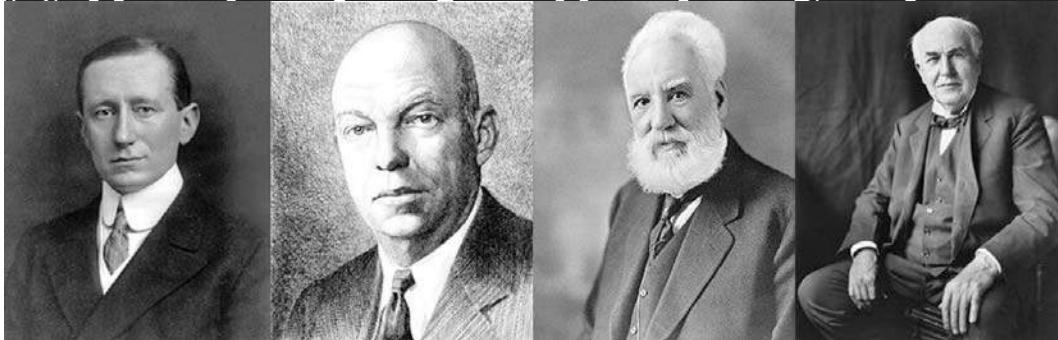
अब डिजिटल र अनलग भनेर फरक बताइरहनुपर्ने अवस्था नै रहेन । अब श्रवण, दृष्टि, स्पर्श/सोच, अनुभूतिजस्ता इन्ड्रियहरूसँग गाँसिएका श्रव्य-दृश्य अन्तर्क्रियात्मक सञ्चार आमसञ्चार पक्षहरूमा अल्गारिदम मेटाभर्ससम्म सामान्य शब्दावली भइसकेको पाइन्छ । यत्रो परिवर्तन हुँदाहुँदै पनि अन्तर्वस्तु अर्थात् अड्गेजीमा कण्टेण्ट भने सिर्जनाकार/निर्माताहरूमा हुनैपर्छ । रेडियो प्रविधिका केही उल्लेख्य पाइचमी भौतिकशास्त्री एवम् प्राविधिज्ञहरू – थोमस

७३औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

अल्भा एडिसन (१८४७-१९३१/युएसए), अलेकजेण्डर ग्राहम बेल (१८४७-१९२२/युके क्यानडा), गुणलेल्मो मार्कोनी (१८७४-१९३७/इटली), एडविन हवार्ड आर्मस्ट्रॉड (१८९०-१९५४/युएसए) आदिका आविष्कारहरूसँगै मौलाएको रेडियो प्रसारण तत्कालिक आधुनिक आमसञ्चार/सञ्चारका सम्बन्धमा मोर्सकोड, हाम रेडियो लगायतका अन्तर्सम्बन्धहरू अत्यन्त रोचक छन्। तत्कालीन समयका यी अग्रगामी आविष्कारहरूपछि अहिलेसम्म आइटी/आइसिटीमा आएको साइबर,

“हिजोआज रेडियो कस्ले सुन्छ र ? खोई ! मोबाइल सेटमा पनि रेडियो हुन छाड्यो ।”
सेलुलर मोबाइलको जमानामा रेडियो कस्ले सुन्छ र ?

“सोसिअल मिडियाको जमाना छ । युट्युब, टिकटक फेसबुकमा नै सबै चिज पाइन्छ ।”

उपरोक्त अभिव्यक्ति तथा वाक्यहरू हिजो आजका जनबोली हुन्। एफएम रेडियो प्रसारण क्रमशः पिएसटिन वा लेण्डलाइन फोनहरूका अवस्थामा पुगेको आभास हुन्छ। एएम रेडियो प्रसारण त धेरै परको कुरा भइसक्यो। यस्ता धारणा बढिरहेको अहिलेको अवस्थामा रेडियो कार्यक्रम प्रस्तुतिमा जनशक्ति र स्रोत-व्यक्तिहरूले आफ्नो पहुँच र पकडको अन्तर्वस्तुलाई कसोगरी राम्ररी परिमाणमुख्य बनाउने भनेर दत्तचित्त हुनुपर्छ। रेडियो कार्यक्रम प्रस्तुति, प्रसारण र प्राप्ति सबै आमसञ्चारको माध्यमहरूमा विशिष्ट र अतुलनीय छ। पछिल्लो समयमा मोबाइल सेलुलर र आमसञ्चार प्रविधिले गर्दा सबै प्रकारको मिडिया समिक्षित हुँदाहुँदै पनि छुट्टै र एकल स्वरूपमा रेडियो प्रसारण अझ पनि अनुपम छ। सहभागी-श्रोतालाई निकटमा सोचेर प्रस्तुत गरिएको रेडियो सामग्री कुनै पनि विधा-साहित्य, कला, मानवीय चाख र सरोकार वा विकासलाई बढावा दिने किसिमका हुनु पनि यसको आवश्यक अभैपनि छ। अनुकूल भूतल र वातावरणमा २५० वाटको एफएम ट्रान्समिटरले करिब ३५ किलोमिटरको परिधिको आमसञ्चार मागलाई सम्बोधन/परिपूर्ति गर्नसक्ने छरितो निःशुल्क प्रबन्ध भएको यो सुन्दर प्रविधि र औतार हो। यसको व्यापकता बढाउँदै अजम्मरी बनाउने स्वाभाविक सवाल हो ।

अब फ्रिक्वेन्सी डायल भएको रिसिभर र एफएम ट्रान्समिटर निर्माण हुदैनन् र एन्डोइड र मोबाइल सेलुलर फोन डिभाइसहरूमा एफएम रेडियोको प्रावधान पाइन्न। यसैले एफएम रेडियोको युग जमाना गयो, यो प्राचीन परम्परागत प्रविधि हो भनेर चट्टकै बिसनु वा छोड्नु बुद्धिमानी हुँदैन। समाज र विकासको एउटा महत्वपूर्ण जनर्वर्ग दृष्टिविहीन र निरक्षर वर्गहरूलाई सचेतना, सशक्ति, रूपान्तरण र रञ्जनपूर्ण अवस्थामा पुऱ्याउन पर्न बहिरा तथा मानसिक स्वास्थ्य समस्यामा परेकाहरू र बिसङ्गता न्युनतम अवस्थामा पुऱ्याउन पर्न बहिरा तथा मानसिक स्वास्थ्य समस्यामा परेकाहरू र बिसङ्गता बेहोरिहेकाहरूलाई कसरी अधिकतम सञ्चार गर्ने भन्ने सवाल र प्रश्न टडकारो छ ।

भृक्तार

यहाँनेर एउटा मूल प्रश्न अवश्य छ र त्यो के भने अब एफएम ट्रान्समिटरहरू नै उत्पादन नहोलान् त ? वा सहभागी श्रोतासँग सेलुलर मोबाइल फोनसेट नै सही त्यसमित्र एफएम रिसिभर नै जोडिएको नहोला त ? यसैगरी यातायात वा मोटरहरूमा रेडियो नहोला त ? दस्तुर कतिपनि नतिरी नागरिकले उपभोग गर्नपाउने पब्लिक प्रोपर्टी रेडियो फ्रिक्वेन्सीको यो प्रविधि बिलाउँदै जाला त ? नेपाली भाषामा त अन्तर्वस्तु पाइन मुस्तिकल परिहेको विकसित प्रविधिहरूको होडगाजीमा दृष्टि एकाग्र गर्ननपर्ने टाढा र पिद्यु पछाडि बज्दा पनि साथमा हुनसक्ने यो माध्यम यसरी हराउला त ? थाहै पाउन समेत नसकिने ठाउँहरूमा विजुली चम्केजस्तै गरी सन्देश जानकारी र टिभीमा चेहरा र शरीर बिना नै कार्यक्रम निर्माता प्रस्तोताको बारेमा सोच्च सहभागी श्रोतालाई वाध्य गराउने यो माध्यमले बदलिदो परिवेशमा अन्तर्वस्तु अन्वेषण गर्न नसक्ला त ?

थोरै बिजुली, स्यानो, पोर्टेबल एवम् हल्का रेडियो उपकरणमा उपभोग गर्नसकिने यो आमसञ्चार माध्यम औचित्यविहीन होला त ? एर्फोन साथै प्लगइन गर्दा निजी र इन्टिमेट हुने अनि टेबल-दराजमा राखेर सुन्न मिल्ने टेलिफोन डायल गर्दै अनलाइन प्लाटफर्महरूबाट प्रस्तोताहरूसँग संवाद गर्दै पृष्ठपोषण दिदैलिदै अन्तर्क्रियात्मक बनाउन मिल्ने यस श्रव्य माध्यमको उपयोगिता भविष्यमा के नरहला त ? एकैसाथ आफ्नो क्षेत्रहरूमा ३०० देखि ४०० किलोहर्जको फरक अन्तरालमा ८८ देखि १०८ मेगाहर्जसम्मको रेझमा ६० वटासम्म प्रसारण वउटलेट स्टेसनहरूसम्म अटाउन सक्ने यो प्रविधि के बिर्सजन भएकै हो त ? विभिन्न समयमा 'प्रोपोर मिडियम', 'भोइस अफ भोइसलेस', 'विकटमा रेडियो निकटमा रेडियो' भनिएको यो आमसञ्चार माध्यमको आजको अवस्था यिनै कौतूहलहरूले घेरिएको छ । गतिशिल र गुणवत्तापूर्ण भएकोले नै सन् २०१२ देखि फ्रेबुअरी १३ लाई प्रत्येक साल 'वर्ल्ड रेडियो डे' को रूपमा संयुक्त राष्ट्रसङ्घको साधारण-सभाले युनेस्कोको पहलमा सगौरव विश्वव्यापी रूपमा मनाउन आह्वान गरेको हो ।

रेडियो नेपाल (रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति)को वर्तमान अवस्थालाई अवलोकन गर्दा आजसम्म ७२ वर्ष पुरा गरेको नेपालको सर्टिभेम/मिडियम वेभ (एमडब्ल्यु) को र एफएमको तत् तत् समयहरूमा प्रभावकारी उपयोग गरेको प्रसारण इतिहास र वर्तमानको विहङ्गम समिश्रणलाई प्रत्येक रेडियो अन्तर्वस्तु निर्माता सिर्जनाकारहरूले गहनरूपमा सदुपयोग गर्न सोच्नुपर्छ । टिकटक, फेसबुक, इन्स्टाग्राम, यूट्युब, पोडकास्टजस्ता नयाँ नयाँ प्लाटफर्म र माध्यम डिजिटल माध्यमहरू हुँदाहुँदै पनि म्यागजिन शैली, रेडियो नाटक-नाटिका र लाइभ रेडियो कार्यक्रमहरू डिजिटल र टरेस्ट्रिअल रेडियो दुवै व्यानलहरूलाई उत्तिकै सदावहार चित्ताकर्षक फर्म/फर्माइट-स्वरूप/शैलीहरू हुन । सिर्जनशील रेडियो अन्तर्वस्तु निर्माताहरूका लागि अहिले नेपालमा क्रियाशील रेडियो स्टेसनहरू सूचनाको दृष्टिले लोकमार्ग हुन सक्छन् र यिनै प्रस्तुतिहरू अतिरिक्त मार्गहरूको रूपमा डिजिटल अनलाइन व्यानलहरूमा सदुपयोग गर्न सकिन्छ ।

देशको महत्वपूर्ण स्थानहरूमा कूल झण्डै ३० किलोवाट ३ वटा फ्रिक्वेन्सीहरूयुक्त (९८, १०० र १०३) मेगाहर्जसम्मको रेजमा एफएम ट्रान्समिटरहरू, एप्स र अनलाइन डिएबी र मेडियम वेभ समेतको प्राविधिक ग्रिड एकैसाथ परिचालित भएको पाइन्छ । यस परिवेशमा थप ध्यान पुऱ्याउनुपर्ने पक्षहरू-कभरेज क्षेत्र, भाषागत विविधता, टाइमजोन र स्लट सेड्युलकासाथै झण्डै करोडको सङ्ख्यामा नेपाल वा नेपाल बाहिर रहेका नेपालीहरू र सीमावर्ती क्षेत्रहरूका नेपाली भाषीहरू समेत सोच्चा यो दृश्यावली विहङ्गम छ । यसरी यी प्रसारण यन्त्रहरूको सञ्चालनले गर्दा सातै प्रदेशहरूमा पूर्ण आञ्चलिक परिवेशमा भाषा, जनसाड-खिक्क विविधतासहित नेटवर्क र ग्रिड समावेशी इस्पेक्ट्रम पाली भाषीहरू माझ सशक्त, शक्तिशाली र बृहत् माध्यम हो ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्षण

अहिले नेपालमा रेडियो नेपाल मल्टिपल फ्रेक्वेन्सी र तयनीतिक मल्टिपल लोकेसन द्रान्समिटरका साथै समय स्लट, प्रादेशिक विभाजन, भाषागत वितरण र विभाजन, विविधताको आधारमा प्रसारण गिडलाई सदुपयोग गरेर रेडियो प्रसारणलाई गतिशील र रुचिकर माध्यमको रूपमा सिर्जनाकार निर्माताले रेकर्डड, लाइभ वा मिश्रित शैली-स्वरूपहरूमा मानवीय चाख र सरोकार, साहित्य, ललित-कला, शिक्षा, विकास, पत्रकारिता, व्यवहार परिवर्तन एवम् विकासजस्ता सवाल सरोकारकेन्द्रित उच्च गुणस्तरका रेडियो प्रस्तुति गर्न सक्छन्। एसएमएस, टेक्स्ट, आइफोन, जुम र एमएस टिमजस्ता प्लाटफर्म लगायत क्हटसएप, भाइबर, द्वीट, फेसबुक, फेसबुक म्यासेन्जर, टिकटक, युट्युब आदिलाई पनि समेतर रेडियो कार्यक्रम सिर्जना गर्न सकिन्छ। फोन संवादले र अनलाइन प्लाटफर्मले नै भक्सपपका अतिरिक्त स्रोत व्यक्तिहरूसँग अनलाइन अन्तर्क्रिया गर्नसकिने भएकोले अन्तर्वार्ताका लागि नयाँ प्रविधि विकल्पहरू उपलब्ध भइरहेको छ। खासगरी कोभिड नाइन्टिनपछि उच्च गुणस्तरीय रेकर्डरहरूको प्रयोग गर्न दिन पनि अब टाढा भैसक्यो।

आमसञ्चारमा अभिव्यक्तिको आवश्यकता सदैव सबै अन्तर्वस्तुका लागि परिहेको हुन्छ। आमसञ्चारका विभिन्न पक्षहरू जस्तै महत्त्व र व्यापकता एवम् सीमा र चुनौतीहरूजस्ता आधारभूत तत्त्वहरूलाई सुक्ष्मदङ्गले ध्यानमा राखी अन्तर्वस्तु रचनाकार र निर्माताहरूले एकल र बहुसञ्चार माध्यमलाई दूरदृष्टि गर्दै रेडियो सञ्चार सामग्रीहरू संरचना गर्नुपर्छ। शिष्ट, सुस्पष्ट, सरल भाषा, शुलता, मिठासपूर्ण र छरितो सामग्री संरचना गर्दै अस्पष्टतालाई निरुत्साहन गर्नुपर्छ। सिर्जनाकारले अन्तर्वस्तुको रूपमा विचार बोली उद्धृत गर्दा पूर्वअनुमति प्राप्त गर्न र पूर्वजानकारी उनीहरूलाई दिनुका साथै गोपनीयता र निजी मामलाका बारेमा पूर्वसूचित गर्नुपर्छ। सम्पादनमा तोडमरोड गर्ने हुदैन। रेडियो कार्यक्रम संरचना पूर्वचरणदेखि नै प्रसारणसम्मको दौरानमा योजना, संरचना, पूर्वपरीक्षण र मूल्यांकन लगायत अवधारणा, फिल्ड रेकर्डिङ, स्टुडियो रेकर्डिङ, एडिटिङ (सम्पादन), पोष्ट प्रोडक्सन, प्रसारण/वितरण, अर्कडिभिड सबै पक्षहरूमा सिर्जनात्मक तरिकाले ध्यान दिनुपर्छ। यसका लागि प्रेस काउन्सिल लगायतका संस्थाहरू तथा पत्रकार र आमसञ्चार आचार-सहिता लगायतका विभिन्न आमसञ्चार शैली पुस्तकहरूले हामीलाई उपयोगी तरिकाले सघाइरहेका हुन्छन्।

गएको करिब सात दशक रेडियो नेपालको यो यात्रालाई अभिलेखीकरण गर्दै अबको आइटी, आइसीटी मिडियामा आएको पुस्तान्तर, प्रज्ञान्तर र युगान्तरलाई संश्लेषण गर्दै अन्तर्वस्तु संरचनामा सिर्जनशीलता संरक्षण गर्ने रेडियोकर्मीहरू सफल हुनेछन् भन्ने विश्वास लिनुपर्छ। अन्तर्वस्तु रचनाकारले आमसञ्चारमा कार्यरत हाँदा आमसञ्चार संस्था र जनशक्तिको क्षमताको पनि वृद्धि भएर विकास भइरहेको हुन्छ भने सहभागी श्रोताहरूको सचेतना, सशक्तिकरण/क्षमतावृद्धि र रूपान्तरण भइरहेको हुन्छ। सञ्चारको गन्तब्य नै प्रायशः सकारात्मक विकास हुनेभएकोले यसले सुशासन, लोकतन्त्र, कर्तव्य अधिकार र विविधतालाई सम्बोधन गरिरहेको हुन्छ। संयुक्त राष्ट्रसङ्घद्वारा

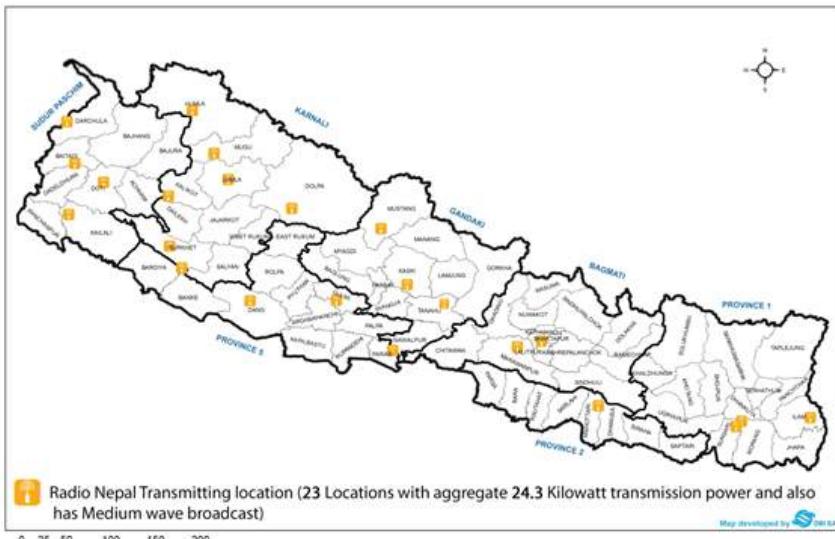

०८ और वार्षिकोत्तर

भूक्तार

सन् २०१५ देखि २०३० सम्मका लागि तय भएको दिगो विकास लक्ष्यहरूका पाँच स्तम्भ (पृथ्वी, मानव, समृद्धि, शान्ति र साम्रेदारी), १७ लक्ष्य तथा १६९ सहायक लक्ष्यहरूका बारेमा सर्वसाधारणमा सचेतना प्रदान गर्ने र प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सरोकारीहरू माझ वकालत, पैरवी तथा खबरदारीका लागि रेडियोको भूमिका महत्वपूर्ण हुन्छ ।

Radio Nepal Transmitting location

गाउँ/नगरपालिका वडा तहसम्म क्रियाशील एफएम रेडियो स्टेसनहरूलाई उपयोग गर्दै सिर्जनशील कार्यक्रम संरचना गरी नेटवर्किङ गर्दै अनलाईन कनेक्टीभिटीको सदुपयोगकासाथ देशभरी र विश्वभरिका नेपालीहरू माझ कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नसकिने करिब करिब अब प्रचलनमा आइसक्यो । पोडकास्ट सुहाउँदो गरी आफ्नो रेडियो कार्यक्रमको संस्करण संरचित गर्न सकिन्छ । रेडियो प्रसारण सुलभ, सुपथ, निर्वाध र प्रभावकारी गराउन न्यूनतम आवश्यक भौतिक तथा प्राविधिक पूर्वाधारहरू (घर र गुणस्तरयुक्त विद्युत, टेल्को) लगायत समाज समुदाय शिक्षा र पत्रकारिताको सिप पुन्याउन आवश्यक छ ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

रेडियो वा श्रव्य सञ्चार माध्यमको अर्को सबल पक्ष यही चलिरहेको दृश्य यदि बिना श्रव्य संयोजन प्रस्तुत गरिदा भन्दा दृष्य बिनानै श्रव्य मात्रैको संयोजनले सञ्चार वा आमसञ्चारको काम गर्दै । जस्तै कुनै टिभी वा भिडियोको श्रव्य मात्र लाउडस्पिकर वा ट्रान्समिटरबाट प्रसारण गरिएको अनुभव हामीसँग छ । यसरी श्रव्य वा रेडियो कन्टेण्टको विशिष्टता वा सौन्दर्यलाई पर्गल्न्दै हामी यस माध्यमप्रति बढी उत्साहित र प्रेरित भएर मिडिया वा कम्युनिकेशन प्रोडक्ट संरचना गर्न हामीलाई हौसला मिल्छ । रेडियोमा कन्टेण्ट संरचना गर्दा रेडियोभित्र पनि मेरो च्यानल कुनचाहिँ हो भनेर नियाँल्नुपर्छ । एफएम हो कि, स्याटलाइट हो कि, डीएबी हो कि, वा गैड-रेडियो जस्तै अनलाईन पोडकास्ट हो ? वा यस्ता च्यानलहरूको संयुक्त मिश्रण सम्मिश्रण हो । आइटी, आइसिटी आधारित सञ्चार आमसञ्चारको विकासका निर्णायक पक्षहरू भाषा, विधा, ऋयशास्त्रि, कनेक्टीभिटी र उपकरणमध्ये पनि सर्वोपरी तत्त्व अन्तर्वस्तु, विषयवस्तु एवम् शैलीस्वरूप अर्थात कन्टेण्ट र फर्म-फर्माइट नै हो । मानिस मात्र हैन, अरु पनि जीवलाईसमेत प्रभाव पार्नसक्ने किसिमको अन्तर्वस्तुको प्रक्षेपण तथा प्रस्तुति गर्नसक्ने उच्चतम रचनाशील, कल्पनापूर्ण र दृश्यात्मक हुनसक्छ ।

रेडियो नेपालको मुख्यभूत्र

१७५

भूक्कार

सन् १९९० पछि स्वतन्त्र र सिर्जनशील ढड्गले स्थापना भएका स्थानीय, व्यावसायिक, गैरनाफामूलक, सहकारी र स्थानीय निकायद्वारा सञ्चालित रेडियोहरू ७७ वटै जिल्ला/७ वटै प्रदेशमा सञ्चालन हुँदै ७५३ वटै पालिकाका वडा तहहरूसम्म सेवारत छन्। सामुदायिक रेडियो प्रसारक सङ्घ (अकोराब) मा संस्थागत आवद्ध ३७० र ब्रोडकास्टिङ एसोसिएसन अफ नेपाल (बान) भित्र आबद्ध ३०४ वटा रेडियोहरूका अलावा रेडियो कान्तिपुर, इमेज एफएम बहुफ्रिक्वेन्सीसहित बहुस्थानमा सञ्चालन भइरहेका रेडियोका स्वरूपहरू हुन्।

यस परिवर्तनलाई आत्मसात गर्दै रेडियो अन्तर्वस्तु निर्माताहरूले लोकतन्त्र मानव अधिकार एवम् पशुधिकार, स्वास्थ्य, शिक्षा, दूरशिक्षा, वातावरण एवम् भौगोलिक विविधता, जीवनयापन एवम् खेतीपाती र प्रविधिजस्ता बिषयहरूमा लैज़िक र वर्गीय दृष्टिकोणले न्यायपूर्ण, अग्रगामी एवम् अन्तक्रियात्मक प्रस्तुतिहरू मानवीय चाख र सरोकारलाई अडगालेर इन्द्रेणीका स्वरूपमा चित्रण हुनेगरी बुनेर दिन सक्नुपर्छ। पत्रकारितापूर्ण, साझीतिक र साहित्यिक तत्वहरूका साथ नाम र कीर्ति हुनेगरी रेडियो प्रसारणमार्फत नियमित संरचना हुनेगरी प्रभावपूर्ण निर्माण गर्ने आशा छैछ।

कार्यक्रम प्रसारण, मूल्याङ्कन र अनुगमन र सो बापत विभिन्न माध्यमहरूबाट नियमित पृष्ठपोषणहरू प्राप्त गर्दै सोको सङ्गालो कार्यक्रम प्रस्तुति अर्को रोचक, रचनात्मक र प्रभावकारी उपाय हो। व्यवस्थापन कार्यान्वयनलाई सही ढड्गबाट सम्पादन गर्ने गराउन सकेको खण्डमा रेडियो कार्यक्रम निर्माताहरूको महत्त्व अझै पनि छ।

(लेखक आमसञ्चार, रेडियो पत्रकारिता र भाषमा क्रियाशील छन्।)

१३ औं वार्षिकोत्तम

नेपाल सरकार

श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय

सामाजिक सुरक्षा कोष

दाबी समयावधि सम्बन्धी सूचना

क्र सं.	दाबी प्रकार	दाबी गर्ने अन्तिम समयसीमा
१.	Medical/Maternity OPD (भर्ना नभई गरिने उपचार)	उपचार गराएको ९० दिनभित्र
२.	Medical/Maternity IPD (भर्ना भई गरिने उपचार)	डिस्चार्ज भएको ९० दिनभित्र
३.	Accident Claim	उपचार गराएको वा डिस्चार्ज भएको ९० दिनभित्र
४.	मातृत्व हेत्चाह भत्ता	शिशु जन्मेको ९० दिनभित्र
५.	मातृत्व बिदा भत्ता	शिशु जन्मेको १२० दिनभित्र
६.	बिरामी बिदा भत्ता	बिरामी भएको/ म्झकअजबचनभ भएको १२० दिनभित्र
७.	अस्थायी असक्षमता बापतको भत्ता	काममा फर्किएको ९० दिनभित्र

पुनर्शः योगदानकर्ता आफै उपस्थिति भई वा मन्जुरी प्राप्त प्रतिनिधि मार्फत व्यक्ति उपस्थिति भई दाबी गर्दा चालु आर्थिक वर्षको असार २५ गते र आर्थिकारिक प्रणाली मार्फत दाबी गर्दा असार २८ गतेभित्र गरिसक्नु पर्नेछ। उल्लिखित मितिपछि गरिने दाबीलाई नयाँ आर्थिक वर्षमा योगदानकर्तालाई प्राप्त हुने नयाँ सुवधा सीमाबाट भुक्तानी गरिनेछ।

भूक्तार

ललितपुर महानगरपालिका
करदाता महानुभावहरूमा हार्दिक अप्रिल

- सम्पति कर र भूमिकर (मालपोत) प्रत्येक आर्थिक वर्षको मसान्त भित्र अनिवार्य रूपमा तिर्ने गरौं।
 - आफ्नो सम्पति बहालमा दिँदा अनिवार्य बहाल सम्भौता गरौं। बहाल कर महानगरपालिका वा सम्बन्धित वडा कार्यालयमा अनिवार्य तिर्ने गरौं।
 - व्यवसाय / संघरसंस्था सञ्चालन गर्नु अगाडि सम्बन्धित स्थान / वडा कार्यालयमा गई अनिवार्य दर्ता गरौं।
 - दर्ता भएका व्यवसाय/संघरसंस्थाहरु समयमै नविकरण गरौं। यससी दर्ता भएका व्यवसाय/संघरसंस्थाहरु ठाउँसारी गर्ने वा सञ्चालन नगर्ने भएमा समयमै सम्बन्धित स्थान / वडा कार्यालयमा गई ठाउँसारी वा बन्द गरौं।
- “करलाई बोझको रूपमा नलिई अनिवार्य दायित्वको रूपमा लिई समयमै तिरी महानगरपालिकाबाट प्राप्त गर्ने सेवा सुविधा निवार्ध रूपमा प्राप्त गर्नुहोस् र नगर विकास कार्यमा सहभागी बन्नुहोस्।”

ललितपुर महानगरपालिका कार्यालय
पुल्चोक, ललितपुर

प्रतिबद्धता

नेपालमा नागरिक उड्यनको विकास तथा विस्तार गर्न र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय हवाई सम्पर्कको लागि हवाई उडान, हवाई सञ्चार, हवाई पथ प्रदर्शन र हवाई परिवहन सेवाको सञ्चालन सुरक्षित, नियमित, स्तरीय र प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यकासाथ स्थापित नेपाल नागरिक उड्यन प्राधिकरण हवाई यात्रुको सुरक्षा एवं हितलाई ध्यानमा राखी गुणस्तरीय सेवा सुविधा उपलब्ध गराउन प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछ।

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१७७

भूक्कार

कार्बन उत्सर्जन न्यूनीकरणको लागि रेडप्लस कार्यान्वयन
किन र कसरी कार्यान्वयन भइरहेको छ

एक जानकारी

रेडप्लस भनेको के हो ?

वन विनाश तथा वन क्षयीकरणबाट हुने कार्बन उत्सर्जनलाई न्यूनीकरण गर्ने, वनको प्रभावकारी संरक्षण गर्ने र यसको दिगो व्यवस्थापन मार्फत कार्बनसञ्चिति क्षमता अभिवृद्धि गराउने कार्य गरे बापत विकासोनुस्ख मुलुकहरूलाई विकसित राष्ट्रहरूबाट प्रेत्साहन स्वरूप प्राप्त हुने भुक्तानीको अवधारणालाई समग्रमा रेड प्लस (REDD) भनिन्छ ।

रेडप्लसका प्रमुख उद्देश्यहरू

- ◆ वन विनास तथा वन क्षयीकरणबाट हुने कार्बन उत्सर्जनलाई कम गरी जलवायु परिवर्तन यूनिकरणमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- ◆ वनको दिगो व्यवस्थापन गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।
- ◆ वन क्षेत्रले गर्ने कार्बन शोषण र सञ्चितिमा अभिवृद्धि गर्ने ।
- ◆ वनमा भएको कार्बन व्यापारबाट आर्थिक लाभ गर्दै दिगो विकास र समुदायको जीविकोपार्जनमा सुधार गर्ने ।

रेडप्लसमा मुख्यगरी के के काम गरिन्छ ?

- ◆ विभिन्न कारणहरूबाट हुने वन विनास कम गर्ने ।
- ◆ वन क्षयीकरण कम गर्नको लागि वनको हैसियत कम नहुने गरी विभिन्न क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने ।
- ◆ वनको संरक्षण गर्ने ।
- ◆ दिगो वन व्यवस्थापनको लागि वन व्यवस्थापन योजनाहरू तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
- ◆ वनहरूमा कार्बन सञ्चिति बढाउने जस्ता क्रियाकलापहरूलाई प्रवर्द्धन गर्ने ।

रेडप्लस कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा के फाइदा हुन्छ ?

- ◆ वनको दिगो व्यवस्थापन भई विविध क्षेत्रहरूमा वनको संरक्षण, बनजन्य उत्पादन वृद्धि, जैविक विविधताको संरक्षण, जलाधार व्यवस्थापनमा सहयोग आदि हुने ।
- ◆ जीविकोपार्जन तथा वन उद्यमहरूको विकास सहयोगको दायरा अभिवृद्धि हुने ।
- ◆ वातावरणीय सेवाहरूको अभिवृद्धि हुने ।
- ◆ वन व्यवस्थापन तथा रुसहरूको वृद्धिबाट प्राप्त हुने कार्बनको मूल्याङ्कन गरी रकम प्राप्त हुने ।

रेडप्लसको कार्यक्रमलाई नेपाल सरकारले मूल कार्यक्रमको रूपमा अद्वितीयकार गरिसकेको परिपेक्ष्यमा यसका चुनौतीहरू जस्तै उपयुक्त कार्बन मापनको कार्य, कार्बन मापनलाई प्रमाणिकरण, लगानीकर्ता वा क्रेताको उपलब्धता, निरन्तर वन व्यवस्थापन कार्यको सञ्चालन, सबै क्षेत्रबाट अपनल्त्व एवम् लाभांश वितरणको कार्य न्यायोचित एवम् व्यवस्थित संस्थागत प्रणालीको विकासहरूलाई उपयुक्त सम्बोधन गर्दै नेपालले फाइदा लिन सक्ने विश्वास लिइएको छ ।

जानकारीको लागि सम्पर्क :

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

रेड कार्यान्वयन केन्द्र

बबरमहल, काठमाडौं, फोन नं. ०१ ४२३९९२६

तथा प्रदेश वन निर्देशनालयहरू

सबै प्रदेशहरू रेड, फोकल डेस्क

भूक्तार

ैदेशिक रोजगार बोर्ड सचिवालयबाट प्रदान गरिने कल्याणकारी सेवाका लागि पुन्याउनुपर्ने, प्रक्रिया र आवश्यक कागजातहरू

क्र.सं.	कल्याणकारी सेवाहरू	आवश्यक कागजातहरू	प्रक्रिया
१	मृतकको शव नेपाल सिक्कामे	<ul style="list-style-type: none"> ■ निवेदन ■ निवेदन पत्रकमा मरदाको नामिकरण ■ परिवार सदृश्य-अरक्षनको चारियत सुन्नने कागजबाट (नामिकरण Driving License/परिचय पत्र) को प्रतिलिपि 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्थानीय तह वा सूचना तथा पापार्सो केन (MRC) समै आफूलाई पापक भने कार्यालयमा गर्ने लोकिएको लोकान्तरका कागजात सहित निवेदन रेखा गर्ने, ■ निवेदन बोर्ड सचिवालय बाट कम्प्युटर द्वारा विभागमा, अधिकारीहरू द्वारा विभाग राजदानीमा वा आविष्कारको लिए सार्वतोरण गर्ने अधिकारीहरू द्वारा विभाग राजदानीमा विभाग राजदानीमा नियोग सार सम्बन्धमा गर्ने राजदानीमा गर्ने पाल गर्ने, ■ कम्प्युटर द्वारा विभाग सदृश्य-अरक्षनको शब्द आफूलाई गर्ने कागजातको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने राजदानीमा (पोर्टो पुर्वे स्थानमात्र) वा ग्राम-वाला गुम्बारी गर्ने, ■ स्थानीय प्रशासन वा सामाजिक कार्यपालीको रोलबाट राजदानीमा विभाग विभागलाई विभाग राजदानीमा गर्ने
२	शब्द दुमानी	<ul style="list-style-type: none"> ■ निवेदकको नामिकरण प्रतिलिपि। ■ कम्प्युटरको रोलबाट निर्भरी, ■ निवेदकलाई समर्पक नम्रता र मूलक परिवारको समर्पक ठेगाना 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्थानीय तह वा सूचना तथा पापार्सो केन (MRC) समै आफूलाई पापक भने कार्यालयमा गर्ने लोकिएको लोकान्तरका कागजात सहित निवेदन रेखा गर्ने, ■ बोर्ड सचिवालयलाई शब्द स्थानमात्र लिई विभाग गर्नको लागि कागजातको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने राजदानीमा (पोर्टो पुर्वे स्थानमात्र) वा ग्राम-वाला गुम्बारी गर्ने, ■ स्थानीय प्रशासन वा सामाजिक कार्यपालीको रोलबाट राजदानीमा विभाग विभागलाई विभाग राजदानीमा गर्ने
३	ैदेशिक रोजगारीको ऋम्या नन्दन्य मुकुट वा नेपाल विभाग अल्पसंख्यक सम्पदा शब्द भाषा	<ul style="list-style-type: none"> ■ मृतकको राजालालीको प्रतिलिपि, ■ नामिकरणको जीर्णीति, ■ विभागितमा नेपाली शूलालय-अस्पतालको मुकुटी प्रयाण र प्रजानन् पर (विभेदितमा मृत्यु घटेको हातमा), ■ स्थानीय तहमा शब्द भाषा मुकुटी प्रयाणको राजालालीको मृत्यु घटेको हातमा, ■ कुप्रयाणको कालमा शब्द भाषा मुकुटी प्रयाणको राजालालीको रोलबाट भएको सर्वियत मुकुट, ■ हातमालाको नामिकरण-नम्रता प्रयाणको प्रतिलिपि, ■ अविवित प्रयाणको प्रतिलिपि (वरि अविवित प्रयाण), ■ हातमालाको समाप्त विवेद गरेको भाषा अल्पसंख्यको पर, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्थानीय तहमा शब्द भाषा राजालालीको प्रतिलिपि लिई विभाग गर्ने राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने, ■ स्थानीय तहमा शब्द भाषा राजालालीको प्रतिलिपि लिई विभाग गर्ने राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने राजालालीको प्रतिलिपि लिई विभाग गर्ने राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने राजालालीको प्रतिलिपि लिई विभाग गर्ने
४	विभागी अल्पसंख्यक अर्थात् सहायता	<ul style="list-style-type: none"> ■ शब्द स्थानमात्र लियोको विभाग / शब्द भाषा, ■ ग्राम-वालाको अधिकारी / विभागिको प्रयाण (विभाग अस्पताल रिपोर्ट दुलालाम), ■ कम्प्युटरको रोलबाट, ■ राजालालीको प्रयाण / अल्पसंख्यक भाषा, ■ नेपालको सरकारी अस्पतालमा जापानी वालीको परिवारमा देखिनकर रिपोर्ट, ■ कम्प्युटरको रोलबाट राजालालीको पर राजालालीको रिपोर्ट / अर्थात् विभागिको रिपोर्टसँगको प्रतिलिपि, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्थानीय तहमा शब्द भाषा वा बोर्ड सचिवालयमा हातमालालाई निवेदन दिए परे, ■ विभागिको रोलबाट राजालालीको अधिकारी अल्पसंख्यक सहायता बोर्ड सचिवालयलाई उल्लङ्घन गर्ने, ■ अविवित प्रयाणको प्रतिलिपि (वरि अविवित प्रयाण), ■ विभागी अल्पसंख्यक सहायता राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने राजालालीको प्रतिलिपि लिई विभाग गर्ने
५	कम्प्युटरको रोलबाट गम्भीर विभागी / विभिन्नको गम्भीर विभागी भाषा: Alzheimer, Kidney Failure, Cancer, Heart Disease & Parkinson Disease) भएको अर्थात् सहायता तरिनि	<ul style="list-style-type: none"> ■ कम्प्युटरको रोलबाट गम्भीर विभागी, ■ विभिन्नको गम्भीर विभागी सहायताको नामिकरण प्रतिलिपि, स्थानीय तहमाल विभाग पर, ■ कम्प्युटर र विभिन्नी परिवारको सदरकारीको नाम प्राप्तालाल, ■ नेपालको सरकारी अस्पतालमा यालीलो परिवार देखि जापानी प्रयाण (विभागिको रिपोर्ट / अर्थात् विभागिको रिपोर्टसँगको प्रतिलिपि) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्थानीय तहमा शब्द भाषा वा बोर्ड सचिवालयमा हातमालालाई निवेदन दिए परे, ■ विभागिको रोलबाट राजालालीको अधिकारी अल्पसंख्यक सहायता बोर्ड सचिवालयलाई उल्लङ्घन गर्ने, ■ अविवित प्रयाणको प्रतिलिपि (वरि अविवित प्रयाण), ■ विभागी अल्पसंख्यक सहायता राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने राजालालीको प्रतिलिपि लिई विभाग गर्ने
६	ैदेशिक रोजगारीको ऋम्या मृत्यु / पूर्ण अल्पसंख्यक भाषाको छुरुए छुरीलाई उत्तम गरी छुर्नुको छुरुए	<ul style="list-style-type: none"> ■ शब्द स्थानमात्र लियोको विभागीको प्रतिलिपि, ■ अविवितको नामिकरण प्रतिलिपि, ■ मृत्युको प्रयाणको प्रयाण-गम्भीर विभागीको प्रयाणको प्रयाणालित गर्ने सरकारी नामका प्राप्त विभिन्नको प्रयाणको प्रतिलिपि ■ जम्मा लाली प्रयाणको प्रतिलिपि, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ १००% अविवित महानाला पापेको कागजातका लाइसेन्स (१८ वरि स्थिरका, नमी देखि १२ काला सम्म लाग्ने छुरुएको लाइसेन्स) उत्तम गर्ने राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने, ■ उत्तम गर्ने राजालालीको लाइसेन्स राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने, ■ स्थानीय तहमा शब्द भाषा राजालालीको लाइसेन्स राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने, ■ उत्तम गर्ने राजालालीको लाइसेन्स राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने, ■ प्राप्त विवेद योझ जापानी परि अल्पसंख्यक सहायताको लाइसेन्स राजालालीको शब्द बेसलाई रिप्रोडक्शन विभागमा गर्ने,
७	विभेदित रोजगारीको ऋम्या मृत्यु / पूर्ण अल्पसंख्यक सहायता	<ul style="list-style-type: none"> ■ कम्प्युटरको रोलबाट गम्भीर विभागी, ■ विभेदितको नामिकरण वा योग्यताको प्रतिलिपि / समर्पक नम्र, ■ ग्राम-वालाको अधिकारी / जेकेको नाम र ठेगाना, ■ विभेदितको नाम र ठेगाना (विभेद तेसि भाषा)। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ उत्तम गर्ने सरकारी अस्पतालको सदरबय वा निविदको आल्पालाई बोर्ड सचिवालयमा गर्ने
८	कानूनी प्रतिलिपि	<ul style="list-style-type: none"> ■ कम्प्युटरको रोलबाट गम्भीर विभागी, ■ विभेदितको नामिकरण वा योग्यताको प्रतिलिपि / समर्पक नम्र, ■ कम्प्युटर संस्करणको नाम / जेकेको नाम र ठेगाना, ■ कम्प्युटरको समर्पक नम्र (विभ उत्तमका भए) ■ परिवार सदरबय / अल्पसंख्यको नामिकरण / समर्पक नम्र, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ कम्प्युटरको रोलबाट गम्भीर विभागी, ■ विभेदितको नामिकरण वा योग्यताको प्रतिलिपि / समर्पक नम्र, ■ कम्प्युटर संस्करणको नाम / जेकेको नाम र ठेगाना, ■ कम्प्युटरको समर्पक नम्र (विभ उत्तमका भए) ■ परिवार सदरबय / अल्पसंख्यको नामिकरण / समर्पक नम्र,
९	मृत्युको प्रक्रियिका विभागी कागजातको उत्तम तथा जातिका	<ul style="list-style-type: none"> ■ शब्द स्थानमात्र लियोको विभागी, ■ नेपाल ग्राम-वालाको नाम सम्बन्धीय विभागीको प्रतिलिपि / समर्पक नम्र, ■ ग्राम-वालाको नाम / जेकेको नाम र ठेगाना, ■ कम्प्युटरको समर्पक नम्र (विभ उत्तमका भए) ■ परिवार सदरबय / अल्पसंख्यको नामिकरण / समर्पक नम्र, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ कम्प्युटरको रोलबाट गम्भीर विभागी, ■ विभेदितको नामिकरण वा योग्यताको प्रतिलिपि / समर्पक नम्र, ■ कम्प्युटर संस्करणको नाम / जेकेको नाम र ठेगाना, ■ कम्प्युटरको समर्पक नम्र (विभ उत्तमका भए) ■ परिवार सदरबय / अल्पसंख्यको नामिकरण / समर्पक नम्र,
१०	शुरुक सोधपर्न (PDOT महिलाको लागि भाषा)	<ul style="list-style-type: none"> ■ शब्द स्थानमात्र लियोको विभागी, ■ अभियुक्तका विभागी कागजातको उत्तम प्रयाण प्रतिलिपि, ■ अभियुक्तका विभागी सामाजिक समर्पक नम्र, ■ राजालालीको प्रतिलिपि, 	<ul style="list-style-type: none"> ■ एप्पल ग्राम-वालाको नाम र ठेगाना ■ पूर्ण स्थानमात्र लियोको विभागी

निवेदन दिवा ध्यान दिनुपर्ने क्रासहरू

- मृत्यु घटेको विभागी
- अर्थात् सहायताको लागि प्रयाण प्रतिलिपि
- नेपाल ग्राम-वालाको नाम सम्बन्धीय विभागीको प्रतिलिपि
- ग्राम-वालाको नाम / जेकेको नाम र ठेगाना
- कम्प्युटरको समर्पक नम्र (विभ उत्तमका भए)
- परिवार सदरबय / अल्पसंख्यको नामिकरण / समर्पक नम्र

ग्राम कल सेन्टर सपक विवरण

- callcenter@feb.gov.np
- www.facebook.com/molcallcenter
- www.twitter.com/mol_callcenter
- +977-01-590008
- +977-9801800013
- +977-9801800013
- +977-9801800013 (स:शुरुक सोधपर्न)
- १११, १६६००५००५ (NTC बाट निःशुल्क)

लोट: ैदेशिक रोजगार विभागली, २०८४ (पूर्णी संस्करण) को विभाग १८ को उपचियां ८ ले आर्थिक सहायताको लियेदान स्थानीय तहमालीत समेत दिन सकिन्दै त्वयस्या गरेको है।

रेडियो तेपेलाको मुख्यभूपत्र

भूक्तार

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

उपभोक्ताहरुसँग सम्बन्धित गुनासो दर्ता गर्ने सम्बन्धी सूचना ।

यस नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त गरी दूरसञ्चार सेवा प्रदान गरिएका सेवा प्रदायकहरूले प्रदान गरेको दूरसञ्चार सेवाका सम्बन्धमा समस्या भएमा दूरसञ्चार सेवाका सम्बन्धमा समस्या भएमा दूरसञ्चार उपभोक्ताहरूले सम्बन्धित सेवा प्रदायकहरूलाई गुनासो गर्दा पनि समस्या समाधान नभएको खण्डमा यस प्राधिकरणको कार्यालयको सम्पर्क नम्बर तथा कार्यालयको इमेल मार्फत गुनासो व्यवस्थापन गरिए आएको छ । हाल दूरसञ्चार सेवाका सम्बन्धमा उपभोक्ताहरूको गुनासोलाई थप व्यवस्थित एवं प्रभावकारी बनाउनको लागि कार्यालयको सम्पर्क नम्बर तथा इमेलको अतिरिक्त गुनासो व्यबस्थापन प्रणाली (complaint Handling system) समेत तयार गरी सोमै प्राधिकरणको Website मा राखिएको “गुनासो व्यबस्थापन प्रणाली (Complaint Handling system)” मा समेत गुनासो दर्ता गराउन सक्ने व्यवस्था गरेको व्यहोरा सम्पूर्ण दूरसञ्चार उपभोक्ता तथा सम्बन्धित सरोकार वाला सबैको जानकारीको लागि अनुरोध छ ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण

उपभोक्ता हित संरक्षण शाखा

जमल, काठमाडौं, नेपाल

पो.ब.नं.: ९७५४

फोन +९७७-१-५३५५४७४, ५३५४७१७, ५३५५६४९

फ्याक्स: +९७७-१५३५५२५०

इमेल: ntra@nta.gov.np

www.nta.gov.np

भृक्तार

विद्युत नियमन आयोग

एक परिचय

राष्ट्रिय आर्थिक विकासको मेलदण्डको रूपमा स्थापित हुने प्रगाढ क्षमता राखेको नेपालको विद्युत क्षेत्रलाई नियमन गर्नु साथै उपलब्ध स्रोतको अधिकतम सदुपयोग गर्नको निम्न विद्युत क्षेत्रलाई थप प्रमावकारी एवम् सुदूढ बनाउन, विद्युत उत्पादन, प्रसारण, वितरण तथा व्यापारलाई सरल, नियमित, व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाई विद्युतको माग र आपूर्तिबिच सन्तुलन कायम राख्न, विद्युत महसुल नियमन गर्न, विद्युत उपभोक्ताको हकहित संरक्षण गर्न, विद्युतको बजारलाई प्रतिस्पर्धात्मक बनाउन विद्युत सेवालाई भरपर्दो, सर्वसुलभ, गुणस्तरयुक्त तथा सुरक्षित बनाउन आवश्यक रहेकोले एउटा स्वशासित एवम् सङ्गठित नियामकीय संस्थाको रूपमा विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ तथा विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५ अन्तर्गत विद्युत नियमन आयोगको स्थापना भएको हो । यस आयोगका प्रथम पदाधिकारीहरूको मिति २०७६ वैशाख २५ गते नियुक्ति भएको हो ।

विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४ ले निर्दिष्ट गरेबमोजिम ग्रिडसहिता र वितरणहिता बनाई कार्यान्वयन गर्ने, विद्युत सेवाको सञ्चालन तथा मर्मतसम्भारको स्तर तथा कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने, विद्युत प्रणालीको गुणस्तर तथा सुरक्षास्तरको मापदण्ड बनाई समग्र विद्युत क्षेत्रको अभिमावकत्व ग्रहण गर्दै नेपाली विद्युत क्षेत्रलाई विकासतर्फ अग्रसर गराउने जिम्मेवारी आयोगका रहेको छ ।

आगामी दिनहरूमा थप उत्साहका साथ दक्षिण एसियाली क्षेत्रमा रहेका नियामक निकायहरूसँग सहकार्य गर्दै द्विपक्षीय, त्रिपक्षीय एवम् बहुपक्षीय विद्युत व्यापार गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरी नेपालको विद्युत उत्पादन क्षमताको उपयोग गर्दै नेपालको आर्थिक समृद्धिमा सघाउ पुऱ्याउन आयोग प्रतिबद्ध रहेको छ ।

७३औं वार्षिकोत्सव

भूकङ्गार

बीमाको महत्व र बीमा गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

- ◆ बीमाले निश्चित शर्तका आधारमा बीमकबाट पूरै वा आशिक जोखिम बहन गरी भविष्यमा हुनसक्ने नोकसानीविरुद्ध आर्थिक सुरक्षा प्रदान गर्दछ ।
- ◆ भविष्यमा आउनसक्ने विपति र हुनसक्ने दुर्घटनाका कारण जीवन तथा सम्पतिमा हुने हानी नोकसानीबाट सिर्जना हुने आर्थिक क्षतिलाई बीमाले न्यूनीकरण गर्दछ ।
- ◆ बीमा व्यक्ति तथा परिवारको नाफादायक लगानी पनि हो । थोरै थोरै एकम बचत गरेर गरिएको बीमाको अवधि समाप्त भएपछि प्राप्त हुने एकमुष्ठ रकमबाट आर्थिक अभावलाई पूर्ति गर्न सकिन्छ ।
- ◆ बीमालेखमा उल्लेखित सम्पूर्ण शर्त एवम् सुविधाको बारेमा जानकारी लिएर मात्र बीमा गर्नुपर्दछ ।
- ◆ बीमितले बीमाशुल्क बुमाएपछि त्यसको आधिकारिक भर्फाई वा रसिद लिनुपर्दछ र निश्चित समयमा नै बीमालेख नवीकरण गर्नुपर्दछ ।
- ◆ बीमितले आफूले बीमा गर्न लागेको बीमा कम्पनीका बारेमा राप्रोसाँग बुझेर मात्र बीमा गर्नुपर्दछ र आफूले खरिद गरेको बीमालेखसाँग सम्बन्धित सम्पूर्ण कागजातहरू सुरक्षित रास्तापर्दछ ।
- ◆ बीमा सम्बन्धी कुनै गुनासो भए वा समस्या परेमा नेपालको बीमा नियमनकारी निकाय 'नेपाल बीमा प्राधिकरण' मा उजुरी गर्नुपर्दछ ।

नेपाल बीमा प्राधिकरण
NEPAL INSURANCE AUTHORITY

कुपणडोल, ललितपुर ।
फोन : ०१-५४२९०७९, ५४३८७४३, ५४२८६०४

Email : info@nia.gov.np, Web: www.nia.gov.np

खाना पकाउने ज्याँस (एल.पी. ज्याँस) प्रबोगकलाईहरूलाई सुरक्षा सम्बन्धी

नेपाल आयल निगम लि. को

अति आवश्यक जानकारी

एल.पी. ज्याँस अस्त्यन्तै प्रज्वलनशिल ऐट्रोलियम पदार्थ भएकाले यसको प्रयोगमा पर्याप्त सतर्कता एवं साकारात्मी अपनाउनु जरुरी हुन्छ । त्यसैले खाना पकाउने ज्याँसको बुहावटले हुने दुर्घटनाबाट बच्न देहायका कुरामा विशेष ध्यान पुऱाउन सम्पूर्ण उपभोक्ताकार्यमा नेपाल आयल निगम अनुरोध गर्दछ ।

दुर्घटनाबाट बच्न ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू :

१. सिलिपडर ल्याऊदा लेजारा बगडाउने । भान्सामा लिलिपडर संघी ठाडो राखी प्रयोग गरीन ।
२. रेम्पलटर, रस्व, पाइप, सुलोजस्ता उपकरणहरू जुणास्तर भएको भाव प्रयोग गरीन ।
३. काम संसारीं संघी रेम्पलटर बढ गर्न नपर्न्नी ।
४. खाना पकाउदा सहि भन्दाल ढोका खुल्ला राखी र चुलीको कपडा लगाएर भाव खाना पकाउने गरी ।

ज्याँस बुहावट भएमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू :

१. खाना पकाउने स्थानमा एल.पी. ज्याँसको तिक्को गर्थ आइरहेको छ भने ज्याँस चुहिएको भन्ने चुभन्न घट्छ । ज्याँस लिक भएमा पाहेत रेम्पलटरको र पाइप खुल्लाको लच चम गरी ।
२. भयाल ढोका खुल्ला राखी र निकान निस्कने बस्तुहरू जस्तै ज्याँस चुलो, सलाउँ, लाईटर, धूप आदि नपर्न्नी । चिडुनजाय उपकरणको प्रयोग गरी ।
३. ज्याँस लिक भएमा रेम्पलटरलाई सिलिपडरमा सेप्टी क्याप समाझ बाहिर खुल्ला स्थानमा राखी र चराशियर बतिको ज्याँस विकेता अथवा ज्याँस उद्दोगमा सम्पर्क गरी ।

“सचेत द आवधान हुनु कै सुनिश्चित हुनु हो ।”

उपभोक्ता जनहितका लागि जारी

नेपाल आयल निगम लि.

केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
०१-४२६३८८८८, ४२६६८८८

भृक्तार

थोरै नै किन नहोस्,
बचत गर्ने बानी बसालौं।

एभरेष्ट बैंक
EVEREST BANK

दिगो, दरिलो र विश्वासिलो

भित्रि पृष्ठ रङ्गिन आधा रु. १५०००।

विनयी त्रिवेणी गाउँपालिका कार्यालय

दुमिकबास, नवलपरासी (ब.सु.पूर्व)

गाउँपालिकाको अनुरोध

- व्यक्तिगत घटना जस्तै जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइमराई ३५ दिन भित्र दर्ता गराँ।
- स्वास्थ्यका लागि स्वच्छ पानी पिउने गराँ।
- बाल श्रम नगराउँ।
- सबै बालबालिकाहरूलाई शिक्षामा सुनिश्चितता प्रदान गराँ।

बोधराज बस्त्याल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मगवती वैदवार क्षेत्री

उपाध्यक्ष

धनश्याम गिरी

अध्यक्ष

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१८३

भूरुक्कार

स्टुडियो नम्बर ६- रेडियो नेपाल !

रेडियो नेपालसँगको मेरो नाता गाँसिनुमा गजबको संयोग रहेको छ । वि.सं. २०२२ सालमा राष्ट्रिय नाचघरको रडगमञ्चमा “धनबहादुरको मृत्युमा परिवारको आँसु” नामक वियोगान्तक नाटक मञ्चन भइरहेको थियो । जसको मूल पात्र म र शकुन्तला गुरुड थिएँ । नाटक समाप्त भई पर्दा लागिसकेको थियो । दशक दीघोबाट दुई व्यक्ति मञ्चमा उविलनुभयो र मतिर हेँदै भन्नुभयो - ‘तपाईँको अभिनय स्वाभाविक र स्वर ओजनदार छ, प्रष्ट संवाद बोल्नु हुँदौरहेछ । म प्रभावित भएँ, तपाईँलाई बधाई छ’ । पहिलो पटक म अवाक् भएँ । पहिलो पटक एक अमुक व्यक्तिगाट मेरो आफ्नो प्रशांसा सुनेर ममा एक किसिमको उत्साह सञ्चार भयो । त्यसबेला म केही बोल्न सकिरहेको थिइनँ ।

मदनदासश्रेष्ठ

‘म श्यामदास वैष्णव, रेडियो नेपालमा कार्यरत छु । तपाईँको स्वर रेडियो अनुकूल छ । रेडियो नाटकका लागि रेडियो नेपाल आउनुस है ।’ - भन्नुभयो । सँगै उभिएर मलाई हेरी रहनुहुने अर्को व्यक्ति नाटककार, नाटक कलाकार जितेन्द्र महत अभिलासी हुनुहुदो रहेछ । त्यसको केही दिनपछि श्रीकृष्ण जन्माष्टमीसम्बन्धी नाटकमा स्वर अभिनयका लागि जितेन्द्र महल अभिलासीज्यूले रेडियो नेपाल आउन खबर गर्नुभयो । पहिलो रेडियो नाटकमा कंश पात्रको स्वर अभिनय निभाउने अभिभारा नाटक निर्देशक श्री श्यामदास वैष्णवज्यूले दिनुभयो । सुरुमा त अलि असजिलो, गाहो महसुस भयो । अन्य नाटक कलाकारको साथ र उत्साहले मैले कंश पात्रको भुमिका निर्वाह गर्न सफल भएँ । यो नै मेरो जीवनको प्रथम रेडियो नाटकमा अभिनय थियो - श्रीकृष्णजन्माष्टमीको दिन, २०२२ सालमा । त्यसपछि नियमित रूपमा रेडियो नाटकमा सहभागी भई विभिन्न पात्रहरूको पात्र चारित्र निर्वाह गर्ने मौका पाइयो । यही क्रममा २०३२ सालमा तत्कालीन रेडियो नेपालका महानिर्देशक कृष्णबहादुर खत्रीको पालामा रेडियो कार्यक्रम प्रस्तोताको रूपमा करार सेवामा काम गर्ने अवसर पाएँ ।

तत् पश्चात् रेडियो नाटकका लागि नियमित कार्यकै सिलसिलामा विदेशी प्रशिक्षक र स्वदेशी प्रशिक्षकहरूको संलग्नतामा रेडियो नेपालले ३ महिने रेडियो नाटक उत्पादन तथा रेडियो कार्यक्रम आलेख, कार्यक्रम प्रस्तुतिसम्बन्धी तालिममा म लगायत पाण्डव सुनुवार, हिएण्य भोजपुरे, आनन्द पुरी, लक्ष्मी भुषाल, सूर्यकुमारी पन्त, विश्व बल्लभ र बाहिरबाट अन्य समेत गरी २० जना सो तालिममा सहभागी भएका थिएँ । त्यो तालिमले नै मेरो जीवनकालमा नाटक कलासम्बन्धी लाग्न थप ऊर्जाको वातावरण बनेको थियो । रेडियो नाटक निर्देशक हिपिसाद रिमालको कार्यकाल समाप्त भएपछि २०४३ सालमा नाटक निर्देशकको अभिभारा ममा आयो । रेडियो नेपालको माध्यमबाट नै धेरै कलाकारहरूले स्वर अभिनय गर्ने अवसर प्राप्त गर्ने वातावरण बन्दै गयो । रेडियो नाटकमा स्तरीयता र लोकप्रियता बढाउन रेडियो नाटक लेखकहरूको अभाव खड्कन नदिन २०५० सालमा रेडियो नेपालको आयोजनामा त्यसबेलाका उत्कृष्ट रेडियो नाटक लेखक, रेडियो कार्यक्रम विज्ञ तथा प्रस्तोताहरूको सहभागितामा रेडियो नाटक उत्पादन तथा लेखनबाटे २ दिने अन्तरकृया कार्यक्रमसमेत भएको थियो । साथै तत्कालीन

भूक्तार

पाँचै विकास क्षेत्रमा स्थापित क्षेत्रीय रेडियो प्रसारण केन्द्र धनकुटा, पोखरा, सुर्खेत, काठमाडौं, दिपायलमा रेडियो नाटक उत्पादन तथा निर्देशन प्रतियोगिता गराई स्थानीय कलाकार, निर्देशक, लेखकहरूलाई प्रोत्साहित गर्नेगरी नाटक उत्पादन गरी प्रसारण गर्ने तथा पहिलो, दोस्रो तथा तेस्रोलाई नगद पुरस्कारले सम्मान गर्ने व्यवस्था समेत भएको थियो । केन्द्रवाट विभिन्न समय सन्दर्भमा विभिन्न चाडपर्वहरूका धार्मिक, ऐतिहासिक, सामाजिक कृयाकलापहरूलाई समेट्ने रेडियो नाटकहरू उत्पादन हुदै गएको थियो । त्यसताकाका प्रमुख धारावाहिक रेडियो नाटकहरूमा :-

धार्मिक:-

- १) श्री स्वस्थानी ब्रतकथामा आधारित ३१ अध्याय (३१ भागको) नाटक
- २) दैैर्घ्यपर्व सम्बन्धी दुर्गा सप्तचण्डीमा आधारित नौ दिनसम्मको नौ भागको रेडियो नाटक
- ३) तिहार यमपञ्चकको कथालाई समेटेर प्रत्येक दिनको महत्वको नाटक ५ भाग ।

जनचेतनामूलक सामाजिक नाटक:-

- १) आरोहण अवतरण- बालश्रम शोषणविरुद्धको ५१ भाग
- २) गणेशमानको जीवनीमा आधारित वीर गणेशमान नाटक १२ भाग

यी नाटकहरूको अलावा विभिन्न समय, सन्दर्भ र चाडपर्वहरूका धैरै नाटकहरू रेडियो नेपालको आर्काइभमा अहिले पनि सुरक्षित रहेका छन् ।

अब शीर्षकको सन्दर्भतिर लागौँ । रेडियो नेपालको एउटा जीवन्त इतिहास बोकेको पुरानो भवनको भित्री भागमा विभिन्न स्टुडियोहरू छन् । त्यही विभिन्न स्टुडियोहरूको सरेफेरोमा स्टुडियो नम्बर ६, पनि रहेको छ । तत्कालीन अवस्थामा हरेक शनिबार दिनको ठिक १:३० बजे प्रत्येक नागरिकको मनमस्तिष्कमा भिज्जसक्ने नाटक प्रसारण गरी उत्पादन हुने कक्ष नै स्टुडियो नम्बर ६ हो । रेडियो नेपालको नाटक उत्पादन हुने कक्ष अर्थात् कथा अनुसार नाटकका पात्रहरूको स्वराङ्कन गर्नेदेखि घटना आरोह अवरोका सङ्गीत, धनि समिश्रण गरी पूर्ण रूपमा नाटक तयार बनाएर प्रसारणयोग्य बनाउने कक्ष हो स्टुडियो नम्बर ६ । स्टुडियो नम्बर ६ मा नाटक उत्पादनका लागि आवश्यक प्राविधिक उपकरण र नाटक उत्पादनका लाग्नि कथा, घटना, स्थान प्रष्ट्याउनका लागि धनियुक्त रेडियो नाटक भएकोले नाटकलाई जीवन्त बनाउन विभिन्न घटना, समय, अवस्था श्रोतालाई जानकारी गराउन धनि सामग्रीका लागि जस्तै चराचुरुङ्गी, कुकुर भुकेको, पानी कलकल बगेको, घोडा कुदेको, रातको समय दर्शाउन लाटोकोसेरो, रुख काटेको, ढलेको, खेतबारीमा काम गरेका आदि आवाजहरू संज्ञकलनका लागि टेप रेकर्डर बोकेर विभिन्न स्थानमा जानुपर्ने अवस्था थियो त्यतिबेला । हावा, हुरी, आगो बलेको, पदचाप, आदि धनिहरू स्टुडियोमा नै उत्पादन गरिनुपर्यो । अहिले आधुनिक प्रविधि भएकोले यो समस्या छैन । यी सामग्रीको व्यवस्था गरिएको कक्ष नै स्टुडियो नं. ६ हो । यही स्टुडियोबाट कथा घटनाअनुसार संवाद, स्वराङ्कन, धनि आदिको समिश्रण गरी तपाईँ हामीले सुन्ने रेडियो नाटक उत्पादन गर्ने ऐतिहासिक कक्ष स्टुडियो नं. ६ हो ।

यही धन्यात्मक रूपमा संयोजन गरी प्रसारण गर्ने परम्परा पद्धतिभित्र रेडियो नाटक निर्देशक तथा रेडियो नाटकका अग्रज पण्डित श्यामदास वैष्णव, हरिपुराद रिमालजस्ता सारथीहरूले यही स्टुडियो नम्बर ६ बाट रेडियो नेपाललाई थुपै योगदान दिएर रेडियो नाटकको इतिहास रचन सफल भएका छन् । श्रव्य नाटक विद्या अर्कै हो, रङ्गमञ्चीय नाटकभन्दा यसको भाषा, शैली र

७३ औं वार्षिकोत्सव

ਮੁੜਕਾਰ

ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨ ਬੇਗਲੈ ਹੁਨਛ । ਤਿਆਂ ਕੁਝ ਪਨਿ ਕਲਮ ਚਲੇਕਾ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਦੂਜਾ ਨਾਟਕਕਾ ਲੇਖਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਾਟਕਕਾਂ ਲੇਖਕਾਵਾਂ ਮਨੋਦਰ ਮਨੋਦਰ ਹੁਨਛਾਂ ਮਨੋਦਰ ਕੁਰੋ ਹੁੰਦੈਨ । ਯਾਦਕਾ ਆਪਨੈ ਸਿੱਖਾਨਤ ਰਾਹਿਂ ਪਾਰਿਪਾਠੀ ਅਨੁਸਾਰ ਯਾਦਕਾ ਅਲਾਗੈ ਸਥਾਨ ਛ । ਜਾਣੋ :

੧. ਭਾਸਾ ਸ਼ੈਲੀ ਸਹਜ ਰ ਸਬੈਲੇ ਬੁਭਨਸਕਨੇ ਹੁਨੁਪਾਰਾਂ ।
੨. ਗਹਨ ਸ਼ਬਦ, ਘੁਮਾਉਰੀ ਲੇਖਨ ਹੁਨੁ ਹੁੰਦੈਨ ।
੩. ਛੋਟੋ ਛੋਟੋ ਵਾਕਿਆਵਾਂ ਲੇਖਨੁਪਾਰਾਂ ।
੪. ਰੇਡੀਯੋ ਫਿਕਵਿਨਸ਼ੀ ਵਾ ਜਿਕ੍ਰੀਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨਿਵਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਵਾਂ ਸੁਣਨ ਰ ਬੁਭਨ ਗਾਵਾਂ ਪਦਾਰਥ, ਸੁਨਦਾ ਅਨਿਰਥ ਹੁਨ ਸਕਦਾਂ ।
੫. ਲਕਿਤ ਸ਼੍ਰੋਤਾਬਾਰੇ ਰੇਡੀਯੋ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸਪਾਈ ਹੁਨੁਪਾਰਾਂ ।
੬. ਨਾਟਕਕਾਂ ਉਦੇਸ਼ਿਤ ਰ ਲਕਿਤ ਸਪਾਈ ਹੁਨੁਪਾਰਾਂ ।
੭. ਧਵਨਿ, ਧੂਨ ਰ ਸਙਗੀਤਕਾਂ ਠਿਕ ਠਾਂਤਮਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗੰਨੁਪਾਰਾਂ ।

ਯਾਦਕਾ ਅਡਾਂ ਪੁਗੇਕਾ ਨਾਟਕਕਾਂ ਆਲੋਖ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਹਾਤਮਾ ਪੇਪਾਂ ਤੇ ਸਲੇ ਕਲਾਕਾਰਾਵਾਂ ਕੋ ਚਿਨਨ, ਧੂਨ, ਧਵਨਿ ਰ ਸਙਗੀਤਕਾਂ ਚਿਨਨ ਰ ਸਙਗੀਤਕਾਂ ਚਿਨਨ, ਪੋਸਟ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ, ਰਿਹਾਰਿਸ਼ਨ, ਕਲਾਕਾਰ ਨਿਰੰਦੇਸ਼ਨ, ਡਾਕਿਡ, ਮਿਕਿਸ਼ਡ ਆਪਨਾ ਸਹਹਾਗੀਵਾਂ ਤਾਰ ਗੰਨ ਸਕਦਾਂ, ਯਾਦਕਾ ਨਿਮਿਤ ਉਤਪਾਦਕ ਵਾ ਕਲਾਕਾਰ ਨਿਰੰਦੇਸ਼ਕਮਾ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਨ ਹੁਨੁਪਾਰਾਂ:-

੧. ਭਾਸਾਸਮਨਿਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਨ
੨. ਵਿ਷ਯਕ ਵਸਤੂਕਾਂ ਜਾਨ ਰ ਅਧਿਧਿਕ ਵਿਅਕਤੀ
੩. ਨਾਟਕ ਸਾਮਗ੍ਰੀਕਾਂ ਗਹਨ ਅਧਿਧਿਕ ਵਿਅਕਤੀ
੪. ਕਲਾਕਾਰਾਵਾਂ ਕੋ ਚਿਨਨ ਰ ਕਲਾਕਾਰਾਵਾਂ ਕੋ ਠਿਕ ਸਥਾਨਮਾ ਸਥਾਪਨਾ
੫. ਧਵਨਿਸਙਗੀਤਕਾਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਰ ਜਾਨ
੬. ਸਹਾਯਕ, ਪ੍ਰਾਵਿਧਿਕ ਰ ਉਤਪਾਦਨ ਨਿਰੰਦੇਸ਼ਨ ਦਿਨਸਕਨੇ ਕਸਤੂਰੀ
੭. ਆਵਾਜ਼ਕ ਸੰਸਾਰਾਵਾਂ, ਰੇਡੀਯੋਕਰਣ ਗੰਨਸਕਨੇ ਕਸਤੂਰੀ
੮. ਕਲਾਕਾਰਾਲਾਈ ਨਿਰੰਦੇਸ਼ਨ ਦਿਨਸਕਨੇ, ਆਫੈ ਬੋਲੇਰ ਦੇਖਾਉਨੇ, ਮੁਖਾਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਜਾਨ ਕਮ ਕਾਰੀ ਬੋਲਾਉਨੇ ਰ ਉਚਾਈਕ ਗਰਾਊਨੇ ਸਕਨੇ ਕਸਤੂਰੀ ਹੁਨੁਪਾਰਾਂ ।
੯. ਲੇਖਕਾਵਾਂ ਸਮਾਂ ਮੰਨ ਬੁਭਨਸਕਨੇ, ਮਾਰ ਰ ਮਾਰਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਟਸਾਂਗ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨ ਗੰਨਸਕਨੇ
੧੦. ਉਤਪਾਦਨ ਮੈਸਕੇਕਾਂ ਨਾਟਕਪ੍ਰਤਿ ਪੁਰਾ ਜਵਾਫ਼ਦੇਹਿਤਾ ਲਿਨਸਕਨੇ | ਆਲੋਚਨਾ ਗੰਨਸਕਨੇ, ਸਥਾਨ ਕਮ ਕਾਰੀ, ਦੋਹੋਰੀ ਮਾਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਟ ਗਰਾਊਨਸਕਨੇ, ਕੁਝ ਪਨਿ ਬੇਲਾ ਜਵਾਫ਼ ਦਿਨਸਕਨੇ |

ਤਤਕਾਲੀਨ ਅਵਸਥਾਮਾ ਰੇਡੀਯੋ ਨਾਟਕ ਲੇਖਨਮਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੱਸਕਾਵਾਂ ਮਹਾਂਕਾ ਪਣਿਤ ਇਤਾਹਾਦਾਸ ਵੈਣਾਵ, ਬੀ. ਬੀ. ਸਿੱਹ, ਪਣਿਤ ਖੇਮਰਾਜ ਕੇਸ਼ਵਸ਼ਾਰਣ, ਦਾਮੋਦਰ ਧਿਮਿਰੇ, ਜਿਤੋਨਦ ਮਹਤ ਅਮਿਲਾਸੀ, ਰਾਮਵਿਕਮ ਸਿਜਾਪਤਿ, ਕੁਵੇਰ ਗੁਰੂਤੌਲਾ, ਲਕਿਤ ਲੋਹਨੀ, ਗੋਪਾਲਰਾਜ ਪਨਤ ਆਦਿ ਹੁਨੁਹਨਥਾਂ । ਤਿਆਂ ਨਿਰੰਦੇਸ਼ਨ ਨਿਰੰਦੇਸ਼ਨ ਪੁਸ਼ਟਾਮਾ ਰੇਡੀਯੋ ਨਾਟਕਕਾ ਲਾਗਿ ਕਲਮ ਚਲਾਉਨੇਹਾਵਾਂ ਲੇਖਨਾਥ ਸਾਪਕੋਟਾ, ਅਣੋਕ ਪਾਣਡੇ, ਮਹੇਸ਼ ਥਾਪਾ, ਘਨਇਆਮ ਖਤਿਵਡਾ, ਸੋਮਨਾਥ ਸੁਵੇਦੀ, ਉਦਯ ਖਨਾਲ, ਗੋਪਿ ਸਾਪਕੋਟਾ, ਮਿਲਨਰਾਜ ਗੁਰੂਤੌਲਾ, ਮੁਨਿਨਦ

ਹਈ ਅਧੀਨੀ ਵਾਰਿਸ਼ਕੋਤੇਵਾਂ

भूक्तार

रिमाल, रविकुमार पाखण्डी, हरिहर तिमिल्सीना, साधना प्रतीक्षा, दीपक समिर, श्रीप्रसाद थापा, जितु नेपाल, कृष्ण शाह यात्री, शिरोमणि आदि हस्तीहरूको अनुलनीय योगदान रहेको छ ।

रेडियो नाटक उत्पादक वा प्रोड्युसरले चरित्रअनुसार कालाकारको छनौट गरेपछि कलाकारले आफ्नो चरित्रअनुसार निर्देशक वा उत्पादकले दिएको निर्देशन प्रस्तु बुझी आफूलाई तोकिएको चरित्रमा र अवस्थामा लीन गराउन सक्नुपर्दछ । जस्तै एउटा बहुलाको चरित्र अभिनय गर्नुपर्नेछ भने आफूले देखेको कुनै बहुलाको चरित्र चित्रण आफ्नोपनमा ढालेर निर्देशन अनुसार चारेत्र स्थापना गर्नुपर्दछ । यस अतिरिक्त नाटक पुरा पढने, कथा बुझ्ने, आफ्नो चरित्र कस्तो छ मनन गर्ने, सोही अनुरूप भाषा, शैली र उच्चारण गनेसक्ने अवस्था अनुसार आफूलाई ढाल्ने, निर्देशन बुझ्ने, आफू र आफ्ना सह-पात्रको चरित्र उठाउन सक्ने, रोक्ने, पढने, अडने, घुमाउने, छिटो र बिस्तारै बोल्ने, कहाँ बिस्तारै बोल्ने र कहाँ कस्तो छ बुझ्ने र नाटक निर्देशकप्रति पुरा बफादार रहने । नाटक उत्पादक त्यो व्यक्ति हो जसले लेखको मर्म बुझेर नाटक माध्यमद्वारा श्रीतासँग कुराकानी गरिरहेको हुन्छ । त्यसकारण रेडियो नाटक उत्पादक रेडियो नाटककै उत्पादक भएर नाटक उत्पादन गर्नुपर्दछ । अन्तिममा नाटकको सफलता र असफलताको जिम्मेवारी उसकै योग्यता, लगनशीलता र इमान्दारितामा भए पर्दछ । अनि उसले आफ्ना कलाकारहरू सङ्गीत र गायनको जस्तो होइन, आवाज वर्णीकरणको आधारमा छनौट गर्नुपर्दछ । आफ्ना कलाकारलाई स्वर अभिनय गराउने भन्ने कुरामा दैनिक जनजीवनको उठबसबाट अध्ययन गर्नुपर्दछ । अहिले रेडियो नेपालको आर्काइभ (अभिलेख) मा धार्मिक, सामाजिक विभिन्न पर्वका धारावाहिक नाटकहरू छन् । यही स्टुडियो नम्बर ६ सँग जोडिएको नाटक उत्पादन, प्रतिधि र ऐतिहासिक पक्षबारे केही कुराहरू चर्चा गर्नु योग्य हुनेछ । रेडियो नाटक मूलतः ध्वनिद्वारा जीवनका क्रियाकलापलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट प्रस्तुत विभिन्न माध्यममध्ये एउटा माध्यम रेडियो नाटक हो । स्वर पृष्ठध्वनि धातप्रतिधातका आवाजहरूको सामज्जस्य मिलाई पैदाहुने सजीवतामा रेडियो नाटकको आकर्षण हुन्छ । यसमा मनोभाव व्यक्त गर्ने प्रयोगको आवश्यकता हुन्छ । स्वर अभिनय अथवा संवादको बोलाई, उतारचढाबले मात्र नाटक प्रभावकारी हुन सक्दैन । स्वरमा पनि विभिन्न चरित्र हुन्छन् । विभिन्न चरित्रको स्वरमा प्रभाव उत्पन्न गराउनु कलाकारको विशेषता हो । चारित्रिक अभिव्यक्तिका साथै चरित्रसितको धातप्रतिधातमा कलाकारले यथार्थको नजिक पुग्नुपर्ने हुन्छ । यद्यपि स्वर अभिव्यक्तिको यो कला कृतिमता हो । तर यसलाई वास्तविकतामा परिणत गरी मानिसहरूलाई प्रभावित पार्नसक्नु कलाको खुबी हो । स्वरमा चरित्र, चरित्रमा धातप्रतिधात, धातप्रतिधातमा स्थिरता, परिस्थितिमा प्रभावकारी उत्पन्न हुनु आवश्यकता हुन्छ र यही नै रेडियो नाटक अर्थात ध्वनि नाटक हो । भाव ध्वनि र घटना ध्वनि रेडियो नाटकको ज्यान हुन । यी सबैको सामज्जस्य गराउनु रेडियो नाटकको लागि अति आवश्यक पक्ष हो ।

रेडियो नाटकको इतिहास हेर्दा नेपालमा २००७ सालमा रेडियो नेपालको स्थापना भएपश्चात् २००८ सालबाट रेडियो नाटकको थालनी भएको पाइन्छ । तत्कालीन समयमा विभिन्न अभाव र कमीकमजोरीका कारण २००८ सालदेखि २०१४ सालसम्म रेडियो नाटक नियमित प्रसारण हुन सकेन । २०१४ सालपछि भने रेडियो नाटक नियमित उत्पादन तथा निर्माण भै प्रसारण भएको पाइन्छ । २००८ सालमा रेडियो नेपालमा कार्यरत श्यामदास वैष्णव, जनार्दन सम जस्ता कलाकारले पनि भाग लिएका थिए । त्यसपछि लगतै बालकृष्ण समद्वारा लिखित ‘आमाको माया’ नामक नाटक श्यामदास वैष्णवको निर्देशनमा प्रत्यक्ष प्रसारण भएको थियो । यस नाटकका कलाकारहरूमा कोइली देवी, जनार्दन सम र श्यामदास वैष्णव हुनुहुन्थ्यो । २०१४ सालपछि रेडियो नाटकको स्तर र प्रभावकारितामा पनि क्रमशः प्रगति भएको पाइन्छ । पहिले अनियमित रूपमा भएको नाटकलाई

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूकङ्गार

२०१४ सालमा आएर प्रौढ शिक्षाका लागि चेतना सञ्चार गर्ने काममा प्रयोग गरियो । यसैगरी रेडियो नाटकलाई नियमितता दिई लगियो । २०२५ सालदेखि रेडियो नाटक नियमित रूपमा प्रसारण हुँदैआएको छ । २०२२ अधि विभिन्न अवधिमा रेडियो नाटकमा संलग्न कलाकारहरूमा श्यामदास वैष्णव, जनार्दन सम, तारिणीप्रसाद कोइराला, सिद्धान्तराम जोशी, भोज्यप्रसाद थापा, लक्ष्मण लोहानी, किरण खरेल, यादव खरेल, भीमबहादुर थापा, हेमबहादुर बस्नेत, जितेन्द्र महत अभिलासी, पूर्ण लामा, जितेन्द्र बस्नेत, बी. बी. सिंह, कुवेर गर्तीला, विश्वमर चञ्चल, रमेश विकल, यमबहादुर खड्का, खगेन्द्र नेपाली, गोपालराज पन्त, मदनदास श्रेष्ठ आदि हुनुहुन्थ्यो । यी मध्ये कति सैनिक, प्रहरी र शैक्षिक कार्यक्रमहरूमा पनि संलग्न हुनुहुन्थ्यो ।

२०२३ सालमा अमेरिकी सहयोगबाट अत्याधुनिक उपकरणसहित स्टुडियो निर्माण भै २०२५ सालदेखि रेकर्डिङ व्यवस्था प्रयोजनमा ल्याइयो । तत्पश्चात् २०२८ सालमा सञ्चार योजना लागु भएपछि रेडियो नेपालको समाचार बाहेक अन्य सम्पर्ण कार्यक्रमहरू अग्रिम रेकर्डिङ गर्ने प्रथाको सुरुवात भयो । तर नाटक विधाचाहिँ यो भन्दा अधिर्देखि नै रेकर्ड गरेर प्रसारण गर्ने प्रचलन थियो । तत्कालीन नाटक रेकर्ड गर्ने दक्ष प्राविधिकहरूमा रामवीर मालाकार, केदारलाल ठाकुर, प्रदीप गौतम, मनोहर उपाध्याय, बसन्तकेसर पणिडत क्षेत्री, सुधन खत्री, वासुदेव रायमाझी हुनुहुन्थ्यो भने त्यसपछि अशोक श्रेष्ठ, कृष्णराम मुल्मी, श्रीराम रायमाझी, रामबहादुर सत्याल र प्रदीप खनाल हुनुहुन्थ्यो । रेडियो नेपालबाट २०१० सालेखि २०१४ सालसम्म प्रसारण भएका रेडियो नाटकमा श्यामदास वैष्णवद्वारा लिखित तथा निर्देशित ‘दशैको किनमेल’ र ‘क्या फसाद’ नामक नाटक मुख्य थिए । ‘क्या फसाद’ नामक नाटकमा श्रीमतीको चारित्रिक भुमिकामा महिला कलाकार शान्ता श्रेष्ठले भाग लिनु भएको थियो । तत्कालीन अवस्थामा नाटकहरू उत्पादन गर्दा प्रेमी-प्रेमिका वा पात्रका श्रीमती भएर वा सामाजिक दृष्टिकोणबाट दोषलाग्ने घटनाक्रम भएमा महिला पात्रले भाग नलिने अवस्था थियो । यस्तो दोषारोपणलाई समेत दृष्टिगत गरी त्यतिखेर नाटक उत्पादन गर्नुपर्दथ्यो । रेडियो नाटकको प्रभावकारिता २०१४ साल पश्चात् बढौदै गएतापनि २०२४ सालपछि भने यसमा केही कमी आएको देखिन्छ । यसरी २०२४ सालमा रेडियो नेपाल नाटक निर्माणमासमेत संलग्न रहनुभएका श्यामदास वैष्णव सांस्कृतिक विभागतिर काजमा जानु परेपछि नाटक उत्पादन र निर्देशनको अभिभारा हरिप्रसाद रिमालको जिम्मामा सुमियो । ध्रुवकुमार देउजाद्वारा लिखित ‘याङ्गी’ नामक नाटक हरिप्रसाद रिमालको निर्देशनमा यादव खरेल र जया ऐतवाल आदिको अभिनयमा प्रसारण गरियो । २०२८ सालबाट हालसम्म आडपुग्दा रेडियो नेपालले कैयौं निर्देशक र सयौ कलाकारहरू रेडियो नाटकको माध्यमबाट जन्माएको छ । निर्देशकहरूमा जनार्दन सम, श्यामदास वैष्णव, हरिप्रसाद रिमाल, कुवेर गर्तीला, भीमबहादुर थापा, गोपालराज पन्त, जितेन्द्र बस्नेत, सिद्धान्तराम जोशी, मदनदास श्रेष्ठ, लोकमणि सापकोटा, पूर्ण थापा मुख्य हुनुहुन्थ्य । त्यतिबेला निरन्तररूपमा रेडियो नाटकमा सहभागी हुने कलाकारहरूमा हरिहर शर्मा, शकुन्तला गुरुङ शर्मा, जितेन्द्र महत अभिलासी, मदनदास श्रेष्ठ, सुशीला रायमाझी, शिखा मल्ल, भीमबहादुर थापा, अशोक पाण्डे, लोकमणि सापकोटा, गोपालराज पन्त, हरिवंश आचार्य थिए । अहिले शिशिरकुमार शर्मा, सुनिता मालाकार, सुरवीर पणिडत, अभिका प्रधान, श्रीप्रसाद थापा, दीपकराज गिरी, दीपाश्री निरौला, जया कार्की, शारदा गुरुङ, दमन रुपाखेती, शोभिता पराजुली, सुरेश अधिकारी, जितु नेपाल, मुकुन्द श्रेष्ठ, रेणु पौडेल, राजन बर्देवा, सुन्दर श्रेष्ठ, गोपालप्रसाद ज्ञवाली, रोहित कार्की, गोपाल नेपाल, माधव पौडेल, अनिता शिवाकोटी, सज्य कार्की, राजेन्द्र दाहाल, समना श्रेष्ठ, नीतु श्रेष्ठ, रोशन बस्नेत, सरोज भट्टराई, शर्मिला थापा, शिरोमणि दवाडी, रमेश बस्नेत, दीपक समिर, आर. जे. सिंह, मनोज बुढाथोकी, ओतबहादुर खड्का लगायत सयौं कलाकारहरूले स्वर अभिनय

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भर्कार

गरेका छन् । एक किसिमले भन्ने हो भने रेडियो नेपाल कलाकारहरूलाई प्रशिक्षण तथा उत्पादन गर्ने महाविद्यालयको रूपमा हेर्न सकिन्छ । अहिले राष्ट्रिय स्तरमा स्थापित अधिकांशा कलाकारहरू रेडियो नेपालको स्टुडियोबाट प्रशिक्षित कलाकारहरू देखिन्छन् ।

रेडियो नाटक निर्माण र प्रसारणमा कुनै पनि एक पक्षको मात्र वर्चस्व रहदैन । सामूहिक कार्यकै भर्मा नाटक तयार गरिन्छ । रेडियो नाटकलाई सशक्त, सक्षम र प्रभावकारी बनाउनमा धेरै पक्षहरूको भूमिका रहन्छ । ती मध्ये रेडियो नाटकको मेरुदण्ड भनेको लेखन कार्य नै हो । आँखाले देख्ने दृष्ट्य नभएकोले हाउभाउ र घटनाक्रमहरू श्रोताहरूलाई सुनाउन र बुझाउनका लागि लेखन पक्षले तुलो जिम्मेवारी बोकेको हुन्छ । पात्रहरूले बोल्ने कुरादेखि निर्देशकले निर्देशन गर्ने कलाकोसमेत लेखन पक्ष पथ प्रदर्शक हो । पात्र अनुसार संवाद, घटनाक्रमको स्थापना, लेखन पक्षले गर्नु जरुरी हुन्छ । पात्र अभिनय लेखिएका संवाद बोल्न सजिलो देखिन्छ । तर यसमा स्वर अभिनय उतार चढाव नवरसहरूका प्रावधानहरूबाट प्रेरित भै अभिनय हुनुपर्ने हुनाले पात्र पक्षको अभिनय पनि एउटा महत्त्वपूर्ण पक्ष हो । स्वर अभिनयको माध्यमबाट श्रोताहरूको ध्यान आकर्षण गरी मन्त्रमुण्ड पार्न यसको छुट्टै विशेषता छ । कहिलेकाही दुर्घटना हुँदा अन्य त्यस्तै जोखिम कार्यको अभिव्यक्तिमा पात्र अभिनयले महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ । जस्तै सबै किसिमको अभिव्यक्तिलाई लिएर रेकर्ड गर्ने स्थान र श्रोताको कानसम्म पुऱ्याइदिने यन्त्र अर्थात माइक्रोफोनले सानो, भिनो, नजिक र टाढाको अभिव्यक्ति एवम् स्वर अभिव्यक्तिलाई समाप्ति रूपमा उपयोग गर्ने कार्य गर्दछ । माइक्रोफोनको गुण र प्रभावकारितामा नाटकको स्तर हुने हुनाले माइक्रोफोन पनि रेडियो नाटकको संवेदनशील अङ्ग हो । लेखन, स्वर अभिनय र सङ्गीतको संयोजनबाट मात्र रेडियो नाटक पूर्ण हुँदैन । नाटकका घटनाक्रम एवम् दृष्ट्यहरूमा उल्लिखित पात्रहरूको हिँडाइ, ढोका खुलाइ आदि कार्यहरू पनि श्रोताहरूलाई बुझाउनुपर्ने हुन्छ । निश्चित समयको निश्चित पात्रको अथवा निर्देशित कृयाकलापको घटना-दुर्घटना अथवा भनौ लेखन अभिव्यक्ति, अभिनय र सङ्गीतबाट प्रष्ट्याउन नसकिएका कुराहरू अथवा तिनीहरूलाई उठान प्रयोग गर्नेगरी रेकर्ड गर्ने गरिन्छ । यसलाई घटना ध्वनि भनिन्छ र यो प्रत्यक्ष हुन्छ ।

उल्लिखित कृयाकलाप तथा सामग्रीबाट मात्र रेडियो नाटक सक्षम हुँदैन । यसका लागि एउटा निर्देशक, निर्देशकका लागि चाहिने प्राविधिक, प्राविधिक सामग्री जस्तै: रेकर्ड गर्ने स्टुडियो, रेकर्डिङ सामग्रीको जरुरत पर्दछ । रेडियो नाटकका लागि सबै सामग्री जनशक्ति र कलाकार जुटाउने कार्य भएपछि सबै कार्यको पूर्वाभ्यास गरिन्छ । आलेख अध्ययन, पात्रको छनौट, पात्रको अभिनय, सङ्गीतको छनौट, ध्वनि प्रभावको आवश्यकता र प्रयोग अनुरूपको रेकर्डिङ रेडियो नाटक निर्माणका पूर्वोधारहरू हुन् । रेडियो नाटक स्वर अभिनयको माध्यम भएकोले यसलाई कसरी शृङ्खलागर गरी बुनिएको छ, त्यही अनुसार नै यसको गुणस्तर देखा पर्दछ । यसरी रेडियो नाटक प्रस्तुतिको इतिहास बन्यो र उति बेलाका महत्त्वपूर्ण रूपमा उत्पादन गरिएका नाटकहरूको संरक्षण, संवर्धन गर्नु नितान्त जरुरी छ । रेडियो नाटकको नियमितता कायम रहोसु, सदा अघि बढिरहोस् । जय होसु, यही शुभकामना !

७३ औं वार्षिकोत्सव

(लेखक रेडियो नेपालका पूर्व रेडियो नाटक निर्देशक हुन् ।)

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१८९

नगरबासीमा अनुयोध

- आफूनो घर आगन सधै सफा राख्नै ।
- नगरपालिका भित्र सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार, व्यवसाय दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गरी जरिवानाबाट बच्नै ।
- व्यक्तिगत घटना जस्तै जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइसराई ३५ दिन भित्र दर्ता गर्नै ।
- स्वास्थ्यका लागि स्वच्छ पानी पिउने गर्नै ।
- बाल श्रम नगराउँ।
- बाल श्रमशोषण मुक्त नगरको स्थापना गर्नै ।
- सबै बालबालिकाहरूलाई शिक्षामा सुनिश्चितता प्रदान गर्नै ।
- उपभोक्त आचार संहिता पालना गर्नै, कर तिरै सभ्य नागरिकको पहिचान दिँ ।

कृष्णप्रसाद सापकोटा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

रुद्रप्रकाश उपाध्याय

उपप्रमुख

शमुलाल श्रेष्ठ

नगरप्रमुख

बर्द्धाट नगरपालिका कार्यालय

बर्द्धाट, नवलपरासी (ब.सु.पश्चिम) लुम्बिनी प्रदेश

भृक्तार

नागरिक पेन्सन योजना

यस योजना अन्तर्गत आय आर्जन गर्ने, प्रचलित कानून बमीजिम तथापना भएका संघ, संस्था, एवं प्रतिष्ठानमा कार्यरत श्रमिक/कर्मचारी, स्वरोजगारमा रहेका सर्वसाधारण र गैर आवासिय तथा वैदेशिक रोजगारीमा रहेका नेपाली नागरिक सहभागी हुन सक्ने छन्। बचत गर्न सकिने सीमा :

यसमा सहभागी हुने बचतकर्ताहरुले न्यूनतम मासिक रु. ५००/-देखि अधिकतम आम्दानीको क्षमता अनुसार १० ले भाग जाने संस्वामा जम्मा गर्न सक्ने छन्। बचतकर्ताको आम्दानीको आधारमा मासिक/त्रैमासिक/अर्धवार्षिक/वार्षिकरूपमा रकम जम्मा गर्न सकिने विशेषता समेत रहेको छ। यस्तो किस्ता बुझाउदा मासिक रु.५००/- भन्दा कम नहुने गरी बुझाउनु पर्नेछ।

पेन्सन पाउन योग्य हुने अवस्था :

पेन्सन प्राप्त गर्न बचतकर्ताको उमेर साठी वर्ष पुरा भएको र कम्तीमा ४५ वर्ष योगदान गरेको हुनुपर्नेछ।

बचतकर्ताले ४५ वर्षको बचत नगदै त्यसको व्याज र प्रतिफल समेत एकमुष्ठ भूक्तानी लिन वा पेन्सनको रूपमा भूक्तानी लिन सक्नेछन्।

कोषको अन्य योजनामा जम्मा भएको वा सहभागीको पारिश्रमिक वा स्वरोजगारीबाट आर्जित रकम एकमुष्ठ रूपमा तोकिएको न्यूनतम किस्ताले हुने जम्मा गर्ने सहभागीले समेत यस योजनामा सहभागी हुन सक्नेछन्।

योजनामा रकम जम्मा गर्ने विधि :

सहभागी बचतकर्ताले जम्मा गर्नु पर्ने रकम कोषले तोकिको बैक खातामा भौचर मार्फत वा बियुतिय भूक्तानी मार्फत जम्मा गर्न सक्ने छन्।

बचतकर्ताले बैकमा रकम दाखिला गरे पछि सीको जानकारी कोषलाई दिनु पर्ने छ। कोषद्वारा तोकिएको खातामा रकम जम्मा नभएमा उक्त र कम प्रति कोषको कुनै दायित्व रहने छैन।

कोषमा रकम जम्मा गर्दा सम्बन्धित सहभागी बचतकर्ताको नाम र कोषले प्रदान गरेको परिचय नम्बर अनिवार्य रूपले उल्लेख गर्नु पर्ने छ।

रकम जम्मा गर्दा आफ्नो सही नाम र कोषले प्रदान गरेको परिचय नम्बर उल्लेख गर्नु पर्ने दायित्व सम्बन्धित बचतकर्ताको हुनेछ। गलत नाम वा परिचय नम्बर उल्लेख भई रकम जम्मा भएमा त्यसको जिम्मेवारी कोषले लिने छैन।

नागरिक लगानी कोष

केन्द्रीय कार्यालय, नयो बनेश्वर काठमाडौं

पो.बक्स: ५८२३, फोन: ०१-५९७०२०१

इमेल: info@nlk.org.np

वेबसाइट: www.nlk.org.np

७३ औं वार्षिकोत्सव

नेपाल सरकार

शहरी विकास मन्त्रालय

स्थानीय पूर्वाधार विभाग

ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना,

आयोजना समन्वय इकाई,

श्रीमहल, ललितपुर

आयोजनाको परिचयः

- ◆ ग्रामीण समुदाय उत्पादनमूलक कृषि क्षेत्र र सामाजिक-आर्थिक केन्द्र बीच सडकसञ्जाल (connectivity) स्थापित गर्ने लक्ष्य सहित नेपाल सरकार र एशियाती विकास बैंक (ए.डि.बि) बीच सन् २०१८ मा समझौता भई ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना (RCIP) कार्यान्वयनमा आएको हो ।
- ◆ यसआयोजनाबाट नेपालको विभिन्न पाँचप्रदेशहरुक्रमसःप्रदेश १, बागमती, गण्डकी, लुम्बिनी र कर्णालीले समेट्ने विभिन्न १७ जिल्लाहरुमा ४०३.७३३ कि.मि. ग्रामीणसडकको स्तरोन्नति (कालोपत्रे) गर्ने कार्यक्रम रहेकोछ। यस आयोजनाबाट कार्यसम्पादनमा आधारित मर्मत समारको व्यवस्था सहित ग्रामीण सडक स्तरोन्नति भइरहेको छ।
- ◆ ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजनाको दोस्रो चरणका लूपमा ग्रामीण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना (Additional Financing-RCIP-AF) अन्तर्गत कुल ३३५.६७ कि.मि. सडकको स्तरोन्नति (कालोपत्रे) गर्ने लक्ष्य सहित सुरु हुने चरणमा रहेको छ। यस RCIP-AF नेपालमा लागु भएको संघीयताको मर्म अनुसारसंघीय र प्रदेश सरकारको समन्वय र सहकार्यमा सुचारु हुन गइ रहेको छ।

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१९९

भूर्जकार

“सुरक्षित भविष्यको लागि निवृत्तभरण र सञ्चय कोष”

कर्मचारी सञ्चय कोषबाट सञ्चयकर्तालाई आ.व. २०७९/८० मा उपलब्ध सेवाहरु :

- (क) सञ्चय कोष र निवृत्तभरण कोष रकममा व्याज प्रदान : २०७९ श्रावण १ गते देखि ८.०० प्रतिशत
- (ख) मूनाफा प्रदान : सञ्चय कोपका सञ्चयकर्ता तथा निवृत्तभरण कोपका योगदानकर्तालाई आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को शुरु मौज्जात रकममा ०.९० प्रतिशत ।
- (ग) सापटी सुविधाहरु :
 - ◆ विशेष सापटीमा : व्याजदर ९.९० प्रतिशत,
 - ◆ सञ्चयकर्ता घर सापटी, शैक्षिक सापटी र घर मर्मत सापटीमा : व्याजदर ९.७५ प्रतिशत,
 - ◆ सञ्चयकर्ता जग्गा खरि सापटी र सरल चक्रकर्जा : व्याजदर १०.२५ प्रतिशत,
- (घ) धितोमा आधारित कर्जाको व्याज त्रैमासिक रूपमा भुक्तानी गरी नियमित गर्ने सञ्चयकर्ताको हकमा सम्बन्धित त्रैमासमा पोकेको व्याजमा ०.२५ प्रतिशतले रिवेट (छुट) दिने ।
- (ङ) सामाजिक सुरक्षा सुविधाहरु :
 - ◆ दुर्घटना क्षतिपूर्ति : सेवाकालमा सञ्चयकर्ताको दुर्घटनामा परी मृत्यु भएमा वा पूर्ण अंगभंग भएमा रु २ लाख ।
 - ◆ काजकिरिया अनुदान योजना : सेवाकालमा सञ्चयकर्ताको मृत्यु भएमा रु.४० हजार ।
 - ◆ सञ्चयकर्ता स्वास्थ्योपचार योजना : सञ्चयकर्ता अस्पताल भर्ना भई उपचार गरेको साधारण रोगमा रु.१ लाख सम्म र घातक रोगमा रु.१० लाखसम्मको औपधोपचार खर्चको शोधभर्ना कोषबाट हुनेछ ।
 - ◆ सुल्तोरी तथा शिशु स्पाहार सुविधा : प्रति प्रसुति रु.७ हजार ५ सयका दरले बढीमा दुई पटक गरी रु.१५ हजार ।

कर्मचारी सञ्चय कोष

पुल्चोक, ललितपुर ।

Website : www.epfnepal.com.np

Call center : 015970041

नेपाल सरकार शहरी विकास मन्त्रालय

शहरीविकास तथा भवननिर्माण विभाग

नवाँशहर आयोजना समन्वयकार्यालय बब्रमहल, काठमाडौं

इमेल: newtownp1@gmail.com

सम्पर्क नं.: ०१-४२५०९७९

“पूर्वाधार निर्माण देखि सुशासनसम्म^१
सेवा सुविधादेखि मौलिकता र पहिचानसम्म^२
जनताको रहस्य- सुन्दर, जीवन्त र समृद्ध नयाँ शहर”

नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रमअनुसार आ.व.०६७/६८ देखि आधुनिक नयाँ शहरहरुको विकास तथा निर्माण गर्ने सोच अनुरुप मध्यपहाडी लोकमार्गमा अवासित दश वटा नयाँ शहरहरुको निर्माण कार्य मझरहेकोमा कृषि, पर्यटन, शैक्षिक, सांस्कृतिक तथा औद्योगिक क्षेत्रहरुको विकास एवं प्रवर्द्धनगरी सर्वसाधरण जनताको स्वास्थ्य एवं आर्थिक हित कायम राख्न व्यवस्थित जग्गा विकासर दिगो शहरी पूर्वाधार निर्माण एवं विकास नियमनका मापदण्डहरु लागू गर्न गराउने कार्यमा सहकार्य र समन्वयको लागि निजी क्षेत्र, स्थानीय सरकार तथा आम जनतामा नयाँ शहर आयोजना समन्वय कार्यालय हार्दिक आह्वान गर्दछ ।

भृक्तार

फोहर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धी इटहरी उपमहानगरपालिकाको अनुरोध

- फोहरलाई श्रोतमै बर्गीकरण गरी पुनः प्रयोग गराँ।
- कुहिने फोहरबाट कम्पोष्ट मल उत्पादन गरी कौशी खेती प्रबद्धन गराँ।
- फोहरको दीगो व्यवस्थापन गराँ, वातावरण संरक्षण गराँ।
- नजाने फोहर, जाने मोहर, फोहर मैला व्यवस्थापन गराँ, जिम्मेवार नागरिक बनाँ।
- आफ्नो शहर सफा र स्वच्छ राखाँ, सभ्य नागरिकको परिचय दिआँ।
- यात्रा गर्दा भ्र्यालबाट फोहर नफालौ, गाउँ शहर सफा राख्ने अभियानमा सहभागी होआँ।
- सकेसम्म कम प्याकेजिङ भएका बस्तुहरुको प्रयोग गराँ, कुहिने र नकुहिने फोहरलाई छुट्टाछुट्टै भाडोमा जम्मा गराँ।
- कुहिने र नकुहिने फोहरलाई छुट्टाछुट्टै भाडोमा जम्मा गराँ।
- फोहरलाई जथाभावी फाल्दै नफालौ, जम्मा गरेर राखेको फोहर संकलन गर्ने संस्थालाई दिआँ।

इटहरी उपमहानगरपालिकाको टोल फ्री नम्बर-१६६०२४४८८८८,

फोन: ०२४-४००४६, ४४४६४९

ईमेल: itahari.municipality@gmail.com

वेब साइट: <http://www.itaharimun.gov.np>

पौवादुडमा गाउँपालिका भोजपुरको अनुरोध

- ↳ पौवादुडमा गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिको आधारको रूपमा रहेका अरुण ढाँडा, चिवाचुड ढाँडा, शिवालय पार्क, च्याड्ग्रे पोखरी, सन्तानेश्वर महादेव, शिरिरे ढाँडा जस्ता पर्यटकीय स्थलहरुको अवलोकन गरी आन्तरिक पर्यटन प्रबद्धन गराँ।
- ↳ गाउँपालिकाभित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराँ।
- ↳ विकास निर्माणका कार्यमा अग्रसर होआँ र भएका विकास संरचनाहरुको संरक्षण गराँ।
- ↳ चैत्र बैशाखको समयमा आगलागीका घटना धेरै हुने हुँदा, सलाई, लाइटर जस्ता आगो बाले सामाग्रीहरु बालबालिकाहरुले नभेट्ने ठाउँमा राख्ने गराँ।
- ↳ खाना पकाईसकेपछि आगो राम्रोसँग निभाओँ, खाना पकाउने ग्याँस प्रयोगकर्ताले चुल्हो, रेगुलेटर तथा लाईटर आदि समय समयमा निरीक्षण गराँ।
- ↳ समय मै कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिआँ।
- ↳ जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाई सराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराओँ।

पौवादुडमा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, च्याड्ग्रे भोजपुर
(कोशी प्रदेश, नेपाल)

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूर्कार

जापानीज इन्सेफलाइटिस, मलेरीया रोगबाट बच्न देवचुली नगरपालिकाको अत्यन्त

- प्लाष्टिक जन्य फोहोरको उचित व्यवस्थापन गराँ।
- व्यक्तिगत घटना जस्तै जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइसराई ३५ दिन भित्र दर्ता गराँ।
- स्वास्थ्यका लागि स्वच्छ पानी पिउने गराँ।
- बाल श्रम नगराँ।
- बाल श्रमशोषण मुक्त नगरको स्थापना गराँ।
- सबै बालबालिकाहरूलाई शिक्षामा सुनिश्चितता प्रदान गराँ।
- उपभोक्त आचार संहिता पालना गराँ, कर तिराँ सभ्य नागरिकको पहिचान दिँ।
- सधै शौचालयको प्रयोग गर्ने बानी बसालाँ।
- गर्मी समयमा राती सुत्दा भुलको प्रयोग गराँ, साँझ पख बाहुला भएको लुगा लगाँ, मलेरिया, कालाजार, डेङ्गु जस्ता रोगहरूबाट बचाँ।

१३ औँ वार्षिकोत्तम

मोहनप्रसाद मरासिनी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पार्वता तिवारी
उपप्रमुख

हरिप्रसाद न्यौपाने
नगरप्रमुख

देवचुली नगरपालिका नगर कार्यपालिका कार्यालय

देवचुली, नवलपरासी (ब.सु.पूर्व) गण्डकी प्रदेश

भृङ्कार

कावासोती नगरपालिकाको सूचना

- वर्षातिको समयमा पानी उमालेर वा निर्मलिकरण गरेर पिउने बानी बसालैँ ।
- फोहोर मैला व्यवस्थापन गराँ, जिम्मेवार नागरिक बनाँ ।
- समयमै कर तिराँ ।
- बाल श्रम रोकाँ ।
- फोहोरको उचित व्यवस्थापन गराँ, रोग लाम्नबाट बचाँ ।

पिताम्बर पाण्डे

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

फूलकुमारी थनेत

उपप्रमुख

विष्णुप्रसाद भुषाल

नगरप्रमुख

कावासोती नगरपालिका कार्यालय

कावासोती, नवलपरासी (ब.सु.पूर्व) गण्डकी प्रदेश

७३औं वार्षिकोत्सव

हुप्सेकोट गाउँपालिकाको सूचना

- स्वास्थ्यका लागि स्वच्छ पानी पिउने गराँ ।
- बाल श्रम नगराओँ।
- बाल श्रमशोषण मुक्त नगरको स्थापना गराँ ।
- सबै बालबालिकाहरूलाई शिक्षामा सुनिश्चितता प्रदान गराँ ।
- उपभोक्त आचार संहिता पालना गराँ, कर तिराँ सभ्य नागरिकको पहिचान दिँ ।

सुरेन्द्र प्रसाद बस्याल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पूर्ण सिंह रानामगर

उपाध्यक्ष

लक्ष्मीदेवी पाण्डे

अध्यक्ष

हुप्सेकोट गाउँपालिका कार्यालय

हुप्सेकोट, नवलपरासी (ब.सु.पूर्व) गण्डकी प्रदेश

भूर्डार

गैडाकोट नगरपालिकाको सूचना

क्षयरोग अर्थात टिबी रोग धेरैलाई थाहा छ, यो एक सरुवा रोग हो । दुईहप्ताभन्दा बढी समय एकनासले खोकी लाम्नु, खोकी सँगै रात देखिनु, हल्का ज्वरो आउनु क्षयरोगको सामान्य लक्षण हो । यदि यस्ता खालका लक्षण देखिएमा तुरन्त नजिकको स्वास्थ्यसंस्थामा गई सल्लाह लिनुहुन सबैमा अनुरोध छ ।

क्षयरोगको अन्य लक्षणहरु

- क्षयरोग लागेको मुरुवाती अवस्थामा थोरै काम गर्दा पनि थकान महसुस हुने गर्छ, कमजोरी महसुस हुन थाल्छा
- लगातार रुधाखोकी लान्ने ज्वरो कम नहुने दुइ हप्तासम्म पनि खोकी लगातार लान्ने
- कमजोर रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता भएका मानिसलाई यसले चाँडै असर गर्छ ।

मुक्तिराम रिजाल

शान्ती कोइराला

मदनभक्त अधिकारी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

उपप्रमुख

नगरप्रमुख

गैडाकोट नगरपालिका कार्यालय

गैडाकोट, नवलपरासी (ब.सु.पूर्व) गण्डकी प्रदेश

६३ और वार्षिकोत्तम

बौदीकाली गाउँपालिकाको सूचना

- आफ्नो घर आगन सधै सफा राख्नै ।
- नगरपालिका भित्र सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार, व्यवसाय दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गरी जरिवानाबाट बच्नै ।
- व्यक्तिगत घटना जस्तै जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइसराई ३५ दिन भित्र दर्ता गर्नै ।
- स्वास्थ्यका लागि स्वच्छ पानी पिउने गर्नै ।
- सबै बालबालिकाहरूलाई शिक्षामा सुनिश्चितता प्रदान गर्नै ।
- उपभोक्ता आचार संहिता पालना गर्नै, कर तिरौं सभ्य नागरिकको पहिचान दिउँ ।

बौदीकाली गाउँपालिका कार्यालय

बौदीकाली, नवलपरासी (ब.सु.पूर्व) गण्डकी प्रदेश

भूक्तार

बुलिड्टर गाउँपालिकाको अनुरोध

- व्यक्तिगत घटना जस्तै जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइमराई ३५ दिन भित्र दर्ता गराँ।
- स्वास्थ्यका लागि स्वच्छ पानी पिउने गराँ।
- बालबालिकालाई माया र सत्प्रेरणा प्रदान गराँ।
- अशक्त, महिला, वृद्धवृद्धलाई माया र सम्मान गराँ।
- जथभावी दिसा पिसाव नगराँ, सधै चर्पिको प्रयोग गराँ।

विशाल मिश्रा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

दिलमाया राना

उपाध्यक्ष

ई. दिपेन्द्र सुनारी

अध्यक्ष

बुलिड्टर गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

बुलिड्टर, नवलपरासी (ब.सु.पूर्व) गण्डकी प्रदेश

७३औं वार्षिकोत्सव

सुस्ता गाउँपालिकाको सूचना

जन्म, मृत्यु, बसाई सराई, विवाह एवं सम्बन्ध विच्छेदका घटना दर्ता गर्नु नागरिकको कर्तव्य हो, साथै विवाहको सूचना पति र पत्नी दुवैले दिनु पर्छ, सम्बन्ध विच्छेदको सूचना अदालतको निर्णय सहित पति वा पत्नीले दिन सक्छन्। बसाई सराई दर्ता गर्दा व्यक्ति आफू बसाई सरी गएका व्यक्तिले र परिवार नै बसाई सरी गएको परिवारको १५ वर्ष उमेर पुगेको व्यक्तीले सूचना दिनु पर्छ।

बुद्धप्रकाश पौडेल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

गीता चौधरी

उपाध्यक्ष

टेकनारायण उपाध्याय

अध्यक्ष

सुस्ता गाउँपालिका कार्यालय

सुस्ता, नवलपरासी (ब.सु.पश्चिम) लुम्बिनी प्रदेश

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

१९७

भूरङ्गार

कालिका नगरपालिकाको अनुरोध

- नगरबासीहरुले समयमा नै एकिकृत सम्पत्ति कर, मालपोत कर, व्यवासय कर, लगायतका करहरु समयमा नै तिरी नगर विकासमा सहभागि बनाउँ।
- नगर क्षेत्र भित्र अखाद्य वस्तु विक्री वितरणमा पूर्ण रूपमा रोक लगाइएको छ, यस तर्फ नगरबासी सचेत रहुँ।
- व्यक्तिगत घटना जस्तै जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइसराई ३५ दिन भित्र दर्ता गराउँ।

केशवप्रसाद उपाध्याय

विमला तामाड

विनोद रेग्मी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

उपप्रमुख

नगर प्रमुख

कालिका नगरपालिका कार्यालय

चितवन, बागमती प्रदेश

१९४ वार्षिकोत्तम

रत्ननगर नगरपालिकाको सूचना

हाड जोर्नी तथा मांशपेसीहरु दुख्ने, वाकवाकी लाने, आँखाको गेडी तथा पछिल्लो भाग दुख्ने, ज्वरो आउने जस्ता लक्षणहरु देखिएमा डेंगु रोग लागेको हुन सक्छ।

यसबाट बच्न:

लामुखट्टेको टोकाइबाट बच्ने, पानी जम्ने भाँडा, तथा खाल्डा खुल्डीमा पानी जम्न नदिने, फुलदानीमा हप्तामा दुइपटक पानी सफा गर्ने, सुत्ने बेला सधै भुलभित्र मात्र सुत्ने गराउँ।

छविलाल सुवेदी

यादव प्रसाद पाठक

प्रलाद सापकोटा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

उप प्रमुख

नगरप्रमुख

रत्ननगर नगरपालिका कार्यालय

चितवन, बागमती प्रदेश

रेडियो नेपाल : अनुभवका उतार-चढाव !

१. रेडियोसँग सम्मोहन

लाहुरे हरूले ल्याएका ग्रामोफोन र रेडियो नै गाउँधरका लागि पहिलो आश्चर्य, आकर्षण र मनोरञ्जन थियो । त्यसले सबै उमेर समूहलाई प्रभाव नपार्ने कुरै भएन । यसरी गाउँकै विद्यार्थी जीवनदेखि नै गीत-सङ्गीतप्रति रुझान र प्रभाव रह्यो मसंग । रेडियो नेपालबाट प्रसारण हुने गीत-सङ्गीत, कृषि

बुलु मुकारू

कार्यक्रम, नाटक, समाचार आदि प्रसारणले बालमनमा कौतुकमय सम्मोहन बस्यो । चौतीस सालमा एसएलसी उतीर्ण गरेपछि म काठमाडौ़ आएँ । त्रिचन्द्र क्याम्पसमा पढ्दन भर्नासँगै सिनियर विद्यार्थीका तर्फबाट स्वागत कार्यक्रम भयो । नयाँ विद्यार्थीहरूका तर्फबाट मैले पनि लोकगीत गाएँ । नयाँ पुराना सबै विद्यार्थीबिच मेरो परिचय बन्दिलो बन्यो । किनकि नयाँ विद्यार्थीमध्ये हर्मोनी बजाएर गीत मैले गाएको थिएँ । सिनियर विद्यार्थी चन्द्रमणि गौतमको रेडियो नेपाल स्वर परीक्षा दिन जाउँ भन्ने उत्तेरणा र प्रश्नासाले म उनीसँग नजिकिएँ ।

लाजिम्पाट बस्न थालेपछि पहिले पटक चर्चित गायिका तारादेवीलाई देखेर चकित परेको थिएँ । लाजिम्पाटको सडककै एउटा घरमा उहाँ बस्नुहुन्थ्यो । विज्ञानको विद्यार्थी भएर क्याम्पस जान थालै । यसैबिचमा रेडियो नेपालले स्वर परीक्षा खुल्ला गन्यो । मसँगै स्वर परीक्षा दिने मदनसिंह नेपाली, मनोज गुरुङ, विनोद गुरुङ, विज्ञान श्रेष्ठ आदि यादका अन्तरकुन्तरमा छन् । स्वर परीक्षा दिन बादल बजाइदिने रत्न बेहोसी, गितार बजाइदिने सी के रसाइली र प्रत्यक्ष निरीक्षणमा सम्मुख विराजमान नातिकाजी, शिवशङ्कर र कोइलीदेवी आदि स्थापित कलाकारहरूलाई त्यही दिन प्रत्यक्ष देखेर म दड्ग साथै त्रसित र आतङ्कित थिएँ । ‘राम साइँलो सुरुबुरु लाँकुरीको लड्कै पुग्यो जरा, राम साइँलो आमा छैन बाबु छैन कसले भन्छ बरा’ लोकगीत आफै हर्मोनी बजाएर गाउँदा आफै धामीजस्तो काँपेको थिएँ ।

एकहप्तापछि रिजल्ट भित्तामा टाँसियो । मेरो नाम भने वैकल्पिक टाँस भयो । पुनः मैले स्वर परीक्षा दिएपछि गीत गाउन पाउने भएँ । यसरी म २०३५ सालदेखि रेडियो नेपालसँग गाँसिएँ । मैले स्वर परीक्षा दिएको पुरानो स्टुडियो भएको भवन आज छैन तर लगभग सोही भवनको नापनक्सामा अर्को भवन बनिसक्यो । दायाँबायाँ दुवैतिर दुईटा बुर्जा भएको पुरानो भवनको माथिल्लो तल्लामा एउटा राणाकालीन रडमञ्च पनि थियो । जहाँबाट रेडियो नेपालले ‘रसरड’ कार्यक्रम प्रत्यक्ष रूपमा उत्पादन गरी प्रसारण गर्दथ्यो । त्यही भवनको ठिक तल २००७ चैत २० देखि रेडियो नेपालको प्रथम प्रसारण आरम्भ स्टुडियो जहाँ मैले स्वर परीक्षा दिन पाएको थिएँ । त्यसको भुइँतल्लामा नेता गणेशमान सिंहलाई बन्दी बनाइएको कथन पनि मैले पछि सुनेको थिएँ । कतिपय सन्दर्भमा राणा शाहीका घोडासयस सेवक सुन्ने कोठा हो भनिन्थ्यो ।

२. सङ्गीतको तालिम

२०३६ सालको सुरुमै गोरखापत्रमा नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठानको एउटा सूचना आयो । गायन, वादन, नृत्य र नाटकमा तालिम खुल्यो । मैले पनि गायन र वादनका लागि

७३औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

निवेदन दिएँ। छनौटको परीक्षा पनि भयो। २० जनामध्ये वादनमा म पनि वादनतर्फ छानिएँ। मसैंगै धुवेशचन्द्र ऐमी, शिशिर श्रेष्ठ, पूर्णबहादुर, सुमित्रा श्रेष्ठ छानिए। नाटकतर्फ शैलेन्द्र सिम्बडा, सुनिल पोखरेल, राजु सिलवाल, शोभा श्रेष्ठ, कुमार श्रेष्ठ, गायनमा सुदेश शर्मा, विजया गिरी, समन्त कंशाकार, लोकबहादुर क्षेत्री, जयन्ती शर्मा, नृत्यमा सावित्री ठकुरी, मानबहादुर गुरुङ, लाक्पा ज्याल्जेन खाम्बाचे शेर्पा, सङ्गीता शर्मा, श्याम खड्गी आदि थिए। तालिम दिने गुरुहरु अम्बर गुरुङ, गोपालनाथ योगी, हरिहर शर्मा, राधेश्याम प्रधान आदि थिए।

प्रतिष्ठानमा जागिरे कलाकार ज्ञानु राणा, जयनन्द लामा, तारा थापा, हीरादेवी राई, सूर्य थुलुङ, दीपक जंगम, विद्या लामा (मुकारुङ), प्रकाश गुरुङ, केशव सुनाम, सुशीला अमात्य, श्याम परियार, मोहनकृष्ण परियार, कृष्णभाइ महर्जन, विजय सुनाम, लीलाबहादुर गुरुङ, रामप्रसाद बैजू आदि थिए। वादक बैजू चेलो र डबलबेस बजाउने नेपालका एक मात्र वादक थिए त्यसबेला। ठुलो हल भएकाले धेरै कार्यक्रम भइरहने। टी यू ब्याण्ड (त्रिभुवन युनिभर्सिटी)ले आयोजना गरेको साङ्गीतिक कार्यक्रममा पहिलो पटक नारायण गोपाललाई मैले प्रतिष्ठानको हलमा भेटै। कुलपति लैनसिंह बाडदेल, उपकुलपति माधवप्रसाद घिमिरे, सदस्य सचिव विजयबहादुर मल्ल आदि प्राज्ञज्यू सम्झनामा छन्। संयोगबस ३६ सालको तालिम केटो (म स्वयम्) ६१ आइपुण्डा प्रा. डा. वासुदेव त्रिपाठीज्यूको नेतृत्वमा नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान गठन हुँदा प्रज्ञा-सभासदमा मनोनित भएँ।

३. रेडियो नेपाल प्रवेश

काठमाडौं उपत्यका बाहिरका तालिम लिने कलाकारका लागि मासिक तीन सय हण्डी (स्टाफन) र उपत्यका भित्रका लागि दुई सय दिने गरिन्थ्यो। एकवर्ष तालिम सकियो। प्रमाण पत्र प्राप्त भएपछि म रेडियो नेपालको कलाकार कसरी बन्ने ? भन्ने उपायमा लाग्न थालै। लोकबहादुर क्षेत्री रेडियो नेपालका जागिरे बनिसकेका थिएँ। उनले मलाई खुबै उकासे र उपाय पनि बताइदिए। त्यसबेला रेडियो नेपाल समितिमा परिणत भइसकेको थिएन। श्री ५ को सरकार सूचना विभाग अन्तर्गत थियो। पुग-नपुग कर्मचारी एकसय पचास जाति थिए।

हिरण्य भोजपुरे रेडियो नेपालमै शाखा अधिकृत हुनुहुन्थ्यो। गणेश रसिक, हिरण्य भोजपुरे, उर्मिला श्रेष्ठ, निर्मला श्रेष्ठको 'लोकाली सङ्गीत समूह' अङ्गेजी 'अबा ब्याण्ड' जस्तै चर्चित थियो त्यसबेला। गायक कल्याण रिमाल र बिजु रिमालको धोबीधारास्थित घरमा रसिक दाइ बस्नुहुन्थ्यो। उहाँ रेडियो नेपालमा 'राष्ट्रिय गीत'को एउटा कार्यक्रम पनि सञ्चालक-प्रस्तोता साथै रजन रेकर्डिङ संस्थानको अध्यक्ष तथा महाप्रबन्धक समेत भएकाले रेडियो नेपालमा काम गर्ने इच्छा मैले राखै। उहाँले भोजपुरे दाइको अफिसमा पुऱ्याएर मेरोबारेमा बेलिविस्तार लगाइदिनुभयो।

भोजपुरे दाइले सङ्गीत शाखाका प्रबन्धक नातिकाजी दाइको साङ्गीतिक कठघरामा हाजिर गराउनु भयो। विभिन्न कुराहरु सोधनीपछि मलाई हार्मोनियम, गितार र जेलोफोन, वादनमा परीक्षण लिनुभयो। एउटा लामो कन्सर्ट फलुट निकालेर भाइ यो बजाउन आउँछ ? भनेर प्रेन गर्नुभयो। मैले 'घरबारीमा तोरी फुल्यो मनबारीमा गीत' धुन जानी नजानी बजाएँ। एकेडेमीमा हुँदा श्याम परियार दाइसँग अलिअलि सिकेको थिएँ। त्यो गीतको सङ्गीत नातिकाजी दाइकै रहेछ। मलाई फिटिकै थाहा थिएन। कुकुरलाई हान्दा दुकुरलाई हानेजस्तै भएछ। बाहिर बस्टै गर्नु भाइ भनेर उहाँहरूले कोठामा के के कुरा गर्नुभयो थाहा भएन। बाहिर म कुरेर बसिरहै।

भोजपुरे दाइ बाहिर आएर भोलि के के प्रमाण पत्र छ लिएर आउनु है भाइ भनेपछि म कोठातिर लागे। भोलिपल्ट रेडियो नेपाल गएपछि रेकर्डिङमा म बस्न थालै। तेसो दिन मासिक रु.२८५।- पाउने

६३ औं वार्षिकोत्तम

भर्कार

गरी २०३९ को सुरुतिरै अस्थाइ नियुक्ती पाएँ। नियुक्ती पत्र लिएर गएको दिन खल्तीमा सुकोसेन्टी नहुँदा पनि पुतली सडकमा साथीभाइले ऐला, छोइला, जैला आदिको उत्सव मनाए। पुष्प नेपाली, तारादेवी, भक्तकमान गन्धर्ब, लालबहादुर गन्धर्ब, हरिबहादुर रञ्जित, ज्ञानबहादुर, द्वारिकालाल जोशी, भक्तराज आचार्य, रत्नकुमारी गुरुङ, मीरा राणा आदि ढाडी कलाकार कर्मचारीका रूपमा थिए।

मदन परियार, कृष्ण परियार, कालु गुर्जु, हर्ष डंगोल, ईन्द्रलाल श्रेष्ठ, कृष्णनारायण श्रेष्ठ, मोहनप्रसाद जोशी आदि दैनिक रेकर्डमा भैट्टिने घागडान अगुवा कलाकार सहित सङ्गीत संयोजक गणेश परियारको प्रत्यक्ष वादन नियन्त्रणमा पानीमा चोपलिएको मुसोजस्तै भएर काम गर्न थालै। सँगसँगै करार सेवामा सी बी क्षेत्री, प्रेम औतारी, जेबी लामा, सुधीर क्षेत्री, शिशिर क्षेत्री, राम थापा, केवल सुब्बा, सूर्य थुलुङ, सन्दर श्रेष्ठ, राजु अगुवाल पनि आए। पुष्प नेपाली, हरिबहादुर रञ्जितकारले २०३९ सुरुमै रेडियो नेपालबाट स्वेच्छिक बिदा लिए। गायक ज्ञानबहादुरले पनि जागिर छोडेर राप्सको चुनावमा उठे। गायक लालबहादुर खाती नेपाल प्रहरीबाट निवृत थिए। उनी पनि चुनावमा उठेका थिए।

४. दैनिक सङ्गीत रेकर्डमा संलग्न

अगुवा गायक/गायिका, गीतकार तथा सङ्गीतकारको दैनिक रेकर्डले मलाई ठुलो अनुभव दिन थाल्यो। सङ्गीत तालिम अर्थात् अध्ययनजस्तै हुन थाल्यो। गितार, बेस गितार, जेलोफोन, मेन्डोलिन, अर्गन आदि बाजा आलोपालो प्रत्यक्ष रेकर्डमा वादन गर्नुपर्ने अवस्था आयो। द्रयाक रेकर्डको प्रविधि आइसकेको थिएन। सिताराम ताजपुरिया पनि नियुक्त भएपछि मैले लेखिरहेको क्युसिट (गायक तथा वादकको दैनिक हाजिर) जिम्मा पाए। किनकि ताजपुरिया लोकगीत त गाउँथे तर वादनमा उनको दरख्खल थिएन। दैनिक सङ्गीत रेकर्डमा शाही नेपाली सेनाअन्तर्गतका ब्याण्ड गुल्मका वादकहरू पनि दिउँसो रेकर्डमा करार गरिन्थ्यो। विशेष गरेर विशिष्ट कलाकारका आधुनिक गीत-सङ्गीत र गायनमा उनीहरूको विशेष भूमिका रहन्थ्यो। आधुनिक बाजाका लागि सुवर्ण लिम्बू पेम्बा लेप्चा, देव राना, भगतसिंह बागदास, जेबी लामा आदि पनि आँठापाँजो रेकर्डमा आउथैं।

गीत रेकर्डको डेटअनुसार फतेमान, योगेश वैद्य, प्रेमधज, पी एल श्रेष्ठ, कमला श्रेष्ठ, दिव्य खालिङ, कुन्ती माँकान आदि सुरकर्मी रेडियो नेपाल आउँदा ऋमशः परिचय हुँदै गयो। रत्न रेकर्डिङले उपलब्ध गराएको सुविधा रेकर्ड गर्न दार्जालिङबाट आएका कर्म योजन, कुमार सुब्बा, दिलमाया खाती, बद्री-दुर्गा खरेल, डेजी बराइली, चन्दन लोमजेल, पवन गोले, साथै सिकिकमबाट आएका बली सुब्बा, बिमला सेझ्चुरी, अञ्जली प्रधान, देवकुमार दुमी, राजेन्द्र मास्के आदिसँग पनि सङ्गीतको तुडन जोडियो। जसले सङ्गीत संयोजन रेकर्डको विशेष अनुभव पनि बढन थाल्यो। त्यसबेलाका नाम कहलिएका सङ्गीत संयोजकहरू गणेश परियार, नोबु छिरिड (आपा), मदन परियार, शुभबहादुर आदि मुख्य थिए।

उनन्यालिस सालकै मङ्गसिर-पुसमा पुलिस कलबमा साँझको रेकर्डमा सुवर्ण लिम्बूले मलाई बोलाएर लगे। राति अबेरसम्म रेकर्ड हुने र रातिको ड्युटी होटलमा जानुपर्ने भएकाले मलाई बदलिमा लगेका रहेक्छन् लिम्बू दाइले। आइजीपी डी बी लामाले पुलिस कलबमा हुने साङ्गीतिक कार्यक्रमको सङ्गीततर्फ गोपाल योजन र गीत साथै परिकल्पनातर्फ चेतन कार्कीलाई जिम्मेवारी दिने गरेको रहेक्छ। हास्यव्यङ्ग्यका लागि राजपाल र हाडाको जोडी, नृत्यमा मिथिला शर्मा, शशी राई, दानबहादुर तामाङ, गायनमा बिमला राई, क्षेत्र गुरुङ, पदप विष्ट, प्रेम लोप्चन,

७३ औं वार्षिकोत्सव

भर्डार

सुकमित गुरुड आदि कलाकारको गायन बेजोड हुने गर्दथ्यो । किनकि सङ्गीत निर्देशन गोपाल योञ्जनको हुन्थ्यो । राजाको जन्मोत्सवको निमित तयार गरेको कार्यक्रमको रेकर्ड लर्टरो हुने कुरै आएन । ‘आयो नेपाली आयो नेपाली, प्रीतिको गीत गाउँदै आयो नेपाली’ र ‘हो धेरै छ गर्नु स्वदेशको सेवा नेपाली बन्लाई’ बोलका दुई चर्चित गीत महेन्द्र पुलिस कलबमा चारैतिरबाट पदो लगाएर स्टेजमा रेकर्ड गरिएका गीतहरू हुन् । त्यसबेला एक गीतको रेकर्डमा बाजा बजाए बापत रु.४० मिल्थ्यो । १८ रातको रेकर्डबाट जम्माजम्मी रु.५०० सय कमाएर मैले रु.चार सय पचासको नयाँ कोट पहिलो चोटी लगाएको थिएँ ।

५. सङ्गीत बाहेक थाप जिम्मेवारी

रेडियो नेपालबाट मासिक रूपमा प्रकाशित हुने ‘भर्डार’ पत्रिकाको लागि महिना दिन बज्ने आधुनिक, लोकगीत, राष्ट्रियगीत, भजन-भक्तिगीत र शास्त्रीय सङ्गीतको सेड्युल कार्यक्रम सङ्गीत संयोजक गणेश परियारले अधिल्लो महिनामै सेट (तय) गर्ने गरेको जिम्मेवारी मलाई दिए । काम निकै भर्भर्भर्टिलो थियो । मैले करिब छ महिना जिम्मेवारी लिएँ । भर्डारका सम्पादकद्वय उपेन्द्र प्रेमी र दामोदर घिमिरे थिए । अलिक ढिला भयो भने छिटो गर्नुस भाड पत्रिका छाप्ने बेला भयो भन्ने हतारो उत्तिकै आउँथ्यो । त्यस बाहेक दैनिक रेकर्ड भएका गीतको अभिलेख राख्ने, कार्टेजमा गीत सार्ने र लाइब्रेरीमा दर्ता समेत गरी नव सङ्गीतमा सेटिङ गर्नुपर्ने जिम्मेवारी थियो मेरो ।

पुरानो भवनमा रहेको रेकर्डिङ स्टुडियो र प्रसारणको काम क्रमशः २०२३ सालपछि अमेरिकी सरकारले निर्माण गरिएको भवनमा सरेको रहेछ । आधुनिक कार्टेज पद्धति सहितको रेकर्डिङ रेडियो नेपालमा सुरु भएपछि स्पुल टेप र कार्टेज दुवै प्रविधि-सुविधा थापिएको स्टुडियो प्रवेश गर्दा मन फुरुड्ग हुन्थ्यो । एकदिन भुटानी गायक प्रताप सुब्बालाई गीत रेकर्डका निमित नातिकाजी दाइले डेट दिनु भएको रहेछ । उनको जिउडाल मोटाघाटो खाइलाग्दो थियो । गीत रेकर्डको अभ्यास भएपछि एकदुई पटक रेकर्ड पनि भयो । तर उनलाई के भो कुन्नी आलसतालस भए । हामी सबै बाहिर निस्कियौ । बाहिर आएपछि उनले लामो सास फेरर भने-मलाई सोफोकेसन भयो । उनी चड्गा भएपछि पुनः रेकर्ड भयो । लामै समय भेट भएन । तर पछि मैले सुने उनी भुटानी शरणार्थी शिविर मोरड पथरीमा छन् भन्ने ।

२०४२ पछि जापानले नयाँ भवन निर्माण र प्रविधि समेतको व्यवस्थापन आरम्भ गन्यो । नयाँ भवन र तुलो रेकर्डिङ स्टुडियो पनि तयार भयो । त्यस स्टुडियोमा सबमन्दा पहिलो रेकर्ड गायक उदितनारायण भाको स्वर, विजयसिंह मुनालको सङ्गीत र नारायणकुमार आचार्यको गीत-रचना ‘ए दिल कसको यादमा तिमी तडपिन्छौ’ भन्ने बोलको गीत रेकर्ड भयो । गायक भा बम्बैबाट भर्खरै आएका थिए । जुन गीत परीक्षण रेकर्डकै रूपमा गरिएको थियो । जसमा मैले बेसिनिटार बजाएको थिएँ ।

सोही नयाँ भवन सञ्चालन भएपछि अर्जुन चैनपुरे, सुशील विश्वकर्मा, भूपेन्द्र रायमाझी, निरञ्जन महर्जन वाद्यगावक दैनिक रेकर्डिङको करारमा आउन थाले । टेक बेसिसमा कहिले एउटा कहिले दुईटा रेकर्ड हुने र धेरैजसो बिदा पर्दा उनीहरू मार्कार्मा पर्न थाले । धोबीधाराको म्युजिक नेपाल डिल्लीबजार पैपलबोटको घट्टेकुलो जाने बाटैमा सन्ध्या । रेकर्डिङ थिए प्रदीप उपाध्याय । नारायण गोपालको एल्बमका गीतहरू रेकर्ड हुने भएपछि नोर्बु छिरिड सहित भूपेन्द्रले राजु अग्रवाल, निरञ्जन महर्जन, सुशील विश्वकर्मा समेतलाई फकाइफुल्याइ धेरै पारिश्रमिक पाइन्छ भनेर लगे । रेडियो नेपालको रेकर्डिङ अप्द्यारोमा पन्यो । तर चल्दैगयो । कमल परियार, ठीका भण्डारी, मदन

१०७ औं वार्षिकोत्तम

ભર્કાર

સિંહ નેપાલી, મનરાજા નકર્મી, વિદ્યા મુકારુડ, યુત્ત ગુરુડ આદિલે નિરન્તર ટેક બેસિસમા કામ ગારિએ હોય | કરિબ સાઢે દુર્ઘ વર્ષપછી તી સબૈ વાદ્યવાદક રેડિયો નેપાલમે ફર્કે | ૨૦૪૯ પછી સબૈ સ્થાયી જાગિરે ભએ | નોર્બુ છ્વિરિડ મ્યુઝિકનેપાલબાટ સાડ રેકર્ડિંગ સ્ટુડિયોમા સર્વેગીત સંયોજક બને | મદન પરિયાર, જેબી લામા ર શિશિર ક્ષેત્રીલે કેહી વર્ષપછી નૈ સ્થાયી જાગિરબાટ હાત ધોએ |

ત્યસપછિ ક્રમશ: ગુલામ અલી, અનુપ જલૌટા, મેહદી હસન, શૈકત અલી, ડેની ડેવ્ઝોડપા આદિ અન્ય મુલુકકા કલાકારકા ગીતહરુ પનિ નયાં ભવનકો સ્ટુડિયો (જાપાનકો સહયોગમા બનેકો) મા રેકર્ડ ભએ | ત્યસમધ્યે ડેનીલે ગાએકા દુર્ઘ ગીત 'કાન્ચીલાઈ ધુમાઉને કાઠમાણ્ડૂ શહર' ર 'હિંભન્દા ચિસો આગોભન્દા તાતો' ઉલ્લેખનીય છેન | ત્યહી રેકર્ડિંગ સંસ્થાનલે ગન્યો | ત્યસમધ્યેકો 'મલાઈ નસોધ કહ્યાં દુખ્ખ ધાડ, મ જે છુ ઠિકૈ છુ, બિથોલ્ન નઆડ'-ગીત રચના હરિમત્ક કટવાલ, સર્વેગીત ગાયકકો આફને રહેકો, ચર્ચિત ગીત હો | યો ગીતહરુ રેકર્ડ હુનુઅધિ અમેરિકી સહયોગમા બનેકો પુરાનો સ્ટુડિયો (૨૦૨૩ સાલમા અમેરિકી સહયોગમા બનેકો) મૈ રેકર્ડ હુનેગથર્યો | ત્યસપછિ આધુનિક, રાષ્ટ્રીય ર ભજન ભક્તિગીત નયાં સ્ટુડિયોમા ર પુરાનોમા લોકગીત તથા ચૌતારી કાર્યક્રમ રેકર્ડ હનથાલ્યો | ચૌતારીકા સંયોજક સર્વાલક પાણ્ડવ સુનુવાર હનુહન્થ્યો અનિ સહયોગી મ થિએ | મૈલે છોડેપછિ યુત્ત ગુરુડ સહયોગી સર્વાલક બનેકા થિએ |

૬. આધુનિક ગીત-સર્વેગીતમા પુરસ્કૃત

સધૈંભે રેડિયો નેપાલલે ૨૦૪૧ સાલકો વાર્ષિક ઉત્સવ ચૈત ૨૦ મા આધુનિક ગીત, શાસ્ત્રીય સર્વેગીતમા ખુલ્લા પ્રતિયોગિતા આયોજના ગન્યો | ચર્ચિત સ્થાપિત અગુવા સર્વેગીતકાર સર્વેગીત સ્પર્ધામા ભએ પનિ પરિણામ મેરો (બુલુ મુકારુડ) નામ સમાચારમા ઉત્કૃષ્ટ સર્વેગીતકાર ભનેર આયો | મેરા ગાયક ટૂલે રાઈ ગાયનમા દ્વિતીય ભએ | ઉત્કૃષ્ટ ગીત રચનામા મુકુન્દ સુનુવાર, શાસ્ત્રીય સિતાર વાદનમા વિદ્યા મુકારુડ તૃતીય ભએકી થિએન | મોલિપલ્ટ બિહાને અચ્યુતરમણ અધિકારીલાઈ સાથે લિએર ગીતકાર મિત્ર નરેન્દ્રાજ પ્રસાઈ બધાડ જ્ઞાપન ગર્ન મેરા ડેરામા આઉંદા મૈલે તુલૈ વિશવ વિજેતા બનેકો અનુભવ ગરેકો થિએ | ત્યસપછિ મૈલે ૨૦૪૭ ર ૨૦૫૦ સાલમા પનિ ઉત્કૃષ્ટ સર્વેગીત પુરસ્કાર રેડિયો નેપાલબાટ પ્રાપ્ત ગરેકો થિએ |

ત્યસપછિ ક્રમશ: અગુવા ગાયક/ગાયિકાકો પનિ મપ્રતિ સાર્વેગીતિક આકર્ષણ બદ્દન થાલ્યો | મ સર્વેગીત સિર્જનામા નિકકૈ વ્યસ્ત હનથાલ્યે | રેકર્ડકા હિસાબલે મેરો પહિલો સર્વેગીત 'લાઇદિઝું લાઇદિઝું લાગ્યો મલાઈ સુનાખરી ફૂલ તિમીલાઈ'-રચના દિલબહાદુર બસનેત, સ્વર હીરાદેવી રાઈ ર સિતારામ તાજપુરિયા, સર્વેગીત સંયોજક મોલા જોશી (હેટોડા), રેકર્ડ ભએકો હો | 'આંખૈમા રાખેર મુટુભરિકો'-સ્વર કુન્તી મોક્તાન ર પ્રમોદ પાણ્ડે, રચના ગંગારાજ મુકારુડ, 'બોલન લાજ લાગ્છ મને મુસ્કાનલે બોલ'-સ્વર સર્ય થુલુડ, રચના સરસ્વતી થુલુડ, ર ભર્ખરૈ શાખા અધિકૃત ભએર રેડિયો નેપાલમા પદસ્થાપન ભએકા ચીરઝીવી અધિકારીકો રચનામા 'સપના સજાઈ રાખ, આંખા બિચ્છાઈ રાખ'-સ્વર મીરા રાણા, આદિ ગીત રેડિયો નેપાલકો પુરાનો સ્ટુડિયો (૨૦૨૩)મા રેકર્ડ ભએકા હુન |

મૈલે ગાએકા લોકગીતહરુ જો ચર્ચિત પનિ ભએ 'કદકે આંખાલે ભુક્યાયો મલાઈ'-સહસ્વર લોકબહાદુર ક્ષેત્રી, 'ઝલામૈ શહર ચિયાબારી રાસ્તો'-સહસ્વર કુન્તી મોક્તાન, 'આઇતબાર પાઇતો સાર તુલિદીયુ'-સહસ્વર મીરા રાણા, વસન્ત મુકારુડ આદિ ચાલિસઅધિકા ગીત થિએ | યહીબિચમા જુજુકાજી રજ્જિતકો સ્વર, 'તિમીલાઈ લેખું મ કલમલે' ર 'મ યાત્રી ભએર આઉંછુ' રત્ન રેકર્ડિંગ સંસ્થાનબાટ દુર્ઘવટા ગીતકો ડિસ્ક રેકર્ડ ભયો | જસમા વીરેન્દ્ર પાઠકકો રચના ર મેરો સર્વેગીત છ |

૭૩ઓ વાર્ષિકોત્સવ

भूक्तार

चालिस सालसम्म प्रायः डिष्क रेकर्ड हुने गर्थ्यो । पछि संस्थान पनि बन्द गरियो । संस्थानका सरसम्पति नेपाल टेलिभिजनमा गाभियो भने कर्मचारी केही गोरखापत्र संस्थान र केही नेपाल टेलिभिजनमा समावेश गरिए ।

७. उद्घोषण जिम्मेवारी

२०४३ पछि दिवा सेवामा एक बजेदेखि प्रत्यक्ष उद्घोषण कार्य गर्नु भन्ने रेडियो प्रशासनको पत्र पाएपछि थप जिम्मेवारी थपियो । पहिलो दिन क्युसिटमा लेखेर सुगा रटाइ प्रत्यक्ष माइकमा बोल्दा फोक्सो नै निस्किएलाजस्टो भएको थियो । डरत्रास उकुसमुकुस भए पनि बिस्तारै बानी पर्देगयो । त्यससँगै दैनिक बिहान, दिउँसो र राति प्रसारण हुने आधुनिक तथा राष्ट्रिय गीत पनि सेटिङ गर्नुपर्ने जिम्मेवारी आयो । एकै गायक, एकै सङ्गीतकार र एकै रचनाकारको कार्यक्रम पनि थियो । त्यो कार्यक्रमको व्यवस्थापन पनि गर्नुपर्ने भयो । ममन्दा पहिला उक्त काम रामभाइ विजयानन्द, धनेन्द्र विमल, प्रभात विजयानन्द, भीमविराग अधिकारीले सम्हालेका थिए । केही समय अनुप देवान आदिले पनि गीत सेट गरेका थिए ।

सावित्री शाह, रचना जिसी, दीपक केसी, लोकमणि सापकोटा आदिसँग दिवा सेवामा निरन्तर मैले उद्घोषण गर्दागर्दै एकदिन छयुटी अफिसर दामोदर अधिकारीले -बुलु ! तिम्हो आवाज मरिचमान सिंह श्रेष्ठ (तात्कालीन प्र.म.)सँग मिल्न गएजस्तो भयो भनेर मलाई हटाए । मैले 'यो रेडियो नेपाल हो' भन्ने उद्घोषण गर्ने कार्यबाट छुट्टी पाएँ । त्यो जिम्मेवारी मलाई घाँडोजस्तो भएको थियो । एकदिन दिवा सेवामा 'यो रेडियो नेपाल हो' भनेर उद्घोषण गर्ने कोही नभएर त्यतिकै प्राविधिकले सुरु गरिदिएपछि स्पष्टीकरणको झमेलामा परेको थिएँ । तर दैनिक रेकर्डमा वादन, गीत सेटिङको काम भने यथावत् चल्यो । सिर्जनशील काम त रोकिने कुरै आएन ।

८. निमित नायकको जिम्मेवारी

गीत-सङ्गीतका माध्यमबाट मुलुकमा देशभक्ति भाव जागरण गर्ने उद्देश्य राखेर राज्यले दुईवटा ठुला टोली बनायो । नातिकाजीको नेतृत्वमा परिचमाञ्चल र अम्बर गुरुङको नेतृत्वमा पूर्वाञ्चलका विभिन्न स्थानमा राष्ट्रभक्तिका गीत गाउने, नाच्ने र वादक कलाकार टोली बन्यो । रेडियो नेपाल, राष्ट्रिय नाचघर र नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठानमा कार्यरत साथै बाहिरबाट पनि कलाकार समावेश राष्ट्रिय जनजागरण जगाउन सय जना जितिको कलाकार दैनिक भत्ता रु.१५० पाउने गरी आ-आफ्ना समूहमा आबद्ध भई तंच्छाड-मछाड गर्दै तत् क्षेत्रफर्फ रमाना भए ।

रेडियो नेपालको देनिक रेकर्ड रोकिएला जस्तो भएपछि प्रशासनले सङ्गीत शाखाको काम कृष्ण केसी र मलाई डेट बाँझ्ने र रेकर्ड गराउने जिम्मा दियो । केसीलाई तातो न भुल्लो भयो र उनले पूर्ण रूपले मलाई 'बुलु तिमी नै सम्हाल' भनेर स्वतन्त्र छोडिदिए पछि मैले निमित नायक हुने मौका पाएँ । तर उनका माध्यमबाट आएका गीतकार नरेन्द्रनाथ कोइरालाको 'आँखाभरि आँसु बोकी बाँच्नुपर्ने'-स्वर ठूले राई, र गीतकार सत्यभामा केसीको 'मेरा मनका यी घाउहरू'-स्वर लोचन भट्टराई, ती गीतहरू रेकर्ड गरिदिए पछि उनी भन् खुशी भए । वाद्यवादक कम भएको मौकामा मेन्डोलिनका कुशल वादक टीका भण्डारीलाई मैले रेडियो नेपाल प्रवेश गराएँ । उनी गितार राम्रारी नै र तबला, भाइलिन ठिकठिकै बजाउँथे । टीका र म त्रिचन्द्रमा विषय फरक भए पनि बी ए सँगै पद्दै थियौ । तर उनी मलाई दाइ नै भनेर समोधन गर्थे । अढाई महिनासम्म मैले उक्त निमित नायकको जिम्मेवारी लिएँ । नातिकाजी दाइ फर्केपछि सँदाखै रेकर्ड सुरु भयो ।

भरकार

९. कल्पना र क्षमता बाहिरको जिम्मा

पञ्चायत व्यवस्था परिवर्तनका लागि नेपाली कांग्रेसका नेता गणेशमान सिंहको नेतृत्वमा आन्तोलन हुन थाल्यो । जसमा वामपन्थीहरू पनि समावेश थिए । बहुदलीय व्यवस्था राजाबाट घोषणा भयो र आन्तरिम सरकार कृष्णप्रसाद भट्टराईको नेतृत्वमा बन्यो । बहुदल घोषणा भएको खुसियालीमा खुलामञ्चमा विजय जुलुस र जनसभा हुनेभयो । त्यस सम्भाको रेकर्ड गरेर ल्याउने जिम्मा मलाई दिइयो । काबिल वा विज्ञ भएर पर्कै थिएन । डी फाइभ रेकर्ड बोकेर जनसभामा पुगेँ । विश्वबाट आएका पत्रकार तथा संवाददातासँग परिचय पनि भयो । त्यसपछि मे दिवसमा पनि मैले नै जिम्मा पाएँ । म समाचार शाखा अन्तर्गतको नभए पनि ती जिम्मा सहज रूपमा सम्पन्न गर्न सकें । परिआउँदा प्रायः सबै काम गरेकाले बीबीसीको आयोजनामा ब्रिटिस काउन्सिलबाट अड्गेजी टेस्ट गरी ‘प्रोग्राम प्रडक्सन ट्रेनिङ’ छ हप्ते तालिममा समावेश हुने अवसर पनि पाएँ । सायद यस्तो तालिममा सङ्गीत शाखाबाट चयन भएको म नै हुँला ।

२०४७ मङ्गसिर १९ गते प्रसिद्ध गायक नारायणगोपालको निधन भयो । उनकै स्मृतिमा त्यसदिनको ‘भरना र भरकार’ कार्यक्रम दिउँसो लाइभमा मैले सञ्चालन गरे । जसका सञ्चालक पाण्डब सुनुवार थिए । रेडियो नेपालबाट प्रत्यक्ष (लाइभ) प्रसारण गर्न नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान सञ्चालक जाने भएकाले मलाई उक्त कार्यक्रम सुम्पेका थिए । अप्दयारा, अनौठो र अनुभवविहीन जिम्मेवारी लिन मैले कहिलै आनाकानी गरिन । यसरी कुन काम कति बेला कसको जिम्मेवारी पर्छ ठेगान हुँदैनथ्यो । कार्यक्रम सकेर म पनि श्रद्धान्जली अर्पण गर्न गरे । पहिलो महामृत्युजुलुस मैले त्यहीं देखेको थिएँ ।

१०. सङ्गीत सिर्जना र रेडियो

नयाँ जापानी भवनमा दैनिक रेकर्ड हुने आधुनिक, भजन, राष्ट्रिय तथा लोकगीत गीतको सुपेरिवेक्षण र रेकर्ड भएका गीतहरूको कार्टेजमा रूपान्तरण गरी लाइब्रेरीमा बुझाउनु पर्ने थप जिम्मा आइलाय्यो । आधुनिक गीतको सङ्गीत तथा टेलिफिल्म, टेलिसिरियलका पार्श्व सङ्गीत, भिडियो फिल्म र तुलो पर्दाका फिल्मको सङ्गीत दिने मौका आउन थाल्यो । तुलो पर्दाको चलचित्र ‘रक्षा’को सङ्गीत साथै भिडियो फिल्म ‘आघात’, ‘गाउँ र शहर’, ‘पुनर्जन्म’, ‘कलाकार’, ‘माटो बोल्च’ , ‘रहस्यमय गुफा’ आदि टेलिफिल्म ‘निमित्त नायक’, ‘हिजोआजका कुरा’- , ‘अलिखित’, ‘रात’, ‘भोक र भित्ताहरू’, ‘रूपमति’, ‘मुकुन्द इन्दिरा’, ‘आफ्नो कथा : आफ्नो व्यथा’, ‘मौन आकाश’, ‘क्याटमाण्डू’-५० भाग, ‘देवी’-१०० भाग, ‘चतना’-५२ भाग, ‘जीवन-चक्र’ आदि साथै ‘रेगतको टीका’, ‘यहाँ के हुँदैछ’ नाटक र रेडियो नाटकमा समेत पार्श्व सङ्गीत रचना गर्ने मौका मिल्यो ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

समयक्रमले प्रेमध्वज, फतेमान, तारादेवी, भक्तराज आचार्य, योगेश वैद्य, रुबी जोशी, दीप श्रेष्ठ, दिलमाया खाती, तारा थापा, सुकमित गुरुङ, भैरव खकुरेल, सुरेन्द्र मुखिया, रनु राई साथै चर्चित भारतीय सुफी गायक कैलाश खेर आदि अनुभवी कलाकारसँग सिर्जनात्मक साइनो जोडियो । प्रायः मेरा सङ्गीत सिर्जना रेडियो नेपालमै रेकर्ड भएका हुन् । गीत-सङ्गीत रेकर्डमा सुदन खत्री, वसन्तकेशर पण्डित, राधाकृष्ण खड्का, रमेश भट्ट, वासुदेव रायमाझी, पुरुषोत्तम पोखरेल आदि अनुभवी र दक्ष प्राविधिक मेरा सिर्जना अनि सम्झनाबाट विलुप्त नहुने मित्रहरू हुन् ।

११. भारी माथिको सुपारी

व्यवस्था परिवर्तनसँगै अवस्था पनि परिवर्तन हुनथाल्यो । नयाँ कर्मचारीहरू भटाभट आए । सबैलाई कामको तह पुग्ने कुरै आएन । जिम्मेवारी हलुका हुँदै गयो । पचास सालपछि त रेडियो नेपाल क्षेत्रीय प्रसारणको अवधारणामा गयो । धनकुटा, बर्दीबास, पोखरा, सुर्खेत, दिपायल-डोटी आदि प्रसारण केन्द्र स्थापना भए ।

भूरुक्कार

तत् क्षेत्रमा नयाँ कर्मचारीहरू थपिंदै गए। सिंहदरबार भित्रका रेडियो सहकर्मीहरूसँग पनि चिनजान नहुने अवस्था आयो। विभिन्न खोलाखर्कबाट नयाँ वाद्यवादक, प्राविधिक साथै जाँगर बोकेर आएका नवकर्मचारी मित्रहरूले काम जिम्मा लिँदा अत्यन्तै हलुका महसुस हुनथाल्यो। सोही फुर्सदिलो समयलाई उपयोग गर्दै मैले सङ्गीतसम्बन्धी लेख रचनादि लेखेर छपाउन थालैं। गोरखापत्र, मधुपर्क, झड्कार, घटना र विचार साथै अन्य पत्रिकाहरूमा लेख तथा स्तम्भ लेखन गर्न थालैं। अहिलेसम्म १४ वटा पुस्तक कृति प्रकाशित भइसकेका छन्।

रेडियो नेपालबाट नभए पनि रेडियो नेपालले दिएको चर्चा, परिचर्चा वा प्रसिद्धिका माध्यमले सिंगापुर, ताइवान, बंगलादेश, थाइल्याण्ड, जापान, अमेरिकाजस्ता विकसित मुलुकको अवलोकन भ्रमण सेवा निवृत्त हुनुअघि नै गरियो। रेडियो नेपालका डाइरेक्टर भोग्यप्रसाद शाह हुनुहुँदा प्रवेश भएको एउटा फुच्चे कर्मचारी कार्यकारी निर्देशक सुरेशकुमार कार्की हुनुहुँदा करिब चारदशक बुढो-पुरानो हुँदासम्म रेडियो नेपालले जागिर दियो। जागिर मात्र दिएन। ज्ञान, सिप र यथेष्ट अनुभव पनि दियो। सिद्धि-प्रसिद्धि अभै दियो। निवृत्तिको दाम्लो अन्तिम पोयामा बाटिंदै गर्दा क्षेत्रीय प्रसारण केन्द्र दिपायलको प्रमुख बन्ने मौका पनि दियो। के हो कर्मचारी ? कस्तो भइन्छ कर्मचारी ? के सोचिन्छ कर्मचारीले ? भन्ने प्रशासकीय ठुलो पाठ पढायो। यसैलाई मैले 'भारी माथिको सुपारी' भन्न रुचाएँ।

जुन रुपस क्षेत्रमा पुग्न पाएर खप्तड-खेचर क्षेत्रका अस्पृष्ट लोकसंस्कृतिलाई नजिकैबाट खोज-अध्ययन अनि अनुशीलन गर्ने सुअवसर पाएँ। वर्षभरि चल्ने जीवनचक्र, लोकप्रचलन र दृढ लोकविश्वासले अटल छ सुदूरपश्चिम। सुदूरपश्चिम र कर्णाली जडान क्षेत्र अहिले पनि उत्तिकै कुमारी क्षेत्र हो लोकसंस्कृतिका लागि। क्रमशः सुखेत, बर्दिबास, धनकुटा आदि क्षेत्रीय प्रसारण केन्द्र तर्फका पदस्थापनले रेडियो नेपाल परिवारसँग परिचित हुने र नौला अनुभव सँगाल्दै तत् स्थानादिका भौगोलिक पर्यावरणीय तथा समाजसँग लोकवार्ता गर्न पाएँ मैले। जसले 'डोटी डंका' (सांस्कृतिक नियात्रा) र सुदूर-संस्कृतिको साइनो (लोकगीत, लोकनाच र लोकबाजा) नामक दुईवटा कृति न्वारान निरावरण हुने अवस्थामा पुगेको छ। सम्पूर्ण रेडियो कर्मीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद। १ चैत २०७९।

(लेखक : सङ्गीत-संस्कृतिकर्मी हुन्। यी लेखकका निजी विचार र अनुभवमा आधारित छन्।)

भृक्तार

देवघाट गाउँपालिकाको सूचना

- स्वास्थ्यका लागि स्वच्छ पानी पिउने गरौँ ।
- बाल श्रम नगराउँ।
- बाल श्रमशोषण मुक्त नगरको स्थापना गरौँ ।
- सबै बालबालिकाहरूलाई शिक्षामा सुनिश्चितता प्रदान गरौँ ।
- उपभोक्ता आचार संहिता पालना गरौँ, कर तिरौँ सभ्य नागरिकको परिवान दिउँ ।

रमेश सुवेदी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

भुवन सिंह गुरुड

उपाध्यक्ष

तिल बहादुर थापा

अध्यक्ष

देवघाट गाउँपालिका कार्यालय

देवघाट, तनहुँ, गण्डकी प्रदेश

मध्यविन्दु नगरपालिकाको अनुरोध

धुम्रपान तथा सुर्तजन्य पदार्थबाट बच्ने र बचाउने उपायहरू:

- साथीभाईको दवावमा नपर्ने	- कसैको लहैलहैमा नलाग्ने ।
- दिघकालिन असरहरूको मनन गरी कुलतमा नफस्ने ।	
- यसबाट छुटाउनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह लिने ।	
- घरभित्र धुम्रपान नगर्ने ।	- आफ्नो बाल बच्चाको आगाडि धुम्रपान नगर्ने ।

ज्ञानु प्रसाद पनेल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पूर्णकला चौधरी

नगर उपप्रमुख

भिमलाल अधिकारी

नगर प्रमुख

मध्यविन्दु नगरपालिका कार्यालय

चोरमारा, नवलपरासी (ब.सु.पूर्व) गण्डकी प्रदेश

७३औं वार्षिकोत्सव

भृक्षार

महिलामाथि हुने हिंसा सामाजिक विकृति हो ।

महिलामाथि हुने सबै किसिमका हिंसा अन्त्य गर्न हातेमालो गरौं ।

हिंसा भएको महसुस भएमा निःशुल्क टेलिफोन नं. ११४५ मा जानकारी गराउँ ।

राष्ट्रिय महिला आयोग

भद्रकाली प्लाजा, काठमाडौं

६३ औं वार्षिकोत्तम

उपत्यका सडक विस्तार आयोजना काठमाण्डौको अनुरोध

सडक हामी सबैको साभा सम्पति हो । यसको संरक्षण गर्नु हाम्रो दायित्व हो । सडक निर्माण गर्दा राज्यको तुलो धनराशि खर्च हुन्छ । त्यसैले निर्माण भइरहेको सडक संरचनामा प्रतिकूल असर पर्नेगरी निम्न क्रियाकलापहरु नगरिदिनुहुन विनग्र अनुरोध गर्दछौं ।

- ◆ निर्माणाधीन सडकको सीमा अतिक्रमण गरी घर टहरा निर्माण नगरौं ।
- ◆ सडक तथा सडकमा निर्माण सामग्री राखी यातायात तथा पैदल यात्रीहरुलाई अवरोध नगरौं ।
- ◆ सडक क्षमताभन्दा बढी भार प्रयोग नगरौं ।
- ◆ सडकमा गाडी धुने, सडकको नाली पुरी फोहर गर्ने, सडक नालीमा ढल मिसाउने जस्ता कार्य नगरौं ।
- ◆ सडकको पानी कुनै पनि किसिमबाट निकास गरौं ।

आयोजना प्रमुख

नेपाल सरकार

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय

सडक विभाग

उपत्यका सडक विस्तार आयोजना
काठमाण्डौ, बागमती प्रदेश, नेपाल ।

भृक्तार

भूकम्प लगायत बहुप्राकृतिक प्रकोपहरूबाट हुनसक्ने जनधनको क्षतिको न्यूनीकरण गर्न दक्ष प्राविधिकहरूको सहयोग लिई भवनको नक्शा डिजाइन तयार गरौँ । साथै भवन निर्माण गर्दा नेपाल राष्ट्रिय भवन सहिता २०६० को पालना गरी भूकम्प प्रतिरोधी सुरक्षित भवन निर्माण गरौँ । निर्माण कार्यमा दक्ष प्राविधिक, तालिमप्राप्त कालिगाड तथा गुणस्तरीय निर्माण सामग्रीको प्रयोग गरौँ । सुरक्षित रहने संस्कृतिको विकास गरौँ ।

नेपाल सरकार

शहरी विकास मन्त्रालय
शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग
बब्रमहल, काठमाडौँ ।

फोन नं. ०१-४२६२३६५, ०१-४२४२४६६ ०१-४२६२३५७ ०१-४२६२९४५ ०१-४२६२९५४

ईमेल: dudbc@ntc.net.np वेबसाइट <http://www.dudbc.gov.np>

७३ औं वार्षिकोत्सव

वन डेलो न्यूनिकरण गर्न स्थानिय समुदायमा जनयेतना कार्यक्रम

वन डेलो नियन्त्रण गरौ, जैविक विवर्धता संरक्षण गरौ
सामाजिक, आर्थिक र पर्यावरणीय क्षति न्यून गरौ

डिमिजन वन कार्यालय, काठमाडौ

फोन नं ०१४५४४९४८

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२०९

मरक्कार

www.machbank.com

हामी
माछापुच्छे बैंक
जहिले छ हामी साथ...

७३औं वार्षिकोत्सव

माछापुच्छे बैंक

सबल, उत्कृष्ट एवं विस्तारित

२१०

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्तार

नेपाल अनलाइन ट्रेडिङ सिस्टम (नट्स) सम्बन्धी जानकारी

नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) लिमिटेडले सञ्चालनमा ल्याएको अनलाइन ट्रेडिङ सिस्टम नै छोटकरीमा नट्स हो । नेप्से को सदस्यताप्राप्त थितोपत्र दलालहरू र उपत्यका बाहिर तीनीहरूका शास्त्राबाट नट्स प्रयोग गर्नका लागि युजरनेम र पासवर्ड प्राप्त गर्न सकिन्छ । थितोपत्र दलालहरूको नाम, ठेगाना र फोन नम्बर नेप्से को वेबसाइट www.nepalstock.com तथा www.nepalstock.com.np मा निःशुल्क उपलब्ध छ । लगानीकर्तालाई ब्रोकर तथा नेप्से को प्रणालीमा जोड्ने माध्यम ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टम (टिएमएस) हो । नेप्से अनलाइन ट्रेडिङ सिस्टम Role Based Content Management प्रणाली भएको हुँदा ब्रोकरको Admin User ले आफ्नो Internal User तथा ऋणिलत हरूलाई आवश्यकता अनुसार च्याम्प प्रदान गर्न सक्नेछ । यसबाट कुन User लाई कस्तो प्रकारको अलगारंगल अतिष्यल दिने भन्ने व्यवस्था गर्न सकिन्छ । ब्रोकर तथा Online Client ले Buy/Sell Order राखी कारोबार गर्न सक्छन् । Order को हरेक अवस्थाको जानकारी Order Book मा गई प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

लगानीकर्ताको एउटा हितग्राही खातालाई सदस्य दलालसँग स्कोलिएको एउटा कारोबार खातासँग आवल गरेपछि मात्र नट्समा कारोबार गर्न सकिन्छ । लगानीकर्ताले कुनै पनि ब्रोकरमा खाता खोल्दा Offline जस्तै भनी जानकारी गराउनु पर्दछ । ग्लोबल आइएमई, नेपाल इन्डेस्ट्रीमेन्ट, प्रधु र सिद्धार्थ गरी चार वटा Clearing Bank नेप्से ट्रक सँग आवद्ध छन् । ट्रेड म्यानेजमेन्ट सिस्टमको माध्यमबाट सम्बन्धित बैंकको e-Banking Portal मा गई लगानीकर्ताले ब्रोकरको ब्याअयगलत मा Fund/Collateral Transfer गरी कारोबार गर्न सक्छन् । नेपाल किलियरिङ्ग हाउस लिमिटेडसँग आवद्ध बैंक तथा वितीय संस्थाबाट पनि यो सुविधा लिन सकिन्छ ।

नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लि.

पो.ब.नं. १५५०

युएनआई शान्ति मार्ग, भद्रकाली, काठमाडौं ।

नेपाल सरकार

श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय

वैदेशिक रोजगार विभाग

बुद्धनगर, काठमाडौं

वैदेशिक रोजगारीमा जाने कामदारले जानैपर्ने कुराहरू

७३ औं वार्षिकोत्सव

● वैदेशिक रोजगारीमा जान लाग्नुभएका नागरिकहरूले अन्तर्राष्ट्रीय मात्र सम्बन्धित इजाजतपत्रवाला संस्था (मेनपावर कम्पनी) हरूलाई सक्कल राहदानी (पासपोर्ट) लगायत आवश्यक कागजाहरूका सक्कलप्रति बुझाउनुहुन तथा इजाजतपत्रवाला संस्थाहरूले पनि आवेदकहरूबाट प्रतिलिपि वा स्वयान कपी मात्र माग गरी छनौट भएका कामदारहरू बाहेक अखका सक्कल राहदानी जम्मा गर्ने गराउने कार्य नगर्नु नगराउनुहुन ।

● छनौट भएका कामदारहरूले आफू जान लागेको कामको लागि तिर्नुपर्ने रकम इजाजतपत्रवाला संस्थाको आधिकारिक बैंक खातामा लागत रकम जम्मा गरिदिनुहुन र सोको भौचरप्रति सुरक्षित राख्नुहुन तथा इजाजतपत्रवाला संस्थाहरूले समेत छनौट भएका कामदारहरूबाट लिने प्रवर्द्धन खर्च तथा लागत संस्थाको बैंक खातामार्फत लिने कार्य गर्न तथा गराउनुहुन ।

● इजाजतबिना कसैले पनि वैदेशिक रोजगारीसम्बन्धी कार्य गर्न गराउन नहुने हुँदा कोही कसैको प्रलोभनमा नपर्नुहुन तथा कोही कसैले कुनै इजाजतपत्रवाला संस्थामा आवद्ध छु भनेमा सो कुराको यकिन गर्न वैदेशिक रोजगार विभागको वेबसाइट www.dofe.gov.np मार्फत जाँच गर्नुहुन र सम्बन्धित इजाजतपत्रवाला संस्थामा सिधै सम्पर्क गर्नुहुन ।

● अनलाइन पुन: श्रम स्वीकृतिको लागि सेवाग्राही आफैले आवेदन गरी श्रम स्वीकृति प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोले पहिले फारम भर्दाको ^{३५} क ग्रन्थ ब्याअयगलत बाटे आवेदन गर्नुपर्ने हुँदा उक्त FEIMS User Account को Password बिर्सिएमा यैचनभत Password dfkm{t Password प्राप्त गर्नुहुन ।

रेडियो त्रेपालको मुख्यपत्र

२२९

ਮੁਕਾਬ

नेपाल सरकारले सार्वजनिक विद्युतीय सेवाहरूबिच अन्तर-आवद्धता कायम गर्दै नागरिकलाई प्रक्रियागत ढङ्गबाट छिटो, छरितो, मितव्ययी र प्रभावकारी रूपमा एउटै एप मार्फत सेवा प्रवाह हुने व्यवस्था गर्न “नागरिक एप” विकास गरेको छ । यस एप Android तथा Apple का फोनहरूमा सम्बन्धित एप स्टोरबाट डाउनलोड गरी प्रयोग गर्न सकिन्छ । एप प्रयोग गर्न आफ्नै नाममा दर्ता भएको मोबाइल नम्बर आवश्यक पर्श भने परिचय प्रमाणित गर्न नागरिकता, मतदाता परिचयपत्र, सवारी चालक अनुमतिपत्र वा राहदानी मध्ये कुनै एउटा विकल्प छान्न सकिन्छ । हाल २९ वटा सरकारी निकायका सेवा उपलब्ध रहेको एपमा आम नागरिकको प्रत्यक्ष सरोकार हुने र सेवाग्राहीको धेरै चाप हुने निकायका सेवालाई विशेष प्राथमिकता दिई आवद्ध गर्दै लागिएको छ । हाल नागरिक एप प्रयोग गरी स्थायी लेखा नम्बर दर्ता गर्न सकिने, लोकसेवाको आवेदन दिने, सवारी साधन ब्लु बुक नविकरण, प्रहरी चारित्रिक प्रमाणपत्र एपबाटे Apply गरी डाउनलोड गर्न सकिने, ६ वटा बैंकमा बैंक खाता खोल्न सकिने, खोप प्रमाणीकरण प्रमाणपत्र लिन सकिने, वैदेशिक अध्ययन अनुमति स्वीकृति प्रमाणपत्र आवेदन दिने, स्वास्थ्य विमा बोर्डको नवीकरण जस्ता महत्वपूर्ण सेवाहरू प्राप्त गर्न सकिन्छ ।

आगामी दिनमा राष्ट्रिय परिचयपत्र, यातायात, वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी सेवा, प्रदेश लोकसेवाको आवेदन दिने, स्थानीय तहको कर तिनै, सिफारिस लिन मिल्ने, व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी सेवाहरू प्राप्त गर्ने, नेपाल खाने पानी संस्थाना, सवारी चालक अनुमति पत्र निवेदन, सवारी चालक अनुमतिपत्र आवेदन, नवीकरण तथा यातायातसम्बन्धी अन्य सेवाहरू आदि कार्यालयका सेवाहरूका साथै शीक्षक एवम् निविय संस्थाका सेवाहरू समेत एप मार्फत प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

“नागरिक एप” प्रयोग गरौ । छिटो, छरितो, मितव्ययी र प्रभावकारी रूपमा सेवा प्राप्त गरौ ।

यदि तपाईं खितोपत्र (शैवर, भृषपत्र, सामूहिक लगानी योजनाको ईकाई आदि) मा लगानी गर्दै हुन्हुन्छ भने लगानी गर्नु अधि निम्न कुराहमा विशेष ध्यान दिनहोस्।

- शितोपवक्ता मूल्यवा समय समयमा उत्तराच्छाव आउन सक्ने भएकोले शितोपवक्ता लगानी गर्दा मूल्य उत्तराच्छाव सम्बन्धी उपयुक्त सूचना खिड समर्पित तथा विवेकीय रूप भएर मात्र लगानीको नियम गन्हनुहोस् ।
 - शितोपवक्ता गरिने लगानीमा प्रतिफल तथा जोखिम दुई हुने हुना हल्ला, अनावश्यक प्रचार प्रसार वा कसैको बहकाउमा नसारी बजार तथा कार्यपालक आवासिक बस्तु बुझेर आफ्नो स्वीचावका मे लगानी सम्बन्धी नियम गन्हनुहोस् । साथै आफ्नो जोखिम बहन गर्न सक्ने अमरताको मूल्याकृत समेत गन्हनुहोस् ।
 - शितोपवक्ता प्रायोगिक बजारमा निष्काशन गरिने शितोपवक्ता लगानी गन्हनुअघि शितोपवक्ता कार्यको आवासनन्तर तथा विवरणप्र माफत ग्राहित जानकारीहरू मूल्याकृत कार्यपालको सम्बन्धापक तथा व्यवस्थापन पछि शितोपवक्ता नेटवर्क, नाफा नोसमान स्थिति, आदि, लगानी योगाना, जोखिम पक्ष, बोडिट रेटिङ्गको स्तर तथा कराराकृति विवेदित गन्हनुहोस् ।
 - नेपाल शितोपवक्ता बोडमा दर्ता भएको तथा नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेझेप्रमा) सुनीकृत शितोपवक्ता मात्र लगानी गन्हनुहोस् ।
 - शितोपवक्ता दोस्रो बजारमा लगानी गर्दा सम्बन्धित कार्यको कार्य सम्बन्धापक तथा शितोपवक्ता मूल्यवा प्रभाव धारने सक्ने संवेदनशील सुचना जस्तै साधारण धोखापा, हकप्रब्रह्म थेपारो धोखापा, अवधारणामा परिवर्तन, भारी योगानहरू, कार्यपालक र वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेखित विविध सुनिकारक (Earning Per Share, Dividend Per Share, Price/Earning Ratio, Net Worth Per Share), पूँजी कोष अनुपात, निरक्षिक कार्ज अनुपात आदि) शितोपवक्ता मूल्य पर्वति, कार्यपालको साधारण सम्बन्धी नियम (माइन्टर्न) जस्ता महत्वपूर्ण कुराहस्त्रको अव्ययन गन्हनुहोस् ।
 - दोस्रो बजारमा कारोबार गर्दा कारोबार भएको रिनको दुई (२) दिन भित्रमा कारोबारको राफसाफ (T+2) हुनुपर्ने कुराको जानकारी गन्हनुहोस् ।
 - आफूसुग भएको शितोपवक्ता (कार्यपाल प्रमाणापत्र) लाई कारोबार गोप्य बनाउन बीब्बाट अनुमति प्राप्त नियम सदस्यमाफत अभिलिक्षक रण गन्हनुहोस् ।
 - साधानीकारीको अधिकार तथा जिम्मेवारी सम्बन्धमा शितोपवक्ता सम्बन्धी ऐन नियम, कार्यपाली ऐन तथा अन्य सम्बन्धित ऐन नियमहरूको साथै बीब्बाट भएको व्यवस्थाहाल्कर्त्तर जानकारी राखन शितोपवक्ता सम्बन्धी ऐन नियमहरू र अन्य व्यवस्थाको जानकारी बोडमे बेसाइट (www.sebon.gov.np) तथा बोडमे सम्बन्धित प्रकाशनमाफत समेत हुन्नुपर्ने ।
 - शितोपवक्ता लगानी सम्बन्धमा कूनी जिज्ञासा, गुणात्मा तथा उत्तरीकृत भएमा बोडमे बेसाइटमा राखेको Grievance button माफत वा टालि कि न १५००-१००-४४४०४४४ (निशाले) वा हलाटपालमा न ४५४०४५०५० वा बोडमे काठागामा पालाउनहोस् ।

नेपाल खितोपत्र बोर्ड
पो. नं. ९०३, खम्बलपुर, ललितपुर
फोन: ०१-४५५०७०५५, ४५५०७१९३, ४५५०७०७९, ४५५०७०७१
फैक्ट्रायर: ०१-४५५१७०५ टोल फ़ि. नं. १६००-०१-४४४४३३
ईमेल ठेगाना: support@sebon.gov.np
वेबसाइट: www.sebon.gov.np

वेबसाइट: www.sebon.gov.in

वेबसाइट: www.seboni.gov.in

۲۹۲

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

“ज्येष्ठ नागरिकप्रतिको दायित्व र रेडियो कार्यक्रम”

मानिसहरू जन्मिन्छौं, हुकिन्छौं र बुद्ध्यौलीसम्म आइपुग्छौं। यस चरणमा अनेकौं दुःख र सुखका आ-आफै अनुभव र अनभूतिहरू सबैले सँगालेका हुन्छौं। जीवनमा सम्मान र अपमान भोगका हुन्छौं, सापेक्षतामा अभाव पनि भेलेकै हुन्छौं।

द्वय प्रधान

यी पक्षहरू मानव जीवनमा देखापर्ने गर्छन्। त्यसमा पनि वृद्धवृद्धाहरू सबैभन्दा अप्दयारो अवस्थामा हुन्छन्। त्यसलाई बुमन पनि पूर्बीय दर्शनका केही कुराहरू धारण गर्नुपर्ने हुन्छ।

यसैगरी पूर्बीय दर्शनशास्त्रले पनि भन्छ -‘आजको दिन जन्माउने हिजो हो र भोलिको दिन आजको अन्तरागभिबाट जन्मन्छ।’ साँच्यै हिजोको दिन नभई आजको कल्पनासम्म गर्न सकिँदैन। बिहान नभई एकैपटक दिनआउन सक्दैन। त्यसैले आज वृद्धअवस्थामा पुग्नुभएका हात्ता तमाम ज्येष्ठ नागरिक अगुवाहरूले आजको पुस्तालाई हुकाउन तुला मेहनत गर्नुभएको छ। हिजो जवान हुँदा उहाँहरूले आजको पुस्तालाई उचित शिक्षादीक्षा र संस्कार दिएर देशको सच्चा नागरिकको रूपमा समाजमा स्थापित गर्नुभएको छ।

त्यसकारण एउटा सिङ्गो युगको प्रतिनिधित्व गर्ने ज्येष्ठ नागरिकहरू नयाँ पुस्ताका लागि श्रद्धा, सत्कार अनि सम्मानका पात्र बन्नुभएको छ। उहाँहरूप्रतिको सम्मानमा समग्र राष्ट्र र समाजले आभार प्रकट गर्न सक्नुपर्देछ। वृद्धावस्था मानव जीवनको एउटा अनिवार्य प्राकृतिक प्रक्रिया हो, जसलाई चाहेर पनि जीवनबाट अलग्याउन सकिँदैन। पछिल्ला केही वर्षयता विश्वमा नै मानिसको सरदर आयु बढिरहेको छ जुन स्वास्थ्यप्रति मानिस सचेत हुनुको परिणाम हो भन्ने गरिन्छ। मानिसले उपयोग गर्ने पोषण, भोजन, शारीरिक र मानसिक स्वास्थ्यका लागि गरिने व्यायाम, योगजस्ता गतिविधि, सुविधायुक्त जीवनशैली, स्वास्थ्योपचार र तनावरहित मनोरञ्जनात्मक उपाय आदि विविध क्रियाकलापले आयु वृद्धिमा मुख्य भूमिका खेलेको देखिन्छ। आयुमा वृद्धि आएसँगै वृद्धवृद्धाहरूको सङ्ख्या पनि नेपालमा उल्लेख्य वृद्धि भइरहेको पाइन्छ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

उपर्युक्त विषय उठानसँगै मेरा केही थप सन्दर्भहरू प्रस्त्याउँदै छु। जब म २०२६ साल भदौमा नेपाल प्रहरीको “प्रहरी सहायक निरीक्षक” मा नियुक्त भएको थिएँ। म लगायत ४/५ जना प्रहरी प्रधान कार्यालयको जनसम्पर्क शाखामा काजमा खटियोँ। यसै समयमा ‘रेडियो प्रहरी’ कार्यक्रमका लागि मेरो स्वर परीक्षण गर्दा उपर्युक्त ठहरिएको थियो। त्यतिबेला प्रहरी कार्यक्रमको सुरुमा कार्यक्रम बारेमा मैले बोल्न पाउँथे। त्यसबेला रेडियो नेपालको निर्देशक भोग्यप्रसाद शाह हुनुहुन्थ्यो।

आफू जुन काममा लागिन्छ, त्यसमा सम्पूर्ण ध्यान दिनुपर्छ भन्ने मेरो मान्यता रह्यो। म त्यसैमा दिलो ज्यान दिएर लाग्यैँ। नेपाल प्रहरी सेवाका विभिन्न दर्जामा पदोन्नति हुँदै डिएसपी भएँ। यसैबेला प्रहरी प्रधान कार्यालय, जनसम्पर्क शाखाको प्रमुख भएँ। यस शाखाको प्रमुख काम रेडियो कार्यक्रम र प्रहरी पत्रिका प्रकाशन रहेको थियो। मलाई यस शाखाले गर्नुपर्ने कामको राम्रो अनुभव

भूक्तार

पनि थिएन। तत्कालीन शाखामा कार्यरत बालकुमार शाक्य सर लगायत अन्य स्टाफबाट पनि केही न केही सिकै। मलाई सम्फना भएसम्म सुरु सुरुमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा अहिले जस्तो ऐकडिउ हुँदैनथ्यो। कार्यक्रम सुरु गर्नको लागि फेडर अप गर्नुपर्दथ्यो। अनि मेरो जिउ जिरिङ्ग हुन्थ्यो। अब मैले यहाँ जे गर्छु त्यही जान्छ, हाँसो पनि जान्छ, बोली पनि जान्छ, खोके पनि जान्छ भन्ने लाग्दथ्यो।

कुनै ठाउँमा बोल्नुपर्छ भने छोटै भए पनि म पहिले टिपोट गरेर राख्छु। यो कार्यक्रममा पनि आफूले बोल्नुपर्ने कुरा भए पनि मैले टिपेको हुन्थे। आवश्यक परे हेरिन्थ्यो, नत्र टिपोट रहिरहन्थ्यो। “प्रहरी” कार्यक्रमको प्रहरी समाचार म आफै पढथै। यो कुनै नयाँ कुरा होइन, मैले यहाँ मेरो भोगाइ र अनुभव मात्र उल्लेख गरेको हुँ। तत्कालीन समयमा विभागीय प्रमुख, त्यहाँ कार्यरत स्टाफ साथीहरू र बाहिरका इष्ट-मित्रहरूको सुझाव पनि लिन्थै। त्यसलाई परिमार्जन गर्दै अगाडि बढथै। यस काममा तत्कालीन प्रहरी अतिरिक्त महानिरीक्षक ध्रुवबहादुर प्रधान सरको सुझाव मेरो लागि मार्गदर्शन बनेको थियो। उहाँले पछिल्लो समयमा कार्यक्रम धेरै राग्गो छ भन्न समेत छुटाउनु भएन। यस प्रशंसाका लागि निर्वत्तमान कानुन, न्याय तथा संसदीय मन्त्री माननीय ध्रुवबहादुर प्रधानज्यूलाई आभार र धन्यवाद व्यक्त नगरिरेहन सकिदैन। यसरी फर्कर हेर्दा त्यस ताकाको प्रहरी कार्यक्रम धेरै सुन्नेहरू मध्येमा ध्रुवसर नै पर्नुहुन्थ्यो होला। अनि कार्यक्रम पनि लोकप्रिय नै थियो।

त्यस समयमा रामा-रामा कलाकारले पनि प्रहरी कार्यक्रममा भाग लिने मनसाय व्यक्त गर्नुहुन्थ्यो। त्यस मौकाको प्रतीक्षामा प्रतिष्ठित कलाकारहरू समेत रहेको मलाई याद छ। एकपटक ज्येष्ठ नागरिकै कामको सिलसिलामा जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौं गएको थिएँ। सेवाग्राहीको केही भिड थियो। मैले सर हाम्रो फाइल पनि हेरिदिनु पन्यो भनेर भिडको पछाडिबाट के भनेको थिएँ। त्यहाँ तपाईंको नाम के हो भनेर सोधियो? मैले छत्र प्रधान भनै। तपाईं प्रहरी छत्र प्रधान हो भनियो? हो भनै। कसरी थाहा पाउनुभयो? उल्टै मैले प्रतिप्रश्न गरै। तपाईंबाट प्रहरी समाचार सुन्नै भने, त्यहाँ कार्यरत एक अधिकृतले। मेरो लागि यो एउटा भिठो स्मरण र सुखद क्षण हो।

२०६१ सालमा प्रहरी सेवाबाट अवकास प्राप्त गरै र म राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक संस्था सञ्जालको सदस्यता लिएँ। यसरी म राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक संस्था र सञ्जालमा प्रवेश गरिसकेको थिएँ। यसै समयमा पूर्व आइजिपी स्व. खडगजीत बरालले पनि फोनमा सोच्नु भएको थियो –“अहिले तपाईं के काममा लागेको हो?”

मैले- राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक संस्था सञ्जालमा संलग्न भएर काम गर्दै छु सर भनै। फेरि “के हो सञ्जाल भनेको”? ज्येष्ठ नागरिकको लागि सङ्घ र संस्था आवश्यकता पर्ला? भनेर वहाँले सोच्नु भयो। म यसमा लागेको ३/४ बर्षपछि वहाँले नै आहा “कस्तो राम्रो काममा लागेछस्” पनि भन्नुभएको थियो। पूर्वआइजिपीहरू लगायतका अन्य दर्जाका व्यक्तित्वहरूले ढाडसदिँदै भनेको सम्भिन्नै। अहिले पनि त्यस्ता व्यक्तित्वहरूसँग बेला बेलामा कुरा भई नै राख्छ। तर, खडगजीत सर स्वर्गे हुनुभन्दा डेढ बर्ष अगाडिसम्म कम्तीमा महिनाको एकपटक मलाई फोन गरेर ज्येष्ठ नागरिक महासङ्घको बारेमा जानकारी लिइरहनुहुन्थ्यो। म भेटन आउँछु हाजिर हुन्छु सर भन्नै। “तै भन्क्स् नि, तै आउन भ्याउँदैनस् मलाई थाहा छ”। यस्ता कुराकानी हाम्रो लागि धेरै धेरै महत्त्व राख्छन्। यी शब्द मेरा लागि अनुत्तरित रह्यो सधैसधै। आज मैले यो पछिक्त लेख्दै गर्दा बराल सरको अभावको खाडल कसरी पूर्ति होला।

बराल सरलाई सम्झेर जब-जब भावुक बन्नु। मेरा आँखा रसाएका हुन्क्नन्। म केही लेख्न सुरु गर्छु।

६३ औं वार्षिकोत्तम

भृक्तार

मेरो नजिक परिवारका कोही पनि हुन्नन् र भन्छु –“अखलाई पनि यस्तै हुन्छ होला”, सोचमग्न बन्छु ।

रेडियो नेपालको “ज्येष्ठ नागरिक” कार्यक्रम पूर्व मेचीदेखि पश्चिम महाकालीको कुनाकाप्चासम्म पुग्नसक्ने ध्वनि हो । यस रेडियो कार्यक्रमले छोटो अवधिमै ज्येष्ठ नागरिक मात्र नभई विभिन्न वर्ग, पेसा र व्यवसायमा आबद्ध व्यक्तिहरूलाई पनि प्रेरित गरेको छ । ज्येष्ठ नागरिकहरूप्रति आदरभाव र सम्मान प्रकट गरेको छ । यस कार्यक्रमले तृद्वयद्वाका दुःखसुख, मानसिक, संवेगात्मक, नीतिगत विषय, अन्तर्वार्ता, साहित्य, गीत र सङ्गीत, प्रेरणादायी प्रसङ्ग, ज्येष्ठ आवाज, स्थलगत अध्ययन र ज्येष्ठ नागरिक विषयक समाचारलाई रेडियो कार्यक्रममा समेटेको छ । कार्यक्रमले “ज्येष्ठ नागरिक” का विषयमा दूरगामी प्रभाव पार्न सफल रह्यो । यसले समग्रमा सकारात्मक र प्रेरणादायी सन्देश प्रवाह गरेको छ । रेडियो नेपालमा बोल्न पाउँदा मेरो मन धेरै हर्षित हुने गर्छ । आज पनि रेडियो नेपाल नेपालको कुनाकाप्चा- मधेस-तराई, पहाड र हिमालसम्म घनिक्ने गर्छ । समग्रमा डाँडा-पाखा, उकालो-ओरालोसम्म रेडियो नेपालको आवाज सुनिन्छ । हिजोका दिनमा एककासी ज्येष्ठ नागरिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जुन सोच आयो र आजको दिनमा ज्येष्ठ नागरिकको विषयले जसरी श्रोताको माया पाएको छ त्यो अपरम्पार छ । यसको लागि रेडियो नेपालका तात्कालीन उपनिदेशक हालका कार्यकारी निर्देशक बुद्धिबहादुर के.सी. लाई राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक महासङ्घको तर्फबाट धेरै धेरै धन्यवाद दिन्छौं ।

राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक महासङ्घ ज्येष्ठ नागरिकको आर्थिक, भौतिक, सामाजिक र सांस्कृतिक पक्षको संरक्षण र संवर्धनमा लागिरहेको छ । जसका अनुभव र अनुभूतिलाई शिक्षा र ज्ञानको पुँजीका रूपमा लिनुपर्छ भन्ने मेरो मान्यता रहेको छ । म सधैभरि ज्येष्ठ नागरिकको पक्षमा लागिरहने छु । यिनै विषयलाई जीवनको मूलमन्त्र ठान्ने छु । आफू सधैभरि समाजसेवामा समर्पित हुने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै यस लेखनीबाट विश्राम लिन्छु ।

धन्यवाद | जय ज्येष्ठ नागरिक ।

(लेखक राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक महासङ्घका अध्यक्ष हुन् ।)

भूक्तार

लघु तथा साना जलविद्युत, सौर्य ऊर्जा, वायोग्यास, सुधारिएको चुलो, वायु ऊर्जा जस्ता नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधिहरू प्रयोग गरैँ।

वन जड्गल जोगाओं, वातावरण संरक्षणमा सहयोग गरैँ।

उक्त प्रविधिमा नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्डको आधारमा अनुदान दिने हुँदा उक्त प्रविधि आफ्नो घर तथा समुदायमा जडान गरी फाइदा लिओं।

नेपाल सरकार

ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय

वैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र

मध्य बानेश्वर, काठमाण्डौ

फोन नं ०१-४४९८०९३, ४४९८०९४

७३ओं वार्षिकोत्तम

सुपर मादी हाइड्रोपावर लि.

SUPER MADI HYDROPOWER LTD.

नव वर्ष २०८० सालको पूर्वसन्ध्यासँगै पर्न गएको नेपालकै जेठो प्रसारण संस्था रेडियो नेपालको ७३ओं स्थापना दिवसको पुनित अवसरमा हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं। नेपालका ग्रामिण दूरदराजमा रहेका श्रोतासमक्ष समयानुकूल विविध प्रकारका सूचना, सन्देश एवम् मनोरञ्जनको क्षेत्रमा रेडियो नेपालले पुच्याएको योगदान अतुलनीय छ। नेपाली माटोको आवाजको रूपमा देशैभर एकैसाथ गुज्जने राष्ट्रिय प्रसारणको भूमिका आगामी दिनमा थप प्रभावकारी बन्नुपर्ने महसुस हामीले गरेका छौं। यस दिशातर्फ अगाडि बढ्न यस संस्थालाई सफलता मिलोस्। हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना।

सुपरमादी हाइड्रोपावर कम्पनि लिमिटेड परिवार

भृक्तार

“बालबालिका सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ४९ बमोजिम वैकल्पिक हेरचाहको अन्तिम विकल्पका रूपमा मात्रबाल कल्याण अधिकारीले सिफारिस गरेका बालबालिका बालगृहमा राख्नु पर्छ । यस कानूनी व्यवस्थाबाटेक दीर्घकालीन रूपमा बालगृहमा बालबालिका राखेमा बालबालिका विलङ्घ हिंसा गरेको मानिने भएकोले यस्तो कार्य गर्ने जोकसैलाई पचास हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना र एक वर्षसम्म कैद हुने कानूनीव्यवस्था रहेको छ ।”

‘बालमैत्री समाजको आधार: जिम्मेवार परिवार, उत्तरदायी सरकार’

नेपाल सरकार

महिला, बालबालिकातथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय

राष्ट्रिय बालअधिकार परिषद्

Website: www.ncrc.gov.np, फोन नं. १-५५५०९२९ र फ्याक्स नं. १-५५२७५९९

७३औं वार्षिकोत्सव

प्रशारणको जेठो संस्था रेडियो नेपाल आफ्नो स्थापनाको ७२औं वर्ष पुरा गरी ७३औं वर्षमा प्रवेश गरेको सुखद उपलक्ष्यमा रेडियो प्रसार सेवा विकास समितिको उत्तरोत्तर प्रगतिको हार्दिक कामना सहित नव वर्ष २०८० सालको सबै नेपालीहरुमा मंगलमय शुभकामना व्यक्तगर्दछौं ।

होमबहादुर दोड

कार्यकारी निर्देशक

बैद्ध दर्शन प्रवर्द्धन तथागुम्बाविकास समिति

पुल्चोक, ललितपुर

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२२७

भूक्कार

जनकपुरधाम उप-महानगरपालिका
अनुरोध

- जन्म, मृत्यु, विवाह, वसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यतिगत घटन ३५ दिन भित्र दर्ता गराउँ।
- घर पसलबाट निस्किएको फोहर नाला वा सडकमा नफालौ। उपमहानगरपालिकालाई सफा र सुन्दर बनाउन आ-आफ्नो ठाउबाट लागौ।
- उपमहानगर क्षेत्रभित्र रहेका सडक अतिक्रमण गरी बनाइएको घर, ठहरा तथा अन्य संरक्षना यथासिद्ध खाली गरी सार्वजनिक सडक तथा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण गर्ने अभियानमा जुटौ।
- उपमहानगरपालिकाबाट स्वीकृत भवन निर्माण तथा शहरी योजना आधारभूत मापदण्डलाई पाल्ना गरौं, भवन निर्माण तथा जग्गा प्लानिङ गर्दा अनिवार्य स्वीकृत तथा इजाजत लिएर मात्र गरौं।
- जाति, धर्म, वर्ण र लिङ्गका आधारमा विवाद नगरौं मिलेर अधि बढौ।
- उपमहानगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर दस्तुरहरु समयमै बुझाई नगर विकासमा सहयोग गरौं।

जनकपुरधाम उप-महानगरपालिका कार्यालय

मध्येश प्रदेश, जनकपुरधाम

सम्सी गाउँ, गाउँ कार्यपालिका परिवार
मध्येश प्रदेश, महोत्तरी

- २० वर्ष नपुगी आफ्ना छोरा, छोरीको विवाह नगरौं र नगराउँ।
- बालश्रम नगरौं र नगराउँ, बालवालिकालाई स्कूल पठाउँ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र इजाजत लिएर र नक्सा पास गराएर मात्र घर निर्माण गरौं।
- समयमै कर तिरि सभ्य नागरिको परिचय दिउँ।
- बालश्रम र बाल विवाह रोकाँ निर्णायिक तहमा बालवालिकाको सहभागिता गराउँ।
- बालवालिकाको पोषण र शिक्षामा लगानी गरौं।
- घरेलु हिंसा विरुद्ध डटेर लडौं, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गरौं।
- आगलागी तथा बाढीपछिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपबाट बच्न समयमै सावधानी अपनाउँ।
- गाउँपालिका भित्र संचालन गरिने सबै प्रकारका व्यापार व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता गराउँ।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, वसाईसराई र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यतिगत घटन समयमै दर्ता गराउँ।
- आफ्नो घर वरिपरि सफा सुग्धर राखी, स्वच्छ र शान्त वातावरणको निर्माण गरौं।

भूकङ्कार

घरजग्गा खरिद बिक्री गर्ने सेवाग्राहीहरुमा भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय जनकपुर धनुषाको विशेष अनुरोध ।

- ✓ जग्गा खरिद गर्दा जग्गाथी प्रमाणपूर्जा र नक्सा बमोजिम फिल्डमा गई जग्गा एकीन गरेर मात्र खरिद बिक्री गर्ने गरी ।
- ✓ जग्गा खरिद गर्दा लाने दस्तुर लाभकर लगातर अच्य दस्तुरहरु तिरी रसिद लिन नभुलौ ।
- ✓ अर्थिक कारोबार गर्दा बैंक मार्फत मात्र गर्ने गरी ।
- ✓ जग्गाथी प्रमाणपूर्जा तयार जग्गाको क्षेत्रफल, आफ्नो नामथर लगायतका विवरण ठिक छ/क्षैति एकीन गरी मात्र जग्गाथी प्रमाणपूर्जा लिने गरी ।
- ✓ जग्गा पास गर्दा किनेच गरेको मुल्यन्ते थैले अंक कायम गरी जग्गा पास गरी ।
- ✓ जग्गा खरिद बिक्री गर्दा निजिका हकदार, नातेदार तथा संवियारहरुको साक्षी सनाखत गराई मात्र कारोबार गरी ।
- ✓ खरिद बिक्री गर्ने जग्गामा सरकारी सार्वजनिक जग्गा, बाटो आदी युसेको छ/क्षैति भनी एकीन गरी खरिद बिक्री गर्ने गरी ।
- ✓ जग्गा भोग सम्बन्धमा स्पष्ट भई मात्र कारोबार गरी ।
- ✓ सडक बाटो सम्बन्धमा स्वयम लिनेदिनेले एकीन गरी कार्य गरी ।
- ✓ रोक्का तथा जग्गा खिचलो बारेमा स्वयम लिनेदिने स्पष्ट हुने गरी ।
- ✓ रैकर गुटी अधिनस्थ आदी जग्गाको एकीन गरी मात्र कारोबार गरी ।
- ✓ अशियार, हक्कवाला र मोहिको सम्बन्धमा स्पष्ट भई मात्र कारोबार गरी ।
- ✓ घर टहरा भएकोमा सो स्वामित्व हस्तान्तरण हुने भएमा विख्युतम खुलाउँ ।
- ✓ लिखित रजिस्ट्रेशन भई सकेपछि संशोधन गर्न नमिल्ने हुँदा पारित हुनु अगावै स्वामित्व प्राप्त गर्नेले सो जग्गाको कानुनी हैसियत एकीन गरी ।
- ✓ अन्य केही समस्या परेमा सुचना अधिकारी तथा कार्यालय प्रमुख समक्ष सम्पर्क राख्ने गरी ।
- ✓ १ (एक) करोड र सो भन्दा माथिको कारोबार (खरिद, बिक्री) गर्नेले अनिवार्य रुपमा स्थायी लेखा नम्बर १४८०० पेश गर्नुपर्ने हुन्छ ।

भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय जनकपुर, धनुषा
मध्येश प्रदेश, (नेपाल)

७३ औं वार्षिकोत्सव

पशुपन्थी तथा मत्स्यपालक कृषकहरुमा सूचना मूलक सञ्चेता ।

१. यस मध्येश प्रदेशका सबै जिल्लाका कृषकहरुको पशुपन्थीहरुमा एच.एस.बि.क्यू./एफ.एम.डी/पि.पि.आर/स्वाईन फिवर/रेबिज/रानीखेत समेतका खोपहरु निःशुल्क संचालन भै रहेकोले आ-आफ्नो पशुपन्थीहरुलाई तोकिएको समय र स्थानमा संचालित खोप केन्द्रमा गई समयमै खोप लगाउनु भई पशुपन्थीहरुलाई विभिन्न रोग महामारीहरुबाट जोगाई व्यवसायिक सुनिश्चितका साथ स्वस्थ्य एवं गुणस्तरीय पशुपन्थीजन्य पदार्थहरुको उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा बृद्धि गरी आयाआर्जनमा बृद्धि गर्नुहोस् ।
रोगको महामारीबाट हुने आर्थिक क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्नुको साथै अन्यत्र फैलिन निर्दिष्ट जुनोटिक रोगहरुलाई समेत नियन्त्रण
२. बिभिन्न प्राकृतिक बिपद सुख्खा, खडेरी, अतिबृष्टि, बढो गर्मी, हाबाहुरी, टोरनाडो/भुमरी समेतका कारण पशुपन्थीको गोठ/खोरमा आगजनी हुने, शाना भल्किने समेतका क्षतिलाई बचन समयमै सचेत रही पशुपन्थीको संरक्षणम सतर्कता अपनाउनुहोस् ।
३. बाढी प्रभावित क्षेत्रका पशुपन्थी तथा मत्स्यपालक कृषकहरुले आ-आफ्नो पशुपन्थी तथा मत्स्यपालनको संरक्षणमा विशेष सतर्कता अपनाउनुहोस् ।
४. पशुपन्थी तथा मत्स्य विकास सम्बन्धी प्राविधिक सेवा तथा जानकारीको लागि पायक पर्ने स्थानीयतहका पशुसेवा शाखा, भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा बिज्ञ केन्द्र, मत्स्य विकास केन्द्र, पशु सेवा तालिम केन्द्र, पशुपन्थी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय, मध्येश प्रदेश, जनकपुरधाम र पशुपन्थी विकास महाशाखा, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, मध्येश प्रदेश, जनकपुरधाममा सम्पर्क गर्नु हुन सादर अनुरोध छ ।

पशुपन्थी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय,
मध्येश प्रदेश, जनकपुरधाम

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२१९

भूङ्कार

वीपी कोर्पोरेशन सेवा केन्द्र

प्राविधिक शिक्षालय

सुनवर्सी नगरपालिका वडा नं ९ मोरड, डाएनिया

“देशको सम्पूर्ण भाषा भाषीहरु को सञ्चार माध्यम तथा आवाज बिहिनहरु को आवाज बन्दै आएको रेडियो नेपाल ७२ औं वर्ष पूरा गरी ७३ औं वर्ष मा प्रवेश गरेको उपलक्ष्यमा हार्दिक मंगलमय शुभाकमना व्यक्त गर्दछौं।”

साथै आदरणीय आमावुवा दाजु भाई तथा दिदी बिहिनीहरुमा नव वर्ष २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिका लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

हाम्रा सेवाहरू :-

► Diploma in Civil Engineering

► Pre-Diploma in civil Engineering

सञ्चालक समिति अध्यक्ष : रामानन्द शाह

सचिव : भोजराज कट्टेल

सवारी चालक अनुमतिपत्रको आवेदन गर्दा आफ्नो व्यक्तिगत विवरण
सही तरिकाले भरेर मात्र गर्नुहोला।

◆ सवारी चालक अनुमतिपत्रको लिखित परीक्षामा अनिवार्य उपस्थित हुनुहोला। लिखित परीक्षामा अनुपस्थित भएमा वा अनुतिर्ण १० दिन सम्म आवेदन दिन पाइनेथैन।

◆ सवारी चालक अनुमतिपत्रको लागी बोयोमेट्रिक दर्ता गर्दा गलत विवरण भेटिएमा कार्यालयले आवेदनलाई स्वीकार गर्दैन। त्यस्तो आवेदनलाई आवेदक आफैले आफ्नो यूजर आइडी र पासवर्ड को माध्यम बाट रल गर्न सकिन्छ।

◆ सवारी चालक अनुमतिपत्रको आवेदनको लागी एक व्यक्ति एक यूजर बनाउनुहोला,

◆ करदाताले आफ्नो नाममा दर्ता भएको सवारी साधनमा लाग्ने कर प्रत्येक आर्थिक बर्षको चैत्र मसान्त सम्ममा वा दर्ता नवीकरण गर्ने म्याद जानु चुन अधि हुन्छ सो म्याद भित्र बुझाइ सक्नु पर्नेछ अन्यथा कानुन बमोजिम कानुन बमोजिम जरिवाना लाग्नेछ।

◆ सवारी दर्ता प्रमाणपत्र पाँच बर्षसम्म नवीकरण नगरिएमा स्वतः दर्ता (शुरु दर्ता) गराउनु पर्नेछ।

नव वर्ष - २०८० सालको शुभ अवसरमा सुख, शान्ति र समृद्धिको लागि

हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

यातायत व्यवस्था सेवा कार्यालय, विराटनगर, कोशी प्रदेश, नेपाल

७३ औं वार्षिकोत्तम

३७ वर्षे माझकोफोन माया

श्रीराम पुडासैनी

रेडियो यात्रा..... मेरो जीवनको संयोगको यात्रा । २०४१ सालमा तत्कालीन कृषि सूचना शाखाका प्रमुख किरणमणि दीक्षितले 'ए पुच्चे तिमी पनि रेडियोमा बोल्ने हो ?' भन्दा म अक्क न बक्क भएँ । दश कक्षा उतीर्ण गरी भरखर भरखर जागिर प्रवेश गरेको मान्छे, वास्तवमा म पुच्चे नै थिए । "हेरौ है त" भन्दै उहाँले स्टुडियोभित्र लानुभयो र एउटा छलफल कार्यक्रममा

'माइला' भन्ने भूमिकामा बोल्न लगाउनुभयो । म केटाकेटीदेखिनै गाउँमा नाटकहरू लेख्ने, अभिनय गर्ने गरेकोले पनि होला उक्त भूमिका निभाउन मलाई असहज भएन । संवाद छोटो थियो तर मैले बोलेपछि प्रमुखज्यू, लक्ष्मीदिदी र अन्य पात्रहरूसमेत खुसी भए । त्यसपछि मैले नियमित छलफलमा भाग लिने मौका पाएँ । छलफलमा बोलेपछि ६:४० बज्नुअगावै घर पुगेको र रेडियो खोलेर बा आमा, हजुरआमालाई मेरो आवाज सुन्नुस है त भनेर रेडियोको भोल्युम ठुलो पार्दै सुन्न अनुरोध गरेको र बा आमाले कुनचाहिँ आवाज, कुन चाहिँ भन्दाभन्दै मेरो संवाद फुर्तै गएको सम्भदा अहिले हाँसो उठच । वास्तवमा 'माइला' भन्ने पात्र नै मेरो रेडियो जीवनको पहिलो खुटकिलो बन्यो । रेडियो देखेको थिएँ, सुनेको थिएँ तर त्यही संवाददेखि रेडियो नै मेरो पेशा बन्द भन्ने मैले सोचेको थिइनँ । आज ३७ वर्ष भएपछि रेडियोको माझकोफोन नजिक भएर माझकोफोनलाई ढोग्न, आदर गर्न र माया गर्न थालेको ।

कृषि सूचना शाखाबाट नियमित रेडियो कृषि कार्यक्रमको थालनी भएको २०२३ साल मङ्गसिर २५ गतबाट रहेछ । लक्ष्मी भुषाल दिदी भन्नुहुन्थ्यो त्यतिखेर हप्ताको तीनवटा कृषि कार्यक्रम रेडियो नेपालबाट बजाइन्थ्यो र ती कार्यक्रमहरू प्रत्यक्ष प्रसारण नै हुनेगर्थ्यो । अहिले जस्तो रेकर्डिङ हुँदैन थियो । २०२८ सालमा एफ.ए.ओ. को सहयोगमा हरिहर भवनमा रेडियो स्टुडियो निर्माण भएपछि त्यातिबेला लक्ष्मी भुषाल, बालाप्रसाद शर्मा, चन्द्रकुमार, दिनेश धिताल लगायतका व्यक्तित्वहरू मिलेर रेडियो कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न थाल्नुभएछ ।

३५/३६ सालदेखि रेडियो कृषि कार्यक्रम सञ्चालकको रूपमा मदनदास श्रेष्ठ र मदनकृष्ण श्रेष्ठले समेत काम गर्नुभयो । मदनकृष्ण श्रेष्ठले २०४४/४५ सालसम्म काम गर्नुभयो । सो अवधिमा दाइहरूको साथ र सहयोग मैले पनि धेरै पाएँ । २०४४/४५ दिखि नै रेडियो कृषि कार्यक्रम हप्ताको सातौ बार प्रसारण हुन सुरु भैसकेको थियो । सात बारको कार्यक्रममा जेटिए र बुढीआमाको गन्धन, प्रश्नउत्तर, श्रोता प्रतियोगिता, छलफल, नाटक, रेडियो पत्रिकाजस्ता ढाँचामा कार्यक्रम तयार हुन्थ्ये । जेटिए र बुढीआमाको गन्धन नियमित लामो समय प्रसारण भएको कार्यक्रममध्ये रेडियो नेपालकै इतिहासमा पहिलो हुनुपर्छ । मैले धेरै वर्ष जेटिए र बुढीआमाको गन्धन कार्यक्रममा जेटिएको भूमिका निवार्ह गरै । २०२३ सालदेखि सुरु भएको कार्यक्रम आजसम्म पनि नियमित प्रसारण हुँदैछ । उक्त कार्यक्रमले धेरै जेटिए पात्र जन्माए तर बुढीआमा सुरुवातदेखि आजसम्म लक्ष्मी दिदी नै हुनुहुन्छ ।

मैले आफू संलग्न भएर उत्पादन गरेको कार्यक्रम कृषि प्रश्नउत्तर कार्यक्रम पनि सम्भनयोग्य

७३ औं वार्षिकोत्सव

भरक्कार

ढाँचा हो । त्यतिखेर अहिले जस्तो डमेल, इन्टरनेट थिएन, एसएमएस थिएन । कार्यक्रममा श्रोताको प्रतिक्रिया आउने एउटै माध्यम भनेको विठी पत्रनै थियो । मेरो टेबुलमा विठी पत्रको चाड नै लाग्थ्यो । पत्रहरू खोल्यो, श्रोताका सुभाव जिज्ञासा पढ्यो अनि प्रश्न जति समेटेर उत्तर दियो । यो निकै श्रोताले मन पराएको कार्यक्रममा पर्दछ । सायद श्रोताको जिज्ञासा भनिदिने कार्यक्रम भएर होला । त्यस्तै आत्यधिक श्रोता सहभागी हुने अर्को कार्यक्रम थियो - श्रोता प्रतियोगिता कार्यक्रम । हरेक हप्ता प्रसारित कार्यक्रम भित्रैबाट एउटा प्रश्न सोधिन्थ्यो र हरेक महिनाको अन्त्यमा नितिजा घोषणा गरिन्थ्यो र विजयी कृषकको घर ठेगानामा पत्रपत्रिका, क्यालेन्डर, कृषि डायरी पठाइन्थ्यो । अनि वर्षभरि पुरस्कृत हुनेमध्येबाट गोला प्रथा गरी प्रथम, द्वितीय, तृतीय श्रोता छानी विश्व खाद्य दिवसको विशेष कार्यक्रममा पुरस्कृत गरिन्थ्यो । यो श्रोता सहभागिताको नमुना कार्यक्रम थियो ।

त्यतिबेला एफ एमहरू खुलेका थिएनन् । अहिले जस्तो टेलिभिजनको पहुँच थिएन । हरेकको हातमा मोबाइल पनि थिएन् । त्यसो हुदाँ सूचना, शिक्षा र मनोरञ्जनको माध्यम रेडियो नै थियो । त्यसैले कुनै दिन हाम्रो गला बिहेको पनि टिपोट गरी पत्र मार्फत प्रतिक्रिया दर्शाउथे श्रोताहरू, खुसी लाग्थ्यो । १९८७ सालमा साँझको अलावा विहान ७.२० बजेसमेत “कृषकको बिहान” नाममा कृषि कार्यक्रम सञ्चालन हुनथाल्यो । तर बिहानको कार्यक्रमले लामो समय निरन्तरता पाउन सकेन । कृषि विकास मन्त्रालयको संरचनाहरू फेरबदल भैरहदा बेला बेलामा हालको कृषि सूचना तथा प्रशिक्षण केन्द्रले पनि विभिन्न नाम र स्वरूपका साथै कृषि कार्यक्रमको आफ्नो स्वरूपमा समेत परिवर्तनहरू हुँदैआए । त्यो स्वभाविक पनि हो । हरेक कुरा समयअनुसार परिवर्तन हुनपर्छ तर पनि रेडियो कृषि कार्यक्रम सञ्चालन शैलीमा समय सापेक्ष परिवर्तन नआएको र पृष्ठपोषण संयन्त्र फितलो भएको गुनासो रही नै रहेको छ ।

समयसँगै कार्यक्रम रेकर्ड गर्ने प्रविधिको ढाँचामा भने आनका तान परिवर्तन आइसकेको छ । विगतमा प्रयोग हुने mono format अनि spool Tape मा रेकर्डिङ, इडिटिङ र प्रसारण गर्ने प्रविधि अहिले पौरै डिजिटल ढाँचामा अनि कम्प्युटर प्रविधिमा रूपान्तर भएको छ । स्पुल, पछि क्यासेट, त्यसपछि सिडी बोकेर प्रसारण केन्द्रसम्म धाउने परिपाटी अहिले पौरै Tapeless भएको छ र online मार्फत नै कार्यक्रमहरू रेकर्डिङ स्टुडियोबाट प्रसारण केन्द्रसम्म पुग्ने गर्दछ ।

रेडियो कार्यक्रम उत्पादन गर्ने दक्षता अभिवृद्धि गर्ने भोक थियो । सो भोक धेरै हदसम्म AIBD मलेसिया र रेडियो नेपालको संयुक्त पहलमा १९८७ सालमा दिइएको कार्यक्रम उत्पादन तालिम, त्यसपछि १९८९ मा रेडियो नेपाल र द्यद्यत्र नेपाली सेवाले संयुक्त रूपमा दिइएको तालिममा भाग लिएपछि मेटायो । त्यस्तै १९९२ मा नेदरल्याण्ड सरकारको छात्रवृत्तिमा १७ हप्ता रेडियो नेदरल्याण्ड ट्रेनिङ सेन्टर (RNTC) नेदरल्याण्डमा लिइएको Educational program production course ले रेडियो कार्यक्रम उत्पादन गर्नमा म भित्रको अज्ञानता घटाउन निकै सहयोग गन्यो । त्यतिबेला रेडियो नेपालबाट सरीता भट्टिदी र नेपाल टेलिभिजनबाट नारायण श्रेष्ठदाइ साथै गएका थियौं । १९ देशको २४ जना साथीहरूको जमघटमा भएको उक्त तालिम र तालिम अवधिका रमाइला पक्षहरू धेरै सम्झनयोग्य छन् ।

सन् १९९३ तिर रेडियो नेपालमा सयपत्री कार्यक्रमअन्तर्गत हरेक हप्ता एउटा “सगा नौ बजे” नामको चर्चित कार्यक्रम प्रसारण भयो । सरिता भट्टिद्वारा निर्देशित उक्त कार्यक्रमको लेखन भट्टिद्वारा लेकालीदाइले गर्नुभएको थियो । प्रदिप खनाल, दमन रुपाखेती, दीक्षा भट्टि, बिता खनाल लगायतका पात्रहरूद्वारा अभिनित उक्त कार्यक्रममा मैले मालिक र नोकर दुवैको भूमिका गरेको थिएँ । पारिवारिक कथावस्तु पस्कदै पुराना नयाँ सबै पुस्तालाई मनपर्ने गीत प्रसारण गर्ने उद्देश्य बोकको उक्त कार्यक्रमका

भूक्तार

श्रोताहरू अत्यधिक थिए भन्ने कुरा त्यतिबेला श्रोताहरूले पठाएको पत्रहरूबाट बुम्न सकिन्थ्यो । उक्त साड्गीतिक नाटकको 'हेम' भन्ने मालिकको भूमिकाभन्दा गाउँले ठिटो 'अरुण'को भूमिका मलाई मन पर्थ्यो । स्वर बदलेको थिएँ, त्यसैले हेम बन्ने पात्र नै अरुण भन्ने कसैलाई पनि थाहा थिएन । अरुण पात्रले सबैलाई रुगाउने, हाँसाउने गर्दै लोकलयका गीत मन पराउने र त्यस्तै गीत पस्कन खोज्ने प्रवृत्ति सबैलाई मन परेको थियो । हामी उक्त कार्यक्रममा अतिथिहरू पनि बोलाउने गर्थ्यौं जसरी घरमा कहिलेकाही पाहुना आउँछन् । एक दिन हाम्रो अतिथि रेडियो नेपालका तत्कालीन का.म्. कार्यकारी निर्देशक शैलेन्द्रराज शर्मा हुनुहन्थ्यो । त्यतिखेर सरिता दिदी र प्रदीप खनालजी कन्ट्रोल रूममा हुनुहन्थ्यो । मर शैलेन्द्रराज शर्मा मात्र स्टुडियोमा थियौं । अनि कार्यक्रम रेकडिङ सुरु भयो । म 'हेम' भएर कुरा गर्दा गर्दै 'अरुण अरुण..... ए अरुण यहाँ शैलेन्द्र सर आउनु भएको छ । एककप चिया लिएर आउ त' । अनि मैले स्वर बदलेर 'हस मालिक साब, म हाम्रो मालिक साबलाई चिया बनाएर ल्याउछु' । त्यति भन्दासम्म पनि शैलेन्द्र सरले त्यहाँ एउटै व्यक्तिको दोहोरो भूमिका थियो भन्ने थाहा पाउनु भएको रहेनछ । पछि म आफैले अरुणको भूमिका निभाउँदै 'चिया ल्याए हजुर लिनुस भन्दा उहाँ यस्तो हाँस्नु भयो एक छिन रेकडिङ नै रोक्नुपन्यो । त्यो घटना सम्झारहन्छु म ।

त्यसैताका अर्थात सन् १९९३/९४ ताका हामीले सरिता भट्टकै सञ्चालनमा अनि काठमाडौं महानगरपालिकाको प्रायोजनमा 'स्वस्थ काठमाडौं' नामक कार्यक्रम निकै लामो समय सञ्चालन गन्यौं । सो कार्यक्रममा म धेरै खट्नेगर्थै । अन्तर्वार्ता ल्याउने, रिपोर्ट तयार गर्ने, समाचार बनाउने, नाटिका लेख्ने प्रस्तुतीकरण गर्ने आदि । मैले उक्त कार्यक्रमबाट धेरै सिक्ने मौका पाएको थिएँ ।

मलाई नाटकहरूमा अभिनय गर्न सारै मन पर्ने भएकोले दामोदर धिमिरेले भैरवलाल जोशीसँग परिचय गराइदिनु भयो । मैले भैरवलाल जोशीदाइको निर्देशनमा केही नाटकमा अभिनय गर्ने मौका पाएँ । पछि मदनदास श्रेष्ठ, लोकमणि सापकोटा दिपक कोइराला आदिको निर्देशनमा रेडियो नाटकमा भाग लिने मौका पाएँ । मदनदाइले नाटक निर्देशन गर्दा सानु सानु भूमिकाको लागि म, दीपकराज गिरी, दमन रुपाखेती, जितु नेपाल लगायतका थुप्रै कलाकारहरू दिनभरि ६ नम्बर नाटक स्टुडियो अगाडिको भूझ्मै कुरिबिसेको भल्भली याद आउँछ । जितेन्द्र महत अभिलाषी, कुबेर गतौला, बि.बि. सिंहदाइले लेख्नु भएको चाडपर्व विशेषका रेडियो डकुङ्गामा, वृत्तिचित्र आदिमा धेरैपटक अभिनय गरेको छु । त्यस्तै मदनदास श्रेष्ठको निर्देशन अनि जितेन्द्र महत अभिलाषीको लेखनमा तयार भएको श्रीस्वस्थानी धारावाहिक नाटक पनि मेरो लागि सिक्ने अवसर भयो । नाटक रेकर्ड गर्ने कममा निर्देशन गर्ने तरिका, अभिनय गर्ने तरिका, नाटक सम्पादन, सङ्गीत र ध्वनि प्रभाव (Sound Effects) मिश्रण गर्ने तरिकाको साथै स्टुडियोभित्रै कसरी ध्वनि प्रभाव सिर्जना गर्ने भन्ने कुरासमेत सिक्ने मौका पाएँ । रेडियो नाटकहरूमा धारावाहिक नाटक शृङ्खला अझ रोचक हुने गर्दछ । रेडियो यात्राकै कुममा जोन्स हफिन्स विश्वविद्यालय बल्टिमोर र राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा सूचना तथा सञ्चार केन्द्रको उत्पादन, कुबेर गर्तीलाको लेखन निर्देशनमा तयार भएको धारावाहिक नाटक 'घाँटी हेरी हाड निलौं' र 'सेवा गरे मेरा पाइन्छ' ले नाटकमा अभिनय मात्र सिकाएन, नाटक उत्पादन गर्ने राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय तरिकाहरूसमेत सिक्ने मौका मिल्यो । त्यस्तै जितेन्द्र महत अभिलाषीले तयार गर्नु भएको धारावाहिक नाटक 'साहसको परिचय' मा मुख्य भूमिकामा जिम्मेवारीका साथ काम गर्दा नाटक लेखन, उत्पादन, निर्देशनमा थुप्रै अनुभव सँगाल्न पाएँ । अहिले पछिल्लो पटक रवि डंगोल र पूर्ण थापाको निर्देशनमा रेडियो नेपालबाट हरेक शनिबार १:३० बजे प्रसारण हुने नाटक लेखकको भूमिका निभाउँदै आएको छु ।

रेडियो नेपालसँग आबद्ध भई विभिन्न कार्यक्रम उत्पादनमा काम गर्दा दिदी सरिता भट्ट, दाजु

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

पाण्डव सुनुवार, दाजु पुरुषोत्तम सापकोटा, सूर्यकुमारी पन्त, धनेन्द्र बिमल लगाएतका अग्नजहरुको सहयोग सद्भाव अविस्मरणीय छन्। त्यस्तै प्रदीप खनाल, श्रीराम रायमाझी, सुरेन्द्र पौडेल, शरद चौलागाई लगाएतका प्राविधिक साथीहरूबाट धैरे कुरा सिकेको छु।

रेडियो यात्राको क्रममा एउटा नमिठो प्रसङ्ग पनि याद आउँछ। बीबीसीले एकजना उद्घोषक मागेको थियो। त्यसमा मैले पनि सहभागिता जनाएँ। ब्रिटिस काउनसिलले अन्तर्वार्ता लियो। अन्तररार्ताअगाडि म आवाज प्रस्तुति र अनुभवमा उतीर्ण भइसकेको थिएँ। तर आम सञ्चार तथा पत्रकारिताको पढाइ नहुदाँ म असफल भए। सगरमाथा एफएममा कामगर्ने एक जना साथी छनोट हुनुभयो। अन्तर्वार्तामा असफल भएपछि खगेन्द्र नेपालीदाइले आम सञ्चार तथा पत्रकारिता किन नपढेको भन्नुभयो। त्यही तोडले म सन् २००६ मा आम सञ्चार तथा पत्रकारितामा मास्टर्स गर्न कलेज भर्ना भएँ र सन् २००८ देखि आफै पढेको कलेज सि.जे.एम.सी. र ग्रामीण आदर्श बहुमुखी क्याम्पस नेपालटारामा आम सञ्चार तथा पत्रकारिता विषयमा प्राध्यापन गरिरहेको छु।

२०५२ सालमा नेपालमा एफ.एम. रेडियोको सुरुवात भयो। रेडियो नेपालको १०० मेघाहर्जकै १ घण्टा, २ घण्टा, ३ घण्टा समय किनेर अहिलेका स्थापित अधिकांश संस्थाले एफ.एम कार्यक्रम सञ्चालन गर्दथे। सोही क्रममा बिहान ५ बजेदेखि ७ बजेसम्म प्रसारण हुने अध्यात्म ज्योति एफ.एम. मा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने अभिभावा प्राप्त भयो। सरिता भट्टको नेतृत्वमा उक्त एफ.एम. मा म लगाएत गगन थापा, नरेश भट्टराई, सन्तोष भट्टराई, दीक्षा भट्ट, नलिना चित्रकार, घनेश्याम खतिवडा काम गर्थ्यौं। यसरी धार्मिक कार्यक्रम सञ्चालन गरेको अनुभव पनि प्राप्त भयो।

२०५४ सालमा सगरमाथा, कान्तिपुर, इमेज लगायतका एफएमहरूले आफै फिक्चरेन्सी खडा गरेर एफएम सञ्चालन गर्नथाले। त्यसपछि इमेज (केएटिएच) एफएममा समाचार सम्पादन तथा प्रस्तुतिको काम गरै। बिहान ६ बजे र बेलुका ६ बजे प्रसारण हुने उक्त समाचारले हाल छुट्टै समाचार च्यानल खडा गरेको छ।

आजभोलि प्राध्यापन र टेलिभिजन कर्ममा अलि बढी समय खर्चनु परेकोले रेडियोको नियमित संलग्नता अलि कम भएको छ तर पनि रेडियो कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र श्रोताहरूसँग मस्कने हुटहुटी अझै जागा छ मनभित्र।

वास्तवमा सञ्चार जगतमा सबैभन्दा सस्तो, सरल र सहज रूपमा सबैको पहुँच पुग्ने छिटोछरितो माध्यम रेडियो नै हो। आजभोलि पहिला टेलिभिजन, त्यसपछि न्यु मिडियाले छपककै छोपे पनि रेडियोको साथ जिउँका तिउँ छ। एउटा रेडियो नेपालबाट आज भोलि ७०० सयको हाराहारीमा एफएमहरू जन्मेका छन्। गाउँगाउँबाट सूचना, मनोरञ्जन र शिक्षाका सामाग्रीहरू घन्काइरहेका छन्। तर पनि आम सर्वसाधारणमा रेडियोको तिर्खा मेटिएको छैन र मेटिने पनि छैन। मात्र समयको परिवर्तनसँगै बदलिइरहने प्रविधि र बदलिइरहने श्रोताहरूको इच्छा, माग र समस्याहरूप्रति भने रेडियोकर्मीहरू सदैव सजग भैरहनुपर्ने कुरालाई मैले लामो रेडियो यात्राको क्रममा नजिकबाट आत्मसाथ गरेको छु।

(लेखक रेडियो नेपालबाट प्रसारण हुने कृषि कार्यक्रमका सञ्चालक र रेडियो नाटक लेखक हुन्।)

१०८ और वार्षिकोत्तम

रेडियो नेपाल : विगत र वर्तमान

पुष्करराज गौतम

हाम्रो बाल्यकाल र युवा अवस्थामा रेडियो सूचना, समाचार, मनोरञ्जन, शिक्षा र ज्ञानको संसार थियो । यी सबै कुरा रेडियोबाट नै पाउन सकिने भएको हुनाले रेडियो जीवनको महत्वपूर्ण साधन थियो । त्यसैले त्यसलाई कपडाको खोल लगाएर घरमा प्रायः एउटा निश्चित स्थानमा जतनगरी राखिन्थ्यो । सो समयमा सबैलाई आ-आफ्नो इच्छा र चाहनाअनुसार रेडियो नेपालबाट कुन समयमा कुन कार्यक्रम आउँछ भनेर कण्ठस्थ थियो किनकि सो समयमा अहिलेको जस्तो आफ्नो समयअनुसार डिजिटल स्वरूपमा ती सामग्री (कार्यक्रम) डिजिटल प्लेटफर्ममा सुन्नसक्ने सुविधा थिएन । आजको समयमा रेडियोको त्यतिबेलाको महत्वलाई अरु धेरै माध्यम र डिभाइसहरूले त्यही रेडियोको स्वरूपलाई परिवर्तन गरेर विभिन्न तरिकाले प्रसारण/प्रकाशन गर्दै आइरहेका छन् । यो वर्तमान समयमा विश्वले विद्युतीय प्रसारण प्रविधि र माध्यममा गरेको अन्वेषण र विकासपछिको प्रगति नै हो । साथै समयको परिवर्तनसँगै भएको विकासक्रम पनि हो ।

विगत

नेपालको परिषेकमा रेडियो नेपाल जतिबेला सूचना, समाचार ज्ञान, शिक्षा र मनोरञ्जनको एक मात्र संवाहक थियो त्यो बेला यसले आफ्नो प्रसारण स्टर्वेभ र मिडियम वेभ व्याण्डमा मात्र गर्ने गरेको थियो र त्यो प्रसारण रेडियो नेपालको केन्द्रिय कार्यालय सिंहदरबार, जो २००७ साल चैत्र २० गतेबाट प्रसारण आरम्भ गरेको राणाकालीन भवनबाट गर्दथ्यो । प्रसारण पहुँच अहिलेको जस्तो व्यापक थिएन । सुरुमा २५० वाटको स्टर्वेभ ट्रान्समिटरबाट साढे चार घण्टा मात्र प्रसारणको सुरुवात गर्दै, पछि मिडियमवेभ र स्टर्वेभमा पनि अहिलेको सदर चिडियाखाना भएको स्थान जावलाखेल, खुमलटार र भैसेपाटी ललितपुरमा ट्रान्समिटरहरू स्थापना गरी प्रसारण पहुँच विस्तार गर्दै लगेको पाइन्छ ।

रेडियो नेपालले वि.सं. २०३९ सालसम्म केन्द्रिय प्रसारणका कार्यक्रमहरू खुमलटार ललितपुरस्थित स्टर्वेभ र मिडियम वेभको ट्रान्समिटरबाट मात्र आफ्नो प्रसारणलाई निरन्तरता दिएको थियो । त्यसपछि मात्र जापान सरकारको विशेष सहयोगमा पहिलो चरणमा सिंहदरबारमा नयाँ स्टुडियो भवन, त्यसैगरी भैसेपाटी ललितपुरमा मिडियम वेभ १०० किलोवाटको ट्रान्समिटर र पोखरामा स्टुडियोसहित १०० किलोवाटको ट्रान्समिटर स्थापना भएपश्चात् प्रसारण पहुँचको क्षेत्रमा नयाँ आयाम थपिएको थियो । त्यसको केही वर्षमा अर्थात् २०४८ सालमा जापान सरकारकै सहयोगमा दोस्रो चरणअन्तर्गत धरान, धनकुटा, बर्दिबास, सुर्खेत र दिपायलमा पनि स्टुडियोसहित मिडियम १०० र १० किलोवाटको ट्रान्समिटर स्थापना भएपछि तत्कालीन पूर्वज्यल, मध्यपश्चिम र सुदूरपश्चिम विकास क्षेत्रमा मिडियम वेभबाट रेडियो नेपालको प्रसारण सुन्न सहज भएको थियो । त्यसअघि वि.सं. २०२३ सालमा अमेरिकी सरकारको सहयोगमा सिंहदरबार, काठमाडौंमै सुविधा सम्पन्न स्टुडियो भवन निर्माण भएको थियो । जहाँ मास्टर कस्ट्रोल रुम जसलाई रेडियो नेपालले Old Master Control Room भन्ने गरेको छ र विभिन्न स्टुडियोहरूसमेत स्थापना भएका थिए,

७३ओं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

जसले गर्दा गीत, सङ्गीत, नाटक र अन्य कार्यक्रमहरू रेकडिङ्ग, इडिटिङ्गसहित उत्पादन र प्रसारण गर्न सहज भएको थियो ।

२०४६ सालको राजनैतिक परिवर्तनपछि मिडियम वेभ ट्रान्समिटर र स्टुडियोहरूको तत्कालीन पाँचै विकास क्षेत्रमा स्थापना भैसकेको अवस्थामा रेडियो नेपालले आफ्नो कार्यक्रम र समाचारहरूलाई क्षेत्रीय अवधारणाबमोजिम तत् तत् क्षेत्रमा बोलिने भाषामै उत्पादन र प्रसारण गर्ने जमर्को गन्चो । फलस्वरूप २०५० साल चैत्र २० गतेदेखि क्षेत्रीय प्रसारणको रूपमा रेडियो नेपालका कार्यक्रमहरू मिडियम वेभ प्रसारण प्रणालीमा सुन्न सम्भव भयो । यो क्रम देशमा सङ्घीय शासन व्यवस्था आउनुभन्दा अगाडिसम्म निरन्तर चली नै रह्यो । केही भाषाहरूमा समाचार र कार्यक्रम थपिए गए । वि.सं. २०५२ साल कार्तिक ३० गते रेडियो नेपालले खुमलटार ललितपुरमा नेपालमै पहिलो पटक एफ.एम. १०० मेघाहर्जको ट्रान्समिटर स्थापना गरी तत्कालीन समयको नयाँ प्रविधिमा आफ्ना कार्यक्रम र समाचारहरू प्रसारण गर्ने सुरु गरेको थियो । पछि वि.सं. २०६४ सालमा सर्टवम तथा मिडियमवेभ रेडियो प्रसारण केन्द्र सुदृढिकरण परियोजनाअन्तर्गत जापान सरकारको सहयोगमा सिंहदरबार स्टुडियो, भैसेपाटी, पोखरा र बर्टिबासको मिडियम वेभ ट्रान्समिटरहरूमा सुदृढीकरण गरिएको थियो ।

वर्तमान

रेडियो नेपालले हाल २१ भाषामा समाचार र २० भाषामा कार्यक्रम उत्पादन गरी प्रसारण गर्दै आएको छ । देश सङ्घीय संरचनामा गएपछि रेडियो नेपालले पनि आफ्नो क्षेत्रीय प्रसारणलाई प्रादेशिक प्रसारणका रूपमा रूपान्तरण गर्न मधेश प्रदेशको बर्दिबास र लुम्बिनी प्रदेशको दाङमा नयाँ प्रादेशिक प्रसारण कार्यालय र स्टुडियो स्थापना गरी ७ वटै प्रदेशबाट हाल करिब ४ घण्टाको प्रादेशिक प्रसारण मिडियम वेभ, एफ.एम. र अनलाइन रेडियो नेपालबाट लाइभ सुन्न सकिने भएको छ । प्रादेशिक प्रसारण बाहेको पूरै समयमा केन्द्रिय प्रसारण बिहान, दिँसो, बेलुका र रातभर नै देशका विभिन्न भागमा रहेका ३० वटा एफ.एम. स्टेसनका फ्रिक्वेन्सीहरू ९८, १०० र १०३ मेगाहर्जमा, त्यसैगरी मिडियम वेभका फ्रिक्वेन्सीहरूबाट सुन्न सकिन्छ तथा रेडियो नेपालको मोबाइल एप र अनलाइनबाट समेत इन्टरनेटको सुविधा सहज भएको ठाउँमा नेपाल लगायत विश्वको जनुसुकै कुनामा रहेर रेडियो नेपाल सुन्न सकिने भएको छ ।

सातवटै प्रदेशमा प्रादेशिक प्रसारण कार्यालय स्थापना भई प्रादेशिक स्वरूपका विषयबवतु गतिविधि, कार्यक्रम, समाचार र मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रमहरू उत्पादन गरी प्रसारण गर्ने उद्देश्यका साथ हालै मात्र मधेश प्रदेशको बर्दिबास महोत्तरीमा नयाँ प्रादेशिक प्रसारण कार्यालय भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न भई प्रयोगमा आएको छ भने लुम्बिनी प्रदेशको हेमन्तपुर दाङमा भवन निर्माणाधीन अवस्थामा छ । अन्य प्रदेशमा भने पहिलेदेखि सञ्चालनमा आएका भवनमै प्रादेशिक प्रसारण कार्यालयको कामकाज हुँदै आएको छ । प्रादेशिक प्रसारण कार्यालयमा थप स्टुडियो भवन निर्माण र हाल सञ्चालनमा रहेका र स्पेयर पार्ट्सको अभावमा बन्द भएका मिडियम वेभ प्रसारण प्रणालीलाई डिजिटल स्वरूपमा रूपान्तरणका लागि रेडियो नेपालद्वारा जापान सरकारको सहयोगी निकाय जाइका र कोरियन सरकारको सहयोगी निकाय कोइकामार्फत सहयोग प्राप्त गर्न सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयमार्फत प्रस्ताव अगाडि बढाइएको छ ।

नेपाल सरकारको वार्षिक पुँजीगत अनुदान र रेडियो नेपालको आफै आन्तरिक स्रोतको बजेटबाट देशका विभिन्न भूभागमा वर्तमान प्रविधि अनुरूपको एफ.एम. स्टेशनहरू स्थापना गरी हाल देशको ९२ प्रतिशत जनसङ्ख्यामा रेडियो नेपालको प्रसारण पहुँच पुणेको छ । कतिपय

भूक्तार

ती एफ.एम. स्टेशनहरूमा नेपाल टेलिकम र नेपाल टेलिमिजनको टावरहरू र ट्रान्समिटर कोठाको सहप्रयोग गरी सहकार्य गरिएको छ। वृहतर जनसङ्ख्यामा प्रसारण पहुँच पुणोस् भन्ने उद्देश्यकासाथ कतिपय विकट डाँडाहरूमा एफ.एम. स्टेशन स्थापना गरिएको छ, जहाँ कार्यरत कर्मचारी र उपकरणहरूलाई पनि हिमपात, हावाहुरी र चट्याड्जस्ता प्राकृतिक प्रकोपको जोखिमले गर्दा बेलाबेलामा प्रसारणमासमेत अवरोध सुजना हुने गरेको छ। जसको नियमित मर्मतसम्भार रेडियो नेपालका प्राविधिक कर्मचारीहरूले गर्दै आएका छन्। सो बाहेक स्थापना भएका पुराना एफ.एम. स्टेशनहरूको स्तरोन्नति गर्ने कार्य पनि रेडियो नेपालले गर्दै आएको छ। गत वर्ष सुर्खेत र पोखरामा एम.एम. एन्टेना टावर मास्टको उचाई बढाएर प्रसारण पहुँच सुदूर गरिएको थियो। यस वर्ष पनि कर्णाली प्रदेशको जुम्ला, कालीकोट, डोल्पा र सुर्खेतमा नयाँ ५०० वाट क्षमताका ट्रान्समिटरहरू प्रतिस्थापन गरी प्रसारणमा स्तरोन्नति गरिएको छ। सुदूरपश्चिम प्रदेशको बझाङ, दार्चुला र खोड्ये बैतडीमा पनि नयाँ ५०० वाट क्षमताका ट्रान्समिटर प्रतिस्थापन गरिएको छ। त्यसैगरी कोशी प्रदेशको आइतबारे, इलाम र बागमती प्रदेशको सिमभञ्ज्याङ मकवानपुरमा पनि नयाँ ट्रान्समिटर जडान गरी स्तरोन्नति गरिएको छ, जसले गर्दा रेडियो नेपालको प्रसारण पहुँच वृद्धि हुन सघाउ पुगेको छ।

गत फागुन महिनामा नै सुर्खेत प्रादेशिक प्रसारण कार्यालयको स्टुडियोमा जडित पुरानो Broadcast Audio Mixer लाई प्रतिस्थापना गरी नयाँ Audio Mixer जडान गरिएको छ, जसले गर्दा पुरानो Mixer को स्पेयर पार्ट्सको अभावमा मर्मतसम्भार हुन नसकी पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन गर्न नसकिएको स्टुडियोलाई पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन गर्न सघाउ पुगेको छ।

नयाँ एम.एम. स्टेशन स्थापना गर्ने ऋममा गतवर्ष सुदूरपश्चिम प्रदेशको डोटी जिल्लाको उडितोलामा ५०० वाट क्षमताको र कोशी प्रदेशको सोलुखुम्बु जिल्लाको पत्तालेमा २००० वाट क्षमताको एफ.एम. रिले स्टेशन स्थापना गरिएको थियो भने यस वर्ष कोशी प्रदेशको पाँचथर जिल्लाको सिलौटे डाँडामा १००० वाट क्षमताको, त्यसैगरी गण्डकी प्रदेशको पर्वत जिल्लाको दुर्लुङ्कोटमा ५०० वाट क्षमताको र लुम्बिनी प्रदेशको दाढ जिल्लाको चौपट्टामा ५०० वाट क्षमताको नयाँ एफ.एम. रिले प्रसारण केन्द्र स्थापना गरी प्रसारण पहुँच विस्तार गरिएको छ। यसै आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म कर्णाली प्रदेशको रुकुमपश्चिमको जन्ती बस्ने लेकमा ५०० वाट क्षमताको नयाँ एफ.एम. रिले स्टेशन स्थापना गर्ने लक्ष्य लिइएको छ। साथ साथै १५ औं पञ्चवर्षीय योजनाको अन्त्यसम्म देशको शतप्रतिशत जनसङ्ख्यामा रेडियो नेपालको प्रसारण पहुँच पुन्याउने उद्देश्यकासाथ प्रसारण पहुँच नपुगेका देशका अन्य स्थानहरूमा पनि ऋमशः एफ.एम. स्टेशनहरू स्थापना गर्दै जाने लक्ष्य राखिएको छ।

देशका विभिन्न भूभागमा स्थापित रेडियो नेपालका ३० वटा एफ.एम. स्टेशनहरू

क्र.सं.	एफ.एम. केन्द्र र स्थान	रिले	क्षमता	प्रदेश
१.	भेडेटार, धनकुटा	5 KW 500 Watt 2 KW 1 KW	5 KW	कोशी
२.	आइतबारे, इलाम		500 Watt	
३.	पत्ताले, सोलुखुम्बु		2 KW	
४.	सिलौटे डाँडा, पाँचथर		1 KW	

७३औं वार्षिकोत्सव

भूरङ्गार

५.	जितपुर, बारा	1 KW	मधेस
६.	बर्दिबास, महोत्तरी	2 KW	
७.	खुमलटार, ललितपुर	3 KW	बागमती
८.	सिमभज्याङ, मकवानपुर	2 KW	
९.	चरिकोट, दोलखा	500 Watt	
१०.	जोमसोम, मुस्ताङ	100 Watt	गण्डकी
११.	दाउन्जे, पश्चिमनवलपरासी	2 KW	
१२.	बन्दीपुर, तनहुँ	1 KW	
१३.	पोखरा, कास्की	1 KW	
१४.	दुर्लुडकोट, पर्वत	500 Watt	
१५.	रेसुझा, गुल्मी	2 KW	लुम्बिनी
१६.	हेमन्तपुर, दाढ	1 KW	
१७.	सातदोबाटो, रोल्पा	500 Watt	
१८.	चौपट्टा, दाढ	500 Watt	
१९.	खलड्गा, जुम्ला	500 Watt	कर्णाली
२०.	सिमीकोट, हुम्ला	100 Watt	
२१.	मान्मा, कालीकोट	500 Watt	
२२.	मुर्माटप, मुगु	300 Watt	
२३.	जुफाल, डोल्पा	500 Watt	
२४.	हर्रे, सुर्खेत	2 KW	
२५.	विरेन्द्रनगर, सुर्खेत	300 Watt	
२६.	बुढीतोला, कैलाली	1 KW	सुदूरपश्चिम
२७.	खोइपे, बैतडी	500 Watt	
२८.	छापरी, दार्चुला	500 Watt	
२९.	हेमन्तवडा, बझाङ	500 Watt	
३०.	उडितोला, डोटी	500 Watt	

७३ औं वार्षिकोत्तम

देशको सङ्घीय संरचनाबोजिम प्रत्येक प्रादेशिक प्रसारणको समयमा प्रसारित कार्यक्रम गतिविधि, समाचार, गीत, सङ्गीतहरूलाई सोही प्रदेशअन्तर्गतिका एफ.एम. रिले प्रसारण केन्द्रहरूबाट

भूक्तार

समेत प्रसारण हुनका लागि लिङ्कअप हुनेगरी समेत व्यवस्थापन गरिएको छ । यो लिङ्कअप हाल इन्टरनेट प्रविधिमा आधारित रहेर जर्ने गरिएकोले बेलाबखतमा सो लिङ्कअपमा विभिन्न व्यवधानसमेत आउने गरेको हुनाले वैकल्पिक भरपर्दो प्रविधिको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने अवस्था विद्यमान छ । केही रिले स्टेशनहरूमा विद्युत आपूर्तिमा अवरोध हुँदा वैकल्पिक पावर सप्लाइको यथोचित प्रवन्ध नहुँदा विद्युत आपूर्तिमा अवरोधका बेला प्रसारणमा समेत अवरोध हुने गरको छ । जसका लागि यस वर्ष अनलाइन युपीयस सिस्टम र एभिआर खरिदका लागि बोलपत्र आव्हान प्रकृया सम्पन्न भई थप प्रकृया अगाडि बढेको छ । त्यसैगरी आगामी दिनमा प्रसारण सेवा सुदृढीकरण र पहुँच विस्तारका लागि थप एफ.एम. ट्रान्समिटर, Broadcast Audio Mixer Portable Audio Mixer, FM Tuner, Telephone Hybrid, Audio Processor लगायतका उपकरणहरू खरिदका लागि बोलपत्र सम्पन्न भई थप प्रकृयामा रहेको छ । यस अघि १ किलोवाट र ५०० वाट क्षमताको १५ सेट एफ.एम. ट्रान्समिटर र एन्टिना सेटहरू खरिद भई जडान कार्यसमेत सम्पन्न भएको छ । डिजिटल आर्काइभ परियोजना अन्तर्गत केन्द्रिय कार्यालय सिंहदरबारमा ७ सेट A/C र Humidifier System जडान गरिएको छ ।

रेडियो नेपाल देशको अगुणी प्रसारण माध्यम भएको हुनाले वि.सं. २००७ सालमा यसको स्थापना भएपश्चात् राज्यको हरेक कालखण्डमा राष्ट्रप्रमुख र कार्यकारी प्रमुखबाट भएका विशेष सम्बोधन वा समारोहको मन्त्रव्य, सूचाहरूका सृजना, कलाकारका स्वर र गीत सङ्गीतका रूपमा तत्कालीन समयको प्रविधि अनुरूप रेडियो नेपालमा सुरक्षित रहेका छन् । ती आवाज र गीत सङ्गीतहरूको मूल स्रोतलाई यथावत् राखी वर्तमान प्रविधिको सहायताले डिजिटल फरम्याटमा रूपान्तरण गर्ने कार्यलाई रेडियो नेपालले आफ्नो मूल दायित्व ठानी र राज्य कोषबाट प्राप्त अनुदान रकमको सदुपयोग गरी हालसम्म ४६,३५८ वटा श्रव्य सामग्रीलाई डिजिटाइजेसन गरी Audio Management System मा सुरक्षितसाथ राख्ने कार्य गरिएको छ । यसरी राखिएका श्रव्य सामग्रीहरूलाई अन्तर्राष्ट्रियस्तरको मापदण्डबमोजिम भण्डारण गर्न अझै थप कार्य गर्नुपर्ने टडकारो आवश्यकता पनि छ । सोकालागि Digitization of Audio Content & Archive System अन्तर्राष्ट्रिय बोलपत्रमार्फत खरिद भई जडानसमेत भैसकेको छ । साथ साथै यी र यस्ता पुराना, ऐतिहासिक, महत्वपूर्ण श्रव्य सामग्रीहरू देश विदेशमा रहनुहुने सबैले सहजै सुन्न, बुम्न पाउन् भन्ने उद्देश्य र ती सामग्री प्रयोग गरेबापत रेडियो नेपालको आय आर्जनमा पनि केही टेवा पुगोस् भन्ने हेतुले OTT Apps and Monetization System स्थापना गरिएको छ । Radio Nepal App डाउनलोड गरी विश्वको जुनसुकै कुनामा रहेका हरेक व्यक्तिले आफूलाई रुचि भएको ती श्रव्य सामग्रीहरू आफ्नो अनुकूल जुनसुकै समयमा पनि सुन्न सक्नेगरी व्यवस्थापन गरिएको छ जसको लिङ्क रेडियो नेपालको अफिसियल वेब साइट www.radionepal.gov.np बाट समेत हुने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

रेडियो नेपालबाट प्रसारण भएका समाचार र अन्य सामग्रीहरूलाई आफूलाई अनुकूल हुने समयमा सुन्नका साथसाथै ताजा समाचारहरूलाई लाइभ सुन्न र तत्कालै पद्धनका लागि समेत रेडियो नेपालले थप अर्को समाचार पोर्टल www.onlineradionepal.gov.np समेत सञ्चालनमा ल्याएको छ । जसको अपडेट कार्यका लागि रेडियो नेपालमा छुट्टै अनलाइन युनिट स्थापना भएको छ । यसरी रेडियो नेपालले वर्तमान समयको मागबमोजिम आफ्ना श्रोताको चाहनाबमोजिम नवीनतम प्रविधिमा आधारित Facebook live, Youtube Channel जस्ता सामाजिक संयन्त्रहरूमा समेत आफ्ना कार्यक्रमहरूलाई सुनाउने प्रवन्ध मिलाएको छ । रेडियो नेपालबाट प्रसारण हुने समाचार र कार्यक्रमहरूमा प्रयोग हुने भाषा र शब्दहरूमा सपष्टता, शुद्धता र एकरूपता होस् भन्ने उद्देश्यका साथ “रेडियो नेपाल प्रसारण निर्देशिका तथा शैली पुस्तक” समेत प्रकाशन गरी प्रयोगमा ल्याइएको छ ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

रेडियो नेपालले राज्यले अङ्गीकार गरेको समावेशी नीतिलाई अवलम्बन गर्दै विभिन्न १८ टटा भाषामा समावेशी कार्यक्रम उत्पादन र समाचार प्रसारण समेत गर्दै आएको छ। विभिन्न प्रादेशिक प्रसारण मार्फत प्रसारण हुँदै आएका यस्ता समावेशी कार्यक्रम र समाचारको प्रभावकारिता अध्ययन गर्न गत आ.व. मा सम्बन्धित भाषाकै श्रोताहरूसँग प्रश्नावलीमार्फत देशका सरै प्रदेशमा गई सर्वेक्षण गरिएको थियो। सो सर्वेक्षणको नितिजाबाट प्राप्त सुझाव र प्रतिक्रियालाई आत्मसाथ गर्दै सोही अनुरूपका समावेशी कार्यक्रमहरूमा परिमार्जन गर्न रेडियो नेपालले विगत केही वर्षदेखि प्रत्येक वर्ष प्रत्येक प्रदेशका रेडियो नेपालका कार्यक्रम सञ्चालक, समाचारवाचक र स्थानीय संवाददाताहरूलाई समावेशी प्रसार सामग्री उत्पादन तथा प्रसारणसम्बन्धी तालिम र समावेशी कार्यक्रम, समाचारका विषयवस्तु छनौट र समूदायको सहभागिता विषयक सरोकारवालाहरूसँग अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रम समेत गर्दै आएको छ। विगत केही वर्षदेखि नै समावेशी कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारणका लागि आवश्यक कम्प्युटर, प्रिन्टर, ल्यापटप, डिजिटल जुम रेकर्डर लगायतका उपकरणहरू कार्यक्रम, समाचार र रिपोर्टिङ कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध गराउँदै आएको छ।

नवीनतम कार्यक्रमहरूबाट श्रोतालाई मनोरञ्जन र उनीहरूका चाहनाअनुसारका विषयवस्तु पस्कन बाह्य सञ्चालकहरूलाई समेत अवसर प्रदान गरिदै आएको छ। नयाँ नयाँ प्रतिधि र प्रसारणको क्षेत्रमा भएका थप उपलब्धिहरूका बरेमा समयसापेक्ष जानकारीका लागि प्रसारण क्षेत्रका वैदेशिक निकायहरू AIBD, ABU, ITU, RAPA, JICA, AIR, RNTC, USTTI, CRI, BBC लगायतका संस्थाहरूसँग पनि रेडियो नेपालको निरन्तर सम्बन्ध, सहकार्य र सो संस्थाहरूद्वारा आयोजित कार्यक्रमहरूमा रेडियो नेपालका विभिन्न तह र शाखाका कर्मचारीहरूको सहभागिता समेत हुँदै आएको छ।

तारिणीप्रसाद कोइराला स्मृति सञ्चारणाम

रेडियो नेपालले आफ्नो ७३औं वार्षिकोत्सव मनाउँदै गर्दा यसका भौतिक संरचनामा पनि नयाँ आयाम थपिनुका साथै थप जिम्मेवारी समेत थपिदै गएको छ। यस संस्थाका संस्थापक निर्देशक स्वर्गीय तारिणीप्रसाद कोइरालाको स्मृतिमा वहाँकै नाममा र जहाँबाट प्रजातन्त्र रेडियोको थालनी भएको थियो सोही स्थान, अहिलेको कोशी प्रदेशको विराटनगरमा, विराटनगर महानगरपालिकाले उपलब्ध गराएको करिब साढे ६ कट्टा जमिनमा नेपाल सरकारको अनुदान रकमबाट ४ तले तारिणीप्रसाद कोइराला स्मृति सञ्चारणामको स्थापना भएको छ। जसको उद्देश्य पूर्वली लोक संस्कृति, कला साहित्य, मौर्किक धुनहरू, गीत सङ्गीत, भाषा संरक्षण एवम् प्रवर्धनमा सघाउ पुऱ्याउने एवम् सूचना र गतिविधिहरू लगायत प्रदेशस्तरको तालिम, गोष्ठि, अन्तर्राष्ट्रिय आदि सञ्चालन गर्न रहेको छ।

विराटनगर महानगरपालिका र रेडियो नेपालबिच भएको समझदारीपत्र (MOU) अनुसार महानगर एफ.एम. समेत सञ्चालन गर्ने प्रकृया अगाडि बढेको छ। जसका लागि महानगर एफ.एम. सञ्चालन कार्यविधि (Operational Modality) समेत स्वीकृत भैसकेको छ। साथै धनकुटाको भेडेटारमा २ किलोवाट क्षमताको एफ.एम. ट्रान्समिटर जडान कार्य सम्पन्न हुनुका साथै सञ्चारणाम विराटनगरबाट लिङ्क स्थापना भई परीक्षण प्रसारण समेत सम्पन्न भैसकेको छ। सञ्चारणाममा रेडियो सञ्चारणामको स्थापना गर्नका लागि प्रसारणसँग सम्बन्धित पुरातात्त्विक महत्त्वका रेडियो उपकरणहरू, बाजाहरू लगायतका अन्य महत्त्वपूर्ण सामग्रीहरूसमेत सञ्चारणाममा राखिसकिएको छ। रेडियो नेपालको इतिहास र तारिणीप्रसाद कोइरालाको जिवनीमा आधारित वृत्तचित्र तयारीका लागि खरिद सम्पन्न भई वृत्तचित्र तयारी कार्य अगाडि बढेको छ। सञ्चारणाममा आधुनिक

भूक्तार

उपकरणहरूसहित कन्फ्रेन्स हल, तालिम हल, सङ्गीत स्टुडियो, उत्पादन तथा प्रसारण स्टुडियोहरू समेत स्थापना भैसकेको छ । निकट भविष्यमै ई-लाईब्रेरी स्थापनार्थ आवश्यक उपकरणहरू समेत खरिद भैसकेको छ ।

रेडियो नेपालको भावि योजना

१. रेडियो नेपालको हालको प्रसारण प्रविधि (स्टर्वेम/मिडियम वेम) लाई समयानुकूल डिजिटल प्रविधिमा रूपान्तरण गर्ने ।
२. रेडियो नेपालको प्रसारण पहुँच शतप्रतिशत भूमागमा पुऱ्याउन एफ.एम. प्रसारण प्रणाली, डिजिटल म्यापिड (ए.एम. र एफ.एम. दुवै) र सोसँग सम्बन्धित भौतिक संरचनाको स्थापना गर्ने ।
३. निवृत्तभरण प्रयोजनका लागि रेडियो नेपालले अक्षय कोष स्थापना गर्ने ।
४. सातै प्रादेशिक प्रसारण कार्यालयमा रहेका स्टुडियोहरूको स्तरोन्नति (डिजिटल प्रविधिमा रूपान्तरणका लागि) गर्ने ।
५. रेडियो नेपालमा रहेका पुराना श्रव्यसामग्री, जीतसङ्गीत तथा सूचना सामग्रीको भण्डार लाई समसामयिक रूपमा डिजिटल अर्काइभ गरी दीर्घकालसम्म सुरक्षित तथा व्यवस्थित गर्न बाँकी रहेका विविध कार्यहरू सम्पन्न गर्ने ।
६. रेडियो नेपालमा स्थापना हुने आधुनिक रेडियो लाईब्रेरी र सञ्चारणमा स्थापना हुने रेडियो सञ्चारण सञ्चालन गर्ने ।
७. रेडियो नेपालको डिजिटल प्लेटफर्म (ओ.टी.टी. एप्स, अनलाईन न्युज पोर्टल, वेबसाइट, सोसल मिडिया आदिको समयानुकूल स्तरोन्नति गर्ने ।
८. रेडियो नेपालबाट प्रसारित कार्यक्रम/समाचारको प्रभावकारिता अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रसारण सामग्री सुधार गर्ने ।
९. रेडियो नेपालमा कार्यरत जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि, जनशक्ति योजना र विकाससम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने ।
१०. रेडियो नेपालको केन्द्र, प्रादेशिक प्रसारण कार्यालय, प्रसारण केन्द्र, एफ.एम. रिले प्रसारण केन्द्रहरूलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाउन आवश्यक प्रणाली र उपकरणहरूको व्यवस्था गर्ने ।
११. रेडियो नेपालको विज्ञापन, व्यापार व्यवसायलाई प्रवर्धन गर्न आवश्यक अध्ययन, अनुसन्धान गरी सुधार गर्ने ।
१२. रेडियो नेपालको प्रसारण व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सवारी साधनहरू (विद्युतीय गाडी, मेन्टिनेन्स भेडकल, मोटरसाइकल) आदि खरिद गर्ने ।

निष्कर्ष

रेडियो नेपालको आगामी कार्यदिशा भनेको विश्व परिवेशमा आएको प्रविधिको रूपान्तरणलाई आत्मसात् गर्दै प्रसारण क्षेत्रमा सोही अनुरूपको माध्यमहरू तय गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै कार्यक्रम

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

उत्पादन कार्यमा पनि सोहीबमोजिम प्रविधिमैत्री र स्तरीयता कायम गर्नुपर्ने देखिन्छ । हाल रेडियो नेपालको सर्टिफेम प्रसारण सेवा बन्द रहेको छ । भल्भ सिस्टमको मिडियम वेम प्रसारण प्रविधि पनि स्पेयर पार्टसको अभावका कारण सञ्चालन गर्न नसकिएको अवस्थामा वैकल्पिक डिजिटल प्रविधि प्रसारणलाई प्रयोगमा ल्याउनु पर्ने टड्कारो आवश्यकता रहेको छ । तर यसका लागि तुलै आर्थिक स्रोत सुनिश्चितता हुनुपर्ने देखिन्छ । नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुँदै आएको सीमित पुँजीगत अनुदानले मात्र डिजिटल प्रसारण प्रविधिमा रूपान्तरण हुन असहज देखिन्छ । हालको एफ.एम. प्रविधिलाई मुख्य गरी देशका विभिन्न स्थानहरूमा Tower Sharing गरेर कार्य अगाडि बढाउँदासमेत देशको भौगोलिक अवस्थाका कारण सबै जनसङ्ख्यामा पहुँच पुऱ्याउन अझै कही ठाउँमा ट्रान्समिटिङ रिले स्टेशनहरू स्थापना गर्नुपर्ने अवस्था देखिन्छ । एफ.एम. केन्द्र स्थापना सँगसँगै सो स्टेशनहरू सञ्चालनका लागि कर्मचारीको नियुक्ति, पारिश्रमिक र सञ्चालन खर्चको भारसमेत थपिदै जाँदा चालु खर्चतर्फको दायित्वसमेत प्रत्येक वर्ष वढौं गएको अवस्था छ ।

नेपाल सरकारबाट समितिमा समायोजन भई हाल सेवा निवृत्त कर्मचारीहरू र समितितर्फका कर्मचारीहरूको पनि निवृत्तिभरण (पेन्सन) को दायित्व प्रत्येक वर्ष थपिदै जाँदा हाल प्राप्त भैरहेको चालु खर्चतर्फको नेपाल सरकारको सीमित अनुदानले अनिवार्य दायित्वतर्फको खर्च धान्न असहज भैरहेको विद्यमान अवस्था रहेको छ ।

देशमा सङ्घट र विपद् परेको समयमा चाहे त्यो २०७२ को विनाशकारी भूकम्पको बेला होस् वा कोभिड-१९ को महामारी वा अन्य विपद्को समयमा रेडियो नेपालले जसरी राष्ट्रप्रति एउटा बफादार सिपाही बनेर आफ्नो काँध थापेर विगतदेखि राष्ट्रिय दायित्व निर्वाह गर्दै आइरहेको छ, त्यसरी नै राज्यले यसलाई यथोचित ढङ्गले अन्य सरकारी निकाय र अड्ग सरहको दृष्टिकोण पुऱ्याउनुपर्ने देखिन्छ ।

सङ्घीय संसदको राष्ट्रिय सभामा पेश भएको सार्वजनिक सेवा प्रसारण विधेयक २०७७ पास भएपश्चात् सोहीबमोजिम विनियमावली तयार भई कार्यान्वयनमा नआउन्जेल रेडियो प्रसार सेवा विकास समितिलाई यसको दायित्व र भूमिकाबमोजिम राज्यको आड्गिक निकाय र प्रसारण माध्यमको रूपमा वर्तमान परिस्थितिअनुरूप सबै पक्षमा यथोचित संरक्षणसहित स्वावलम्बन उन्मुख हुन सधाउ पुऱ्याउनु नै अहिलेको यो संस्थापतिको अगाध आत्मभाव ठहरिने छ ।

(लेखक रेडियो नेपाल योजना विकास र विस्तार महाशाखाका निर्देशक हुन् ।)

ਮੁਕਾਬਲਾ

www.rbb.com.np

आपनो भनेको आपनै हुन्दै

उपचार खर्च अब
citizen Life ले गर्दै

नेपालमै पहिलो पटक

५० लाल्स अक्षयको उपचार खर्च

मात्र रु.२० प्रति दिनला २० घातक रोगहरुका लागि
यो सविधा सिद्धिजन लाइफको सबै योजनासँग उपलब्ध

विशेषज्ञातक

सिटिजन लाइफ इन्व्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड

● प्रधान कार्यालय एल.एस. कम्प्लेक्स, धापाथली, काठमाण्डू।

02-5910227 / 5226000

 info@citizenlifenepal.com, customer.services@citizenlifenepal.com

 www.citizenlifenepal.com | /CitizenLifeInsurance/

Critical Care Plus

— 8 —

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

233

भूरङ्गार

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय कोशी प्रदेश, विराटनगर

सुक्ष्मा मौसममा हावाहुरी चल्ने, घर, पसल, कार्लर र वनलगार्तमा आगलागी भई जनधनको दूलो क्षतत हुने गरेको तवगतको तथू स्मरण गराउदै तवशेष सावधानी अपनाउन अनुरोध छ ।

१. आगो उत्पन्न हुने सलाई,लाइटर,ग्यास सिलिन्डर र चुलो बालबालिकाबाट टाढै राखी होसियारीपूर्वक प्रयोग गरैं,
२. विद्युतजन्य सामग्री हिटर,गिजर,पड्खा,आइरन,एसी लगायत उपकरण लाई काम सकिएपछि बन्द गरैं,
३. पूजाकोठामा सिन्केद्युप र बाटेको धूप,मान्सामा दाउरा, कोइला बालेर नष्टोडौं,
४. गाईवस्तु चरनका निम्नि राष्ट्रो हुन्छ भनी वनमा डढेलो नलगाओ,वनमा वनभोज गर्दा र सुकेको घाँस परालको छेउमा तथा वनजंगल जाँदा चुरोटको तुटा राष्ट्रोसँग निभाएर मात्र फालौं,
५. अत्यन्त प्रज्वलनशील पदार्थको ओसारपसार र विद्युतीय तारको व्यवस्थापनमा ध्यान दिओ,
६. घरको संरचना राष्ट्रो बनाओ,
७. हावाहुरी चल्न थालेपछि भयाल ढोका थुनौं,
८. छानालाई राष्ट्री हुक तथा तारले कसेर बाधौं,
९. हावाहुरी चलेमा भागदौड नगरै विस्तारै सुरक्षित स्थानमा जाओं
- १० जस्तापाता लगाएतका बस्तुहरु सुल्ला र जथाभावि नष्टोडौं
- ११ सुरक्षित ओतनभेटे थुचुक बसेर दुबै हातले टाउको छोपी घोप्टो परै
- १२ हावाहुरी चलेको समयमा सवारी साधन रेकेर सुरक्षित बसौं ।

नव बर्ष २०८० सालको पावन अवसरमा स्वदेश तथा विदेशमा
रहनुहुने समस्त नेपाली दाजुभाइ दिदीबहिनीहरूमा
सुख,शान्ति र समृद्धिका लागि
हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

७८ औं वार्षिकोत्तम

भृक्तार

ताराखोला गाउँपालिका

अर्गल, बागलुड

श्रम, सहकारी, पर्यटन, कृषि, उद्योग र पूर्वाधार : गुणस्तरीय स्वास्थ्य र शिक्षा एक घर एक रोजगार
ताराखोला गाउँपालिकाको अनुरोध

- सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गरौ।
- आफ्नो घर आँगन टोलबस्ती सधैँ सफा र हाराभरा राख्नौ।
- गर्भवती महिलाहरू अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराऊ।
- वालविवाह, वालश्रम तथा वाल शोषणको अन्त्य गरी वाल अधिकार सुनिश्चित गरौ।
- जन्म, मृत्यु, बासाइसराई, विवाहदर्ता तथा सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता गराऊ।
- जेष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मानका साथ उचित स्थानाहार सुसार गरौ।
- सढक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराख्नौ।
- पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौ र समय मैं वार्षिक नविकरण गरौ।
- गाउँपालिकामा बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाई जरियाना तिर्नवाट बचौ।
- वालवालिकाहरूलाई काममा होइन, विद्यालय पठाऊ। वालमैत्री व्यवहार कायम गरौ।
- अगानिक खेतीलाई प्राधिक्रिया दिई स्वस्थ्य जीवन विताउ।

रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सव तथा नवाँ वर्ष २०८० को अवसरमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

अध्यक्ष: धनबहादुर वि.क., उपाध्यक्ष: भीमबहादुर रोका, निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत: प्रकाश गैरे
एवं ताराखोला गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय परिवार, अर्गल, बागलुड

७३औं वार्षिकोत्सव

कोशी प्रदेशके पर्यटकीय नगर

सूर्योदय नगरपालिका इलामको अनुरोध

- ❖ यस नगरपालिका क्षेत्रमा अवस्थित प्रसिद्ध पर्यटकीय स्थलहरू कन्याम, श्रीअन्तु लगायत व्यापारिक केन्द्र फिक्कलको भ्रमण अवलोकन गरी, पर्यटन प्रबोधन गरौ।
- ❖ कन्याममा घोडचढीको मजा लिअौ, मौलिक पहिरन र चिया बगानको सुन्दरतामा रमाउँ।
- ❖ सुर्योदयको दृष्यावलोकनका लागि यस नगरमा पर्ने श्रीअन्तुको भ्रमण गरी आनन्द लिअौ।
- ❖ सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौ, वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाउँ।
- ❖ विकास निर्माण कार्यमा अग्रसर होअौ र भएका विकास संरचनाहरूको संरक्षण गरौ।
- ❖ व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्रै दर्ता गर्ने गरौ, समय मैं कर तिरि सभ्य नागरिकको परिचय दिअौ।
- ❖ जेष्ठ नागरिक, वालवालिका र दिर्घ रोगीहरूलाई विशेष ख्याल गरौ।

सूर्योदय नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कोशी प्रदेश, इलाम नेपाल

रेडियो नेपालको मुख्यभूत्र

२३५

भूक्षण

डिभिजन वन कार्यालय बारा सिमराको अनुरोध

- वन संरक्षण गर्नु हामी सबैको दायित्व हो, वनमा आगो नलगाउँ, वन क्षेत्रमा रहेका प्राकृतिक अनमोल सम्पदा बन्यजन्तु, बहुमुल्य जडिबुटी र वन पैदावरको संरक्षण गरी जैविक विविधता जोगाउँ।
- सुख्खा मौसममा खुल्ला ठाउँ, आगन बारीमा आगो नबालौं, आगो बाल्दा होसियार रहौं र काम सकिएपछि राम्ररी आगो निभाउने गरौं।
- पेट्रोल, डिजेल, ग्यास, मटितेल जस्ता प्रज्वलनशील पदार्थहरु सुरक्षित स्थानमा राखौं र होसियारीपुर्वक प्रयोग गरौं।
- वन क्षेत्रमा चुरोटको बलेका तुटा जथाभावी नफालौं तथा रैको बालेर नहिउँ।
- वन क्षेत्रमा हुने आगलगीले बर्षो लगाउर हुकें बढकेका रुखु बिरुवा, बहुमुल्य जडिबुटी, वन्यजन्तु, चराचुरङ्गी र जैविक विविधता छिन भरमै नष्ट हुने हुँदा वन क्षेत्रमा आगो लगाउने नगरौं र नगराउँ।
- वनस्पति तथा बन्य जन्तु हाम्रा अमुल्य सम्पति हुन, चोरी सिकारी गर्नु महाअपराध हो, त्यसैले यस्तो अपराधिक क्रियाकलापमा संलग्न नबनौं।

विनोद सिंह
डिभिजन वन अधिकृत
डिभिजन वन कार्यालय बारा, सिमरा
मधेश प्रदेश, (नेपाल)

७३ औं वार्षिकोत्तम

भृक्तार

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

आर्थिक मामिला मत्रालयद्वारा जनहितमा जारी सूचना-सन्देश

- कर तिराँ, सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो ।
- बजारमा वस्तु तथा सेवा खरिद गर्दा अनिवार्य रूपमा बिल बिजक लिने दिने गराँ ।
- कर तिरी आम्दानीको वैधता सुनिश्चित गराँ ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

सामाजिक विकास कार्यालय कैलालीको जनयेतनामूलक सूचना-सन्देश

- प्रदेश सरकारको रहर, हिंसामुक्त शहर ।
- सानै छु बढन देउ, बालविवाह होइन पढन देउ । बालविवाह अन्त्य गराँ ।
- छोरीलाई दाइजो होइन, गुणस्तरीय शिक्षा दिउँ ।
- बालबालिकालाई जोखिमपूर्ण कार्यमा नलागाउँ, बालश्रम मुक्त गराँ ।
- लिङ्ग पहिचान गरी भ्रुण हत्या गर्ने अपराध नगराँ ।
- छोरा र छोरीबिच हुने विभेदको अन्त्य गराँ ।
- महिला हिंसा न्यूनीकरणमा हामी सबै एकजुट होओँ ।
- महिनावारीको समयमा महिलामाथि कुनै पनि विभेद नगराँ ।
- आजको आवश्यकता महिला सशक्तीकरण र लैडिगिक समानता ।

भूर्कार

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

आर्थिक मामिला मंत्रालयद्वारा

जनहितमा जारी सूचना-सन्देश

- कर तिराँ, सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो ।
- बजारमा वस्तु तथा सेवा खरिद गर्दा अनिवार्य रूपमा बिल बिजक लिने दिने गराँ ।
- कर तिरी आम्दानीको वैधता सुनिश्चित गराँ ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

सामाजिक विकास कार्यालय कैलालीको जनयेतनामूलक सूचना-सन्देश

- प्रदेश सरकारको रहर, हिंसामुक्त शहर ।
- सानै छु बढन देउ, बालविवाह होइन पढन देउ । बालविवाह अन्त्य गराँ ।
- छोरीलाई दाइजो होइन, गुणस्तरीय शिक्षा दिउँ ।
- बालबालिकालाई जोखिमपूर्ण कार्यमा नलागाउँ, बालश्रम मुक्त गराँ ।
- लिङ्ग पहिचान गरी भ्रुण हत्या गर्ने अपराध नगराँ ।
- छोरा र छोरीबिच हुने विभेदको अन्त्य गराँ ।
- महिला हिंसा न्यूनीकरणमा हामी सबै एकजुट होओँ ।
- महिनावारीको समयमा महिलामाथि कुनै पनि विभेद नगराँ ।
- आजको आवश्यकता महिला सशक्तीकरण र लैड्गिक समानता ।

भूक्तार

मध्येश प्रदेश सरकार
उद्योग, पर्यटन तथा वन मन्त्रालय
मध्येश प्रदेश, जनकपुरधाम

नव वर्ष २०८० को शुभकामना

मध्येश प्रदेशलाई औद्योगिकरण तर्फ उन्मुख गराउन, लघु, घरेलु तथा साना उद्योगहरुको माध्यमबाट गरिबी न्यूनिकरण गरी प्रादेशिक अर्थतन्त्रलाई सबल बनाउन, प्रदेशमा रहेको मूर्त तथा अमूर्त सांस्कृतिक तथा धार्मिक र प्राकृतिक सम्पदाहरुको संरक्षण र विकास गर्दै प्रदेशको आर्थिक विकासको प्रमुख आधारको रूपमा रहेको पर्यटन क्षेत्रको माध्यमबाट रोजगारी सृजना गर्न, वन, वातावरण तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षणको माध्यमबाट खेती योग्य भूमिको संरक्षण र उत्पादकत्वमा वृद्धि, पानीको मुहान, वन्यजन्तु र जैविक विविधताको संरक्षण र वातावरणीय स्वच्छता कायम गर्न यो मन्त्रालय तदारुकताको साथ लागि परेको हुँदा सम्पूर्ण मध्येश प्रदेशको जनताहरुलाई आग्रह गर्दै, नयाँ वर्ष २०८० सालको पावन अवसरमा सम्पूर्ण प्रदेशवासीहरु लगायत स्वदेश तथा विदेशमा रहनु भएका समस्त नेपाली जनहरुमा सुख, शान्ति र समृद्धिको कामना गर्दै हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

सुनिता यादव
माननीय मन्त्री

विशाल घिमिरे
प्रदेश सचिव

रहबर अन्सारी
माननीय राज्यमन्त्री

७३ औं वार्षिकोत्सव

भृङ्गार

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका अष्टमको जनहितमा जारी सन्देश

- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गराँ ।
- महिनावारी (छाउपडी कुप्रथा) कानुनी रूपमा दण्डनीय तथा सामाजिक रूपमा विभेदपूर्ण भएकाले यसको अन्त्य गराँ । यस अवस्थाका महिला तथा किशोरीलाई पौष्टिक खानेकुरा दिओँ ।
- नियमित गर्भपरीक्षण तथा पौष्टिक आहारमा ध्यान पुऱ्याँ । स्वास्थ्य संस्थामा मात्र सुन्केती होओँ ।
- आफ्नो गाउँ सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिओँ ।
- आफ्नो घर, टोल तथा बडा सधैँ सफा राखाँ ।
- प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गराँ ।
- नगरपालिकाभित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाको उपभोग गराँ ।
- नगरपालिकालाई बालमैत्री र पोषणयुक्त नगरपालिका बनाउन सबैले सहयोग गराँ ।
- महिला सशक्तीकरण गर्दै हिंसा अन्त्यका लागि आ-आफ्ना ठाउँबाट सबैले मिलेर काम गराँ ।
- शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्दै बालबालिकाको सुन्दर भविष्य निर्माणका लागि सचेत बनाँ ।
- बाटोघाटो, पुलपुलेसा लगायत सार्वजनिक क्षेत्रलाई अवरोध गरेर आफ्नो व्यक्तिगत कार्य नगराँ ।
- पसल तथा व्यवसाय दर्ता गरेर मात्रै कारोबार गराँ, समयमै कर तिरी सभ्य नागरिकको परिचय दिओँ ।
- नक्सा पास गराएर मात्रै घर निर्माण गराँ । भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माणमा जोड दिओँ ।
- विकास निर्माणका कार्यमा जनसहभागिता बढाउँदै गुणस्तरीय र पारदर्शी निर्माणमा अग्रसर होओँ, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गराँ ।
- पालिकाका पञ्चदेवल, कर्णाली बेलखेत, मैठामाडु कालोशिल्लो मन्दिर, तिखावार्ता कुङ्कालनीदेवी लगायतको भ्रमण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गराँ ।

साथै रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को सुखद अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासी आमा, बुवा, दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा सुख, शान्ति, सु-स्वास्थ्य तथा दीर्घायुको कामना गर्दै शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

“हाम्रो रहर : समृद्ध नगर”

अम्बिका चलाउने
नगरपमुख

हर्क बहादुर रावल
उपप्रमुख

शिव प्रसाद रेमी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका परिवार
अष्टम, सुदूरपश्चिम

हार्दिक शुभकामना

नव वर्ष २०८० को पावन अवसरमा हामी हाम्रा सम्पूर्ण शेयर सदस्यहरू, शुभचिन्तक महानुभावहरू तथा समस्त दाजुभाइ दिदीबहिनीहरूमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायि एवम् उत्तरोत्तर प्रगतिको हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

डम्बर सिंह गुरु

महाप्रवन्धक

देवबहादुर बम

अध्यक्ष

एवम्

नवजीवन सहकारी संस्था लिमिटेड परिवार, धनगढी, कैलाली

हाम्रा विशेषताहरू :

- दैनिक मौज्दातमा आर्कषक ब्याज दिइने बचत खाता।
- रु.१०० बाट घरेलु तथा बाल बचत खाता खोल्न सकिने।
- सरल, सुलभ एवम् शीघ्र ऋण सुविधा।
- शेयर सदस्यहरूलाई वार्षिक अधिकतम लाभान्स।
- लघुवित कार्यक्रम सञ्चालन। कृषि उपज सङ्कलन उपआयोजना सञ्चालन।
- Navajeevan Cooperative Smart मार्फत सरल मोबाइल बैंकिङ सेवा।
- ATM मार्फत SCT Network र Union Pay सँग आवद्ध नेपालमरका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट रकम फिक्न र पठाउन सकिने।
- विगत २९ वर्षदिखि अनवरत वित्तीय सेवा दिँदै आएको तपाईं हाम्रो घर आँगनको संस्था।

जनघेतनामूलक जानकारी सन्देश

- दुई बालबालिकाको चिन्ह भएको आयोडिनयुक्त नुनको मात्र प्रयोग गरौं।
- आयोडिनको कमीबाट हुने शारीरिक तथा मानसिक कमजोरीबाट जोगिएँ।
- नुन थैरै खाओं तर सही मात्रामा दुई बालबालिकाको चिन्ह भएको प्याकेटको धुलो नुन मात्र खाओं।
- ढिके तथा खुल्ला बेब्ने नुनको प्रयोग नगरौं। त्यस्तो नुनमा आयोडिन पाइदैन।
- आयोडिनयुक्त नुनलाई घाम पानीको प्रभाव नपर्नेगरी सुरक्षित राख्ने गरौं।
- आयोडिनयुक्त नुनलाई दाल तथा तरकारी पकाई सकेपछि मात्र हाल्ने गरौं।
- गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका तथा अन्य सबैले सही सुक्ष्म पोषणका लागि दुई बालबालिका चिन्ह भएको आयोडिनयुक्त नुन मिसाएको खानेकुरा मात्र खाओं।

साल्ट ट्रेडिङ कपोरेशन लिमिटेड प्रदेश कार्यालय धनगढी

७३ औं वार्षिकोत्सव

भृक्षार

सन्त शिरोमणि: आचार्यश्री खेमराज केशवशरण

ॐ परमात्मने नमः

यो ब्रह्माण्डं विद्धाति पूर्वं, यो वै वेदांश्च प्रहिणोति तस्मैः
ब्रह्म देवं आत्मवुद्धिं प्रकाशं मुमुक्षुवैशरणमहं प्रपद्ये!

प्रेमप्रसाद भट्टराई

यही संस्कृत श्लोकबाट लक्ष्य चिन्तन सुरु गर्नु हुन्थ्यो सन्त शिरोमणि आचार्यश्री खेमराज केशवशरण। उहाँकै व्यक्तित्व बारे यहाँ केही चर्चा गरिन्छ।

जन्म/बाल्यकाल: स्व. श्री खेमराज केशवशरणको जन्म विक्रम सम्बत १९९४ साल कार्तिक २५ गते, मोरड जिल्लाको जाँते गा.वि.स., साम्लिङ डाँडागाउँमा पिता श्री तारानिधि उपाध्याय दाहाल र माता श्री दुपदादेवी उपाध्याय दाहालको कोखबाट भएको थियो। साढे दुई वर्षको उमेरमा उहाँलाई भारतको ब्रह्मपुत्रमा लियो र प्रारम्भिक शिक्षा ब्रह्मपुत्रबाटे सुरु गर्नुभयो। भारतको गोहाटीस्थित मणिपुर आश्रम, बौद्धिक विद्यापिठमा व्याकरण, तीर्थ र शास्त्री अध्ययन पूरा गर्नुभयो। उहाँका ४ जना सन्तान छन्। जसमध्ये दुई छोरा (मोहन उपाध्याय र गिरिधर उपाध्याय) हाल अमेरिकामा बसोवास गर्नुहुन्छ भने २ छोरी (योगेश्वरी र ब्रजेश्वरी) मध्ये योगेश्वरी नेपालमा र ब्रजेश्वरी अमेरिकामा बसोवास गर्नुहुन्छ।

अध्ययन र सेवा : बाल्यकालदेखिनै सत्सङ्ग र भगवान भक्तिका कथा, प्रवचन, कीर्तन औंधी मन पराउने आचार्यश्रीको प्रारम्भिक शिक्षा अध्ययन भारतमै भयो। बाल्यकाल पनि उतै बित्यो। एधार वर्षको कलिलो उमेरमा उहाँले पितृशोक र मातृशोक बेहोर्नु पन्यो। २००९ सालमा १५ वर्षको उमेरमा रुक्मिणी उपाध्याय दाहासँग बैबाहिक बन्धनमा बाँधिनुभयो। वैवाहिक जीवनपछि पनि उहाँले अध्ययनलाई निरन्तरता दिइनै रहनुभयो। अध्ययनमा तेजी भएको हुनाले उहाँले मणिपुर आश्रम गोहाटीमा अध्ययन गर्दा तीर्थ र शास्त्री (बङ्गालको तीर्थ र असामको शास्त्री) सम्पूर्ण मध्यमाको ४ वर्षे कोर्ष एकै वर्षमा अध्ययन पूर्ण गरेको हुनाले भारतको उत्तरपूर्वेश सरकारले शास्त्री अध्ययनकालागाँ उहाँलाई प्रान्तीय पूर्ण छात्रवृत्ति प्रदान गन्यो। पछि वैदिक विद्यापीठ बनारसबाट संस्कृतमा प्रथम श्रेणीमा आचार्य पास गरेपछि २०२० सालमा उहाँ मातृभूमि फर्किनु भयो। २०२२ सालमा त्रिभुवन विश्व विद्यालयबाट अङ्ग्रेजी विषयमा स्नातक गर्नुभयो। त्यसपछि नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानको संस्कृत विभागमा रहेर सेवा गर्नुभयो। उहाँले दिएका सबै परीक्षाहरू प्रथम श्रेणीमा उतीर्ण गर्नुभयो। कहिल्यै दोश्रो श्रेणी हुनु भएन। अध्ययनका ऋममा उहाँले स्वर्ण तथा रजक पदकहरू थुप्रै प्राप्त गर्नुभएको थियो। संस्कृत विश्वविद्यालयअन्तर्गतको वाल्मीकि विद्यापीठमा प्राध्यापकको रूपमा रहेर पनि सेवा गर्नुभयो। वाल्मीकि विद्यापीठबाट स्वैक्षिक अवकाश लिई वैदिक सनातन धर्म र संस्कृतिको संरक्षण तथा संवर्धनका निमित्त देश-विदेशको भ्रमण गर्नुभयो। उहाँका संस्कृत, नेपाली, अङ्ग्रेजी र हिन्दी भाषामा लेखिएका दुई संयमन्दा बढी जीवनोपयोगी कृतिहरू प्रकाशित छन्।

भूक्तार

लक्ष चिन्तन तथा वैदिक सनातन धर्म प्रचार:-

रेडियो नेपालबाट २०२८ सालदेखि पं. श्री पुरुषोत्तम सापकोटाद्वारा धार्मिक कार्यक्रम प्रसारण सुरु गरिएको थियो । श्री सापकोटा मार्फत नै रेडियो नेपालबाट धार्मिक प्रवचन दिनकालागि आचार्यश्री खेमराज केशवशरणलाई अनुरोध गरिएको थियो । सुरुमा चाड पर्व विशेषमा मात्र प्रवचन दिन अनुरोध गरिन्थ्यो । २०३१ सालदेखि हरेक शनिबार (साप्ताहिक) रूपमा “लक्ष चिन्तन” को नामबाट उहाँको धार्मिक प्रवचन प्रसारण हुनथाल्यो । पुरुषोत्तम सापकोटाले २०६४ सालमा सेवाबाट अवकाश पाएपछि आचार्यश्री पनि रेडियो नेपाल आउन छाइनुभयो । ३३ वर्षको निरन्तर रेडियो यात्राका क्रममा सन्त शिरोमणि खेमराज केशवशरणले संस्कृत र नेपालीमा थुप्रै भजन रचना गर्नुका साथै आफै लय र स्वरमा भजन, कीर्तन, वन्दन, गीत रेडियो नेपालमा रेकर्ड पनि गराउनुभएको छ ।

उहाँका रचना मध्येका चर्चित र लोकप्रिय रचनाहरू हुन्:-

(१) शिव आरतीः ॐ जय शिव शङ्कर शम्भु जय गिरिजाधीश ! शिव जय गिरिजाधीश !!
जय जय करुणासागर पशुपति जगदीश ॐ हर हर हर महादेव !

यो उहाँले रचना गरेको सरल नेपाली भाषाको शिव आरतीबाट नै नेपालीहरूले घर घरमा आरती गर्दछन् । बिहानको शङ्खचधनिपछि हरेक दिन ५:०० बजे रेडियो नेपालबाट आजका दिनमा पनि यही आरती गुञ्जिन्छ ।

(२) नेपाल वन्दनाः

नेपाल जननी वन्दे ! नेपाल जननी वन्दे !!

दिव्य-धुनी-विक्षिलित चरण अमरणै :कृत सेवा ! अमरणै: कृत सेवा !!

जनक-जानकी-बुद्ध-विभूषित भाग्य दर्शणां वन्दे ! नेपाल जननी वन्दे !!

रवि-शशी-शोभित-राष्ट्रपताकाम्, वेद-विहित हित मार्गाम् ! वेद-विहित हित मार्गाम् !!

हिमगिरी मुकुटाम्, पशुपति हृदयाम्, विश्व नमस्याम् वन्दे ! नेपाल जननी वन्दे !!

विमल जलाम् अति विपुल पदाम् बहु सस्यशालिनीम् वरदाम् ! सस्यशालिनीम् वरदाम् !!

प्रणत :शरण्याम् दया बरेण्याम् अभय दायिनी वन्दे ! नेपाल जननी वन्दे !!

मनसा-वचसा कृयया तपसा सेवा यै धृत दीक्षा :! सेवा यै धृत दीक्षा :!!

धर्मधारिका ज्ञान दीपिकाम् वीर मातरम् वन्दे ! नेपाल जननी वन्दे !! वन्दे !! वन्दे !! वन्दे !!

आम नेपालीको हृदय पगाल्ने यो वन्दनामा अमरणले तपस्या गरेको स्थान नेपाल भूमिमा भृकुटी, बुद्ध, तथा ऋषिमुनि र साधु-सन्तजस्ता विभूतिहरू जन्मिएको र ती दिव्य मानवले टेकेको, तपस्या गरेको यो तपोभूमिमा जन्मन पाउनुलाई पनि भाग्य मानिएको छ । चन्द्र-सूर्य सुशोभित भएको राष्ट्रिय झण्डा, वेदले देखाएको असल बाटो, हिमालयको मुकुट सजिएको र हृदयमा पशुपतिनाथद्वारा रक्षित, सारा विश्वले नमन गर्नयोग्य भूमिको रूपमा नेपाल भूमिको परिचय गराइएको छ ।

मानव भएर मन, वचन, कर्म र तपस्याद्वारा अरुको सेवा र हित गर्नु, यही नै दीक्षा (ज्ञान) मानिएको छ भने यस्तो पवित्र धर्म धारण गरिएको एक मात्र भूमि नेपाललाई ज्ञानको प्रकाश छर्ने

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

दीपिका एवम् तपोभूमिको रूपमा वन्दन गरिएको छ ।

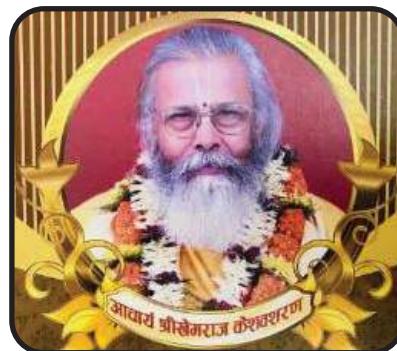
(३) “शान्तिदूत श्रीकृष्ण” (२०४९)

नाटकका रचनाकार पनि सन्त शिरोमणि आचार्यश्री खेमराज केशवशरण नै हुनुहुन्छ । जुन नाटकले धार्मिक, सदाचारी, संयम र आदर्शवादी समाजको निर्माण गर्न सन्देश दिएको छ । नारायण बोल चेतन नारायण बोल, जगदिश्वर अब शक्ति देऊ, अब यस्तो कर्म, जब पीर व्यथा नै प्यारो नभए, जब बज्छ मुरली मोहन, दयारूपिणी अम्भिके, दुर्ग जीवन ज्योति, दुर्ग देउ भक्ति मलाई, दुर्ग जीवन ज्योति जगाऊ, तिम्बै मन्दिर हो यो दुनिया को छ र यहाँ पराई जस्ता करिव दुई दर्जन उत्कृष्ट भजनहरूको रचना गर्नुभएको छ । त्यसैगरी संसार दावानल, राधा सर्वेश्वर सुखरास, निम्बारक निम्बारक जय जय श्री यतिराज गुरो, श्रीकृष्ण गोविन्द प्रभु नियमानन्द, जय राधे गोविन्द भज मन, गिरिराज धरण प्रभु तेरी शरण आदि गुरु वन्दना (जुकेबक्स, चूट द्यूबू), उहाँले आपनै रचना, सङ्गीत र स्वरमा गाउनु भएको छ ।

स्वदेश र विदेशबाट प्राप्त भएको सम्मान र कदरपत्रहरू उहाँको निवासमा सर्वत्र छरिएका छन् ।

(४) उहाँका केही दिव्य उपदेशहरू :

चाहे भौतिक शक्तिले भूवनकै एकाधिकारी बन,
चाहे सिद्धिहरू अनन्त बटुली हो सृष्टि मेरै मन ।
तिम्बो सक्ने र विश्वको नसकिने त्यो दीर्घयात्रा ऋम,
आफैलाई नभेटी भ्रान्ति पदमा बन्नेछ शून्य श्रम ॥
त्यो आफु जति बन्छ विस्तृत उति दौडिन्छ आफनुपन,
त्यै आफनुपन बन्छ यन्त्र जसमा तौलिन्छ यो जीवन ।
आफु जे छ जगत समस्त उसकै छाया बनी फुर्दछ,
सिङ्गै विश्व बनाउने मन भए आफै बने पुगदछ ॥

- ❖ भगवान भनेको, भन्ने र बहकिने मात्र होइन, “योगक्षेवं बहाम्यहं” (आफनु भक्त अर्थात् आफूपति समर्पित भएको भक्तको लागि कुन कुरा पुगेको छैन, त्यो कुरा भगवानले पुन्याइदिनु हुन्छ । उहाँ आफै भन्नुहुन्छ, मलाई पनि त्यो कुरा भगवानले पुन्याइदिनुभएको छ ।
 - ❖ प्रभुमा भक्ति, सत्सङ्गमा रुचि र परोपकारी स्वभाव मानवमा यी त्री-रत्न हुनुपर्दछ । अर्काको आँसु झारिदिने होइन, अर्काको आँसु पुष्टिदिने व्यवहार गर्नुपर्दछ ।
 - ❖ परोपकारी भावना राख्ने, आफूलाई जुन कुराले बिज्दछ, नरमाइलो लाग्दछ, त्यस्ता कुराले अरूलाई पनि नबिजाउनै । त्यसैले अरूको कुभलो नगर्न, सबैको उपकार गर्ने ।
- उहाँले २०७४|०४|१८ गते पुत्रदा एकादशीका यो धराधाम छाडेर परमधाम जानुभयो । तर उहाँले देखाएका मानव जीवन मार्ग जीवित छन् । उहाँका नेपाली, अङ्ग्रेजी, हिन्दी र संस्कृतमा लेखिएका मानव जीवनोपयोगी निबन्ध, कविता, नाटकादि साहित्यिक कृतिहरू करिब ४५ वटा पुस्तकाकारमा प्रकाशित छन् । उहाँका रचना, सङ्गीत र स्वरका करिब एकसय पचासको

६३ औं वार्षिकोत्तम

भूक्तार

सङ्ख्यामा रहेका भजन, वन्दन, कीर्तनमध्ये अधिकांश रेडियो नेपालमा सुरक्षित छन्। भागवत वाचन/प्रवचनका ७७ शृङ्खला यु-ट्यूबमा पनि राखिएका छन्। उहाँले २०३१ सालदेखि २०६४ सालसम्म रेडियो नेपालबाट प्रसारण हुने धार्मिक कार्यक्रममा “लक्ष चिन्तन” को नामबाट शृङ्खलाबद्ध रूपमा वैदिक सनातन धर्मको प्रचार गरेर आम नेपाली श्रेतामा ज्ञानको ज्योति छनुभयो। त्यो सेवाकालागि रेडियो नेपाल आभार व्यक्त गर्दछ।

(प्रस्तुतकर्ता रेडियो नेपालका मुख्य प्रशासकीय अधिकृत हुन्।)

सन्दर्भ सामग्री:-

- (१) पं. श्री पुरुषोत्तम सापकोटा- (रेडियो नेपालका पूर्वनिर्देशक तथा धार्मिक कार्यक्रमका सञ्चालक)
- (२) भक्तिदर्शन टि.भी.
- (३) Bhagawata Prawachan By Khemraj Keshavsharan (You Tube)
- (४) आर्काइभिङ्ग/ टेप लाइब्रेरी, रेडियो नेपाल
- (५) खेमराज केशवशरणका शिष्य श्री कृष्णविनोद आचार्य (मोरड) र उहाँका प्रकाशित प्रसारित सामग्रीहरू।

७३औं वार्षिकोत्सव

भरतपुर महानगरपालिकाको सूचना

- घर वरीपरी सफा राखी पानी जम्न नदिओँ, डेंगु र स्क्रव टाइफस लाम्बाट बचाँ।
- वर्षातको समयमा पानी उमालेर वा निर्मालिकरण गरेर पिउने बानी बसालौँ।
- फोहोर मैला व्यवस्थापन गराँ, जिम्मेवार नागरिक बनाँ।
- सके सम्म कम प्याकेजिङ भएका बस्तुहरु प्रयोग गराँ।
- फोहोरको उचित व्यवस्थापन गराँ, रोग लाम्बाट बचाँ।

भरतपुर महानगर नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

भरतपुर चितवन

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२४५

भूरुक्कार

ट्रिलोक खनाल

विशेष कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण-२०७९

रेडियो नेपालले २०७९ साल वैशाखदेखि चैत्र २० गतेसम्म आइपुग्दा सूचना, सन्देशका साथसाथै समाचारमूलक कार्यक्रम, मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रम, खोजमुलक कार्यक्रमहरूका अतिरिक्त विभिन्न चाडपर्व, दिवस, अन्तर्राष्ट्रिय दिवस लगायतका महत्वपूर्ण अवसरहरूमा विशेष कार्यक्रमहरू उत्पादन गरी प्रसारण गर्दै आएको छ। यसका अतिरिक्त सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू माननीय मन्त्रीज्यू विभिन्न मन्त्रालयका सचिवज्यू लगायत सम्बन्धित सङ्घसंस्थाका प्रमुखज्यूहरूले विभिन्न अवसरहरूमा दिनभरेका शुभकामना सन्देशसमेत प्रसारण गर्दै आएको छ। यसरी प्रसारण भएका कार्यक्रमहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्:

वैशाख

१ गते नयाँ वर्षको अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

२७ औं वन्यजन्तु सप्ताहका अवसरमा माननीय वन तथा वातावरण मन्त्री राम सहाय प्रसाद यादवले दिनु भएको शुभकामना सन्देश प्रसारण गरिएको।

१० गते विश्व पुस्तक तथा प्रतिलिपि अधिकार दिवसका अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

राष्ट्रिय प्रजातन्त्र दिवसका अवसरमा नेपाली सैनिक मञ्च टुँडिखेलमा आयोजित मूल समारोहको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको।

११ गते लोकतन्त्र दिवसका अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

१२ गते विश्व औलो दिवसका अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

१७ गते मातातीर्थ औसीको अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

१८ गते विश्व मजदुर दिवसको अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

२० गते विश्व प्रेस स्वतन्त्रता दिवसका अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

इदउल फित्रको अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

२४ गते राष्ट्रिय पत्रकारिता दिवसका अवसरमा तयार गरिएको विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

२५ गते विश्व रेडक्रस दिवसका अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

२६ गते कानून दिवसका अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।

३० गते स्थानीय स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ को प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको।

भृक्तार

३१ गते स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ को मत परिणामको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

जेठ

- १ गते स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ को मत परिणामको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
- २ गते मित्रराष्ट्र भारतका सम्माननीय प्रधानमन्त्री श्री नरेन्द्र मोदीज्यूको उच्चस्तरीय औ पचारिक भमण कार्यक्रमको लुम्बिनीबाट प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
- २५६६औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा बहुभाषिक कवि गोष्ठि प्रसारण गरिएको ।
- २५६६औं बुद्धजयन्तीको अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- बौद्ध बिहार शिलान्यास कार्यक्रमको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
- सबै समाचारमा स्थानीय तहको मत परिमाणको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
- ८ गते अन्तर्राष्ट्रिय जैविक विविधता दिवसको अवसरमा तयार गरिएको विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- १० गते राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीद्वारा संघिय संसदको संयुक्त बैठकमा सरकारको नीति तथा कार्यक्रम (२०७९/८०) संबोधनको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
- १४ गते गणतन्त्र दिवसका अवसरमा तयार पारिएको परिसंवाद कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- १५ गते गणतन्त्र दिवस २०७९ को अवसरमा सैनिक मञ्च टुडिखेल, काठमाडौंमा आयोजित मुलसमारोहको कार्यक्रमको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
- माननीय अर्थमन्त्री श्री जनार्दन शर्माले सङ्घीय संसदको दुबै सदनको संयुक्त बैठकमा प्रस्तुत गर्नु भएको नेपाल सरकारको आ.व.२०७९/०८० को आयब्यय (बजेट) विवरणको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
- १७ गते सुर्तिजन्य पदार्थ रहित दिवसका अवसरमा कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- २१ गते जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत उन्मूलन राष्ट्रिय दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- २२ गते विश्व वातावरण दिवसको अवसरमा सम्माननीय राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीज्यूसँगको विशेष अन्तर्वार्ता प्रसारण गरिएको ।
- विश्व वातावरण दिवसका अवसरमा तयार गरिएको विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- २९ गते बालश्रम विरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको अवसरमा तयार गरिएको विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- ३१ गते लोक सेवा आयोगको ७२ औं वार्षिकोत्सवका अवसरमा तयार गरिएको परिसंवाद कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- विश्व रक्तदाता दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

असार

- १ गते ज्येष्ठ नागरिक दुर्ब्यवहार बिरुद्धको १७ औं विश्व चेतना दिवसका अवसरमा
माननीय महिला, बालबालिका तथा
ज्येष्ठ नागरिक मन्त्री उमा रेण्मीले दिनुभएको शुभकामना सन्देश प्रसारण गरिएको ।
ज्येष्ठ नागरिक दुर्ब्यवहार विरुद्धको १७ औं विश्व चेतना दिवसका अवसरमा राष्ट्रिय
ज्येष्ठ नागरिक महासङ्घका
अध्यक्ष छत्रबहादुर प्रधानले दिनुभएको शुभकामना सन्देश प्रसारण गरिएको ।
- ६ गते विश्व शरणार्थी दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- ९ गते अन्तर्राष्ट्रिय एकल महिला दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- ११ गते भूमि पूजाको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- १५ गते दहीचिउरा खाने तथा राष्ट्रिय धान दिवसका अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम
प्रसारण गरिएको ।
- १८ गते खेलकुद पत्रकार दिवसका अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- २६ गते हरिश्यानी एकादशी ब्रत तथा तुलसी रोप्ने दिन र बकरइदको अवसरमा तयार गरिएको
कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- २७ गते विश्व जनसङ्ख्या दिवसका अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- २९ गते भानु जयन्ती तथा गुरु पूर्णिमाको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

साउन

- १२ गते विश्व हेपाटाइटिस दिवसका अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- १४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मित्रता दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- १७ गते नाग पञ्चमीको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय आदिवासी तथा जनजाति दिवसका अवसरमा तयार गरिएको
कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- २७ गते अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
रक्षाबन्धन(जनैपूर्णिमा)को अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

मदौ

- ३ गते श्रीकृष्ण जन्माष्टमीको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
राष्ट्रिय सूचना दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- ११ गते कुशोऔंसी (बाबुको मुख हेर्ने दिनको) अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

भृक्तार

१४ गते हरितालिका तीजको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

१८ गते गौरापर्वको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२० गते मानव वेचविखन तथा ओसारपसार विरुद्धको सोहौं राष्ट्रिय दिवसका अवसरमा माननीय महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्री उमा रेण्मीज्यूले दिनुभएको शुभकामना सन्देश प्रसारण गरिएको ।

मानव वेचविखन तथा ओसारपसार विरुद्धको राष्ट्रिय दिवससम्बन्धी विषयवस्तु समेटिएर कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२२ गते निजामति सेवा दिवसका अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२३ गते अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता दिवसका अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२४ गते वी.पी.जयन्तीसम्बन्धी विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२६ गते सोहूश्राद्ध आरम्भको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२९ गते बाल दिवसका अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

असोज

२ गते जितिया पर्वको अवसरमा कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

३ गते संविधान दिवस तथा राष्ट्रिय दिवसको अवसरमा मूल समारोह समितिले काठमाडौंको सैनिक मञ्च टुँडिखेलमा आयोजना गरेको विशेष समारोहको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

५ गते २९ औं विश्व अल्जाइमर चेतना दिवसका अवसरमा महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्री माननीय उमा रेण्मीले दिनुभएको सन्देश प्रसारण गरिएको ।

२९ औं विश्व अल्जाइमर चेतना दिवसका अवसरमा राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक महासंघका अध्यक्ष छत्रबहादुर प्रधानले दिनुभएको सन्देश प्रसारण गरिएको ।

१० गते दशैैभरि दशैैसम्बन्धी नाटक प्रसारण गरिएको ।

परोपकार संस्थाको स्थापना दिवसको अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

१२ गते विश्व रेविज दिवसका अवसरमा कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

१४ गते ३२ औं अन्तराष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक दिवसको अवसरमा माननीय महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्री उमा रेण्मीज्यूले दिनुभएको शुभकामना सन्देश प्रसारण गरिएको ।

३२ औं अन्तराष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक दिवसको अवसरमा सम्माननीय प्रधानमन्त्री शेरबहादुर

देउवाज्यूले दिनुभएको लिखित शुभकामना सन्देश प्रसारण गरिएको ।

३२ औं अन्तराष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक दिवसको अवसरमा राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक महासंघका अध्यक्ष छत्रबहादुर प्रधानले दिनुभएको सन्देश प्रसारण गरिएको ।

१८ गते महानवमीको अवसरमा विभिन्न शक्तिपिठहरूबाट प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

दशैैका अवसरमा विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

२४ गते विश्व मानसिक स्वास्थ्य दिवसका अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२७ गते विश्व दुष्टि दिवसको अवसरमा तयार गरिएको विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

३१ गते ६७ औं प्रहरी दिवसको अवसरमा नेपाल प्रहरी प्रधान कार्यलय नक्सालमा आयो
जना भएको प्रहरी दिवस विशेष कार्यक्रमको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

कातिक

६ गते तिहारको पाँचैदिन तिहार सम्बन्धी फरक फरक नाटक प्रसारण गरिएको ।

१३ गते छठ पर्वको अवसरमा प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको । (बर्दिबास प्रसारण केन्द्रसँग समन्वय गरी
केन्द्रीय प्रसारणको रूपमा सबै प्रसारण केन्द्रबाट प्रसारण गरिएको ।)

२८ गते विश्व मधुमेह दिवसको अवसरमा हाम्रो स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई विशेष बनाएर
प्रसारण गरिएको ।

मङ्गसिर

४ गते प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन २०७९ को प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

५ गते प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन २०७९ को मतगणनाको प्रत्यक्ष प्रसारण
गरिएको ।

६ गते प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन २०७९ को मतगणनाको प्रत्यक्ष
प्रसारण गरिएको ।

७ गते प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन २०७९ को मतगणनाको प्रत्यक्ष
प्रसारण गरिएको ।

१४ गते महिला विरुद्ध हुने हिसा निर्मूलनसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको अवसरमा कार्यक्रम
प्रसारण गरिएको ।

१५ गते विश्व एड्स दिवसको अवसरमा कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

१७ गते ३१ औं अन्तर्राष्ट्रिय अपाङ्गता दिवसको अवसरमा माननीय महिला, बालबालिका तथा
ज्येष्ठ नागरिक मन्त्री उमा रेग्मीज्यूले दिनुभएको रेडियो सन्देश प्रसारण गरिएको ।

२२ गते उंधौली पर्व धान्यपूर्णिमाको अवसरमा कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२३ गते भ्रष्टाचार विरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम
प्रसारण गरिएको ।

२४ गते ७४ औं विश्व मानव अधिकार दिवसका अवसरमा कानून न्याय तथा संसदीय मामिला
मन्त्रालयको समेत जिम्मेवारी सम्बन्धी भएका माननीय सञ्चार तथा सूचना
प्रविधि मन्त्री ज्ञानेन्द्र वहादुर कार्कीले दिनु भएको रेडियो सन्देश प्रसारण गरिएको ।

७४ औं विश्व मानव अधिकार दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

७४ औं वार्षिकोत्तम

भृक्तार

२५ गते अन्तर्राष्ट्रिय पर्वत दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

पुष

३ गते अन्तर्राष्ट्रिय आप्रवासन दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

७ गते प्रतिनिधिसभाका नवनिर्वाचित माननीय सदस्यहरूको शपथ ग्रहण कार्यक्रमको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

१० गते क्रिसमस डेको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

११ गते नवनियुक्त सम्माननीय प्रधानमन्त्री र माननीय मन्त्रीहरूको राष्ट्रपति कार्यालय शीतल निवासमा आयोजित शपथ ग्रहण कार्यक्रमको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

दोस्रो राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक दिवसका अवसरमा महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयका सचिव डिल्लिराम शर्माले दिनुभएको शुभकामना सन्देश प्रसारण गरिएको ।

दोस्रो राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक दिवसका अवसरमा राष्ट्रिय ज्येष्ठ नागरिक महासङ्घका अध्यक्ष छत्रबहादुर प्रधानले दिनुभएको शुभकामना सन्देश प्रसारण गरिएको ।

१५ गते तमु लोसारको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२२ गते श्रीस्वस्थानी ब्रतकथा आरभको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२५ गते ३१ओं नेपाल सरकारको नीतिगत प्राथमिकता र न्यूनतम सार्वजनिकीकरण कार्यक्रमको प्रधानमन्त्री कार्यालयबाट प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

माघ

१ गते माघी पर्वको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

८ गते सोनाम लोसारको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

९ गते श्रीपञ्चमीको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

१६ गते शहीद दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

कुष्ठरोग दिवसका अवसरमा कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

२० गते अस्तित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको ३२ओं स्थापना दिवसको अवसरमा

अस्तित्यार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको आयोजनामा रेडियो नेपालद्वारा सञ्चालन गरिएको सचेतनामूलक राष्ट्रव्यापी लोकगीत प्रतियोगिताको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

२७ गते सम्माननीय राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले संघिय संसदको दुबै सदनको संयुक्त बैठकलाई सम्बोधन गर्नुभएको कार्यक्रमको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।

फागुन

१ गते विश्व रेडियो दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूङ्कार

- ६ गते महाशिवरात्रीको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
महाशिवरात्रीको अवसरमा नाटक प्रसारण गरिएको ।
- ७ गते राष्ट्रिय प्रजातन्त्र दिवसको अवसरमा सैनिक मञ्च टुँडिखेलमा आयोजित समारोहको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
राष्ट्रिय प्रजातन्त्र दिवसको अवसरमा तयार पारिएको परिसंवाद कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
निर्वाचन दिवसका अवसरमा परिसंवाद कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- ९ गते ज्याल्पो लोसारको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- १८ गते प्राचिन सम्पदा भिमविरेश्वर मन्दिर विशेष कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- २२ गते आयोगफागुपूर्णिमाको अवसरमा विशेष कार्यक्रम र फागु गीत प्रसारण गरिएको ।
- २४ गते ११३औं अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।

चैत्र

- १ गते विश्व उपभोक्ता दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- ६ गते विश्व क्षयरोगसम्बन्धी सामाजी हाम्रो स्वास्थ्य कार्यक्रममा प्रसारण गरिएको ।
- ७ गते विश्व कविता दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- ८ गते विश्व पानी दिवसको अवसरमा कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- १० गते विश्व क्षयरोग दिवसको अवसरमा तयार गरिएको कार्यक्रम प्रसारण गरिएको ।
- १६ गते रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा आयोजित शास्त्रीय सङ्गीत सम्मेलनको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
- १७ गते आयो रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा आयोजित आधुनिक गीत सम्मेलनको प्रत्यक्ष प्रसारण गरिएको ।
- २० गते रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सवको अवसरमा आयोजित कार्यक्रमको प्रत्यक्ष प्रसारण ।

(प्रस्तुतकर्ता रेडियो नेपालका मुख्य कार्यक्रम अधिकृत हुन् ।)

भृक्तार

नगरबासीमा अनुरोध

गर्मी र वर्षातको समय सुरुवात हुन लागेकोले नगरपालिकाको सम्पूर्ण टोलहरूमा लामखुट्रे को टोकाइबाट सर्ने जापानिज ईन्सेफलाइटिस, मलेरिया रोग लाग्ने हुँदा सो रोगबाट बच्न निम्न साबधानीका उपायहरू अपनाई लामखुट्रेको टोकाइबाट बच्नुहुन अनुरोध छ ।

- आफ्नो घर वरपर सरसफाई गरि पानी जन्म नदिने ।
- बिहान र साँझपछ यो रोगको लामखुट्रे बढी सक्रिय हुने र टोक्ने हुँदा सकेसम्म यो समयमा घर बाहिर खेतबारी, हाँस, सुँगुर, बंगुरको फर्ममा ननिस्कने ।
- हाँस, सुँगुर, बंगुरको बासस्थान वरपर साबधानीपूर्वक दैनिक सरसफाई गर्ने ।
- खेतको पानी, नालीको जमेको पानीमा लामखुट्रेले फुल पारेर आफ्नो संख्या वृद्धि गर्ने हुँदा सरफाइमा ध्यान दिने ।
- घरको भूयाल, ढोकामा जाली लगाउने तथा सुत्दा सधै भुलको प्रयोग गर्ने ।
- बिहान साँझ घर बाहिर निस्कन परेमा पुरै शरीर ढाक्ने कपडा लगाई लामखुट्रेको टोकाइबाट बच्ने ।

निम्न लक्षण देखिएमा तुरुन्तै नजिकैको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने :

- उच्च ज्वरो आउने	- टाउको दुख्ने
- बान्ता हुने तथा पखला लाग्ने	- घाँटी दहो हुने
- हातखुटा दहो हुने	- हिङ्न नसक्ने
- बोल्न र स्वास फेर्न गाहो हुने	- अचेत हुने

७३औं वार्षिकोत्सव

भक्तिराम मरासिनी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सूर्यप्रसाद दुवे
उपप्रमुख

बिमला अर्याल
नगरप्रमुख

सुनवल नगरपालिका कार्यालय

सुनवल, नवलपरासी (ब.सु.पश्चिम) लुम्बिनि प्रदेश

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२५३

मुक्तार

रेडियो नेपाल

मिति २०७९/११/०४ देखि लागू हुने केन्द्रीय प्रसारण र वामपार्षी प्रदेश प्रसारण केन्द्रको नियमित कार्यक्रम प्रसारण तालिका

बिहान

समय	आइतवार	सोमवार	मंगलवार	बुधवार	विहिनीवार	बुक्कवार	शनिवार
४:५६					शृङ्खलानि / राष्ट्रियगान		
५:००				प्रारम्भिक उद्घोषणा / पृष्ठपत्रिनाथको आरती गायन			
५:१०				जीवन विज्ञान ♦ (१५ मी)			
५:२५				अध्यात्म सन्देश ♦ (२५ मी)			
५:५०				सख्ततमा समाचार			
६:००				समाचार	अस्वार		
६:०५					अन्तर्राष्ट्रीय		
६:३०					PSA, सूचना, विज्ञान		
६:५०					समाचार		
७:००	बीमा सचेतना ऐ हिँयो कार्यक्रम	सञ्चार तथा सूचना ♦ (२० मी)	सञ्चार ए विकास ♦ (१५ मी)	कानूनका कुरा ♦ (१५ मी)	बैदेशिक ऐ जगरी ♦ (१५मि)	मौसम चौतारी ♦ (१५ मी)	आर्थिक नेपाल ♦ (१५मि)
७:२५	स्वदेश गान	स्वदेशगान		नीति अनुसन्धानमा हाम्रा प्रयासहरु (२,४) ♦ (१५मि)	महिला आवाज (१५मि) २ र ४ जागरण गीत (१/३)	संसद गतिविधि ♦ (१५ मी)	धितोपन तथा वस्तु विनिमय ♦ १ र ३ सूचना हाँग्रे अधिकार ♦ मसिर देखि) महिनाको १ पटक
७:४०							

❖ प्रयोजित कार्यक्रम : प्रयोजक संस्थाकै तर्फबाट उत्पादित ❖ प्रयोजित कार्यक्रम : रेडियो नेपालको तर्फबाट उत्पादित

रेडियो नेपाल ५६६०

भूकंठ

अङ्गेजीमा समाचार				
८:००				
८:१५	जागरण गीत	स्वदेश गान	जागरण गीत	आजका नारी (चन्दा बिट)
८:३०	हास्यो जीवन कार्यक्रम (८ माझुमारी छुङ्गाना)	लुप्तान्तरण (मुकुन्द मण्डारी)	शैक्षिक वहस (टेकराज अवस्थी)	स्वदेश गान ❖ (१५मी)२ र ४
९:००	समाचार			
९:१०	नेपाल भाषामा समाचार			
९:२०	ज्येष्ठ नागरिक कार्यक्रम (८ जानकुमार कार्की)	हास्यो सस्कृति हास्यो परम्परा कार्यक्रम (हे मन्तराज उपर्तो)	प्रेमको सदन्देश (२५मी) ◊ थारद)	विश्व परिवेश कार्यक्रम (प्रजा थारद)
९:३०	समाचार			
१०:००	समाचार			
१०:०५	मेचीकाली (विहन्नी वि. क.)	एकै र चनाकाएङ्गारा र चित गीतहरू	स्त्रृजिक मन्त्र (दिवाकर शर्मा)	लेकेबेसी कार्यक्रम (याजेन्द्र मण्डारी) गीतहरू (प्रियेला गजुरेल)
११:००	समाचार			
				एकै सब गीतकारडारा सड्गीतबद्दु गीतहरू (प्रियेला गजुरेल)
				साहित्य सम्पार (तार प्रसाद वस्ती)
				एकै गायक / गायिकाङ्गा गाईंटका गीतहरू (राजेन्द्र मण्डारी)

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२५६

प्रधानमंत्री नेपालको संस्थाको तरफबाट अन्तर्राष्ट्रिय रेडियो नेपालको तरफबाट उत्पादित
७३ और ❖ प्रधानमंत्री कार्यक्रम : रेडियो नेपालको तरफबाट उत्पादित

मुक्तार

रेडियो नेपाल ६६०

द्वितीयो

२५६

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

समय	आइतबार	सोमबार	मंगलबार	बुधबार	बिहीबार	बुक्रबार	शनिबार
११:०५	सिलसिला कार्यक्रम (हरि गिरि) कालिकोदेखि	हम्मो चासो (रीता तिमलिसना)	शुभेच्छा कार्यक्रम (रीता तिमलिसना)	सङ्घीयता सदैश (विद्या चौधरी)	साप्तरङ्गी कार्यक्रम (साबिता के.सी.)	बुवा संसार (दुर्गा अधिकारी)	जीवन थात्रा कार्यक्रम (उषा लो हनी)
११.५५	प्रेमो/सूचना/ विज्ञापन						
१२:००	समाचार						
१२:०५	सगीताभ्युली (राम अविरल)	के तिमी मेरो साथी बच्ची ? (लुविमणी पोखरेल)	जीवन सुख कार्यक्रम (चन्दा बिट)	स्थूलिक एण्ड कवीज (दुर्गा निशे ला)	लोकलहरी कार्यक्रम (नस्हरि न्चौपाने)	समर्पण (राम थापा)	समझना र सन्देश
१२.१५	„	„	„	„	„	„	समझना र सन्देश
१२.४०	„	„	„	„	„	„	समझना र सन्देश
१२.५५	प्रेमो/सूचना/विज्ञापन						
१:००	समाचार						
१.०५	अधिलो दिनको कृषि कार्यक्रमको पुन प्रसारण						
१.२०	लोक गीत	स्थूलिक वचाफे (सुर्य लामा)	पुराना समझना (गोकर्ण रेखी)	अतीतका गीत (दुर्गा अधिकारी)	सिने संसार (रमा डुड्गाना)	फूलनबक्स (अनिता आचार्य)	लोक गीत
१.५५	प्रेमो/सूचना/विज्ञापन						
२:००	अड्डेजीमा समाचार						
२.१५	प्रदेश प्रसारण अन्तर्गत साते प्रदेशबाट छट्टाउँठु कार्यक्रमहरू						

❖ प्रायोजित कार्यक्रम : प्रायोजक संस्थाकै तर्फबाट उत्पादित
❖ प्रायोजित कार्यक्रम : रेडियो नेपालको तर्फबाट उत्पादित

रेडियो नेपाल बाहमती प्रदेश प्रसारण केन्द्र काठमाडौंको कार्यक्रम भलक (दैनिक प्रसारण तालिका)

प्रसारण तालिका)

समय	आइतवार	सोमवार	मंगलवार	बुधवार	विहीनवार	शुक्रवार	शनिवार
२:१५			प्रदेश प्रसारण आरम्भ उद्योगण/ कार्यक्रम भलक				
२:१७	स्वदेश गान	स्वदेश गान	स्वदेश गान	स्वदेश गान	स्वदेश गान	स्वदेश गान	स्वदेश गान
२:२०	लोकदोहोरी गीत	स्वरप्रिलिपि (दुर्गा निशेला)	स्वरसधाना (विद्या चौ धर्षि)	समय सङ्ख्यात (अनिता आचार्य)	सङ्ख्यात सङ्ख्याम (कविमणि पेखरेला)	लोकदोहोरी गीत	लोकदोहोरी गीत
२:५५			प्रेमो/सूचना/विज्ञापन (केन्द्रीय प्रसारण)				
३:००			समाचार				
३:१५	चलचित्रका गीत	हास्यो स्वास्थ्य (पुण्यचन्द्र घिमिरे)	चलचित्रका गीत	सङ्ख्यात माला (८ म. अविल)	स्वर गुज्जन (दिवाकर शर्मा)	चलचित्रका गीत	चलचित्रका गीत
३:३०	परदेशीको सन्दे श (भाग १) ◊						
३:४०							
३:५५			प्रेमो/सूचना/विज्ञापन				
४:००			समाचार (केन्द्रीय प्रसारण)				
४:०५			शेषा भाषाको समाचार				
४:१५	परदेशीको सन्दे श (भाग २) ◊	तामाङ्ग भाषाको कार्यक्रम स्थालार	उद्भु भाषाको कार्यक्रम गुलसन ए नेपाल (भौ अलिलम अन्सारी)	नेपाल भाषाको कार्यक्रम जीवनद्रुतु	शेषा भाषाको कार्यक्रम १२ाबी डो	राष्ट्रभाषाका गीत	राष्ट्रभाषाका गीत
४:५५			प्रेमो/सूचना/विज्ञापन (केन्द्रीय प्रसारण)				
५:००			समाचार (केन्द्रीय प्रसारण)				
५:०५			तामाङ भाषाको समाचार				

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

୧୫୦

❖ प्रायोजित कार्यक्रम : टेलीव्ही नेपालको तरफबाट उत्पादित

❖ प्रायोजित कार्यक्रम : प्रायोजक संस्थाके तरफबाट उत्पादित

मुक्तार

आष्टाको अष्टावृत्ति

२५८

५:१५	बालगित	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३०मि) ◇	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३०मि) ◇	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३०मि) ◇	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३०मि) ◇
५:४५					
५:५०		मौजुपुरी भाषामा समाचार (वर्दिवासको प्रसारण हुकु)	उट्टु भाषामा समाचार	प्रदेश प्रसारण समाचार	

बेलुकी

समय	आइतनावार	सेमावार	मालावार	बुधवार	विहीनवार	शनिवार
६:००		मैथिली भाषामा समाचार (वर्दिवासको प्रसारण हुकु)				
६:१०				प्रदेश समाचार		
६:२०				कार्यक्रम भलक		
६:२५	बालवाटिका कार्यक्रम (दीक्षा अवस्थी)	बालवाटिका कार्यक्रम (रीता तिमिल्सन)	स्वास्थ्य गतिविधि (टंक स्वनाल) कार्तिकदेवित्व	जनस्वास्थ्य कार्यक्रम कातिकदे स्वि	बालवाटिका कार्यक्रम (बिहला शाई)	सहकारी रेडियो कार्यक्रम ◇ (१/३) (१५मि) अन्य बालगीत
६:४०				कृषि कार्यक्रम ◇ (१५मि)		
६:५५				सूचना/सन्देश/विज्ञापन		
७:००				समाचार		
७:२५ / ७:३०	घटना र विचार	शैक्षिक कार्यक्रम (१५मि) ◇	घटना र विचार कार्यक्रम (१५मि) ◇	घटना र विचार	घटना र विचार	शैक्षिक कार्यक्रम (१५मि) ◇

❖ प्रयोजित कार्यक्रम : प्रयोजक संस्थाको तर्फबाट उत्पादित ◇ प्रयोजित कार्यक्रम : रेडियो नेपालको तर्फबाट उत्पादित

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूकार

७:४५	समर्पण राष्ट्रिका लागि ◊(१२ मि) १ ए ३ आधुनिक गीत	प्रहरी कार्यक्रम ◊ (१५मि)	लोक गीत	लोक गीत	प्रहरी कार्यक्रम ◊ (१५मि)	काठमाडौं उपत्यकामा स्वानेपानी(२,४) ◊ (१० मि)	फरक प्रसङ्ग कार्यक्रम (श्रीकृष्ण प्रसाद सिंखडा)
५:००							
८:१०	नेपाली सैनिक ◊(३०मि)	जानविज्ञान कार्यक्रम (टे कबहाउर ऐ)	समृद्धिका पाइला (हरि गिरि)	स्वरोजगार कार्यक्रम (टकनाथ खनाल)	समाजता (मिम घिमिरे)	आर्द्ध जीवन (नवीन दाहाल)	नेपाल एण्ड विचोण (कौशल घिमिरे)
८:२५	„	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३०मि) ◊	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३० मि) ◊	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३० मि) ◊	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३० मि) ◊	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३०मि) ◊	विषयगत श्रव्य पाठ प्रसारण (३० मि) ◊
८:४५	आधुनिक गीत						
८:५५	अल्पग्रन्थी समाचार						
९:००							
९:३०	हाम्रो बोली (विद्या चौ धरी)	हाम्रो संस्कृति कार्यक्रम(पुन : प्रसारण)	हाम्रो स्वास्थ्य (पुन प्रसारण)	विश्व परिवे श कार्यक्रम(पुन प्रसारण)	गीतिकथा (मनुका कुँवर)	दुर सुदूर कार्यक्रम (उद्दिवसिंह ढाँट र टे कबहाउर ऐ)	साहित्य संसार (पुनःप्रसारण) (तारप्रसाद वस्ती)
१०:००	हिन्दीमा समाचार						
१०:१०	सिलसिला (पुनः प्रसारण) (हरि गिरि)	विम्ब प्रतिविम्ब (रमेश पौडेल)	गजलाङ्गा (र म अविल)	अतीतका गीतको कार्यक्रम (पुन प्रसारण) (दुर्गा अधिकारी)	मधुमिला (हिन्दीगीतको कार्यक्रम) मुकें शकुमारमिश्र (गायन)	रेधी (नरहरि त्यौपाने)	सेरेफेरो कार्यक्रम (प्रजाशास्त्र)
११:००	समाचार						

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२६९

◊ प्रयोजित कार्यक्रम : प्रयोजक संस्थाको तर्फबाट उत्पादित ♦ प्रयोजित कार्यक्रम : रेडियो नेपालको तर्फबाट उत्पादित

७३ औं वार्षिकोत्सव

भूक्तार

रेडियो नेपाल प्राक्तिशक प्रसारण केन्द्र, कोशी प्रदेश थनकुटाको देविक कार्यक्रम प्रसारण तालिका

समय बाट	२:१५	२:३५	३:००	३:१५	३:३०	४:००	४:१०	४:३०	४:४५	५:००	५:१५	५:३०	५:४५
आइतबार	सगाली कार्यक्रम	केन्द्रिय समाचार	शहृषु भाषाका गीतहरु	पर्दे शिको गीतहरु	केन्द्रिय समाचार	पर्देशिको संस्कृत देखो भाग	गतिविधि	प्रदेश	केन्द्रिय	थाउ	अधूनिक गीतहरु	प्रदेशिक कृषि कार्यक्रम	
सोमबार	साहित्य सागम	केन्द्रिय समाचार	लिखु भाषामा कार्यक्रम तुनाम्फुड	केन्द्रिय समाचार	नालिबेली कार्यक्रम त्यक्षपछि दर्ता तथा कर्द गीत	गतिविधि	प्रदेश	केन्द्रिय	थाउ	भाषामा समाचार	केन्द्रिय प्रसारणबाट श्रव्य पाठ प्रसारण कार्यक्रम		
मंगलबार	विष्णु गीतहरु	केन्द्रिय समाचार	रेडियो कविता फन एण्ड विन	केन्द्रिय समाचार	राईचान्त्रवा भाषामा कार्यक्रम आम्नो मिनासी	गतिविधि	प्रदेश	केन्द्रिय	थाउ	भाषामा समाचार	केन्द्रिय प्रसारणबाट श्रव्य पाठ प्रसारण कार्यक्रम		
बुधबार	खुला आकाश कार्यक्रम	केन्द्रिय समाचार	थाउ भाषामा कार्यक्रम अपनवात आपने आवाजमे	केन्द्रिय समाचार	दोहेसी गीत थनकुटा नार विकासको लाहर ४१५२६४६ सदबहार गीतहरु	गतिविधि	प्रदेश	केन्द्रिय	थाउ	भाषामा समाचार	केन्द्रिय प्रसारणबाट श्रव्य पाठ प्रसारण कार्यक्रम		
बुधबार	विनाशी कार्यक्रम	केन्द्रिय समाचार	लोक गीतहरु	सहिती समाचार	लिखु भाषामा कार्यक्रम नुनाम्फुड	गतिविधि	प्रदेश	केन्द्रिय	थाउ	भाषामा समाचार	केन्द्रिय प्रसारणबाट श्रव्य पाठ प्रसारण कार्यक्रम		
नाटक र पप गीत	केन्द्रिय समाचार	थाउ भाषामा सुखजम्भु	केन्द्रिय समाचार	प्रदेश डायरी कार्यक्रम	गतिविधि	प्रदेश	केन्द्रिय	थाउ	भाषामा समाचार	केन्द्रिय प्रसारणबाट श्रव्य पाठ प्रसारण कार्यक्रम			
शुक्रबार	प्रसारण आरम्भ सदरेशगान	केन्द्रिय समाचार	वाई बान्त्रावा भाषामा आम्नो लेमासी, महालक्ष्मी गतिविधि (४:३० देखि ४:४५) देखो र चैथो	केन्द्रिय समाचार	राई बान्त्रावा भाषामा आम्नो लेमासी, महालक्ष्मी गतिविधि (४:३० देखि ४:४५) देखो र चैथो	गतिविधि	प्रदेश	केन्द्रिय	थाउ	भाषामा समाचार	केन्द्रिय प्रसारणबाट श्रव्य पाठ प्रसारण कार्यक्रम		
शनिबार	प्रदेश डायरी कार्यक्रम पुन प्रसारण	केन्द्रिय समाचार	सम्झना कोसेली	केन्द्रिय समाचार	राई बान्त्रावा भाषामा आम्नो लेमासी, महालक्ष्मी गतिविधि (४:३० देखि ४:४५) देखो र चैथो	गतिविधि	प्रदेश	केन्द्रिय	थाउ	भाषामा समाचार	केन्द्रिय प्रसारणबाट श्रव्य पाठ प्रसारण कार्यक्रम		

लागु हुने मिति : २०७९ फाल्गुन १९ गते शुक्रबार देखि हालसम्म

नोट : प्रत्येक महिना जनतासँग मुख्यमन्त्री कार्यक्रम

रेडियो नेपाल

ମୁକ୍ତାର

रेहियो नेपाल प्रदेशिक प्रसारण कार्यालय बर्दिबासबाट प्रसारित दैनिक कार्यक्रम तालिका

५३ औं वार्षिकोत्सव

 प्रयोगशाला प्रायोजित कार्यक्रम

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्खार

रेडियो नेपाल, प्रादेशिक प्रसारण केन्द्र गण्डकी प्रदेश, पोखराबाट प्रसारण हुने कार्यक्रम

तालिका

समय	आइतवार	सोमवार	मंगलवार	बुधवार	विहिवार	शुक्रवार	शनिवार
२.१५	हाम्रो इति हाउस सङ्कृति (पुर्णोत्तम न्यौपाने/ शनिन्ति गुण्ड) + लोकाकाहलु	गण्डकी साकाद (गोविन्द थापा) + लोक दोहरी गीत	समय सन्दर्भ (शनिन्ति राणा) + चलचित्रका गीतहरु	नाई सासार (शनिन्ति राणा) + पुराना लोकगीतहरु	स्वर श्रष्टा (पुर्णोत्तम न्यौपाने) + चलचित्रका गीतहरु	विकासमा खेलकुद (गोविन्द थापा) + लोक दोहरी गीतहरु	विकासमा पर्वतन (पुर्णोत्तम न्यौपाने, सीविता तिमलिस्ना)
३.००	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार
३.१५	चलचित्रका गीतहरु	चित्र समीत (शनिन्ति राणा)	श्रेता कल इन (गोविन्द थापा)	श्रेता कल इन (पुर्णोत्तम न्यौपाने)	श्रेता कविज (सविता तिमलिस्ना)	श्रेता कल इन (शनिन्ति राणा)	श्रेता कल इन (गोविन्द थापा)
३.३०	केन्द्रीय प्रसारणबाट परदे शीको सन्देश (BFBS)						
४.००	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार
४.०५	आधुनिक गीतहरु	कानुड छुट कानुड रोष (सगर भाषमा शीको सन्देशको बाँकी भाग)	डोइ क्युइ डोइ छ्यां (गुण्ड भाषमा कार्यक्रम)	कानुड छुट कानुड रोष (गुण्ड भाषमा कार्यक्रम)	लोकदेहरी गीतहरु	डोइ क्युइ डोइ छ्या (गुण्ड भाषमा कार्यक्रम)	पप गीतहरु
४.१५	केन्द्रीय प्रसारणबाट परदे शीको सन्देशको बाँकी भाग						
४.३०	स्वर र संगालो	स्वर र संगालो	स्वर र संगालो	स्वर र संगालो	स्वर र संगालो	स्वर र संगालो	स्वर र संगालो
४.४५	आधुनिक गीतहरु	आधुनिक गीत	आधुनिक गीत	आधुनिक गीत	आधुनिक गीत	आधुनिक गीत	आधुनिक गीत
५.००	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार
५.०५	गुण्ड भाषमा समाचार	गुण्ड भाषमा समाचार	गुण्ड भाषमा समाचार	गुण्ड भाषमा समाचार	गुण्ड भाषमा समाचार	गुण्ड भाषमा समाचार	गुण्ड भाषमा समाचार

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूक्तार

रेडियो नेपाल प्रावेशिक प्रसारण केन्द्र गटडकी प्रदेश, पौखराबाट प्रसारण हुने कार्यक्रम तालिका

समय	आइतवार	सोमवार	मंगलवार	बुधवार	बिहुवार	शुक्रवार	शनिवार
२.१५	हाँसी रिति हाँसी सस्तृप्ति (पुरुषो तम त्वैपने/ शास्ति गुड) + लोक कामाकाहरु	गण्डकी सान्दर्भ (गोविद् थापा) + लोक दोहरी गीत	समय सम्बन्ध (शास्ति राजा) + चलचित्रका गीतहरु	नपि ससार (शास्ति राजा) + पुराना लोकगीतहरु	स्वर श्रद्धा (पुरुषो तम त्वैपने) + चलचित्रका गीतहरु	विकासमा खेलकुद (गोविद् थापा) + लोक दोहरी गीतहरु	विकासमा पर्दन पुरुषो तम त्वैपने, यावता तिमिल्सना)
३.००	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार
३.१५	चलचित्रका गीतहरु	चित्र स्पीति (शास्ति राजा)	श्रीता कल इन (गोविद् थापा)	श्रीता कल इन (पुरुषो तम त्वैपने)	श्रीता कलीज (स्विता तिमिल्सना)	श्रीता कल इन (शास्ति राजा)	श्रीता कल इन (गोविद् थापा)
३.२०	केन्द्रीय प्रवाणप्रबाट पढेशिको सदृश (BFBS)	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार
४.०४	अधिनिक गीतहरु	कान्दू छु कान्दू बोइ बचुइ बोइ चाय (मार्ग भाषामा कार्यक्रम)	कान्दू छु कान्दू बोइ बोइ चाय (मार्ग भाषामा कार्यक्रम)	कान्दू छु कान्दू बोइ बोइ चाय (मार्ग भाषामा कार्यक्रम)	लोकदेखि गीतहरु	लोकदेखि गीतहरु	लोकदेखि गीतहरु
४.१४	केन्द्रीय प्रवाणप्रबाट पढेशिको सदृश शको बाकी मात्रा	स्वर र समालो	स्वर र समालो	स्वर र समालो	स्वर र समालो	स्वर र समालो	स्वर र समालो
५.३०	अधिनिक गीतहरु	अधिनिक गीत	अधिनिक गीत	अधिनिक गीत	अधिनिक गीत	अधिनिक गीत	अधिनिक गीत
५.४५	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार	समाचार
५.५५	गुरुङ भाषामा	समाचार	समाचार	गुरुङ भाषामा	गुरुङ भाषामा	गुरुङ भाषामा	गुरुङ भाषामा समाचार
५.६५	विचार प्रधान कार्यक्रम	केन्द्रीय प्रसारण अन्तर्गत विवरणात श्रव्य पाठ	केन्द्रीय प्रसारण अन्तर्गत विवरणात श्रव्य पाठ	केन्द्रीय प्रसारण अन्तर्गत विवरणात श्रव्य पाठ	केन्द्रीय प्रसारण अन्तर्गत विवरणात श्रव्य पाठ	केन्द्रीय प्रसारण अन्तर्गत विवरणात श्रव्य पाठ	केन्द्रीय प्रसारण अन्तर्गत विवरणात श्रव्य पाठ
५.८५	मार्ग भाषामा समाचार	मार्ग भाषामा समाचार	मार्ग भाषामा समाचार	मार्ग भाषामा समाचार	मार्ग भाषामा समाचार	मार्ग भाषामा समाचार	मार्ग भाषामा समाचार
६.००							समापन

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

७३ औं वार्षिककोत्सव

मुक्कार

रेडियो नेपाल प्रावेदिक प्रसारण कार्यालय लुमिजली प्रदेश ढाङ्गबाट प्रसारण हुने कार्यक्रमको समय तालीका

बाट	२:१५— २:३०	२:३०—३:००	३:००—३:१५	३:१५—४:००	४:००—४:१०	४:१०—४:३०	४:३०—५:००	५:००—५:१५	५:१५—५:३५	५:३५—६:००
आइतवार	स्वदेश गान	आपन भाषा आपन गीत	कोन्द्रिय समाचार	लोक गीत ३:३० बाट परदेशिको सन्देश	कोन्द्रिय समाचार र मार लाम समाचार	परदेशिको सन्देश शको बाकि अंश	भाषामणिका गीत	कोन्द्रिय समाचार	(५:१५—५:४५) देउराती	पश्चिमा थारु र अवधि भाषामा समाचार
सोमवार	स्वदेश गान	हिन्दी भाषा रे जाईका गीत	कोन्द्रिय समाचार	भेट्याट (फो र निन्ह)	कोन्द्रिय समाचार र मार लाम समाचार	नेपाली भाषामा प्रदेश सेसफ्नरो	सारां लाम माषाको ने गे सी रुहुखाउ	कोन्द्रिय समाचार	(५:१५—५:१५) स्वदेश गान	पश्चिमा थारु र अवधि भाषामा समाचार
मंगलवार	स्वदेश गान	रेतचक संसार	कोन्द्रिय समाचार	आधुनिक गीत	कोन्द्रिय समाचार र मार लाम समाचार	समाचारमूलक कार्यक्रम प्रदेश सेसफ्नरो	प्रदेश चौतारी स्वदेश गान	कोन्द्रिय समाचार	(५:१५—५:१५) विषयात श्रव्य पाठ	पश्चिमा थारु र अवधि भाषामा समाचार
बुधवार	हाँगे माका		कोन्द्रिय समाचार	नेपाली चलाचित्रका गीत	कोन्द्रिय समाचार र मार लाम समाचार	समाचारमूलक कार्यक्रम प्रदेश सेसफ्नरो	पश्चिमा थारु माषाको हमार पहुँच	कोन्द्रिय समाचार	(५:१५—५:१५) विषयात श्रव्य पाठ	पश्चिमा थारु र अवधि भाषामा समाचार
बिहिवार	स्वदेश गान	थाए भाषाको हमार गीत	कोन्द्रिय समाचार	लोकदोहरी गीत	कोन्द्रिय समाचार र मार लाम समाचार	समाचारमूलक कार्यक्रम प्रदेश सेसफ्नरो	अवधि माषाको दुवारे मुहारे	कोन्द्रिय समाचार	(५:१५—५:१५) विषयात श्रव्य पाठ	पश्चिमा थारु र अवधि भाषामा समाचार
शुक्रवार	स्वदेश गान	मारल्लाम माषाको गेमा गीत	कोन्द्रिय समाचार	आधुनिक समाचार	कोन्द्रिय समाचार र मार लाम समाचार	समाचारमूलक कार्यक्रम प्रदेश सेसफ्नरो	साहित्य सन्दर्भ	कोन्द्रिय समाचार	(५:१५—५:१५) विषयात श्रव्य पाठ	पश्चिमा थारु र अवधि भाषामा समाचार
शनिवार	२:१५—३:००	आजका कुरा	कोन्द्रिय समाचार	चुरिखिनी समाचार	कोन्द्रिय समाचार र मार लाम समाचार	लोक गीत	हुलसिपुर र झो तुलसिपुर	कोन्द्रिय समाचार	(५:१५—५:१५) विषयात श्रव्य पाठ	पश्चिमा थारु र अवधि भाषामा समाचार

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

भूकार

रेडियो नेपाल प्रादीशिक प्रशारण कार्यालय सुख्खेतको कार्यक्रम समय तालिका

बाट	२१५-२३०	२३०-३००	३००-३१५	३१५-४००	४००-५०५	५०५-६३०	६३०-५००	५००-५०५	५०५-७१५	७१५-८४५	८४५-६००
आइतबार	स्वदे शनान	डेउडा गीत कोटिद्वय समाचार	अध्यनिक गीत ३:३० मा कार्यक्रम परदेशीको सम्दर्श	कोटिद्वय परदेशिको सन्दे शको बाकी अंश समाचार	परदेशिको सन्दे शको बाकी अंश माणका गीत समाचार	शप्तिय माणका गीत समाचार	कोटिद्वय समाचार	कोटिद्वय समाचार	स्वदेशगान समाचार	स्वदेशगान समाचार	लोक गीत
सोमबार	स्वदेशगान	पप गीत कोटिद्वय समाचार	लोकझुंगा कार्यक्रम टिपनटापन कार्यक्रम	कोटिद्वय समाचार	कणाली परिवेश कणाली परिवेश समाचार	आधुनिक चौतारी कार्यक्रम	नागारिक चौतारी कार्यक्रम	कोटिद्वय समाचार	स्वदेशगान समाचार	विषयगत श्रव्यपाठ	चलचित्रका गीत
माघबार	स्वदेशगान	टिपनटापन कार्यक्रम	आधुनिक गीत समाचार	कोटिद्वय समाचार	कणाली परिवेश कणाली परिवेश समाचार	कोटिद्वय देउडा गीत समाचार	नागारिक चौतारी कार्यक्रम	कोटिद्वय समाचार	स्वदेशगान समाचार	विषयगत श्रव्यपाठ	लोक गीत
बुधबार	स्वदेशगान	लोकदेहेशि गीत समाचार	कोटिद्वय समाचार	कोटिद्वय समाचार	कणाली परिवेश कणाली परिवेश समाचार	देउडा गीत लोक गीत समाचार	लोक गीत समाचार	कोटिद्वय समाचार	स्वदेशगान समाचार	विषयगत श्रव्यपाठ	भाषाभाषिका गीत
बिहीबार	स्वदेशगान	देउडा गीत कोटिद्वय समाचार	चलचित्रका गीत समाचार	कोटिद्वय समाचार	कणाली परिवेश कार्यक्रम	स्वास्थ्यवर्चा कार्यक्रम	स्वास्थ्यवर्चा कार्यक्रम	कोटिद्वय समाचार	स्वदेशगान समाचार	विषयगत श्रव्यपाठ	आधुनिक गीत
शुक्रबार	स्वदेशगान	चलचित्रका गीत समाचार	लोकदेहेशि गीत समाचार	कोटिद्वय समाचार	कणाली परिवेश समाचार	देउडा गीत समाचार	देउडा गीत समाचार	कोटिद्वय समाचार	स्वदेशगान समाचार	विषयगत श्रव्यपाठ	बजाए कृषि मुल्य शृङ्खला कार्यक्रम (प्र.)
शनिबार	लोकदेहेशि गीत समाचार	कोटिद्वय समाचार	देउडा गीत समाचार	कोटिद्वय समाचार	स्वदेशगान नाटक	रेहियो समाचार	रेहियो समाचार	कोटिद्वय समाचार	स्वदेशगान श्रव्यपाठ	विषयगत श्रव्यपाठ	आधुनिक गीत

नोट : प्र.(प्रोफेशनल)

मुक्कार

रेडियो नेपाल सुङ्कुरपणिचम प्रदेश प्रसारण कार्यालय द्विपायलको दैनिक प्रसारण कार्यक्रम तालिका

समय	आइतबार	सोमबार	मंगलबार	बुधबार	बिहिबार	बुक्कबार	शनिबार
२:१५-२:३०	स्वदेशगान	स्वदेशगान	स्वदेशगान	स्वदेशगान	स्वदेशगान	स्वदेशगान	स्वदेशगान
२:३०-३:००	लोक दोहरी गीतहरू	डेउडा गीतहरू	आधुनिक गीतहरू	थारा बोहिक रेडीचो नाटक रोमेणुना फल +नेपाली चलाचित्रका गीतहरू	पुश्ना लोक गीतहरू	डेउडा गीतहरू	धार्मबाहिक रेडीचो नाटक रोमेणुना फल +नेपाली चलाचित्रका गीतहरू
३:००-३:१५	केन्द्रीय समाचार	केन्द्रीय समाचार	केन्द्रीय समाचार	केन्द्रीय समाचार	केन्द्रीय समाचार	केन्द्रीय समाचार	केन्द्रीय समाचार
३:१५-३:३०	आधुनिक गीतहरू	कार्यक्रम नारी ससार	कार्यक्रम आजको वसाह प्रकाश वम	कार्यक्रम हास्त्री सुदूर चक्र कुँवर	प्रदेश डावाई नवराज जोशी	कार्यक्रम सालो लोकेश अधिकारी	लोकदेहरी गीत नाटक
३:३०-४:००	कार्यक्रम परदे शीको सन्देश	केन्द्रीय + डोटेली भाषामा समाचार	केन्द्रीय + डोटे ली भाषामा समाचार	केन्द्रीय + डोटे ली भाषामा समाचार	केन्द्रीय + डोटे ली भाषामा समाचार	केन्द्रीय + डोटेली भाषामा समाचार	केन्द्रीय समाचार
४:००-४:१५	केन्द्रीय + डोटेली भाषामा समाचार	डोटेली भाषामा कार्यक्रम हजार प्रमाणा धिरेन्द्र राज चटौत	रानाथाई भाषामा कार्यक्रम जानमन्नवासी ए नमदास+र मिडलाई राना	रानाथाई नवराज जोशी	डोटेली भाषामा कार्यक्रम डेउडा गीतको सेवेफेरे चक्र दुँवर	डोटेली भाषामा नाथाई भाषामा समाचार	कार्यक्रम सम्बन्ध दिर्घ स्वत्रि
४:१५-५:००	कार्यक्रम परदे शीको सन्देश+ पप गीतहरू	केन्द्रीय+ नाथाई भाषामा समाचार	केन्द्रीय+ नाथाई भाषामा समाचार	केन्द्रीय+ नाथाई भाषामा समाचार	केन्द्रीय+ नाथाई भाषामा समाचार	केन्द्रीय+ नाथाई भाषामा समाचार	केन्द्रीय+ नाथाई भाषामा समाचार
५:००-५:१५	नाथाई भाषामा समाचार	केन्द्रीय+ उडा गीत	केन्द्रीय प्रसारण वाट कार्यक्रम विषयात पाठ	केन्द्रीय प्रसारण वाट कार्यक्रम विषयात पाठ	केन्द्रीय प्रसारण वाट कार्यक्रम विषयात पाठ	केन्द्रीय प्रसारण वाट कार्यक्रम विषयात पाठ	केन्द्रीय प्रसारण वाट कार्यक्रम विषयात पाठ
५:१५-५:४५	कृषि कार्यक्रम /दे उडा गीत	प्रदेश समाचार+	केन्द्रीय प्रसारण वाट कार्यक्रम विषयात पाठ	प्रदेश समाचार+	प्रदेश समाचार+	प्रदेश समाचार+	प्रदेश समाचार+ समापन
५:४५-५:५९	समापन	समापन	समापन	समापन	समापन	समापन	प्रदेश समाचार+ समापन

नोट: समय अनुसार कार्यक्रम परिभार्जन गर्न सकिनेछ।)

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

रेडियो नेपाल

२६६

भृक्तार

मेटेरीनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र बैतडीको अनुरोध

१. मध्यपान घटाओ, दुग्धपान बढाओ ।
२. घरपालुवा पशुपन्थीलाई समयमै स्वोप लगाओ ।
३. उन्नत पशु पालन गरी स्वदेशमै रोजगारीको अवसर सुजना गरौ ।
४. कोरोनाको सङ्क्रमण र जुनोटिक रोगावाट बच्न पशुजन्य मासु तथा अन्डा राष्ट्रोसंग पकाएर मात्र खाने गरौ ।
५. पाखो जमीन तथा आली कान्लामा डालेघास लगाओ ।
६. घरपालुवा पशुहरूलाई बाहैमास हरियो घाँस उपलब्ध गराउन उन्नत घाँसको खेती गरौ ।
७. पशुबाट मानिस र मानिसबाट पशुमा सर्वे जुनोटिक रोगका बारेमा सावधानी अपनाओ ।
८. वसन्त ऋतुको आगमनसँगै विभिन्न विषालु घासिपात उम्रने हुँदा कृषकहरूले समयमै सचेतना अपनाओ ।
९. दुध तथा दुग्धजन्य पदार्थको उपभोग गर्दा राष्ट्रीय उमल्ने बानी बसालौ ।
१०. पशुपन्थी बय गरिसकेपछि मासुजन्य पदार्थ बाहेकका वस्तुहरू राष्ट्रीय व्यवस्थापन गरौ ।
११. बाख्यामा लाग्ने पिपिआर रोगबाट बच्न समयमै भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्रमा सम्पर्क गरी स्वोप लगाउने व्यवस्था गरौ ।
१२. स्वोरेत रोगबाट पशुपन्थीलाई बचाउन आयातित पशुपक्षीमा स्वोप लगाएको सुनिश्चित गरौ ।
१३. आफूले पालेका घरपालुवा पशुपक्षीमा नियमित रूपमा खोप लगाई पशुधन क्षति हुनबाट जोगाओ ।
१४. आफूले पालेका पशुपक्षीलाई नियमित रूपमा जुकाको औषधी सुवाओ ।

कार्यालय प्रमुख
गुमानी दरत पन्त

सुदूरपश्चिम प्रदेश
कृषि सहकारी तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय
पशुपन्थी तथा मत्य विकास निर्देशनालय
भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र, पाटन, बैतडी

७३ औं वार्षिकोत्सव

“नियमित दुध सेवन गरौ, रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाओ”

दुध एक फाइदा अनेक

दुधमा चिल्लो पदार्थ प्रोटीन, कार्बोहाइड्रेट, खनिज पदार्थ र भिटामिनजस्ता शरीरलाई आवश्यक पर्ने तत्वहरू पाइने हुनाले दुध एक महत्वपूर्ण स्वाध्यपदार्थ हो । चिल्लो पदार्थले शरीरलाई शक्ति प्रदान गर्दछ । लेक्टोजले तुरन्त शक्ति प्रदान गरी शरीर मा स्फुर्ति आई पुनः काममा सक्रिय हुन मद्दत गर्दछ । प्रोटीनले शरीरका कोषको तनु लगायत शारीरिक वृद्धि गरी शरीर लाई शक्तिसमेत प्रदान गर्दछ । दुधमा भिटामिन A,D,E,C र B COMPLEX पाइन्छ । यी भिटामिनले रतन्थो हुनबाट जो गाउने, प्रजनन क्षमताको विकास गर्ने तथा शारीरिक वृद्धि विकास, हाड तथा मांसपेशीहरू मजबुत पार्नुका साथै खाना खाने रुचि जगाउदछ । शरीर वृद्धिको लागि आवश्यक पर्ने लवणहरू क्यालिसियम, फस्फोरस, म्यार्गेनेसियम, क्लोरिन, पोटासियम, सोडियम आदि खनिज पदार्थहरू दुधमा पाइन्छन् । यसले शारीरिक सन्तुलन रासनुको साथै शारीरिक विकास गर्दछ । साथै दुधमा पाइने Lactoalbmin / Lactogiobulin ले Immunity Power बढाउनमा समेत मद्दत गर्दछ । नेपालको स्वाध नियमावली अनुसार प्रशोधित एक सय ग्राम दुधबाट करिब ६० क्यालोरी शक्ति प्राप्त हुन्छ । हाल विश्वमा माहामारीको रूपमा फैलाएको कोरोना भाइस लगायत अन्य रोगहरूसँग लडाने तथा शारीरिक तन्दुरुस्त बनाइराख्न दुध तथा दुग्ध पदार्थको नियमित सेवन गर्नु एक उत्तम विकल्प हो जसले रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता अभिवृद्धि गराउनमा सहयोग पुर्याउँदै ।

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार
भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
पशुपन्थी तथा मत्य विकास निर्देशनालय दिपायल, डोटी
फोन न. ०१४/४४०९४६, ४४०९३२
वेबसाइट: WWW.dolfdipayal.gov.np
इमेल ठेगाना: dolfdot@gmail.com

रेडियो तेपालको मुख्यपत्र

भृक्षार

भागेश्वर गाउँपालिका डडेलधुराको अनुरोध

- आफ्नो घर आगन सधै सफा राख्नौ।
- सहने नसहने फोहोर छुट्याई नसहने फोहोर मात्र निष्कासन गर्नै। सहने फोहोर आफैले व्यवस्थापन गर्नै।
- बडीकेदार गाउँपालिकामा रहेका धार्मिकस्थलहरुको संरक्षण, सम्बद्धन र प्रचार प्रसार गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक मित्रत्याई गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिमा सहमागी बनौ।
- गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार, व्यवसाय गाउँपालिकामा दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गरि जरीबानाबाट बचौ।
- पसल व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गर्नै र समयमै वार्षिक नवीकरण गर्नै।
- बालबालिकालाई काममा होइन विद्यालय पठाउनै।
- बालश्रम शोषणमुक्त गाउँपालिका स्थापना गर्नै।
- उपर्योक्ता आचारसंहिता पालना गर्नै, कर तिरै सम्य, नागरिकको परिचय दिऊँ।
- विकास निर्माण कार्यमा जनसहमागिता जुटाउनै।
- लागुआैषध तथा दुर्व्यसनीबाट बचौ र बचाउनै।
- घरेलु हिंसाविरुद्ध डटेर लडौ, सम्य समाजको निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउनै।

हेमराज चटौत

अध्यक्ष

पुष्पा ठकुराठी

उपाध्यक्ष

खगेन्द्र भारती

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

भागेश्वर गाउँपालिका कार्यालय परिवार
डडेलधुरा

१९८५ वार्षिकोत्तम

पाटन नगरपालिका बैतडीको अनुरोध

नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक र सार्वजनिक स्थलमा फोहोर नफालौं।

- सडक अतिक्रमण नगर्नै, सडक तथा बाटोहरूमा पशु चौपाया छाडा नछाडौं।
- समयमै कर तिरी सम्य नागरिकको परिचय दिऊँ।
- आफ्ना नानीबाबुहरूलाई समयमै विद्यालय पठाउनै।
- बालबालिकाको पालनपोषण र शिक्षामा लगानी गर्नै।
- छोराछोरीमा भेदभाव नगर्नै।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाउनै।
- घरेलु हिंसाविरुद्ध डटेर लडौ, सम्य समाजको निर्माणमा सहयोग गर्नै।
- नियमित रूपमा बालबालिकालाई खोप लगाई मृत्युदर घटाउनै।
- स्वानेपानीकामहान संरचनाहरु सफा र स्वच्छ राख्नै।
- नगरपालिकाभित्र सञ्चालनहुने सबै प्रकारका व्यापार व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गर्नै।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्नै।
- आ-आफ्नो घर वरिपरि सफा र सुगंधर राखी स्वच्छ र शान्त वातावरण कायम गर्नै।
- प्रत्येक घरधुरी, सघ संस्था र सार्वजनिक स्थानहरूमा चर्पी निर्माण गरी चर्पीमा मात्र दिसासिाब गर्नै।
- सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण गरी घर टहरा निर्माण नगर्नै।
- मध्यपहाडी लोकमार्गको नयाँ शहरका रूपमा विकास हुन लागेको पाटन शहरलाई सम्य र स्वस्थ शहरको रूपमा अगाडी बढाउनै।

गौरी सिंह रावल कमलसिंह बोहरा (अपी)

ओमप्रकाश पाण्डे

प्रमुख

उपप्रमुख

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पाटन नगरपालिका कार्यालय परिवार बैतडी

भृक्तार

मेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र कैलालीको सम्पूर्ण किसान वर्गमा अनुरोध

- गाइमैसीलाई प्रत्येक ६/६ महिनामा खोरेत, भ्यागुते र चरचरे रोगविरुद्ध खोप, भेडाबाख्यामा पि.पि.आर रोगविरुद्ध खोप तथा बड्गुरमा अनिवार्य रूपमा स्वाइन फिवर रोगविरुद्ध खोप लगाउँ।
- प्रत्येक ४/४ महिनामा गाइमैसी, भेडाबाख्या तथा सुँगर बड्गुरलाई ३/३ महिनामा जुका (आन्तरिक परजीवी) विरुद्धको औषधी सुवाउने गर्ने।
- जुनोटिक रोगबाट बच्नका लागि स्वच्छ र स्वस्थ पशु तथा पशुजन्य पदार्थको सही रूपमा उपमोग गर्ने। दुध उमालेर र मासु पकाएर मात्र खाउँ।
- प्राणधातक रोग रेबिजबाट बच्नका पाल्तु तथा सामुदायिक कुकुर बिरालोमा रेबिजविरुद्धको खोप लगाउँ।
- कुखुरा फार्ममा जैविक सुरक्षा कायम गर्ने, बर्फफ्लु लगायतका अन्य महामारीजन्य रोगबाट बचाउँ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

पुचौडी नगरपालिका बैतडीको अनुरोध

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र सहेका सडक र सार्वजनिक स्थलमा फोहोर नफालौ।
- सडक अतिक्रमण नगरौ, सडक तथा बाटोहरूमा पशु चौपाया छाडा नष्टाङौ।
- समयमै कर तिरी सम्य नागरिकको परिचय दिउँ।
- आफ्ना नानीबाबुहरूलाई समयमै विद्यालय पठाउँ।
- बालबालिकाको पालनपोषण र शिक्षामा लगानी गर्ने।
- घोराश्चेतिमा भेदभाव नगरौ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाउँ।
- घरेलु हिसाविरुद्ध डटेर लडौं, साय समाजको निर्माणमा सहयोग गर्ने।
- नियमित रूपमा बालबालिकालाई खोप लगाई मृत्युदर घटाउँ।
- स्वानेपानीका मुहान संरचनाहरू सफा र स्वच्छ राख्ने।
- नगरपालिकाभित्र सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गर्ने।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने।
- आ-आफ्नो घर वरिपरि सफा र सुगंधर राख्नी स्वच्छ र शान्त वातावरण कायम गर्ने।
- प्रत्येक घरधुरी, संघसंस्था र सार्वजनिक स्थानहरूमा चर्पी निर्माण गरी चर्पीमा मात्र दिसापिसाब गर्ने।
- सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण गरी घर ठहरा निर्माण नगरौ।
- त्रिवेणीधामको विकास गरी आन्तरिक तथा बाह्य प्रवर्टक भित्र्याउँ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका तामाखानी र फलामखानीको संरक्षण र संवर्धन गर्ने।

दिपेन्द्र बहादुर बम मिना धानुक

प्रमुख उपप्रमुख

पुचौडी नगरपालिका कार्यालय परिवार बैतडी

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२६९

भूर्जकार

आदर्श गाउँपालिका डोटीको अनुरोध

- आफ्नो घर आँगन सधै सफा राख्नौं।
- सङ्गने नसङ्गने फोहोर छुट्ट्याई नसङ्गने फोहोर मात्र निष्कासन गरौं। सङ्गने फोहोर आफैले व्यवस्थापन गरौं।
- गाउँपालिकामा रहेका धार्मिकस्थलहरूको संरक्षण, संवर्धन र प्रचारप्रसार गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक भित्र्याई गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिमा सहभागी बनौं।
- गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार, व्यवसाय गाउँपालिकामा दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गरी जरीबानाबाट बचौं।
- पसल व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समयमै वार्षिक नवीकरण गरौं।
- बालबालिकालाई काममा होइन विद्यालय पठाउँ।
- बालश्रम शोषणमुक्त गाउँपालिका स्थापना गरौं।
- उपमोक्ता आचारसहिता पालना गरौं, कर तिरौं, सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ।
- विकास निर्माण कार्यमा जनसहभागिता जुटाउँ।
- लागुओषध तथा दुर्व्यसनीबाट बचौं र बचाउँ।
- घरेलु हिंसाविरुद्ध डटेर लडौ, सभ्य समाजको निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउँ।

गणेशबहादुर खड्का

अध्यक्ष

आदर्श

लक्ष्मी धामी रोकाय

उपाध्यक्ष

गाउँ

षडानन्द ओम्फा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

परिवार, डोटी

आदर्श गाउँपालिका मौवा नगरदह परिवार, डोटी

बडीकेदार गाउँपालिका डोटीको अनुरोध

- आफ्नो घर आँगन सधै सफा राख्नौं।
- सङ्गने नसङ्गने फोहोर छुट्ट्याई नसङ्गने फोहोर मात्र निष्कासन गरौं। सङ्गने फोहोर आफैले व्यवस्थापन गरौं।
- बडीकेदार गाउँपालिकामा रहेका धार्मिकस्थलहरूको संरक्षण, संवर्धन र प्रचारप्रसार गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक भित्र्याई गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिमा सहभागी बनौं।
- गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने सबै प्रकारका व्यापार, व्यवसाय गाउँपालिकामा दर्ता गरेर मात्र सञ्चालन गरी जरीबानाबाट बचौं।
- पसल व्यवसाय सञ्चालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समयमै वार्षिक नवीकरण गरौं।
- बालबालिकालाई काममा होइन विद्यालय पठाउँ।
- बालश्रम शोषणमुक्त गाउँपालिका स्थापना गरौं।
- उपमोक्ता आचारसहिता पालना गरौं, कर तिरौं, सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ।
- विकास निर्माण कार्यमा जनसहभागिता जुटाउँ।
- लागुओषध तथा दुर्व्यसनीबाट बचौं र बचाउँ।
- घरेलु हिंसाविरुद्ध डटेर लडौ, सभ्य समाजको निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउँ।

मैरव साउँद

अध्यक्ष

बडी

डमरी बिष्ट कलेल

उपाध्यक्ष

का

दिलाराज भट्ट

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बडीकेदार गाउँपालिका परिवार, डोटी

६३ औं वार्षिकोत्तम

भृक्तार

बोगटान फुडसिल गाउँपालिकाको कार्यालयको अनुरोध

- गाउँपालिकालाई बुम्भाउनु पर्ने कर समयमै बुम्भाउनै।
- व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने बानी बसालै।
- गाउँ सफा र स्वच्छ रास्वी सम्य नागरिकको परिचय दिउँ। प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरौं।
- सार्वजनिक सम्पतिको संरक्षण गरौं। समृद्ध गाउँपालिका अभियानमा सहकार्य र सामेदारी गरौं।
- बालश्रमको अन्त्य गर्दै बालअधिकार सुनिश्चित गरौं।
- घर आँगन सफा राख्नौं, चर्पीमा मात्रै दिसापिसाब गरौं।
- घरेलु हिंसाविरुद्ध डटेर लडौं, सम्य समाज निर्माणमा सहयोग गरौं।
- बालबालिकाहरूलाई लगाउनु पर्ने खोप बच्चालाई स्वास्थ्य संस्था लगी नियमित रूपमा समयमै लगाई बालमृत्यूदर घटाउनै।
- बालविवाह, बहुविवाह, छाउपडीजस्ता कुप्रथा रोक्न सबै लागि परौं।
- वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाउनै।
- अगानिक स्वेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन बिताउनै।
- छोराश्वेरीमा भेदभाव नगरौं, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाउनै।
- विकास निर्माणका कार्यहरूमा जनसहभागिता बढाउनै।

श्री कमल बहादुर गढसिला
अध्यक्ष

बोगटान फुडसिल गाउँपालिकाको कार्यालय परिवार, दोटी

बिज्ञा देवी बम

उपाध्यक्ष

भरत बहादुर चन्द्र

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

७३ औं वार्षिकोत्सव

दिपायल सिलगढी नगरपालिका दिपायल डोटीको अनुरोध

- डेंगु रोगबाट बच्न विशेष सावधानी अपनाउनै, पालना गरौं, राति सुत्दा भुलको प्रयोग गरौं, घरको वरिपरि खाल्डा खुल्डीहरूमा पानी जम्न नदिङ, पानी जम्मा भएमा खाल्डाहरू पुरिदिङ्।
- समयमै बुम्भाउनु पर्ने कर बुम्भाई राज्य निर्माणमा सहयोग गरौं।
- व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्ता गर्ने बानी बसालै।
- गाउँ सफा र स्वच्छ रास्वी सम्य नागरिकको परिचय दिउँ। घर आँगन सफा राख्नौं, चर्पीमा मात्रै दिसापिसाब गरौं।
- प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरौं।
- सार्वजनिक सम्पतिको संरक्षण गरौं। समृद्ध नगरपालिका अभियानमा सहकार्य र सामेदारी गरौं।
- बालश्रमको अन्त्य गर्दै बालअधिकार सुनिश्चित गरौं।
- घरेलु हिंसाविरुद्ध डटेर लडौं, सम्य समाज निर्माणमा सहयोग गरौं।
- बालबालिकाहरूलाई लगाउनु पर्ने खोप बच्चालाई स्वास्थ्य संस्था लगी नियमित रूपमा समयमै लगाई बालमृत्यूदर घटाउनै।
- बालविवाह, बहुविवाह, छाउपडीजस्ता कुप्रथा रोक्न सबै लागि परौं।
- वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाउनै।
- अगानिक स्वेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन बिताउनै।
- छोराश्वेरीमा भेदभाव नगरौं, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाउनै।
- विकास निर्माणका कार्यहरूमा जनसहभागिता बढाउनै। सामाजिक विसङ्गति र विकृतिको अन्त्य गरौं।
- पशु चौपायहरू जथाभावी छाडा नछोडौं।

बाजि सिंह खड्का (विजय)
नगर प्रमुख

कलावती महर साउद
उप प्रमुख

शंकर सुचिकार
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

दिपायल सिलगढी नगरपालिका कार्यालय परिवार, दिपायल, डोटी

रेडियो नेपालको मुख्यभूपत्र

२७९

भूक्कार

सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको जानकारीमूलक सूचना-सन्देश

- वन ऐन २०७६ बमोजिम वन क्षेत्रमा आगे लगाउने वा आगलागी हुन जाने कुनै कार्य गरेमा कसुर गर्नेलाई ३ वर्षसम्म कैद सजाय वा ६० हजार रुपैयाँ वा दुवै सजाय हुने कानुनी व्यवस्था रहेको छ ।
- प्राकृतिक वन सम्पदामाथि हानी-नोकसानी पुऱ्याउनेजस्ता आगजानीका घटनामा कोही-कसै पनि संलग्न नहोआँ र त्यस्तो कार्य रोक्न सबै लाग्नै ।
- कोही-कसैले वन क्षेत्र अतिक्रमण नगर्न, प्राकृतिक सम्पदा र वन्यजन्तु बचाउँ ।
- कुनै पनि उद्योग सञ्चालन गर्नुअघि वन क्षेत्रमा पर्नसक्ने असरबारे सचेत रह्नै ।

प्रदेश निर्वाचन कार्यालय कैलालीको अनुरोध

यस जिल्लामा नियमित रूपमा मतदाता नामावली दर्ता कार्य भइरहेको छ । मतदाता नामावलीमा नामदर्ता गर्न अनलाइनका माध्यमबाट घरमै बसेर आयोगको election.gov.np वेम साइटमा गएर फाराम भर्न सकिन्छ । फाराम भरेपश्चात् फोटो र फिड्गर प्रिन्ट लिने मितिसहितको म्यासेज प्राप्त हुन्छ, सोहीबमोजिम तोकिएको दिन प्रदेश निर्वाचन कार्यालयमा फाराम भरेको विवरणको निस्सासहित आई फोटो र फिड्गर प्रिन्ट लिई आफ्नो मताधिकार को सुनिश्चितता गर्न हुन सबैमा जानकारीका लागि अनुरोध छ ।

प्रदेश निर्वाचन कार्यालय कैलाली

Web. Address: election.gov.np

Email: deo.kailali@election.gov.np

भृक्तार

गल्कोट नगरपालिका
गल्कोट, हरिचौर, बागलुड
कृषि, पर्यटन, स्थानिय कृषि र पूर्वाधार, समृद्ध गल्कोट निर्माणको आधार ।

गल्कोट नगरपालिकाको अनुरोध

- ◆ सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गरौं ।
- ◆ आफ्नो घर आँगन टोलबस्ती सधैं सफा र हराभरा राख्नौं ।
- ◆ गर्भवती महिलाहरू अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराउँ ।
- ◆ वालविवाह, बालश्रम तथा बाल शोषणको अन्त्य गरी बाल अधिकार सुनिश्चित गरौं ।
- ◆ आगलागीका घटना हुन नदिन घर बाहिर चुल्हो बाल्ने कार्य नगरौं ।
- ◆ जन्म, मृत्यु, बसाईसराई, विवाहदर्ता तथा सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता गराउँ ।
- ◆ जेष्ठ नागारिकहरूलाई सम्मानका साथ उचित स्याहार सुसार गरौं ।
- ◆ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराख्नौं ।
- ◆ पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मै वार्षिक नविकरण गरौं ।
- ◆ नगरपालिकामा बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाई जरिवाना तिर्नबाट बचौं ।
- ◆ बालवालिकाहरूलाई काममा होइन, विद्यालय पठाउं। बालमैत्री व्यवहार कायम गरौं ।
- ◆ आफ्नो घर वरपर लख विलवा रोपै हरियाली र सुन्दर नगर बनाउं ।
- ◆ अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउं ।

रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को अवसरमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

भरत शर्मा गैरे
मेयर

फमत्राल न्यूरे
उपमेयर
एवं गल्कोट नगरकार्यपालिकाको कार्यालय परिवार, हरिचौर, बागलुड

गंगाबहादुर भूजेल
प्रमुख प्रशासकीय आधिकृत

बरेड गाउँपालिका
हुगदीशिर
कृषि, पर्यटन, स्थानिय कृषि र पूर्वाधार, समृद्ध गल्कोट निर्माणको आधार ।

बरेड गाउँपालिकाको अनुरोध

- ◆ सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गरौं ।
- ◆ आफ्नो घर आँगन टोलबस्ती सधैं सफा र हराभरा राख्नौं ।
- ◆ गर्भवती महिलाहरू अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराउँ ।
- ◆ वालविवाह, बालश्रम तथा बाल शोषणको अन्त्य गरी बाल अधिकार सुनिश्चित गरौं ।
- ◆ आगलागीका घटना हुन नदिन घर बाहिर चुल्हो बाल्ने कार्य नगरौं ।
- ◆ जन्म, मृत्यु, बसाईसराई, विवाहदर्ता तथा सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता गराउँ ।
- ◆ जेष्ठ नागारिकहरूलाई सम्मानका साथ उचित स्याहार सुसार गरौं ।
- ◆ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराख्नौं ।
- ◆ पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मै वार्षिक नविकरण गरौं ।
- ◆ नगरपालिकामा बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाई जरिवाना तिर्नबाट बचौं ।
- ◆ बालवालिकाहरूलाई काममा होइन, विद्यालय पठाउं। बालमैत्री व्यवहार कायम गरौं ।
- ◆ आफ्नो घर वरपर लख विलवा रोपै हरियाली र सुन्दर नगर बनाउं ।
- ◆ अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउं ।

रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को अवसरमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

अध्यक्ष: कृष्ण प्रसाद शर्मा, उपाध्यक्ष: दिलिप कुमार पुन, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत: जितबहादुर राना
एवं बरेड गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय परिवार, हुगदीशिर, बागलुड

७३औं वार्षिकोत्सव

भूक्कार

तमानखोला गाउँपालिका
बोड्गादेभान, बागलुङ

कृषि, पर्यटन, स्थानिय कृषि र पूर्वाधार, समृद्ध तमानखोला निर्माणको आधार।

तमानखोला गाउँपालिकाको अनुरोध

- ◆ सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गरौं।
- ◆ आफ्नो घर आँगन टोलबस्ती सधैं सफा र हराभरा राखौं।
- ◆ गर्भवती महिलाहरू अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराओ।
- ◆ वालविवाह, बालश्रम तथा बाल शोषणको अन्त्य गरी बाल अधिकार सुनिश्चित गरौं।
- ◆ आगलागीका घटना हुन नदिन घर बाहिर चुल्हो बाल्ने कार्य नगरौं।
- ◆ जन्म, मृत्यु, बसाइसराई, विवाहदर्ता तथा सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता गराओ।
- ◆ जेष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मानका साथ उचित स्याहार सुसार गरौं।
- ◆ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखौं।
- ◆ पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मै वार्षिक नविकरण गरौं।
- ◆ नगरपालिकामा बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाइ जरिवाना तिर्नबाट बचौं।
- ◆ बालवालिकाहरूलाई काममा होइन, विद्यालय पठाओ। बालमैत्री व्यवहार कायम गरौं।
- ◆ आफ्नो घर वरपर रुखु विरुवा रोपी हरियाली र सुन्दर नगर बनाओ।
- ◆ अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउँ।

रेडियो नेपालको ७३ओं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को अवसरमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

अध्यक्ष: जोकलाल बुढा मगर, उपाध्यक्ष: हिराकुमारी छन्त्याल, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत: ईश्वरलाल शाक्य
एवं तमानखोला गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय परिवार, बोड्गादेभान, बागलुङ

निसिखोला गाउँपालिका

देवीस्थान, बागलुङ

कृषि, पर्यटन, स्थानिय कृषि र पूर्वाधार, समृद्ध निसिखोला निर्माणको आधार।

निसिखोला गाउँपालिकाको अनुरोध

- ◆ सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गरौं।
- ◆ आफ्नो घर आँगन टोलबस्ती सधैं सफा र हराभरा राखौं।
- ◆ गर्भवती महिलाहरू अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराओ।
- ◆ वालविवाह, बालश्रम तथा बाल शोषणको अन्त्य गरी बाल अधिकार सुनिश्चित गरौं।
- ◆ आगलागीका घटना हुन नदिन घर बाहिर चुल्हो बाल्ने कार्य नगरौं।
- ◆ जन्म, मृत्यु, बसाइसराई, विवाहदर्ता तथा सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता गराओ।
- ◆ जेष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मानका साथ उचित स्याहार सुसार गरौं।
- ◆ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखौं।
- ◆ पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मै वार्षिक नविकरण गरौं।
- ◆ नगरपालिकामा बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाइ जरिवाना तिर्नबाट बचौं।
- ◆ बालवालिकाहरूलाई काममा होइन, विद्यालय पठाओ। बालमैत्री व्यवहार कायम गरौं।
- ◆ आफ्नो घर वरपर रुखु विरुवा रोपी हरियाली र सुन्दर नगर बनाओ।
- ◆ अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउँ।

रेडियो नेपालको ७३ओं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को अवसरमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

अध्यक्ष: सूर्यबहादुर घर्ती, उपाध्यक्ष: प्रेमबहादुर घर्ती मगर, निमित्त प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत: दिलिपकुमार चन्द्र
एवं निसिखोला गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय परिवार, देवीस्थान, बागलुङ

भृक्तार

जैमिनी नगरपालिका
कुश्मिसेरा, बागलुङ

कृषि, पर्यटन, स्थानीय कृषि र पूर्वाधार, समृद्ध जैमिनी निर्माणको आधार।

जैमिनी नगरपालिकाको अनुरोध

- ◆ सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गरौं।
- ◆ आफ्नो घर आँगन टोलबस्ती सधैं सफा र हराभरा राखौं।
- ◆ गर्भवती महिलाहरू अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराउँ।
- ◆ वालविवाह, बालश्रम तथा बाल शोषणको अन्त्य गरी बाल अधिकार सुनिश्चित गरौं।
- ◆ आगलागीका घटना हुन नदिन घर बाहिर चुल्हो बाल्ने कार्य नगरै।
- ◆ जन्म, मृत्यु, बसाईसराई, विवाहदर्ता तथा सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता गराउँ।
- ◆ जेष्ठ नागारिकहरूलाई सम्मानका साथ उचित स्याहार सुसार गरौं।
- ◆ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखौं।
- ◆ पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मै वार्षिक नविकरण गरौं।
- ◆ नगरपालिकामा बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाई जरिवाना तिर्नबाट बचौं।
- ◆ बालवालिकाहरूलाई काममा होइन, विद्यालय पठाउँ बालमैत्री व्यवहार कायम गरौं।
- ◆ आफ्नो घर वरपर रुख विलवा रोपी हरियाली र सुन्दर नगर बनाउँ।
- ◆ अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउँ।

रेडियो नेपालको ७३ओं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को अवसरमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

मेयर: नरबहादुर पुन, उपमेयर: हरिहर शर्मा, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत: चेतनाथ गिरि
एवं जैमिनी नगरकार्यपालिकाको कार्यालय परिवार, कुश्मिसेरा, बागलुङ

काठेखोला गाउँपालिका

बिहुंगोट, बागलुङ

कृषि, पर्यटन, स्थानीय कृषि र पूर्वाधार, समृद्ध काठेखोला निर्माणको आधार।

काठेखोला गाउँपालिकाको अनुरोध

७३ओं वार्षिकोत्सव

- ◆ सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गरौं।
- ◆ आफ्नो घर आँगन टोलबस्ती सधैं सफा र हराभरा राखौं।
- ◆ गर्भवती महिलाहरू अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराउँ।
- ◆ वालविवाह, बालश्रम तथा बाल शोषणको अन्त्य गरी बाल अधिकार सुनिश्चित गरौं।
- ◆ आगलागीका घटना हुन नदिन घर बाहिर चुल्हो बाल्ने कार्य नगरै।
- ◆ जन्म, मृत्यु, बसाईसराई, विवाहदर्ता तथा सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता गराउँ।
- ◆ जेष्ठ नागारिकहरूलाई सम्मानका साथ उचित स्याहार सुसार गरौं।
- ◆ सडक तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण सामग्री नराखौं।
- ◆ पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मै वार्षिक नविकरण गरौं।
- ◆ नगरपालिकामा बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाई जरिवाना तिर्नबाट बचौं।
- ◆ बालवालिकाहरूलाई काममा होइन, विद्यालय पठाउँ बालमैत्री व्यवहार कायम गरौं।
- ◆ आफ्नो घर वरपर रुख विलवा रोपी हरियाली र सुन्दर नगर बनाउँ।
- ◆ अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउँ।

रेडियो नेपालको ७३ओं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को अवसरमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

अध्यक्ष: राजु थापा, उपाध्यक्ष: तेजबहादुर थापा, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत: खगराज गौतम
एवं काठेखोला गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय परिवार, बिहुंगोट, बागलुङ

भूर्जकान्त

ढोरपाटन नगरकार्यपालिका
बुर्तिवाड, बागलुड

कृषि, पर्यटन, स्थानिय कृषि र पूर्वाधार, समृद्ध ढोरपाटन निर्माणको आधार।

ढोरपाटन नगरपालिकाको अनुरोध

- ◆ सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गरौं।
- ◆ आफ्नो घर आँगन टोलबस्ती सधैं सफा र हराभरा राखौं।
- ◆ गर्भवती महिलाहरू अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराओ।
- ◆ वालविवाह, बालश्रम तथा बाल शोषणको अन्त्य गरी बाल अधिकार सुनिश्चित गरौं।
- ◆ आगलागीका घटना हुन नदिन घर बाहिर चुल्हो बाल्ने कार्य नगरौं।
- ◆ जन्म, मृत्यु, बसाइसराई, विवाहदर्ता तथा सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता गराओ।
- ◆ जेठ नागरिकहरूलाई सम्मानका साथ उचित स्याहार सुसार गरौं।
- ◆ सङ्क अवरोध हुने गरी निर्माण समग्री नराखौं।
- ◆ पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मै वार्षिक नविकरण गरौं।
- ◆ नगरपालिकामा बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाई जरिवाना तिर्नबाट बचौं।
- ◆ बालवालिकाहरूलाई काममा होइन, विद्यालय पठाओ। बालमैत्री व्यवहार कायम गरौं।
- ◆ आफ्नो घर वरपर रुख विरुवा रोपै हरियाली र सुन्दर नगर बनाओ।
- ◆ अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउँ।

रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को अवसरमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

मेयर: देवकुमार नेपाली, उपमेयर: धनबहादुर कायत, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत: विष्णुप्रसाद झवाली
एवं ढोरपाटन नगरकार्यपालिकाको कार्यालय परिवार, बुर्तिवाड, बागलुड

मुसिकोट नगरपालिका
वामीटक्सार, गुल्मी
मुसिकोट नगरको समृद्धिका आधार
सामाजिक विकास र न्यायसंगी कृषि, उद्योग, पर्यटन र पूर्वाधार।

मुसिकोट नगरपालिकाको अनुरोध

- ◆ सकारात्मक सोचका साथ विकासीय कार्यमा सहयोग गरौं।
- ◆ आफ्नो घर आँगन टोलबस्ती सधैं सफा र हराभरा राखौं।
- ◆ गर्भवती महिलाहरू अनिवार्य रूपले सुविधायुक्त स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराओ।
- ◆ वालविवाह, बालश्रम तथा बाल शोषणको अन्त्य गरी बाल अधिकार सुनिश्चित गरौं।
- ◆ आगलागीका घटना हुन नदिन घर बाहिर चुल्हो बाल्ने कार्य नगरौं।
- ◆ जन्म, मृत्यु, बसाइसराई, विवाहदर्ता तथा सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता ३५ दिन भित्र दर्ता गराओ।
- ◆ जेठ नागरिकहरूलाई सम्मानका साथ उचित स्याहार सुसार गरौं।
- ◆ सङ्क तथा किनारामा अवरोध हुने गरी निर्माण समग्री नराखौं।
- ◆ पसल व्यवसाय संचालन गर्दा अनुमति लिएर मात्र गर्ने गरौं र समय मै वार्षिक नविकरण गरौं।
- ◆ नगरपालिकामा बुझाउनुपर्ने कर समयमै बुझाई जरिवाना तिर्नबाट बचौं।
- ◆ बालवालिकाहरूलाई काममा होइन, विद्यालय पठाओ। बालमैत्री व्यवहार कायम गरौं।
- ◆ आफ्नो घर वरपर रुख विरुवा रोपै हरियाली र सुन्दर नगर बनाओ।
- ◆ अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ्य जीवन विताउँ।

रेडियो नेपालको ७३औं वार्षिकोत्सव तथा नयाँ वर्ष २०८० को अवसरमा सुख, शान्ति तथा समृद्धिको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

मेयर: जीवलाल खेरेल (जीवन), उपमेयर: गंगा श्रेष्ठ, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत: विनोद कुवर्स
एवं मुसिकोट नगरकार्यपालिकाको कार्यालय परिवार, वामीटक्सार, गुल्मी

भृक्तार

हरिनास गाउँपालिका
गाउँपालिकाको कार्यालय
चित्रेभञ्ज्याड स्थाइजा, गण्डकी प्रदेश

व्यक्तिगत घटना जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई ३५ दिन भित्र दर्ता गरै।

स्वास्थ्यका लागि स्वच्छ पिउने पानी पिउने गरै।

बालबालिकालाई श्रममा नलगाउं।

सबै बालबालिकालाई शिक्षाको सुनिश्चितता प्रदान गरै।

गाउँपालिकालाई तिर्नुपर्ने कर समयमा नै तिरै।

नयाँ बर्ष २०८० सालको सुअवसरमा समस्त गाउँपालिकावासीहरूमा धेरै धेरै शुभकामना साथै
७३ औं वार्षिकोत्सव मनाउदै गरेको सञ्चारको अग्रणी माध्यम रेडियो नेपालको
उत्तरोत्तर प्रगतिको शुभकामना।

खिमनारायण मानन्धर
अध्यक्ष

इन्द्राकुमारी थापा राना
उपाध्यक्ष

मुकुन्दराज पौडेल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

एवं समस्त हरिनास गाउँपालिका परिवार
चित्रेभञ्ज्याड, स्थाइजा

मिति २०८८ पौष २८ गते बालश्रम मुकु घोषणा भएको लम्बिनी प्रदेशकै
पहिलो स्थानीय तह त्रिवेणी गाउँपालिका, रोल्पाको जनहितमा जारी सन्देश

१८ वर्ष मुनिक सबै व्यक्तिलाई बालबालिका भनिन्छ। कसैले पनि विद्यालय नपठाई ललाइफकाइ डरधम्की दिई वा
सहमतिमा १४ वर्ष मुनिका बालबालिकालाई उनीहरूको शारीरिक, मानसिक वा संवेगात्मक विकासमा नकारात्मक असर
पर्नेगरी कुनै पनि किसिमको श्रममा लगाउनु हुँदैन। यदि कसैले यो कार्य गरेको पाइएमा त्यस्तो कार्य गर्ने वा गराउन
सहयोग गर्ने व्यक्ति, फर्म वा संस्थालाई प्रचलित कानुनबमोजिम हृदैसम्मको कारबाही गरिनेछ।

वर्तमानका साखेदार र भविष्यका कर्णधारका रूपमा रहेका बालबालिकाहरूको सुन्दर भविष्य निर्माण गर्न तथा बाल
आधिकारको सुनिश्चितताका लागि सबै बालबालिकालाई अनिवार्य रूपमा विद्यालय पठाऊँ।

बालबालिकामाथि हुने बालश्रम लगायत सबै किसिमका शोषण, हिंसा तथा दुर्व्यवहारको अन्त्य गर्न आ-आफ्नो क्षेत्रबाट
सहयोग गरै।

यदि तपाईंको समुदाय वा टोलबस्तीमा बालश्रम भए गरेका देखे वा थाहा पाएमा नजिकको वडा कार्यालय वा
देहायका कार्यालयमा तत्काल जानकारी गराउनुहोस्।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रोल्पा १०४

त्रिवेणी गाउँपालिका, रोल्पा ९८४७२२४४८५, ९८७५८२४९३९

बाल हेल्प लाइन १०९८

७३ औं वार्षिकोत्सव

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२७७

भूर्जार

स्वर्गद्वारी नगरपालिका, रोल्पा

१. सहभागितामूलक समावेशी तथा साफेदारीपूर्वक विकास निर्माण स्वच्छ, निष्पक्ष तथा सुशासनयुक्त कार्यशैली हात्रो अभियान ।
२. जवाफदेहिता, जिम्मेवारिता र पारदर्शिताका लागि सार्वजनिक लेखा परिक्षण गराँ ।
जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्ग र अशक्त नागरिकप्रति जिम्मेवार बनाँ ।
सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण पारदर्शिता सहित सुनिश्चित गराँ ।
३. नगरपालिकालाई बुझाउनुपर्ने राजस्व, सम्पति कर, व्यावसायिक कर समयमै तिराँ र नगरपालिकाको विकासमा सहभागी वनाँ ।
४. व्यक्तिगत घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइसराइ र सम्बन्ध विच्छेद) सम्बन्धित नगरपालिकामा घटना भएको ३५ दिनभित्र सम्बन्धित वडामा गई घटना दर्ता गराँ ।

(तुल्सीराम गैरे)
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

इमेल:swargadwarimunicipality@gmail.com,
info@swargadwarimun.gov.np

वेबसाइट: www.swargadwarimun.gov.np

फ्याक्स ०८६४००११७, नगर प्रमुख ०८६४००११६, नगर उपप्रमुख ०८६४००११९, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ०१८४००१०१, योजना तथा प्रशासन ०८६४००१०१, लेखा तथा स्टोर ०८६४००१०१, शिक्षा शाखा ०८६४००१०१, कृषि तथा पशु स्वास्थ्य ०८६४००११८, सूचना तथा प्रविधि शाखा तथा पञ्जीकरण शाखा ०८६४००११७, महिला तथा बालबालिका शाखा ०८६४००११८, रोजगार सेवा केन्द्र ०८६४००११५, प्राविधिक शाखा ०८६४००१०१

७३औं वार्षिकोत्तम

भूक्तार

लुङ्ग्री गाउँपालिका बडाचौर, रोल्पाको अनुरोध

- ◀ कोरोना रोगबाट बच्न विशेष सावधानी अपनाउँ, सरकारले तय गरेको मापदण्डको पालना गरौँ ।
- ◀ व्यक्तिगत घटना ३५ दिन भित्र दर्ता गर्ने बानी बसालौँ ।
- ◀ गाउँ सफा स्वच्छ राख्नी सम्बन्ध नागरिकको परिचय दिओँ । घर आँगन सफा राख्नै, चर्पीमा मात्रै दिसापिसाब गरौँ ।
- ◀ प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरौँ ।
- ◀ सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौँ ।
- ◀ घरेलु हिंसा विरुद्ध डटेर लडौँ ।
- ◀ बालविवाह, बहुविवाह, कुप्रथा रोक्न सबै लागि परौँ ।
- ◀ वातावरण जोगाउन रुख रोपौँ ।
- ◀ अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन बिताउँ ।
- ◀ छोराछोरीमा भेदभाव नगरौँ ।
- ◀ विकास निर्माणका कार्यहरूमा जनसहभागिता बढाउँ ।
- ◀ ७ वटै वडाका बस्तीस्तरबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण भइरहेको छ ।

७३औं वार्षिकोत्सव

धर्मराज बुढा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

website: www.lungrimun.gov.np
www.facebook.com/lungrimun
Email: lungrimun@gmail.com

भूक्तार

माडी गाउँपालिका
घर्तींगाडँ, रोल्पाको अनुरोध

- * कोरोना रोगबाट बच्न विशेष सावधानी अपनाओँ, सरकारले तय गरेको मापदण्डको पालना गरौँ ।
- * व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्तागर्ने बानी बसालौँ ।
- * गाँउ सफा र स्वच्छ राखी सभ्य नागरिकको परिचय दिओँ । घर आँगन सफा राखौँ, चर्पिमा मात्रै दिसापिसाव गरौँ ।
- * प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरौँ ।
- * सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौँ । समृद्ध नगरपालिका अभियानमा सहकार्य र साभेदारी गरौँ ।
- * बालश्रमको अन्त्य गर्दै बालअधिकार सुनिश्चित गरौँ ।
- * घरेलु हिंसाविरुद्ध डेटर लडौँ, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गरौँ ।
- * बालबालिकाहरूलाई लगाउनुपर्ने खोप बच्चालाई स्वास्थ्य संस्था लगी नियमित रूपमा समयमै लगाई बालमृत्युदर घटाओँ ।
- * बालविवाह, बहुविवाह, छाउपडीजस्ता कुप्रथा रोक्न सबै लागि परौँ ।
- * वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाओँ ।
- * अर्गानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन बिताओँ ।
- * छोराछोरीमा भेदभाव नगरौ, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाओँ ।
- * विकास निर्माणका कार्यहरूमा जन सहभागिता बढाओँ । सामाजिक विसङ्गति र विकृतिको अन्त्य गरौँ ।

युवराज परियार
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

‘कृषि, पशुपक्षी, जडिबुटी र दिगो पूर्वाधार, समृद्ध माडीको आधार’

७८ औँ वार्षिकोत्तम

भृक्तार

रोल्पा नगरपालिकावासीहरूमा हार्दिक अनुरोध

१. आपनो घर आँगन सफा सुगंधर साखी सभ्य नागरिकको परिचय दिअौ।
२. घरबाट निस्केका कुहिने तथा नकुहिने फोहोरलाई वर्गीकरण गरेर मात्रै फोहोरदानीमा अथवा नगरपालिकाको फोहोर सड्कलन गाडीमा सख्ने गरौं।
३. घर आँगनमा विभिन्न थरीका फूलहरू रोपैं।
४. रोल्पा नगरपालिकालाई दुग्धमा आत्मनिर्भर बनाउने अभियानलाई सफल बनाउन सबै कृषकहरूले उत्पादित दुग्धलाई नगरडेरीमा सड्कलन गरौं र सबै सेवाग्राहीहरूले स्वच्छ तथा ताजा दुग्धको प्रयोग गर्न नगरडेरीबाट खरिद गरौं।
५. नगरको गौरवका आयोजना हरितपार्क, टुँडिखेल मैदान, रकगार्डेनक्षेत्र, सहिद स्मृति भ्युटावर, माडीचौर र रडगशाला, गुरुदग्गाउँ सामुदायिक होमस्टे तथा सद्ग्रहालय, कालीपोखरी गाडेन, मगर सद्ग्रहालय जड्कोट, दलित सड्क ग्रहालय कोटागाउँ लगायतका पर्यटकीय क्षेत्रको अवलोकन गरी आनन्द लिअौ तर उक्त क्षेत्रमा फोहोर प्रदुषण गर्ने, भैतिक पुर्वाधार तोडफोड गर्ने कार्यहरू नगरौ। हाम्रा पर्यटकीय सम्पदाहरूको संरक्षण तथा प्रचार प्रसार गरौं।
६. सबै कृषकहरू तथा सेवाग्राहीले आइतबार बिहान लाग्ने हाटबजारमा सुपथ मुल्यमा तरकारी किनबेच गरी आय आर्जनमा बृद्धि गरौं।
७. नगरपालिकाबाट प्रदान हुने सेवा सुविधामा यदि तपाईंलाई चित बुझेको छैन भने नगरपालिकाको गुनासो बक्समा, नगरपालिकाको फेसबुकपेज हेल्तो नगरपालिकामा, नगर प्रमुखको सचिवालय फेसबुक पेजमा, नगरपालिकाको आधिकारिक वेबसाइट www.rolpamun.gov.np मा गएर सुभाव सल्लाह लेखेर पठाउने बानीको विकास गरौं।

महेन्द्र पराजुली

(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

Toll Free No.+977-166-086-44555, Ph. +977-086-440071, Ph. +977-086440372

[https://www.rolpamun.gov.np](http://www.rolpamun.gov.np), E-mail- rolpanagarpalika@gmail.com

सुनिलस्मृति गाउँपालिका

सुलीचौर, रोल्पाको अनुरोध

७३ औं वार्षिकोत्सव

- सबै बालबालिका विद्यालय पढाउँ।
- नियमित स्वास्थ्य चेकजाँच गरौं, मध्यपान, धुम्रपान नगरौं।
- गाउँपालिका बजार क्षेत्रलाई सफा सुन्दर बजार बनाउँ।
- गाउँपालिकाभित्र सञ्चालन भएका सबै प्रकारका उद्योग व्यावसायहरू पालिकामा दर्ता गरौं।
- जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइसराइ र सम्बन्ध विच्छेदजस्ता व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै दर्ता गरौं।
- कर तिरौं र तिर्न लगाउँ।
- योजनामा अनियमितता हुने काममा सबै सजक सचेत बनौं।
- प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन, व्यावसायिक कृषि पर्यटन र सहकारी, समृद्धि गाउँपालिका निर्माणको लागि युवा स्वर्ऊजगारी विषयक दीर्घकालीन आयआर्जन योजना हाम्रो नारा।

(दिनेश पौडेल)

(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)

“जनआकाङ्क्षा पूरा गर्ने हाम्रो सड्कल्प, दिगो विकास र सुशासन मात्र विकल्प”

ईमेल: info@sunilsmritimun.gov.np, ito@sunilsmritimun.gov.np

वेबसाइट: sunilsmritimun.gov.np फोन नं. ०८६४०११५२

‘जनआकाङ्क्षा पूरा गर्ने हाम्रो सड्कल्प, दिगो विकास र सुशासन मात्र विकल्प’

रेडियो त्रेपालको मुख्यपत्र

२८९

भूक्तार

रुन्टीगढी गाउँपालिकाको सूचना

रुन्टीगढी गाउँपालिकाको कार्यालय होलेरी, रोल्पाभित्र बसोवास गर्ने सम्पूर्ण वासिन्दाहस्ताई सम्बन्धित वडामा गई आफ्नो बालबालिकाको जन्म दर्ता समयमै गर्न गराउन हुन रुन्टीगढी गाउँपालिकाको सूचना मार्फत जानकारी गराउँदैछौं।

आवश्यक पर्ने कागजातहरू :

- ~ निवेदन पत्र ।
- ~ बालबालिकाको बुवा आमाको नागरिकता ।
- ~ चालु आ. व. को मालपोत र घरजग्गा कर वा एकीकृत सम्पति कर तिरेको रसिद ।
- ~ अस्पतालमा जन्म भएको हकमा सम्बन्धित अस्पतालले जन्मेको भनी प्रमाणित गरेको परिचयपत्रको प्रतिलिपि ।

सेवा प्रदान गर्ने अधिकारी : वडा सचिव

लाग्ने दस्तुर : निशुल्क

लाग्ने समय : सोही दिन, सज्जिमिनको हकमा बढीमा ३ दिन।

नोट : ३५ दिन भित्र जन्म दर्ता नगरेमा जरिवाना दस्तुर रु. १०० हुनेछ ।

रेमन्तबहादुर डाँगी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

website: www.runtigadhimun.gov.np

Phone : 9868954706

mail: rrmrrolpa@gmail.com

‘कृषि पर्यटन र पूर्वाधार, रुन्टीगढी समृद्धिको आधार’

भूक्तार

सुनष्ठहरी गाउँपालिका, पोवाड रोल्पाको अनुसोध

- * कोरोना रोगबाट बच्न विशेष सावधानी अपनाउँ, सरकारले तय गरेको मापदण्डको पालना गरौँ ।
- * व्यक्तिगत घटना ३५ दिनभित्र दर्तागर्ने बानी बसालैँ ।
- * गाँउ सफा र स्वच्छ राख्नी सभ्य नागरिकको परिचय दिउँ । घर आँगन सफा राखौं, चर्पिमा मात्रै दिसापिसाव गरौँ ।
- * प्लाष्टिकजन्य फोहरको उचित व्यवस्थापन गरौँ ।
- * सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौँ । समृद्ध नगरपालिका अभियानमा सहकार्य र साझेदारी गरौँ ।
- * बालश्रमको अन्त्य गर्दै बालअधिकार सुनिश्चित गरौँ ।
- * घेरेलु हिंसाविरुद्ध डटेर लडौं, सभ्य समाज निर्माणमा सहयोग गरौँ ।
- * बालबालिकाहरूलाई लगाउनुपर्ने खोप बच्चालाई स्वास्थ्य संस्था लगी नियमित रुपमा समयमै लगाई बालमृत्युदर घटाउँ ।
- * बालविवाह, बहुविवाह, छाउपडीजस्ता कुप्रथा रोक्न सबै लागि परैँ ।
- * वातावरण जोगाउन रुख रोपी हरियाली बढाउँ ।
- * अगानिक खेतीलाई प्राथमिकता दिई स्वस्थ जीवन बिताउँ ।
- * छोराछोरीमा भेदभाव नगरौ, सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाउँ ।
- * विकास निर्माणका कार्यहरूमा जन सहभागिता बढाउँ । सामाजिक विसङ्गति र विकृतिको अन्त्य गरौँ ।

७३ औं वार्षिकोत्सव

लालसिंह खड्का
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

रेडियो नेपालको मुख्यपत्र

२८३

भरक्कार

हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना !

नव वर्ष २०८० को आगमनको शुभ अवसरमा समस्त आदरणीय श्रीताहस्रमा सुख, समृद्धि र समुन्नतिको हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दै रेडियो नेपालबाट प्रसारित कार्यक्रमका सम्बन्धमा सुझाव, सल्लाह र प्रतिक्रिया पठाउनु हुन विनम्र अनुरोध गर्दछौं।

रेडियो नेपालको प्रसारण मिडियम वेभका विभिन्न फ्रिक्वयन्सीहरू, एफ.एम. व्याण्डमा मुलुकका विभिन्न भागमा रहेका ३० एफ.एम. रिले प्रसारण केन्द्रका फ्रिक्वयन्सीहरू ९८, १०० र १०३ मेगाहर्ज, रेडियो नेपालको वेबसाइट www.radionepal.gov.np र www.onlineradionepal.gov.np अनि रेडियो नेपाल मोबाइल एप, ओटिटि एप, रेडियो नेपाल युट्युब च्यानल र रेडियो नेपालको फेसबुक पेजबाट सुन्न सकिन्छ।

बुद्धिबहादुर के.सी.

कार्यकारी निर्देशक तथा रेडियो नेपाल परिवार

६३ और वार्षिकोत्तम

